

JABATAN PERANGKAAAN MALAYSIA
NEGERI SABAH

LAPORAN INTERIM NEGERI

BANCI 2024
PERTANIAN
KUNCI KEMAJUAN PERTANIAN

SABAH

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAN MALAYSIA

LAPORAN INTERIM

BANCI PERTANIAN 2024

NEGERI SABAH

Pemakluman

Kepengerusian ASEAN-Malaysia 2025: Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) akan mempengerusikan Jawatankuasa Sistem Statistik Komuniti ASEAN Ke-15 (ACSS15) yang bertujuan untuk memperkukuh kerjasama statistik ke arah pembangunan serantau yang mampan.

Malaysia julung kalinya berjaya menduduki tempat pertama di peringkat global di dalam laporan dwitahunan *Open Data Inventory* (ODIN) 2024/25 dikeluarkan oleh *Open Data Watch* (ODW) dengan mengatasi 198 buah negara yang lain. Pencapaian ini merupakan lonjakan ketara daripada kedudukan ke-67 dalam penilaian ODIN 2022/23.

Kerajaan Malaysia telah mengisytiharkan 20 Oktober sebagai Hari Statistik Negara (MyStats Day), dengan tema 'Statistik Nadi Kehidupan.' Sementara itu, Hari Statistik Dunia Keempat akan disambut pada 20 Oktober 2025 dengan tema '*Driving Change with Quality Statistics and Data for Everyone*'.

OpenDOSM NextGen adalah medium yang menyediakan katalog data dan visualisasi bagi memudahkan pengguna menganalisis pelbagai data dan boleh diakses melalui portal <https://open.dosm.gov.my>.

Diterbitkan dan dicetak oleh:

Jabatan Perangkaan Malaysia, Negeri Sabah

Kompleks Pentadbiran Kerajaan Persekutuan Sabah

Jalan UMS

Beg Berkunci 2046

88999

Kota Kinabalu

Sabah, MALAYSIA.

Tel. : 088 - 484602

Faks : 088 – 484659

Portal : <https://www.dosm.gov.my>

Facebook / X / Instagram / Youtube : StatsMalaysia

E-mel : jpsabah@dosm.gov.my
: info@dosm.gov.my (pertanyaan umum)
: data@dosm.gov.my (pertanyaan & permintaan data)

Harga : RM160.00

Diterbitkan pada Julai 2025

Hakcipta terpelihara

Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukar dalam apa-apa bentuk atau alat apa jua pun kecuali setelah mendapat kebenaran daripada Jabatan Perangkaan Malaysia. Pengguna yang mengeluarkan sebarang maklumat dari terbitan ini sama ada yang asal atau diolah semula hendaklah meletakkan kenyataan berikut:

“Sumber : Jabatan Perangkaan Malaysia”

ISBN 978-967-253-950-6

KATA PENGANTAR

Laporan Interim Banci Pertanian 2024 Negeri Sabah membentangkan statistik sektor pertanian di Sabah bagi tahun rujukan 2023. Penerbitan ini mengandungi maklumat profil pegangan pertanian meliputi isi rumah dan pertubuhan serta prestasi keseluruhan pengeluaran sektor pertanian negeri Sabah.

Penyusunan statistik ini merujuk kepada manual *World Programme for the Census of Agriculture* atau WCA yang mencadangkan agar semua negara harus melaksanakan Banci Pertanian sekali setiap sepuluh tahun. Manual WCA 2020 memberikan garis panduan untuk pelaksanaan Banci Pertanian dari 2016 hingga 2025. Sebanyak 21 buah negara telah menyelesaikan pelaksanaannya dan Malaysia melaksanakan Banci Pertanian pada tahun 2024 bagi tahun rujukan 2023.

Dalam menghasilkan profil dan statistik pertanian melalui pelaksanaan Banci Pertanian 2024, kerjasama strategik antara Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) dengan pemegang taruh iaitu Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan, Kementerian Perlindungan dan Komoditi, Kementerian Sumber Asli dan Kelestarian Alam serta Kerajaan Negeri telah terjalin erat bagi menjamin integriti data.

Penerbitan ini memaparkan ringkasan penemuan keseluruhan pengeluaran sektor pertanian serta jadual parameter terperinci merangkumi keluasan bertanam, keluasan berhasil, kuantiti pengeluaran, kuantiti jualan dan nilai jualan. Manakala, nota teknikal menerangkan konsep dan definisi serta kata singkatan bagi memudahkan pengguna memahami parameter yang diterbitkan.

Dapatan laporan interim ini boleh membantu agensi kerajaan membuat perancangan dan penggubalan dasar, pemantauan serta penilaian keberkesanan program pembangunan sektor pertanian negara. Sementara itu, ahli ekonomi, ahli akademik serta individu boleh menggunakan penerbitan ini bagi membuat analisis ekonomi dan penyelidikan berkaitan.

DOSM merakamkan setinggi-tinggi penghargaan di atas kerjasama yang diberikan oleh semua pihak yang telah menyumbang secara langsung atau tidak langsung dalam merealisasikan penerbitan ini. Setiap maklum balas dan cadangan untuk penambahbaikan penerbitan ini pada masa akan datang amat dihargai.

DATO' SRI DR. MOHD UZIR MAHIDIN

Ketua Perangkawan Malaysia

merangkap Pesuruhjaya Banci Pertanian 2024

Julai 2025

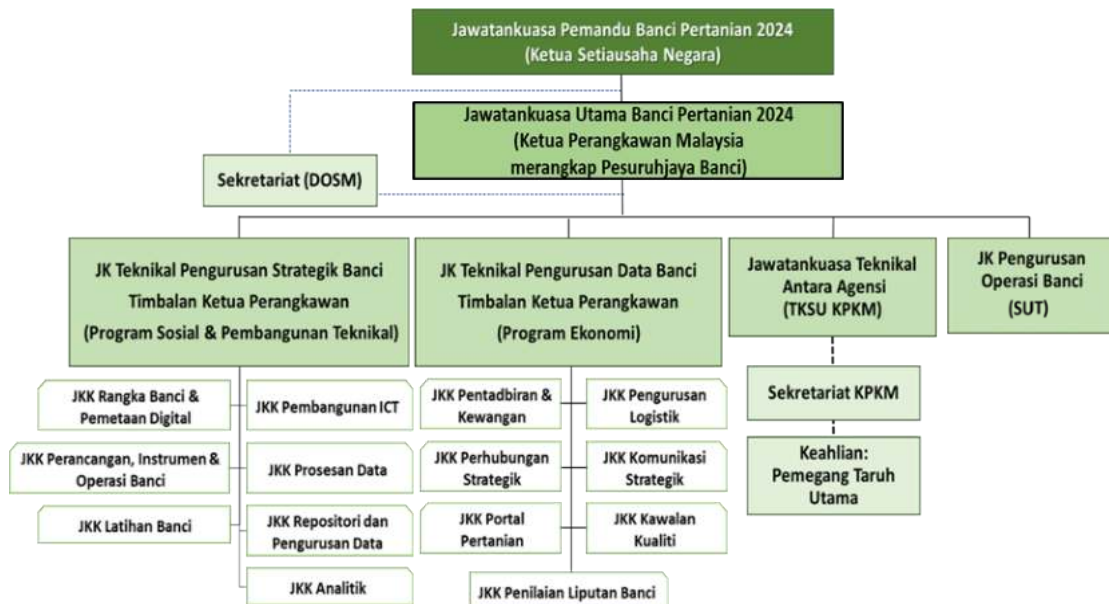
Muka Surat ini sengaja dibiarkan kosong

BANCI PERTANIAN 2024

Muka Surat ini sengaja dibiarkan kosong

Banci Pertanian 2024 merupakan banci keempat dilaksanakan sejak penubuhan Malaysia pada tahun 1963. Pelaksanaan banci ini adalah sejajar dengan manual *World Programme for the Census of Agriculture (WCA) 2020* yang menyarankan setiap negara ahli melaksanakan Banci Pertanian sekurang-kurangnya sekali bagi tempoh 2016 hingga 2025. Mesyuarat Jemaah Menteri pada 24 November 2023 telah bersetuju supaya Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) di bawah Kementerian Ekonomi melaksanakan Banci Pertanian 2024. Tadbir urus Banci Pertanian 2024 terdiri daripada Jawatankuasa Pemandu Banci yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara dan Jawatankuasa Utama Banci yang dipengerusikan oleh Ketua Perangkawan Malaysia selaku Pesuruhjaya Banci serta melibatkan pelbagai agensi pelaksana di peringkat persekutuan dan negeri iaitu Timbalan Pesuruhjaya, Penolong Pesuruhjaya dan Penguasa Daerah. Selain itu hampir tujuh ribu orang terdiri daripada Penyelia dan Pembanci telah dilantik sepanjang tempoh pelaksanaan banci.

Ahli Jawatankuasa Pemandu Banci

Pengerusi : Ketua Setiausaha Negara
Pengerusi Ganti : Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam
Jabatan Perkhidmatan Awam

Ahli:

- Ketua Setiausaha Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan
- Ketua Setiausaha Perbendaharaan Kementerian Kewangan
- Ketua Setiausaha Kementerian Perladangan dan Komoditi
- Ketua Setiausaha Kementerian Ekonomi
- Ketua Setiausaha Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan
- Timbalan Ketua Setiausaha Kanan Jabatan Perdana Menteri
- Ketua Setiausaha Kementerian Sumber Asli dan Kelestarian Alam
- Ketua Setiausaha Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah
- Ketua Pengarah Jabatan Wilayah Persekutuan
- Ketua Perangkawan Malaysia
- Setiausaha Kerajaan Negeri

Operasi Banci Pertanian 2024 telah bermula pada 7 Julai 2024 dan tamat pada 31 Oktober 2024. Banci ini telah melalui proses transformasi dengan penggunaan ICT yang terkini bagi aktiviti pembancian melalui sistem MyAgriCensus.

Outcome Banci Pertanian 2024 akan memberi tumpuan kepada agenda nasional dan menjadi penanda aras baharu bagi sektor pertanian negara. Maklumat yang berintegriti dan *reliable* digunakan sebagai input dalam membuat keputusan berasaskan bukti untuk perancangan, pelaksanaan, pemantauan dan penilaian *blueprint* pembangunan negara. Satu platform khas iaitu Sistem Integrasi Digital Pangkalan Data Pertanian Bersepadu, TaniStats telah dibangunkan untuk menyediakan data di hujung jari yang dapat memenuhi keperluan pemegang taruh dalam perancangan pembangunan sosio ekonomi. Secara tidak langsung, ia dapat merapatkan jurang digital dalam capaian sumber data yang pelbagai dan kompleks. TaniStats akan mengintegrasikan data pertanian daripada pelbagai sumber dan platform ini menyokong pembangunan dasar yang berasaskan data (*data-driven policy*), mempercepat proses analisis trend dan impak. Ia juga membolehkan perancangan yang lebih bersasar dan responsif terhadap isu semasa. Secara keseluruhan, platform ini menyumbang ke arah tadbir urus sektor pertanian yang lebih strategik, telus dan berimpak tinggi. Platform ini menyebarkan maklumat berkaitan penemuan utama Banci Pertanian 2024, serta pelbagai informasi sokongan lain yang relevan. Halaman utama portal TaniStats ini merangkumi:

- a) Penerangan ringkas mengenai maksud dan fungsi utama TaniStats sebagai sistem bersepadu untuk statistik sektor pertanian;
- b) Rasional dan keperluan pembangunan sistem ini dalam menyokong perancangan dan pemantauan sektor pertanian negara;
- c) Kepentingan sistem ini dalam menyediakan data yang tepat, pantas dan bersepadu untuk pelbagai pihak; dan
- d) Peranan TaniStats dalam memperkukuh dasar, memacu pertumbuhan sektor agromakanan, serta menyokong pembangunan mampan negara.

TaniStats juga mengandungi MyAgroPrice iaitu satu platform interaktif yang memaparkan maklumat terkini harga produk pertanian terpilih dengan liputan siri masa secara bulanan dari tahun 2020 hingga 2024. Papan pemuka ini memaparkan perubahan harga di peringkat rantai edaran produk pertanian iaitu harga Ladang, Borong dan Runcit mengikut negeri. MyAgroPrice merupakan inovasi yang memberikan maklumat paras dan perubahan harga produk pertanian terpilih yang boleh dimanfaatkan oleh pengguna bagi keputusan kepenggunaan.

Keberhasilan utama banci ini juga adalah berkaitan pengukuhan statistik pertanian. Banci Pertanian kini akan dilaksanakan setiap 10 tahun secara berkala bagi memastikan ketersediaan data baseline yang kemaskini, selari dengan keperluan semasa dan cabaran masa hadapan. Bagi memperkukuhkan ketersediaan data pertanian, survei pertanian jangka pendek akan dilaksanakan secara berkala mulai 2026.

Selain itu, penerbitan Indikator Keterjaminan Makanan secara tahunan, Indeks Pengeluaran Pertanian secara suku tahunan dan Indeks Keterjaminan Makanan akan diterbitkan bagi sumber rujukan dalam merangka hala tuju sektor pertanian negara.

KANDUNGAN

Muka Surat

Kata Pengantar	iii
Banci Pertanian 2024	vii - viii
Ringkasan Penemuan	19 - 218
Jadual Statistik	219 - 494
Nota Teknikal	495 - 516
Lampiran	517 - 542

1.0	Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023	221
1.1	Pegangan Pertanian mengikut Zon, Sabah, 2023	222
2.0	Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023	223
2.1	Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sabah, 2023	224
2.2	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023	225
2.3	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Jantina, Sabah, 2023	226
2.4	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023	227
2.5	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023	228
2.6	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023	229
2.7	Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023	230 - 231
3.0	Pegangan Pertanian bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon, Sabah, 2023	232
3.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023	233
3.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023	234
3.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023	235 - 236
3.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023	237 - 238
3.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023	239 - 240
3.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023	241 - 246
4.0	Pegangan Pertanian bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon, Sabah, 2023	247
4.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023	248
4.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023	249
4.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023	250 - 251
4.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023	252 - 253
4.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023	254 - 255

4.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023	256 - 261
5.0	Pegangan Pertanian bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon, Sabah, 2023	262
5.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023	263
5.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023	264
5.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023	265 - 266
5.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023	267 - 268
5.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023	269 - 270
5.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023	271 - 276
6.0	Pegangan Pertanian bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon, Sabah, 2023	277
6.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023	278
6.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023	279
6.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023	280 - 281
6.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023	282 - 283
6.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023	284 - 285
6.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023	286 - 291
7.0	Pegangan Pertanian bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon, Sabah, 2023	292
7.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023	293
7.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023	294
7.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023	295 - 296
7.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023	297 - 298
7.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023	299 - 300

7.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023	301 - 306
8.0	Pegangan Pertanian bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon, Sabah, 2023	307
8.1	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023	308 - 309
8.2	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023	310 - 311
8.3	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023	312 - 313
8.4	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023	314 - 315
8.5	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023	316 - 317
8.6	Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023	318 - 323
9.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Negeri, Malaysia, 2023	324
9.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Zon, Sabah, 2023	325
10.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Getah mengikut Negeri, Malaysia, 2023	326
10.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Getah mengikut Zon, Sabah, 2023	327
11.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Padi mengikut Negeri, Malaysia, 2023	328
11.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Padi mengikut Zon, Sabah, 2023	329
12.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Nanas mengikut Negeri, Malaysia, 2023	330
12.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Nanas mengikut Zon, Sabah, 2023	331
13.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lada mengikut Negeri, Malaysia, 2023	332
13.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lada mengikut Zon, Sabah, 2023	333
14.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Koko mengikut Negeri, Malaysia, 2023	334
14.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Koko mengikut Zon, Sabah, 2023	335
15.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Negeri, Malaysia, 2023	336
15.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Zon, Sabah, 2023	337
16.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Negeri, Malaysia, 2023	338
16.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Zon, Sabah, 2023	339
17.0	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lain mengikut Negeri, Malaysia, 2023	340
17.1	Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lain mengikut Zon, Sabah, 2023	341

18.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023	342 - 343
18.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023	344 - 345
18.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Malaysia, 2023	346 - 347
18.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Malaysia, 2023	348 - 349
19.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Zon, Sabah, 2023	350 - 353
19.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sabah, 2023	354 - 355
19.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Sabah, 2023	356 - 357
19.3	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Sabah, 2023	358 - 359
20.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Selatan, 2023	360 - 361
20.0.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Selatan, 2023	362 - 363
20.0.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Selatan, 2023	364 - 365
20.1.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Kinabalu, 2023	366 - 367
20.1.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kota Kinabalu, 2023	368
20.1.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Kinabalu, 2023	369 - 370
20.2.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tuaran, 2023	371 - 372
20.2.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tuaran, 2023	373 - 374
20.2.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tuaran, 2023	375
20.3.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Penampang, 2023	376
20.3.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Penampang, 2023	377
20.3.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Penampang, 2023	378
20.4.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Papar, 2023	379 - 380
20.4.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Papar, 2023	381 - 382

Jadual**Muka Surat**

20.4.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Papar, 2023	383 - 384
20.5.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Putatan, 2023	385
20.5.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Putatan, 2023	386
20.5.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Putatan, 2023	387
21.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Utara, 2023	388 - 389
21.0.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Utara, 2023	390 - 391
21.0.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Utara, 2023	392
21.1.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Ranau, 2023	393 - 394
21.1.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Ranau, 2023	395 - 396
21.1.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Ranau, 2023	397
21.2.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Belud, 2023	398 - 399
21.2.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kota Belud, 2023	400
21.2.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Belud, 2023	401
21.3.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kudat, 2023	402
21.3.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kudat, 2023	403
21.3.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kudat, 2023	404
21.4.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Marudu, 2023	405 - 406
21.4.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kota Marudu, 2023	407
21.4.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Marudu, 2023	408
21.5.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Pitas, 2023	409
21.5.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Pitas, 2023	410

21.5.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Pitas, 2023	411
22.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Selatan, 2023	412 - 413
22.0.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Selatan, 2023	414
22.0.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Selatan, 2023	415
22.1.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tawau, 2023	417 - 418
22.1.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tawau, 2023	419
22.1.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tawau, 2023	420 - 421
22.2.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Lahad Datu, 2023	422
22.2.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Lahad Datu, 2023	423
22.2.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Lahad Datu, 2023	424
22.3.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Semporna, 2023	425
22.3.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Semporna, 2023	426
22.3.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Semporna, 2023	427
22.4.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kunak, 2023	428
22.4.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kunak, 2023	429
22.4.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kunak, 2023	430
22.5.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kalabakan, 2023	431
22.5.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kalabakan, 2023	432
22.5.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kalabakan, 2023	433
23.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Utara, 2023	434 - 435
23.0.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Utara, 2023	436

23.0.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Utara, 2023	437 - 438
23.1.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sandakan, 2023	439 - 440
23.1.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Sandakan, 2023	441
23.1.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Sandakan, 2023	442 - 443
23.2.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kinabatangan, 2023	444
23.2.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kinabatangan, 2023	445
23.2.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kinabatangan, 2023	446
23.3.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Beluran, 2023	447
23.3.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Beluran, 2023	448
23.3.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Beluran, 2023	449
23.4.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tongod, 2023	450
23.4.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tongod, 2023	451
23.4.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tongod, 2023	452
23.5.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Telupid, 2023	453
23.5.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Telupid, 2023	454
23.5.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Telupid, 2023	455
24.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Selatan, 2023	456 - 457
24.0.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Selatan, 2023	458 - 459
24.0.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Selatan, 2023	460
24.1.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Beaufort, 2023	461
24.1.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Beaufort, 2023	462
24.1.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Beaufort, 2023	463

24.2.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kuala Penyu, 2023	464 - 465
24.2.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kuala Penyu, 2023	466 - 467
24.2.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kuala Penyu, 2023	468
24.3.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sipitang, 2023	469 - 470
24.3.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Sipitang, 2023	471
24.3.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Sipitang, 2023	472
24.4.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Membakut, 2023	473
24.4.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Membakut, 2023	474
25.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Utara, 2023	475 - 476
25.0.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Utara, 2023	477 - 478
25.0.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Utara, 2023	479 - 480
25.1.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tenom, 2023	481
25.1.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tenom, 2023	482
25.1.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tenom, 2023	483
25.2.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Nabawan,	484
25.2.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Nabawan, 2023	485
25.2.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Nabawan, 2023	486
25.3.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Keningau,	487 - 488
25.3.1	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Keningau, 2023	489
25.3.2	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Keningau, 2023	492 - 493
25.4.0	Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tambunan, 2023	494

Muka Surat ini sengaja dibiarkan kosong

RINGKASAN PENEMUAN

Muka Surat ini sengaja dibiarkan kosong

BANCI PERTANIAN 2024

PROFIL PEGANGAN PERTANIAN, MALAYSIA, 2023

Pegangan Pertanian

Jumlah
1,030,020

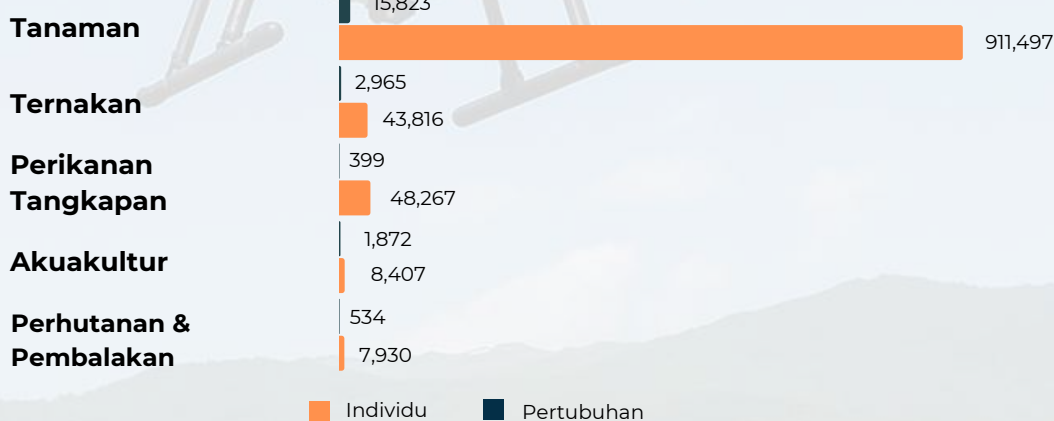
Individu
1,008,829
(97.9%)

Pertubuhan
21,191
(2.1%)

Pegangan Pertanian mengikut Subsektor

Pegangan Pertanian mengikut Negeri

Johor
102,460
3,578

Kedah
123,194
1,237

Kelantan
87,203
442

Melaka
13,022
802

N. Sembilan
44,082
1,347

Pahang
87,482
2,543

Pulau Pinang
15,491
1,154

Perak
104,878
2,596

Perlis
18,839
131

Selangor
35,474
1,643

Terengganu
72,367
684

Sabah
156,635
2,624

Sarawak
145,378
2,036

W.P. Kuala Lumpur
1,426
330

W.P. Labuan
732
34

W.P. Putrajaya
166
10

Individu

Pertubuhan

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAAN MALAYSIA

Profil Pegangan Pertanian Individu

Kewarganegaraan

Warganegara
1,000,458

Bukan Warganegara
8,371

Jantina

Lelaki
753,139

Perempuan
255,690

Sijil Tertinggi Diperoleh

Tertiari

60,425

Menengah

381,638

Rendah

256,063

Tiada Sijil

271,413

Tiada Maklumat : 39,290

Kumpulan Umur

15 - 30 tahun

33,195

31 - 45 tahun

190,952

46 - 59 tahun

326,287

60 tahun dan ke atas

458,263

Tiada Maklumat : 132

Kumpulan Etnik

Bumiputera

Bumiputera :

884,194

Cina

Cina :

97,745

India

India :

10,577

Lain-Lain

Lain-lain :

7,942

Taraf Perkahwinan

Tidak pernah
berkahwin

102,554

Berkahwin

741,823

Balu/
Duda

113,384

Bercerai/
Berpisah

11,778

Tiada Maklumat : 39,290

Guna Tenaga Sektor Pertanian

Jumlah
1,784,640

Individu
1,360,168
(76.2%)

Pertubuhan
424,472
(23.8%)

PARAMETER UTAMA PERTANIAN, MALAYSIA, 2023

Jumlah RM161.69 bilion

Individu

RM43.80 bilion
(27.1%)

Pertubuhan

RM117.89 bilion
(72.9%)

Nilai Jualan Mengikut Subsektor

Tanaman

RM117.88 bilion
72.9%

Ternakan

RM24.81 bilion
15.3%

**Perikanan
Tangkapan**

RM10.78 bilion
6.7%

Akuakultur

RM4.39 bilion
2.7%

**Perhutanan &
Pembalakan**

RM3.83 bilion
2.4%

Nilai Jualan Mengikut Negeri

Johor
RM27.3 bilion
16.9%

Kedah
RM7.9 bilion
4.9%

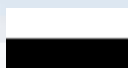
Kelantan
RM7.1 bilion
4.4%

Melaka
RM3.6 bilion
2.2%

N. Sembilan
RM7.9 bilion
4.9%

Pahang
RM25.1 bilion
15.5%

Pulau Pinang
RM3.5 bilion
2.2%

Perak
RM16.0 bilion
9.9%

Perlis
RM584.8 juta
0.36%

Selangor
RM8.4 bilion
5.2%

Terengganu
RM5.4 bilion
3.3%

Sabah
RM25.1 bilion
15.5%

Sarawak
RM23.6 bilion
14.6%

W.P. Kuala Lumpur
RM29.2 juta
0.02%

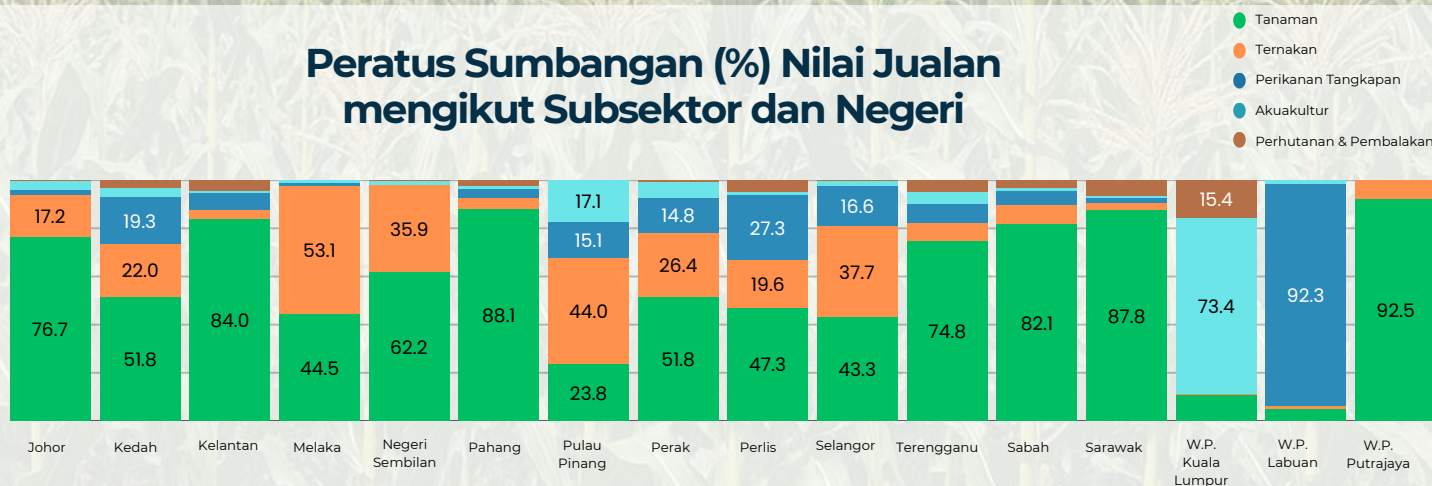

W.P. Labuan
RM288.8 juta
0.2%

W.P. Putrajaya
RM1.4 juta
0.0009%

Peratus Sumbangan (%) Nilai Jualan mengikut Subsektor dan Negeri

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAAN MALAYSIA

Profil Pegangan Pertanian Individu Sabah

Kewarganegaraan

Warganegara
149,028

Bukan Warganegara
7,607

Jantina

Lelaki

116,087

Perempuan

40,548

Sijil Tertinggi Diperoleh

Tertiari

6,325

Rendah

43,444

Menengah

48,360

Tiada Sijil

55,615

Kumpulan Umur

15 - 30 tahun

6,180

31 - 45 tahun

39,335

46 - 59 tahun

54,113

60 tahun dan ke atas

57,007

Kumpulan Etnik

Bumiputera

Bumiputera : 143,047

India

India: 95

Cina

Cina : 4,927

Lain-Lain

Lain-lain : 959

Taraf Perkahwinan

Tidak pernah
berkahwin

11,511

Balu/
Duda

11,831

Berkahwin

127,916

Berceraai/
Berpisah

2,486

Tiada Maklumat : 2,891

Guna Tenaga Sektor Pertanian

Jumlah
325,805

Individu
217,113
(66.6%)

Pertubuhan
108,692
(33.4%)

@StatsMalaysia

PARAMETER UTAMA PERTANIAN 2023

NEGERI SABAH

PEGANGAN PERTANIAN MENGIKUT SUBSEKTOR

TANAMAN	137,652 Orang	TERNAKAN	2,135 Orang	PERIKANAN	14,847 Orang	AKUAKULTUR	2,106 Orang	PERHUTANAN & PEMBALAKAN	124 Orang
	2,366 Pertubuhan		107 Pertubuhan		56 Pertubuhan		58 Pertubuhan		38 Pertubuhan

Nota: Pegangan Pertanian Mengikut Subsektor merujuk kepada individu dan pertubuhan yang menjalankan lebih daripada satu jenis aktiviti pertanian.

■ Individu
■ Pertubuhan

PARAMETER UTAMA MENGIKUT SUBSEKTOR

TANAMAN

TERNAKAN

PERIKANAN

AKUAKULTUR

PERHUTANAN & PEMBALAKAN¹

KELUASAN BERTANAM (HA)

1,782,044

KELUASAN BERTUAI (HA)

1,574,410

KUANTITI PENGELUARAN (MT)

22,847,994

16

159,058

234,256

187

KUANTITI PENGELUARAN (BIJI)

1,213,831,037

KUANTITI PENGELUARAN (EKOR)

153,332,424

KUANTITI PENGELUARAN (LITER)

8,907,043

KUANTITI PENGELUARAN (M³)

804,550

NILAI JUALAN (RM '000)

20,550,877

1,986,409

1,484,080

287,973

750,069

Nota¹

- I. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- II. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka / jaras / arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- III. Aktiviti perhutanan dan pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan / atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

PARAMETER UTAMA MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

PEGANGAN PERTANIAN (INDIVIDU)

PEGANGAN PERTANIAN (PERTUBUHAN)

PEGANGAN PERTANIAN (KESELURUHAN)

NILAI JUALAN (RM '000)

TAWAU

10,576

561

11,137

3,931,554

LAHAD DATU

4,737

429

5,166

3,504,343

SEMPORNA

5,907

117

6,024

858,113

SANDAKAN

4,800

578

5,378

2,590,774

KINABATANGAN

3,954

204

4,158

4,151,063

BELURAN

5,473

196

5,669

2,853,601

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAAN MALAYSIA

PARAMETER UTAMA PERTANIAN 2023

NEGERI SABAH

PARAMETER UTAMA MENGIKUT DAERAH PENTADBIRAN

PEGANGAN PERTANIAN
(INDIVIDU)

PEGANGAN PERTANIAN
(PERTUBUHAN)

PEGANGAN PERTANIAN
(KESELURUHAN)

NILAI JUALAN
(RM '000)

KOTA KINABALU	1,934	185	2,119	1,501,558
RANAU	12,862	21	12,883	463,052
KOTA BELUD	11,502	14	11,516	188,307
TUARAN	8,278	11	8,289	295,891
PENAMPANG	1,973	37	2,010	80,997
PAPAR	2,554	14	2,568	564,972
KUDAT	8,358	10	8,368	403,307
KOTA MARUDU	12,627	47	12,674	198,653
PITAS	7,477	7	7,484	204,616
BEAUFORT	4,910	15	4,925	434,392
KUALA PENYU	3,199	4	3,203	38,520
SIPITANG	3,923	4	3,927	208,585
TENOM	8,150	8	8,158	168,345
NABAWAN	4,074	21	4,095	97,699
KENINGAU	14,100	59	14,159	773,446
TAMBUNAN	4,226	6	4,232	62,408
KUNAK	1,334	39	1,373	898,377
TONGOD	3,832	8	3,840	280,730
PUTATAN	320	3	323	26,690
TELUPID	2,220	19	2,239	126,879
KALABAKAN	1,259	7	1,266	95,908
MEMBAKUT	2,076	-	2,076	56,630

@StatsMalaysia

ASEAN
MALAYSIA 2025
KETERANGAN DARI KEMENTERIAN

MALAYSIA
MADANI
keajaibannya

ODIN
OPEN DATA INVENTORY
MALAYSIA
TEMPAT PERTAMA
DI DUNIA

20 Oktober
2016 - 2030

PENDUDUK DAN INDIKATOR DEMOGRAFI

Negeri	Penduduk ('000)				
	2020	2021	2022	2023	2024 ^P
Sabah	3,418.8	3,412.6	3,414.9	3,596.7	3,742.2
Tawau	372.6	374.0	369.6	394.2	413.6
Lahad Datu	229.1	233.2	226.9	242.1	253.7
Semporna	166.6	160.4	165.4	186.0	199.3
Sandakan	439.1	432.1	435.3	470.4	499.4
Kinabatangan	143.1	135.4	138.1	149.1	164.2
Beluran	77.1	80.5	76.3	83.9	90.0
Kota Kinabalu	500.4	496.4	500.8	525.7	547.0
Ranau	85.1	86.4	86.3	87.5	88.7
Kota Belud	107.2	108.5	108.3	109.6	110.9
Tuaran	135.7	136.5	137.1	140.0	142.1
Penampang	162.2	165.5	163.2	165.9	167.6
Papar	150.7	151.3	152.6	154.8	156.3
Kudat	86.4	85.9	87.3	90.7	93.2
Kota Marudu	69.5	70.3	71.1	72.4	73.7
Pitas	36.7	37.1	37.3	38.0	38.5
Beaufort	75.7	76.5	76.1	77.0	77.6
Kuala Penyu	23.7	23.6	23.7	24.2	24.5
Sipitang	37.8	37.5	38.1	39.4	40.5
Tenom	51.3	51.6	52.0	52.9	53.8
Nabawan	28.3	28.7	29.2	30.1	30.7
Keningau	150.9	151.2	153.2	156.1	158.1
Tambunan	31.6	31.7	32.1	32.7	33.3
Kunak	68.9	67.0	67.8	76.2	79.6
Tongod	42.7	42.2	42.2	44.0	45.0
Putatan	68.8	69.2	69.2	70.2	71.0
Telupid	29.2	29.6	28.9	30.3	31.2
Kalabakan	48.2	50.2	46.6	53.3	58.7

Nota:

1. Anggaran Penduduk Pertengahan Tahun berasaskan data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020.
2. Hasil tambah mungkin berbeza kerana pembundaran.
3. ^P Permulaan

PENDUDUK DAN INDIKATOR DEMOGRAFI

Negeri	Nisbah Jantina (bagi setiap 100 perempuan)				
	2020	2021	2022	2023	2024 ^P
Sabah	109	109	109	109	109
Tawau	109	109	109	109	109
Lahad Datu	114	114	113	114	114
Semporna	105	105	105	105	106
Sandakan	106	106	107	107	108
Kinabatangan	125	125	125	125	126
Beluran	118	118	117	118	119
Kota Kinabalu	105	105	105	106	106
Ranau	107	107	107	107	106
Kota Belud	101	101	101	101	101
Tuaran	103	104	104	103	103
Penampang	112	113	112	112	113
Papar	110	114	114	114	114
Kudat	103	103	103	103	103
Kota Marudu	106	106	105	105	105
Pitas	107	107	106	107	107
Beaufort	105	108	107	107	107
Kuala Penyu	100	103	102	102	101
Sipitang	108	109	109	109	109
Tenom	106	106	105	106	106
Nabawan	114	113	113	113	114
Keningau	107	107	107	107	106
Tambunan	103	104	103	103	103
Kunak	117	117	117	118	118
Tongod	118	118	117	117	117
Putatan	107	111	110	110	110
Telupid	121	121	120	120	120
Kalabakan	122	122	122	122	123

Nota:
1. Anggaran Penduduk Pertengahan Tahun berdasarkan data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020.
2. Hasil tambah mungkin berbeza kerana pembundaran.
3. ^P Permulaan

PENDUDUK DAN INDIKATOR DEMOGRAFI

Negeri	Struktur Umur ('000)														
	2020			2021			2022			2023			2024 ^P		
	0-14 tahun	15-64 tahun	65+ tahun	0-14 tahun	15-64 tahun	65+ tahun	0-14 tahun	15-64 tahun	65+ tahun	0-14 tahun	15-64 tahun	65+ tahun	0-14 tahun	15-64 tahun	65+ tahun
Sabah	907.1	2,319.7	192.0	882.8	2,334.1	195.7	855.9	2,357.6	201.5	878.0	2,502.0	216.8	889.5	2,621.5	231.3
Tawau	85.2	266.7	20.7	83.8	268.6	21.6	80.8	266.8	22.0	84.9	285.0	24.3	87.4	299.9	26.4
Lahad Datu	56.0	161.9	11.3	56.3	165.0	11.9	53.3	161.5	12.1	55.8	172.9	13.4	57.8	181.4	14.5
Semporna	43.3	116.1	7.3	41.2	112.0	7.2	41.9	115.9	7.6	46.8	130.5	8.7	49.8	140.1	9.5
Sandakan	104.5	309.4	25.2	100.7	305.9	25.5	98.6	310.2	26.5	104.7	336.3	29.4	109.3	357.9	32.2
Kinabatangan	25.9	112.7	4.5	24.5	106.5	4.4	24.8	108.6	4.6	26.7	117.2	5.2	29.6	128.7	5.8
Beluran	18.5	54.9	3.7	19.3	57.2	3.9	18.1	54.4	3.8	19.8	59.8	4.2	21.1	64.2	4.6
Kota Kinabalu	131.6	336.9	31.9	125.1	338.5	32.8	121.1	345.6	34.2	123.0	365.5	37.1	123.6	383.2	40.1
Ranau	26.9	52.1	6.1	26.6	53.6	6.2	25.7	54.5	6.2	25.3	56.0	6.3	24.8	57.4	6.4
Kota Belud	32.1	68.7	6.4	31.5	70.7	6.2	30.2	71.8	6.3	29.4	73.7	6.5	28.6	75.6	6.7
Tuaran	41.5	86.1	8.0	40.7	87.6	8.2	39.2	89.6	8.3	38.8	92.6	8.6	38.1	95.2	8.8
Penampang	42.6	108.6	11.0	41.6	112.2	11.7	39.1	112.2	11.9	38.0	115.3	12.6	36.6	117.7	13.2
Papar	51.5	92.2	7.0	50.1	94.1	7.1	48.5	96.8	7.3	47.5	99.8	7.5	46.3	102.4	7.7
Kudat	23.9	56.9	5.6	23.2	57.1	5.6	22.9	58.7	5.7	23.2	61.4	6.1	23.3	63.6	6.3
Kota Marudu	21.7	43.2	4.7	21.4	44.1	4.8	21.2	45.2	4.7	21.1	46.5	4.8	21.0	47.8	5.0
Pitas	10.6	23.5	2.5	10.5	24.1	2.5	10.3	24.5	2.5	10.3	25.2	2.5	10.3	25.7	2.5
Beaufort	25.4	46.0	4.3	25.4	46.9	4.3	24.0	47.4	4.7	23.6	48.7	4.7	23.0	49.9	4.7
Kuala Penyu	8.2	14.3	1.2	7.0	15.4	1.2	6.8	15.8	1.2	6.7	16.3	1.2	6.6	16.8	1.2
Sipitang	12.3	23.4	2.1	11.3	24.0	2.1	11.2	24.8	2.1	11.2	25.9	2.2	11.2	26.9	2.3
Tenom	15.9	32.1	3.4	15.2	32.9	3.5	14.8	33.6	3.6	14.6	34.7	3.7	14.3	35.7	3.8
Nabawan	8.9	18.0	1.5	8.8	18.3	1.6	8.6	18.8	1.8	8.7	19.5	1.9	8.7	20.0	2.0
Keningau	43.6	97.8	9.5	42.6	98.9	9.8	42.0	101.1	10.0	41.9	103.8	10.5	41.3	105.9	10.9
Tambunan	10.1	19.3	2.2	9.8	19.6	2.3	9.6	20.1	2.3	9.5	20.9	2.4	9.4	21.5	2.4
Kunak	15.8	50.2	2.8	15.4	48.8	2.9	15.4	49.4	3.0	17.2	55.5	3.5	17.9	58.0	3.7
Tongod	10.8	29.7	2.3	10.4	29.5	2.4	10.1	29.7	2.4	10.4	31.0	2.6	10.4	31.8	2.8
Putatan	23.7	41.6	3.5	23.4	43.1	2.7	22.0	44.1	3.0	21.3	45.6	3.2	20.5	46.9	3.5
Telupid	6.9	21.0	1.4	6.8	21.3	1.5	6.5	20.8	1.5	6.8	21.9	1.7	6.9	22.6	1.8
Kalabakan	9.9	36.5	1.8	10.0	38.2	2.0	9.1	35.5	1.9	10.5	40.6	2.2	11.6	44.6	2.5

Nota:
1. Anggaran Penduduk Pertengahan Tahun berasaskan data Banci Penduduk dan Perumahan Malaysia 2020.
2. Hasil tambah mungkin berbeza kerana pembundaran.
3. ^P Permulaan

PENDUDUK DAN INDIKATOR DEMOGRAFI

Negeri	Kadar Kelahiran Kasar (bagi setiap 1,000 penduduk)			
	2020	2021	2022	2023
Sabah	14.5	12.2	12.8	12.9
Tawau	12.9	10.7	12.0	11.4
Lahad Datu	14.6	12.1	8.5	12.6
Semporna	19.0	17.1	17.7	16.6
Sandakan	11.5	9.6	10.2	10.3
Kinabatangan	4.9	4.8	4.6	4.2
Beluran	15.1	9.8	11.1	10.4
Kota Kinabalu	13.6	9.4	11.6	11.3
Ranau	20.7	16.4	17.8	18.4
Kota Belud	18.2	14.9	15.1	15.2
Tuaran	18.1	13.5	16.4	16.2
Penampang	11.4	9.2	10.3	10.7
Papar	15.5	14.0	13.2	15.4
Kudat	20.6	16.6	17.0	16.3
Kota Marudu	24.5	22.3	21.1	21.1
Pitas	25.2	21.6	17.2	21.2
Beaufort	17.5	14.0	16.0	14.8
Kuala Penyu	15.2	13.8	14.4	14.6
Sipitang	16.8	15.3	13.2	13.9
Tenom	19.3	17.0	16.8	15.9
Nabawan	23.2	24.4	20.8	19.9
Keningau	18.7	18.4	17.4	17.6
Tambunan	23.4	19.8	20.3	19.6
Kunak	14.2	13.6	13.7	12.8
Tongod	8.6	8.4	9.7	9.4
Putatan	7.6	11.7	14.7	15.9
Telupid	7.6	11.3	11.7	9.5
Kalabakan	4.0	2.0	5.8	5.8

PENDUDUK DAN INDIKATOR DEMOGRAFI

Negeri	Kadar Kematian Kasar (bagi setiap 1,000 penduduk)			
	2020	2021	2022	2023
Sabah	4.4	5.5	5.1	4.6
Tawau	3.7	5.3	4.4	3.8
Lahad Datu	3.0	4.1	3.8	3.2
Semporna	4.2	5.0	4.7	4.3
Sandakan	4.0	4.9	4.1	3.6
Kinabatangan	1.2	2.0	1.9	1.6
Beluran	3.8	4.3	4.0	4.2
Kota Kinabalu	3.8	4.4	4.1	3.5
Ranau	6.8	6.5	6.6	6.3
Kota Belud	7.4	8.0	7.5	7.0
Tuaran	6.2	7.6	7.3	7.1
Penampang	3.2	5.2	5.2	4.4
Papar	5.3	7.0	6.4	6.8
Kudat	6.2	8.8	7.0	6.4
Kota Marudu	7.3	8.8	8.1	7.3
Pitas	8.9	10.5	8.5	10.5
Beaufort	7.3	9.4	9.6	8.6
Kuala Penyu	8.3	10.8	11.7	12.5
Sipitang	5.4	7.3	8.3	6.3
Tenom	6.0	9.1	9.2	7.4
Nabawan	4.5	6.1	5.1	5.0
Keningau	4.7	6.3	5.4	5.2
Tambunan	7.9	7.2	9.2	8.3
Kunak	2.8	3.9	4.0	3.3
Tongod	2.9	3.6	3.1	3.3
Putatan	4.4	5.8	4.8	4.9
Telupid	2.2	3.9	4.3	3.2
Kalabakan	1.5	2.5	2.0	2.4

PENDUDUK DAN INDIKATOR DEMOGRAFI

Negeri	Jangkaan Hayat Ketika Lahir (Lelaki & Perempuan)			
	2021	2022	2023 ^a	2024 ^a
Sabah	73.4	73.1	73.8	75.1
Tawau	74.1	74.2	75.2	77.1
Lahad Datu	75.6	74.6	75.6	77.3
Semporna	71.9	71.9	72.6	73.6
Sandakan	74.9	74.9	76.1	77.5
Kinabatangan	78.7	77.6	77.5	79.2
Beluran	73.2	72.2	73.2	74.6
Kota Kinabalu	76.4	76.4	77.4	79.0
Ranau	71.2	71.3	71.8	72.9
Kota Belud	70.3	70.3	71.3	72.5
Tuaran	70.3	69.9	70.1	70.8
Penampang	76.6	75.6	75.6	76.8
Papar	69.9	69.2	69.4	70.0
Kudat	70.4	70.4	71.8	73.6
Kota Marudu	69.9	69.1	69.8	70.9
Pitas	68.2	67.4	66.7	66.5
Beaufort	68.0	67.1	67.4	68.6
Kuala Penyu	64.2	63.7	63.3	63.4
Sipitang	70.5	70.5	70.4	71.8
Tenom	69.8	68.9	69.1	71.3
Nabawan	73.1	73.0	72.5	73.5
Keningau	73.1	72.7	73.0	74.1
Tambunan	69.8	69.4	69.2	69.0
Kunak	74.5	73.8	74.3	75.4
Tongod	75.9	76.1	76.4	76.5
Putatan	69.5	70.0	70.5	71.2
Telupid	76.6	74.4	74.7	76.4
Kalabakan	77.9	74.9	76.4	77.2

Nota:

- 1. ^a Permulaan
- 2. ^{*} Anggaran

1.0 PENGENALAN

Laporan ini membentangkan parameter utama sektor pertanian negeri Sabah hasil dapatan Banci Pertanian 2024 bagi tahun rujukan 2023. Parameter yang dipaparkan dalam laporan interim ini meliputi bilangan pegangan pertanian yang terdiri daripada pegangan pertanian individu dan pegangan pertanian pertubuhan yang menjalankan aktiviti pertanian untuk tujuan jualan. Lokasi pegangan pertanian bagi aktiviti pertanian merujuk kepada lokasi tempat tinggal bagi pegangan pertanian individu, manakala bagi pegangan pertanian pertubuhan merujuk kepada alamat pertubuhan beroperasi. Selain itu, laporan ini turut mengandungi maklumat keluasan bertanam, keluasan bertuai, kuantiti pengeluaran, kuantiti jualan dan nilai jualan mengikut negeri, zon dan daerah. Maklumat bagi keluasan bertanam, keluasan bertuai, kuantiti pengeluaran, kuantiti jualan dan nilai jualan adalah merujuk kepada lokasi di mana aktiviti pertanian dijalankan.

2.0 LATAR BELAKANG

Banci Pertanian 2024 yang telah dilaksanakan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) merupakan aktiviti pengumpulan data yang dijalankan ke atas semua pertubuhan dan isi rumah yang menjalankan aktiviti pertanian meliputi tanaman, ternakan, perikanan serta perhutanan dan pembalakan. Banci Pertanian 2024 adalah banci yang keempat dilaksanakan semenjak penubuhan Malaysia pada tahun 1963. Pelaksanaan Banci ini adalah di bawah peruntukan yang terkandung dalam Akta Banci 1960 (disemak 1969). Tempoh pembancian bermula dari 7 Julai sehingga 31 Oktober 2024.

Banci ini penting bagi tujuan perancangan dan pembangunan negara. Ianya juga digunakan sebagai penanda aras baharu dalam penyediaan indikator pertanian bagi tujuan dasar dan program sektor pertanian di Malaysia. Penemuan banci ini dapat menilai kedudukan sektor pertanian dan bagaimana ia dapat menyokong Agenda Pembangunan Mampan 2030. Dengan adanya data yang lengkap dan terkini, kerajaan serta pihak berkepentingan dapat membuat keputusan yang lebih tepat dalam merangka pelan, dasar dan strategi pembangunan sektor pertanian dengan lebih berkesan.

Secara umum, sektor pertanian di Malaysia merangkumi pelbagai aktiviti di bawah subsektor tanaman makanan dan komoditi, perikanan dan akuakultur, penternakan serta perhutanan dan pembalakan. Sektor pertanian juga menjadi sumber pendapatan utama bagi kebanyakan penduduk luar bandar serta menyediakan peluang pekerjaan dan pembangunan komuniti. Di samping itu, subsektor tanaman makanan seperti padi,

sayur-sayuran dan buah-buahan turut memainkan peranan penting dalam memenuhi keperluan domestik. Dalam Subsektor Perikanan, industri akuakultur dijangka semakin berkembang bagi menampung permintaan yang meningkat terhadap sumber protein. Penternakan pula berpotensi memberi sumbangan besar dalam pengeluaran daging, telur, susu dan produk hasil ternakan lain.

Kerajaan telah memperkenalkan pelbagai dasar dan inisiatif bagi menyokong pertumbuhan sektor pertanian, antaranya Dasar Agromakanan Negara 2.0 bagi tempoh 2021-2030 dan pelbagai program transformasi pertanian. Langkah-langkah ini bertujuan untuk meningkatkan daya saing sektor pertanian, memperkenalkan teknologi moden serta menggalakkan amalan pertanian lestari yang mampu menjamin kelangsungan sumber semula jadi.

Sektor pertanian memainkan peranan penting dalam ekonomi Malaysia dan Sabah dengan sumbangan signifikan kepada Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK), menyediakan peluang pekerjaan dan menggalakkan eksport produk pertanian. Kepentingan sektor ini bukan sahaja terletak pada pengeluaran makanan, tetapi juga dalam memastikan keterjaminan sumber makanan negara, keseimbangan sosial serta pembangunan luar bandar yang lebih inklusif. Oleh itu, pemantauan dan penilaian melalui Banci Pertanian adalah penting bagi memastikan sektor ini terus berkembang dan memberi manfaat kepada rakyat serta negara secara keseluruhan.

Bagi menjayakan hasrat ini, DOSM selaku penyedia perkhidmatan statistik utama negara telah melaksanakan Banci Pertanian 2024 bermula 7 Julai hingga 31 Oktober 2024 yang melibatkan hampir 1.3 juta tempat kediaman di seluruh negara.

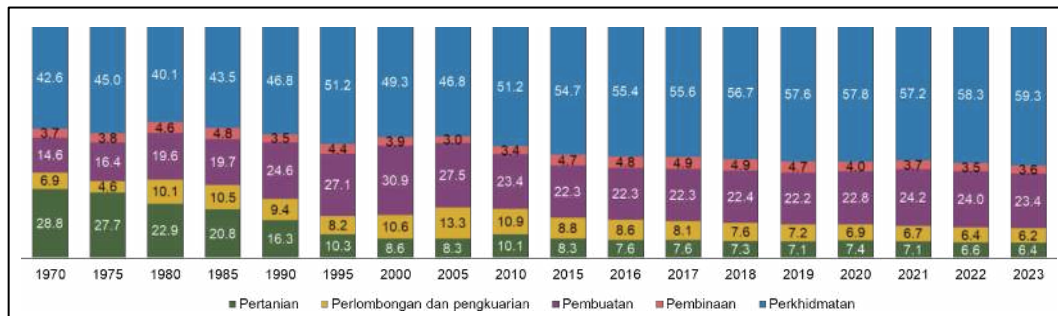
3.0 PERANAN SEKTOR PERTANIAN DALAM EKONOMI MALAYSIA

3.1 Evolusi Sektor Pertanian dalam Ekonomi Malaysia

Sektor Pertanian merupakan salah satu sektor utama dalam ekonomi Malaysia dan telah memainkan peranan penting dalam pembangunan ekonomi Malaysia sejak awal kemerdekaan. Sektor ini menjadi sumber kepada keterjaminan makanan, pembekal bahan mentah untuk industri serta sebagai penyumbang utama kepada pendapatan negara melalui eksport komoditi seperti kelapa sawit, getah dan koko. Namun, sejajar dengan transformasi struktur ekonomi negara daripada sektor berasaskan pertanian

kepada sektor perindustrian dan perkhidmatan, sumbangan sektor ini kepada KDNK mengalami perubahan ketara sepanjang tempoh 1970 hingga 2023. (**Carta 1**)

Carta 1: Peratus Sumbangan (%) Sektor Utama kepada KDNK pada Harga Malar

Pada tahun 1970, Sektor Pertanian merupakan penyumbang kedua terbesar kepada KDNK Malaysia dengan sumbangan sebanyak 28.8 peratus, selepas Sektor Perkhidmatan yang mencatatkan sumbangan tertinggi sebanyak 42.6 peratus. Pada ketika itu, majoriti penduduk Malaysia bergantung kepada sektor pertanian sebagai sumber pendapatan utama, dengan kegiatan ekonomi tertumpu kepada penanaman komoditi eksport seperti getah dan kelapa sawit serta pengeluaran makanan asas seperti padi dan ternakan.

Sejajar dengan peralihan dasar ekonomi negara yang menumpukan kepada perindustrian, sumbangan Sektor Pertanian kepada KDNK mula menunjukkan tren penurunan. Pada tahun 1980, sektor ini menyumbang sebanyak 22.9 peratus kepada ekonomi Malaysia. Walaupun masih merupakan antara sektor utama dalam ekonomi negara, kebergantungan terhadap sektor pertanian semakin berkurang dengan perkembangan pesat sektor perkilangan dan industri berat, terutamanya selepas pelaksanaan Pelan Induk Perindustrian Pertama (PIP1) pada tahun 1986. PIP1 merupakan sebahagian daripada usaha kerajaan untuk mempercepatkan perindustrian negara dan mengurangkan kebergantungan kepada sektor komoditi seperti getah dan kelapa sawit.

Menjelang tahun 1990, sumbangan Sektor Pertanian terus merosot kepada 16.3 peratus. Pada masa ini, Malaysia telah mengalami proses perindustrian yang pesat dengan pertumbuhan sektor perkilangan dan teknologi tinggi yang memberi impak besar terhadap struktur ekonomi negara. Susulan itu, kerajaan mula memperkenalkan pelbagai

inisiatif bagi meningkatkan daya saing sektor ini melalui mekanisasi, penggunaan teknologi moden serta penggalakan pertanian komersial berskala besar.

Sektor Pertanian hanya menyumbang 8.6 peratus kepada KDNK pada tahun 2000, menunjukkan perubahan signifikan dalam keutamaan ekonomi Malaysia yang semakin berorientasikan Sektor Perkhidmatan dan Pembuatan. Walaupun sumbangan Sektor Pertanian semakin mengecil, sektor ini kekal signifikan dalam memastikan bekalan makanan negara yang mencukupi, menjadi sumber pendapatan kepada golongan petani dan pekebun kecil serta menyumbang kepada eksport negara.

Sumbangan Sektor Pertanian meningkat perlahan kepada 10.1 peratus pada tahun 2010, hasil daripada pelbagai dasar dan inisiatif yang diperkenalkan oleh kerajaan untuk memodenkan Sektor Pertanian termasuk Pelan Transformasi Pertanian Negara. Langkah-langkah seperti penggunaan automasi, sistem pengairan moden dan pertanian pintar telah diterapkan bagi meningkatkan produktiviti serta daya saing sektor ini.

Pada tahun 2020, Sektor Pertanian mencatatkan sumbangan sebanyak 7.4 peratus kepada KDNK. Walaupun peratusannya semakin mengecil, sektor ini tetap relevan dalam memastikan keterjaminan makanan, menyediakan peluang pekerjaan terutamanya di kawasan luar bandar serta menyokong industri berkaitan seperti pemprosesan makanan dan eksport produk pertanian. Namun, sektor ini turut menghadapi cabaran global seperti perubahan iklim, kenaikan kos input pertanian serta kebergantungan kepada tenaga buruh asing.

Statistik terkini bagi tahun 2023 menunjukkan bahawa sumbangan Sektor Pertanian kepada KDNK Malaysia adalah sebanyak 6.4 peratus. Penurunan ini mencerminkan perubahan struktur ekonomi negara yang semakin berorientasikan Sektor Perkhidmatan dan teknologi tinggi. Walaupun demikian, Sektor Pertanian kekal sebagai sektor penting dalam ekonomi negara, terutamanya dalam aspek keterjaminan makanan, peluang pekerjaan serta sebagai sumber eksport utama bagi produk pertanian seperti minyak sawit, getah dan ternakan.

Secara keseluruhannya, walaupun sumbangan Sektor Pertanian kepada ekonomi negara semakin berkurang, namun sektor ini tetap relevan. Dengan adanya pelbagai inisiatif moden seperti pertanian pintar, penggunaan teknologi digital serta sokongan kerajaan dalam bentuk dasar dan insentif, sektor ini masih berpotensi untuk berkembang dan terus menyumbang kepada kestabilan sosioekonomi negara pada masa hadapan.

3.2 Prestasi Ekonomi Sektor Pertanian 2023 (pada Harga Semasa)

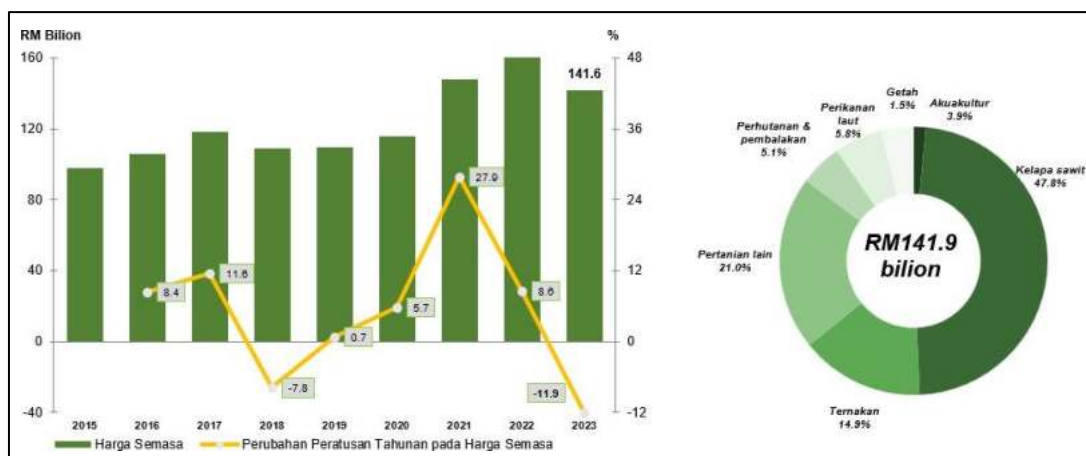
Pada tahun 2023, prestasi ekonomi bagi Sektor Pertanian mencatatkan penurunan yang ketara sebanyak 11.9 peratus berbanding peningkatan 8.6 peratus pada tahun 2022. Penurunan ini didorong oleh kemerosotan prestasi dalam beberapa subsektor utama, khususnya subsektor tanaman seperti kelapa sawit dan getah yang mengalami penyusutan ketara susulan faktor luaran dan dalaman yang mempengaruhi pasaran komoditi global. (**Carta 2**)

Industri kelapa sawit yang merupakan penyumbang terbesar kepada sektor pertanian dengan sumbangan sebanyak 47.8 peratus mencatatkan penurunan yang ketara sebanyak 23.5 peratus pada tahun 2023 berbanding pertumbuhan 13.1 peratus yang direkodkan pada tahun sebelumnya. Begitu juga dengan industri getah yang terus menunjukkan tren penyusutan apabila mencatatkan penurunan sebanyak 14.1 peratus pada tahun 2023 berbanding 22.2 peratus pada tahun 2022. Penyusutan dalam kedua-dua industri ini berpunca daripada kejatuhan harga komoditi kelapa sawit dan getah yang dipengaruhi oleh kelembapan permintaan global serta lebih bekalan dalam pasaran dunia. Di samping itu, Subsektor Perhutanan dan Pembalakan turut mengalami penurunan marginal sebanyak 0.2 peratus pada tahun 2023 berbanding pertumbuhan sebanyak 9.5 peratus pada tahun sebelumnya.

Walau bagaimanapun, subsektor pertanian lain mencatatkan peningkatan 1.5 peratus pada tahun 2023 berbanding 1.7 peratus pada tahun sebelumnya. Pertumbuhan ini didorong oleh peningkatan dalam semua aktiviti terutamanya sayur-sayuran dan buah-buahan kecuali padi yang menunjukkan penurunan. Selain itu, Subsektor Perikanan pula mencatatkan pertumbuhan yang lebih perlahan sebanyak 2.7 peratus pada tahun 2023 berbanding peningkatan sebanyak 9.0 peratus pada tahun sebelumnya, didorong oleh pertumbuhan dalam kedua-dua aktiviti utama iaitu perikanan laut dan akuakultur yang masing-masing meningkat 3.6 peratus dan 1.4 peratus pada tahun 2023.

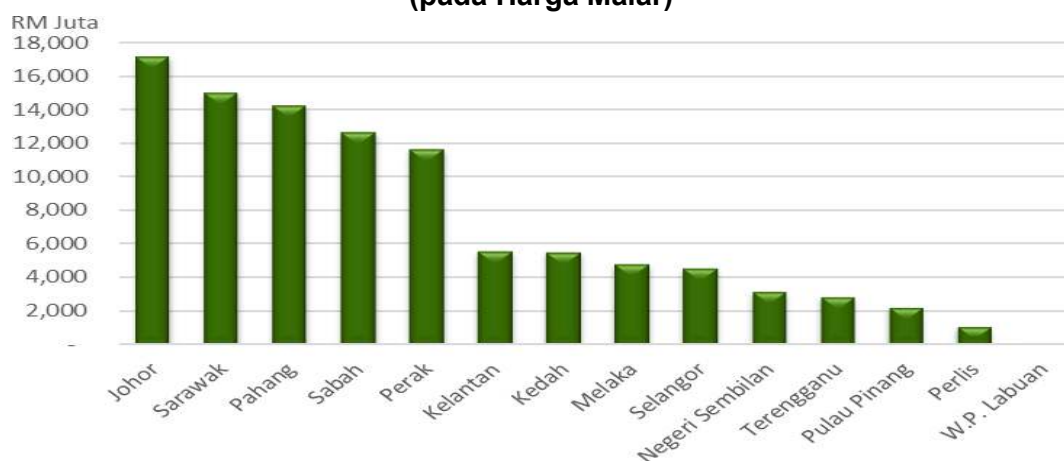
Secara keseluruhan, walaupun Sektor Pertanian mengalami tekanan akibat penurunan harga komoditi utama dan kekurangan permintaan global, beberapa subsektor masih mencatatkan pertumbuhan positif dan ini menunjukkan daya tahan serta kepelbagaian aktiviti dalam sektor ini.

Carta 2: Prestasi Ekonomi Sektor Pertanian – Nilai Ditambah, Perubahan Peratusan Tahunan dan Sumbangan Peratusan (pada Harga Semasa)

Sektor Pertanian memainkan peranan penting dalam membantu pertumbuhan ekonomi sesebuah negeri melalui eksport dan menyokong pembangunan luar bandar. Selain itu, ia menjamin sekuriti makanan negara dengan memastikan bekalan makanan yang stabil di peringkat tempatan serta mengurangkan kebergantungan negara kepada import pertanian. Secara keseluruhan, nilai ditambah Sektor Pertanian Malaysia pada tahun 2023 ialah RM100.8 bilion, menyumbang 6.4 peratus kepada KDNK keseluruhan dengan pertumbuhan marginal 0.7 peratus berbanding tahun sebelumnya (2022: 1.3%). Negeri Johor merupakan penyumbang terbesar Sektor Pertanian di Malaysia dengan sumbangan sebanyak 17.1 peratus, diikuti Sarawak (14.9%), Pahang (14.1%), Sabah (12.5%) dan Perak (11.6%). (Carta 3)

Carta 3: Nilai Ditambah Sektor Pertanian mengikut Negeri, 2023^p
(pada Harga Malar)

4.0 SOSIOEKONOMI NEGERI SABAH

4.1 Pengenalan

Negeri Sabah terletak di bahagian utara Pulau Borneo, berkeluasan 72,500 kilometer persegi dan bersempadankan negeri Sarawak dan terpisah dari Wilayah Persekutuan Labuan di Malaysia. Sehingga Disember 2023, sebanyak 28 daerah pentadbiran telah diwartakan di Sabah iaitu Tawau, Lahad Datu, Semporna, Sandakan, Kinabatangan, Beluran, Kota Kinabalu, Ranau, Kota Belud, Tuaran, Penampang, Papar, Kudat, Kota Marudu, Pitas, Beaufort, Kuala Penyu, Sipitang, Tenom, Nabawan, Keningau, Tambunan, Kunak, Tongod, Putatan, Telupid, Kalabakan dan Membakut.

Jumlah penduduk Sabah pada tahun 2024 dianggarkan sebanyak 3.74 juta orang dengan kepadatan 51 orang bagi setiap kilometer persegi. Daripada jumlah keseluruhan penduduk, sebanyak 72.1 peratus adalah warganegara.

Kota Kinabalu merupakan daerah yang mempunyai penduduk paling ramai di Sabah iaitu 547.0 ribu orang diikuti Sandakan, 499.4 ribu orang dan Tawau 413.6 ribu orang. Manakala, Kuala Penyu mempunyai penduduk paling rendah iaitu 24.5 ribu orang. Penduduk negeri ini terdiri daripada pelbagai etnik seperti Kadazan Dusun, Bajau, Melayu, Murut, Orang Sungai dan etnik-etnik lain yang hidup dalam harmoni serta menyumbang kepada kepelbagaian budaya bahkan ekonomi negeri.

Terkenal dengan kekayaan sumber semula jadi dan biodiversiti, Sabah mempunyai asas kritikal kepada kemampanan ekonomi dan pembangunan luar bandar. Dengan landskap pertanian yang pelbagai, Sektor Pertanian Sabah berpotensi menjadi pemacu utama dalam memperkukuh sekuriti makanan, menjana pendapatan komuniti tempatan, serta memperluas pasaran eksport negara. Sebagai tunjang utama dalam Hala Tuju Sabah Maju Jaya dan Pelan Tindakan Pertanian Sabah 2021, sektor ini menyokong mata pencarian masyarakat luar bandar serta merangsang pertumbuhan sosioekonomi yang inklusif.

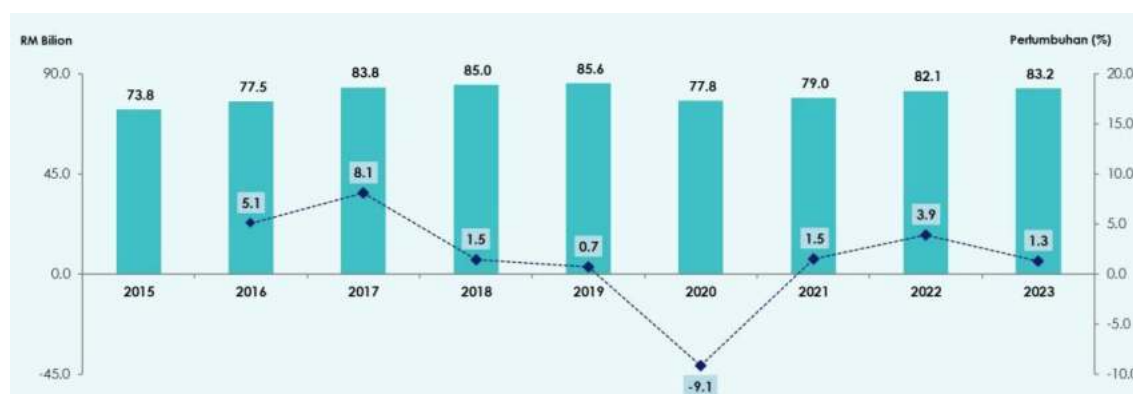
Pelan Pembangunan Hala Tuju Sabah Maju Jaya telah mengenal pasti sektor pertanian sebagai sektor yang memainkan peranan penting dalam memastikan keterjaminan makanan serta meningkatkan pendapatan masyarakat luar bandar. Bagi memperkasakan sektor pertanian, dasar dan inisiatif dirangka ke arah mentransformasikan pertanian

bersepadu, pengukuhan keterjaminan makanan, pembangunan modal insan dan komuniti, pelaksanaan Ekonomi Biru, menggalakkan penyelidikan dan pembangunan, serta pembangunan infrastruktur pertanian.

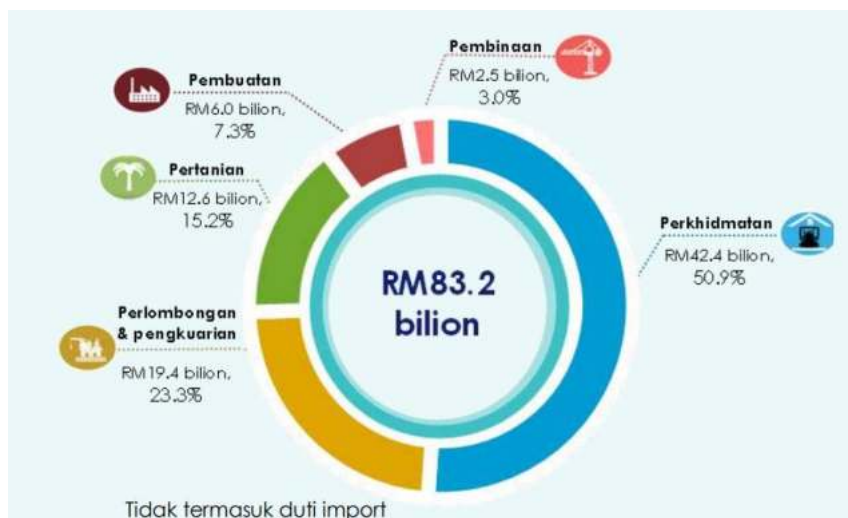
4.2 Prestasi Ekonomi Negeri Sabah

Pada tahun 2023, ekonomi Sabah menunjukkan pertumbuhan marginal melalui peningkatan nilai tambah sebanyak RM83.2 bilion berbanding RM82.1 bilion pada tahun 2022. Sabah mencatatkan KDNK pertumbuhan pada kadar 1.3 peratus berbanding 3.9 peratus pada tahun sebelumnya. (**Carta 4**)

Carta 4: Nilai dan Kadar Pertumbuhan KDNK Sabah, 2015-2023 (pada Harga Malar)

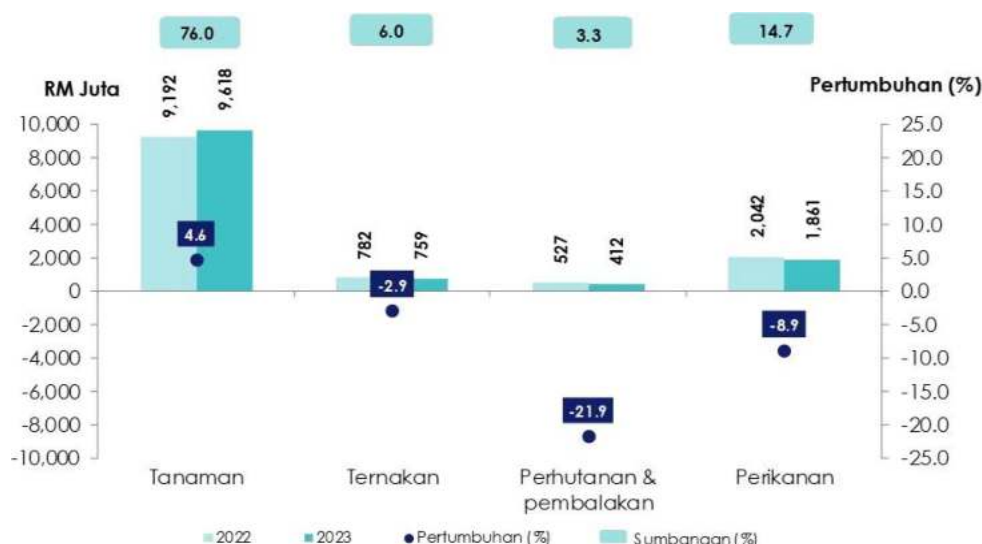
Dari segi sumbangan sektor ekonomi di Sabah, Sektor Perkhidmatan kekal sebagai penyumbang utama, merangkumi 50.9 peratus daripada aktiviti ekonomi negeri. Ini diikuti oleh Sektor Perlombongan dan Pengkuarian dengan sumbangan 23.3 peratus, manakala Sektor Pertanian menyumbang sebanyak 15.2 peratus. Seterusnya adalah Sektor Pembuatan dan Pembinaan yang menyumbang masing-masing 7.3 peratus dan 3.0 peratus kepada keseluruhan komposisi ekonomi Sabah. (**Carta 5**)

Carta 5: Nilai Ditambah dan Peratus Sumbangan mengikut Sektor, Sabah, 2023

4.3 Prestasi Ekonomi Sektor Pertanian Sabah

Sektor Pertanian memainkan peranan penting dalam memacu pertumbuhan ekonomi sesebuah negeri melalui eksport dan menyokong pembangunan luar bandar. Selain itu, ia menjamin sekuriti makanan negara dengan memastikan bekalan makanan yang stabil di peringkat tempatan serta mengurangkan kebergantungan negara kepada import makanan dan input pertanian. Pada tahun 2023, Sektor Pertanian di Sabah mencatatkan nilai ditambah berjumlah RM12.6 bilion berbanding RM12.5 bilion pada tahun sebelumnya. Walaupun Sektor Pertanian hanya mencatatkan peningkatan 0.8 peratus pada tahun 2023, pertumbuhannya lebih baik berbanding tahun sebelumnya iaitu 0.2 peratus.

Sektor ini merupakan penyumbang ketiga tertinggi kepada KDNK Sabah, menyumbang 15.2 peratus pada tahun 2023. Subsektor Tanaman mendominasi sektor pertanian di Sabah dengan sumbangan sebanyak 76.0 peratus, diikuti Subsektor Perikanan sebanyak 14.7 peratus, Ternakan sebanyak 6.0 peratus serta Perhutanan dan Pembalakan sebanyak 3.3 peratus. (**Carta 6**)

Carta 6: Prestasi Sektor Pertanian, Sabah, 2022-2023 (pada Harga Malar)

Pertumbuhan yang positif bagi sektor pertanian disumbangkan oleh Subsektor Tanaman dengan pertumbuhan 4.6 peratus berbanding negatif 0.6 peratus pada tahun 2022, dipengaruhi oleh peningkatan dalam pengeluaran tanaman kelapa sawit yang mendominasi Subsektor Tanaman di Sabah. Subsektor Perikanan yang merupakan aktiviti kedua terbesar dalam Sektor Pertanian di Sabah pula menyusut 8.9 peratus berbanding pertumbuhan 4.7 peratus pada tahun 2022. Ini dipengaruhi oleh penurunan dalam aktiviti pendaratan ikan laut dan juga ternakan ikan air tawar.

Subsektor Ternakan juga menyusut 2.9 peratus berbanding tahun sebelumnya (2022: 3.9%), dipengaruhi oleh penurunan dalam aktiviti ternakan ayam dan itik. Subsektor Perhutanan dan Pembalakan juga terus mencatatkan penyusutan 21.9 peratus berbanding negatif 7.1 peratus pada tahun sebelumnya.

4.4 Prestasi Perdagangan Pertanian Sabah

Eksport komoditi utama pertanian bagi Sabah adalah minyak kelapa sawit bernilai RM15.3 bilion, diikuti minyak isirung kelapa sawit bernilai RM1.3 bilion serta oleokimia berasaskan

kelapa sawit bernilai RM1.1 bilion. Import Sabah pada tahun 2023 mencatatkan peningkatan 2.1 peratus, merekodkan nilai import RM10.4 bilion. Import komoditi utama pertanian bagi Sabah ialah beras yang bernilai RM613.0 juta, diikuti jagung (termasuk jagung manis) yang bernilai RM351.9 juta serta bahan makanan untuk binatang (tidak termasuk bijian belum dikilang) yang bernilai RM327.4 juta.

4.5 Guna Tenaga Sektor Pertanian Sabah

Guna tenaga dalam konteks Banci Pertanian 2024 merujuk kepada individu yang bekerja dengan pengusaha, sama ada individu tersebut merupakan sebahagian daripada pegangan pertanian individu ataupun pegangan pertanian pertubuhan. Guna tenaga dalam Banci Pertanian diklasifikasikan kepada tiga kategori utama, iaitu Pemilik dan Rakan Niaga yang aktif, Pekerja Keluarga Tanpa Gaji dan Pekerja Bergaji.

Jumlah keseluruhan guna tenaga yang terlibat dalam aktiviti pertanian di Sabah adalah seramai 325,805 orang. Daripada jumlah ini, 160,415 orang atau 49.2 peratus terdiri daripada Pekerja Bergaji, sebanyak 41.8 peratus merupakan Pemilik dan Rakan Niaga yang aktif, iaitu bersamaan 136,030 orang. Selebihnya, seramai 28,676 orang adalah Pekerja Keluarga Tanpa Gaji.

5.0 PARAMETER SEKTOR PERTANIAN, SABAH

5.1 Profil Pegangan Pertanian

Pegangan pertanian ditakrifkan sebagai satu unit ekonomi yang bergiat di bawah satu hak milik atau penguasaan tunggal untuk tujuan pengeluaran pertanian tanpa mengambil kira hak milik, taraf sah atau saiz tanah. Dalam pelaksanaan Banci Pertanian 2024, pegangan pertanian dibahagikan kepada dua kategori, iaitu pegangan pertanian individu yang mana aktiviti pertanian dikendalikan oleh isi rumah perseorangan dan pegangan pertanian pertubuhan yang mana syarikat atau pertubuhan yang berdaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM), Pihak Berkuasa Tempatan (PBT), Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN), Persatuan, Koperasi serta Agensi Pembangunan Wilayah.

Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa sebanyak 159,259 pegangan pertanian direkodkan pada tahun 2023 di Sabah, merangkumi 156,635 pegangan pertanian individu (98.4%) dan 2,624 pegangan pertanian pertubuhan (1.6%). Subsektor tanaman mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 140,018 diikuti subsektor perikanan tangkapan (14,903), subsektor ternakan (2,242), subsektor akuakultur (2,164) serta subsektor perhutanan dan pembalakan (162).

Keningau merupakan daerah yang mempunyai bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 14,159, diikuti oleh Ranau (12,883), Kota Marudu (12,674), Kota Belud (11,516) dan Tawau (11,137). Dari perspektif pegangan pertanian pertubuhan mengikut daerah, Sandakan menerajui dengan 578 pertubuhan atau 22.0 peratus daripada keseluruhan pegangan pertanian pertubuhan Sabah, diikuti Tawau, 561 pertubuhan (21.4%), Lahad Datu, 429 pertubuhan (16.3%), Kinabatangan, 204 pertubuhan (7.8%) dan Beluran, 196 pertubuhan (7.5%). Secara kolektif, lima daerah dari Pantai Timur Sabah menyumbang 75.0 peratus daripada bilangan pegangan pertanian pertubuhan.

5.1.1 Kewarganegaraan

Daripada 156,635 pegangan pertanian individu di Sabah, seramai 149,028 orang atau 95.1 peratus adalah warganegara, manakala 7,607 orang (4.9%) lagi terdiri daripada bukan warganegara. (**Paparan 1**)

5.1.2 Jantina

Pegangan pertanian individu di Sabah didominasi oleh lelaki iaitu 116,087 orang (74.1%) berbanding 40,548 perempuan (25.9%). (**Paparan 1**)

5.1.3 Kumpulan Umur

Seramai 57,007 orang atau 36.4 peratus daripada pegangan pertanian individu adalah berumur 60 tahun dan ke atas, diikuti oleh individu yang berumur 46 hingga 59 tahun (54,113 orang; 34.5%), 31 hingga 45 tahun (39,335 orang; 25.1%) dan 15 hingga 30 tahun (6,180 orang; 3.9%). (**Paparan 1**)

5.1.4 Kumpulan Etnik

Etnik yang mendominasi pegangan pertanian individu adalah Bumiputera dengan bilangan seramai 143,047 orang (96.0%), diikuti oleh Cina (4,927 orang; 3.3%), India (95 orang; 0.1%) dan lain-lain (959 orang; 0.6%). (**Paparan 1**)

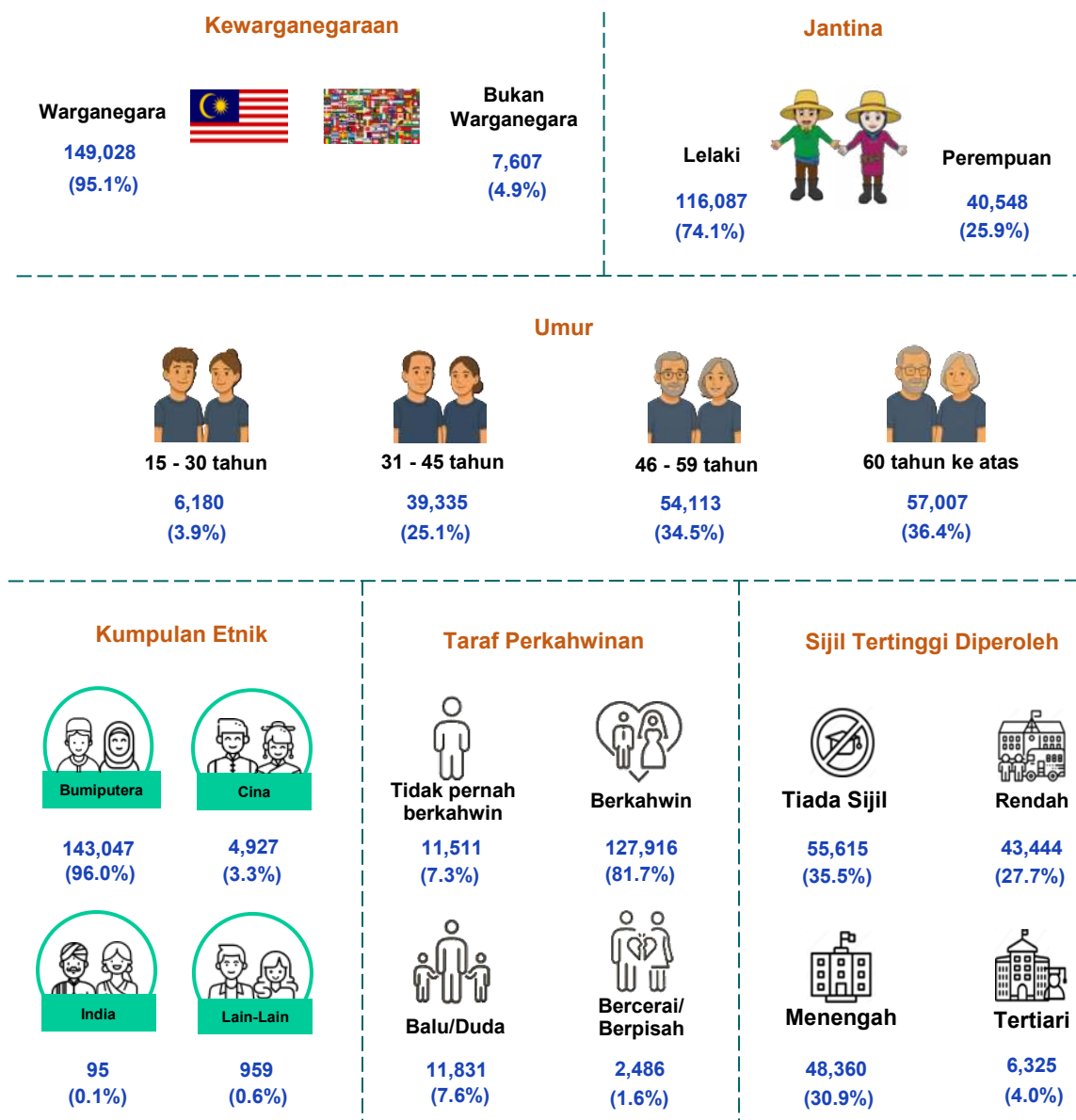
5.1.5 Taraf Perkahwinan

Majoriti pegangan pertanian individu terdiri daripada mereka yang telah berkahwin (127,916 orang; 81.7%), diikuti oleh balu/duda (11,831 orang; 7.6%), tidak pernah berkahwin (11,511 orang; 7.3%) dan bercerai/berpisah (2,486 orang; 1.6%). (**Paparan 1**)

5.1.6 Sijil Tertinggi Diperoleh

Daripada keseluruhan pegangan pertanian individu Sabah, seramai 55,615 orang atau 35.5 peratus didapati tiada sijil pendidikan. Manakala, komposisi pegangan pertanian individu yang mempunyai pendidikan rendah, menengah dan tertiar adalah masing-masing sebanyak 43,444 orang (27.7%), 48,360 orang (30.9%) dan 6,325 orang (4.0%). (**Paparan 1**)

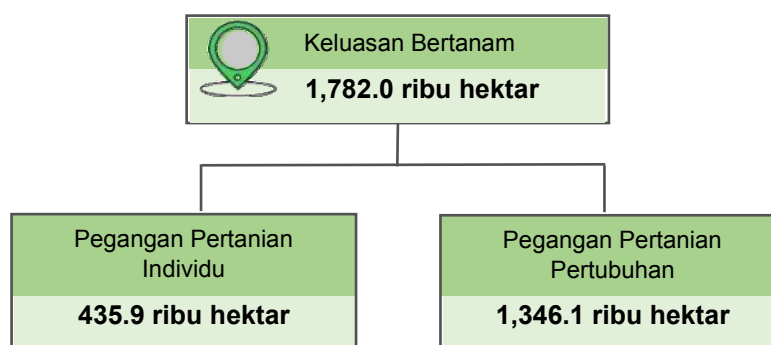
Paparan 1: Profil Pegangan Pertanian Individu, Sabah, 2023

5.2 Keluasan Bertanam

Dapatan daripada Banci Pertanian 2024 mencatatkan jumlah keluasan bertanam di Sabah pada tahun 2023 adalah seluas 1,782.0 ribu hektar. Daripada jumlah tersebut, 435.9 ribu hektar diusahakan oleh pegangan pertanian individu, manakala 1,346.1 ribu hektar oleh pegangan pertanian pertubuhan (**Paparan 2**). Kinabatangan merekodkan sebagai daerah yang mempunyai kawasan bertanam terbesar iaitu seluas 336.2 ribu hektar, diikuti oleh Lahad Datu (270.2 ribu hektar) dan Beluran (235.9 ribu hektar). (**Paparan 3**)

Paparan 2 : Keluasan Bertanam mengikut Pegangan Pertanian, Sabah, 2023

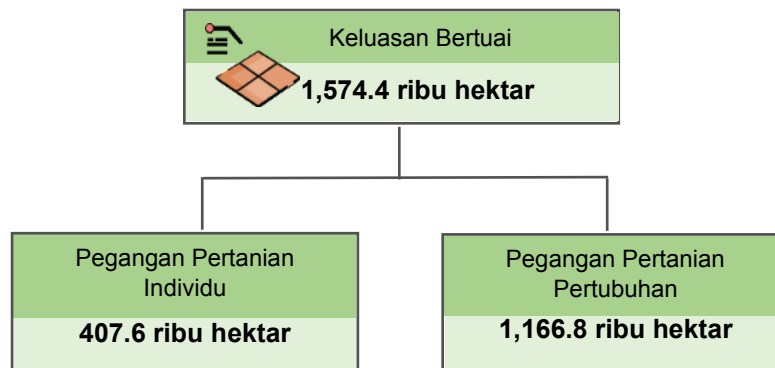

Paparan 3 : Tiga Daerah Teratas bagi Keluasan Bertanam, Sabah, 2023

1	Kinabatangan	336.2 ribu hektar
2	Lahad Datu	270.2 ribu hektar
3	Beluran	235.9 ribu hektar

5.3 Keluasan Bertuai

Pada tahun 2023, jumlah keluasan bertuai di Sabah adalah seluas 1,574.4 ribu hektar, dengan kawasan bertuai bagi pegangan pertanian individu adalah seluas 407.6 ribu hektar, manakala kawasan bertuai bagi pegangan pertanian pertubuhan meliputi 1,166.8 ribu hektar. Daerah Kinabatangan mencatatkan jumlah keluasan bertuai terbesar iaitu seluas 285.4 ribu hektar, diikuti oleh Lahad Datu (230.1 ribu hektar) dan Tawau (216.2 ribu hektar).

Paparan 4 : Keluasan Bertuai mengikut Pegangan Pertanian, Sabah, 2023**Paparan 5 : Tiga Daerah Teratas bagi Keluasan Bertuai, Sabah, 2023**

1	Kinabatangan	285.4 ribu hektar
2	Lahad Datu	230.1 ribu hektar
3	Tawau	216.2 ribu hektar

5.4 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran bagi Subsektor Tanaman di Sabah pada tahun 2023 mencatatkan 22.8 juta tan metrik. Kelapa sawit merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi dengan 22.4 juta tan metrik, diikuti oleh buah-buahan (140.2 ribu tan metrik) dan getah (85.8 ribu tan metrik). Daerah Kinabatangan mencatatkan kuantiti pengeluaran tanaman tertinggi sebanyak 4.9 juta tan metrik, menyumbang sebanyak 21.3 peratus kepada keseluruhan pengeluaran tanaman Sabah.

Kuantiti pengeluaran bagi Subsektor Ternakan di Sabah didominasi oleh aktiviti ternakan hidup dan pengeluaran telur ayam dan itik. Kuantiti pengeluaran bagi aktiviti ternakan hidup di Sabah adalah sebanyak 153.3 juta ekor. Daerah Kota Kinabalu mencatatkan kuantiti pengeluaran ternakan hidup tertinggi pada tahun 2023, dengan 58.3 juta ekor atau 38.0 peratus kepada pengeluaran ternakan hidup Sabah, diikuti oleh Tawau (30.4 juta ekor) dan Tuaran (25.1 juta ekor). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 74.3 peratus kepada pengeluaran ternakan hidup Sabah.

Sebanyak 1,213.8 juta biji telur telah dikeluarkan pada tahun 2023, dengan Tawau sebagai daerah pengeluar telur tertinggi di Sabah iaitu 548.2 juta biji. Selain itu, kuantiti pengeluaran bagi susu segar adalah 8.9 juta liter, dengan Keningau sebagai daerah pengeluar tertinggi (6.1 juta liter). Sementara itu, kuantiti pengeluaran bagi hasilan ternakan lain merekodkan sebanyak 15.7 tan metrik yang meliputi sarang burung walet, madu dan hasilan lain.

Subsektor Perikanan Tangkapan di Sabah mencatatkan jumlah pengeluaran sebanyak 159.1 ribu tan metrik. Aktiviti perikanan tangkapan laut mendominasi jumlah kuantiti pengeluaran sebanyak 157.7 ribu tan metrik, bersamaan 99.1 peratus daripada keseluruhan pengeluaran. Sebaliknya, aktiviti perikanan tangkapan darat mencatatkan jumlah yang jauh lebih kecil, iaitu 1.4 ribu tan metrik atau hanya 0.9 peratus. Daerah Kota Kinabalu merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi dengan jumlah 43.3 ribu tan metrik, diikuti oleh Semporna (32.6 ribu tan metrik) dan Kudat (19.7 ribu tan metrik). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 60.1 peratus kepada pengeluaran perikanan tangkapan Sabah.

Bagi Subsektor Akuakultur Sabah, aktiviti akuakultur air tawar dan air payau merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 234.3 ribu tan metrik. Daripada perspektif pengeluaran mengikut daerah kuantiti pengeluaran akuakultur tertinggi dicatatkan oleh Semporna, dengan jumlah pengeluaran sebanyak 166.2 ribu tan metrik, diikuti oleh Tawau (45.2 ribu tan metrik) dan Lahad Datu (9.5 ribu tan metrik). Manakala bagi aktiviti akuakultur baka dan benih serta ikan hiasan, kuantiti pengeluaran adalah sebanyak 109.4 juta ekor, dengan Kota Kinabalu merekodkan pengeluaran tertinggi sebanyak 70.0 juta ekor, diikuti oleh Kudat (38.9 juta ekor) dan Tuaran (274.6 ribu ekor).

Kuantiti pengeluaran bagi aktiviti pembalakan di Sabah adalah sebanyak 804.6 ribu meter padu. Daripada jumlah tersebut, pegangan pertanian individu menghasilkan 0.8 ribu meter padu (0.1%), manakala pegangan pertanian pertubuhan 803.8 ribu meter padu (99.9%). Kuantiti pengeluaran bagi hasil hutan bukan kayu pula direkodkan sebanyak 186.8 ribu kilogram. Pegangan pertanian individu menyumbang 186.6 ribu kilogram (99.9%), manakala pegangan pertanian pertubuhan 0.2 ribu kilogram (0.1%).

Paparan 6 : Kuantiti Pengeluaran mengikut Subsektor, Sabah, 2023

Subsektor Tanaman	22.8 juta tan metrik	
Subsektor Ternakan	Ternakan Hidup	153.3 juta ekor
	Hasilan Ternakan – Telur	1,213.8 juta biji
	Hasilan Ternakan – Susu	8.9 juta liter
	Hasilan Ternakan – Lain	15.7 tan metrik
Subsektor Perikanan Tangkapan	Perikanan Tangkapan Laut	157.7 ribu tan metrik
	Perikanan Tangkapan Darat	1.4 ribu tan metrik
Subsektor Akuakultur	Air Payau / Air Tawar	234.3 ribu tan metrik
	Baka/Benih/Ikan Hiasan	109.4 juta ekor
Subsektor Perhutanan dan Pembalakan	Aktiviti Pembalakan	804.6 ribu meter padu
	Hasil Hutan Bukan Kayu	186.8 ribu kilogram

5.5 Kuantiti dan Nilai Jualan

Secara keseluruhannya, kuantiti jualan bagi Subsektor Tanaman di Sabah pada tahun 2023 mencatatkan 22.8 juta tan metrik. Manakala, nilai jualan bagi Subsektor Tanaman direkodkan sebanyak RM20.55 bilion (**Paparan 7**). Aktiviti tanaman yang merekodkan kuantiti jualan tertinggi ialah kelapa sawit iaitu sebanyak 22.4 juta tan metrik, diikuti oleh buah-buahan dan getah dengan masing-masing mengeluarkan 148.9 ribu dan 85.8 ribu tan metrik. Daerah Kinabatangan mencatatkan kuantiti jualan keseluruhan tanaman tertinggi pada tahun 2023 iaitu sebanyak 4.9 juta tan metrik atau menyumbang 21.3 peratus kepada kuantiti jualan tanaman Sabah.

Bagi Subsektor Ternakan, 88.7 peratus daripada jumlah pengeluaran ternakan hidup atau 136.0 juta ekor telah dijual di Sabah pada tahun 2023. Manakala, kuantiti jualan dari hasil ternakan adalah sebanyak 1,204.1 juta biji telur dan 8.9 juta liter susu segar. Nilai jualan bagi ternakan hidup dan hasil ternakan adalah sebanyak RM1,986.4 juta.

Keseluruhan kuantiti jualan Subsektor Perikanan Tangkapan di Sabah adalah sebanyak 150.0 ribu tan metrik. Daripada jumlah kuantiti jualan, perikanan tangkapan laut merekodkan sumbangan 99.1 peratus, manakala perikanan tangkapan darat hanya

0.9 peratus. Daerah Kota Kinabalu mencatatkan kuantiti jualan yang tertinggi dengan jumlah 43.2 ribu tan metrik, diikuti oleh Semporna (31.5 ribu tan metrik) dan Kudat (18.6 ribu tan metrik). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 62.2 peratus kepada jumlah kuantiti jualan perikanan tangkapan di Sabah. Subsektor Perikanan Tangkapan mencatatkan nilai jualan sebanyak RM1,484.1 juta.

Subsektor Akuakultur merekodkan kuantiti jualan sebanyak 233.4 ribu tan metrik merangkumi aktiviti akuakultur air tawar dan air payau. Daerah Semporna merekodkan kuantiti jualan tertinggi iaitu sebanyak 165.5 ribu tan metrik, diikuti oleh Tawau (45.1 ribu tan metrik) dan Lahad Datu (9.5 ribu tan metrik). Sementara itu, kuantiti jualan bagi aktiviti akuakultur baka dan benih serta ikan hiasan adalah 109.3 juta ekor. Tiga daerah yang mencatatkan kuantiti jualan tertinggi bagi baka dan benih serta ikan hiasan adalah Kota Kinabalu (70.0 juta ekor), diikuti oleh Kudat (38.9 juta ekor) dan Tuaran (242.4 ribu ekor). Secara keseluruhan, Subsektor Akuakultur di Sabah mencatatkan nilai jualan sebanyak RM288.0 juta.

Kuantiti jualan bagi aktiviti pembalakan dan hasil hutan bukan kayu di Sabah masing-masing sebanyak ialah 804.6 ribu meter padu dan 136.3 ribu kilogram. Subsektor Perhutanan Dan Pembalakan di Sabah mencatatkan nilai jualan sebanyak RM750.0 juta.

Paparan 7 : Kuantiti dan Nilai Jualan mengikut Subsektor, Sabah, 2023

Subsektor Tanaman	22.8 juta tan metrik	RM20.55 billion
Subsektor Ternakan	Ternakan Hidup	136.0 juta ekor
	Hasilan Ternakan – Telur	1,204.1 juta biji
	Hasilan Ternakan – Susu	8.9 juta liter
	Hasilan Ternakan – Lain	15.0 tan metrik
Subsektor Perikanan Tangkapan	Perikanan Tangkapan Laut	148.7 ribu tan metrik
	Perikanan Tangkapan Darat	1.3 ribu tan metrik
Subsektor Akuakultur	Air Payau / Air Tawar	233.4 ribu tan metrik
	Baka/Benih/Ikan Hiasan	109.3 juta ekor
Subsektor Perhutanan dan Pembalakan	Aktiviti Pembalakan	804.6 ribu meter
	Hasil Hutan Bukan Kayu	136.3 ribu kilogram

6.0 PARAMETER SUBSEKTOR TANAMAN, SABAH

6.1 Pengenalan

Subsektor Tanaman merupakan salah satu komponen teras dalam sektor pertanian yang memainkan peranan penting dalam menjana pertumbuhan ekonomi luar bandar, memperkukuh keterjaminan makanan serta menyokong kelestarian bekalan makanan negeri Sabah. Subsektor ini merangkumi dua kumpulan utama iaitu tanaman kekal dan tanaman tidak kekal, masing-masing memberikan sumbangan yang signifikan kepada hasil pengeluaran, nilai ekonomi, dan kesejahteraan sosioekonomi masyarakat tani setempat.

Tanaman kekal melibatkan komoditi jangka panjang seperti kelapa sawit, getah, koko, nanas, lada dan pelbagai jenis buah-buahan. Tanaman ini secara amnya diusahakan dalam skala yang lebih besar dan berorientasikan pasaran, menjadikannya tunjang kepada eksport dan pembangunan industri hiliran di Sabah.

Dalam masa yang sama, tanaman tidak kekal seperti padi, sayur-sayuran, tembakau dan pelbagai tanaman makanan lain yang mempunyai kitaran hayat pendek memainkan peranan penting dalam memenuhi keperluan harian masyarakat serta sebagai sumber pendapatan utama kepada ribuan petani kecil di kawasan luar bandar.

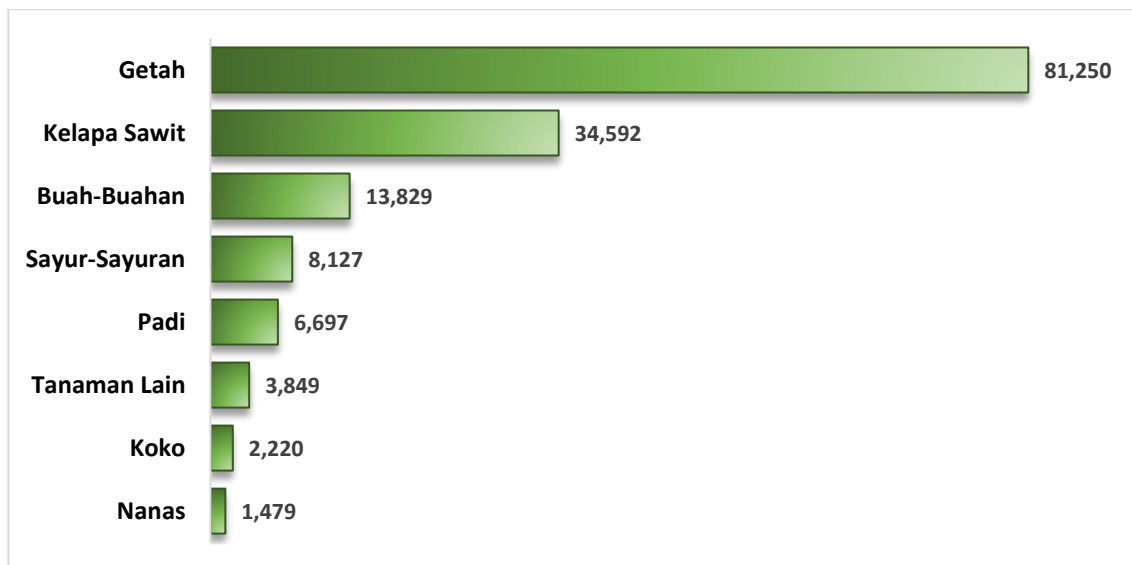
Secara keseluruhannya, penemuan daripada Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa Subsektor Tanaman di Sabah mempunyai struktur yang kukuh dan mempunyai potensi yang tinggi. Tanaman kekal menyumbang secara signifikan kepada eksport dan pendapatan negeri menerusi pasaran komoditi berskala besar, manakala tanaman tidak kekal pula menampung keperluan makanan rakyat dan pendapatan petani kecil. Jumlah pengeluaran dan nilai jualan bagi kedua-dua kumpulan tanaman ini memberikan asas kukuh kepada pelaksanaan dasar bersasar, pembangunan infrastruktur pertanian yang lebih menyeluruh, dan pelaksanaan strategi agropolitan yang mampan di majoriti daerah di Sabah. Kombinasi kekuatan ini meletakkan sektor tanaman sebagai teras utama dalam hala tuju pembangunan pertanian yang berdaya tahan, inklusif dan berimpak tinggi di negeri Sabah.

6.2 Profil Pegangan Pertanian

Dapatan daripada Banci Pertanian 2024 mencatatkan jumlah pegangan pertanian bagi Subsektor Tanaman di Sabah adalah 140,018 pegangan pertanian yang meliputi 137,652 pegangan pertanian individu dan 2,366 pegangan pertanian pertubuhan.

Dari segi perspektif aktiviti tanaman, lima aktiviti yang mempunyai pegangan pertanian individu paling ramai ialah penanaman getah, penanaman kelapa sawit, penanaman buah-buahan, penanaman sayur-sayuran dan penanaman padi. Manakala, bagi pegangan pertanian pertubuhan, penanaman kelapa sawit mencatatkan pegangan pertanian paling tinggi iaitu sebanyak 2,398 pertubuhan. (**Carta 7**)

Carta 7: Bilangan Pegangan Pertanian Individu mengikut Aktiviti Penanaman di Sabah

Melihat dari perspektif daerah, Keningau merupakan daerah yang mempunyai bilangan pegangan pertanian individu tertinggi dalam subsektor tanaman iaitu 14,019 atau 10.0 peratus daripada jumlah pegangan pertanian Subsektor Tanaman, diikuti oleh Ranau (12,716; 9.1%), Kota Marudu (12,261; 8.8%), Kota Belud (11,070; 7.9%) dan Tawau (8,520; 6.1%). Manakala, bagi bilangan pegangan pertanian pertubuhan, Sandakan merupakan daerah yang mempunyai bilangan tertinggi iaitu 537 atau 22.7 peratus daripada jumlah pegangan pertanian pertubuhan Subsektor Tanaman, diikuti oleh Tawau (519; 21.9%), Lahad Datu (396; 16.7%), Kinabatangan (204; 8.6%) dan Beluran (196; 8.3%). Dapatan ini menunjukkan penumpuan pertubuhan sektor pertanian di Sabah adalah dalam aktiviti tanaman khususnya kelapa sawit di Pantai Timur Sabah.

6.2.1 Kewarganegaraan

Dari status kewarganegaraan, pegangan pertanian individu bagi warganegara merekodkan 134,851 (98.0%) berbanding pegangan pertanian individu bagi bukan warganegara yang merekodkan 2,801 (2.0%). (**Paparan 8**)

Melihat dari perspektif daerah bagi komposisi warganegara, daerah Kunak, Semporna, Tawau dan Kalabakan mencatatkan komposisi di bawah 95.0 peratus. Manakala Kalabakan merekodkan komposisi bukan warganegara tertinggi iaitu 59.4 peratus.

Paparan 8 : Pegangan Pertanian Individu mengikut Kewarganegaraan, Sabah, 2023

Warganegara

134,851
(98.0%)

Bukan Warganegara

2,801
(2.0%)

6.2.2 Jantina

Jumlah pegangan pertanian individu bagi Subsektor Tanaman terdiri daripada 98,194 orang lelaki (71.3%) dan 39,458 orang perempuan (28.7%) (**Paparan 9**). Daripada persektif pegangan pertanian lelaki mengikut daerah, Tawau merekodkan komposisi tertinggi iaitu 79.0 peratus, diikuti oleh Tongod (78.0%) dan Keningau (77.6%). Manakala, daerah

Kota Belud merekodkan komposisi tertinggi bagi pegangan pertanian perempuan iaitu 39.1 peratus, diikuti oleh Kuala Penyu (37.5%) dan Sipitang (35.1%).

Paparan 9 : Pegangan Pertanian Individu mengikut Jantina, Sabah, 2023

Lelaki

98,194
(71.3%)

Perempuan

39,458
(28.7%)

6.2.3 Kumpulan Umur

Seramai 53,238 orang atau 38.7 peratus daripada pegangan pertanian individu adalah berumur 60 tahun dan ke atas. Manakala, sebanyak 47,293 orang (34.4%) individu yang berumur 46 hingga 59 tahun, diikuti 32,773 orang (23.8%) daripada kumpulan umur 31 hingga 45 tahun dan 4,348 orang (3.2%) daripada kumpulan umur 15 hingga 30 tahun. Bagi pegangan pertanian individu berumur 60 tahun dan ke atas mengikut daerah, Beaufort mencatatkan komposisi tertinggi dengan 54.9 peratus, diikuti Sandakan (50.7%) dan Kuala Penyu (50.0%). Manakala, daerah Kalabakan mendahului pegangan pertanian individu berumur 15 hingga 30 tahun dengan 21.7 peratus, diikuti Nabawan (6.7%), Tawau (6.1%) dan Kinabatangan (5.2%). (**Paparan 10**)

Paparan 10: Pegangan Pertanian Individu mengikut Kumpulan Umur, Sabah, 2023

15 - 30 tahun

4,348
(3.2%)

31 - 45 tahun

32,773
(23.8%)

46 - 59 tahun

47,293
(34.4%)

60 tahun ke atas

53,238
(38.7%)

6.2.4 Kumpulan Etnik

Bumiputera merupakan etnik yang mendominasi pegangan pertanian individu Subsektor Tanaman dengan 129,306 orang atau 95.9 peratus, diikuti Cina (4,810 orang; 3.6%), etnik lain-lain (647 orang; 0.5%) dan India (88 orang; 0.1%). (**Paparan 11**)

Paparan 11 : Pegangan Pertanian Individu mengikut Kumpulan Etnik, Sabah, 2023

Bumiputera

129,306
(95.9%)

Cina

4,810
(3.6%)

India

88
(0.1%)

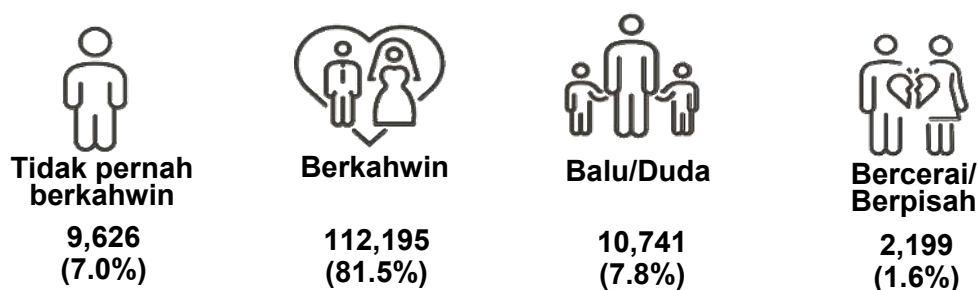
Lain-Lain

647
(0.5%)

6.2.5 Taraf Perkahwinan

Dari segi taraf perkahwinan, majoriti pegangan pertanian individu adalah berkahwin iaitu seramai 112,195 orang (81.5%). Manakala, yang berstatus balu/duda seramai 10,741 (7.8%). Pegangan pertanian individu yang berstatus tidak pernah berkahwin pula adalah seramai 9,626 orang (7.0%) dan seterusnya yang berstatus bercerai/berpisah adalah seramai 2,199 orang (1.6%). (**Paparan 12**)

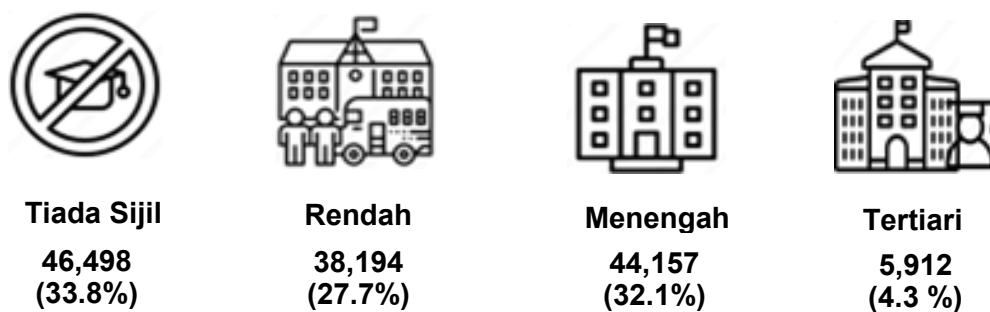
Paparan 12 : Pegangan Pertanian Individu mengikut Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023

6.2.6 Sijil Tertinggi Diperoleh

Melihat kepada sijil tertinggi diperoleh, seramai 46,498 orang atau 33.8 peratus daripada pegangan pertanian individu Subsektor Tanaman didapati Tiada Sijil, diikuti memiliki sijil di peringkat Menengah (44,157 orang; 32.1%) dan sijil di peringkat Rendah (38,194 orang; 27.7%). Manakala, pegangan pertanian individu yang memiliki sijil di peringkat Tertiar merekodkan 5,912 orang (4.3 %). (**Paparan 13**)

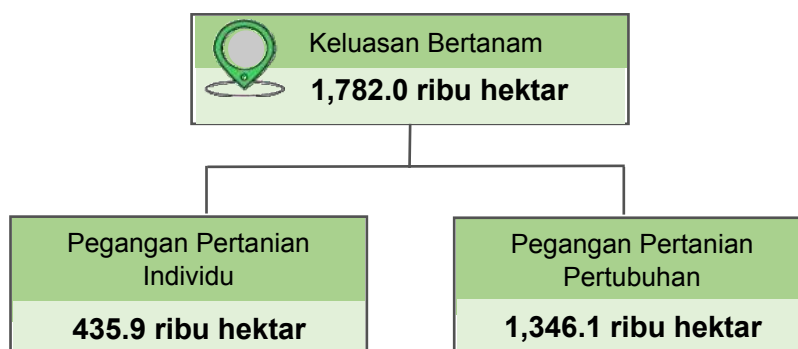
Paparan 13 : Pegangan Pertanian Individu mengikut Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023

6.3 Keluasan Bertanam

Keluasan bertanam pada 2023 di Sabah adalah 1,782.0 ribu hektar. Daripada jumlah tersebut, 75.5 peratus atau 1,346.1 ribu hektar merupakan keluasan bertanam yang diusahakan oleh pegangan pertanian pertubuhan (**Paparan 14**). Manakala, keluasan bertanam pegangan pertanian individu hanya meliputi 24.5 peratus atau 435.9 ribu hektar.

Paparan 14 : Keluasan Bertanam mengikut Pegangan Pertanian, Sabah, 2023

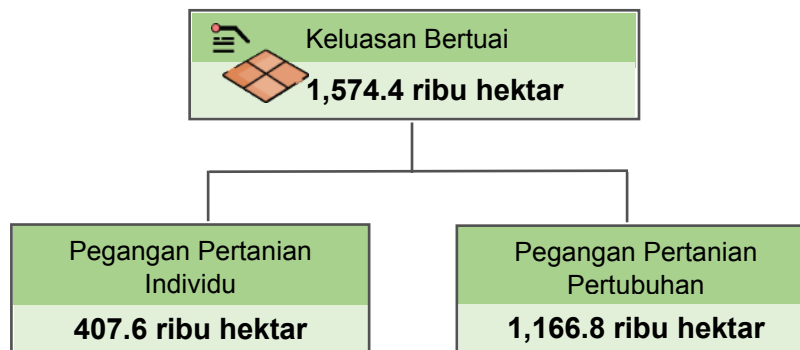

Dari perspektif aktiviti tanaman, penanaman kelapa sawit merekodkan keluasan bertanam terbesar iaitu 1,509.2 ribu hektar (84.7%) ini diikuti penanaman getah dengan keluasan bertanam 219.7 ribu hektar (12.3%). dan penanaman buah-buahan mencatatkan 21.9 ribu hektar (1.2%) keluasan bertanam.

6.4 Keluasan Bertuai

Dapatan daripada Banci Pertanian 2024 mencatatkan jumlah keluasan bertuai bagi Subsektor Tanaman adalah 1,574.4 ribu hektar yang meliputi 407.6 ribu hektar keluasan bertuai pegangan pertanian individu dan 1,166.8 ribu hektar keluasan bertuai pegangan pertanian pertubuhan. (**Paparan 15**)

Paparan 15 : Keluasan Bertuai mengikut Pegangan Pertanian, Sabah, 2023

Daripada keseluruhan keluasan bertuai tersebut, penanaman kelapa sawit merekodkan keluasan bertuai terbesar iaitu 1,334.2 ribu hektar, diikuti dengan penanaman getah, 196.5 ribu hektar. Kedua-dua aktiviti ini meliputi 97.2 peratus daripada keluasan bertuai di Sabah. Merujuk kepada daerah, Kinabatangan mencatatkan keluasan bertuai terbesar iaitu 285.4 ribu hektar (18.1%). Ini diikuti oleh Lahad Datu, 230.1 ribu hektar (14.6%), Tawau dengan 216.2 ribu hektar (13.7%), Beluran dengan 200.1 ribu hektar (12.7%) dan Sandakan dengan 158.1 ribu hektar (10.0%). Secara keseluruhannya, kelima-lima daerah ini menyumbang 69.2 peratus kepada jumlah keluasan bertuai bagi Subsektor Tanaman.

6.5 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran bagi Subsektor Tanaman pada tahun 2023 berjumlah 22.8 juta tan metrik (**Paparan 16**). Kelapa sawit merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi iaitu 22.4 juta tan metrik (98.1%), diikuti buah-buahan, 174.3 ribu tan metrik (0.8%) dan getah, 85.8 ribu tan metrik (0.4%). (**Paparan 17**)

Paparan 16 : Kuantiti Pengeluaran Subsektor Tanaman, Sabah, 2023

Kuantiti Pengeluaran

22.8 juta tan metrik

Paparan 17 : Tiga Jenis Tanaman Teratas mengikut Kuantiti Pengeluaran, Sabah, 2023

Kelapa Sawit

**22.4 juta
tan metrik**

Buah-Buahan

**174.3 ribu
tan metrik**

Getah

**85.8 ribu
tan metrik**

Di peringkat daerah, Kinabatangan mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi iaitu 4.9 juta tan metrik (21.3%), diikuti Lahad Datu, 3.9 juta tan metrik (17.1%) dan Tawau, 3.7 juta tan metrik (16.0%) (**Paparan 18**). Jumlah kuantiti pengeluaran bagi ketiga-tiga daerah ini meliputi 54.1 peratus daripada keseluruhan kuantiti pengeluaran bagi Subsektor Tanaman pada tahun 2023.

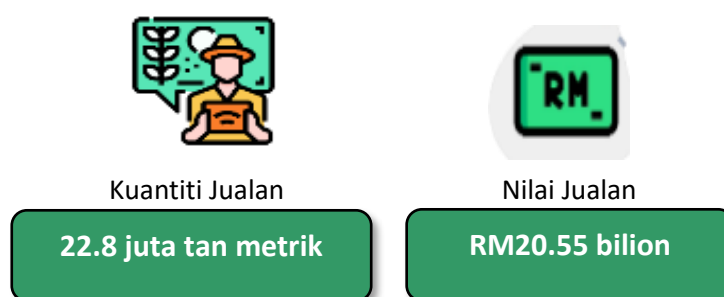
Paparan 18 : Tiga Daerah Teratas bagi Kuantiti Pengeluaran, Subsektor Tanaman, Sabah, 2023

	Kuantiti Pengeluaran		Sumbangan %
1	Kinabatangan	4.9 juta tan metrik	21.3%
2	Lahad Datu	3.9 juta tan metrik	17.1%
3	Tawau	3.7 juta tan metrik	16.0%

6.6 Kuantiti dan Nilai Jualan

Pada tahun 2023, kuantiti jualan bagi Subsektor Tanaman secara keseluruhannya merekodkan 22.8 juta tan metrik dengan nilai jualan berjumlah RM20.55 bilion (**Paparan 19**). Kelapa sawit merekodkan nilai jualan tertinggi iaitu RM18.92 bilion atau 92.0 peratus daripada nilai jualan Subsektor Tanaman, diikuti buah-buahan, RM522.3 juta (2.5%) dan getah, RM492.4 juta (2.4%).

Paparan 19 : Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Tanaman, Sabah, 2023

Kinabatangan mencatatkan kuantiti jualan tertinggi bagi Subsektor Tanaman iaitu 4.9 juta tan metrik (21.4%), diikuti oleh Lahad Datu 3.9 juta tan metrik (17.2%) dan Tawau 3.7 juta tan metrik (15.8%). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 54.5 peratus kepada keseluruhan kuantiti jualan bagi Subsektor Tanaman pada tahun 2023.

Dari perspektif daerah bagi komposisi nilai jualan, Kinabatangan mencatatkan nilai jualan tertinggi iaitu 20.1 peratus, diikuti oleh Lahad Datu dengan sumbangan 16.3 peratus dan Tawau menyumbang 15.2 peratus. Ketiga-tiga daerah ini secara kumulatif menyumbang 51.6 peratus atau RM10.59 bilion kepada keseluruhan nilai jualan bagi Subsektor Tanaman pada tahun 2023.

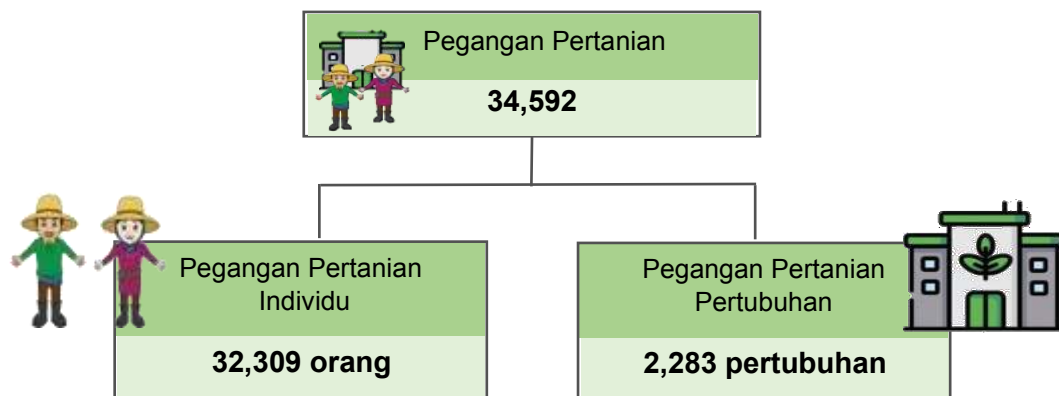
6.7 Tanaman Kelapa Sawit

6.7.1 Pegangan Pertanian

Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa sebanyak 34,592 pegangan pertanian yang terlibat dalam tanaman kelapa sawit direkodkan di Sabah. Daripada jumlah tersebut, pegangan pertanian individu adalah sebanyak 32,309 (93.4%) dan 2,283 (6.6%) lagi merupakan pegangan pertanian pertubuhan. (**Paparan 20**)

Lima daerah utama yang mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi, dengan daerah Tawau mendahului sebanyak 4,363 pegangan pertanian (12.6%), diikuti oleh Beluran (3,762; 10.9%), Lahad Datu (3,734; 10.8%), Kinabatangan (3,199; 9.2%) dan Keningau (3,195; 9.2%) (**Paparan 21**). Daerah-daerah ini menunjukkan penyertaan yang aktif daripada pekebun kecil dan pengusaha ladang dalam kegiatan ekonomi berasaskan komoditi khususnya di kawasan pantai timur dan luar bandar Sabah yang sesuai daripada segi bentuk muka bumi dan struktur tanah.

Paparan 20 : Pegangan Pertanian Tanaman Kelapa Sawit, Sabah, 2023

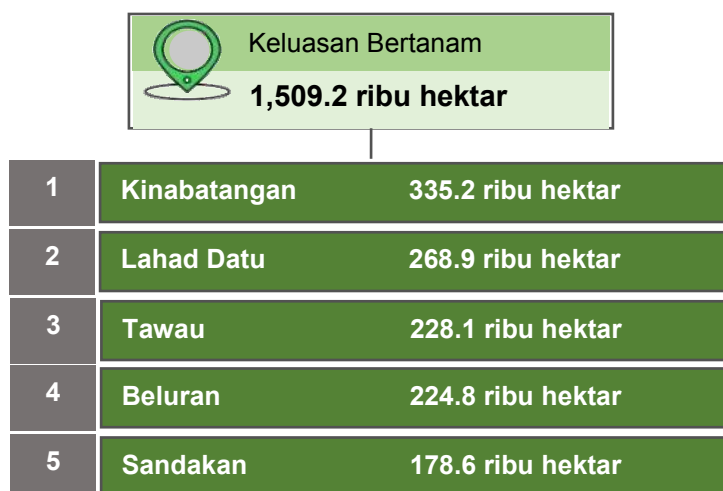
**Paparan 21 : Lima Daerah Utama Bilangan Pegangan Pertanian Tertinggi,
Tanaman Kelapa Sawit, Sabah, 2023**

	Bilangan Pegangan Pertanian		Sumbangan
1	Tawau	4,363 pegangan pertanian	12.6%
2	Beluran	3,762 pegangan pertanian	10.9%
3	Lahad Datu	3,734 pegangan pertanian	10.8%
4	Kinabatangan	3,199 pegangan pertanian	9.2%
5	Keningau	3,195 pegangan pertanian	9.2%

6.7.2 Keluasan Bertanam

Jumlah keseluruhan keluasan bertanam kelapa sawit yang direkodkan bagi negeri Sabah adalah sebanyak 1,509.2 ribu hektar. Kinabatangan merupakan daerah yang mencatatkan keluasan bertanam terbesar dengan 335.2 ribu hektar, bersamaan 22.2 peratus daripada jumlah keluasan bertanam kelapa sawit di Sabah. Ini diikuti oleh Lahad Datu dengan 268.9 ribu hektar (17.8%), Tawau 228.1 ribu hektar (15.1%), Beluran 224.8 ribu hektar (14.9%) dan Sandakan 178.6 ribu hektar (11.8%) (**Paparan 22**). Kelima-lima daerah ini meliputi 81.9 peratus daripada keluasan bertanam tanaman sawit Sabah yang mencerminkan dominasi aktiviti penanaman kelapa sawit secara besar-besaran di kawasan berpotensi tinggi daripada segi tanah, aksesibiliti dan pelaburan ladang.

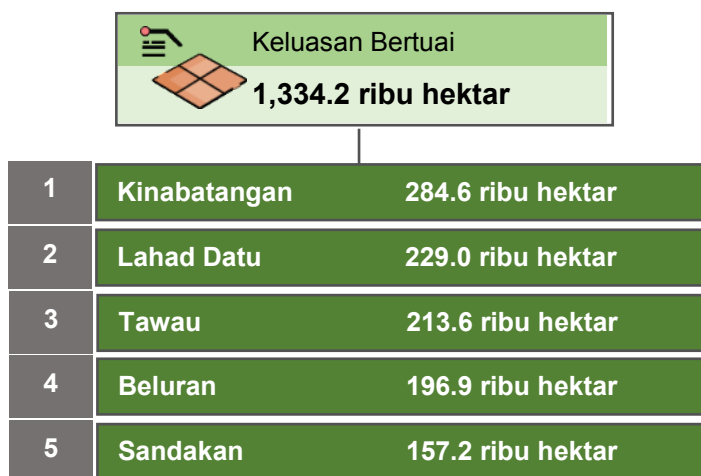
**Paparan 22 : Keluasan Bertanam bagi Lima Daerah Utama,
Tanaman Kelapa Sawit, Sabah, 2023**

6.7.3 Keluasan Bertuai

Jumlah keluasan bertuai bagi tanaman sawit di Sabah merekodkan 1,334.2 ribu hektar. Daerah Kinabatangan mencatatkan jumlah keluasan bertuai terbesar iaitu seluas 284.6 ribu hektar (21.3%), diikuti oleh Lahad Datu 229.0 ribu hektar, Tawau 213.6 ribu hektar, Beluran 196.9 ribu hektar dan Sandakan 157.2 ribu hektar.

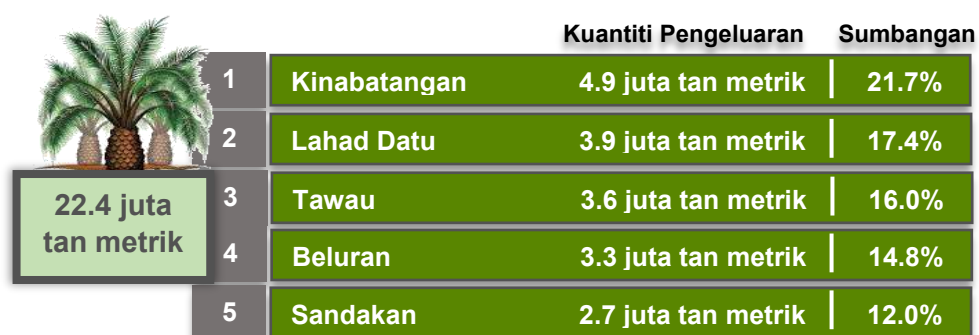
Paparan 23 : Keluasan Bertuai bagi Lima Daerah Utama, Tanaman Kelapa Sawit, Sabah, 2023

6.7.4 Kuantiti Pengeluaran

Jumlah keseluruhan kuantiti pengeluaran kelapa sawit di Sabah merekodkan sebanyak 22.4 juta tan metrik. Daripada jumlah tersebut, daerah Kinabatangan menyumbang kuantiti pengeluaran tertinggi iaitu 4.9 juta tan metrik (21.7%), diikuti oleh Lahad Datu 3.9 juta tan metrik, Tawau 3.6 juta tan metrik, Beluran 3.3 juta tan metrik, dan Sandakan 2.7 juta tan metrik. (**Paparan 24**)

**Paparan 24 : Kuantiti Pengeluaran bagi Lima Daerah Utama,
Tanaman Kelapa Sawit, Sabah, 2023**

6.7.5 Kuantiti dan Nilai Jualan

Pada tahun 2023, jumlah kuantiti jualan kelapa sawit di Sabah adalah sebanyak 22.4 juta tan metrik dengan nilai jualan bernilai RM18.9 bilion. Daerah Kinabatangan merekodkan nilai jualan tertinggi iaitu RM4.1 bilion (21.8%), diikuti dengan Lahad Datu (RM3.3 bilion), Tawau (RM3.0 bilion), Beluran (RM2.8 bilion) dan Sandakan (RM2.3 bilion). Kelima-lima daerah ini meliputi 82.3 peratus daripada keseluruhan nilai jualan kelapa sawit di Sabah. (**Paparan 25**)

**Paparan 25 : Nilai Jualan bagi Lima Daerah Utama,
Tanaman Kelapa Sawit, Sabah, 2023**

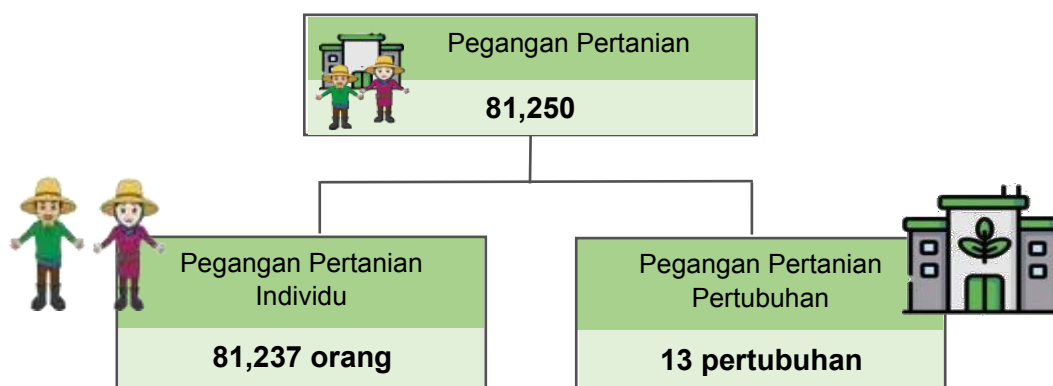
6.8 Tanaman Getah

6.8.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, tanaman getah di negeri Sabah mencatatkan sebanyak 81,250 pegangan pertanian. Daripada jumlah tersebut, pegangan pertanian individu adalah sebanyak 81,237 orang (99.98%) dan 13 (0.02%) lagi merupakan pegangan pertanian pertubuhan. (**Paparan 26**)

Daerah yang mencatat bilangan pegangan pertanian tertinggi ialah Keningau dengan 9,835 pegangan pertanian atau 12.1 peratus daripada jumlah keseluruhan pegangan pertanian. Ini diikuti Kota Marudu 9,832 (12.1%), Ranau 8,115 (10.0%), Kota Belud 7,458 (9.2%) dan Tenom 6,926 (8.5%). (**Paparan 27**)

Paparan 26 : Pegangan Pertanian Tanaman Getah, Sabah, 2023

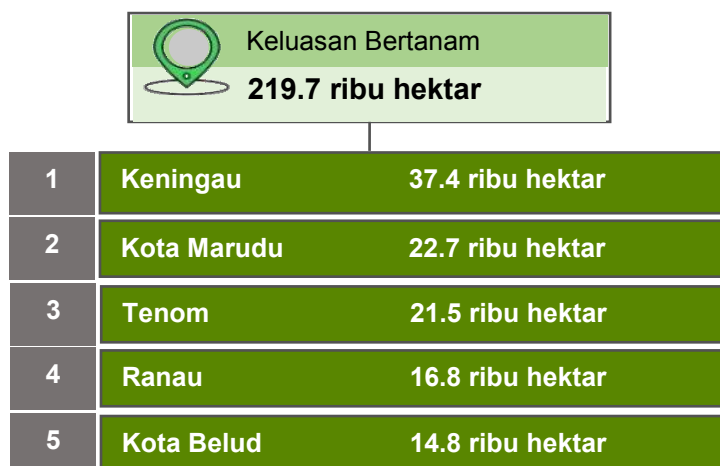
Paparan 27 : Lima Daerah Utama Bilangan Pegangan Pertanian Tertinggi, Tanaman Getah, Sabah, 2023

		Bilangan Pegangan	Sumbangan
1	Keningau	9,835 pegangan pertanian	12.1%
2	Kota Marudu	9,832 pegangan pertanian	12.1%
3	Ranau	8,115 pegangan pertanian	10.0%
4	Kota Belud	7,458 pegangan pertanian	9.2%
5	Tenom	6,926 pegangan pertanian	8.5%

6.8.2 Keluasan Bertanam

Dari segi keluasan bertanam, tanaman getah di Sabah merekodkan jumlah keseluruhan seluas 219.7 ribu hektar. Daerah Keningau mencatat keluasan bertanam terbesar dengan 37.4 ribu hektar atau 17.0 peratus daripada keseluruhan negeri (**Paparan 28**). Daerah lain yang turut mencatat keluasan yang besar termasuk Kota Marudu dengan 22.7 ribu hektar (10.3%), Tenom 21.5 ribu hektar (9.8%), Ranau 16.8 ribu hektar (7.6%) serta Kota Belud 14.8 ribu hektar (6.7%).

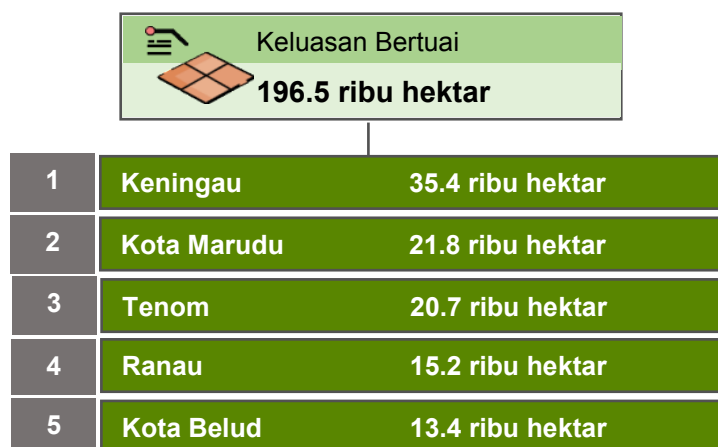
**Paparan 28 : Keluasan Bertanam bagi Lima Daerah Utama,
Tanaman Getah, Sabah, 2023**

6.8.3 Keluasan Bertuai

Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa 89.4 peratus daripada keluasan bertanam tanaman getah di Sabah atau 196.5 ribu hektar merupakan keluasan tanaman bertuai. Keningau merupakan daerah yang mempunyai keluasan bertuai tertinggi dengan 35.4 ribu hektar atau 18.0 peratus daripada jumlah keluasan bertuai getah di Sabah. Ini diikuti oleh Kota Marudu 21.8 ribu hektar (11.1%), Tenom 20.7 ribu hektar (10.5%), Ranau 15.2 ribu hektar (7.7%), dan Kota Belud 13.4 ribu hektar (6.8%). (**Paparan 29**)

**Paparan 29 : Keluasan Bertuai bagi Lima Daerah Utama,
Tanaman Getah, Sabah, 2023**

6.8.4 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran getah di Sabah bagi tahun 2023 merekodkan sebanyak 85.8 ribu tan metrik. Lima daerah yang menyumbang kepada kuantiti pengeluaran tertinggi adalah Keningau 16.0 ribu tan metrik (18.7%), Pitas 10.0 ribu tan metrik (11.7%), Tenom 9.9 ribu tan metrik (11.5%), Kudat 9.5 ribu tan metrik (11.1%) dan Kota Marudu 6.1 ribu tan metrik (7.1%). (**Paparan 30**)

Paparan 30 : Kuantiti Pengeluaran bagi Lima Daerah Utama, Tanaman Getah, Sabah, 2023

		Kuantiti Pengeluaran		Sumbangan
 85.8 ribu tan metrik	1	Keningau	16.0 ribu tan metrik	18.7%
	2	Pitas	10.0 ribu tan metrik	11.7%
	3	Tenom	9.9 ribu tan metrik	11.5%
	4	Kudat	9.5 ribu tan metrik	11.1%
	5	Kota Marudu	6.1 ribu tan metrik	7.1%

6.8.5 Kuantiti dan Nilai Jualan

Jumlah kuantiti jualan tanaman getah yang direkodkan adalah sama seperti jumlah pengeluaran iaitu 85.8 ribu tan metrik yang bernilai RM492.4 juta. Daerah Keningau mencatatkan nilai jualan tertinggi iaitu sebanyak RM117.0 juta (23.8%), diikuti oleh Pitas RM67.0 juta (13.6%), Kudat RM61.6 juta (12.5%), Tongod RM49.7 juta (10.1%) dan Kota Marudu RM27.1 juta (5.5%). (**Paparan 31**)

Paparan 31 : Nilai Jualan bagi Lima Daerah Utama, Tanaman Getah, Sabah, 2023

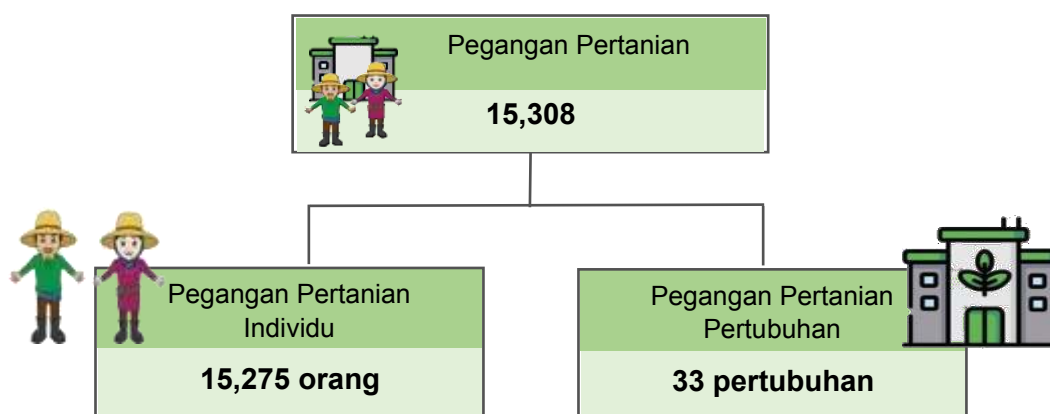
		Nilai Jualan		Sumbangan
 85.8 ribu tan metrik	1	Keningau	RM117.0 juta	23.8%
	2	Pitas	RM67.0 juta	13.6%
	3	Kudat	RM61.6 juta	12.5%
	4	Tongod	RM49.7 juta	10.1%
	5	Kota Marudu	RM27.1 juta	5.5%

6.9 Tanaman Buah-Buahan

6.9.1 Pegangan Pertanian

Merujuk pada dapatan Banci Pertanian 2024, sejumlah 15,308 pegangan pertanian bagi tanaman buah-buahan direkodkan di seluruh negeri Sabah (**Paparan 32**). Daerah Tuaran mencatat bilangan tertinggi iaitu 2,156 pegangan (14.1%), diikuti oleh Tawau (2,010 pegangan, 13.1%), Ranau (1,945 pegangan, 12.7%), Sipitang (1,140 pegangan, 7.4%), dan Kota Marudu (840 pegangan, 5.5%). Lima daerah ini menyumbang lebih 52.9 peratus daripada jumlah keseluruhan pegangan pertanian bagi tanaman buah-buahan di Sabah, menunjukkan tumpuan aktiviti pekebun kecil buah-buahan di kawasan luar bandar dan sub-bandar.

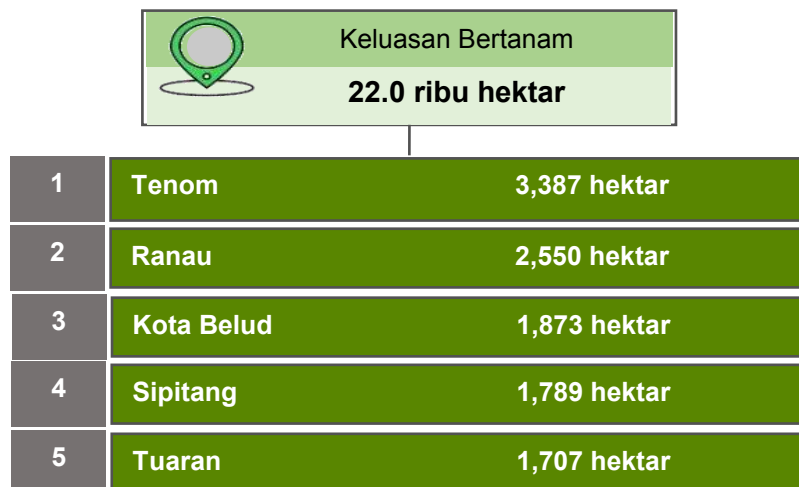
Paparan 32 : Pegangan Pertanian Tanaman Buah-Buahan, Sabah, 2023

6.9.2 Keluasan Bertanam

Jumlah keluasan bertanam buah-buahan adalah 21,980 hektar, dengan daerah Tenom mencatat keluasan bertanam terbesar iaitu 3,387 hektar (15.4%), diikuti oleh Ranau (2,550 hektar, 11.6%), Kota Belud (1,873; 8.5%), Sipitang (1,789 hektar, 8.1%), dan Tuaran (1,707 hektar, 7.8%). Taburan luas ini menunjukkan kawasan-kawasan pertanian utama dengan potensi pengembangan tinggi untuk tanaman buah-buahan. (**Paparan 33**)

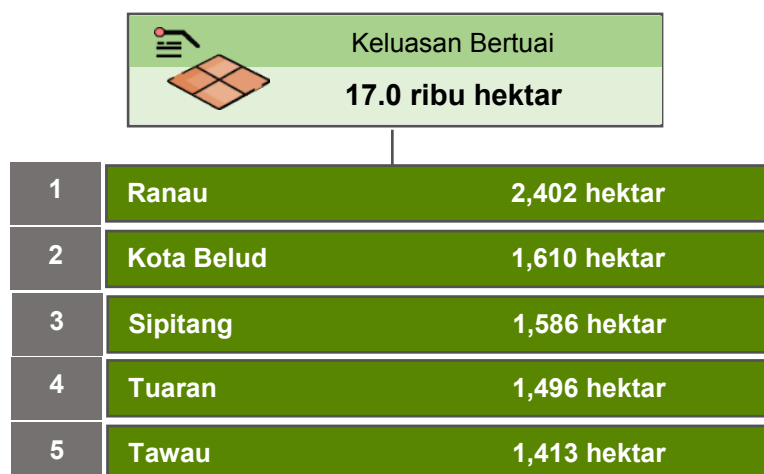
**Paparan 33 : Keluasan Bertanam bagi Lima Daerah Utama,
Tanaman Buah-Buahan, Sabah, 2023**

6.9.3 Keluasan Bertuai

Daripada keseluruhan kawasan bertanam, sebanyak 16,987 hektar merupakan kawasan dituai, bersamaan 77.3 peratus kadar bertuai. Daerah yang mencatat keluasan bertuai terbesar ialah Ranau (2,402 hektar, 14.1%), Kota Belud (1,610; 9.5%), Sipitang (1,586 hektar, 9.3%), Tuaran (1,496 hektar, 8.8%), dan Tawau (1,413 hektar, 8.3%). (Paparan 34)

**Paparan 34 : Keluasan Bertuai bagi Lima Daerah Utama,
Tanaman Buah-Buahan, Sabah, 2023**

6.9.4 Kuantiti Pengeluaran

Jumlah pengeluaran buah-buahan di Sabah adalah 174.3 ribu tan metrik dengan Kota Belud merupakan merupakan daerah pengeluar utama Sabah dengan 22.8 ribu tan metrik (13.1%). Ini diikuti oleh Tuaran (20.3 ribu tan metrik, 11.6%), Tawau (16.5 ribu tan metrik, 9.4%), Sipitang (16.4 ribu tan metrik, 9.4%), dan Tenom (12.6 ribu tan metrik, 7.2%). Ini menunjukkan gabungan antara keluasan dan produktiviti tinggi di kawasan- kawasan yang terlibat. **(Paparan 35)**

Paparan 35 : Kuantiti Pengeluaran bagi Lima Daerah Utama, Tanaman Buah-Buahan, Sabah, 2023

6.9.5 Kuantiti dan Nilai Jualan

Sebanyak 148.9 ribu tan metrik buah-buahan dijual daripada keseluruhan pengeluaran, dengan kadar jualan sebanyak 85.4 peratus. Daripada jumlah ini, 33.0 ribu tan metrik atau 22.2 peratus disumbangkan oleh jualan nanas. Daerah yang mencatat kuantiti jualan tertinggi ialah Kota Belud (19.9 ribu tan metrik, 13.4%), diikuti oleh Tuaran (17.9 ribu tan metrik, 12.0%), Tawau (14.0 ribu tan metrik, 9.4%), Sipitang (12.7 ribu tan metrik, 8.5%), dan Tenom (10.5 ribu tan metrik, 7.0%).

Nilai jualan bagi tanaman buah-buahan di Sabah mencecah RM620.26 juta dimana nanas menyumbang RM97.96 juta atau 15.8 peratus kepada keseluruhan nilai jualan tanaman buah-buahan. Kota Belud mencatat nilai jualan tertinggi sebanyak RM69.72 juta (11.2%), diikuti oleh Sipitang (RM69.61 juta, 11.2%), Tuaran (RM63.87 juta, 10.3%), Tawau (RM55.81 juta, 9.0%), dan Ranau (RM50.90 juta, 8.2%). **(Paparan 36)**

**Paparan 36: Nilai Jualan bagi Lima Daerah Utama,
Tanaman Buah-Buahan, Sabah, 2023**

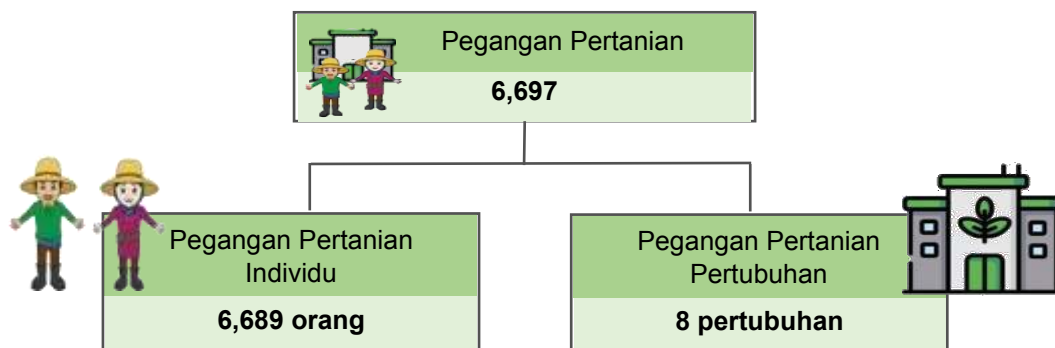
6.10 Tanaman Padi

6.10.1 Pesawah di Sabah 2023

Hasil penemuan Banci Pertanian 2024 melaporkan seramai 24,787 orang pesawah yang merangkumi pegangan pertanian individu, pesawah sara diri dan pesawah tidak aktif, serta lapan pertubuhan terlibat dalam aktiviti penanaman padi di Sabah. Seramai 19,199 merupakan pesawah aktif yang melaksanakan aktiviti penanaman padi pada tahun 2023 manakala 5,588 pesawah melaporkan tidak menjalankan aktiviti tersebut bagi tahun yang sama. Dalam kalangan pesawah aktif, terdapat seramai 6,689 pesawah yang menanam padi bagi tujuan jualan dikenali sebagai pegangan pertanian individu tanaman padi, manakala 12,510 pesawah merupakan pesawah yang menanam padi untuk kegunaan sendiri atau sara diri. Selain pegangan pertanian individu, terdapat lapan pertubuhan yang turut melaksanakan aktiviti penanaman padi bagi tujuan jualan. Secara keseluruhan, pegangan pertanian tanaman padi di Sabah berjumlah 6,697 pada tahun 2023.

6.10.2 Pegangan Pertanian

Jumlah pegangan pertanian untuk tanaman padi di Sabah adalah sebanyak 6,697 pegangan pertanian. Lima daerah yang merekodkan bilangan pegangan pertanian yang tertinggi adalah Kota Belud dengan 2,863 pegangan pertanian (42.8%), diikuti oleh Keningau dengan 677 pegangan pertanian (10.1%), Kota Marudu 669 pegangan pertanian (10.0%), Tambunan 667 pegangan pertanian (10.0%) dan Ranau 412 pegangan pertanian (6.2%). (**Paparan 37**)

Paparan 37 : Pegangan Pertanian Tanaman Padi, Sabah, 2023**6.10.3 Keluasan Bertanam**

Keluasan bertanam padi di Sabah pada 2023 adalah seluas 12,118 hektar, dengan 11,967 hektar atau 98.8 peratus diusahakan oleh pegangan pertanian individu manakala 151 hektar atau 1.2 peratus diusahakan oleh pegangan pertanian pertubuhan. Daerah Kota Belud mencatatkan keluasan tertinggi iaitu 7,050 hektar, yang mewakili kira-kira 58.2% daripada keseluruhan keluasan bertanam padi di Sabah. Ini diikuti oleh daerah Kota Marudu dengan 1,482 hektar (12.2%) dan Keningau dengan 848 hektar (7.0%). Selain itu, Tambunan dan Papar masing-masing merekodkan 432 hektar (3.6%) dan 364 hektar (3.0%).

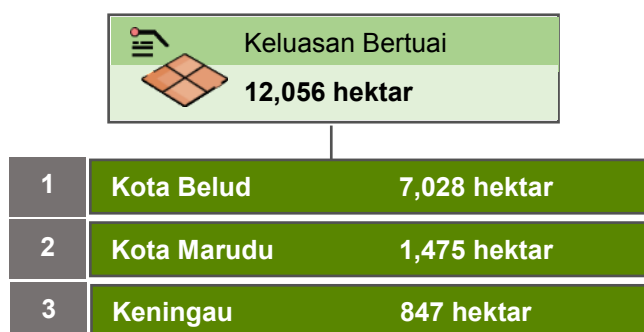
Paparan 38 : Keluasan Bertanam bagi Lima Daerah Utama, Tanaman Padi, Sabah, 2023

Keluasan Bertanam 12,118 hektar		
1	Kota Belud	7,050 hektar
2	Kota Marudu	1,482 hektar
3	Keningau	848 hektar
4	Tambunan	432 hektar
5	Papar	364 hektar

6.10.4 Keluasan Bertuai

Keseluruhan keluasan bertuai untuk aktiviti tanaman padi di Sabah pada tahun 2023 adalah seluas 12,056 hektar. Kota Belud mencatatkan keluasan bertuai tertinggi dengan 7,028 hektar (58.3%). Ini diikuti oleh Kota Marudu dengan 1,475 hektar (12.2%) dan Keningau 847 hektar (7.0%).

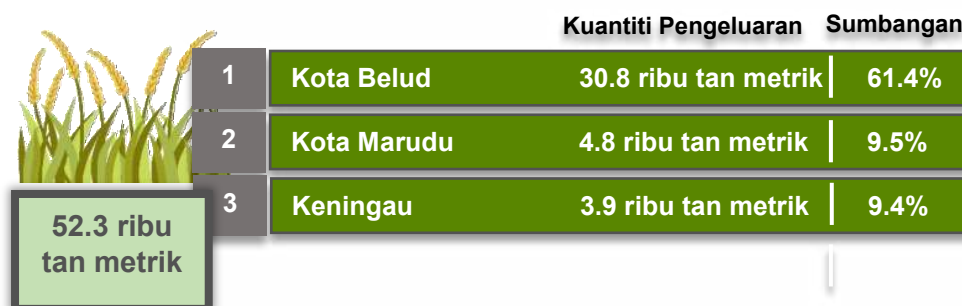
Paparan 39 : Keluasan Bertuai bagi Tiga Daerah Utama, Tanaman Padi, Sabah, 2023

6.10.5 Kuantiti Pengeluaran

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, jumlah keseluruhan pengeluaran padi di Sabah adalah 52.3 ribu tan metrik. Kota Belud merupakan daerah utama pengeluar padi di Sabah dengan pengeluaran sebanyak 30,837 tan metrik dan sumbangan 61.4 peratus. Manakala daerah utama lain, Kota Marudu meliputi 9.5 peratus dengan pengeluaran 4,787 tan metrik, disusuli Keningau merekodkan 3,877 tan metrik, seterusnya merangkumi 7.7 peratus daripada keseluruhan pengeluaran padi Sabah. (**Paparan 40**)

Paparan 40 : Kuantiti Pengeluaran bagi Tiga Daerah Utama, Tanaman Padi, Sabah, 2023

6.10.6 Kuantiti dan Nilai Jualan

Penemuan Banci Pertanian 2024 mendapati kuantiti jualan padi di Sabah direkodkan sebanyak 16,617 tan metrik, dengan nilai jualan berjumlah RM19.11 juta pada tahun 2023. Sejajar sebagai daerah utama pengeluar padi di Sabah, nilai jualan padi di Kota Belud telah meliputi 56.3 peratus daripada jualan padi negeri, mencatatkan kuantiti jualan sejumlah 9,157 tan metrik dengan nilai jualan RM10.76 juta.

Sementara itu, Kota Marudu merekodkan kuantiti jualan padi di kedudukan kedua teratas dengan 2,100 tan metrik (nilai jualan: RM2.44 juta). Kuantiti jualan di Tambunan pula dicatatkan sebanyak 915 tan metrik (nilai jualan: RM1.04 juta) manakala Ranau merekodkan kuantiti jualan 819 tan metrik (nilai jualan: RM1.01 juta). Secara keseluruhan, jumlah sumbangan keempat-empat daerah tersebut telah merangkumi 78.2 peratus daripada keseluruhan kuantiti jualan padi Sabah pada tahun 2023. (**Paparan 41**)

**Paparan 41: Nilai Jualan bagi Empat Daerah Utama,
Tanaman Padi, Sabah, 2023**

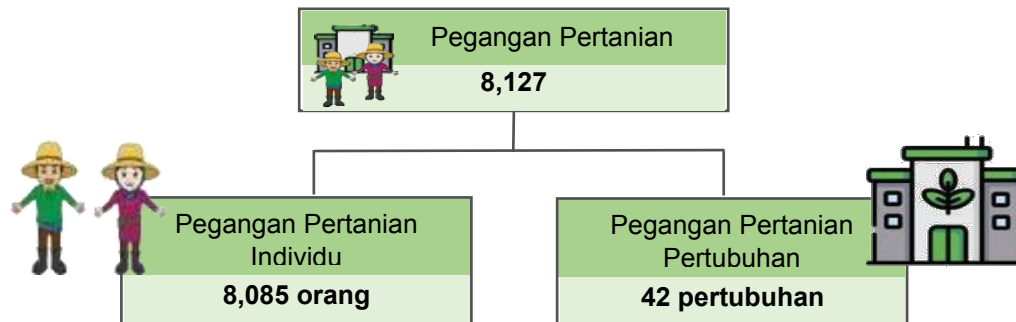
		Nilai Jualan	Sumbangan
1	Kota Belud	RM10.76 juta	56.3%
2	Kota Marudu	RM2.44 juta	12.8%
3	Tambunan	RM1.04 juta	5.5%
4	Ranau	RM1.01 juta	5.3%

6.11 Tanaman Sayur-Sayuran

6.11.1 Pegangan Pertanian

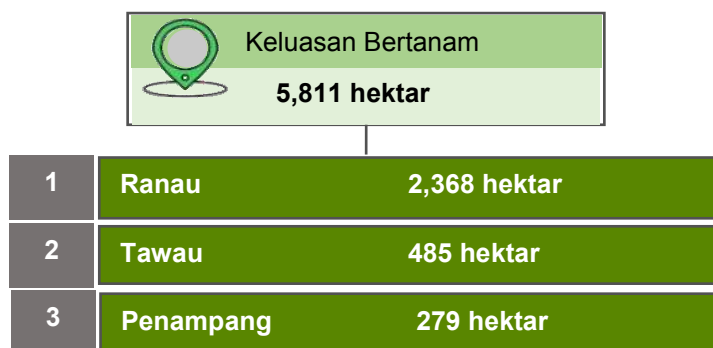
Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa sebanyak 8,127 pegangan pertanian yang terlibat dalam tanaman sayur-sayuran pada tahun 2023 di Sabah. Daripada jumlah tersebut, pegangan pertanian individu adalah seramai 8,085 orang (99.5%), manakala pegangan pertanian pertubuhan adalah sebanyak 42 pertubuhan (0.5%). (**Paparan 42**)

Tiga daerah yang mencatatkan pegangan pertanian tertinggi adalah Ranau dengan 2,020 pegangan pertanian (24.9%), diikuti Tawau, 1,557 pegangan pertanian (19.2%); dan Kalabakan, 381 pegangan pertanian (4.7%).

Paparan 42 : Pegangan Pertanian Tanaman Sayur-Sayuran, Sabah, 2023**6.11.2 Keluasan Bertanam**

Jumlah keluasan bertanam bagi tanaman sayur-sayuran di Sabah adalah 5,811 hektar. Keluasan bertanam bagi pegangan pertanian individu mendominasi dengan 5,509 hektar (94.8%), berbanding pegangan pertanian pertubuhan yang mencatatkan 302 hektar (5.2%).

Daerah Ranau mencatatkan jumlah keluasan bertanam terbesar dengan 2,368 hektar (40.8%). Ini diikuti Tawau, 485 hektar (8.3%) dan Penampang, 279 hektar (4.8%). (Paparan 43)

Paparan 43 : Keluasan Bertanam bagi Tiga Daerah Utama, Tanaman Sayur-Sayuran, Sabah, 2023

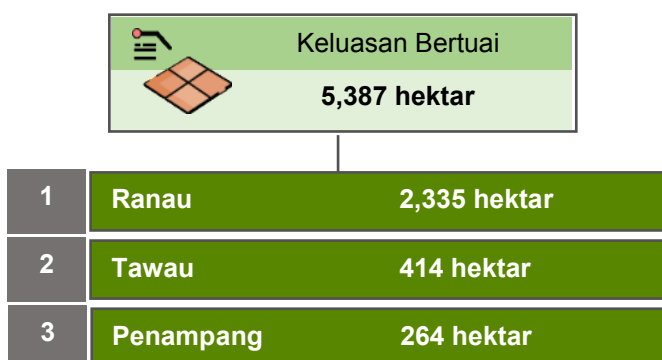
Penanaman kobis merekodkan keluasan bertanam terbesar di Sabah dengan 826.4 hektar (14.2%), diikuti penanaman cili (750.1 hektar; 12.9%) dan penanaman bayam (683.0 hektar; 11.8%). Ketiga-tiga jenis sayuran ini menyumbang 38.9 peratus daripada keluasan bertanam tanaman sayur-sayuran Sabah.

6.11.3 Keluasan Bertuai

Jumlah keluasan bertuai bagi tanaman sayur-sayuran adalah 5,387 hektar. Keluasan bertuai bagi pegangan pertanian individu adalah 5,086 hektar (94.4%), berbanding pegangan pertanian pertubuhan, 300 hektar (5.6%).

Daerah Ranau mencatatkan jumlah keluasan bertuai tertinggi, iaitu 2,335 hektar (43.3%), diikuti dengan Tawau, 414 hektar (7.7%) dan Penampang, 264 hektar (4.9%). Dari perspektif pegangan pertanian individu, Ranau mempunyai keluasan bertuai tertinggi dengan 2,137 hektar, diikuti dengan Tawau, 410 hektar dan Penampang, 255 hektar. Bagi pegangan pertanian pertubuhan pula, Ranau mencatatkan keluasan bertanam tertinggi dengan keluasan 198 hektar, diikuti dengan Kota Kinabalu, 56 hektar dan Tambunan, 20 hektar. (**Paparan 44**),

Paparan 44 : Keluasan Bertuai bagi Tiga Daerah Utama, Tanaman Sayur-Sayuran, Sabah, 2023

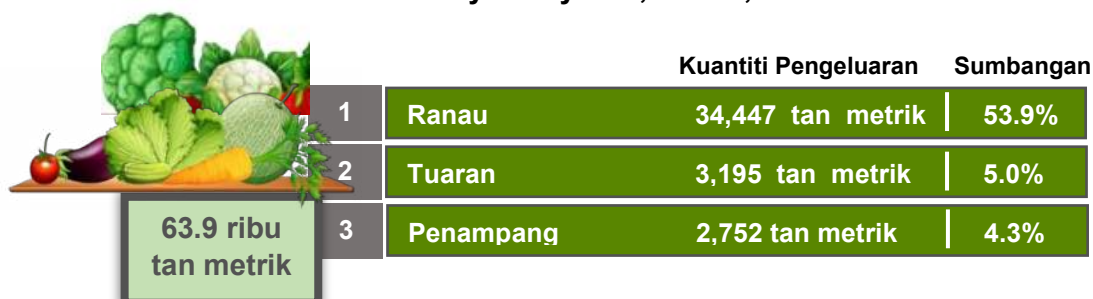
Penanaman kobis merekodkan keluasan bertuai terbesar di Sabah dengan 823.7 hektar (15.2%); diikuti penanaman cili, 722.7 hektar (13.4%) dan penanaman bayam, 625.7 hektar (11.6%). Ketiga-tiga jenis sayur-sayuran ini menyumbang sebanyak 40.2 peratus daripada keluasan bertuai tanaman sayuran di Sabah.

6.11.4 Kuantiti Pengeluaran

Bagi tanaman sayur-sayuran, jumlah keseluruhan kuantiti pengeluaran berdasarkan penemuan Banci Pertanian 2024 adalah sebanyak 63,941 tan metrik dengan pegangan pertanian individu menghasilkan 55,337 tan metrik (86.5%), manakala pegangan pertanian pertubuhan merekodkan pengeluaran sebanyak 8,604 tan metrik (13.5%).

Daerah Ranau merekodkan jumlah kuantiti pengeluaran tertinggi dengan 34,447 tan metrik (53.9%); diikuti Tuaran, 3,195 tan metrik (5.0%); dan Penampang, 2,752 tan metrik (4.3%). (**Paparan 45**)

**Paparan 45 : Kuantiti Pengeluaran bagi Tiga Daerah Utama,
Tanaman Sayur-Sayuran, Sabah, 2023**

Kuantiti pengeluaran kobis mencatatkan pengeluaran tertinggi dengan 18,247.7 tan metrik (28.5%); diikuti sawi, 4,897.1 tan metrik (7.7%); dan daun bawang, 4,341.4 tan metrik (6.8%).

6.11.5 Kuantiti dan Nilai Jualan

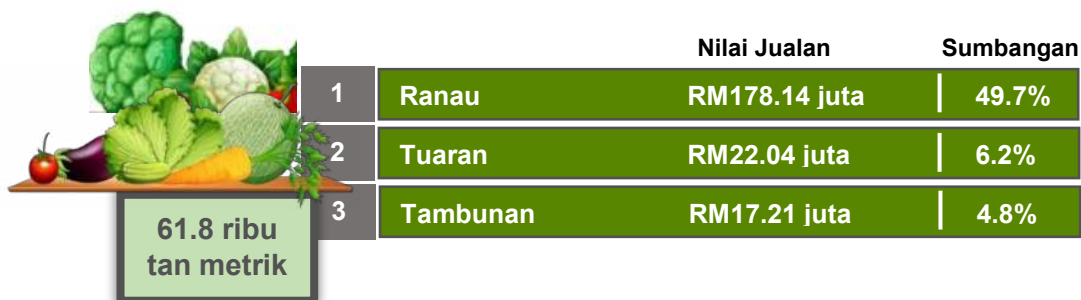
Berdasarkan penemuan Banci Pertanian 2024, kuantiti jualan tanaman sayur-sayuran Sabah direkodkan sebanyak 61,813 tan metrik. Pegangan pertanian individu mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 53,242 tan metrik (86.1%) manakala pegangan pertanian pertubuhan telah merekodkan kuantiti jualan sebanyak 8,571 tan metrik (13.9%).

Secara keseluruhan, daerah Ranau merupakan penyumbang terbesar kuantiti jualan iaitu 54.7 peratus daripada kuantiti jualan tanaman sayur-sayuran atau 33,789 tan metrik diikuti dengan Tuaran (3,107 tan metrik; 5.0%) dan Penampang (2,675 tan metrik; 4.3%). Dari perspektif jenis sayuran, kobis mencatatkan kuantiti jualan tertinggi dengan 18,177.9 tan metrik (29.5%), diikuti dengan sawi (4,731.3 tan metrik; 7.7%) dan daun bawang (4,167.7 tan metrik; 6.7%).

Nilai jualan bagi penanaman sayur-sayuran direkodkan sebanyak RM358.08 juta. Pegangan pertanian individu mencatatkan nilai jualan RM312.46 juta (87.3%), berbanding pegangan pertanian pertubuhan RM45.62 juta (12.7%).

Daerah Ranau mencatatkan nilai jualan tertinggi sebanyak RM178.14 juta (49.7%), diikuti oleh Tuaran dengan RM22.04 juta (6.2%) dan Tambunan sebanyak RM17.21 juta (4.8%). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang sebanyak 60.7 peratus daripada nilai jualan tanaman sayur-sayuran di Sabah pada tahun 2023. (**Paparan 46**)

**Paparan 46: Nilai Jualan bagi Tiga Daerah Utama,
Tanaman Sayur-Sayuran, Sabah, 2023**

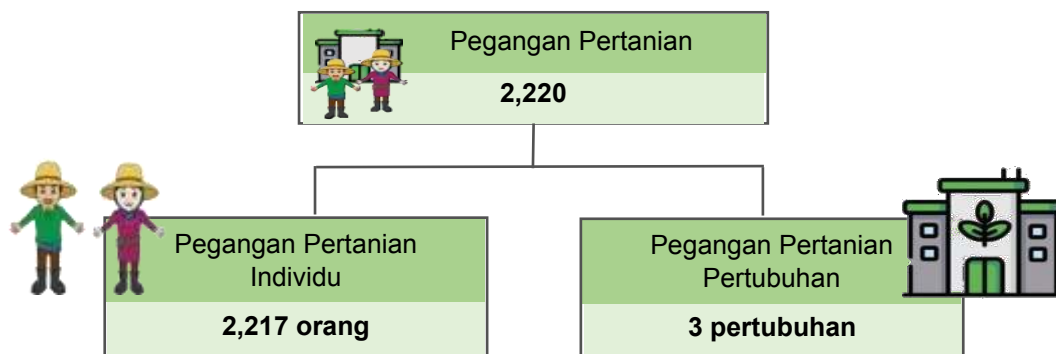
Nilai jualan kobis mencatatkan nilai tertinggi dengan RM72.34 juta (20.2%), diikuti dengan cili (RM35.75 juta; 9.9%) dan sawi (RM31.92; 8.9%). Ketiga-tiga jenis sayuran ini menyumbang 39.0 peratus daripada nilai jualan tanaman sayur-sayuran di Sabah.

6.12 Tanaman Koko

6.12.1 Pegangan Pertanian

Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan sebanyak 2,220 pegangan pertanian yang terlibat dalam tanaman koko di Sabah. Tanaman ini didominasi pegangan pertanian individu iaitu sebanyak 99.9 peratus yang melibatkan seramai 2,217 orang pengusaha. Manakala bilangan pegangan pertanian pertubuhan yang direkodkan adalah sebanyak tiga pertubuhan. (**Paparan 47**)

Daerah Ranau mendominasi aktiviti penanaman koko di Sabah dengan komposisi pegangan pertanian sebanyak 850 orang (38.3 %). Ini diikuti oleh Keningau dengan 217 pegangan pertanian (9.8%) dan Tambunan dengan 173 pegangan pertanian (7.8%). (**Paparan 48**)

Paparan 47 : Pegangan Pertanian Tanaman Koko, Sabah, 2023**Paparan 48 : Tiga Daerah Utama Bilangan Pegangan Pertanian Tertinggi, Tanaman Koko, Sabah, 2023**

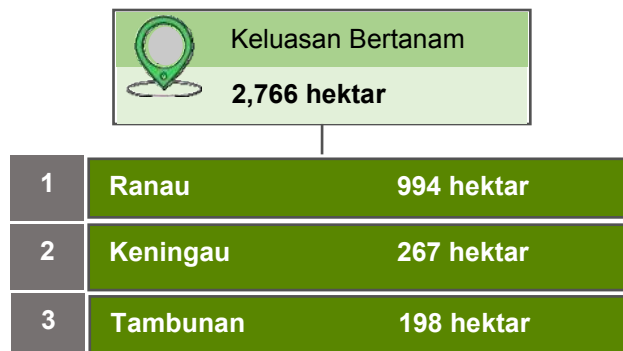
		Bilangan Pegangan	Sumbangan
1	Ranau	850 pegangan pertanian	38.3 %
2	Keningau	217 pegangan pertanian	9.8%
3	Tambunan	173 pegangan pertanian	7.8%

6.12.2 Keluasan Bertanam

Keluasan bertanam koko di Sabah adalah seluas 2,766 hektar. Sebanyak 93.1 peratus (2,576 hektar) daripada jumlah keluasan bertanam adalah disumbangkan oleh pegangan pertanian individu dengan purata keluasan bertanam seluas 1.2 hektar bagi setiap pengusaha. Dapatan ini adalah selari dengan konsep penanaman koko di Sabah sebagai tanaman sampingan, yang mana tanaman ini ditanam secara integrasi dengan tanaman lain terutamanya dengan getah dan kelapa sawit. Manakala pegangan pertanian pertubuhan menyumbang 6.8 peratus iaitu 189 hektar kepada jumlah keluasan bertanam bagi tanaman koko.

Selari dengan bilangan pegangan pertanian, Ranau menyumbang keluasan bertanam tertinggi sebanyak 994 hektar (35.9 %) daripada keseluruhan keluasan bertanam koko Sabah. Ini diikuti oleh Keningau 267 hektar (9.7 %) dan seterusnya Tambunan dengan keluasan 198 hektar (7.2%). **(Paparan 49)**

**Paparan 49 : Keluasan Bertanam bagi Tiga Daerah Utama,
Tanaman Koko, Sabah, 2023**

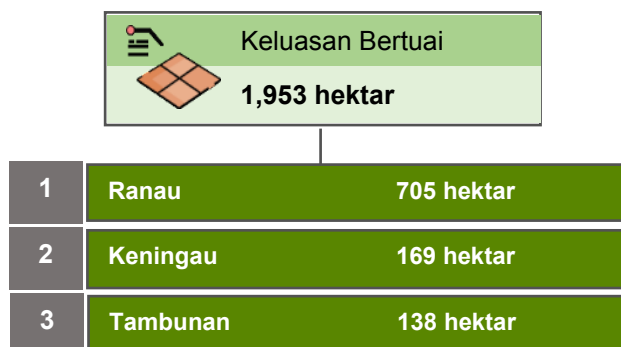

6.12.3 Keluasan Bertuai

Keluasan bertuai tanaman koko di Sabah merekodkan sebanyak 1,953 hektar iaitu 70.6 peratus daripada keluasan bertanam. Dapatan ini menunjukkan sebahagian besar kawasan penanaman koko telah mencapai tahap matang pada tahun 2023. Sebanyak 1,764 hektar (90.3%) daripada keluasan bertuai tanaman koko didominasi oleh pegangan pertanian individu.

Selari dengan jumlah keluasan bertanam koko di peringkat daerah, Ranau merupakan daerah penyumbang tertinggi kepada keseluruhan keluasan bertuai di Malaysia iaitu 20.1% atau dengan keluasan 705 hektar. Selain daripada Ranau, daerah lain yang mencatatkan keluasan bertuai tertinggi ialah Keningau (169 hektar) dan Tambunan (138 hektar). (**Paparan 50**)

**Paparan 50 : Keluasan Bertuai bagi Tiga Daerah Utama,
Tanaman Koko, Sabah, 2023**

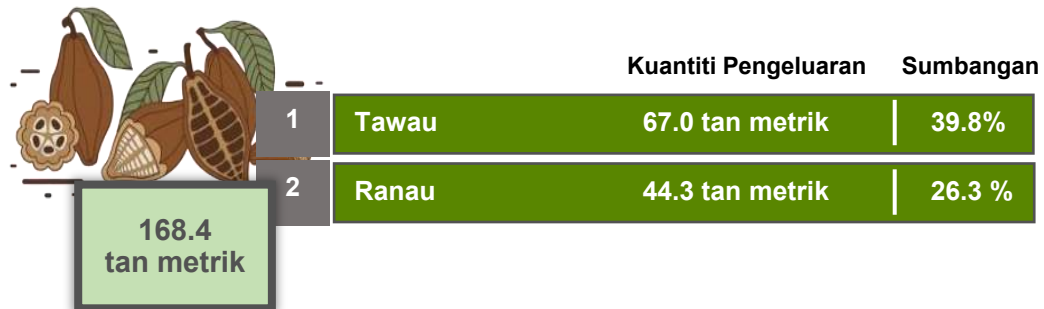

6.12.4 Kuantiti Pengeluaran

Sabah kekal sebagai negeri utama pengeluar koko dengan komposisi 55.5 peratus daripada kuantiti pengeluaran koko negara yang berjumlah 303.2 tan metrik. Aktiviti penanaman koko di Sabah merekodkan kuantiti pengeluaran biji koko sebanyak 168.4 tan metrik pada tahun 2023. Pegangan pertanian individu mendominasi pengeluaran koko dengan sumbangan sebanyak 57.2 peratus dengan pengeluaran berjumlah 96.3 tan metrik. Manakala pegangan pertanian pertubuhan menghasilkan sebanyak 72.0 tan metrik biji koko dengan sumbangan 42.8 peratus.

Tawau merekodkan kuantiti pengeluaran koko tertinggi di Sabah pada tahun 2023 berjumlah 67.0 tan metrik dengan sumbangan sebanyak 39.8 peratus kepada keseluruhan keluaran koko negeri. Pengeluaran koko di Tawau didominasi oleh pegangan pertanian pertubuhan. Seterusnya, Ranau mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 44.3 tan metrik dengan sumbangan 26.3 peratus di Sabah. Kedua-dua daerah ini telah menyumbang sebanyak 36.7 peratus atau 111.3 tan metrik kepada keluaran koko negara. (**Paparan 51**)

**Paparan 51 : Kuantiti Pengeluaran bagi Dua Daerah Utama,
Tanaman Koko, Sabah, 2023**

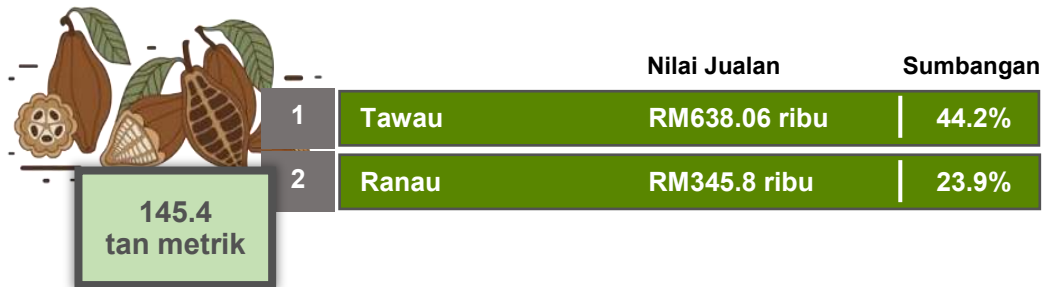

6.12.5 Kuantiti dan Nilai Jualan

Pada tahun 2023, tanaman koko di Sabah merekodkan kuantiti jualan biji koko sebanyak 145.4 tan metrik dengan menjana nilai jualan RM1.44 juta. Pegangan pertanian individu merupakan penyumbang utama kepada kuantiti jualan dengan 75.9 tan metrik (52.1%) dan mencatatkan nilai jualan RM753.93 ribu (52.2%). Manakala pegangan pertanian pertubuhan menyumbang nilai jualan sebanyak RM691.06 ribu (47.8%) dengan kuantiti jualan sebanyak 69.5 tan metrik (47.9%).

Tawau direkodkan sebagai daerah utama yang menyumbang 23.8 peratus kepada kuantiti jualan biji koko di Malaysia pada tahun 2023. Dengan kuantiti jualan sebanyak 64.2 tan metrik, nilai jualan yang dicatatkan ialah RM638.06 ribu atau 44.2 peratus daripada nilai jualan koko Sabah. Seterusnya Ranau, menyumbang 34.8 tan metrik kepada kuantiti jualan koko dengan nilai jualan berjumlah RM345.8 ribu (23.9%). (Paparan 52)

**Paparan 52: Nilai Jualan bagi Dua Daerah Utama,
Tanaman Koko, Sabah, 2023**

6.13 Tanaman Lada

6.13.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, sebanyak 321 pegangan pertanian yang terlibat dalam tanaman lada di Sabah yang didominasi sepenuhnya oleh pegangan pertanian individu. Daerah Tambunan mencatat jumlah pegangan pertanian tertinggi dengan 104 pengusaha, diikuti Keningau 44 pengusaha dan Kota Belud 25 pengusaha.

6.13.2 Keluasan Bertanam

Keluasan bertanam bagi tanaman lada di Sabah mencatatkan sejumlah 31 hektar pada tahun 2023, yang disumbangkan secara keseluruhan oleh pegangan pertanian individu. Secara purata, keluasan bertanam bagi setiap pegangan pertanian adalah 0.10 hektar.

Tambunan merupakan daerah yang mempunyai keluasan bertanam tertinggi, iaitu 8 hektar. Ini diikuti oleh Keningau dengan keluasan 6 hektar dan seterusnya Beaufort dengan keluasan 3 hektar.

6.13.3 Keluasan Bertuai

Keluasan bertuai tanaman lada direkodkan seluas 28 hektar atau 90.3 peratus daripada keluasan bertanam. Tiga daerah di negeri Sabah yang telah merekodkan keluasan bertuai tertinggi bagi tanaman lada ialah Tambunan, Keningau dan Beaufort.

6.13.4 Kuantiti Pengeluaran

Industri tanaman lada di Sabah merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 137.5 tan metrik pada tahun 2023. Daerah Keningau merupakan pengeluar tertinggi tanaman lada dengan jumlah pengeluaran sebanyak 40.4 tan metrik, diikuti Tambunan (31.4 tan metrik) dan Kota Belud (13.5 tan metrik). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 62.1 peratus daripada kuantiti pengeluaran lada Sabah.

6.13.5 Kuantiti dan Nilai Jualan

Jumlah keseluruhan kuantiti jualan lada berdasarkan penemuan Banci Pertanian 2024 adalah sebanyak 128.9 tan metrik. Daripada kuantiti jualan tersebut, nilai jualan lada dijana adalah sebanyak RM2.83 juta.

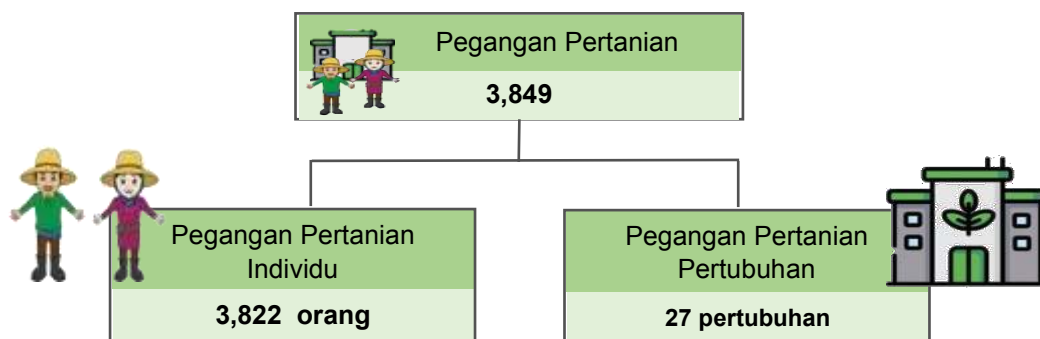
Keningau direkodkan sebagai daerah utama yang menyumbang 29.4 peratus kepada kuantiti jualan lada di Sabah pada tahun 2023. Dengan kuantiti jualan sebanyak 38.0 tan metrik, nilai jualan yang dicatatkan ialah RM836.27 ribu. Seterusnya Tambunan, menyumbang 30.0 tan metrik kepada kuantiti jualan lada dengan nilai jualan berjumlah RM660.74 ribu. Kedua-dua daerah ini menyumbang 52.8 peratus daripada kuantiti dan nilai jualan Sabah.

6.14 Tanaman Lain

6.14.1 Pegangan Pertanian

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan jumlah pegangan pertanian bagi Tanaman Lain di Sabah adalah 3,849 pegangan pertanian. Daripada keseluruhan pegangan pertanian, 99.3 peratus atau 3,822 pengusaha adalah pegangan pertanian individu manakala 27 pertubuhan adalah pegangan pertanian pertubuhan (0.7%).
(Paparan 53)

Paparan 53: Pegangan Pertanian Tanaman Lain, Sabah, 2023

Berdasarkan perspektif daerah, Tawau mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 811 (21.1%), diikuti dengan Ranau, 405 pegangan pertanian (10.5%) dan Kota Marudu, 366 pegangan pertanian (9.5%). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 41.1 peratus kepada bilangan keseluruhan pegangan pertanian bagi aktiviti Tanaman Lain di Sabah.

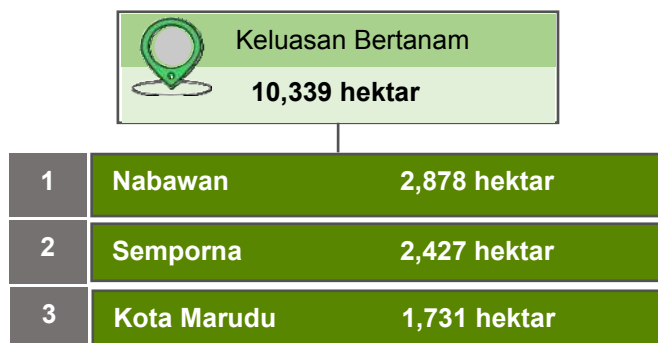
Melihat daripada perspektif jenis tanaman lain, Sabah merekodkan bilangan pegangan pertanian individu yang tertinggi bagi penanaman halia iaitu 469 orang dengan sumbangan 41.8 peratus kepada keseluruhan pegangan pertanian individu yang terlibat dalam aktiviti penanaman halia di Malaysia.

6.14.2 Keluasan Bertanam dan Bertuai

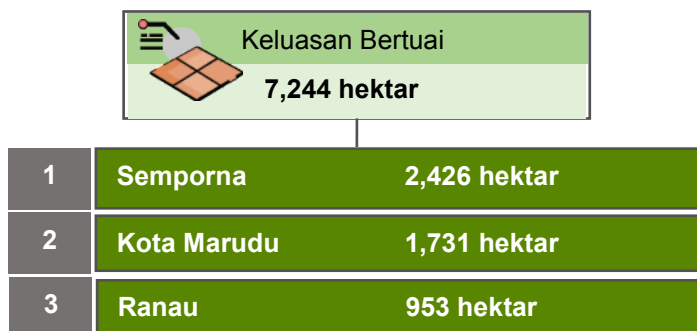
Jumlah keseluruhan keluasan bertanam dan bertuai bagi Tanaman Lain di Sabah adalah masing-masing seluas 10,339 hektar dan 7,244 hektar. Daerah Nabawan mencatatkan keluasan bertanam tertinggi dengan 2,878 hektar, diikuti oleh Semporna (2,427 hektar) dan Kota Marudu (1,736 hektar) (**Paparan 54**). Manakala, Semporna merupakan daerah yang mempunyai keluasan bertuai tertinggi dengan keluasan 2,426 hektar, menyumbang 33.5 peratus kepada keluasan bertuai Tanaman Lain negeri Sabah, diikuti oleh Kota Marudu (1,731 hektar; 23.9%) dan Ranau (953 hektar; 13.2%). (**Paparan 55**)

Sabah direkodkan sebagai negeri yang mempunyai keluasan bertanam halia paling luas di Malaysia iaitu seluas 0.9 ribu hektar (62.9%). Di samping itu, Sabah juga tersenarai dalam kelompok lima negeri teratas penyumbang kepada keluasan bertanam aktiviti penanaman teh di Malaysia dengan sumbangan 6.9 peratus atau keluasan bertanam seluas 113.9 hektar.

**Paparan 54 : Keluasan Bertanam bagi Tiga Daerah Utama,
Tanaman Lain, Sabah, 2023**

**Paparan 55 : Keluasan Bertuai bagi Tiga Daerah Utama,
Tanaman Lain, Sabah, 2023**

6.14.3 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran bagi aktiviti Tanaman Lain pada tahun 2023 berjumlah 58.6 ribu tan metrik. Nabawan mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi iaitu sebanyak 19.2 ribu tan metrik, diikuti Ranau 9.2 ribu tan metrik dan Semporna 7.0 ribu tan metrik.

6.14.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Jumlah keseluruhan kuantiti jualan Tanaman Lain berdasarkan penemuan Banci Pertanian 2024 adalah sebanyak 57.5 ribu tan metrik. Nabawan, Ranau dan Semporna merupakan tiga daerah yang merekodkan jumlah kuantiti jualan tertinggi di Sabah sebanyak 34.8 ribu tan metrik (60.5%).

Pada tahun 2023, nilai jualan keseluruhan bagi Tanaman Lain di Sabah adalah sebanyak RM138.48 juta. Ranau mencatatkan nilai jualan tertinggi dengan RM77.68 juta, diikuti oleh Kota Marudu dengan nilai jualan RM14.23 juta dan Tawau dengan nilai jualan RM10.08 juta.

Sabah mencatatkan nilai jualan tertinggi bagi penanaman halia di Malaysia dengan RM81.46 juta, menyumbang 56.5 peratus kepada nilai jualan halia negara. Selain itu, Sabah turut merekodkan nilai jualan RM4.53 juta bagi aktiviti penanaman teh, menyumbang 2.0% kepada nilai jualan penanaman teh di Malaysia, menempatkan sebagai negeri kedua tertinggi nilai jualan tanaman teh selepas Pahang.

7.0. PARAMETER SUBSEKTOR TERNAKAN, SABAH

7.1. Pengenalan

Subsektor ternakan di Sabah merupakan salah satu komponen penting dalam bidang pertanian yang memainkan peranan besar dalam memastikan bekalan makanan, khususnya sumber protein, serta menjana pendapatan penduduk setempat. Subsektor ini merangkumi pelbagai jenis ternakan dan produk hasil ternakan yang menyumbang secara langsung kepada pertumbuhan ekonomi negeri.

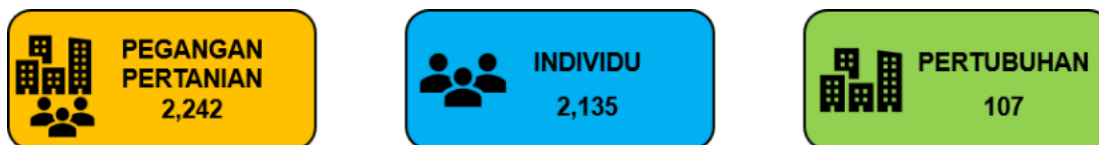
Ternakan utama yang diusahakan di Sabah adalah ayam, lembu, babi, kerbau serta beberapa spesies ternakan lain. Hasil ternakan utama yang dihasilkan adalah telur, susu segar, sarang burung walet dan madu.

Secara keseluruhannya, selaras dengan usaha meningkatkan bekalan makanan dan taraf hidup rakyat, penemuan daripada Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa Subsektor Ternakan merupakan salah satu elemen penting dalam pembangunan pertanian yang kukuh dan memberi kesan besar kepada sosioekonomi negeri Sabah.

7.2. Profil Pegangan Pertanian

Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan sebanyak 2,242 pegangan pertanian telah menjalankan aktiviti dalam Subsektor Ternakan di Sabah pada tahun 2023. Daripada jumlah tersebut, 95.2 peratus atau 2,135 pegangan merupakan pegangan pertanian individu, manakala baki 4.8 peratus atau 107 pegangan adalah pegangan pertanian pertubuhan. (**Paparan 56**)

Tiga daerah yang merekodkan bilangan tertinggi pegangan pertanian ternakan adalah Lahad Datu (363), Beluran (192) dan Membakut (140). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang sebanyak 31.0 peratus daripada keseluruhan pegangan Subsektor Ternakan di Sabah.

Paparan 56 : Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan, Sabah, 2023**7.2.1. Kewarganegaraan**

Berdasarkan status kewarganegaraan, pegangan pertanian individu bagi warganegara mencatatkan seramai 2,115 orang (99.1%) berbanding pegangan pertanian individu bagi bukan warganegara yang merekodkan 20 orang (0.9%). (**Paparan 57**)

Melihat dari perspektif komposisi warganegara mengikut daerah, semua daerah mencatatkan lebih daripada 97.0 peratus kecuali daerah Semporna dengan komposisi 92.9 peratus.

Paparan 57 : Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Kewarganegaraan, Sabah,**7.2.2. Jantina**

Pegangan pertanian individu bagi Subsektor Ternakan terdiri daripada pengusaha lelaki yang mendominasi seramai 1,873 orang atau 87.7 peratus berbanding pengusaha perempuan seramai 262 orang (**Paparan 58**). Penglibatan pengusaha lelaki tertinggi adalah di daerah Lahad Datu (313 orang) diikuti oleh Beluran (183 orang) dan Membakut (123 orang). Manakala, penglibatan pengusaha ternakan perempuan tertinggi direkodkan di daerah Lahad Datu (39 orang), Kudat (26 orang) dan Membakut (17 orang). Semua daerah di Sabah merekodkan bilangan pegangan pertanian individu lelaki yang lebih tinggi berbanding perempuan.

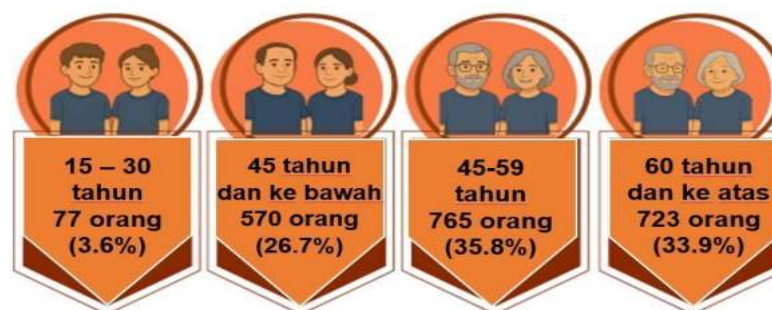
Paparan 58 : Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Jantina, Sabah, 2023

7.2.3. Kumpulan Umur

Pegangan pertanian individu bagi kumpulan umur 46 hingga 59 tahun menunjukkan penglibatan yang tertinggi melibatkan 765 orang, diikuti oleh kumpulan umur 60 tahun dan ke atas dengan bilangan penglibatan 723 orang. Dua kumpulan umur ini menyumbang kepada 69.7 peratus pegangan pertanian individu yang terlibat dalam aktiviti ternakan. Sementara itu, pengusaha berumur 45 tahun dan ke bawah berjumlah 647 orang, dan daripada jumlah ini, hanya 3.6 peratus terdiri daripada golongan muda berumur antara 15 hingga 30 tahun. (**Paparan 59**)

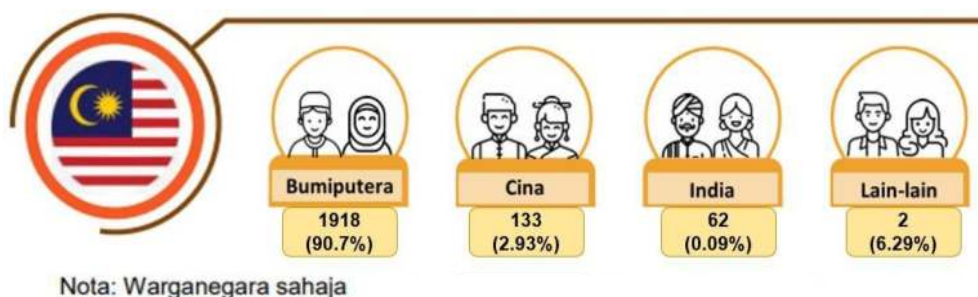
Paparan 59: Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Kumpulan Umur, Sabah, 2023

7.2.4. Etnik

Pegangan pertanian individu dalam Subsektor Ternakan didominasi oleh etnik Bumiputera, yang mencatatkan seramai 1,918 orang (90.7%). Ini diikuti oleh etnik Cina seramai 133 orang (6.3%), etnik India seramai 62 orang (2.9%) dan lain-lain seramai 2 orang (0.1%). (**Paparan 60**)

Paparan 60: Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Kumpulan Etnik, Sabah, 2023

7.2.5. Taraf Perkahwinan

Majoriti pegangan pertanian individu di Sabah terdiri daripada mereka yang telah berkahwin (1,765 orang; 82.7%), diikuti oleh balu/duda (177 orang; 8.3%), tidak pernah berkahwin (161 orang; 7.5%) dan bercerai/berpisah (32 orang; 1.5%).

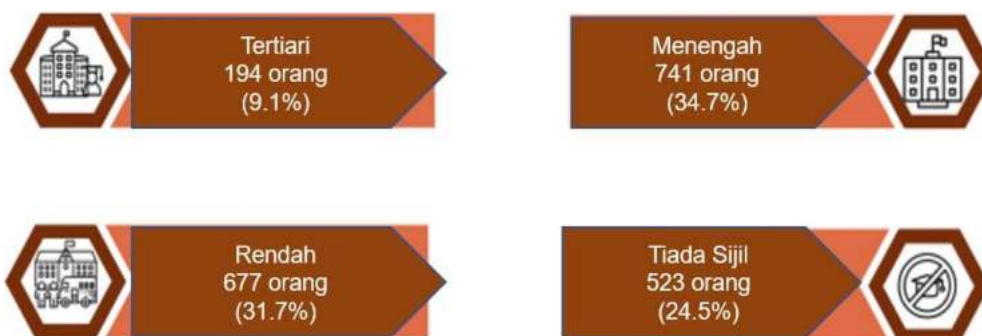
Paparan 61: Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023

7.2.6. Sijil Tertinggi Diperoleh

Penemuan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa sebahagian besar daripada mereka mempunyai kelulusan di peringkat menengah dengan jumlah 741 orang, diikuti oleh mereka yang mempunyai kelulusan di peringkat rendah seramai 677 orang. Sementara itu, seramai 523 orang lagi didapati tidak memiliki sebarang sijil kelulusan formal. Sebahagian kecil pengusaha pegangan pertanian individu dalam Subsektor Ternakan mempunyai kelulusan di peringkat tertiar, iaitu seramai 194 orang. **(Paparan 62)**

Paparan 62: Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023

7.3. Kuantiti Pengeluaran

Penemuan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa jumlah kuantiti pengeluaran ternakan hidup pada tahun 2023 di Sabah adalah sebanyak 153.3 juta ekor. Penternakan ayam dan itik mencatatkan jumlah kuantiti pengeluaran tertinggi iaitu sebanyak 81.2 juta ekor atau 53.0 peratus daripada pengeluaran ternakan hidup Sabah. Penternakan babi mencatatkan pengeluaran kedua tertinggi dengan 79,355 ekor dan diikuti oleh penternakan lembu dan kerbau sebanyak 12,292 ekor. **(Paparan 63)**

Pengeluaran ternakan hidup tertinggi direkodkan di daerah Kota Kinabalu iaitu 58.3 juta ekor, diikuti oleh Tawau (30.4 juta) dan Tuaran (25.1 juta). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 74.3 peratus kepada pengeluaran ternakan hidup negeri Sabah.

Bagi pengeluaran hasil ternakan pula, Sabah merekodkan 1,213.8 juta biji telur ayam dan itik, 8.91 juta liter susu segar, dan 15.7 ribu kilogram sarang burung walit, madu dan hasil lain pada tahun 2023. Daerah pengeluar utama telur ayam dan itik adalah Tawau dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 548.2 juta biji. Manakala, Keningau pula

merupakan daerah pengeluar utama susu segar di Sabah dengan 6.1 juta liter. Pengeluaran sarang burung walit, madu dan hasilan lain tertinggi direkodkan di daerah Papar dengan 2.5 ribu kilogram.

Paparan 63: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan, Sabah, 2023

7.4. Kuantiti dan Nilai Jualan

Daripada 153.3 juta ekor pengeluaran ternakan hidup, sebanyak 136.0 juta ekor atau 88.7 peratus berjaya dijual pada tahun 2023. Kuantiti jualan ternakan utama iaitu ayam dan itik mencatatkan jualan sebanyak 81.2 juta ekor, diikuti oleh babi (79,254 ekor), lembu dan kerbau (10,166 ekor), serta kambing dan bebiri (6,037 ekor). (**Paparan 64**)

Telur ayam dan itik yang merupakan komponen terbesar hasilan ternakan dengan kuantiti jualan sebanyak 1,203.8 juta biji telur mewakili 99.1 peratus daripada jumlah pengeluaran keseluruhan telur. Bagi susu segar pula, sebanyak 8.89 juta liter atau 99.8 peratus daripada jumlah pengeluaran telah berjaya dipasarkan.

Penemuan Banci Pertanian 2024 menunjukkan nilai jualan keseluruhan bagi Subsektor Ternakan di Sabah adalah RM1,986.41 juta dengan Kota Kinabalu mencatatkan nilai jualan tertinggi iaitu RM664.27 juta, diikuti oleh Tawau (RM502.58 juta) dan Papar (RM460.21 juta). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 81.9 peratus kepada nilai jualan keseluruhan ternakan di Sabah.

Paparan 64: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Ternakan, Sabah, 2023

7.5. Ternakan Ayam dan Itik

7.5.1. Pegangan Pertanian

Jumlah pegangan pertanian yang menjalankan aktiviti ternakan ayam dan itik di Sabah pada tahun 2023 adalah 597 pegangan pertanian. Daripada keseluruhan pegangan pertanian 561 pengusaha atau 94.0 peratus merupakan pegangan pertanian individu, manakala 36 pertubuhan atau 6.0 peratus adalah pegangan pertanian pertubuhan. Tiga daerah teratas yang merekodkan pegangan pertanian aktiviti ternakan ayam dan itik adalah Sandakan dengan 57 pegangan pertanian, diikuti Tawau dan Kota Belud yang masing-masing mencatat 44 pegangan pertanian. Manakala, pegangan pertanian pertubuhan tertinggi direkodkan oleh Kota Kinabalu dengan 12 pertubuhan yang menjalankan aktiviti ternakan ayam dan itik.

7.5.2. Kuantiti Pengeluaran

Ternakan ayam dan itik mendominasi pengeluaran ternakan hidup di negeri Sabah dengan sumbangan 53.0 peratus. Pada tahun 2023, sebanyak 81.2 juta ekor ayam dan itik telah dikeluarkan. Daripada jumlah ini, 98.4 peratus atau 79.9 juta ekor disumbangkan oleh pegangan pertanian pertubuhan. Pegangan pertanian individu pula menyumbang 1.3 juta ekor atau 1.6 peratus kepada pengeluaran ayam dan itik di Sabah.

Kuantiti pengeluaran tertinggi direkodkan oleh daerah Kota Kinabalu dengan pengeluaran sebanyak 34.6 juta ekor, diikuti oleh Tawau 20.3 juta ekor dan Papar 17.3 juta ekor. Pengeluaran ayam dan itik dari ketiga-tiga daerah ini menyumbang 88.9 peratus kepada pengeluaran ayam dan itik di Sabah.

7.5.3. Kuantiti dan Nilai Jualan

Ternakan ayam dan itik mencapai kadar jualan 90.9 peratus apabila 81.2 juta ekor telah berjaya dijual pada tahun 2023 dengan nilai jualan RM1.12 juta. Nilai jualan ayam dan itik ini menyumbang 79.4 peratus daripada keseluruhan nilai jualan ternakan hidup di Sabah. Pegangan pertanian pertubuhan menyumbang lebih daripada 97.0 peratus kepada keseluruhan kuantiti dan nilai jualan ayam dan itik.

Nilai jualan ayam dan itik tertinggi direkodkan oleh daerah Kota Kinabalu dengan jualan bernilai RM498.0 juta bagi 34.6 juta ekor ayam dan itik yang dijual. Papar mencatatkan nilai jualan kedua tertinggi dengan RM271.0 juta (16.6 juta ekor). Manakala, Tawau mencatatkan nilai jualan sebanyak RM227.4 juta dengan kuantiti jualan 14.5 juta ekor. Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 89.1 peratus kepada nilai jualan keseluruhan ayam dan itik di Sabah.

7.6. Ternakan Babi

7.6.1. Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Sabah merekodkan 79 pegangan pertanian yang menjalankan aktiviti ternakan babi. Daripada jumlah ini, 69 orang atau 87.3 peratus adalah pegangan pertanian individu dan 10 pertubuhan 12.7 peratus adalah pegangan pertanian pertubuhan. Daerah yang merekodkan pegangan pertanian aktiviti ternakan babi tertinggi adalah Papar dengan 12 pegangan pertanian. Manakala, Kota Kinabalu dan Tawau merekodkan pegangan pertanian pertubuhan tertinggi dengan masing-masing mencatat empat dan tiga pertubuhan.

7.6.2. Kuantiti Pengeluaran

Ternakan babi merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 79,355 ekor. Daripada jumlah ini, 99.3 peratus atau 78,825 ekor disumbangkan oleh pegangan pertanian pertubuhan. Manakala, pegangan pertanian individu pula menyumbang 530 ekor (0.7%) kepada pengeluaran babi di Sabah.

Daerah Tawau merupakan penyumbang utama kepada pengeluaran babi dengan 46,101 ekor atau 58.1 peratus. Ini diikuti oleh Tuaran dengan 25,261 ekor (31.8%) dan Papar dengan 7,097 ekor (8.9%). Jumlah pengeluaran babi oleh ketiga-tiga daerah ini mencapai 98.9 peratus daripada keseluruhan pengeluaran babi di Sabah.

7.6.3. Kuantiti dan Nilai Jualan

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan 99.9 peratus daripada pengeluaran babi di Sabah telah dijual dengan nilai jualan berjumlah RM92.86 juta. Nilai jualan babi ini menyumbang 6.6 peratus daripada keseluruhan nilai jualan ternakan hidup di Sabah. Pegangan pertanian pertubuhan menyumbang 99.5 peratus kepada nilai jualan babi dengan kuantiti jualan sebanyak 79,254 ekor.

Kuantiti jualan babi tertinggi direkodkan oleh daerah Tawau dengan 46,101 ekor, diikuti Tuaran (25,240 ekor) dan Papar (7,088 ekor). Sebaliknya, dari perspektif nilai jualan, Tuaran mencatatkan nilai jualan tertinggi dengan RM44.70 juta, diikuti oleh Tawau (RM31.90 juta) dan Papar (RM11.82 juta).

7.7. Telur Ayam dan Itik

7.7.1. Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, jumlah pegangan pertanian bagi pengusaha telur ayam dan itik di Sabah adalah 165 yang terdiri daripada 145 pegangan pertanian individu dan 20 pegangan pertanian pertubuhan. Tawau mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 30 pegangan pertanian, diikuti oleh Tuaran (15), Kota Belud dan Lahad Datu dengan masing-masing mencatat 11 pegangan pertanian. Bilangan pegangan pertanian pertubuhan tertinggi direkodkan di daerah Kota Kinabalu (6 pertubuhan) dan Tawau (5 pertubuhan).

7.7.2. Kuantiti Pengeluaran

Jumlah kuantiti pengeluaran telur pada tahun 2023 di Sabah adalah 1,213.8 juta biji. Merujuk kepada komposisi pengeluaran mengikut pegangan pertanian, 99.8 peratus daripada kuantiti pengeluaran telur Sabah disumbangkan oleh pegangan pertanian pertubuhan.

Daerah Tawau merupakan penyumbang utama kepada pengeluaran telur di Sabah dengan 548.2 juta biji, meliputi 45.2 peratus daripada jumlah keseluruhan pengeluaran telur. Daerah yang merekodkan kuantiti pengeluaran kedua tertinggi adalah Papar dengan 344.9 juta biji (28.4%) dan Kota Kinabalu dengan 273.8 juta biji (22.6%). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 96.1 peratus kepada pengeluaran telur di Sabah.

7.7.3. Kuantiti dan Nilai Jualan

Pada tahun 2023, sebanyak 1,203.8 juta biji telur ayam dan itik telah dijual atau 99.2 peratus daripada keseluruhan kuantiti pengeluaran telur. Daripada jumlah ini, pegangan pertanian pertubuhan mendominasi 99.1 peratus, manakala selebihnya disumbangkan oleh pegangan pertanian individu.

Nilai jualan telur ayam dan itik pada tahun 2023 berjumlah RM525.53 juta. Nilai jualan ini menyumbang 26.5 peratus kepada nilai jualan Subsektor Ternakan dan 91.9 peratus kepada nilai jualan hasil ternakan negeri Sabah. Tawau mencatatkan nilai jualan teratas penghasilan telur ayam dan itik iaitu RM225.91 juta, diikuti oleh Papar, RM168.87 juta dan Kota Kinabalu, RM111.23 juta. Nilai jualan tiga daerah ini berjumlah RM506.01 juta iaitu 96.3 peratus daripada nilai jualan keseluruhan telur ayam dan itik.

7.8. Susu Segar

7.8.1. Pegangan Pertanian

Hasil daripada Banci Pertanian 2024 menunjukkan bilangan pegangan pertanian bagi aktiviti penternakan lembu/kambing tenusu di Sabah adalah 17, yang terdiri daripada lapan pegangan pertanian individu dan sembilan pegangan pertanian pertubuhan. Empat daerah yang merekodkan pegangan pertanian terlibat dalam aktiviti penternakan lembu/kambing tenusu teratas adalah Kota Kinabalu dengan empat pegangan pertanian, manakala Ranau, Kota Marudu dan Keningau masing-masing merekodkan tiga pegangan pertanian.

7.8.2. Kuantiti Pengeluaran

Secara keseluruhan, jumlah kuantiti pengeluaran bagi susu segar pada tahun 2023 adalah sebanyak 8.91 juta liter. Daripada jumlah ini, pegangan pertanian pertubuhan menyumbang 97.4 peratus manakala selebihnya disumbangkan oleh pegangan pertanian individu.

Daerah Keningau mencatatkan kuantiti pengeluaran susu segar teratas iaitu 6.11 juta liter atau 68.6 peratus kepada keseluruhan pengeluaran susu segar di Sabah. Ini diikuti oleh Ranau, 2.01 juta liter (22.6%) dan Kota Marudu, 0.53 juta liter (6.0%). Tiga daerah ini telah menyumbang 97.2 peratus kepada keseluruhan pengeluaran susu segar di Sabah.

7.8.3. Kuantiti dan Nilai Jualan

Penjualan susu segar direkodkan berjumlah 8.89 juta liter atau 99.9 peratus daripada keseluruhan kuantiti pengeluaran pada tahun 2023. Pegangan pertanian pertubuhan menyumbang 97.4 peratus kepada kuantiti jualan susu segar, manakala pegangan pertanian individu menyumbang 2.6 peratus.

Nilai jualan susu segar yang direkodkan adalah berjumlah RM27.40 juta. Nilai jualan ini menyumbang 1.4 peratus kepada nilai jualan hasil ternakan negeri Sabah. Keningau mencatatkan nilai jualan teratas penghasilan susu segar iaitu RM16.90 juta, diikuti oleh Ranau, RM8.03 juta dan Kota Marudu, RM1.68 juta. Nilai jualan tiga daerah ini berjumlah RM26.62 juta iaitu 97.2 peratus daripada nilai jualan keseluruhan susu segar.

8.0 PARAMETER SUBSEKTOR PERIKANAN TANGKAPAN, SABAH

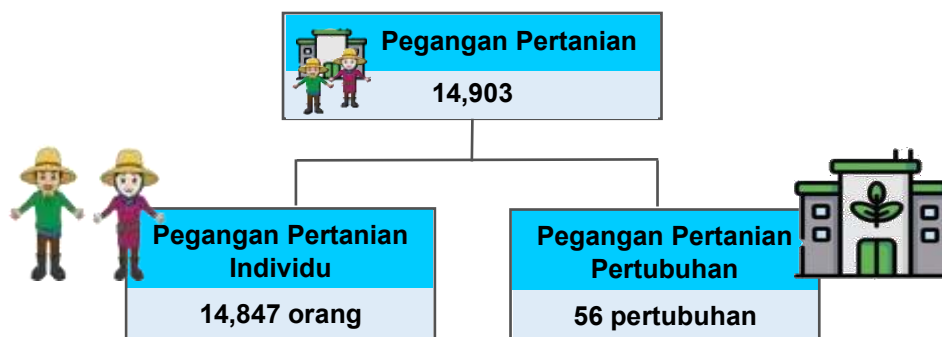
8.1 Pengenalan

Subsektor perikanan tangkapan merupakan salah aktiviti ekonomi yang utama di negeri Sabah. Subsektor ini bukan sahaja memainkan peranan sebagai penyumbang utama kepada keterjaminan makanan negara malah turut menyediakan peluang pekerjaan kepada ribuan penduduk sebagai nelayan dan awak-awak. Subsektor ini meliputi aktiviti perikanan tangkapan laut dan perikanan tangkapan darat.

8.2 Profil Pegangan Pertanian

Dapatan daripada Banci Pertanian 2024 mencatatkan jumlah pegangan pertanian bagi Subsektor Perikanan Tangkapan di Sabah adalah sebanyak 14,903 pegangan pertanian. Daripada jumlah tersebut, 99.6 peratus atau 14,847 orang merupakan pegangan pertanian individu manakala 56 pertubuhan adalah pegangan pertanian pertubuhan. **(Paparan 65)**

Berdasarkan analisis zon tangkapan ikan, majoriti pegangan pertanian individu, iaitu 14,124 orang atau 95.1 peratus, terlibat dalam aktiviti Perikanan Tangkapan di zon laut. Sementara itu, seramai 723 orang atau 4.9 peratus menjalankan aktiviti tersebut di zon darat. Analisis mengikut zon laut menunjukkan pegangan pertanian tertumpu kepada Perikanan Tangkapan Laut Pantai iaitu seramai 13,887 orang (98.3%), manakala baki 237 orang (1.7%) direkodkan bagi aktiviti Perikanan Tangkapan Laut Dalam.

Paparan 65: Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan, Sabah, 2023

Melihat daripada perspektif daerah utama, Semporna merupakan daerah yang mempunyai bilangan pegangan pertanian teratas dalam Subsektor Perikanan Tangkapan iaitu 3,588 orang atau 24.1 peratus daripada jumlah keseluruhan pegangan pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan, diikuti oleh Tawau (2,444; 16.4%), dan Sandakan (1,844; 12.4%). Manakala, bagi bilangan pegangan pertanian pertubuhan, Lahad Datu merupakan daerah yang mempunyai bilangan tertinggi iaitu 17 pertubuhan atau 30.4 peratus daripada jumlah pegangan pertanian pertubuhan Subsektor Perikanan Tangkapan, diikuti oleh Sandakan, 15, Tawau, Iapen dan Kota Kinabalu, tujuh.

Paparan 66 : Tiga Daerah Utama Bilangan Pegangan Pertanian Tertinggi, Subsektor Perikanan Tangkapan, Sabah, 2023

		Bilangan Pegangan	Sumbangan
1	Semporna	3,588 pegangan pertanian	24.1%
2	Tawau	2,444 pegangan pertanian	16.4%
3	Sandakan	1,844 pegangan pertanian	12.4%

8.2.1 Kewarganegaraan

Dapatan Banci Pertanian 2024 merekodkan warganegara Malaysia di Sabah mendominasi dalam pegangan pertanian individu bagi aktiviti Perikanan Tangkapan, iaitu seramai 10,311 orang. Manakala, seramai 4,536 orang bukan warganegara menjalankan aktiviti Perikanan Tangkapan khususnya di Zon Pantai Timur Sabah.

**Paparan 67 : Pegangan Pertanian mengikut Kewarganegaraan,
Subsektor Perikanan Tangkapan, Sabah, 2023**

Warganegara

10,311
(69.4%)

Bukan Warganegara

4,536
(30.6%)

8.2.2 Jantina

Aktiviti Perikanan Tangkapan majoritinya adalah pegangan pertanian lelaki dengan komposisi 97.7 peratus daripada keseluruhan pegangan pertanian atau 14,510 orang. Selebihnya, pegangan pertanian perempuan merekodkan seramai 337 orang atau 2.3 peratus dari keseluruhan pegangan pertanian individu. (**Paparan 68**)

**Paparan 68 : Pegangan Pertanian mengikut Jantina,
Subsektor Perikanan Tangkapan, Sabah, 2023**

14,510
(97.7%)

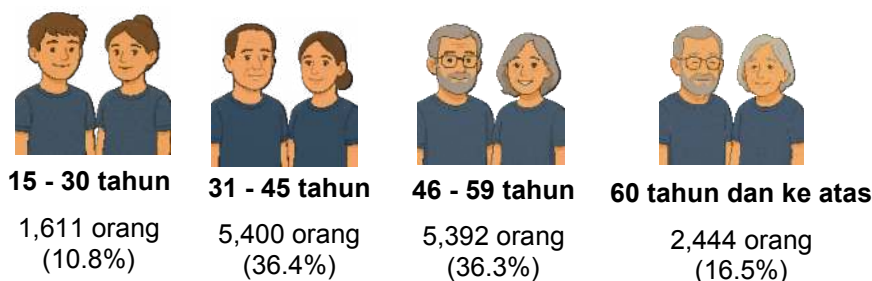
337
(2.3%)

Analisis mengikut daerah menunjukkan Semporna merekodkan bilangan pegangan pertanian lelaki teratas iaitu seramai 3,527 orang, diikuti oleh Tawau, 2,354 orang dan Sandakan, 1,817 orang. Seterusnya, bagi pegangan pertanian perempuan, Tawau merekodkan pegangan pertanian perempuan teramai dengan 82 orang, diikuti Semporna dengan 61 orang dan Kudat dengan seramai 37 orang.

8.2.3 Kumpulan Umur

Analisis mengikut kumpulan umur menunjukkan bahawa aktiviti Perikanan Tangkapan didominasi oleh golongan berusia, khususnya mereka dalam lingkungan umur 31 hingga 45 tahun yang merekodkan 5,400 orang atau 36.4 peratus. Kumpulan umur antara 46 hingga 59 tahun merekodkan 5,392 orang (36.3%), manakala mereka yang berumur 60 tahun dan ke atas pula menyumbang seramai 2,444 orang (16.5%). (Paparan 69)

Paparan 69 : Pegangan Pertanian mengikut Kumpulan Umur, Subsektor Perikanan Tangkapan, Sabah, 2023

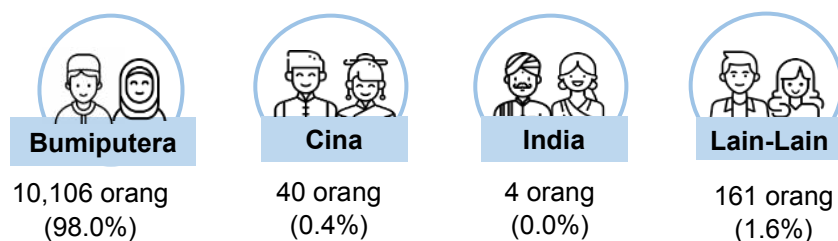

Secara keseluruhan, lebih daripada 70 peratus pegangan pertanian bagi aktiviti ini terdiri daripada kumpulan umur 31 tahun hingga 59 tahun, menjadikan golongan berusia sebagai tenaga utama dalam sektor ini.

8.2.4 Kumpulan Etnik

Melihat daripada penglibatan etnik dalam kalangan Warganegara, etnik Bumiputera mendominasi dengan merekodkan 98.0 peratus atau 10,106 orang. Seterusnya, etnik Lain-lain dengan 161 orang (1.6%), diikuti oleh etnik Cina dan etnik India yang masing-masing merekodkan 40 orang (0.4%) dan empat orang (0.0%). Pegangan pertanian individu Sabah dalam aktiviti ini jelas didominasi oleh warganegara Malaysia, khususnya oleh Bumiputera. (Paparan 70)

Paparan 70 : Pegangan Pertanian mengikut Kumpulan Etnik, Subsektor Perikanan Tangkapan, Sabah, 2023

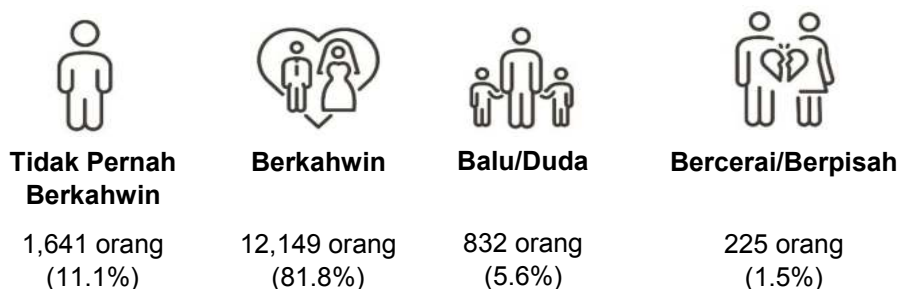

8.2.5 Taraf Perkahwinan

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa golongan berkahwin membentuk kumpulan terbesar dalam aktiviti Perikanan Tangkapan di Sabah, berjumlah 12,149 orang atau 81.8 peratus daripada keseluruhan pegangan pertanian individu. Kategori seterusnya terdiri daripada individu yang tidak pernah berkahwin, seramai 1,641 orang (11.1%). (**Paparan 71**)

Sementara itu, 832 orang (5.6%) tergolong dalam kategori balu atau duda, manakala 225 orang (1.5%) berada dalam kategori bercerai atau berpisah. Justeru, ini menunjukkan bahawa aktiviti ini lebih cenderung disertai oleh individu yang telah berkeluarga.

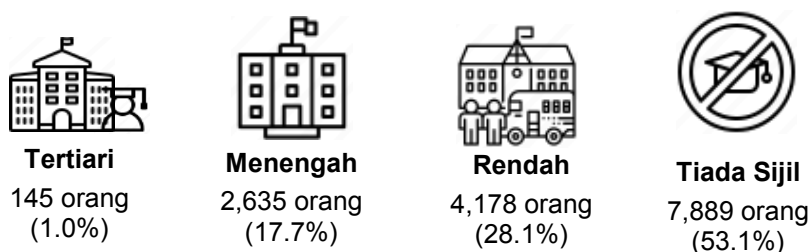
Paparan 71 : Pegangan Pertanian mengikut Taraf Perkahwinan, Subsektor Perikanan Tangkapan, Sabah, 2023

8.2.6 Sijil Tinggi Diperoleh

Komposisi tahap pendidikan dalam kalangan pegangan pertanian individu menunjukkan majoriti merupakan mereka yang tidak memiliki sebarang sijil kelulusan, iaitu seramai 7,889 orang (53.1%). Seterusnya, seramai 4,178 orang (28.1%) memiliki sijil peringkat rendah, manakala 2,635 orang (17.7%) yang memiliki sijil peringkat menengah. (**Paparan 72**)

Paparan 72 : Pegangan Pertanian mengikut Sijil Tinggi Diperoleh, Subsektor Perikanan Tangkapan, Sabah, 2023

Sementara itu, hanya 145 orang (1.0%) mempunyai kelulusan pada peringkat tertiar. Corak ini mencerminkan kebergantungan aktiviti ini terhadap tenaga kerja berkemahiran sederhana dan rendah.

8.3 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, aktiviti Perikanan Tangkapan di Sabah merekodkan jumlah keseluruhan pengeluaran sebanyak 159,058 tan metrik. Sebanyak 68.4 peratus daripada pengeluaran ini disumbangkan oleh pegangan pertanian individu sebanyak 108,855 tan metrik, manakala jumlah pengeluaran bagi pegangan pertanian pertubuhan adalah sebanyak 50,203 tan metrik (31.6%). Dapatan ini jelas memperlihatkan kepentingan sumbangan pengoperasian pegangan pertanian individu dalam menjana hasil perikanan tangkapan Sabah.

Daripada perspektif operasi zon tangkapan, aktiviti Perikanan Tangkapan Laut menyumbang sebanyak 157,702 tan metrik atau 99.1 daripada jumlah tangkapan keseluruhan. Manakala, kuantiti tangkapan bagi aktiviti Perikanan Tangkapan Darat hanya 1,356 tan metrik (0.95%).

Daerah yang menyumbang 10 peratus dan ke atas daripada kuantiti pengeluaran di Sabah ialah Kota Kinabalu dengan jumlah pengeluaran 43,250 tan metrik (27.2%), diikuti oleh Semporna (32,612 tan metrik; 20.5%), Kudat (19,665 tan metrik; 12.4%), dan Lahad Datu (16,005 tan metrik; 10.0%). Keempat-empat daerah ini merekodkan sumbangan signifikan sebanyak 70.1 peratus kepada keseluruhan pengeluaran Sabah.

8.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Keseluruhan kuantiti jualan aktiviti Perikanan Tangkapan di Sabah adalah sebanyak 149,994 tan metrik dengan nilai jualan sebanyak RM1.48 bilion. Daripada jumlah kuantiti dan nilai jualan, pegangan pertanian individu merekodkan kuantiti jualan 99,791 tan metrik (66.5%) peratus dengan nilai jualan berjumlah RM1.04 bilion (69.9%). Manakala, pegangan pertanian pertubuhan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 50,203 tan metrik (33.5%) dengan nilai jualan RM447.16 juta (30.1%).

Melihat daripada analisis komposisi zon tangkapan, zon Perikanan Tangkapan Laut merekodkan kuantiti jualan 148,690 tan metrik iaitu 99.1 peratus, manakala Perikanan Tangkapan Darat hanya menyumbang 1,304 tan metrik (0.9%). Aktiviti Perikanan Tangkapan Laut di pesisir pantai, didapati mendominasi kuantiti jualan Perikanan Tangkapan di Sabah.

Daripada perspektif daerah utama, Kota Kinabalu mencatatkan sebagai penyumbang tertinggi dalam aktiviti Perikanan Tangkapan di Sabah dengan kuantiti jualan sebanyak 43,207 tan metrik dan nilai jualan berjumlah RM403.71 juta. Ini diikuti oleh Semporna dengan kuantiti jualan 31,477 tan metrik dan nilai jualan RM353.55 juta, serta Kudat dengan kuantiti jualan 18,630 tan metrik dan nilai jualan RM171.32 juta. Secara keseluruhannya, ketiga-tiga daerah ini menyumbang lebih 60 peratus daripada keseluruhan kuantiti dan nilai jualan Sabah.

9.0 PARAMETER SUBSEKTOR AKUAKULTUR, SABAH

9.1 Pengenalan

Subsektor akuakultur merupakan salah satu komponen penting dalam sektor perikanan negara termasuk di negeri Sabah. Akuakultur merangkumi aktiviti penternakan organisma akuatik seperti ikan, udang, tiram, dan rumpai laut dalam pelbagai sistem ternakan termasuk sangkar, kolam, tangki dan perairan semulajadi. Ia melibatkan penternakan air payau, air tawar, baka dan benih serta ikan hiasan. Sebagai negeri penyumbang utama kepada pengeluaran akuakultur Malaysia, Sabah mendominasi dalam ternakan rumpai laut, ikan marin dan udang. Meskipun sumbangannya kepada keseluruhan sektor pertanian Sabah masih dalam skala sederhana, tetapi subsektor ini amat besar berpotensi untuk dimajukan melalui pelaburan teknologi, peningkatan kapasiti penternak dan sokongan infrastruktur.

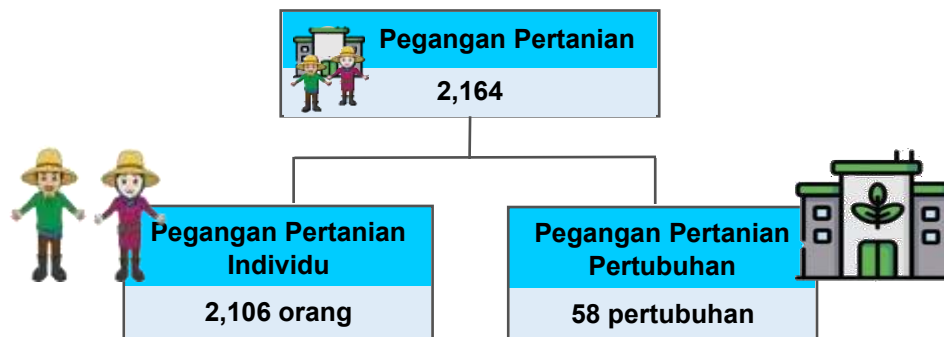
Berdasarkan laporan Jabatan Perikanan, Sabah menyumbang lebih 50% daripada pengeluaran rumpai laut negara, dengan daerah Semporna menjadi daerah pengeluar utama. Di samping itu, aktiviti ternakan ikan dalam sangkar, kolam, dan sistem akuaponik turut berkembang di beberapa daerah seperti Kota Belud, Tawau, Lahad Datu dan Sandakan.

Subsektor ini bukan sahaja menyumbang kepada pengeluaran makanan berasaskan akuakultur tetapi juga kepada peningkatan pendapatan nelayan dan usahawan tempatan, mewujudkan peluang pekerjaan serta menyokong keterjaminan makanan negeri. Walau bagaimanapun, industri ini juga berdepan cabaran seperti perubahan iklim, penyakit ikan dan kekangan teknologi.

9.2 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, Subsektor Akuakultur di Sabah merekodkan penglibatan 2,164 pegangan pertanian pada tahun 2023. Daripada keseluruhan pegangan pertanian, pegangan pertanian individu seramai 2,106 orang (97.3%), dan pegangan pertanian pertubuhan sebanyak 58 pertubuhan (2.7%). (**Paparan 73**)

Paparan 73: Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur, Sabah, 2023

Bilangan pegangan pertanian tertinggi dicatatkan di Semporna dengan 1,006 pegangan pertanian atau 46.5 peratus daripada jumlah pegangan pertanian Subsektor Akuakultur, diikuti oleh Kunak, 154 pegangan pertanian (7.1%) dan Keningau, 113 pegangan pertanian (5.2%) (**Paparan 74**). Bilangan pegangan pertanian pertubuhan tertinggi direkodkan di Tawau dengan 16 pertubuhan (27.6%), diikuti Kota Kinabalu, 10 pertubuhan (17.2%). Manakala Lahad Datu, Semporna, Sandakan dan Penampang masing-masing merekodkan lima pegangan pertanian pertubuhan. Gabungan enam daerah ini menyumbang 79.3 peratus kepada jumlah pegangan pertanian pertubuhan di Sabah.

Paparan 74 : Tiga Daerah Utama Bilangan Pegangan Pertanian Tertinggi, Subsektor Akuakultur, Sabah, 2023

	Bilangan Pegangan Pertanian		Sumbangan
1	Semporna	1,006 pegangan pertanian	46.5 %
2	Kunak	154 pegangan pertanian	7.1%
3	Keningau	113 pegangan pertanian	5.2%

9.2.1 Kewarganegaraan

Pegangan pertanian individu warganegara mencatatkan 1,820 orang (86.4%) dan bukan warganegara seramai 286 orang (13.6%) (**Paparan 75**). Daripada jumlah tersebut, empat daerah yang mencatatkan komposisi warganegara di bawah 95 peratus adalah Lahad Datu (93.9%), Kinabatangan (85.7%), Semporna (75.8%) dan Kudat (73.6%). Kudat merekodkan komposisi bukan warganegara tertinggi iaitu 26.4 peratus.

**Paparan 75 : Pegangan Pertanian mengikut Kewarganegaraan,
Subsektor Akuakultur, Sabah, 2023**

Warganegara

1,820
(86.4%)

Bukan Warganegara

286
(13.6%)

9.2.2 Jantina

Pegangan pertanian lelaki mendominasi Subsektor Akuakultur di Sabah dengan 1,649 orang (78.3%), berbanding 457 orang (21.7%) pegangan pertanian perempuan (**Paparan 76**). Daripada jumlah tersebut, daerah Semporna merekodkan bilangan pegangan pertanian lelaki tertinggi iaitu sebanyak 737 orang (44.7%), diikuti oleh Kunak, 114 orang (6.9%) dan Kudat, 95 orang (5.8%). Manakala bagi pegangan pertanian perempuan pula, Semporna turut merekodkan jumlah tertinggi iaitu seramai 264 orang (57.8%), diikuti Kunak, 40 orang (8.8%) dan Lahad Datu, 24 orang (5.3%).

**Paparan 76 : Pegangan Pertanian mengikut Jantina,
Subsektor Akuakultur, Sabah, 2023**

1,649 orang
(78.3%)

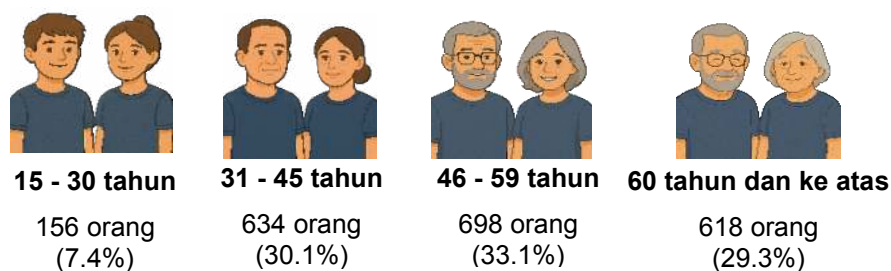

457 orang
(21.7%)

9.2.3 Kumpulan Umur

Penglibatan pegangan pertanian individu Subsektor Akuakultur yang berumur 46 hingga 59 tahun merekodkan jumlah tertinggi dengan 698 orang (33.1%), diikuti oleh kumpulan umur 31 hingga 45 tahun seramai 634 orang (30.1%) serta umur 60 tahun dan ke atas seramai 618 orang (29.3%). Sementara itu, kumpulan umur yang mencatatkan bilangan pegangan pertanian individu terendah adalah 15 hingga 30 tahun dengan 156 orang (7.4%). (**Paparan 77**)

Paparan 77: Pegangan Pertanian mengikut Kumpulan Umur, Subsektor Akuakultur, Sabah, 2023

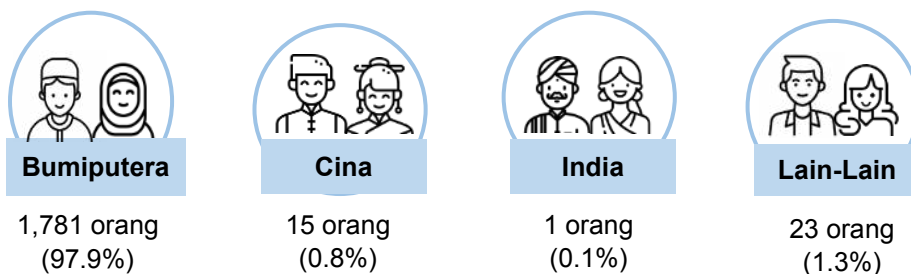

Semporna mencatatkan pegangan pertanian individu yang tertinggi bagi kumpulan umur 46 hingga 59 tahun iaitu 338 orang (48.4%), diikuti oleh Keningau, 50 orang (7.2%) dan Kunak, 48 orang (6.9%). Semporna turut mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi bagi kumpulan umur 15 hingga 30 tahun dengan 67 orang.

9.2.4 Kumpulan Etnik

Bumiputera merupakan kumpulan etnik tertinggi bagi pegangan pertanian individu Subsektor Akuakultur, iaitu seramai 1,781 orang (97.9%). Manakala, kumpulan etnik Cina, India dan lain - lain di Sabah mencatatkan jumlah pegangan pertanian seramai 39 orang (2.1%). (**Paparan 78**)

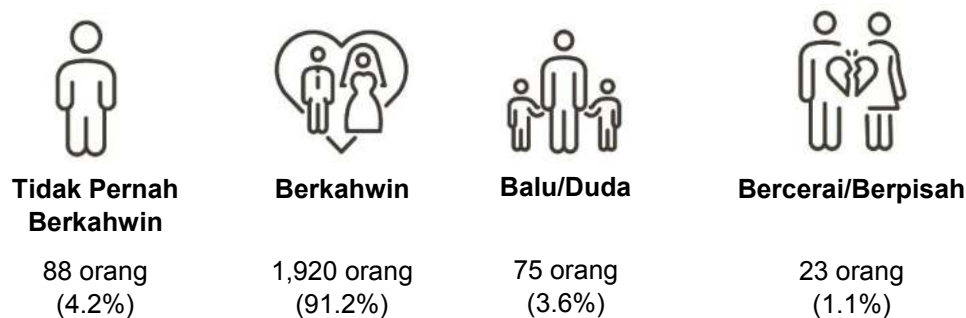
**Paparan 78 : Pegangan Pertanian mengikut Kumpulan Etnik,
Subsektor Akuakultur, Sabah, 2023**

9.2.5 Taraf Perkahwinan

Majoriti pegangan pertanian individu Subsektor Akuakultur di Sabah adalah mereka yang telah berkahwin iaitu seramai 1,920 orang (91.2%). Manakala, individu yang tidak pernah berkahwin dilaporkan seramai 88 orang (4.2%), diikuti oleh balu atau duda seramai 75 orang (3.6%), dan mereka yang berstatus berpisah atau bercerai seramai 23 orang (1.1%). (**Paparan 79**)

**Paparan 79 : Pegangan Pertanian mengikut Taraf Perkahwinan,
Subsektor Akuakultur, Sabah, 2023**

9.2.6 Sijil Tertinggi Diperolehi

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan majoriti pegangan pertanian Subsektor Akuakultur memiliki pendidikan di peringkat Menengah iaitu seramai 842 orang (40.0%). Ini diikuti oleh individu yang berstatus Tiada Sijil seramai 766 orang (36.4%), memiliki pendidikan di peringkat Rendah seramai 423 orang (20.1%) dan berpendidikan di peringkat Tertinggi seramai 75 orang (3.6%). (**Paparan 80**)

**Paparan 80 : Pegangan Pertanian mengikut Sijil Tertinggi Diperolehi,
Subsektor Akuakultur, Sabah, 2023**

Tertiari

75 orang
(3.6%)

Menengah

842 orang
(40.0%)

Rendah

423 orang
(20.1%)

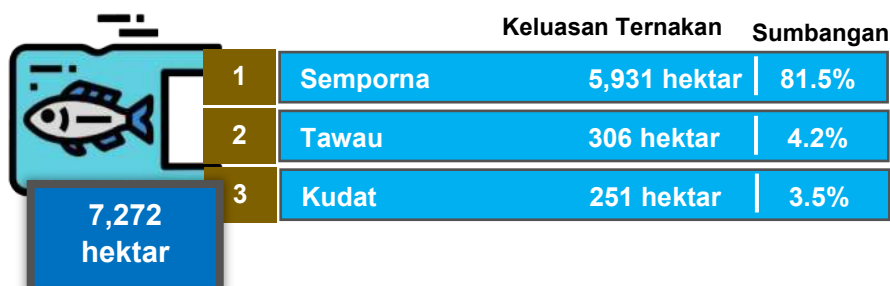
Tiada Sijil

766 orang
(36.4%)

9.3 Keluasan Ternakan Akuakultur

Keluasan keseluruhan Subsektor Akuakultur di Sabah adalah 7,272 hektar. Daripada jumlah tersebut, 3,867 hektar atau 53.2 peratus diusahakan oleh pegangan pertanian individu, manakala pegangan pertanian pertubuhan mengusahakan 3,405 hektar (46.8%). Daerah Semporna merekodkan keluasan terbesar dalam Subsektor Akuakultur dengan 5,931 hektar (81.5%), diikuti Tawau dengan 306 hektar (4.2%), dan Kudat, 251 hektar (3.5%). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 89.2 peratus daripada keluasan ternakan akuakultur di Sabah. (**Paparan 81**)

**Paparan 81 : Keluasan Ternakan Akuakultur bagi Tiga Daerah Utama,
Subsektor Akuakultur, Sabah, 2023**

9.4 Kuantiti Pengeluaran

Subsektor Akuakultur di Sabah merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 234.3 ribu tan metrik bagi aktiviti Akuakultur Air Payau dan Air Tawar, dan 109.4 juta ekor bagi aktiviti pengeluaran Baka dan Benih serta Ikan Hiasan. Pengeluaran tertinggi direkodkan oleh daerah Semporna dengan 166.2 ribu tan metrik atau 70.9 peratus daripada keseluruhan pengeluaran di Sabah bagi aktiviti akuakultur Air Payau dan Air Tawar. Ini diikuti oleh Tawau (45.2 ribu tan metrik; 19.3%) dan Lahad Datu (9.5 ribu tan metrik; 4.1%).

Bagi kuantiti pengeluaran baka dan benih serta ikan hiasan pula, daerah Kota Kinabalu mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi iaitu 70.0 juta ekor menyumbang 64.0 peratus kepada keseluruhan pengeluaran di Sabah. Ini diikuti oleh Kudat, 38.9 juta ekor (35.6%) dan Tuaran, 274.6 ribu ekor (0.2%).

9.5 Kuantiti dan Nilai Jualan

Pada tahun 2023, Subsektor Akuakultur mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 233.4 ribu tan metrik bagi Akuakultur Air Payau dan Air Tawar dan 109.3 juta ekor bagi penternakan Baka dan Benih serta Ikan Hiasan dengan nilai jualan keseluruhan RM287.97 juta. Semporna mencatatkan kuantiti jualan tertinggi bagi aktiviti Akuakultur Air Payau dan Air Tawar iaitu sebanyak 165.5 ribu tan metrik (70.9%), diikuti oleh Tawau dengan 45.1 ribu tan metrik (19.3%) dan Lahad Datu, 9.5 ribu tan metrik (4.1%).

Sementara itu, kuantiti jualan tertinggi bagi aktiviti Penternakan Baka dan Benih Serta Ikan Hiasan pula direkodkan oleh Kota Kinabalu dengan 70.0 juta ekor, menyumbang 64.0 peratus kepada kuantiti jualan Subsektor Akuakultur. Manakala, Kudat mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 38.9 juta ekor (35.6%) dan Tuaran, 242.4 ribu ekor (0.2%).

Daripada perspektif nilai jualan daerah pula, Semporna merekodkan nilai jualan tertinggi bagi Subsektor Akuakultur dengan nilai jualan RM116.6 juta. Tawau mencatatkan nilai jualan kedua tertinggi dengan RM78.8 juta dan diikuti oleh Kudat dengan nilai jualan RM22.2 juta.

9.6 Air Payau

9.6.1 Pegangan Pertanian

Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa terdapat 1,625 pegangan pertanian yang terlibat dalam aktiviti akuakultur air payau direkodkan pada tahun 2023 di Sabah. Daripada jumlah tersebut, pegangan pertanian individu adalah seramai 1,581 orang (97.3%) dan 44 (2.7%) merupakan pegangan pertanian pertubuhan.

9.6.2 Keluasan Ternakan Akuakultur

Keluasan ternakan Akuakultur Air Payau di Sabah pada 2023 adalah 6,842 hektar atau 94.1 peratus daripada keluasan keseluruhan akuakultur Sabah. Daripada jumlah tersebut, 52.7 peratus atau 3,604 hektar merupakan keluasan yang diusahakan oleh pegangan pertanian individu. Manakala, keluasan ternakan bagi pegangan pertanian pertubuhan meliputi 47.3 peratus atau 3,238 hektar.

Semporna merekodkan keluasan ternakan Akuakultur Air Payau terbesar dengan 5,931 hektar atau 86.7 peratus. Ini diikuti oleh Tawau dengan keluasan 306 hektar dan Lahad Datu dengan keluasan 185 hektar. Keluasan ketiga-tiga daerah ini meliputi 93.9 peratus daripada keseluruhan keluasan ternakan air payau di Sabah.

9.6.3 Kuantiti Pengeluaran

Aktiviti Akuakultur Air Payau merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 233.2 ribu tan metrik di mana 187.1 ribu tan metrik atau 80.2 peratus disumbangkan oleh pegangan pertanian individu. Manakala, pegangan pertanian pertubuhan merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 46.1 ribu tan metrik (19.8%).

Daerah yang menyumbangkan kuantiti pengeluaran tertinggi adalah Semporna dengan 166.2 ribu tan metrik (71.3%), diikuti oleh Tawau, 45.2 ribu tan metrik (19.4%) dan Lahad Datu, 9.5 ribu tan metrik (4.1%). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 94.7 peratus kepada jumlah pengeluaran Akuakultur Air Payau di Sabah.

9.6.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan 99.6 peratus daripada pengeluaran Akuakultur Air Payau telah dijual, iaitu sebanyak 232.3 ribu tan metrik dengan nilai jualan RM276.6 juta. Daerah Semporna mencatatkan kuantiti jualan tertinggi bagi aktiviti Akuakultur Air Payau iaitu sebanyak 165.5 ribu tan metrik (71.2%) dengan nilai RM116.63 juta, diikuti oleh Tawau dengan 45.1 ribu tan metrik (19.4%; nilai jualan: RM78.81 juta) dan Lahad Datu dengan catatan 9.5 ribu tan metrik (4.1%; nilai jualan: RM12.9 juta).

9.7 Air Tawar

9.7.1 Pegangan Pertanian

Aktiviti Akuakultur Air Tawar merekodkan 535 pegangan pertanian pada tahun 2023 di Sabah dengan 522 orang (97.6%) pegangan pertanian individu dan 13 pegangan pertanian pertubuhan (2.4%).

9.7.2 Keluasan Ternakan Akuakultur

Akuakultur Air Tawar di Sabah mencatatkan keluasan ternakan seluas 260 hektar atau 3.6 peratus daripada keluasan akuakultur Sabah. Daripada jumlah ini, 99.4 peratus atau 258.4 hektar merupakan keluasan yang diusahakan oleh pegangan pertanian individu. Manakala, pegangan pertanian pertubuhan hanya meliputi keluasan sebanyak 1.6 hektar.

Membakut merekodkan sebagai daerah berkeluasan terbesar dalam Akuakultur Air Tawar dengan 105 hektar atau 40.3 peratus. Ranau pula merekodkan keluasan kedua terbesar dengan 25 hektar (9.6%) dan diikuti oleh Kunak dengan keluasan 20 hektar (7.6%). Keluasan ketiga-tiga daerah ini meliputi 57.5 peratus daripada keseluruhan keluasan Akuakultur Air Tawar di Sabah.

9.7.3 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, aktiviti Akuakultur Air Tawar mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 1,097.3 tan metrik. Pegangan pertanian individu menyumbang 1,007 tan metrik atau 91.8 peratus, manakala pegangan pertanian pertubuhan merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 90.4 tan metrik (8.2%).

Daerah yang menyumbangkan kuantiti pengeluaran tertinggi adalah Membakut dengan 301.9 tan metrik (27.5%), diikuti oleh Penampang, 242.6 tan metrik (22.1%) dan Papar, 130.2 tan metrik (11.9%). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 674.7 tan metrik atau 61.5 peratus kepada jumlah pengeluaran Akuakultur Air Tawar di Sabah.

9.7.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Aktiviti Akuakultur Air Tawar di Sabah merekodkan kuantiti jualan sebanyak 1,051.6 tan metrik dengan nilai jualan sebanyak RM8.37 juta. Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi adalah Penampang dengan nilai jualan RM1.71 juta dan kuantiti jualan 232.5 tan metrik, menyumbang 20.5 peratus kepada nilai jualan Akuakultur Air Tawar. Ini diikuti oleh Keningau dengan RM1.32 juta (kuantiti jualan: 122.1 tan metrik; 15.8%) dan Papar dengan RM1.0 juta (kuantiti jualan: 126.8 tan metrik; 12.0%).

9.8 Baka dan Benih

9.8.1 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, aktiviti penternakan baka dan benih hanya merekodkan 10 pegangan pertanian pada tahun 2023 di Sabah. Daripada jumlah tersebut, pegangan pertanian individu adalah seramai tujuh orang (70.0%) dan tiga pegangan pertanian pertubuhan (30%).

9.8.2 Keluasan Ternakan Akuakultur

Keluasan untuk ternakan baka dan benih yang direkodkan di Sabah pada 2023 adalah 167 hektar, iaitu 22.9 peratus daripada keseluruhan keluasan akuakultur Sabah. Seluas 165 hektar atau 99.1 peratus merupakan keluasan yang diusahakan oleh pegangan pertanian pertubuhan. Manakala, keluasan ternakan bagi pegangan pertanian pertubuhan hanya meliputi 0.9 peratus atau 1.5 hektar.

Daerah yang merekodkan keluasan ternakan baka dan benih terbesar adalah Kudat dengan 155.6 hektar atau 93.3 peratus. Ini diikuti oleh Tuaran yang keluasan kedua terbesar dengan 7.3 hektar (4.4%) dan Kota Kinabalu dengan keluasan 2.7 hektar (1.6%). Keluasan ketiga-tiga daerah ini meliputi 98.3 peratus daripada keseluruhan keluasan ternakan baka dan benih di Sabah.

9.8.3 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, kuantiti pengeluaran yang direkodkan oleh aktiviti ternakan Baka dan Benih mencatatkan 109.3 juta ekor dengan 109.1 juta ekor atau 99.9 peratus disumbangkan oleh pegangan pertanian pertubuhan, manakala pegangan pertanian individu merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 121.5 ribu ekor.

Kota Kinabalu merupakan daerah penyumbang utama kepada kuantiti pengeluaran dengan 70.0 juta ekor (64.1%), diikuti oleh Kudat, 38.9 juta ekor (35.6%) dan Tuaran, 240.0 ribu (0.2%). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang hampir 100.0 peratus kepada jumlah pengeluaran Akuakultur Baka dan Benih di Sabah.

9.8.4 Nilai Jualan

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, aktiviti ternakan baka dan benih di Sabah merekodkan jualan bernilai RM2.48 juta atau 0.9 peratus daripada keseluruhan jualan RM287.97 juta.

Kota Kinabalu merupakan daerah penyumbang utama kepada nilai jualan dengan sumbangan 64.1 peratus atau RM1.54 juta, diikuti oleh Kudat, 35.6 peratus (RM0.78 juta) dan Tuaran, 0.2 peratus (RM0.11 juta).

9.9 Ikan Hiasan

9.9.1 Pegangan Pertanian

Aktiviti Penternakan Ikan Hiasan merekodkan 26 pegangan pertanian pada tahun 2023 di Sabah. Daripada jumlah tersebut, pegangan pertanian individu adalah sebanyak 25 (96.2%) dan satu pegangan pertanian pertubuhan (3.8%).

9.9.2 Keluasan Ternakan Akuakultur

Keluasan ternakan akuakultur ikan hiasan di Sabah pada 2023 hanya melibatkan 3.5 hektar. Kota Belud merekodkan keluasan ternakan akuakultur ikan hiasan terbesar dengan 1.5 hektar atau 42.9 peratus. Tuaran pula merekodkan keluasan kedua terbesar dengan 0.8 hektar (22.9%) dan diikuti oleh Ranau dengan keluasan 0.6 hektar (17.1%). Keluasan ketiga-tiga daerah ini meliputi 82.9 peratus daripada keseluruhan keluasan ternakan ikan hiasan di Sabah.

9.9.3 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran aktiviti Penternakan Ikan Hiasan mencatatkan 124.5 ribu ekor. Daerah yang menyumbangkan kuantiti pengeluaran tertinggi adalah Keningau dengan 72.8 ribu ekor (58.5%), diikuti oleh Tuaran, 34.6 ribu ekor (27.8%) dan Papar, 7.0 ribu (5.6%). Ketiga-tiga daerah ini menyumbang 114.4 ribu ekor atau 91.9 peratus kepada keseluruhan pengeluaran ikan hiasan di Sabah.

9.9.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Aktiviti Penternakan Ikan Hiasan di Sabah merekodkan kuantiti jualan sebanyak 89.5 ribu ekor dengan nilai jualan RM0.53 juta. Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi adalah Ranau dengan nilai jualan RM0.26 juta dan kuantiti jualan 2,277 ekor. Manakala, Tambunan dan Keningau masing-masing mencatat nilai jualan sebanyak RM72.01 ribu dan RM72.00 ribu.

10.0 PARAMETER SUBSEKTOR PERHUTANAN DAN PEMBALAKAN, SABAH

10.1 Pengenalan

Negeri Sabah memiliki kawasan hutan yang luas dan kaya dengan pelbagai spesis kayu serta hasil hutan yang dapat memberikan manfaat yang besar kepada penduduk. Ia menjadi salah satu sumber ekonomi melalui pembekalan kayu balak dan pengeluaran hasil hutan bukan kayu, antaranya sagu, herba dan kirai yang menjana pendapatan komuniti setempat.

Subsektor Perhutanan dan Pembalakan di Sabah meliputi aktiviti hasil hutan bukan kayu dan aktiviti pembalakan. Secara keseluruhan, pada tahun 2023, Subsektor ini menyumbang 3.0 peratus kepada Sektor Pertanian Sabah dengan nilai jualan RM750.07 juta.

10.2 Profil Pegangan Pertanian

Pegangan pertanian bagi aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi atau alamat individu yang terlibat dalam aktiviti kutipan hasil hutan bukan kayu (antaranya seperti madu, kirai, buluh) dan sisa/serpihan pembalakan (seperti kayu getah, kayu bakau dan lain-lain jenis kayu) dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunapakai oleh Jabatan Perhutanan Sabah.

Manakala pegangan pertanian bagi aktiviti pembalakan adalah merujuk kepada lokasi atau alamat pertubuhan yang diberikan lesen untuk menjalankan aktiviti pengumpulan hasil hutan dan pembalakan termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau, kayu jaras, kayu arang-arang dan kayu balak seperti kayu meranti, kayu chengal, kayu belian dan lain-lain. Liputan jenis kayu dalam Banci Pertanian ini adalah berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak dimana hanya meliputi kayu balak sahaja.

Hasil dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa sebanyak 162 pegangan pertanian direkodkan bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan di Sabah, merangkumi 124 pegangan pertanian individu (76.5%) dan 38 pegangan pertanian pertubuhan (23.5%). Kota Marudu mempunyai bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 32 pegangan pertanian, diikuti oleh Beaufort; 19 pegangan pertanian dan Membakut; 18 pegangan pertanian.

Paparan 82: Pegangan Pertanian Subsektor Perhutanan dan Pembalakan, Sabah, 2023

10.2.1.1 Kewarganegaraan

Daripada 124 pegangan pertanian individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan, 100 peratus pegangan pertanian merupakan warganegara. (**Paparan 83**)

Paparan 83: Pegangan Pertanian individu Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Kewarganegaraan, Sabah, 2023

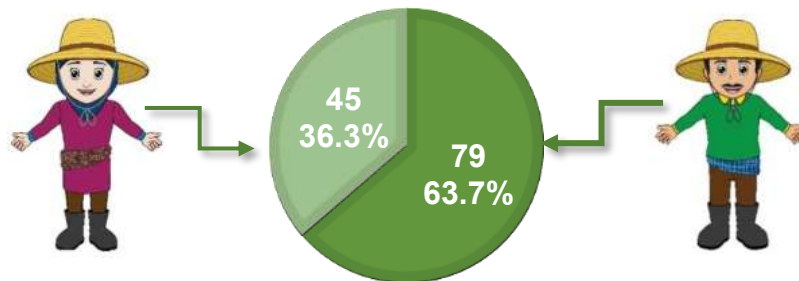

Warganegara
124
(100 %)

10.2.1.2 Jantina

Pegangan pertanian individu Subsektor Perhutanan dan Pembalakan di Sabah didominasi oleh lelaki iaitu 79 orang (63.7%) berbanding 45 orang perempuan (36.3%). (Paparan 84)

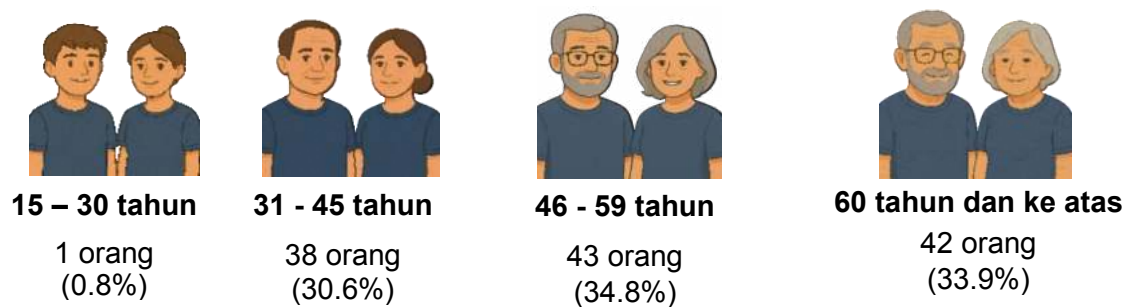
Paparan 84: Pegangan Pertanian individu Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Jantina, Sabah, 2023

10.2.1.3 Kumpulan Umur

Kumpulan umur yang mempunyai bilangan pegangan pertanian individu tertinggi adalah daripada kumpulan umur 46 hingga 59 tahun, iaitu seramai 43 orang atau 34.8 peratus. Ini diikuti oleh kumpulan umur 60 tahun dan ke atas, 42 orang (33.9%), kumpulan umur 31 hingga 45 tahun, 38 orang (30.6%) dan kumpulan umur 15 hingga 30 tahun, 1 orang (0.8%). (Paparan 85)

Paparan 85: Pegangan Pertanian individu Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Kumpulan Umur, Sabah, 2023

10.2.1.4 Kumpulan Etnik

Kesemua 124 pegangan pertanian individu Subsektor Perhutanan dan Pembalakan di Sabah adalah terdiri daripada etnik Bumiputera. (**Paparan 86**)

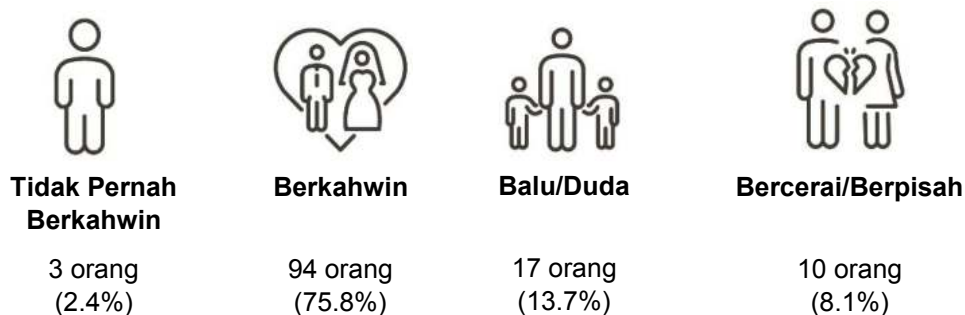
Paparan 86: Pegangan Pertanian individu Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Kumpulan Etnik, Sabah, 2023

10.2.1.5 Taraf Perkahwinan

Pegangan pertanian individu mengikut taraf perkahwinan yang merekodkan bilangan tertinggi adalah dalam kategori telah berkahwin, iaitu 94 orang (75.8%), diikuti oleh kategori balu/duda seramai 17 orang (3.7%). Selain itu, kategori bercerai/berpisah seramai 10 orang (8.1%) dan kategori tidak pernah berkahwin seramai 3 orang (2.4%). (**Paparan 87**)

Paparan 87: Pegangan Pertanian individu Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023

10.2.1.6 Sijil Tertinggi Diperoleh

Bilangan pegangan pertanian individu bagi sijil yang diperoleh yang tertinggi adalah dalam kategori pendidikan rendah, iaitu seramai 54 orang (44.2%). Ini diikuti oleh kategori tiada sijil seramai 43 orang (35.2%) dan kategori pendidikan menengah seramai 25 orang (20.5%). (**Paparan 88**)

Paparan 88: Pegangan Pertanian individu Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023

10.3 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, Sabah mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 186.8 ribu kilogram bagi aktiviti hasil hutan bukan kayu dan 804.6 ribu meter padu bagi aktiviti pembalakan (**Paparan 89**). Daripada jumlah ini, 99.9 peratus pengeluaran hasil hutan bukan kayu disumbangkan oleh pegangan pertanian individu, manakala 99.9 peratus pengeluaran aktiviti pembalakan disumbangkan oleh pegangan pertanian pertubuhan.

Beaufort mencatatkan sebagai daerah pengeluaran hasil hutan bukan kayu tertinggi iaitu 124.1 ribu kilogram, diikuti oleh Tuaran, 18.9 ribu kilogram dan Membakut, 7.9 ribu kilogram. Manakala, pengeluaran pembalakan, Kota Kinabalu merekodkan pengeluaran tertinggi iaitu 269.9 ribu meter padu, diikuti oleh Sandakan (196.4 ribu meter padu) dan Tawau (157.7 ribu meter padu).

Paparan 89: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Perhutanan dan Pembalakan, Sabah, 2023

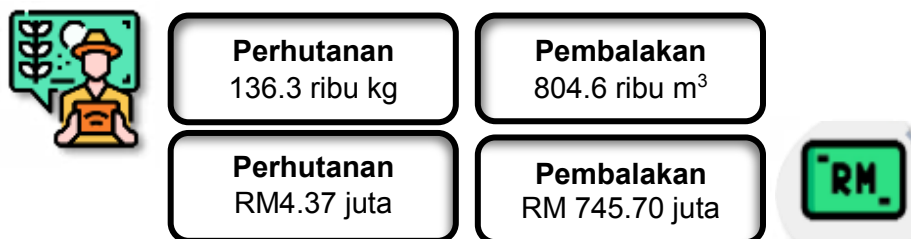
10.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Secara keseluruhan, aktiviti hasil hutan bukan kayu mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 136.3 ribu kilogram, iaitu 72.9 peratus daripada keseluruhan pengeluaran serta menjana nilai jualan sebanyak RM4.37 juta. Daripada keseluruhan kuantiti jualan, 99.8 peratus atau 136.0 ribu kilogram adalah sumbangan daripada pegangan pertanian individu yang merekodkan nilai jualan sebanyak RM 3.66 juta (83.8%). (**Paparan 90**)

Manakala, aktiviti pembalakan yang didominasi oleh pegangan pertanian pertubuhan telah merekodkan kuantiti jualan keseluruhan sebanyak 804.6 ribu meter padu dengan nilai jualan sebanyak RM745.70. Sumbangan pegangan pertanian pertubuhan kepada kuantiti jualan dan nilai jualan adalah sebanyak 99.9 peratus, dengan kuantiti jualan sebanyak 803.7 ribu meter padu yang bernilai RM745.14 juta.

Daerah penyumbang utama nilai jualan hasil hutan bukan kayu adalah Kunak dengan nilai RM2.65 juta. Seterusnya, Sandakan dengan nilai RM0.72 juta dan Beaufort RM0.66 juta. Manakala, daerah dengan nilai jualan tertinggi bagi aktiviti pembalakan pula direkodkan oleh Kota Kinabalu iaitu RM348.94 juta (369.9 ribu m³), diikuti oleh Tawau RM137.20 juta (157.7 ribu m³) dan Sandakan RM133.54 juta (196.4 ribu m³).

Paparan 90: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perhutanan dan Pembalakan, Sabah, 2023

11.0 PARAMETER SEKTOR PERTANIAN, ZON PANTAI TIMUR UTARA

11.1 Pengenalan

Laporan ini membentangkan parameter utama sektor pertanian Zon Pantai Timur Utara yang terdiri daripada daerah Sandakan, Kinabatangan, Beluran, Tongod dan Telupid. Aktiviti pertanian yang dilaksanakan oleh pegangan pertanian individu dan pertubuhan meliputi subsektor tanaman, ternakan, perikanan tangkapan, akuakultur serta perhutanan dan pembalakan.

Zon Pantai Timur Utara merekodkan penglibatan 21,284 pegangan pertanian dengan nilai jualan keseluruhan sebanyak RM10.00 bilion. Subsektor Tanaman merupakan penyumbang utama kepada jumlah keseluruhan nilai jualan di Zon Pantai Timur Utara yang bernilai RM9.69 bilion, diikuti subsektor Perhutanan dan Pembalakan (RM134.27 juta), Perikanan Tangkapan (RM124.55 juta), Ternakan (RM32.97 juta) dan Akuakultur (RM19.27 juta).

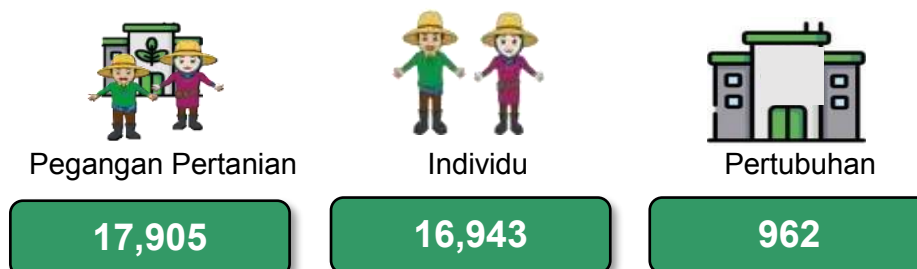
Berdasarkan kepada nilai jualan mengikut daerah, Kinabatangan mendominasi sektor pertanian di Zon Pantai Timur Utara dengan nilai jualan sebanyak RM4.15 bilion, menyumbang 41.5 peratus daripada nilai jualan di zon ini. Diikuti oleh Beluran dengan nilai jualan RM2.85 bilion (28.5%) dan Sandakan dengan nilai jualan RM2.59 bilion (25.9%). Manakala, Tongod dan Telupid masing-masing mencatatkan nilai jualan sebanyak RM280.73 juta (2.8%) dan RM126.88 juta (1.3%).

11.2 Subsektor Tanaman, Zon Pantai Timur Utara

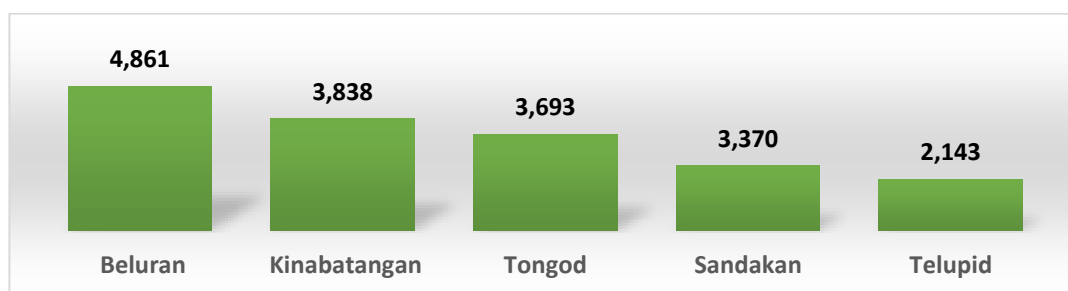
11.2.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Zon Pantai Timur Utara merekodkan 17,905 pegangan pertanian dalam subsektor tanaman yang terdiri daripada 16,943 pegangan pertanian individu dan 962 pegangan pertanian pertubuhan (**Paparan 91**). Beluran merupakan daerah yang merekodkan bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 4,861 pegangan pertanian, diikuti oleh Kinabatangan dengan 3,838 pegangan pertanian dan Tongod, 3,693 pegangan pertanian. Manakala Sandakan dan Telupid, masing-masing mencatatkan 3,370 dan 2,143 pegangan pertanian (**Carta 8**).

Paparan 91: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Kategori, Zon Pantai Timur Utara, 2023

Carta 8: Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Daerah, Zon Pantai Timur Utara, 2023

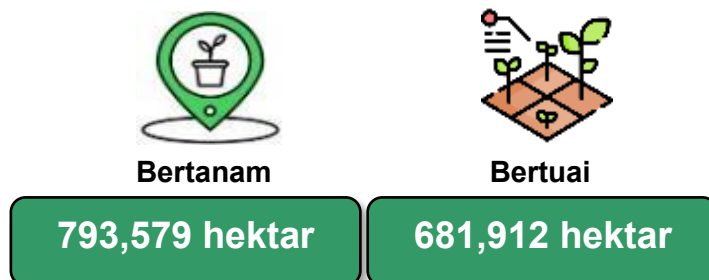
11.2.2 Keluasan Bertanam dan Bertuai

Subsektor Tanaman di Zon Pantai Timur Utara melibatkan kawasan bertanam seluas 793,579 hektar. Penggunaan utama tanah di zon ini membabitkan penanaman pelbagai jenis tanaman industri seperti kelapa sawit, buah-buahan dan getah. Berdasarkan keseluruhan keluasan bertanam, 85.9 peratus atau seluas 681,912 hektar adalah keluasan bertuai (**Paparan 92**).

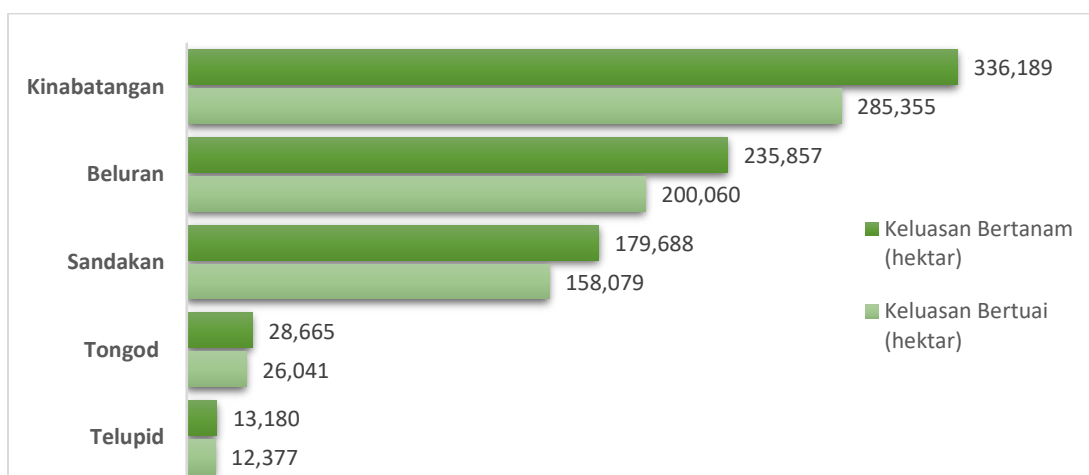
Tiga daerah yang mencatatkan keluasan bertanam terbesar adalah Kinabatangan dengan 336,190 hektar, diikuti oleh Beluran dengan keluasan 235,857 hektar dan Sandakan dengan keluasan 179,687 hektar.

Kinabatangan mencatatkan komposisi keluasan bertuai tertinggi iaitu 36.0 peratus dengan keluasan 285,355 hektar, diikuti oleh Beluran, 200,060 hektar (25.2%) dan Sandakan, 158,079 hektar (19.9%). Manakala Tongod dan Telupid, masing-masing mencatatkan keluasan bertuai 26,041 hektar (3.3%) dan 12,377 hektar (1.6%) (**Carta 9**).

Paparan 92: Keluasan Bertanam dan Bertuai, Zon Pantai Timur Utara, 2023

Carta 9: Keluasan Bertanam dan Bertuai mengikut Daerah, Zon Pantai Timur Utara, 2023

11.2.3 Kuantiti Pengeluaran

Subsektor tanaman di Zon Pantai Timur Utara mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 11.32 juta tan metrik. Kinabatangan mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi dengan 4.87 juta tan metrik, diikuti oleh Beluran dengan 3.32 juta tan metrik dan Sandakan dengan 2.70 juta tan metrik.

Tanaman utama yang merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi di zon ini adalah kelapa sawit 11.29 juta tan metrik, diikuti oleh buah-buahan, 11,482 tan metrik dan getah, 9,880 tan metrik.

**Paparan 93: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Tanaman mengikut Daerah,
Zon Pantai Timur Utara, 2023**

Kuantiti Pengeluaran

11.32 juta tan metrik

Kinabatangan : 4.87 juta tan metrik
 Beluran : 3.32 juta tan metrik
 Sandakan : 2.70 juta tan metrik
 Tongod : 0.27 juta tan metrik
 Telupid : 0.15 juta tan metrik

**Paparan 94: Tiga Tanaman dengan Kuantiti Pengeluaran Tertinggi bagi
Zon Pantai Timur Utara, 2023**

Kelapa Sawit

11.29 juta tan metrik

Buah-Buahan

11,482 tan metrik

Getah

9,880 tan metrik

11.2.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pantai Timur Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 11.32 juta tan metrik dengan nilai jualan RM9.70 bilion (**Paparan 95**). Kinabatangan merupakan daerah yang menyumbang kuantiti dan nilai jualan tertinggi Subsektor Tanaman di Zon ini iaitu 42.7 peratus dengan kuantiti jualan 4.87 juta tan metrik yang bernilai RM4.14 bilion. Ini diikuti oleh Beluran dengan kuantiti jualan 3.32 juta tan metrik yang bernilai RM2.83 bilion, Sandakan, kuantiti jualan sebanyak 2.70 juta tan metrik yang bernilai RM2.32 bilion serta Tongod, kuantiti jualan sebanyak 271.20 ribu tan metrik yang bernilai RM278.02 juta. Sementara itu, Telupid mencatatkan kuantiti dan nilai jualan masing-masing 148.96 ribu tan metrik dan RM124.20 juta.

Penanaman kelapa sawit, buah-buahan dan getah merupakan tiga aktiviti utama yang mencatatkan nilai jualan tertinggi dalam subsektor tanaman di Zon Pantai Timur Utara.

**Paparan 95: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Tanaman,
Zon Pantai Timur Utara, 2023**

Kuantiti Jualan

11.32 juta tan metrik

Nilai Jualan

RM9.70 bilion

**Paparan 96: Tiga Tanaman dengan Nilai Jualan Tertinggi bagi Subsektor Tanaman,
Zon Pantai Timur Utara, 2023**

Kelapa Sawit

RM 9.55

Getah

RM70.83 juta

Buah-Buahan

RM52.75 juta

11.2.4.1 Kelapa Sawit

Penanaman kelapa sawit mencatatkan nilai jualan sebanyak RM9.55 bilion, menyumbang 98.5 peratus kepada nilai jualan Subsektor Tanaman Zon Pantai Timur Utara. Daerah penyumbang utama kepada penanaman kelapa sawit di zon ini ialah Kinabatangan iaitu 43.1 peratus kepada nilai jualan kelapa sawit zon ini dengan kuantiti jualan 4.87 juta tan metrik dan nilai jualan RM4.12 bilion.

11.2.4.2 Getah

Aktiviti penanaman getah di zon ini mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 9,880 tan metrik dengan nilai jualan RM70.83 juta, menyumbang 0.7 peratus kepada nilai jualan Subsektor Tanaman di zon ini. Tongod merupakan daerah penyumbang terbesar kepada nilai jualan getah di zon ini, iaitu RM49.66 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 5,972 tan metrik.

11.2.4.3 Buah-Buahan

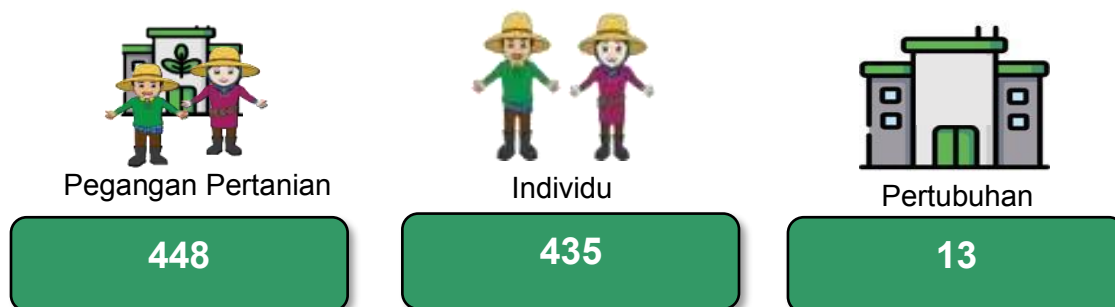
Nilai jualan bagi penanaman buah-buahan adalah sebanyak RM56.75 juta atau menyumbang 0.6 peratus daripada nilai jualan subsektor tanaman zon. Daerah yang mencatatkan jualan tertinggi adalah Tongod dengan kuantiti 2,171 tan metrik yang bernilai RM15.50 juta, menyumbang 27.3 peratus kepada nilai jualan buah-buahan di zon ini. Melihat daripada perspektif pengeluaran jenis buah-buahan, Tongod merupakan daerah pengeluar durian terbesar di Zon dengan menyumbang nilai jualan tertinggi sebanyak RM13.95 juta dengan kuantiti jualan 1,642.10 tan metrik.

11.3 Subsektor Ternakan, Zon Pantai Timur Utara

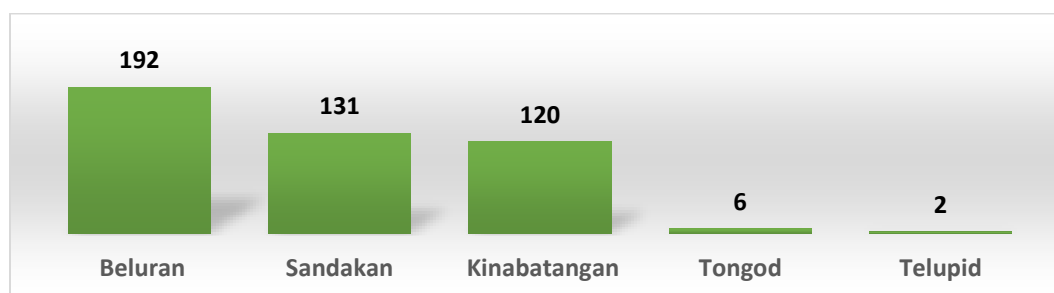
11.3.1 Pegangan Pertanian

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa terdapat 448 pegangan pertanian bagi subsektor ternakan di Zon Pantai Timur Utara dengan 435 pegangan pertanian individu dan 13 pegangan pertanian pertubuhan (**Paparan 97**). Beluran mencatatkan daerah yang mempunyai bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 192 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Sandakan dengan 129 pegangan pertanian dan Kinabatangan 113 pegangan pertanian. Manakala Tongod dan Telupid masing-masing merekodkan 12 pegangan pertanian dan dua pegangan pertanian.

Paparan 97: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Kategori, Zon Pantai Timur Utara, 2023

Carta 10 : Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Daerah, Zon Pantai Timur Utara, 2023

11.3.2 Kuantiti Pengeluaran

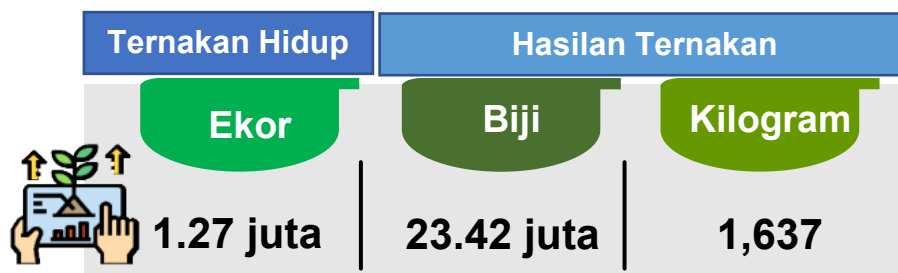
Kuantiti pengeluaran bagi subsektor ternakan di Zon Pantai Timur Utara adalah sebanyak 1.26 juta ekor bagi ternakan hidup. Manakala, kuantiti pengeluaran bagi hasilan ternakan pula direkodkan dengan 23.42 juta biji telur dan 1,637 kilogram yang meliputi sarang burung walet, madu dan hasilan lain.

Pengeluaran ternakan hidup di zon ini didominasi oleh pengeluaran ayam dan itik iaitu sumbangan 99.9 peratus daripada jumlah pengeluaran ternakan hidup di Zon Pantai Timur Utara. Daerah pengeluar ayam dan itik yang terbesar di zon ini adalah Sandakan, menyumbang 99.5 peratus dengan pengeluaran berjumlah 1.26 juta ekor.

Sementara itu, bagi pengeluaran hasilan ternakan, zon ini merekodkan sumbangan 10.4 peratus kepada pengeluaran sarang burung walet, madu dan hasilan lain Sabah. Kuantiti pengeluaran sarang burung walet, madu dan hasilan lain di zon ini adalah

sebanyak 1.64 tan metrik. Manakala, pengeluaran telur di zon ini pula adalah sebanyak 23.42 juta biji. Sandakan merupakan daerah pengeluar tertinggi hasil ternakan di zon ini dengan 672 kilogram sarang burung walet, madu dan hasil lain, serta 23.40 juta biji telur (**Paparan 98**).

**Paparan 98: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Timur Utara, 2023**

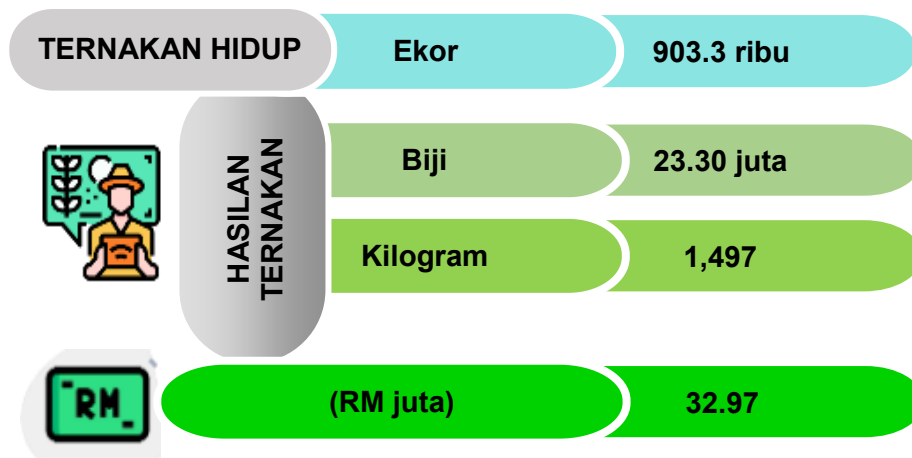

11.3.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

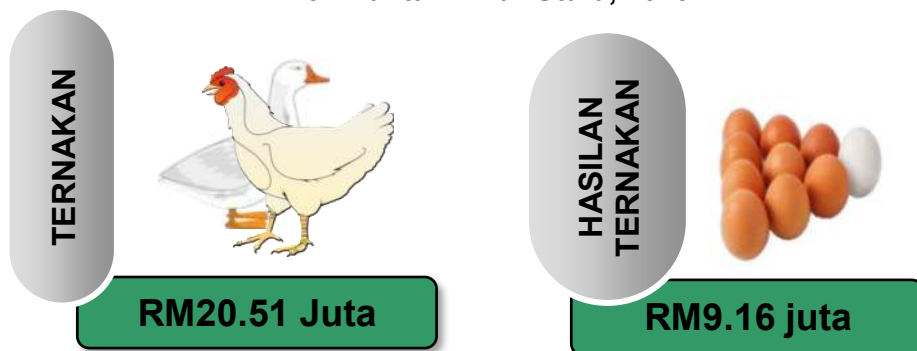
Pada tahun 2023, Zon Pantai Timur Utara merekodkan jualan ternakan yang bernilai RM32.97 juta atau 1.7 peratus daripada keseluruhan nilai jualan Subsektor Ternakan negeri Sabah. Kuantiti jualan ternakan hidup di Zon Pantai timur Utara adalah sebanyak 903.3 ribu ekor dengan nilai RM20.51 juta. Manakala kuantiti jualan bagi hasil ternakan adalah sebanyak 23.30 juta biji telur dan 1,497 kilogram meliputi sarang burung walet, madu dan hasil lain dengan nilai jualan RM9.16 juta dan RM3.29 juta.

Tiga daerah penyumbang utama kepada subsektor ternakan di zon ini adalah Sandakan dengan nilai jualan sebanyak RM30.24 juta, Beluran (RM1.30 juta) dan Kinabatangan (RM900.0 ribu). Manakala, Telupid dan Tongod masing-masing mencatatkan nilai jualan sebanyak RM484.63 ribu dan RM37.24 ribu.

**Paparan 99: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Timur Utara, 2023**

**Paparan 100: Aktiviti Utama mengikut Nilai Jualan, Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Timur Utara, 2023**

11.3.3.1 Ternakan Ayam dan Itik

Kuantiti jualan ternakan ayam dan itik di Zon Pantai Timur Utara adalah 902.7 ribu ekor atau 71.4 peratus daripada jumlah pengeluaran ayam dan itik di zon ini dengan nilai jualan RM18.3 juta. Daerah yang merekodkan nilai jualan tertinggi bagi ternakan ayam dan itik di Zon Pantai Timur Utara adalah Sandakan dengan jualan sebanyak 896.7 ribu ekor yang bernilai RM18.15 juta. Ini diikuti Kinabatangan, 5.8 ribu ekor dengan nilai RM134.1 ribu dan Beluran, 190 ekor dengan nilai RM5.9 ribu.

11.3.3.2 Telur Ayam dan Itik

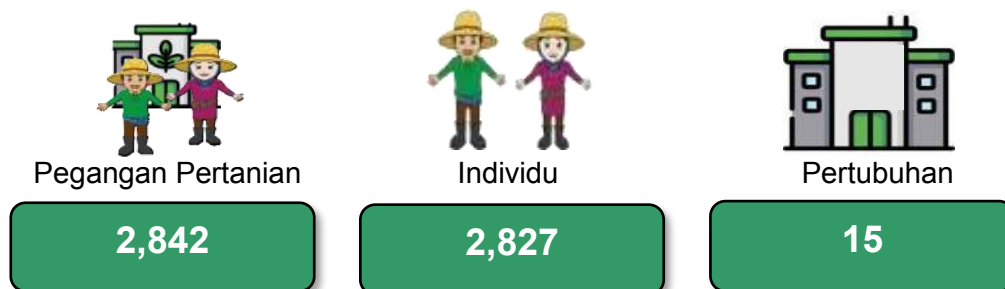
Zon Pantai Timur Utara merekodkan kuantiti jualan sebanyak 23.30 juta biji, menyumbang 99.5 peratus kepada jumlah pengeluaran telur di zon ini dengan nilai jualan RM9.16 juta. Sandakan merupakan daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi dengan RM9.16 juta (99.9%) dengan jualan telur sebanyak 23.30 juta biji. Manakala, Tongod dan Kinabatangan masing-masing mencatatkan nilai jualan RM3.26 ribu dengan kuantiti jualan 2,214 biji dan RM1.59 ribu dengan 2,295 biji.

11.4 Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pantai Timur Utara

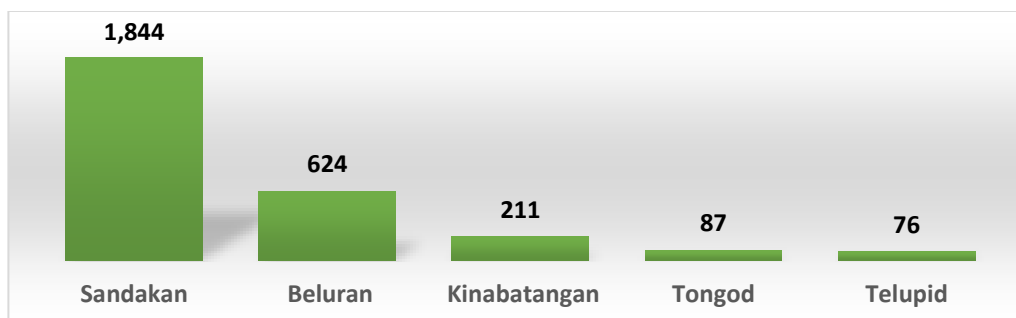
11.4.1 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pantai Timur Utara mempunyai 2,842 pegangan pertanian bagi Subsektor Perikanan Tangkapan dengan 2,827 pegangan pertanian individu dan 15 pegangan pertubuhan. Sandakan mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 1,844 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Beluran dengan 624 pegangan pertanian dan Kinabatangan dengan 211 pegangan pertanian. Sementara itu, Tongod dan Telupid masing-masing mencatatkan 87 pegangan pertanian, dan 76 pegangan pertanian (**Carta 11**).

Paparan 101: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Kategori, Zon Pantai Timur Utara, 2023

Carta 11 : Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Daerah, Zon Pantai Timur Utara, 2023

11.4.2 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, subsektor Perikanan Tangkapan di Zon Pantai Timur Utara merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 12,457 tan metrik atau 7.8 peratus daripada keseluruhan pengeluaran perikanan tangkapan Sabah. Tiga daerah utama pengeluar perikanan tangkapan di zon ini adalah Sandakan dengan pengeluaran 10,141 tan metrik menyumbang 81.4 peratus kepada pengeluaran zon, diikuti oleh Beluran, 1,238 tan metrik (9.9%) dan Kinabatangan, 805 tan metrik (6.5%). Manakala, Tongod dan Telupid mencatatkan pengeluaran masing-masing sebanyak 163 tan metrik dan 110 tan metrik.

11.4.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pantai Timur Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 11,731 tan metrik dengan nilai jualan RM124.55 juta. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh Sandakan iaitu RM90.92 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 9,543 tan metrik, menyumbang 73.0 peratus kepada nilai jualan di zon ini. Diikuti oleh Beluran dengan nilai jualan RM17.23 juta dan kuantiti jualan 1,166 tan metrik. Seterusnya, Kinabatangan dengan nilai jualan RM11.90 juta dan kuantiti jualan sebanyak 754 tan metrik.

**Paparan 102: Kuantiti Pengeluaran, Kuantiti Jualan dan Nilai Jualan
Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pantai Timur Utara, 2023**

Kuantiti Pengeluaran

12,457 tan metrik

Kuantiti Jualan

11,731 tan metrik

Nilai Jualan

RM124.55 juta

11.4.3.1 Perikanan Tangkapan Laut

Aktiviti Perikanan Tangkapan Laut di Zon Pantai Timur Utara menyumbang 7.5 peratus kepada nilai jualan aktiviti Perikanan Tangkapan Laut negeri Sabah dengan nilai RM109.90 juta dan kuantiti jualan 10,887 tan metrik. Jumlah ini menyumbang 88.2 peratus nilai jualan Subsektor Perikanan Tangkapan di zon ini. Sandakan mencatatkan nilai jualan tertinggi RM89.83 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 9,458 tan metrik, diikuti Beluran, RM15.26 juta (1,090 tan metrik) dan Kinabatangan, RM4.22 juta (285 tan metrik). Manakala, Tongod pula mencatatkan nilai jualan sebanyak RM0.60 juta (54 tan metrik).

11.4.3.2 Perikanan Tangkapan Darat

Zon Pantai Timur Utara menyumbang 67.0 peratus kepada nilai jualan aktiviti Perikanan Tangkapan Darat negeri Sabah dengan nilai jualan RM14.64 juta dan kuantiti jualan sebanyak 844 tan metrik. Daerah penyumbang utama kepada Perikanan Tangkapan Darat di zon ini adalah Kinabatangan dengan nilai jualan sebanyak RM7.68 juta dan kuantiti jualan 469 tan metrik, diikuti oleh Telupid, nilai jualan RM2.14 juta dengan kuantiti jualan 108 tan metrik, serta Beluran, nilai jualan RM1.98 juta dan kuantiti jualan sebanyak 75 tan metrik. Sementara itu, Tongod merekodkan nilai jualan sebanyak RM1.75 juta dengan kuantiti jualan 107 tan metrik, manakala Sandakan mencatatkan nilai jualan RM1.09 juta dengan kuantiti jualan 85 tan metrik.

Paparan 103: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Zon Tangkapan, Zon Pantai Timur Utara, 2023

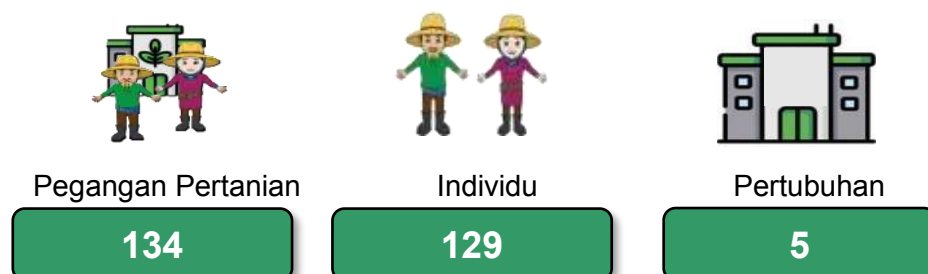

11.5 Subsektor Akuakultur, Zon Pantai Timur Utara

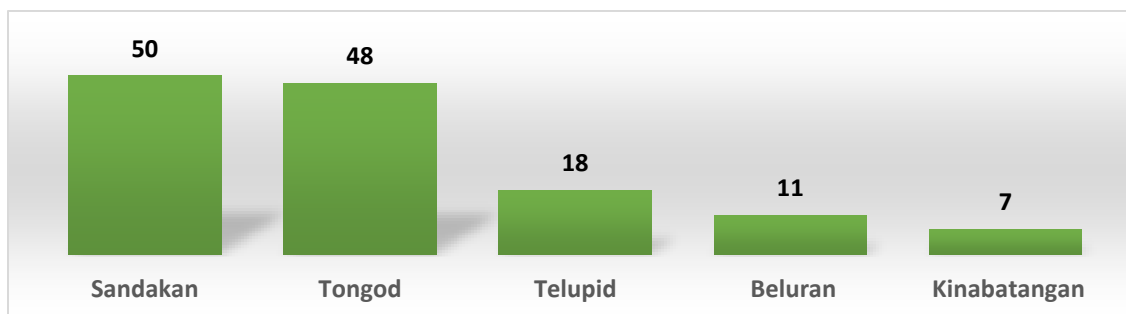
11.5.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Timur Utara merekodkan 134 pegangan pertanian dengan 129 pegangan pertanian individu dan lima pegangan pertanian pertubuhan. Sandakan merupakan daerah yang merekodkan bilangan pegangan pertanian tertinggi, iaitu 50 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Tongod dengan 48 pegangan pertanian dan Telupid dengan 18 pegangan pertanian. Sementara itu, Beluran dan Kinabatangan masing-masing merekodkan pegangan pertanian sebanyak 11 dan tujuh pengusaha.

Paparan 104: Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur mengikut Kategori, Zon Pantai Timur Utara, 2023

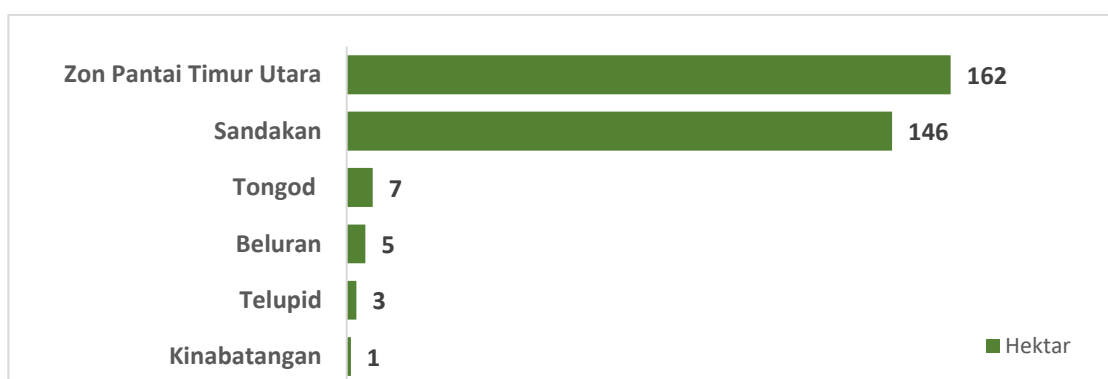
Carta 12 : Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur mengikut Daerah, Zon Pantai Timur Utara, 2023

11.5.2 Keluasan Ternakan Akuakultur

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa Zon Pantai Timur Utara merekodkan keluasan 162 hektar untuk aktiviti akuakultur dengan 42 hektar diusahakan oleh pegangan pertanian individu dan 119 hektar diusahakan oleh pegangan pertanian pertubuhan. Sandakan merekodkan keluasan ternakan terbesar dengan 146 hektar, diikuti oleh Tongod, tujuh hektar dan Beluran, lima hektar. Telupid dan Kinabatangan pula masing-masing mencatatkan keluasan tiga hektar dan satu hektar (**Carta 13**).

Carta 13 : Keluasan Ternakan Akuakultur, Zon Pantai Timur Utara, 2023

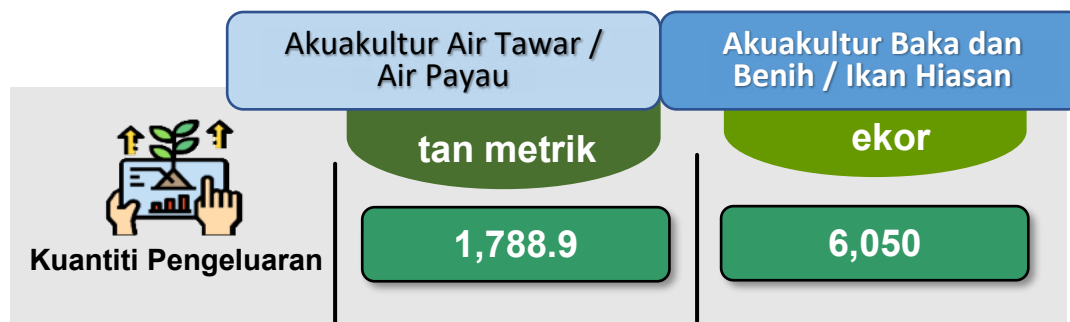

11.5.3 Kuantiti Pengeluaran

Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Timur Utara merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 1,788.9 tan metrik meliputi aktiviti Akuakultur Air Tawar dan Air Payau. Manakala, bagi akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan, kuantiti pengeluaran yang dicatatkan Zon ini adalah sebanyak 6,050 ekor.

Daerah Sandakan mendahului catatan kuantiti pengeluaran Akuakultur Air Tawar dan Air Payau iaitu 1,754.3 tan metrik atau 98.1 peratus daripada jumlah pengeluaran zon. Manakala, Kinabatangan mencatatkan daerah pengeluaran tertinggi bagi aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan iaitu 4,300 ekor (71.1%)

**Paparan 105: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Akuakultur,
Zon Pantai Timur Utara, 2023**

11.5.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pantai Timur Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 1,751 tan metrik meliputi aktiviti Akuakultur Air Tawar dan Air Payau dan 6,041 ekor Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan dengan nilai jualan RM19.27 juta, menyumbang 6.7 peratus daripada keseluruhan nilai jualan akuakultur negeri Sabah. Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi di zon ini adalah Sandakan iaitu RM18.70 juta.

Aktiviti Akuakultur Air Payau merupakan penyumbang utama kepada nilai jualan Subsektor Akuakultur di zon ini dengan merekodkan RM18.69 juta, diikuti oleh aktiviti Akuakultur Air Tawar RM545.58 ribu, Ikan Hiasan RM25.30 ribu, serta Baka dan Benih RM2.90 ribu.

**Paparan 106: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Akuakultur,
Zon Pantai Timur Utara, 2023**

11.5.4.1 Akuakultur Air Payau

Aktiviti Akuakultur Air Payau di Zon Pantai Timur Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 1,716.9 tan metrik dan nilai jualan RM18.69 juta. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh Sandakan iaitu RM18.60 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 1,712.9 tan metrik. Diikuti oleh Beluran dengan nilai jualan RM90.10 ribu dan kuantiti jualan sebanyak 3.8 tan metrik, serta Tongod RM1.90 juta dengan kuantiti jualan 0.2 tan metrik.

11.5.4.2 Akuakultur Air Tawar

Zon Pantai Timur Utara merekodkan kuantiti jualan sebanyak 33.9 tan metrik dengan nilai jualan RM0.55 juta bagi aktiviti Akuakultur Air Tawar. Tongod mencatatkan kuantiti dan nilai jualan tertinggi di zon ini dengan 21.6 tan metrik dan nilai jualan RM318.35 ribu. Diikuti oleh Beluran yang merekodkan kuantiti jualan 2.1 tan metrik dan nilai jualan RM75.25 ribu. Manakala, Sandakan mencatatkan kuantiti jualan 4.3 tan metrik dan nilai jualan RM67.98 ribu. Telupid dan Kinabatangan masing-masing merekodkan nilai jualan RM55.6 ribu (3.3 tan metrik) dan RM28.4 ribu (2.5 tan metrik).

Paparan 107: Nilai Jualan bagi Dua Aktiviti Akuakultur Utama, Zon Pantai Timur Utara, 2023

12.0 PARAMETER SEKTOR PERTANIAN, ZON PANTAI TIMUR SELATAN

12.1 Pengenalan

Laporan ini membentangkan parameter utama sektor pertanian Zon Pantai Timur Selatan yang terdiri daripada daerah Tawau, Lahad Datu, Semporna, Kunak dan Kalabakan. Aktiviti pertanian yang dilaksanakan meliputi subsektor tanaman, ternakan, perikanan tangkapan, akuakultur serta perhutanan dan pembalakan melibatkan pegangan pertanian individu dan pegangan pertanian pertubuhan.

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pantai Timur Selatan merekodkan penglibatan 26,175 pegangan pertanian dengan nilai jualan keseluruhan sebanyak RM9.29 bilion. Subsektor Tanaman merupakan penyumbang utama kepada jumlah keseluruhan nilai jualan di Zon Pantai Timur Selatan dengan nilai jualan sebanyak RM7.77 bilion atau sumbangan 83.6 peratus, diikuti dengan Subsektor Perikanan Tangkapan, RM622.05 juta (6.7%); Subsektor Ternakan, RM539.41 juta (5.8%); Subsektor Akuakultur, RM218.17 juta (2.3%) serta Subsektor Perhutanan dan Pembalakan, RM139.87 juta (1.5%).

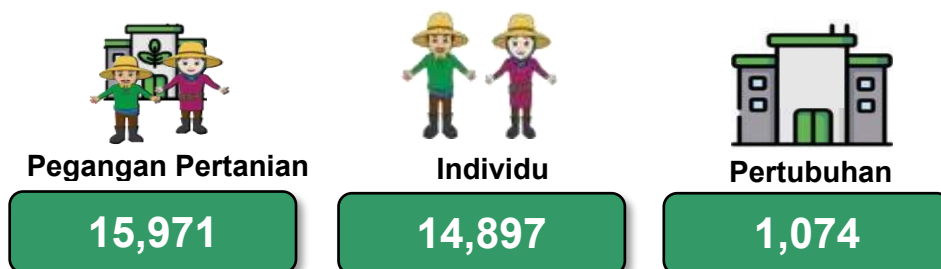
Dari segi nilai jualan mengikut daerah, Tawau mendominasi Sektor Pertanian di Zon Pantai Timur Selatan dengan nilai jualan RM3.93 bilion atau sumbangan 42.3 peratus daripada nilai jualan zon, diikuti oleh Lahad Datu dengan nilai jualan RM3.50 bilion (37.7%); Kunak, RM898.38 juta (9.7%) dan Semporna, RM858.11 juta (9.2%). Manakala, Kalabakan hanya mencatatkan nilai jualan RM95.91 juta (1.0%).

12.2 Subsektor Tanaman, Zon Pantai Timur Selatan

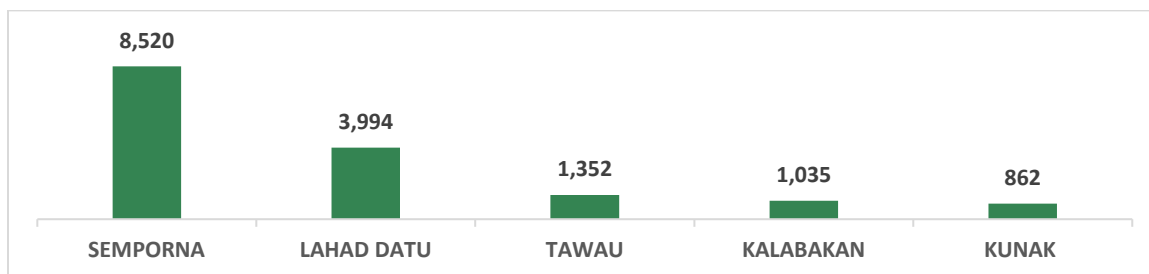
12.2.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Zon Pantai Timur Selatan merekodkan 15,971 pegangan pertanian yang terdiri daripada 14,897 pegangan pertanian individu dan 1,074 pegangan pertanian pertubuhan. Daerah Tawau mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi bagi subsektor tanaman iaitu 8,520 pegangan pertanian, diikuti oleh Lahad Datu, 3,994 pegangan pertanian dan Semporna, 1,352 pegangan pertanian. Manakala, Kalabakan dan Kunak masing-masing merekodkan 1,035 dan 862 pegangan pertanian.

Paparan 108: Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Kategori, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Carta 14: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Daerah, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

12.2.2 Keluasan Bertanam dan Bertuai

Subsektor Tanaman di Zon Pantai Timur Selatan melibatkan kawasan bertanam seluas 606,003 hektar atau 34.0 peratus daripada keseluruhan keluasan bertanam di negeri Sabah. Penggunaan utama tanah di zon ini membabitkan penanaman tanaman komoditi antaranya kelapa sawit dan getah, buah-buahan dan sayur-sayuran. Daripada jumlah keluasan bertanam, 89.6 peratus atau 542,884 hektar adalah keluasan bertuai.

Daerah yang mencatatkan keluasan bertanam terbesar adalah Lahad Datu dengan 270,224 hektar (44.6%), diikuti oleh Tawau dengan keluasan 230,955 hektar (38.1%) dan Kunak dengan keluasan 64,131 hektar (10.6%). Manakala, Semporna dan Kalabakan masing-masing mencatatkan keluasan bertanam 32,778 hektar (5.4%) dan 7,915 hektar (1.3%).

Kalabakan mencatatkan kadar keluasan bertuai tertinggi iaitu 96.8 peratus dengan keluasan bertuai 7,662 hektar berbanding 7,915 hektar keluasan bertanam, diikuti oleh Kunak, 93.9 peratus dan Tawau, 93.6 peratus. Manakala, Semporna dan Lahad Datu mencatatkan kadar keluasan bertuai di bawah 90 peratus iaitu masing-masing sebanyak 87.7 peratus dan 85.1 peratus.

Paparan 109: Keluasan Bertanam dan Bertuai, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Bertanam
(hektar)

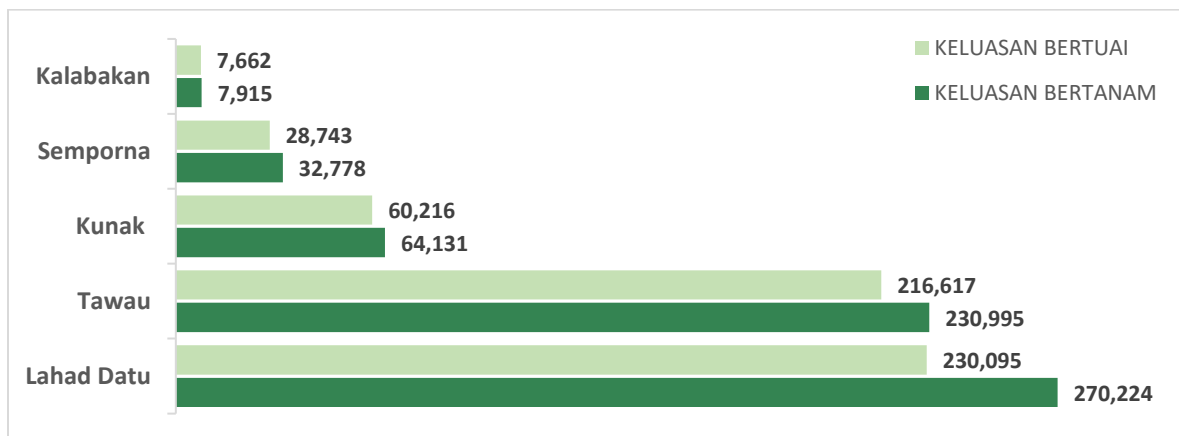
606,003

Bertuai
(hektar)

542,884

**Carta 15: Keluasan Bertanam dan Bertuai mengikut Daerah,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

12.2.3 Kuantiti Pengeluaran

Subsektor Tanaman di Zon Pantai Timur Selatan mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 9.1 juta tan metrik. Lahad Datu mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi dengan 3.9 juta tan metrik, seterusnya Tawau dengan 3.6 juta tan metrik dan Kunak dengan 1.0 juta tan metrik.

Tanaman Kelapa sawit merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi di zon ini sebanyak 9.0 juta tan metrik, diikuti oleh buah-buahan (27.7 ribu tan metrik) dan tanaman lain (13.6 ribu tan metrik).

**Paparan 110: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Tanaman,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

Kuantiti Pengeluaran

9.1 juta tan metrik

Lahad Datu	: 3.92 juta tan metrik
Tawau	: 3.62 juta tan metrik
Kunak	: 0.99 juta tan metrik
Semporna	: 0.45 juta tan metrik
Kalabakan	: 0.10 juta tan metrik

**Paparan 111: Kuantiti Pengeluaran bagi Tiga Tanaman Utama,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

Kelapa Sawit

**9.0 juta
tan metrik**

Buah-Buahan

**27.7 ribu
tan metrik**

Tanaman Lain

**13.6 ribu
tan metrik**

12.2.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pantai Timur Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 9.1 juta tan metrik atau 39.8 peratus daripada jumlah keseluruhan kuantiti jualan dengan nilai jualan RM7.77 bilion. Lahad Datu merekodkan kuantiti jualan sebanyak 3.9 juta tan metrik dengan nilai jualan RM3.34 bilion, menyumbang 43.0 peratus kepada nilai jualan tanaman zon ini. Ini diikuti oleh Tawau dengan kuantiti jualan 3.6 juta tan metrik dan nilai jualan RM3.12 bilion, serta Kunak dengan kuantiti jualan sebanyak 1.0 juta tan metrik dan

nilai jualan RM834.39 juta. Sementara itu, Semporna dan Kalabakan mencatatkan kuantiti dan nilai jualan masing-masing 445.1 ribu tan metrik (RM386.97 juta) dan 103.1 ribu tan metrik (RM87.12 juta).

Tiga tanaman utama yang mencatatkan nilai jualan tertinggi di Zon Pantai Timur Selatan adalah kelapa sawit (RM7.62 bilion), buah-buahan (RM94.15 juta) dan sayur-sayuran (RM28.55 juta).

**Paparan 112: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Tanaman,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

Kuantiti Jualan

9.1 juta tan metrik

Nilai Jualan

RM7.77 bilion

**Paparan 113: Nilai Jualan bagi Tiga Tanaman Utama,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

Kelapa Sawit

RM7.62 bilion

Buah-Buahan

RM94.15 juta

Sayur-Sayuran

RM28.55 juta

12.2.4.1 Kelapa Sawit

Kelapa sawit mencatatkan jualan bernilai RM7.62 bilion dan menyumbang sebanyak 98.1 peratus kepada nilai jualan subsektor tanaman Zon Pantai Timur Selatan. Daerah Lahad Datu merupakan penyumbang utama dengan nilai jualan tertinggi yang berjumlah RM3.31 bilion (43.4%) dan kuantiti jualan sebanyak 3.9 juta tan metrik.

12.2.4.2 Buah-Buahan

Tanaman buah-buahan mencatatkan nilai jualan RM94.15 juta. Tawau merupakan daerah penyumbang tertinggi bagi nilai jualan iaitu 59.3 peratus atau RM55.81 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 14.0 ribu tan metrik. Daripada perspektif jenis tanaman buah-buahan di Tawau, tanaman durian merupakan penyumbang utama dengan sumbangan 41.2 peratus atau nilai jualan RM21.65 juta.

12.2.4.3 Sayur- sayuran

Tanaman sayur - sayuran mencatatkan nilai jualan RM28.55 juta. Tawau merupakan daerah penyumbang tertinggi bagi nilai jualan iaitu 41.0 peratus atau RM11.72 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 1,810 tan metrik. Daripada perspektif jenis tanaman sayur-sayuran di Tawau, tanaman cili merupakan penyumbang utama dengan kuantiti jualan sebanyak 196 tan metrik yang bernilai RM2.38 juta

12.3 Subsektor Ternakan, Zon Pantai Timur Selatan

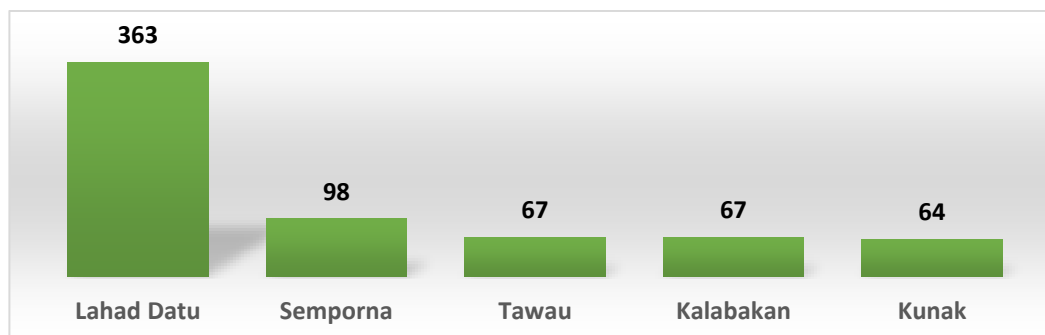
12.3.1 Pegangan Pertanian

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa terdapat 659 pegangan pertanian bagi subsektor ternakan di Zon Pantai Timur Selatan dengan 636 pegangan pertanian individu dan 23 pegangan pertanian pertubuhan. Lahad Datu mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 363 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Semporna dengan 98 pegangan pertanian dan Tawau 67 pegangan pertanian. Manakala Kalabakan dan Kunak masing-masing merekodkan 67 dan 64 pegangan pertanian.

Paparan 114: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Kategori, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Carta 16: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Daerah, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

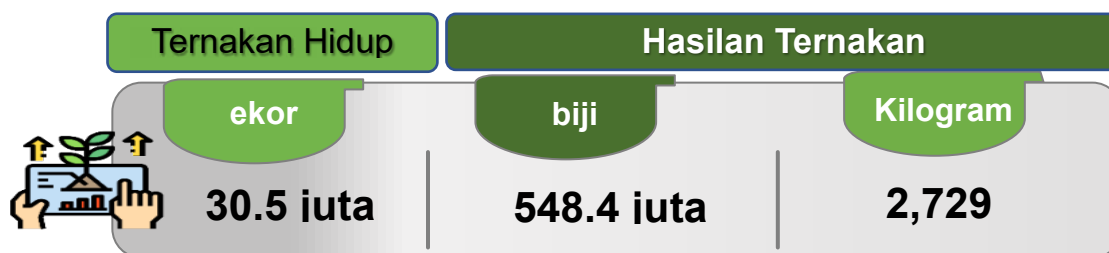
12.3.2 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran bagi Subsektor Ternakan di Zon Pantai Timur Selatan adalah sebanyak 30.5 juta ekor bagi ternakan hidup. Manakala, kuantiti pengeluaran bagi hasilan ternakan pula adalah 548.4 juta biji telur dan 2,729 kilogram yang meliputi sarang burung walet, madu dan hasilan lain.

Pengeluaran ternakan hidup di zon ini didominasi oleh pengeluaran ayam dan itik yang menyumbang 25.0 peratus kepada jumlah keseluruhan pengeluaran ayam dan itik negeri Sabah. Kuantiti pengeluaran ayam dan itik di zon ini adalah sebanyak 20.3 juta ekor, iaitu 66.6 peratus daripada jumlah pengeluaran ternakan hidup di Zon Pantai Timur Selatan. Daerah pengeluar ayam dan itik terbesar di zon ini adalah Tawau yang menyumbang hampir keseluruhan pengeluaran ayam dan itik di zon ini.

Sementara itu, bagi pengeluaran hasilan ternakan, zon ini merekodkan sumbangan 45.2 peratus kepada pengeluaran telur negeri Sabah, 19.9 peratus kepada pengeluaran ternakan hidup serta 17.3 peratus kepada pengeluaran sarang burung walet, madu dan hasilan lain. Tawau merupakan daerah pengeluar telur tertinggi di Sabah dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 548.2 juta biji.

**Paparan 115: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

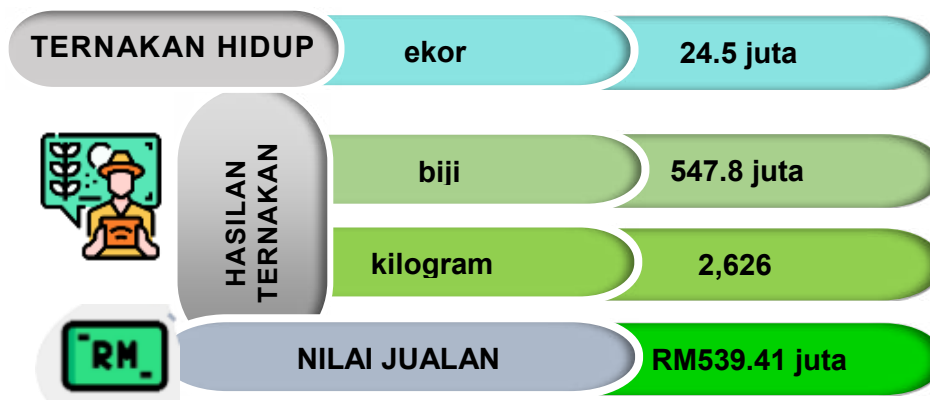
12.3.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Secara keseluruhan, pada tahun 2023, industri ternakan Zon Pantai Timur Selatan menyumbang sebanyak RM539.41 juta atau 27.2 peratus daripada nilai jualan keseluruhan Subsektor Ternakan negeri Sabah. Subsektor Ternakan di Zon Pantai Timur Selatan didominasi oleh ternakan ayam dan itik serta pengeluaran telur.

Zon ini mencatatkan kuantiti jualan ternakan hidup sebanyak 24.5 juta ekor dengan nilai jualan RM307.26 juta. Manakala, kuantiti jualan yang direkodkan bagi hasil ternakan pula adalah 547.8 juta biji telur dan 2,626 kilogram yang meliputi sarang burung walet, madu dan hasil lain dengan jumlah nilai jualan sebanyak RM6.06 juta.

Tiga daerah utama penyumbang kepada Subsektor Ternakan di zon ini adalah Tawau dengan sumbangan nilai jualan sebanyak RM502.58 juta, diikuti oleh Lahad Datu (RM34.00 juta) dan Kalabakan (RM1.14 juta). Manakala, Semporna dan Kunak masing-masing mencatatkan nilai jualan sebanyak RM0.95 juta dan RM0.73 juta.

**Paparan 116: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

**Paparan 117: Nilai Jualan Subsektor Ternakan mengikut Aktiviti,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

12.3.3.1 Ternakan Ayam dan Itik

Pada tahun 2023, kuantiti jualan ayam dan itik di Zon ini adalah sebanyak 14.5 juta ekor dan menyumbang 19.6 peratus kepada jumlah kuantiti jualan ayam dan itik bagi negeri Sabah. Manakala, dari segi nilai jualan, penternakan ayam dan itik menyumbang 74.1 peratus kepada keseluruhan nilai jualan Subsektor Ternakan zon ini dengan nilai jualan sebanyak RM227.62 juta. Pegangan pertanian pertubuhan menyumbang 99.9 peratus daripada kuantiti jualan serta nilai jualan ternakan ayam dan itik di Zon ini.

Tawau merupakan daerah yang mencatatkan kuantiti jualan ayam dan itik tertinggi di Zon ini, iaitu sebanyak 14.8 juta ekor dan nilai jualan RM227.43 juta, diikuti Lahad Datu mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 3,384 ekor dan nilai jualan RM75.04 ribu. Kunak pula merekodkan kuantiti jualan sebanyak 3,119 ekor dan nilai jualan RM87.16 ribu. Manakala, Semporna dan Kalabakan masing-masing mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 556 ekor (nilai jualan: RM34.67 ribu) dan 43 ekor (nilai jualan: RM1.32 ribu).

12.3.3.2 Telur Ayam dan Itik

Daripada kuantiti pengeluaran telur ayam dan itik di Zon Pantai Timur Selatan, sebanyak 99.9 peratus atau 547.8 juta biji berjaya dijual dengan nilai jualan RM226.09 juta. Jualan telur di Zon ini juga menyumbang 43.0 peratus daripada nilai jualan keseluruhan telur ayam dan itik di Sabah.

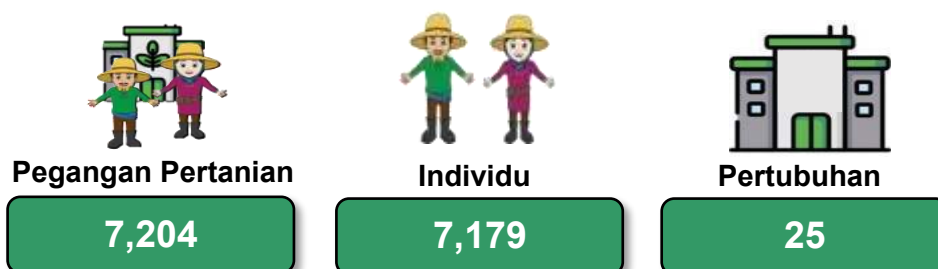
Empat daerah pengeluar telur di zon ini adalah Tawau, yang merekodkan kuantiti jualan tertinggi dengan 547.6 juta biji, menyumbang RM225.91 juta nilai jualan, diikuti oleh Semporna (100.8 ribu biji; RM111.63 ribu), Lahad Datu (63.0 ribu biji; RM36.58 ribu) dan Kunak (32.4 ribu biji; RM30.0 ribu).

12.4 Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pantai Timur Selatan

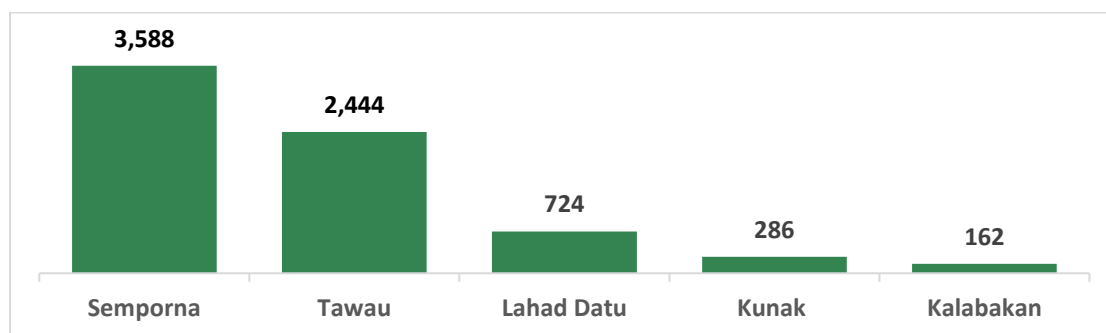
12.4.1 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pantai Timur Selatan mempunyai 7,204 pegangan pertanian bagi Subsektor Perikanan Tangkapan dengan 7,179 pegangan pertanian individu dan 25 pegangan pertanian pertubuhan. Daripada jumlah ini, Semporna mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 3,588 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Tawau dengan 2,444 pegangan pertanian dan Lahad Datu dengan 724 pegangan pertanian. Sementara itu, Kunak mencatatkan 286 pegangan pertanian, manakala Kalabakan pula merekodkan 162 pegangan pertanian.

Paparan 118: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Carta 17: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Daerah, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

12.4.2 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, Subsektor Perikanan Tangkapan di Zon Pantai Timur Selatan merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 66,481 tan metrik. Jumlah ini menyumbang 41.8 peratus kepada jumlah pengeluaran perikanan tangkapan Sabah.

Tiga daerah utama yang mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi di zon ini adalah Semporna (32,613 tan metrik; 49.1%), diikuti oleh Lahad Datu (16,006 tan metrik; 24.1%) dan Tawau (10,016 tan metrik; 15.1%). Manakala, Kunak dan Kalabakan pula mencatatkan pengeluaran masing-masing sebanyak 7,543 tan metrik dan 307 tan metrik.

12.4.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pantai Timur Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 61,158 tan metrik dengan nilai jualan RM622.05 juta. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh Semporna iaitu RM353.55 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 31,478 tan metrik, menyumbang 56.8 peratus kepada nilai jualan Perikanan Tangkapan di zon ini. Daerah kedua yang mencatat nilai jualan tertinggi adalah Lahad Datu dengan jualan bernilai RM113.01 juta dan kuantiti jualan 14,709 tan metrik. Seterusnya, Tawau merekodkan nilai jualan berjumlah RM97.03 juta dengan kuantiti jualan 9,029 tan metrik.

Aktiviti Perikanan Tangkapan di Zon Pantai Timur Selatan melibatkan Perikanan Tangkapan Laut di Zon A, Zon B dan Zon C serta Perikanan Tangkapan Darat di Zon D. Daripada keseluruhan kuantiti jualan di Zon ini, 99.9 peratus merupakan hasil jualan daripada Perikanan Tangkapan Laut.

Paparan 119: Kuantiti Pengeluaran, Kuantiti Jualan dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Paparan 120: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Zon Tangkapan, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

	Perikanan Tangkapan Laut	Perikanan Tangkapan Darat
 tan metrik	61,114	44
 (RM juta)	621.32	0.73

12.4.3.1 Perikanan Tangkapan Laut

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa Perikanan Tangkapan Laut menyumbang 99.9 peratus atau RM621.32 juta kepada nilai jualan di zon ini dengan kuantiti jualan sebanyak 61,114 tan metrik. Semporna mencatatkan kuantiti jualan tertinggi iaitu 31,463 tan metrik dengan nilai jualan berjumlah RM353.32 juta. Lahad Datu pula, merekodkan kuantiti jualan sebanyak 14,701 tan metrik dan nilai jualan RM112.84 juta. Sementara itu, Tawau dan Kunak masing-masing merekodkan kuantiti jualan sebanyak 9,012 tan metrik (nilai jualan: RM96.75 juta), dan 5,646 tan metrik (nilai jualan: RM54.80 juta). Kalabakan pula mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 292 tan metrik dengan nilai RM3.60 juta.

12.4.3.2 Perikanan Tangkapan Darat

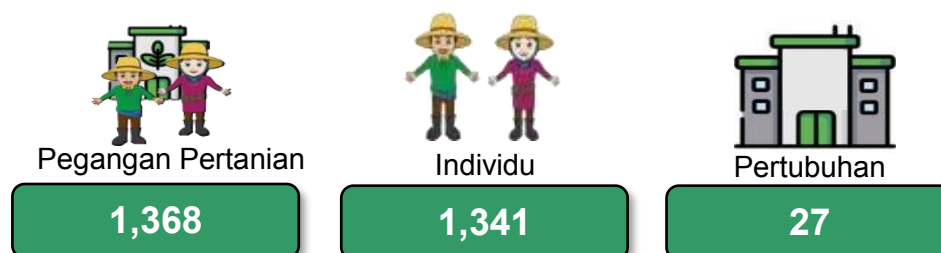
Perikanan Tangkapan Darat menyumbang 44 tan metrik dengan nilai jualan RM731.74 ribu atau 0.1 peratus daripada nilai jualan Perikanan Tangkapan Zon Pantai Timur Selatan. Penyumbang utama kepada Perikanan Tangkapan Darat di zon ini adalah Tawau dengan nilai jualan sebanyak RM279.10 ribu (17 tan metrik), diikuti oleh Semporna dengan nilai jualan RM229.25 ribu (15 tan metrik) dan Lahad Datu dengan nilai jualan RM162.09 ribu (8 tan metrik).

12.5 Subsektor Akuakultur, Zon Pantai Timur Selatan

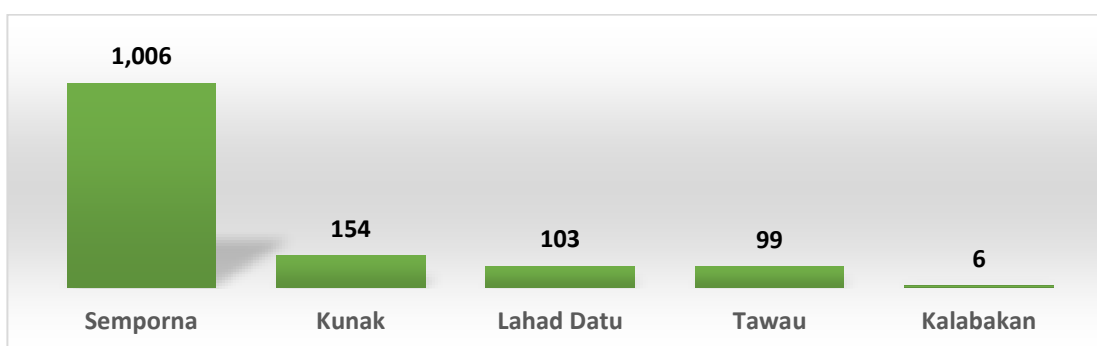
12.5.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Timur Selatan merekodkan 1,368 pegangan pertanian dengan 1,341 pegangan pertanian individu dan 27 pegangan pertanian pertubuhan. Semporna merekodkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 1,006 pegangan pertanian individu dan lima pegangan pertanian pertubuhan. Ini diikuti oleh Kunak dengan 154 pegangan pertanian, Lahad Datu dengan 103 pegangan pertanian. Sementara itu, Tawau dan Kalabakan masing-masing merekodkan 99 dan enam pegangan pertanian.

Paparan 121: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur mengikut Kategori, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

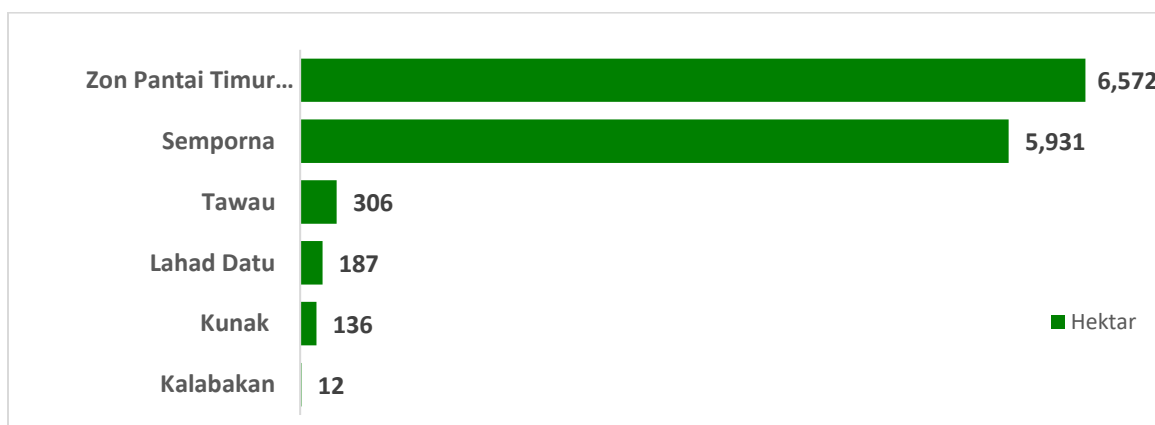
Carta 18: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur mengikut Daerah, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

12.5.2 Keluasan Ternakan Akuakultur

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa Zon Pantai Timur Selatan merekodkan 6,572 hektar keluasan aktiviti akuakultur dengan 3,478 hektar diusahakan oleh pegangan pertanian individu dan 3,093 hektar diusahakan oleh pegangan pertanian pertubuhan. Semporna merekodkan keluasan terbesar dengan 5,931 hektar, diikuti oleh Tawau dengan 306 hektar dan Lahad Datu dengan 187 hektar. Kunak pula mencatatkan keluasan 136 hektar, manakala Kalabakan mencatatkan keluasan 12 hektar.

**Carta 19: Keluasan Ternakan Subsektor Akuakultur,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

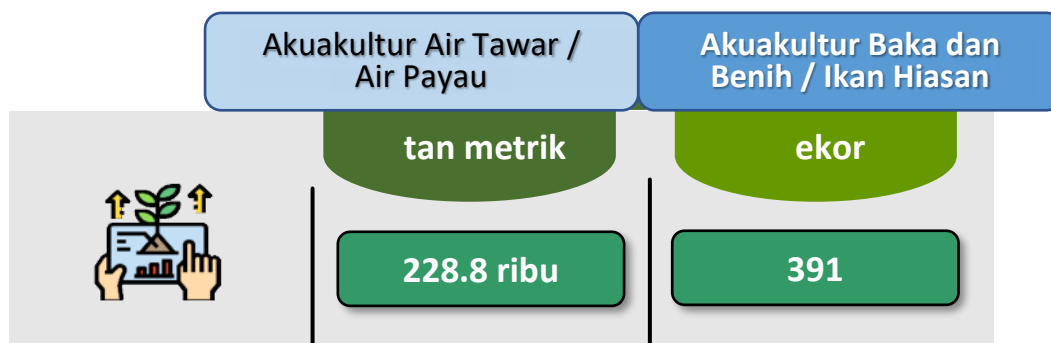

12.5.3 Kuantiti Pengeluaran

Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Timur Selatan merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 228.8 ribu tan metrik meliputi Akuakultur Air Tawar dan Air Payau atau 97.7 peratus daripada kuantiti pengeluaran aktiviti Akuakultur Air Tawar dan Air Payau di Sabah. Manakala, bagi aktiviti Baka dan Benih serta Ikan Hiasan, kuantiti pengeluaran yang dicatatkan adalah 391 ekor.

Dari perspektif daerah, kuantiti pengeluaran tertinggi direkodkan oleh Semporna sebanyak 166.2 ribu tan metrik bagi aktiviti Akuakultur Air Tawar dan Air Payau. Manakala, Lahad Datu mencatatkan pengeluaran tertinggi bagi aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan iaitu 161 ekor kepada pengeluaran zon.

**Paparan 122: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Akuakultur,
Zon Pantai Timur Selatan 2023**

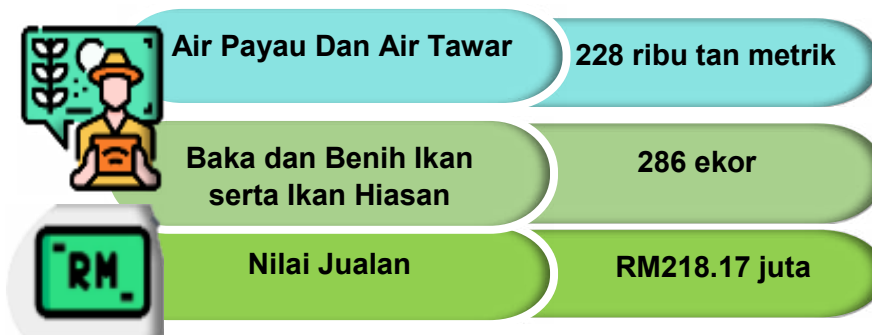

12.5.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Timur Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 228.0 ribu tan metrik bagi aktiviti Akuakultur Air Payau dan Air Tawar dan 286 ekor bagi aktiviti Baka dan Benih serta Ikan Hiasan. Kedua – dua aktiviti tersebut menjana nilai jualan sebanyak RM218.17 juta atau menyumbang 76.6 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan akuakultur di Sabah. Ini menunjukkan bahawa zon ini merupakan pusat utama akuakultur Sabah dan Semporna merupakan daerah yang merekodkan nilai jualan yang tertinggi di Malaysia iaitu RM116.63 juta.

Aktiviti Akuakultur Air Payau merupakan penyumbang utama kepada nilai jualan Subsektor Akuakultur di zon ini dengan RM217.79 juta. Ini diikuti oleh aktiviti Akuakultur Air Tawar RM535.99 ribu serta Baka dan Benih RM64.01 ribu.

**Paparan 123: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Akuakultur,
Zon Pantai Timur Selatan, 2023**

12.5.4.1 Akuakultur Air Payau

Aktiviti Akuakultur Air Payau di Zon Pantai Timur Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 228.0 ribu tan metrik dan nilai jualan RM217.79 juta. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh Semporna iaitu RM116.63 juta dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 165.5 ribu tan metrik, diikuti oleh Tawau dengan kuantiti jualan sebanyak 45.1 ribu tan metrik dan nilai jualan RM78.81 juta. Lahad Datu pula mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 9.5 ribu tan metrik dengan nilai jualan RM12.90 juta. Manakala, Kunak dan Kalabakan merekodkan nilai jualan di bawah RM10 juta iaitu masing-masing mencatatkan RM5.44 juta dan RM4.00 juta.

12.5.4.2 Akuakultur Air Tawar

Zon Pantai Timur Selatan merekodkan kuantiti jualan sebanyak 23.0 tan metrik dengan nilai jualan RM535.99 ribu bagi aktiviti Akuakultur Air Tawar. Kunak mencatatkan kuantiti dan nilai jualan tertinggi di zon ini dengan 20.7 tan metrik dan nilai jualan RM357.41 ribu. Diikuti oleh Lahad Datu yang merekodkan kuantiti jualan 2.0 tan metrik dan nilai jualan RM22.58 ribu. Manakala, Semporna mencatatkan kuantiti jualan 0.2 tan metrik dan nilai jualan RM76.00 ribu. Sementara itu, Kalabakan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 0.1 tan metrik (RM80.00 ribu).

Paparan 124: Nilai Jualan Subsektor Akuakultur bagi Dua Aktiviti Utama, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

13.0 PARAMETER SEKTOR PERTANIAN, ZON PANTAI BARAT UTARA

13.1 Pengenalan

Laporan ini membentangkan parameter utama sektor pertanian Zon Pantai Barat Utara yang terdiri daripada daerah Ranau, Kota Belud, Kudat, Kota Marudu dan Pitas. Aktiviti pertanian yang dilaksanakan meliputi subsektor tanaman, ternakan, perikanan tangkapan, akuakultur serta perhutanan dan pembalakan melibatkan pegangan pertanian individu dan pegangan pertanian pertubuhan.

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024 bagi tahun rujukan 2023, Zon Pantai Barat Utara merekodkan penglibatan 52,925 pegangan pertanian dengan nilai jualan keseluruhan sebanyak RM1.46 bilion. Subsektor Tanaman merupakan penyumbang utama kepada jumlah nilai jualan keseluruhan di Zon Pantai Barat Utara dengan nilai jualan berjumlah RM1.13 bilion, diikuti dengan Subsektor Perikanan Tangkapan (RM228.81 juta), Subsektor Ternakan (RM60.91 juta), Subsektor Akuakultur (RM35.69 juta) dan Subsektor Perhutanan dan Pembalakan (RM0.61 juta).

Dari perspektif nilai jualan mengikut daerah, Ranau mendominasi sektor pertanian di Zon Pantai Barat Utara dengan nilai jualan sebanyak RM463.05 juta mewakili 31.8 peratus daripada nilai jualan keseluruhan zon, diikuti oleh Kudat, RM403.31 juta (27.7%) dan Pitas, RM204.62 juta (14.0%). Manakala, Kota Marudu dan Kota Belud pula mencatatkan nilai jualan di bawah RM200 juta iaitu masing-masing sebanyak RM198.65 juta dan RM188.31 juta.

13.2 Subsektor Tanaman, Zon Pantai Barat Utara

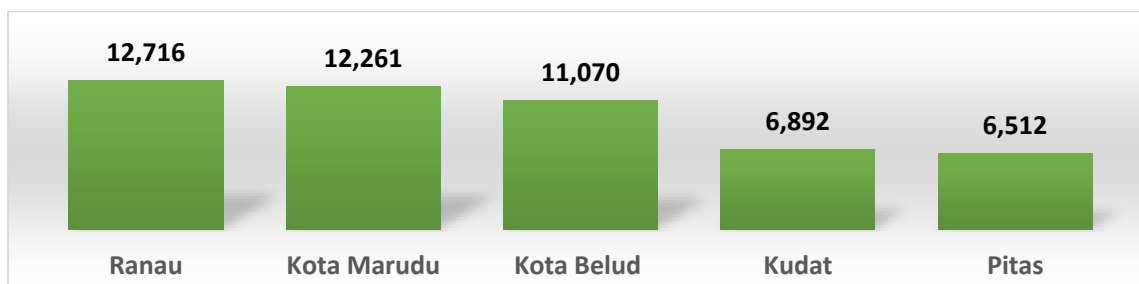
13.2.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Zon Pantai Barat Utara merekodkan 49,789 pegangan pertanian yang terdiri daripada 49,713 pegangan pertanian individu dan 76 pegangan pertanian pertubuhan. Daerah Ranau mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi bagi subsektor tanaman iaitu 12,716 pegangan pertanian, diikuti oleh Kota Marudu dengan 12,261 pegangan pertanian dan Kota Belud, 11,070 pegangan pertanian. Manakala, Kudat dan Pitas pula masing-masing mencatatkan 6,892 pegangan pertanian dan 6,512 pegangan pertanian.

Paparan 125: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Kategori, Zon Pantai Barat Utara, 2023

Carta 20: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Utara, 2023

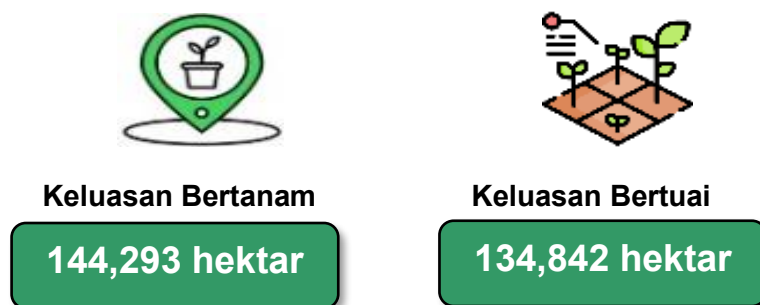
13.2.2 Keluasan Bertanam dan Bertuai

Subsektor tanaman di Zon Pantai Barat Utara meliputi kawasan bertanam seluas 144,293 hektar atau 8.1 peratus daripada keseluruhan keluasan bertanam di negeri Sabah. Penggunaan tanah di zon ini diliputi pelbagai jenis tanaman industri dan tanaman makanan antaranya adalah kelapa sawit, getah dan sayur-sayuran. Daripada keseluruhan keluasan bertanam, 93.5 peratus atau 134,842 hektar adalah keluasan bertuai. Ini menunjukkan tahap kecekapan yang tinggi dalam pengurusan tanah tanaman.

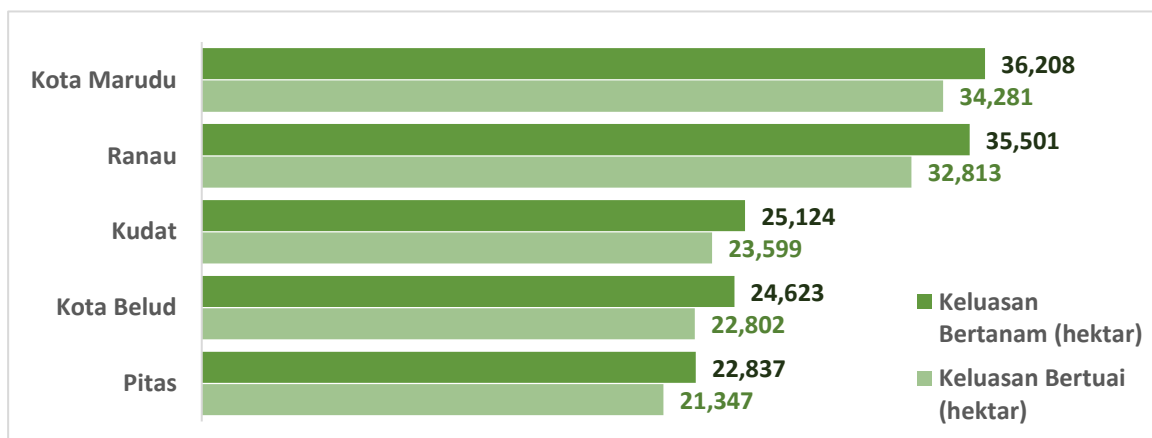
Tiga daerah yang mencatatkan keluasan bertanam terbesar adalah Kota Marudu dengan keluasan 36,208 hektar, diikuti oleh Ranau (35,501 hektar) dan Kudat (25,124 hektar). Manakala, Kota Belud dan Pitas masing-masing mencatatkan keluasan bertanam 24,623 hektar dan 22,837 hektar.

Dari perspektif kadar keluasan bertuai, semua daerah di Zon Pantai Barat Utara merekodkan kadar keluasan bertuai melebihi 90.0 peratus. Kota Marudu mencatatkan kadar keluasan bertuai tertinggi iaitu 94.7 peratus dengan keluasan 34,281 hektar berbanding 36,208 hektar keluasan bertanam, diikuti oleh Kudat (93.9%) dan Pitas (93.5%). Manakala, Kota Belud dan Ranau masing-masing mencatatkan kadar keluasan bertuai 92.6 peratus dan 92.4 peratus.

Paparan 126: Keluasan Bertanam dan Bertuai, Zon Pantai Barat Utara, 2023

Carta 21: Keluasan Bertanam dan Bertuai mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Utara, 2023

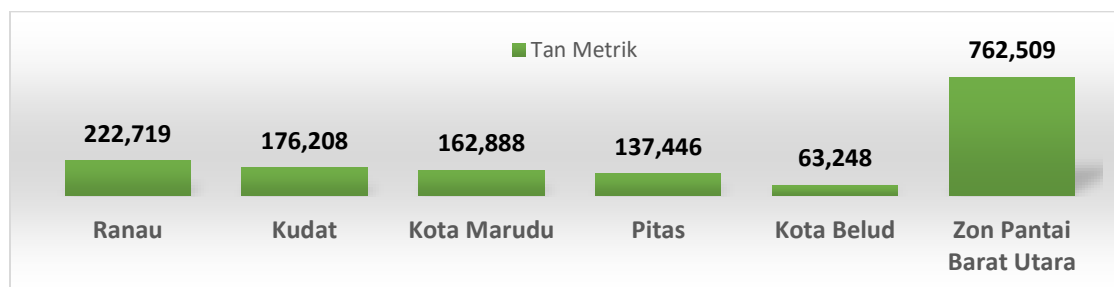

13.2.3 Kuantiti Pengeluaran

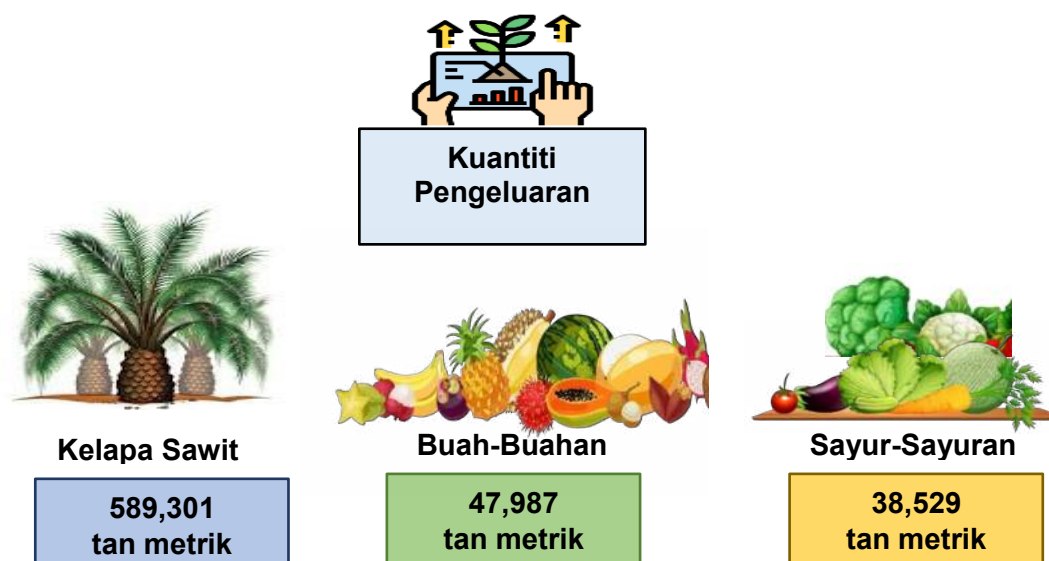
Subsektor Tanaman di Zon Pantai Barat Utara mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 762.5 ribu tan metrik. Ranau mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi dengan 222.7 ribu tan metrik, diikuti oleh Kudat (176.2 ribu tan metrik), Kota Marudu (162.9 ribu tan metrik) dan Pitas (137.4 ribu tan metrik). Manakala, Kota Belud mencatatkan kuantiti pengeluaran terendah dengan 63.2 ribu tan metrik.

Tiga tanaman utama yang merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi di zon ini adalah kelapa sawit (589,301 tan metrik), diikuti oleh buah-buahan (47,987 tan metrik) dan sayur-sayuran (38,529 tan metrik).

Carta 22: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Tanaman mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Utara, 2023

Paparan 127: Tiga Tanaman Utama mengikut Kuantiti Pengeluaran Tertinggi, Zon Pantai Barat Utara, 2023

13.2.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pantai Barat Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 729.1 ribu tan metrik dengan nilai jualan RM1.13 bilion. Ranau melaporkan kuantiti dan nilai jualan tertinggi iaitu 219.9 ribu tan metrik dengan nilai jualan RM451.82 juta, menyumbang 39.9 peratus kepada nilai jualan keseluruhan Subsektor Tanaman zon ini. Ini diikuti oleh Kudat dengan

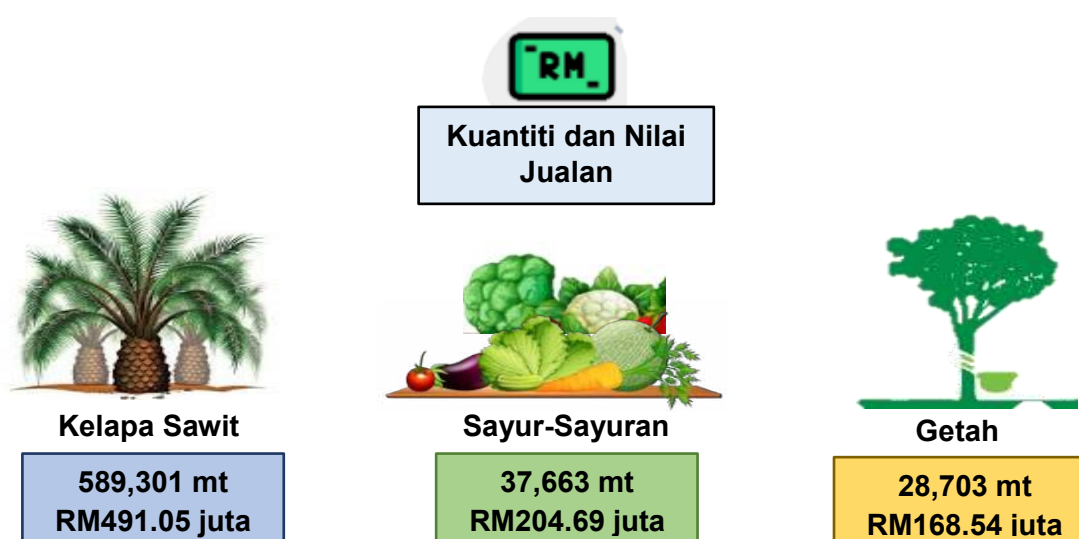
nilai jualan RM208.08 juta dan kuantiti jualan sebanyak 174.9 ribu tan metrik, Kota Marudu (RM189.87 juta; 158.9 ribu tan metrik) dan Pitas (RM181.83 juta; 136.9 ribu tan metrik). Manakala, Kota Belud merekodkan nilai jualan RM100.32 juta dengan kuantiti jualan 38.6 ribu tan metrik.

Penanaman kelapa sawit, sayur-sayuran dan getah merupakan tiga aktiviti utama yang mencatatkan nilai jualan tertinggi dalam Subsektor Tanaman di Zon Pantai Barat Utara. Ketiga-tiga tanaman ini menyumbang sebanyak 76.5 peratus kepada nilai jualan keseluruhan Subsektor Tanaman di zon ini.

**Paparan 128: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Tanaman,
Zon Pantai Barat Utara, 2023**

**Paparan 129: Tiga Tanaman Utama mengikut Kuantiti dan Nilai Jualan Tertinggi,
Zon Pantai Barat Utara, 2023**

13.2.4.1 Kelapa Sawit

Penanaman Kelapa sawit yang mencatatkan nilai jualan RM491.05 juta, menyumbang 43.4 peratus kepada nilai jualan Subsektor Tanaman Zon Pantai Barat Utara. Daerah Ranau merupakan penyumbang utama kepada penanaman kelapa sawit di zon ini dengan kuantiti jualan 165.6 ribu tan metrik dan nilai jualan RM138.33 juta.

13.2.4.2 Sayur-sayuran

Nilai jualan bagi tanaman sayur-sayuran adalah sebanyak RM204.69 juta atau menyumbang 18.1 peratus daripada nilai jualan Subsektor Tanaman di zon ini. Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi adalah Ranau dengan nilai jualan RM178.14 juta dan kuantiti jualan 33,789 tan metrik. Sayur kobis merupakan sayur-sayuran yang mencatatkan pengeluaran dan nilai jualan tertinggi bagi Ranau.

13.2.4.3 Getah

Aktiviti penanaman getah di zon ini mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 28,703 tan metrik dengan nilai jualan RM168.54 juta, menyumbang 14.9 peratus kepada nilai jualan Subsektor Tanaman di Zon Pantai Barat Utara. Daerah Pitas merupakan penyumbang terbesar kepada nilai jualan getah iaitu RM66.96 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 10,019 tan metrik.

13.3 Subsektor Ternakan, Zon Pantai Barat Utara

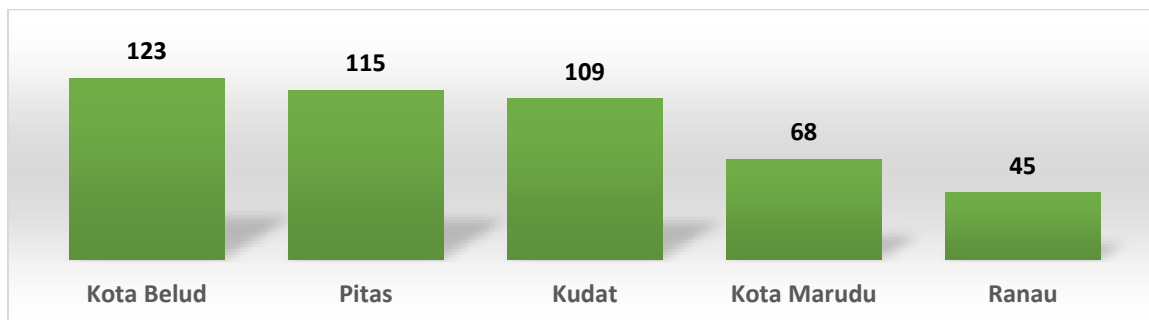
13.3.1 Pegangan Pertanian

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa terdapat 460 pegangan pertanian bagi Subsektor Ternakan di Zon Pantai Barat Utara dengan 450 pegangan pertanian individu dan 10 pegangan pertanian pertubuhan. Kota Belud mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 123 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Pitas (115), Kudat (109 pegangan pertanian), Kota Marudu (68 pegangan pertanian) dan Ranau (45 pegangan pertanian).

Paparan 130: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Kategori, Zon Pantai Barat Utara, 2023

Carta 23: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Utara, 2023

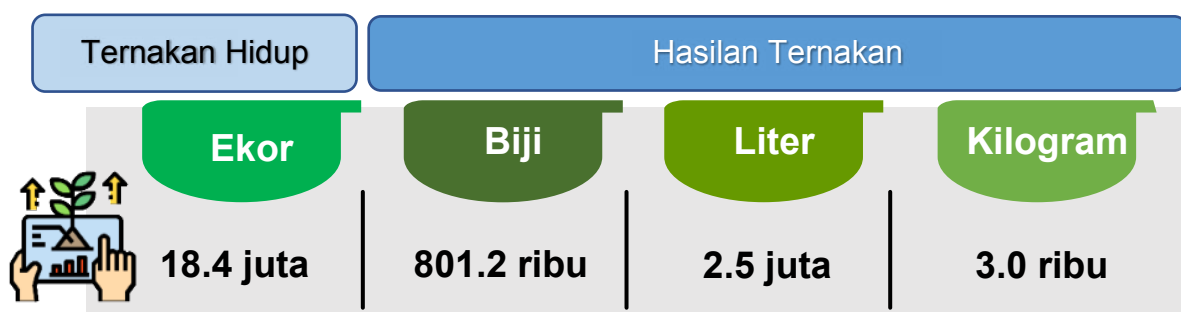

13.3.2 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran bagi Subsektor Ternakan di Zon Pantai Barat Utara adalah sebanyak 18.4 juta ekor bagi ternakan hidup. Manakala, kuantiti pengeluaran bagi hasilan ternakan pula direkodkan dengan 801.2 ribu biji telur, 2.5 juta liter susu segar dan 3.0 ribu kilogram yang meliputi sarang burung walet, madu dan hasil lain.

Daerah Kota Belud merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi bagi ternakan hidup dan pengeluaran telur di zon ini iaitu 18.4 juta ekor ternakan dan 344.4 ribu biji telur ayam dan itik. Manakala, Ranau merupakan penyumbang utama penghasilan susu segar di zon ini dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 2.0 juta liter. Kudat pula merupakan daerah terbesar yang menghasilkan 1.9 ribu kilogram hasilan ternakan meliputi penghasilan sarang burung walet, madu dan hasil lain.

**Paparan 131: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Barat Utara, 2023**

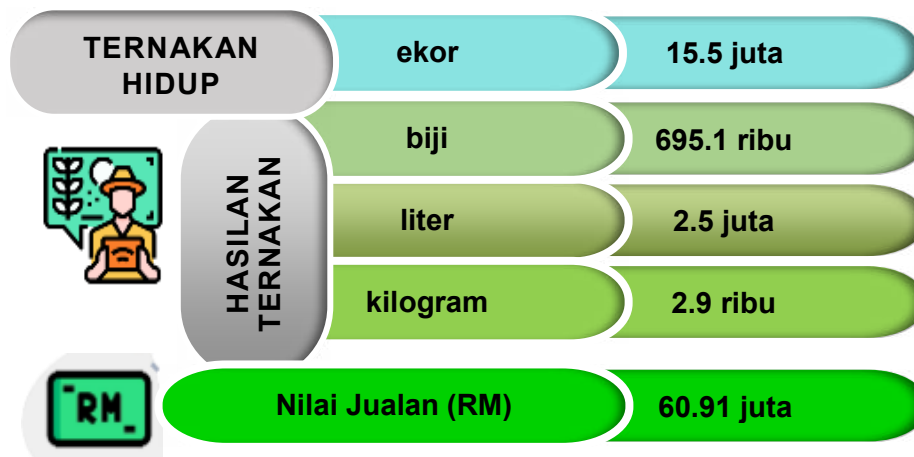

13.3.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Secara keseluruhan, pada tahun 2023, Zon Pantai Barat Utara menyumbang sebanyak RM60.91 juta atau 3.1 peratus daripada nilai jualan keseluruhan Subsektor Ternakan negeri Sabah. Kuantiti jualan ternakan hidup di Zon Pantai Barat Utara adalah sebanyak 15.5 juta ekor dengan nilai RM49.51 juta. Manakala, kuantiti jualan bagi hasilan ternakan pula mencatatkan 695.1 ribu biji telur, 2.5 juta liter susu segar dan 2.9 ribu kilogram meliputi sarang burung walet, madu dan hasilan lain dengan nilai RM11.40 juta. Nilai jualan bagi Subsektor Ternakan di zon ini didominasi oleh ternakan ayam dan itik bagi aktiviti ternakan hidup serta pengeluaran susu segar bagi hasilan ternakan.

Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh daerah Kota Belud dengan sumbangan sebanyak RM45.91 juta, diikuti dengan Ranau (RM9.56 juta), Kota Marudu (RM2.78 juta), Kudat (RM1.74 juta) dan Pitas (RM0.92 juta).

**Paparan 132: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Barat Utara, 2023**

Paparan 133: Aktiviti Utama mengikut Nilai Jualan Tertinggi, Subsektor Ternakan, Zon Pantai Barat Utara, 2023

13.3.3.1 Ternakan Ayam dan Itik

Pada tahun 2023, kuantiti jualan ayam dan itik di Zon Pantai Barat Utara adalah berjumlah 435.6 ribu ekor atau 0.6 peratus daripada jumlah keseluruhan kuantiti jualan ayam dan itik di negeri Sabah. Dari aspek nilai jualan, penternakan ayam dan itik di zon ini mencatatkan nilai jualan sebanyak RM6.87 juta.

Nilai jualan tertinggi bagi ternakan ayam dan itik di Zon ini adalah di Kota Belud dengan RM6.62 juta dan kuantiti jualan sebanyak 423.1 ribu ekor, diikuti Kota Marudu (RM146.83 ribu; 6.5 ribu ekor), Pitas (RM51.27 ribu; 4.1 ribu ekor) dan Ranau (RM38.84 ribu; 1.6 ribu ekor). Kudat pula mencatatkan nilai jualan terendah di zon ini iaitu RM9.08 ribu dengan 251 ekor kuantiti jualan.

13.3.3.2 Penghasilan Susu Segar

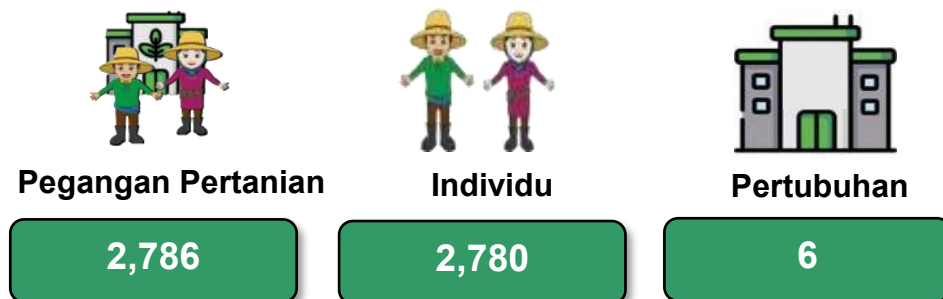
Zon Pantai Barat Utara merekodkan kuantiti jualan susu segar sebanyak 2.5 juta liter dengan nilai jualan RM9.72 juta. Terdapat dua daerah sahaja yang mengeluarkan susu segar di zon ini iaitu daerah Ranau dan Kota Marudu. Daerah Ranau mencatatkan nilai jualan tertinggi dengan RM8.03 juta (82.7 %) dengan kuantiti jualan 2.0 juta liter. Manakala, Kota Marudu mencatatkan nilai jualan RM1.68 juta dengan kuantiti jualan 0.5 juta liter.

13.4 Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pantai Barat Utara

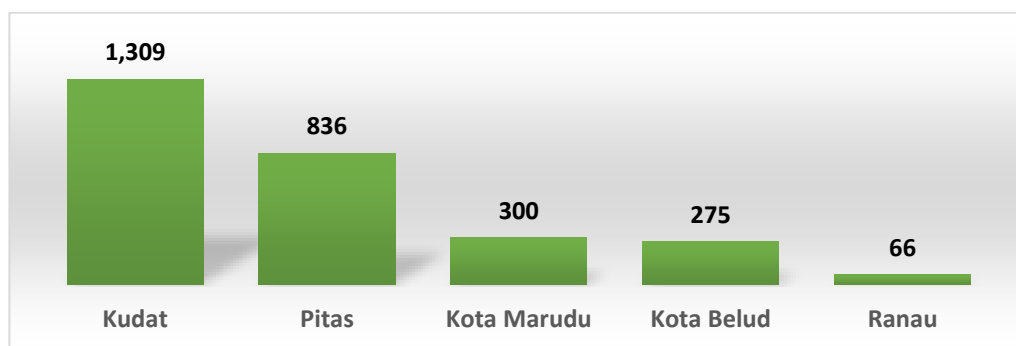
13.4.1 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pantai Barat Utara mempunyai 2,786 pegangan pertanian bagi subsektor perikanan tangkapan dengan 2,780 pegangan pertanian individu dan 6 pegangan pertanian pertubuhan. Daripada jumlah ini, Kudat mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 1,309 pegangan pertanian, Pitas (836 pegangan pertanian), Kota Marudu (300 pegangan pertanian), Kota Belud (275 pegangan pertanian) dan Ranau (66 pegangan pertanian).

Paparan 134: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Kategori, Zon Pantai Barat Utara, 2023

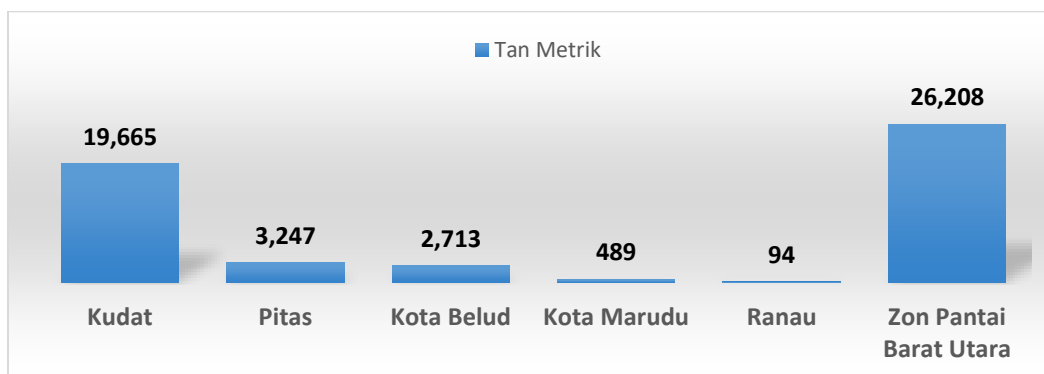
Carta 24: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Utara, 2023

13.4.2 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, Subsektor Perikanan Tangkapan di Zon Pantai Barat Utara merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 26,208 tan metrik. Jumlah ini menyumbang 16.5 peratus kepada jumlah pengeluaran negeri Sabah. Tiga daerah utama pengeluar Perikanan Tangkapan di zon ini adalah Kudat dengan 19,665 tan metrik, menyumbang 75.0 peratus kepada pengeluaran zon, diikuti oleh Pitas (3,247 tan metrik, 12.4%) dan Kota Belud (2,713 tan metrik, 10.4%). Manakala, Kota Marudu dan Ranau masing-masing mencatatkan kuantiti pengeluaran di bawah 500 tan metrik iaitu 489 tan metrik dan 94 tan metrik

Carta 25: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pantai Barat Utara, 2023

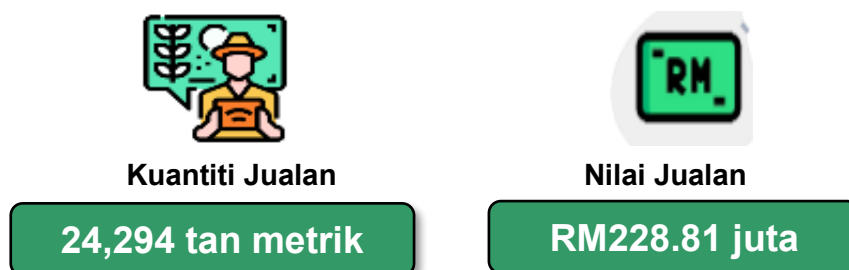

13.4.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

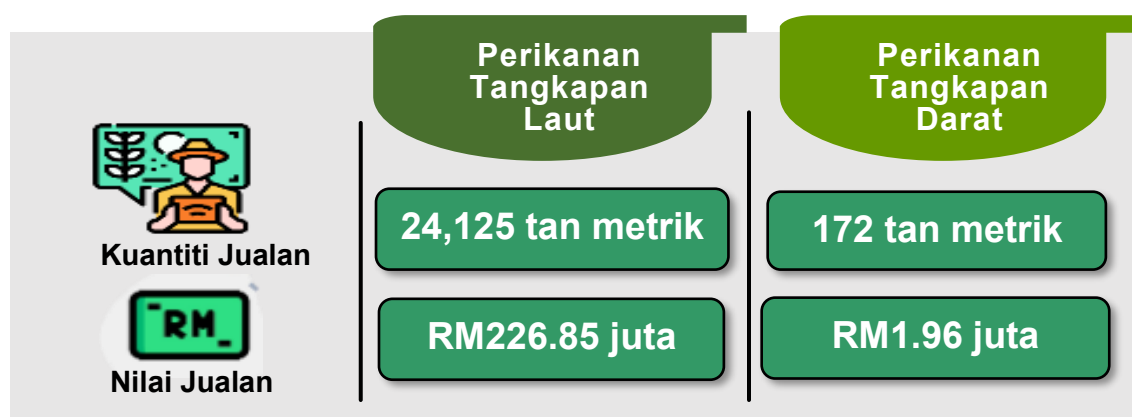
Zon Pantai Barat Utara mencatatkan nilai jualan RM228.81 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 26,208 tan metrik. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh Kudat iaitu RM171.32 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 18,630 tan metrik, memberi sumbangan 74.9 peratus kepada nilai jualan di zon ini. Seterusnya, Kota Belud mencatatkan nilai jualan sebanyak RM30.32 juta dengan 2,600 tan metrik, diikuti oleh Pitas (RM20.91 juta; 2,509 tan metrik) dan Kota Marudu (RM5.62 juta; 463 tan metrik). Manakala, Ranau mencatatkan nilai jualan terendah di zon ini dengan RM0.64 juta dan kuantiti sebanyak 92 tan metrik.

Aktiviti perikanan tangkapan di Zon Pantai Barat Utara melibatkan Perikanan Tangkapan Laut di Zon A, Zon B, Zon C dan C2 serta Perikanan Tangkapan Darat di Zon D.

**Paparan 135: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan,
Zon Pantai Barat Utara, 2023**

**Paparan 136: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut
Zon Tangkapan, Zon Pantai Barat Utara, 2023**

13.4.3.1 Perikanan Tangkapan Laut

Aktiviti perikanan laut di Zon Pantai Barat Utara menyumbang 15.5 peratus kepada nilai jualan aktiviti Perikanan Tangkapan Laut negeri Sabah dengan nilai RM226.85 juta dan kuantiti jualan 24,125 tan metrik. Jumlah ini menyumbang 99.1 peratus nilai jualan Subsektor Perikanan Tangkapan di zon ini. Kudat mencatatkan nilai jualan tertinggi RM171.23 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 18,625 tan metrik. Ini diikuti oleh Kota Belud (RM29.72 juta; 2,552 tan metrik), Pitas (RM20.29 juta; 2,485 tan metrik) dan Kota Marudu (RM5.61 juta; 463 tan metrik).

13.4.3.2 Perikanan Tangkapan Darat

Zon Pantai Barat Utara menyumbang 9.0 peratus kepada nilai jualan aktiviti Perikanan Tangkapan Darat negeri Sabah dengan nilai jualan RM1.96 juta dan kuantiti jualan sebanyak 172 tan metrik. Daerah penyumbang utama kepada Perikanan

Tangkapan Darat di zon ini adalah Ranau dengan nilai jualan sebanyak RM0.64 juta dan kuantiti jualan 92 tan metrik, diikuti oleh Pitas (RM0.62 juta; 25 tan metrik), Kota Belud (RM0.60 juta; 49 tan metrik), Kudat (RM92.3 ribu; 6.0 tan metrik) dan Kota Marudu (RM3.5 ribu; 0.3 tan metrik).

13.5 Subsektor Akuakultur, Zon Pantai Barat Utara

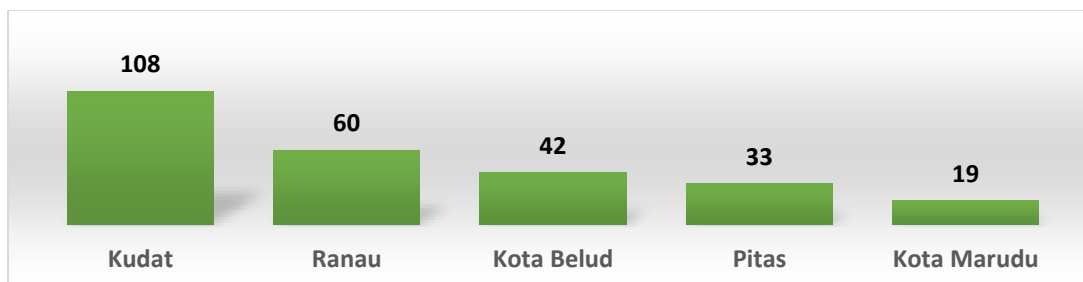
13.5.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Barat Utara merekodkan sebanyak 262 pegangan pertanian dengan 254 pegangan pertanian individu dan lapan pegangan pertanian pertubuhan. Kudat merekodkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 108 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Ranau dengan 60 pegangan pertanian, Kota Belud (42 pegangan pertanian), Pitas (33 pegangan pertanian) dan Kota Marudu (19 pegangan pertanian).

Paparan 137: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur mengikut Kategori, Zon Pantai Barat Utara, 2023

Carta 26: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Utara, 2023

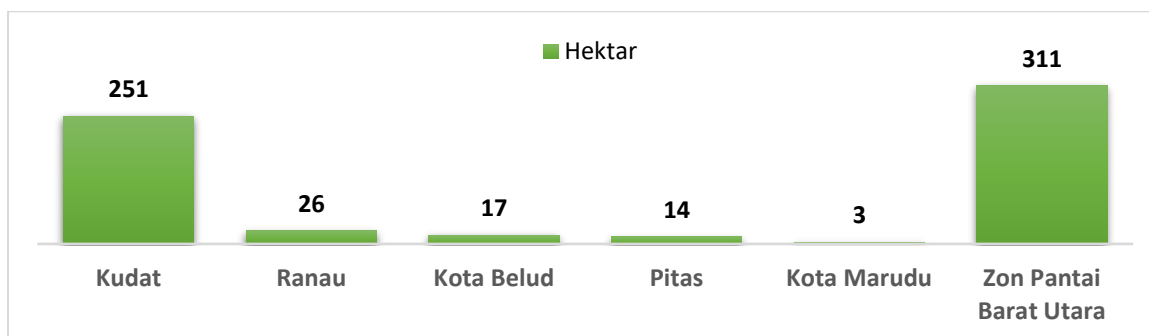

13.5.2 Keluasan Ternakan

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan Zon Pantai Barat Utara merekodkan keluasan ternakan seluas 311 hektar bagi aktiviti akuakultur. Kawasan ternakan yang diusahakan oleh pegangan pertanian individu adalah seluas 133 hektar dan manakala pegangan pertanian pertubuhan mengusahakan seluas 177 hektar.

Kudat merekodkan keluasan terbesar dengan 251 hektar atau meliputi 80.7 peratus daripada keluasan ternakan zon ini. Ini diikuti oleh Ranau (26 hektar), Kota Belud (17 hektar), Pitas (14 hektar) dan Kota Marudu (3 hektar).

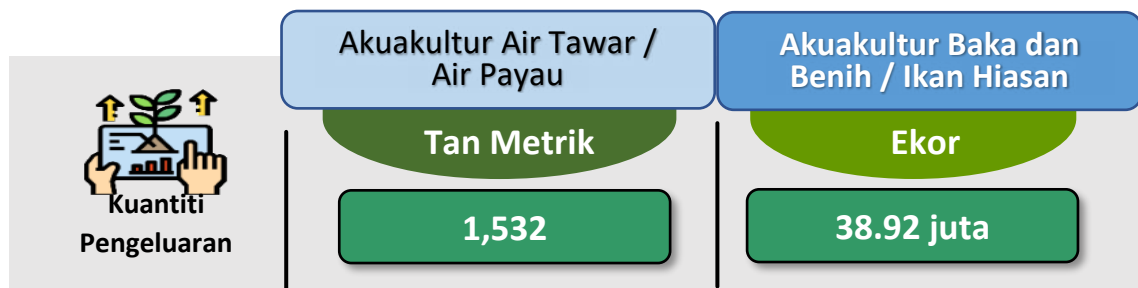
Carta 27: Keluasan Ternakan Subsektor Akuakultur mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Utara, 2023

13.5.3 Kuantiti Pengeluaran

Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Barat Utara merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 1,532 tan metrik meliputi air tawar dan air payau atau 0.7 peratus daripada kuantiti pengeluaran aktiviti Akuakultur Air Tawar dan Air Payau negeri Sabah. Manakala, bagi aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan, kuantiti pengeluaran yang dicatatkan adalah 38.92 juta ekor, menyumbang 35.6 peratus kepada aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan negeri Sabah. Kuantiti pengeluaran tertinggi direkodkan oleh Kudat dengan 805 tan metrik bagi aktiviti Air Tawar dan Air Payau, manakala, 38.89 juta ekor bagi aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan.

**Paparan 138: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Akuakultur,
Zon Pantai Barat Utara, 2023**

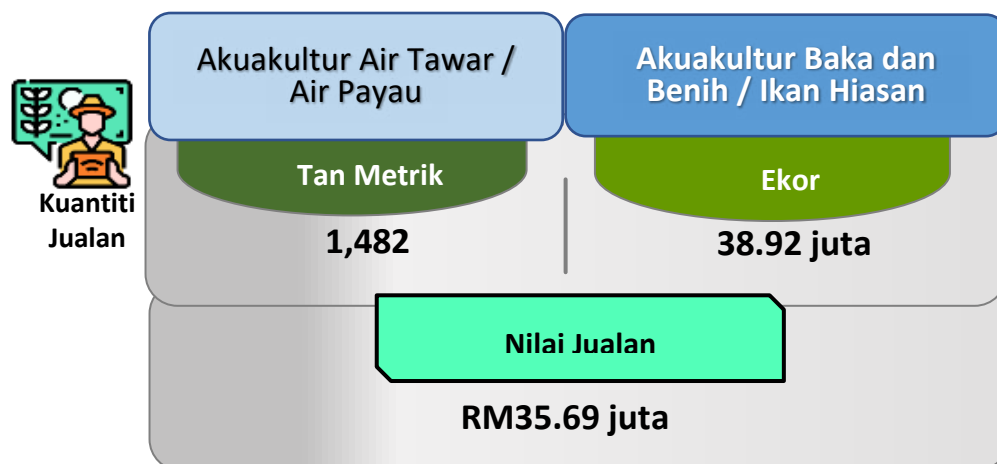

13.5.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Barat Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 1,482 tan metrik dan 38.92 juta ekor dengan nilai jualan RM35.69 juta atau 12.4 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan akuakultur negeri Sabah. Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi di zon ini adalah Kudat iaitu RM22.17 juta dengan kuantiti jualan 792 tan metrik dan 38.89 juta ekor bagi Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan.

Aktiviti Akuakultur Air Payau merupakan penyumbang utama kepada nilai jualan Subsektor Akuakultur di zon ini dengan RM33.32 juta, diikuti oleh aktiviti Akuakultur Ikan Hiasan RM5.07 juta, Akuakultur Air Tawar RM1.30 juta, serta Akuakultur Baka dan Benih RM0.80 juta.

**Paparan 139: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Akuakultur,
Zon Pantai Barat Utara, 2023**

13.5.4.1 Akuakultur Air Payau

Aktiviti Akuakultur Air Payau di Zon Pantai Barat Utara mencatatkan nilai jualan RM33.32 juta dan kuantiti jualan sebanyak 1,382.8 tan metrik. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh Kudat iaitu RM21.38 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 791.4 tan metrik. Diikuti oleh Kota Belud (RM11.0 juta; 549.4 tan metrik), Pitas (RM0.92 juta; 39.4 tan metrik), Kota Marudu (RM17.52 ribu; 2.1 tan metrik) dan Ranau (RM3.52 ribu; 0.5 tan metrik).

13.5.4.2 Penternakan Ikan Hiasan

Zon Pantai Barat Utara merekodkan kuantiti jualan sebanyak 3,007 tan metrik dengan nilai jualan RM265.59 ribu bagi aktiviti akuakultur ikan hiasan. Ranau mencatatkan kuantiti dan nilai jualan tertinggi di zon ini dengan 2,277 tan metrik dan nilai jualan RM258.94 ribu. Diikuti oleh daerah Kota Belud yang merekodkan kuantiti jualan 450 tan metrik dan nilai jualan RM4.50 ribu. Manakala, Kota Marudu mencatatkan kuantiti jualan 280 tan metrik dan nilai jualan RM2.15 ribu. Sementara itu, tiada aktiviti akuakultur ikan hiasan direkodkan di Kudat dan Pitas.

**Paparan 140: Nilai Jualan Subsektor Akuakultur bagi Dua Aktiviti Utama,
Zon Pantai Barat Utara, 2023**

RM33.32 juta

RM265.59 ribu

14.0 PARAMETER SEKTOR PERTANIAN, ZON PANTAI BARAT SELATAN

14.1 Pengenalan

Laporan ini membentangkan parameter utama sektor pertanian Zon Pantai Barat Selatan yang terdiri daripada daerah Kota Kinabalu, Tuaran, Penampang, Putatan dan Papar. Aktiviti pertanian yang dilaksanakan meliputi subsektor tanaman, ternakan, perikanan tangkapan, akuakultur serta perhutanan dan pembalakan melibatkan pegangan pertanian individu dan pegangan pertanian pertubuhan.

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pantai Barat Selatan merekodkan penglibatan 15,309 pegangan pertanian dengan nilai jualan keseluruhan sebanyak RM2.47 bilion. Subsektor Ternakan merupakan penyumbang utama kepada jumlah nilai jualan keseluruhan di Zon Pantai Barat Selatan dengan nilai jualan sebanyak RM1.31 bilion diikuti dengan Subsektor Perikanan Tangkapan (RM462.30 juta), Subsektor Perhutanan dan Pembalakan (RM349.01 juta), Subsektor Tanaman (RM340.90 juta) dan Subsektor Akuakultur (RM11.12 juta).

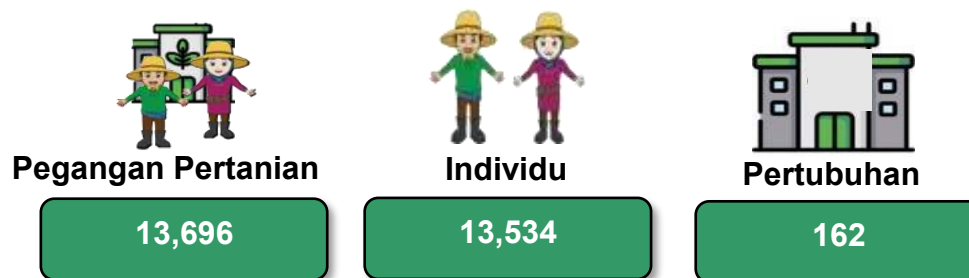
Dari perspektif nilai jualan mengikut daerah, Kota Kinabalu mendominasi Sektor Pertanian di Zon Pantai Barat Selatan dengan nilai jualan sebanyak RM1.50 bilion mewakili 60.8 peratus daripada nilai jualan zon diikuti Papar dengan nilai jualan RM564.97 juta (22.9%) dan Tuaran dengan nilai jualan RM295.89 juta (12.0%). Manakala, Penampang dan Putatan mencatatkan nilai jualan di bawah RM100 juta iaitu masing-masing sebanyak RM81.0 juta dan RM26.70 juta.

14.2 Subsektor Tanaman, Zon Pantai Barat Selatan

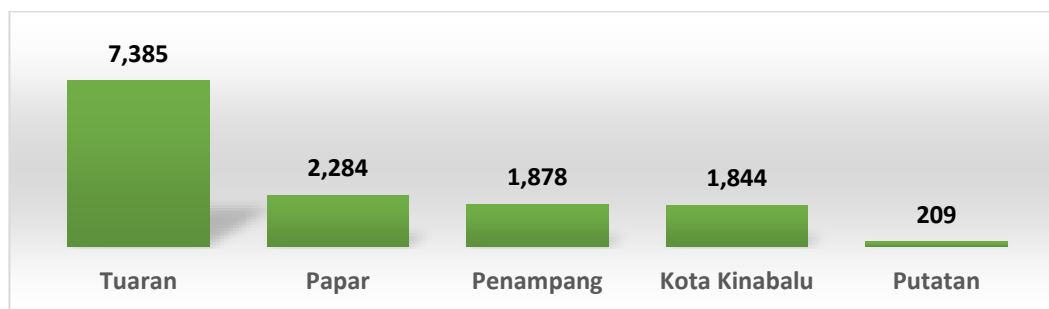
14.2.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Zon Pantai Barat Selatan merekodkan 13,696 pegangan pertanian yang terdiri daripada 13,534 pegangan pertanian individu dan 162 pegangan pertanian pertubuhan. Tuaran mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi bagi Subsektor Tanaman iaitu 7,385 pegangan pertanian, diikuti oleh Papar dengan 2,284 pegangan pertanian dan Penampang 1,878 pegangan pertanian. Kota Kinabalu mencatatkan 1,844 pegangan pertanian, manakala Putatan 209 pegangan pertanian.

Paparan 141: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Kategori, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

Carta 28: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

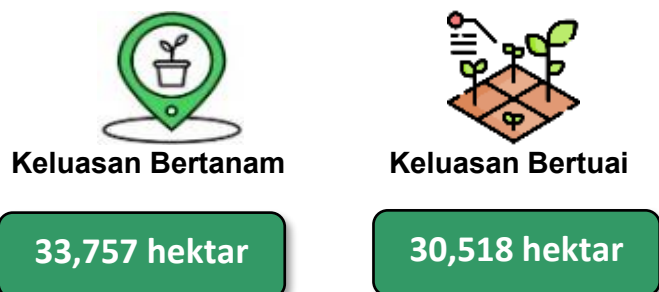
14.2.2 Keluasan Bertanam dan Bertuai

Subsektor Tanaman di Zon Pantai Barat Selatan melibatkan kawasan bertanam seluas 33,757 hektar atau 1.9 peratus daripada keseluruhan keluasan bertanam di negeri Sabah. Penggunaan tanah di zon ini membabitkan penanaman pelbagai jenis tanaman industri dan buah-buahan, antaranya getah, kelapa sawit dan padi. Daripada keseluruhan keluasan bertanam, 90.4 peratus atau 30,518 hektar adalah keluasan bertuai. Ini menunjukkan tahap kecekapan yang tinggi dalam pengurusan tanaman.

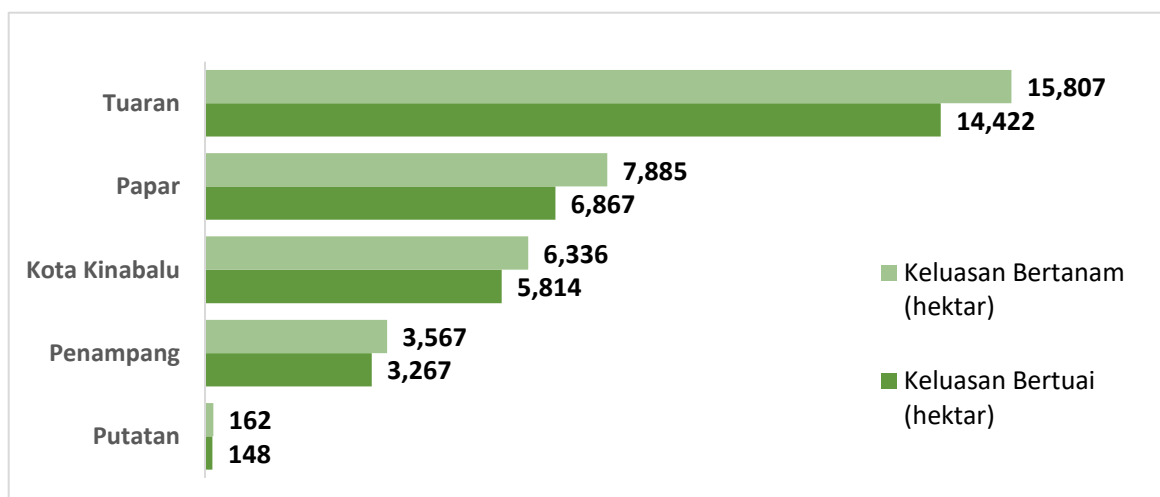
Tiga daerah yang mencatatkan keluasan bertanam terbesar adalah Tuaran dengan 15,807 hektar, diikuti oleh Papar dengan keluasan 7,885 hektar dan Kota Kinabalu dengan keluasan 6,336 hektar. Manakala, Penampang dan Putatan pula masing-masing mencatatkan keluasan bertanam 3,567 hektar dan 162 hektar.

Kota Kinabalu mencatatkan kadar keluasan bertuai tertinggi iaitu 91.8 peratus dengan keluasan 5,814 hektar berbanding 6,336 hektar keluasan bertanam, diikuti oleh Penampang (91.6%), Putatan (91.4%) dan Tuaran (91.2%). Manakala, Papar mencatatkan kadar bertuai di bawah 90 peratus iaitu 87.1 peratus.

Paparan 142: Keluasan Bertanam dan Bertuai, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

Carta 29: Keluasan Bertanam dan Bertuai mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

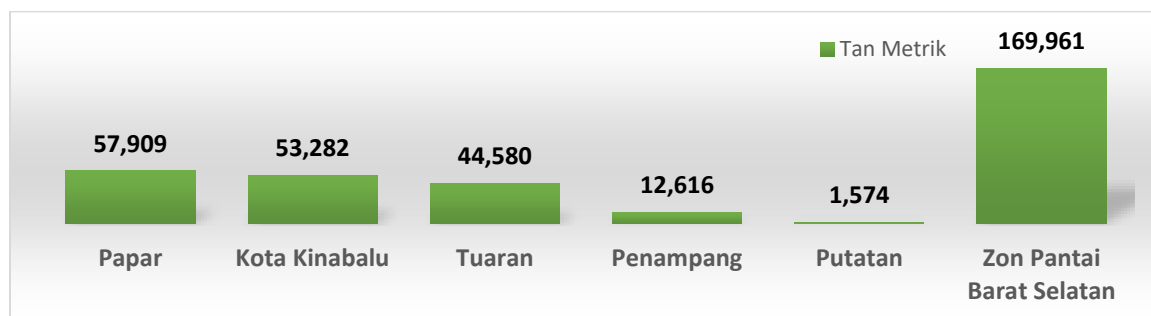

14.2.3 Kuantiti Pengeluaran

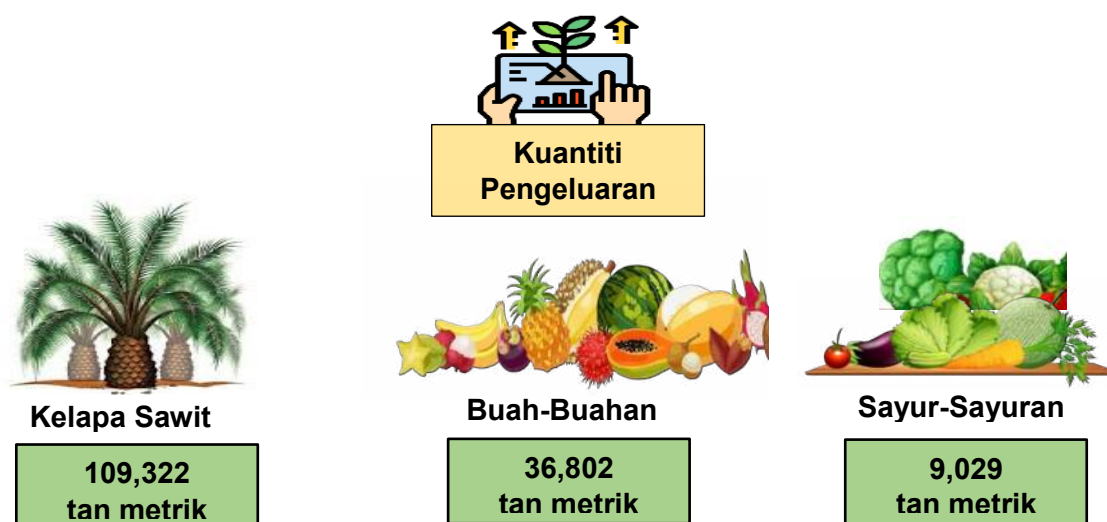
Subsektor tanaman di Zon Pantai Barat Selatan mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 170.0 ribu tan metrik. Daerah Papar mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi dengan 57,909 tan metrik, seterusnya Kota Kinabalu dengan 53,282 tan metrik dan Tuaran dengan 44,580 tan metrik. Manakala, Penampang dan Putatan masing-masing mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 12,616 tan metrik dan 1,574 tan metrik.

Tanaman utama yang merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi di zon ini adalah kelapa sawit (109.3 ribu tan metrik), diikuti oleh buah-buahan (36,802 tan metrik) dan sayur-sayuran (9,029 tan metrik).

Carta 30 : Kuantiti Pengeluaran Subsektor Tanaman mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

Paparan 143 : Tiga Tanaman Utama mengikut Kuantiti Pengeluaran Tertinggi, Subsektor Tanaman, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

14.2.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pantai Barat Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 162.9 ribu tan metrik dengan nilai jualan RM340.90 juta. Kuantiti jualan tertinggi direkodkan di Tuaran iaitu 41,283 tan metrik dengan nilai jualan RM121.68 juta, menyumbang 35.7 peratus kepada nilai jualan Subsektor Tanaman zon ini. Diikuti oleh Papar yang mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 56,553 tan metrik dengan nilai jualan RM86.84 juta, dan Kota Kinabalu

dengan kuantiti jualan 52,548 tan metrik dan nilai jualan RM79.55 juta. Manakala, Penampang dan Putatan masing-masing mencatatkan nilai jualan di bawah RM50 juta dengan RM47.01 juta (11,120 tan metrik) dan RM5.82 juta (1,396 tan metrik).

Penanaman kelapa sawit, buah-buahan dan sayur-sayuran merupakan tiga aktiviti utama yang mencatatkan nilai jualan tertinggi dalam Subsektor Tanaman di Zon Pantai Barat Selatan.

**Paparan 144: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Tanaman,
Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

Kuantiti Jualan

162,900 tan metrik

Nilai Jualan

RM340.90 juta

**Paparan 145: Tiga Tanaman Utama mengikut Kuantiti dan Nilai Jualan Tertinggi,
Subsektor Tanaman, Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

Buah-Buahan

**RM130.51 juta
(32,105 mt)**

Kelapa Sawit

**RM93.98 juta
(109.3 ribu mt)**

Sayur-Sayuran

**RM58.78 juta
(8,780 mt)**

14.2.4.1 Buah-Buahan

Nilai jualan bagi penanaman buah-buahan (termasuk nanas) bagi Zon Pantai Barat Selatan adalah sebanyak RM130.51 juta, menyumbang 38.3 peratus daripada nilai jualan Subsektor Tanaman Zon. Kuantiti jualan yang direkodkan adalah sebanyak 32,105 tan metrik.

Tuaran mencatatkan nilai jualan tertinggi iaitu RM63.87 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 17,853 tan metrik, menyumbang 48.9 peratus kepada nilai jualan buah-buahan di Zon ini. Nanas merupakan penyumbang utama kepada tanaman buah-buahan di Tuaran dengan sumbangan RM30.65 juta atau 48.0 peratus. Selain itu, pisang, durian dan rambutan turut mencatatkan kuantiti pengeluaran yang tinggi di Tuaran. Tiga jenis buah-buahan ini menyumbang 17.7 peratus kepada nilai jualan buah-buahan di Zon Pantai Barat Selatan.

14.2.4.2 Kelapa Sawit

Penanaman Kelapa sawit yang mencatatkan nilai jualan RM93.98 juta, menyumbang 27.6 peratus kepada nilai jualan Subsektor Tanaman Zon Pantai Barat Selatan. Daerah penyumbang utama kepada penanaman kelapa sawit di zon ini ialah Papar dengan kuantiti jualan 47,282 tan metrik dan nilai jualan RM40.47 juta, menyumbang 43.1 peratus kepada nilai jualan kelapa sawit zon ini.

14.2.4.3 Sayur-Sayuran

Tanaman makanan seperti sayur-sayuran juga merupakan antara aktiviti pertanian yang penting bagi Subsektor Tanaman di Zon Pantai Barat Selatan. Aktiviti penanaman sayur-sayuran di zon ini mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 8,780 tan metrik dengan nilai jualan RM58.78 juta. Daerah Tuaran turut menjadi penyumbang utama bagi penanaman sayur-sayuran di zon ini dengan nilai RM22.04 juta dan 3,107 tan metrik. Pengeluaran sayur utama di daerah ini adalah sayur Kucai.

14.3 Subsektor Ternakan, Zon Pantai Barat Selatan

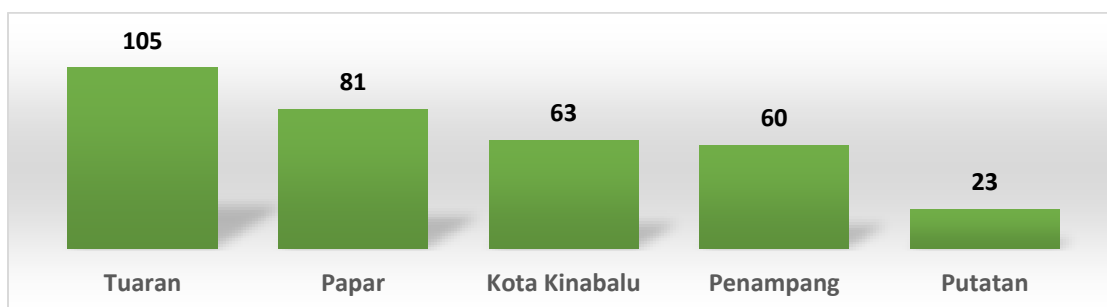
14.3.1 Pegangan Pertanian

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa terdapat 332 pegangan pertanian bagi subsektor ternakan di Zon Pantai Barat Selatan dengan 279 pegangan pertanian individu dan 53 pegangan pertanian pertubuhan. Daerah Tuaran mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 105 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Papar (81 pegangan pertanian), Kota Kinabalu (63 pegangan pertanian), Penampang (60 pegangan pertanian) dan Putatan (23 pegangan pertanian).

Paparan 146: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Kategori, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

Carta 31: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

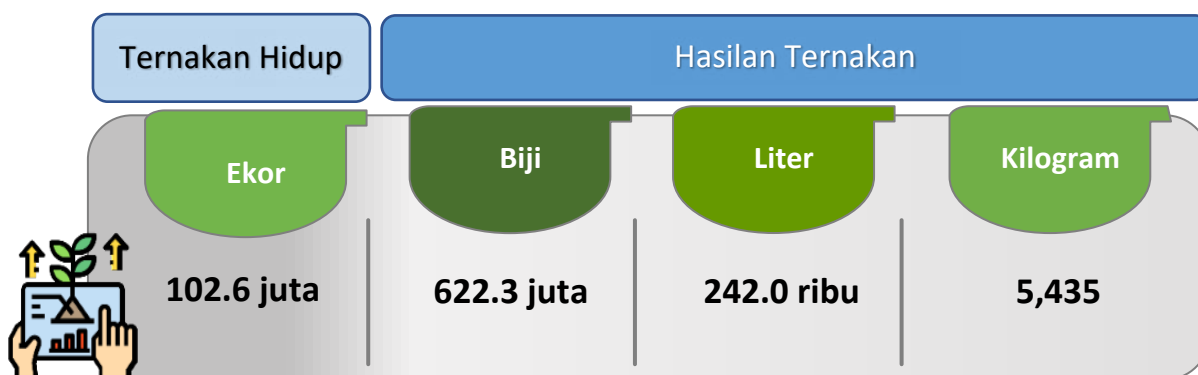

14.3.2 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran bagi Subsektor Ternakan di Zon Pantai Barat Selatan sebanyak 102.6 juta ekor bagi ternakan hidup. Manakala, kuantiti pengeluaran bagi hasilan ternakan pula direkodkan dengan 622.3 juta biji telur, 242.0 ribu liter susu segar dan 5,435 kilogram yang meliputi sarang burung walet, madu dan hasilan lain.

Daerah Kota Kinabalu merupakan penyumbang utama kepada pengeluaran ternakan hidup dan penghasilan susu segar di zon ini, masing-masing merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 58.3 juta ekor dan 204.2 ribu liter. Manakala, Papar pula merupakan daerah utama pengeluar telur dan hasil ternakan lain termasuk sarang burung walet dan madu dengan catatan kuantiti pengeluaran sebanyak 344.9 juta biji dan 2,453 kilogram.

**Paparan 147: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

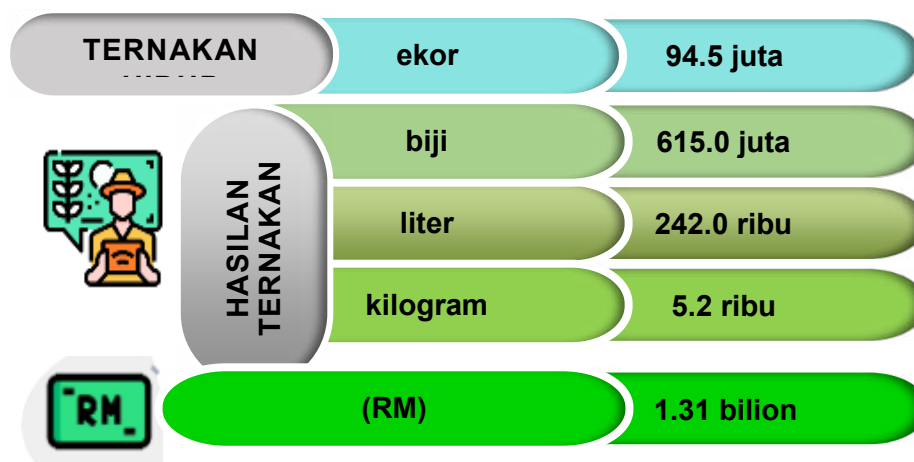
14.3.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Secara keseluruhan, pada tahun 2023, Zon Pantai Barat Selatan menyumbang sebanyak RM1.31 bilion atau 65.8 peratus daripada nilai jualan keseluruhan Subsektor Ternakan negeri Sabah. Ini menunjukkan Zon Pantai Barat Selatan memainkan peranan yang sangat signifikan dalam industri ternakan dalam menjana ekonomi serta menjamin bekalan makanan berasaskan ternakan yang mencukupi di negeri Sabah.

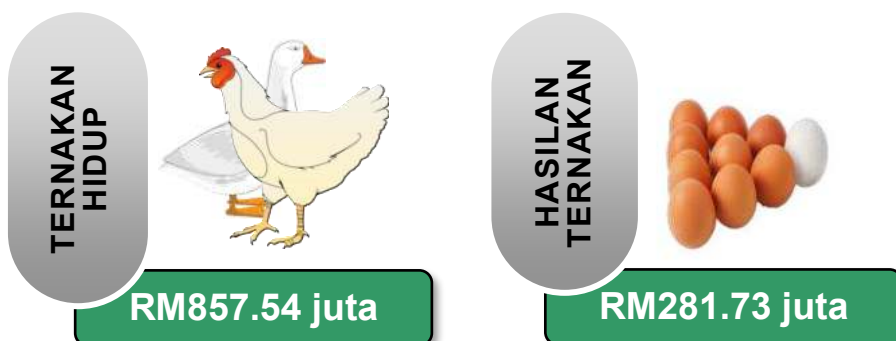
Kuantiti jualan ternakan hidup di Zon Pantai barat Selatan adalah sebanyak 94.5 juta ekor. Manakala kuantiti jualan bagi hasil ternakan pula mencatatkan 615.0 juta biji telur, 242.0 ribu liter susu segar dan 5,242 kilogram meliputi sarang burung walet, madu dan hasil lain. Nilai jualan bagi Subsektor Ternakan di zon ini didominasi oleh ternakan ayam dan itik bagi aktiviti ternakan hidup serta pengeluaran telur bagi hasil ternakan.

Daerah utama penyumbang kepada Subsektor Ternakan di zon ini adalah Kota Kinabalu dengan sumbangan nilai jualan sebanyak RM664.27 juta, diikuti Papar (RM460.21 juta) dan Tuaran (RM153.91 juta). Manakala, Penampang dan Putatan masing-masing mencatatkan nilai jualan kurang daripada RM30.0 juta iaitu RM28.34 juta dan RM44.40 ribu.

**Paparan 148: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

**Paparan 149: Aktiviti Utama mengikut Nilai Jualan Subsektor Ternakan,
Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

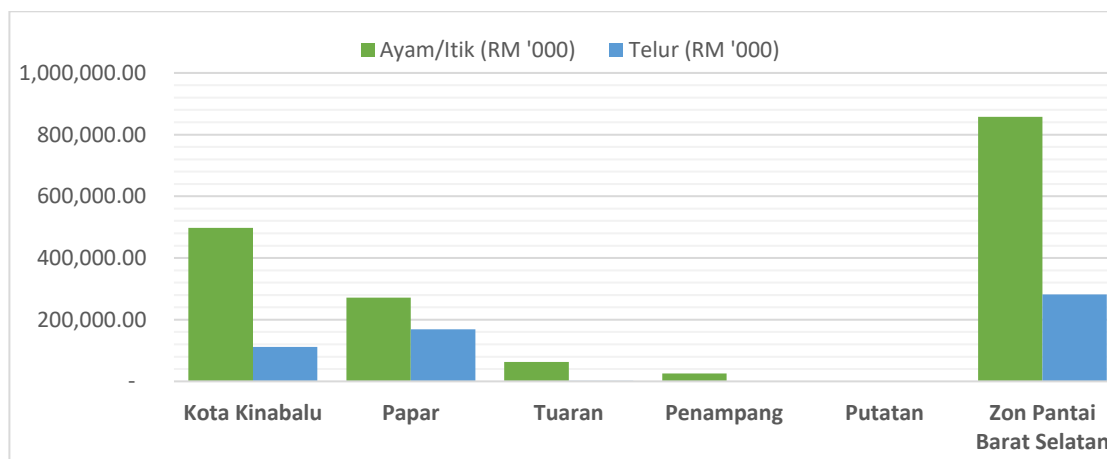
14.3.3.1 Ternakan Ayam dan Itik

Kuantiti jualan ayam dan itik di Zon Pantai Barat Selatan berjumlah 94.53 juta ekor atau 92.1 peratus daripada jumlah pengeluaran ayam dan itik zon dengan nilai jualan RM857.54 juta. Nilai jualan tertinggi bagi ternakan ayam dan itik di Zon ini direkodkan oleh Kota Kinabalu dengan RM498.0 juta dan kuantiti jualan sebanyak 34.6 juta ekor. Papar pula mencatatkan nilai jualan RM271.0 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 16.6 juta ekor, manakala, Tuaran merekodkan nilai jualan RM63.4 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 5.7 juta ekor. Penampang dan Putatan pula masing-masing mencatatkan nilai jualan kurang daripada RM50 juta iaitu RM25.1 juta dengan kuantiti jualan 607.0 ribu ekor dan RM25.5 ribu dengan 1,051 ekor.

14.3.3.2 Telur Ayam dan Itik

Zon Pantai barat Selatan merekodkan kuantiti jualan telur sebanyak 615.0 juta biji iaitu mewakili 98.8 peratus daripada jumlah pengeluaran telur zon ini dengan nilai RM281.73 juta. Semua daerah di zon ini merekodkan kadar jualan melebihi 90 peratus. Daerah Papar mencatatkan 341.9 juta biji kuantiti jualan dengan nilai RM168.87 juta, diikuti oleh Kota Kinabalu dengan 269.7 juta biji dan nilai jualan RM111.23 juta, serta Tuaran dengan 3.4 juta biji dan nilai jualan RM1.61 juta. Manakala, Putatan dan Penampang masing-masing merekodkan kuantiti jualan 11.9 ribu biji (RM5,855) dan 4,793 biji (RM4,523).

Carta 32: Nilai Jualan Aktiviti Ternakan Utama mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

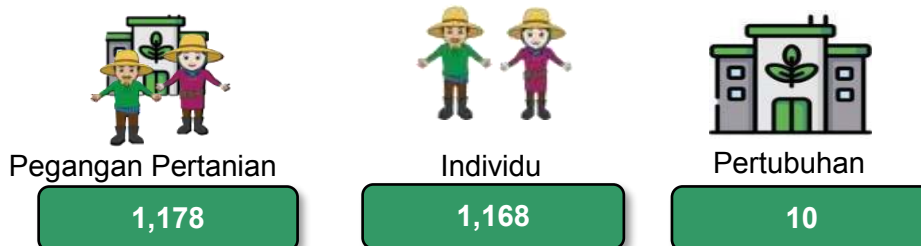

14.4 Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pantai Barat Selatan

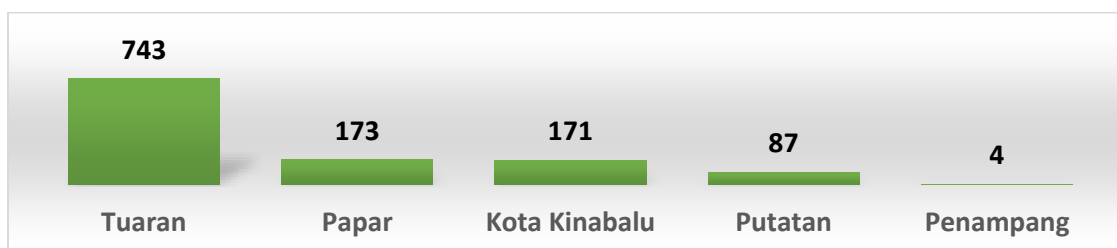
14.4.1 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pantai Barat Selatan mempunyai 1,178 pegangan pertanian bagi Subsektor Perikanan Tangkapan dengan 1,168 pegangan pertanian individu dan 10 pegangan pertanian pertubuhan. Daripada jumlah ini, Tuaran mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 743 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Papar dengan 173 pegangan pertanian dan Kota Kinabalu dengan 171 pegangan pertanian. Sementara itu, Putatan mencatatkan 87 pegangan pertanian, manakala Penampang merekodkan empat pegangan pertanian.

**Paparan 150: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan
mengikut Kategori, Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

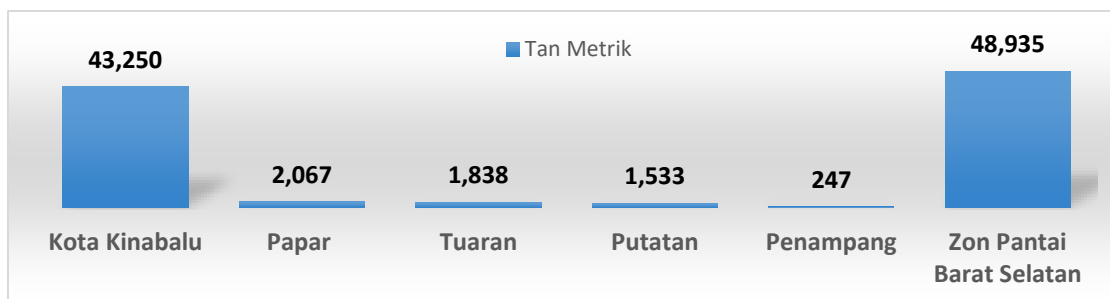
**Carta 33: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Perikanan Tangkapan
mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

14.4.2 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, Subsektor Perikanan Tangkapan di Zon Pantai Barat Selatan merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 48,935 tan metrik. Jumlah ini menyumbang 30.8 peratus kepada jumlah pengeluaran negeri Sabah. Daerah utama pengeluar Perikanan Tangkapan di zon ini adalah Kota Kinabalu dengan 43,250 tan metrik dengan sumbangan 88.4 peratus kepada pengeluaran zon, diikuti oleh Papar (2,067 tan metrik; 4.2%), Tuaran (1,838 tan metrik; 3.8%) dan Putatan (1,533 tan metrik, 3.1%). Penampang pula mencatatkan pengeluaran terendah dengan kuantiti sebanyak 247 tan metrik.

**Carta 34: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Perikanan Tangkapan,
Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

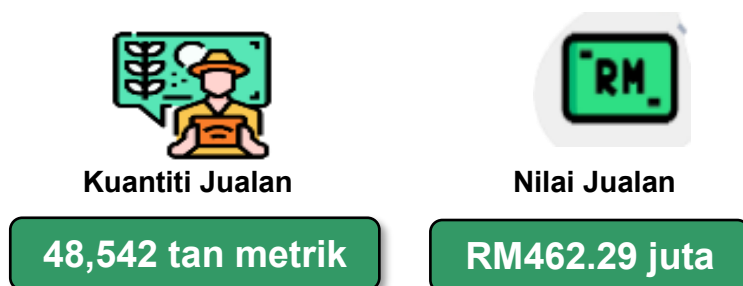

14.4.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pantai Barat Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 48,542 tan metrik dengan nilai jualan RM462.29 juta. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh daerah Kota Kinabalu iaitu RM403.71 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 43,207 tan metrik, dengan sumbangan 87.3 peratus kepada nilai jualan di zon ini, diikuti oleh Putatan (RM20.81 juta; 1,502 tan metrik), Tuaran (RM17.26 juta; 1,694 tan metrik) dan Papar (RM16.84 juta; 1,893 tan metrik). Manakala, Penampang mencatatkan nilai jualan RM3.67 juta dengan kuantiti jualan 246 tan metrik.

Aktiviti Perikanan Tangkapan di Zon Pantai Barat Selatan melibatkan perikanan laut di Zon A, Zon B dan Zon C serta perikanan darat di Zon D.

**Paparan 151: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan,
Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

Paparan 152: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Zon Tangkapan, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

14.4.3.1 Perikanan Tangkapan Laut

Aktiviti Perikanan Tangkapan Laut di Zon Pantai Barat Selatan menyumbang 31.5 peratus kepada nilai jualan aktiviti Perikanan Laut negeri Sabah dengan nilai RM461.20 juta dan kuantiti jualan 48,481 tan metrik. Jumlah ini menyumbang 99.8 peratus nilai jualan Subsektor Perikanan Tangkapan di zon ini.

Kota Kinabalu mencatatkan nilai jualan tertinggi dengan RM403.69 juta bagi kuantiti jualan sebanyak 43,204 tan metrik, diikuti oleh Putatan (RM20.77 juta; 1,499 tan metrik), Papar (RM16.81 juta; 1,893 tan metrik), Tuaran (RM16.25 juta; 1,640 tan metrik) dan Penampang (RM3.67 juta; 245 tan metrik).

14.4.3.2 Perikanan Tangkapan Darat

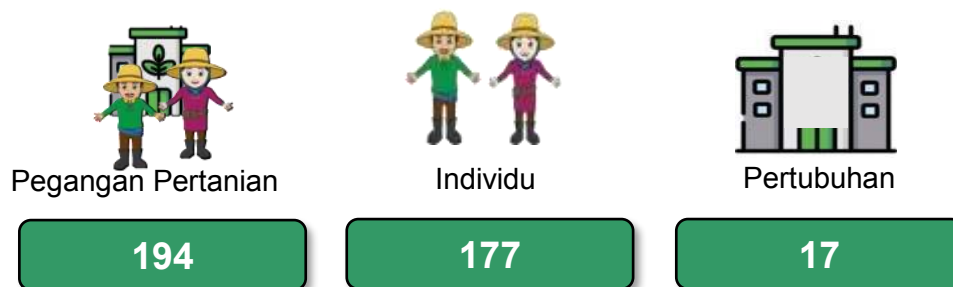
Zon Pantai Barat Selatan menyumbang 5.1 peratus kepada nilai jualan aktiviti Perikanan Tangkapan Darat negeri Sabah dengan nilai jualan RM1.10 juta dan kuantiti jualan sebanyak 59 tan metrik. Penyumbang utama kepada Perikanan Tangkapan Darat di zon ini adalah Tuaran dengan nilai jualan sebanyak RM1.01 juta dan kuantiti jualan 53.4 tan metrik, diikuti oleh Putatan (RM38.39 ribu; 3.5 tan metrik), Papar (RM32.42 ribu; 0.9 tan metrik), Kota Kinabalu (RM22.3 ribu; 2.2 tan metrik) dan Penampang (RM600; 0.2 tan metrik).

14.5 Subsektor Akuakultur, Zon Pantai Barat Selatan

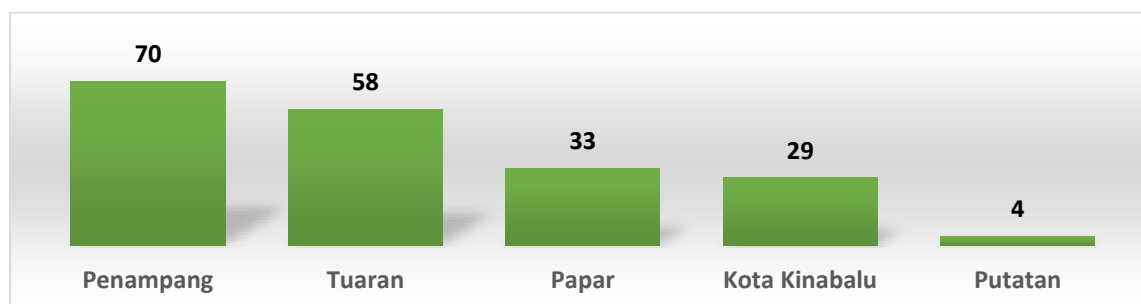
14.5.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Barat Selatan merekodkan 194 pegangan pertanian dengan 177 pegangan pertanian individu dan 17 pegangan pertanian pertubuhan. Daerah Penampang merekodkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 70 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Tuaran dengan 58 pegangan pertanian dan Papar dengan 33 pegangan pertanian. Sementara, Kota Kinabalu merekodkan 29 pegangan pertanian, manakala Putatan mencatatkan empat pegangan pertanian.

Paparan 153: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur mengikut Kategori, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

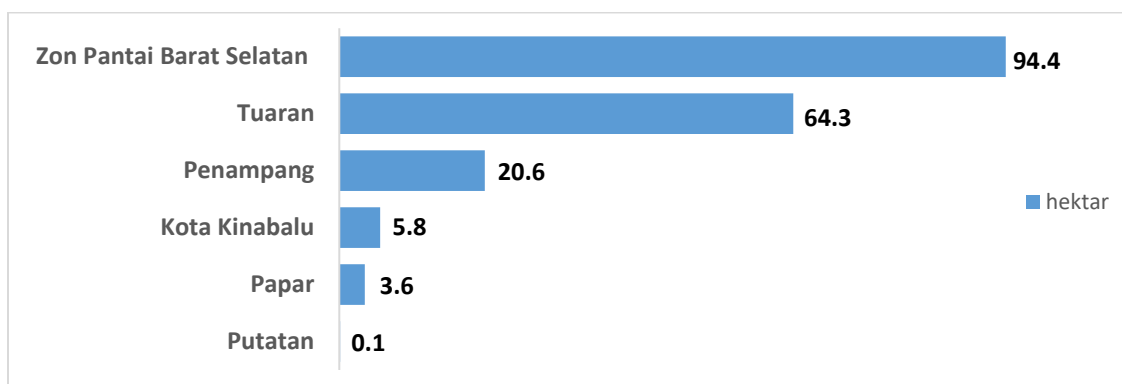
Carta 35: Bilangan Pegangan Pertanian Subsektor Akuakultur mengikut Daerah, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

14.5.2 Keluasan Ternakan Akuakultur

Dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa Zon Pantai Barat Selatan merekodkan keluasan 94.4 hektar untuk aktiviti akuakultur dengan 80.3 hektar diusahakan oleh pegangan pertanian individu dan 14.1 hektar diusahakan oleh pegangan pertanian pertubuhan. Daerah Tuaran merekodkan keluasan terbesar dengan 64.3 hektar, diikuti oleh Penampang dengan 20.6 hektar dan Kota Kinabalu dengan 5.8 hektar. Papar pula mencatatkan keluasan 3.6 hektar, manakala Putatan mencatatkan keluasan 0.1 hektar.

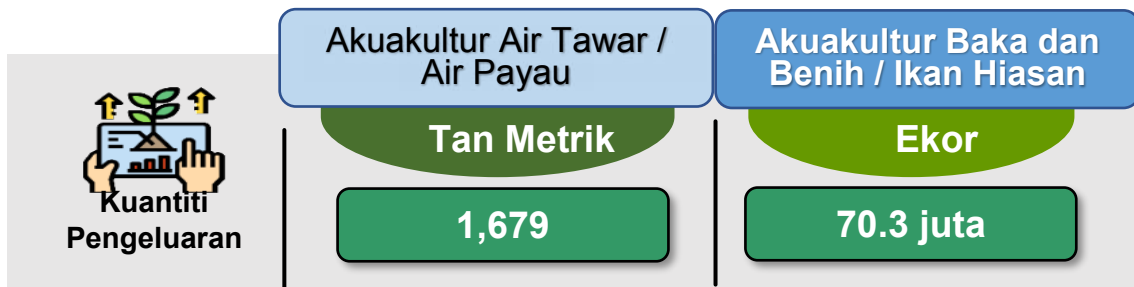
Carta 36: Keluasan Kawasan Subsektor Akuakultur, Zon Pantai Barat Selatan, 2023

14.5.3 Kuantiti Pengeluaran

Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Barat Selatan merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 1,679 tan metrik meliputi air tawar dan air payau atau 0.7 peratus daripada kuantiti pengeluaran aktiviti Akuakultur Air Tawar dan Air Payau negeri Sabah. Manakala, bagi aktiviti pengeluaran Baka dan Benih serta Ikan Hiasan, kuantiti pengeluaran yang dicatatkan adalah 70.3 juta ekor, menyumbang 64.4 peratus kepada aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan negeri Sabah. Kuantiti pengeluaran tertinggi direkodkan oleh daerah Tuaran bagi aktiviti Air Tawar dan Air Payau dengan 1,138 tan metrik, sementara aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan pula direkodkan oleh Kota Kinabalu dengan 70.0 juta ekor.

**Paparan 154: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Akuakultur,
Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

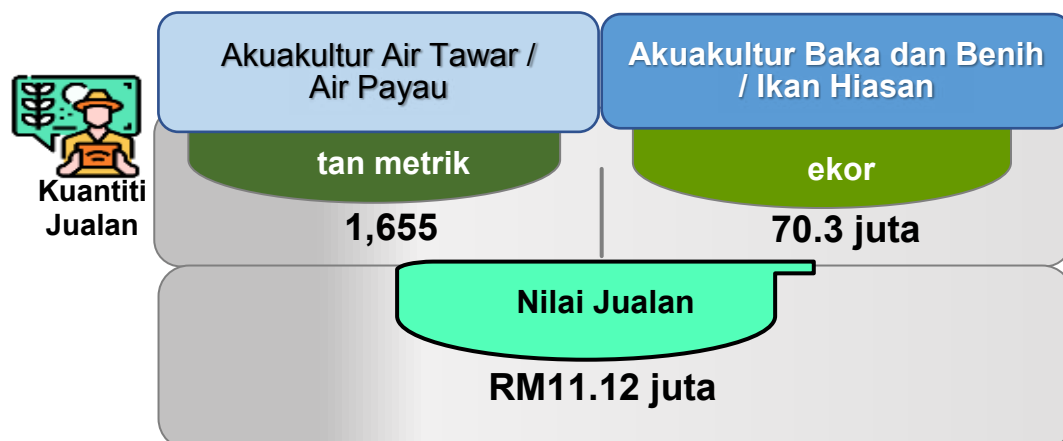

14.5.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Subsektor Akuakultur di Zon Pantai Barat Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 1,655 tan metrik dan 70.3 juta ekor dengan nilai jualan RM11.12 juta atau 5.6 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan akuakultur negeri Sabah. Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi di zon ini adalah Kota Kinabalu iaitu RM5.09 juta dengan kuantiti jualan 152 tan metrik dan 70.0 juta ekor.

Aktiviti Akuakultur Air Payau merupakan penyumbang utama kepada nilai jualan Subsektor Akuakultur di zon ini dengan RM5.69 juta, diikuti oleh aktiviti Akuakultur Air Tawar RM3.71 juta, Baka dan Benih RM1.65 juta, serta Ikan Hiasan RM0.08 juta.

**Paparan 155: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Akuakultur,
Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

14.5.4.1 Akuakultur Air Payau

Aktiviti Akuakultur Air Payau di Zon Pantai Barat Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 1,215.5 tan metrik dengan nilai jualan RM5.69 juta. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh daerah Kota Kinabalu iaitu RM3.37 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 141.2 tan metrik. Diikuti oleh Tuaran dengan nilai jualan RM2.03 juta dan kuantiti jualan sebanyak 1,063.0 tan metrik. Manakala, Penampang dan Papar mencatatkan nilai jualan di bawah RM1 juta iaitu masing-masing merekodkan RM251.80 ribu dan RM 41.18 ribu dengan kuantiti jualan 9.6 tan metrik dan 1.7 tan metrik. Tiada aktiviti Akuakultur Air Payau direkodkan di Putatan.

14.5.4.2 Akuakultur Air Tawar

Zon Pantai Barat Selatan merekodkan kuantiti jualan sebanyak 439.9 tan metrik dengan nilai jualan RM3.71 juta bagi aktiviti Akuakultur Air Tawar. Daerah Penampang mencatatkan kuantiti dan nilai jualan tertinggi di zon ini dengan 232.5 tan metrik dan nilai jualan RM1.71 juta. Diikuti oleh Papar yang merekodkan kuantiti jualan 126.8 tan metrik dan nilai jualan RM1.00 juta. Manakala, Tuaran mencatatkan kuantiti jualan 67.9 tan metrik dan nilai jualan RM0.80 juta. Sementara, Kota Kinabalu dan Putatan masing-masing mencatatkan kuantiti jualan 10.9 tan metrik (RM0.18 juta) dan 1.8 tan metrik (RM0.02 juta).

**Paparan 156: Nilai Jualan Subsektor Akuakultur bagi Dua Aktiviti Utama,
Zon Pantai Barat Selatan, 2023**

15.0 PARAMETER SEKTOR PERTANIAN, ZON PEDALAMAN UTARA

15.1 Pengenalan

Laporan ini membentangkan parameter utama sektor pertanian Zon Pedalaman Utara yang terdiri daripada daerah Tenom, Nabawan, Keningau dan Tambunan. Aktiviti pertanian yang dilaksanakan meliputi subsektor tanaman, ternakan, perikanan tangkapan, akuakultur serta perhutanan dan pembalakan melibatkan pegangan pertanian individu dan pegangan pertanian pertubuhan.

Merujuk kepada dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pedalaman Utara merekodkan penglibatan seramai 30,644 pegangan pertanian dengan nilai jualan keseluruhan sebanyak RM1.10 bilion (**Paparan 157**). Subsektor Tanaman merupakan penyumbang utama kepada jumlah nilai jualan keseluruhan di Zon Pedalaman Utara dengan nilai jualan sebanyak RM1.05 bilion, diikuti Subsektor Ternakan (RM39.59juta), Subsektor Perhutanan dan Pembalakan (RM6.99 juta), Subsektor Akuakultur (RM1.77 juta) dan Subsektor Perikanan Tangkapan (RM793.41 ribu).

Berdasarkan nilai jualan mengikut daerah, Keningau mendominasi Sektor Pertanian di Zon Pedalaman Utara dengan nilai jualan sebanyak RM773.45 juta menyumbang 70.2 peratus daripada nilai jualan di zon ini. Diikuti Tenom dengan nilai jualan sebanyak RM168.34 juta (15.3%). Manakala, Nabawan dan Tambunan masing-masing mencatatkan nilai jualan sebanyak RM97.69 juta (8.9%) dan RM62.41 juta (5.7%).

Paparan 157: Pegangan Pertanian dan Nilai Jualan, Zon Pedalaman Utara 2023

Pegangan Pertanian

30,644

Nilai Jualan

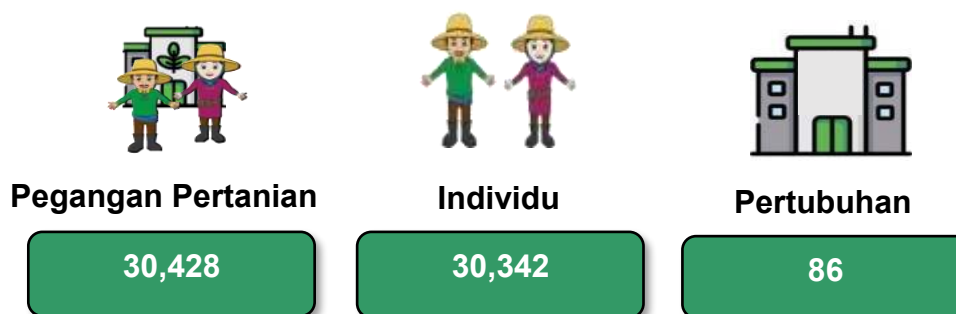
RM1.10 bilion

15.2 Subsektor Tanaman, Zon Pedalaman Utara

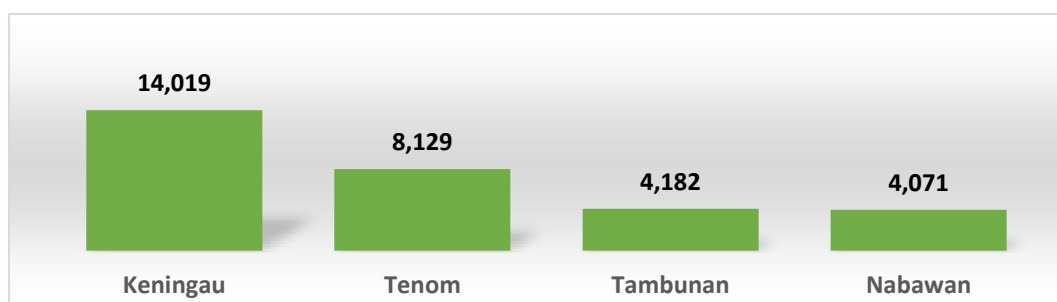
15.2.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Subsektor Tanaman di Zon Pedalaman Utara merekodkan 30,428 pegangan pertanian yang terdiri daripada 30,342 pegangan pertanian individu dan 86 pegangan pertanian pertubuhan (**Paparan 158**). Daerah Keningau mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi bagi Subsektor Tanaman iaitu 14,019 pegangan pertanian, diikuti oleh Tenom dengan 8,129 pegangan pertanian dan Tambunan dengan 4,182 pegangan pertanian. Manakala, Nabawan pula merekodkan seramai 4,071 pegangan pertanian.

Paparan 158: Pegangan Pertanian mengikut Kategori bagi Subsektor Tanaman, Zon Pedalaman Utara, 2023

Carta 37: Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Daerah, Zon Pedalaman Utara, 2023

15.2.2 Keluasan Bertanam dan Bertuai

Subsektor Tanaman di Zon Pedalaman Utara melibatkan kawasan bertanam seluas 151,148 hektar. Penggunaan tanah di zon ini membabitkan penanaman pelbagai jenis tanaman industri seperti tanaman kelapa sawit, getah, dan buah-buahan. Berdasarkan keseluruhan keluasan bertanam, 89.4 peratus atau 135,135 hektar adalah keluasan bertuai (**Paparan 159**).

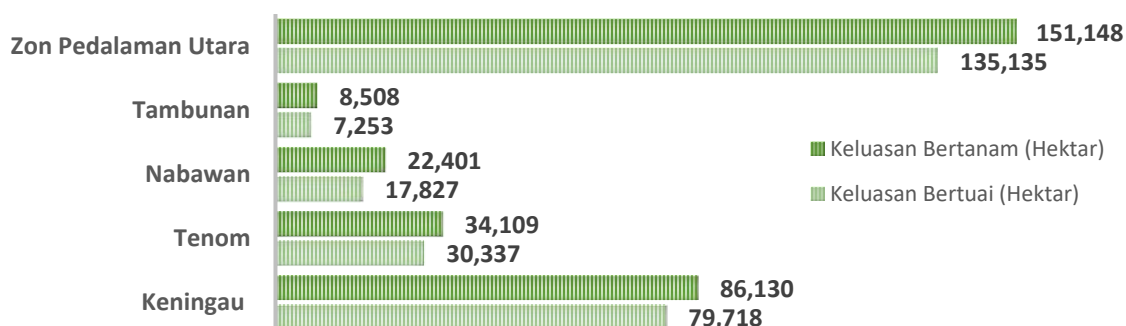
Tiga daerah yang mencatatkan keluasan bertanam terbesar adalah Keningau dengan 86,130 hektar, diikuti oleh Tenom dengan keluasan 34,109 hektar dan Nabawan dengan keluasan 22,400 hektar.

Keningau mencatatkan kadar keluasan bertuai tertinggi iaitu 92.6 peratus dengan keluasan 79,718 hektar berbanding 86,130 hektar keluasan bertanam, diikuti oleh Tenom (88.9%) dan Tambunan (85.2%). Manakala, Nabawan mencatatkan kadar bertuai 79.6 peratus.

Paparan 159: Keluasan Bertanam dan Bertuai, Zon Pedalaman Utara, 2023

Carta 38: Keluasan Bertanam dan Bertuai mengikut Daerah, Zon Pedalaman Utara, 2023

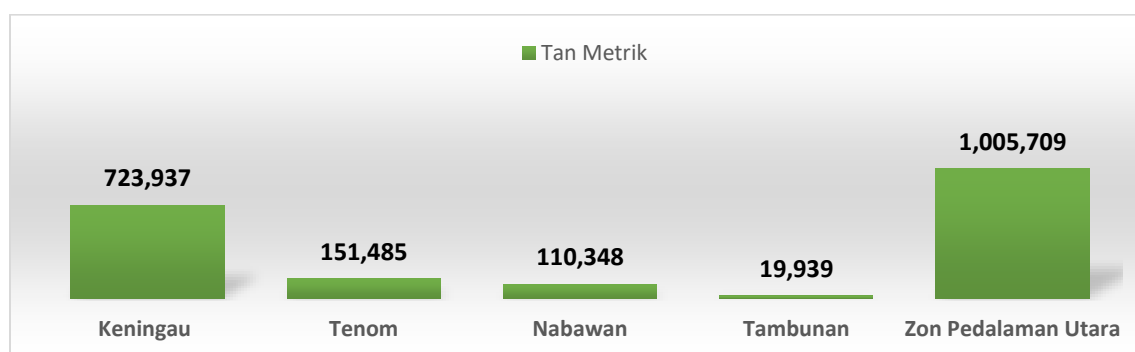

15.2.3 Kuantiti Pengeluaran

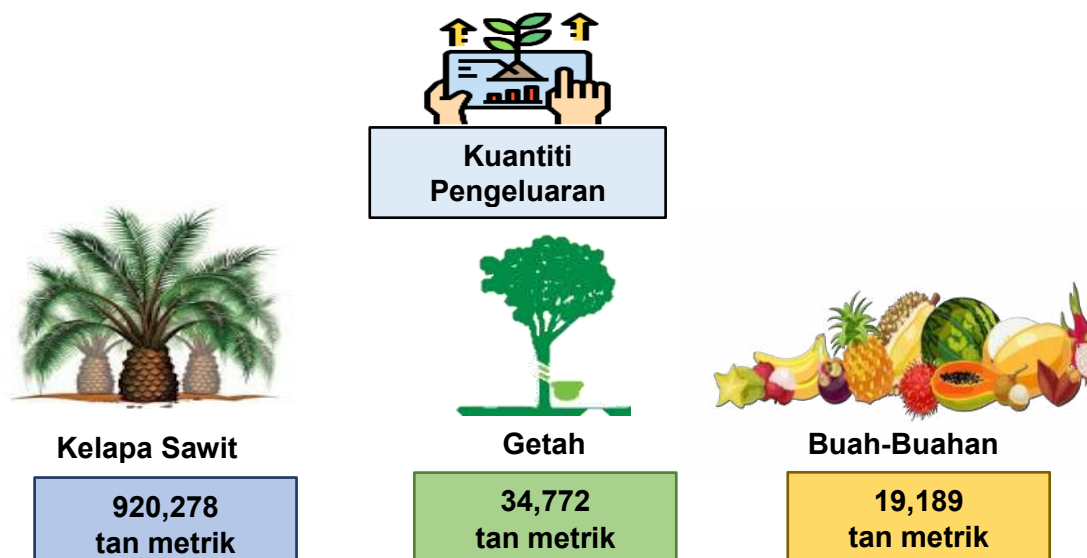
Subsektor Tanaman di Zon Pedalaman Utara mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 1.01 juta tan metrik. Daerah Keningau mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi dengan pengeluaran sebanyak 723.9 ribu tan metrik, seterusnya Tenom dengan 151.5 ribu tan metrik dan Nabawan dengan 110.3 ribu tan metrik. Tambunan mencatatkan kuantiti pengeluaran terendah di zon ini dengan 19.9 ribu tan metrik.

Tanaman utama yang merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi di zon ini adalah kelapa sawit 920.3 ribu tan metrik, diikuti oleh getah 34.8 ribu tan metrik dan buah-buahan 19.2 ribu tan metrik.

Carta 39: Kuantiti Pengeluaran mengikut Daerah, Zon Pedalaman Utara, 2023

Paparan 160: Tiga Tanaman Utama mengikut Kuantiti Pengeluaran Subsektor Tanaman, Zon Pedalaman Utara, 2023

15.2.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pedalaman Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 998.3 ribu tan metrik dengan nilai jualan RM1.05 bilion. Daerah Keningau mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 720.4 ribu tan metrik dengan nilai jualan sebanyak RM732.49 juta, menyumbang 69.6 peratus kepada nilai jualan tanaman zon ini, diikuti oleh Tenom (149.1 ribu tan metrik; RM161.02 juta) dan Nabawan (110.2 ribu tan metrik; RM97.29 juta). Manakala, Tambunan mencatatkan kuantiti jualan 18.6 ribu dengan nilai RM61.95 juta.

Penanaman kelapa sawit, getah dan buah-buahan merupakan tiga aktiviti utama yang mencatatkan nilai jualan tertinggi dalam Subsektor Tanaman di Zon Pedalaman Utara.

Paparan 161: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Tanaman, Zon Pedalaman Utara, 2023

15.2.4.1 Kelapa Sawit

Penanaman Kelapa sawit yang mencatatkan nilai jualan RM763.34 juta, menyumbang 72.5 peratus kepada nilai jualan Subsektor Tanaman Zon Pedalaman Utara. Daerah penyumbang utama kepada penanaman kelapa sawit di zon ini adalah Keningau dengan kuantiti jualan 697.9 ribu tan metrik dan nilai jualan sebanyak RM578.34 juta, menyumbang 75.8 peratus kepada nilai jualan kelapa sawit zon ini.

15.2.4.2 Getah

Getah juga merupakan antara aktiviti pertanian yang penting bagi Subsektor Tanaman di Zon Pedalaman Utara. Aktiviti penanaman getah di zon ini mencatatkan kuantiti jualan 34,772 tan metrik dengan nilai jualan sebanyak RM185.28 juta. Keningau turut menjadi penyumbang utama bagi penanaman getah di zon ini dengan nilai jualan RM117.03 juta.

15.2.4.3 Buah-Buahan

Penanaman buah-buahan mencatatkan nilai jualan sebanyak RM66.14 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 16,731 tan metrik. Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi adalah Tenom iaitu RM30.39 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 10,481 tan metrik, menyumbang 45.9 peratus kepada nilai jualan buah-buahan di zon ini. Tanaman buah pisang, betik dan durian merupakan penyumbang utama kepada tanaman buah-buahan di Tenom dengan nilai jualan RM5.38 juta dan kuantiti jualan sebanyak 13.24 ribu tan metrik.

Paparan 162: Tiga Tanaman Utama mengikut Nilai Jualan Subsektor Tanaman, Zon Pedalaman Utara, 2023

Kelapa Sawit

RM763.34 juta

Getah

RM185.28 juta

Buah-Buahan

RM66.14 juta

15.3 Subsektor Ternakan, Zon Pedalaman Utara

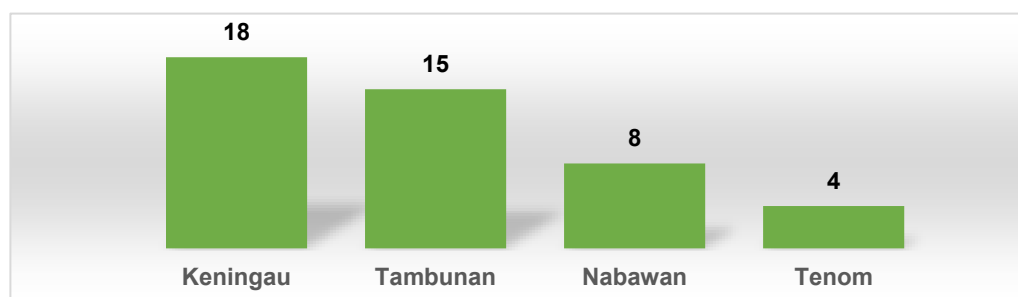
15.3.1 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa terdapat 45 pegangan pertanian bagi Subsektor Ternakan di Zon Pedalaman Utara dengan 37 pegangan pertanian individu dan lapan pegangan pertanian pertubuhan. Daerah Keningau mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 18 pegangan pertanian, diikuti oleh Tambunan dengan 15 pegangan pertanian, Nabawan dengan lapan pegangan pertanian dan Tenom merekodkan empat pegangan pertanian.

Paparan 163: Pegangan Pertanian mengikut Kategori bagi Subsektor Ternakan, Zon Pedalaman Utara, 2023

Carta 40: Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Daerah, Zon Pedalaman Utara, 2023

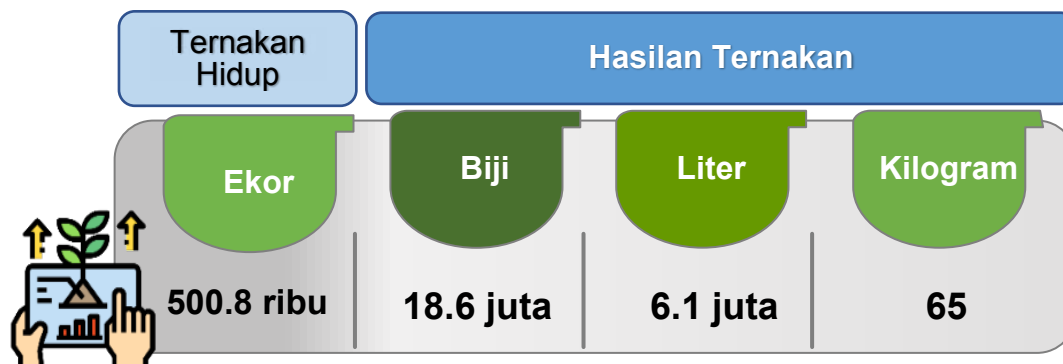

15.3.2 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran bagi Subsektor Ternakan di Zon Pedalaman Utara sebanyak 500.8 ribu ekor bagi ternakan hidup. Manakala, kuantiti pengeluaran bagi hasilan ternakan pula direkodkan dengan 18.6 juta biji telur, 6.1 juta liter susu segar dan 65 kilogram yang meliputi sarang burung walet, madu dan hasilan lain.

Daerah Tenom merupakan penyumbang utama kepada pengeluaran ternakan hidup di zon ini, iaitu 468.7 ribu ekor dan juga daerah yang merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi bagi hasilan ternakan lain termasuk sarang burung dan madu dengan kuantiti 50 kilogram. Manakala, Keningau merupakan pengeluar telur tertinggi dan daerah tunggal bagi penghasilan susu segar dengan catatan 18.5 juta biji telur dan 6.1 juta liter susu segar.

**Paparan 164: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan,
Zon Pedalaman Utara, 2023**

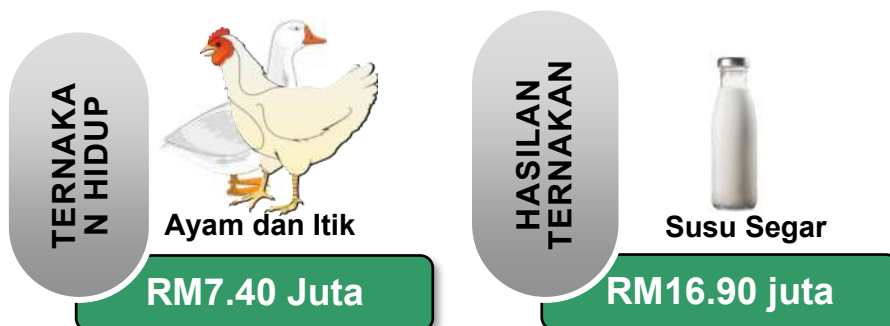
15.3.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Secara keseluruhan, pada tahun 2023, Zon Pedalaman Utara menyumbang sebanyak RM39.59 juta atau 2.0 peratus daripada nilai jualan keseluruhan Subsektor Ternakan negeri Sabah. Zon ini mencatatkan kuantiti jualan ternakan hidup sebanyak 473.2 ribu ekor dengan nilai jualan RM14.56 juta. Manakala, kuantiti jualan yang direkodkan bagi hasilan ternakan pula adalah 17.1 juta biji telur, 6.1 juta liter susu segar dan 59 kilogram yang meliputi sarang burung walet, madu dan hasilan lain dengan nilai jualan RM25.03 juta.

Subsektor Ternakan di Zon Pedalaman Utara didominasi oleh ternakan ayam dan itik yang menyumbang 50.8 peratus nilai jualan ternakan hidup di zon ini, serta pengeluaran susu segar yang menyumbang 67.5 peratus daripada nilai jualan hasilan ternakan zon ini.

Daerah utama penyumbang kepada Subsektor Ternakan di zon ini adalah Keningau dengan sumbangan nilai jualan sebanyak RM32.33 juta, diikuti oleh Tenom (RM6.95 juta) dan Tambunan (RM267.21 ribu). Manakala, Nabawan mencatatkan nilai jualan terendah dengan RM40.85 ribu.

Paparan 165: Aktiviti Utama mengikut Nilai Jualan Tertinggi mengikut Kategori, Subsektor Ternakan, Zon Pedalaman Utara, 2023

15.3.3.1 Ternakan Ayam dan Itik

Kuantiti jualan ayam dan itik di Zon Pedalaman Utara mencapai jumlah 471.5 ribu ekor, merekodkan kadar jualan 94.1 peratus daripada jumlah pengeluaran ayam dan itik di zon ini dengan nilai jualan sebanyak RM7.40 juta. Nilai jualan tertinggi bagi ternakan ayam dan itik di Zon Pedalaman Utara direkodkan oleh Tenom dengan nilai jualan sebanyak RM6.92 juta dan kuantiti jualan 443.0 ribu ekor. Diikuti oleh Keningau dengan nilai jualan sebanyak RM472.07 ribu dan kuantiti jualan sebanyak 28.4 ribu ekor.

15.3.3.2 Susu Segar

Penghasilan susu segar di zon ini didominasi oleh daerah Keningau sebagai pengeluar tunggal susu segar di zon ini. Keningau mencatatkan Kuantiti jualan susu segar sebanyak 6.1 juta liter dengan nilai jualan sebanyak RM16.90 juta pada tahun 2023.

15.4 Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pedalaman Utara

15.4.1 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pedalaman Utara mencatatkan seramai 37 pegangan pertanian bagi Subsektor Perikanan Tangkapan dan kesemuanya merupakan pegangan pertanian individu. Daripada jumlah ini, Tenom mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan merekodkan 17 pegangan pertanian, diikuti oleh Nabawan sebanyak 13 pegangan pertanian dan Keningau dengan tujuh pegangan pertanian.

Paparan 166: Pegangan Pertanian mengikut Kategori bagi Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pedalaman Utara, 2023

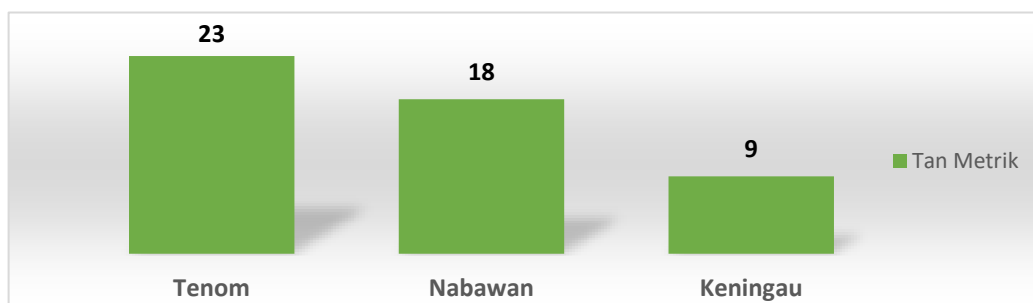
Pegangan Pertanian Individu

37

15.4.2 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, Subsektor Perikanan Tangkapan di Zon Pedalaman Utara merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 50 tan metrik. Kuantiti pengeluaran tertinggi direkodkan oleh daerah Tenom dengan mencatatkan 23 tan metrik (46.0%), diikuti oleh Nabawan 18 tan metrik (36.0%) dan Keningau mencatatkan 9 tan metrik (18.0%).

Carta 41: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Daerah, Zon Pedalaman Utara, 2023

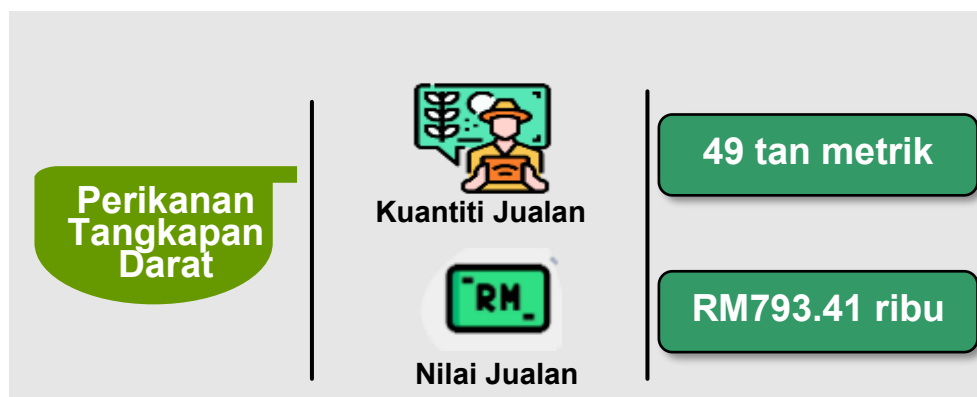

15.4.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pedalaman Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 49 tan metrik dengan nilai jualan RM793.41 ribu (**Paparan 167**). Nilai jualan tertinggi direkodkan di Tenom iaitu RM338.65 ribu dengan kuantiti jualan sebanyak 23 tan metrik, menyumbang 42.7 peratus kepada nilai jualan Subsektor Perikanan Tangkapan di zon ini. Ini diikuti oleh Nabawan dengan nilai jualan sebanyak RM255.07 ribu dengan kuantiti jualan 17 tan metrik. Seterusnya, Keningau merekodkan kuantiti jualan sebanyak 9 tan metrik dengan nilai jualan sebanyak RM199.69 ribu.

Aktiviti perikanan tangkapan di Zon Pedalaman Utara hanya melibatkan Perikanan Tangkapan Darat di Zon D.

Paparan 167: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan Darat, Zon Pedalaman Utara, 2023

15.5 Subsektor Akuakultur, Zon Pedalaman Utara

15.5.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Subsektor Akuakultur di Zon Pedalaman Utara merekodkan 162 pegangan pertanian dan hanya melibatkan pegangan pertanian individu. Daerah Keningau merekodkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 113 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Tambunan dengan 37 pegangan pertanian. Sementara itu, Tenom merekodkan tujuh pegangan pertanian serta Nabawan merekodkan lima pegangan pertanian individu.

Paparan 168: Pegangan Pertanian mengikut Kategori bagi Subsektor Akuakultur, Zon Pedalaman Utara, 2023

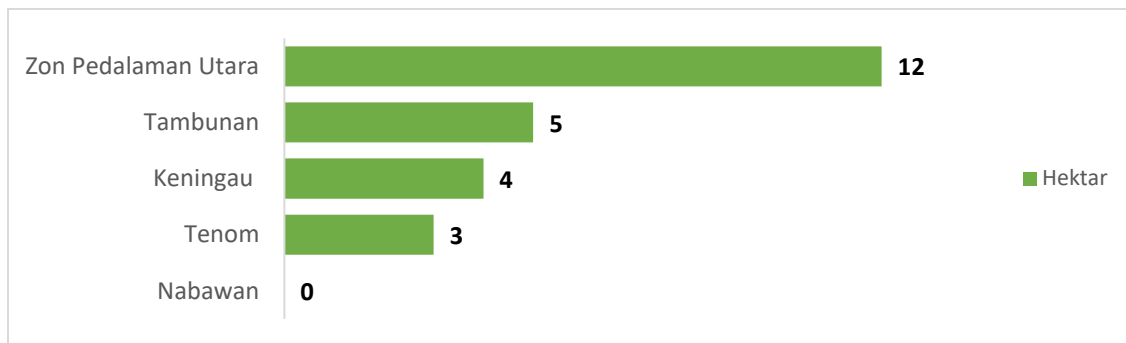
Pegangan Pertanian

162

15.5.2 Keluasan Ternakan

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa Zon Pedalaman Utara merekodkan keluasan 12 hektar untuk aktiviti akuakultur yang diusahakan oleh pegangan pertanian individu. Daerah Tambunan merekodkan keluasan terbesar dengan keluasan 5 hektar, diikuti oleh Keningau dengan 4 hektar dan Tenom dengan keluasan 3 hektar. Manakala, Nabawan mencatatkan keluasan sebanyak 0.4 hektar

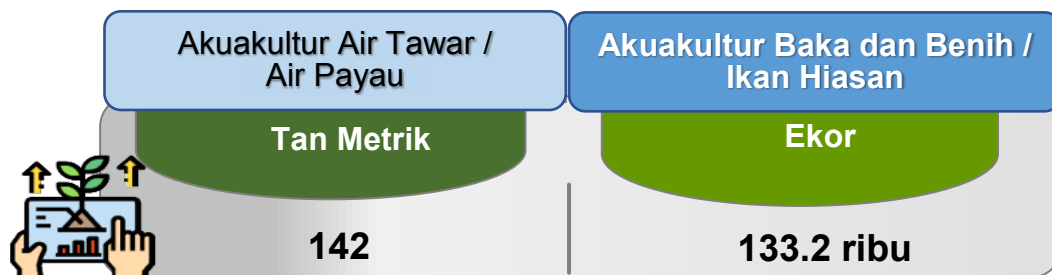
Carta 42: Keluasan Ternakan Akuakultur mengikut Daerah, Zon Pedalaman Utara, 2023

15.5.3 Kuantiti Pengeluaran

Subsektor Akuakultur di Zon Pedalaman Utara merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 142 tan metrik meliputi Aktiviti Akuakultur Air Tawar dan Air Payau. Manakala, pengeluaran Aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan adalah sebanyak 133.2 ribu ekor. Kuantiti pengeluaran tertinggi direkodkan oleh Keningau dengan 122 tan metrik bagi aktiviti Akuakultur Air Tawar dan Air Payau, manakala 132.8 ribu ekor bagi aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan.

Paparan 169: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Akuakultur, Zon Pedalaman Utara, 2023

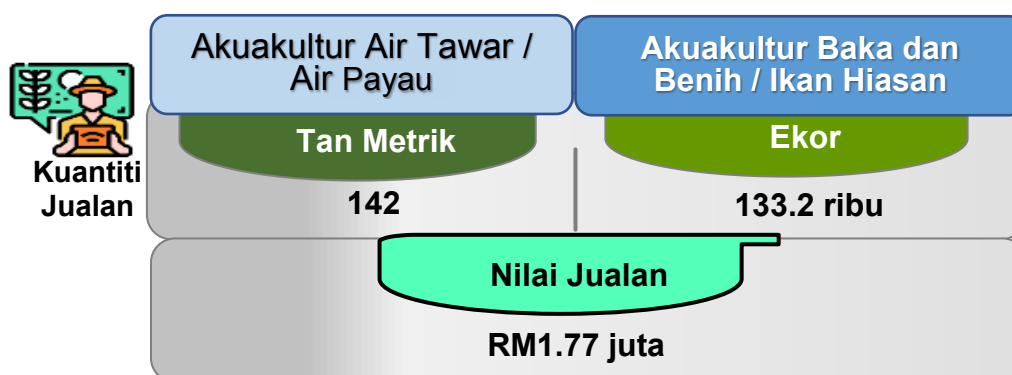

15.5.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Subsektor Akuakultur di Zon Pedalaman Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 140 tan metrik dan 133.1 ribu ekor dengan nilai jualan RM1.77 juta. Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi di zon ini adalah Keningau iaitu RM1.43 juta dengan kuantiti jualan 122 tan metrik dan 132.8 ribu ekor.

Aktiviti Akuakultur Air Tawar merupakan penyumbang utama kepada nilai jualan Subsektor Akuakultur di zon ini dengan RM1.58 juta, diikuti oleh aktiviti Akuakultur Ikan Hiasan (RM145.51 ribu), Akuakultur Baka dan Benih (RM30.0 ribu), serta Akuakultur Air Payau (RM10.06 ribu).

**Paparan 170: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Akuakultur,
Zon Pedalaman Utara, 2023**

15.5.4.1 Akukultur Air Tawar

Zon Pedalaman Utara merekodkan kuantiti jualan sebanyak 139.8 tan metrik dengan nilai jualan RM1.58 juta bagi aktiviti Akuakultur Air Tawar. Keningau merekodkan kuantiti jualan tertinggi dengan 122.1 tan metrik dan nilai jualan sebanyak RM1.32 juta, diikuti oleh Tambunan dengan 6.1 tan metrik dan nilai jualan sebanyak RM115.59 ribu. Manakala, Nabawan dan Tenom masing-masing mencatatkan nilai jualan sebanyak RM111.72 ribu (5.6 tan metrik) dan RM36.88 ribu (6.0 tan metrik).

15.5.4.2 Akuakultur Ikan Hiasan

Aktiviti Akuakultur Ikan Hiasan di Zon Pedalaman Utara mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 73.1 ribu ekor dan nilai jualan RM145.51 ribu. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh daerah Tambunan dengan RM72.01 ribu, diikuti oleh Keningau dengan RM72.0 ribu. Manakala, Tenom mencatatkan nilai jualan terendah dengan RM1.5 ribu.

16.0 PARAMETER SEKTOR PERTANIAN, ZON PEDALAMAN SELATAN

16.1 Pengenalan

Laporan ini membentangkan parameter utama sektor pertanian Zon Pedalaman Selatan yang terdiri daripada daerah Beaufort, Kuala Penyu, Sipitang dan Membakut. Aktiviti pertanian yang dilaksanakan meliputi subsektor tanaman, ternakan, perikanan tangkapan, akuakultur serta perhutanan dan pembalakan melibatkan pegangan pertanian individu dan pegangan pertanian pertubuhan.

Merujuk kepada dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pedalaman Selatan merekodkan penglibatan seramai 14,131 pegangan pertanian dengan nilai jualan keseluruhan sebanyak RM738.13 juta (**Paparan 1**). Subsektor Tanaman merupakan penyumbang utama kepada jumlah nilai jualan keseluruhan di Zon Pedalaman Selatan dengan nilai jualan sebanyak RM564.53 juta, diikuti Subsektor Perhutanan dan Pembalakan (RM119.30 juta), Subsektor Perikanan Tangkapan (RM45.58 juta), Subsektor Ternakan (RM6.76 juta) dan Subsektor Akuakultur (RM1.95 juta).

Berdasarkan nilai jualan mengikut daerah, Beaufort mendominasi Sektor Pertanian di Zon Pedalaman Selatan dengan nilai jualan sebanyak RM434.39 juta menyumbang 58.9 peratus daripada nilai jualan di zon ini. Diikuti Sipitang dengan nilai jualan sebanyak RM208.59 juta (28.3%). Manakala, Membakut dan Kuala Penyu masing-masing mencatatkan nilai jualan sebanyak RM56.63 juta (7.7%) dan RM38.52 juta (5.2%).

**Paparan 171: Pegangan Pertanian dan Nilai Jualan,
Zon Pedalaman Selatan 2023**

Pegangan Pertanian

14,131

Nilai Jualan

RM738.13 juta

16.2 Subsektor Tanaman, Zon Pedalaman Selatan

16.2.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, subsektor tanaman di Zon Pedalaman Selatan merekodkan 13,095 pegangan pertanian yang terdiri daripada 13,076 pegangan pertanian individu dan 19 pegangan pertanian pertubuhan (**Paparan 172**). Daerah Beaufort mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi bagi subsektor tanaman iaitu 4,547 pegangan pertanian, diikuti oleh Sipitang dengan 3,781 pegangan pertanian, Kuala Penyu 2,837 dan Membakut 1,733 pegangan pertanian.

**Paparan 172: Pegangan Pertanian mengikut Kategori bagi Subsektor Tanaman,
Zon Pedalaman Selatan, 2023**

Pegangan Pertanian

14,268

Individu

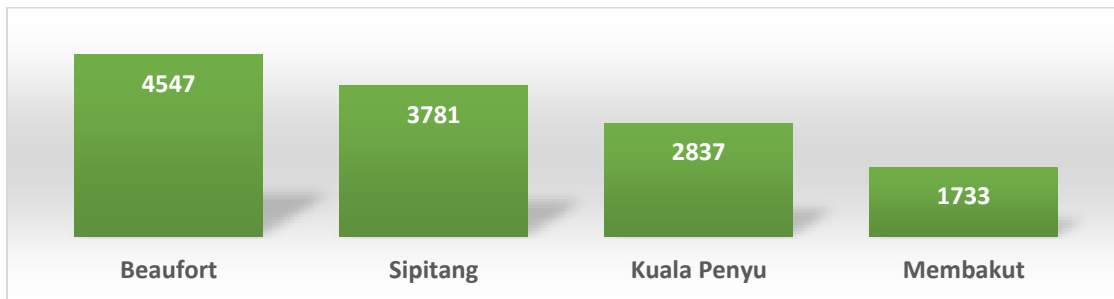
14,215

Pertubuhan

53

Carta 43: Pegangan Pertanian Subsektor Tanaman mengikut Daerah, Zon Pedalaman Selatan, 2023

16.2.2 Keluasan Bertanam dan Bertuai

Subsektor Tanaman di Zon Pedalaman Selatan melibatkan kawasan bertanam seluas 53,262 hektar. Penggunaan tanah di zon ini membabitkan penanaman pelbagai jenis tanaman industri seperti tanaman kelapa sawit dan getah, buah-buahan dan sayur-sayuran. Berdasarkan keseluruhan keluasan bertanam, seluas 49,118 hektar adalah keluasan bertuai (**Paparan 173**).

Tiga daerah yang mencatatkan keluasan bertanam terbesar adalah Beaufort dengan 34,001 hektar, diikuti oleh Sipitang dengan keluasan 9,932 hektar dan Kuala Penyu dengan keluasan 6,221 hektar.

Beaufort mencatatkan kadar keluasan bertuai tertinggi iaitu 93.9 peratus dengan keluasan 31,925 berbanding 34,001 hektar keluasan bertanam, diikuti oleh Membakut (90.8%) dan Sipitang (90.0%). Manakala, Kuala Penyu mencatatkan kadar di bawah 90 peratus iaitu 87.4 peratus.

Paparan 173: Keluasan Bertanam dan Bertuai, Zon Pedalaman Selatan, 2023

Bertanam

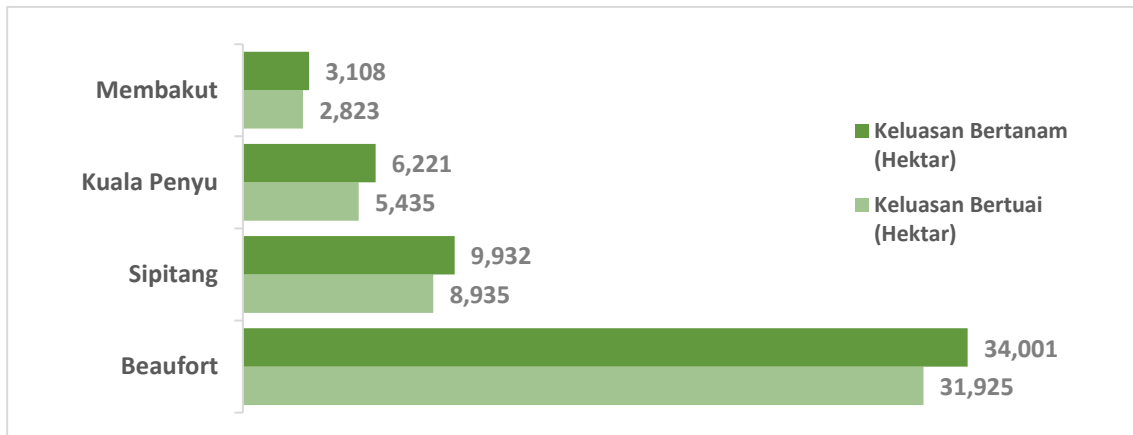
53,262 hektar

Bertuai

49,118 hektar

Carta 44: Keluasan Bertanam dan Bertuai mengikut Daerah, Zon Pedalaman Selatan, 2023

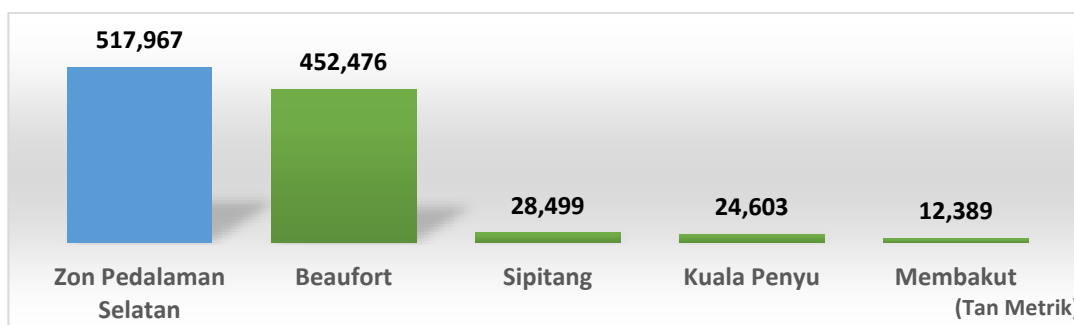

16.2.3 Kuantiti Pengeluaran

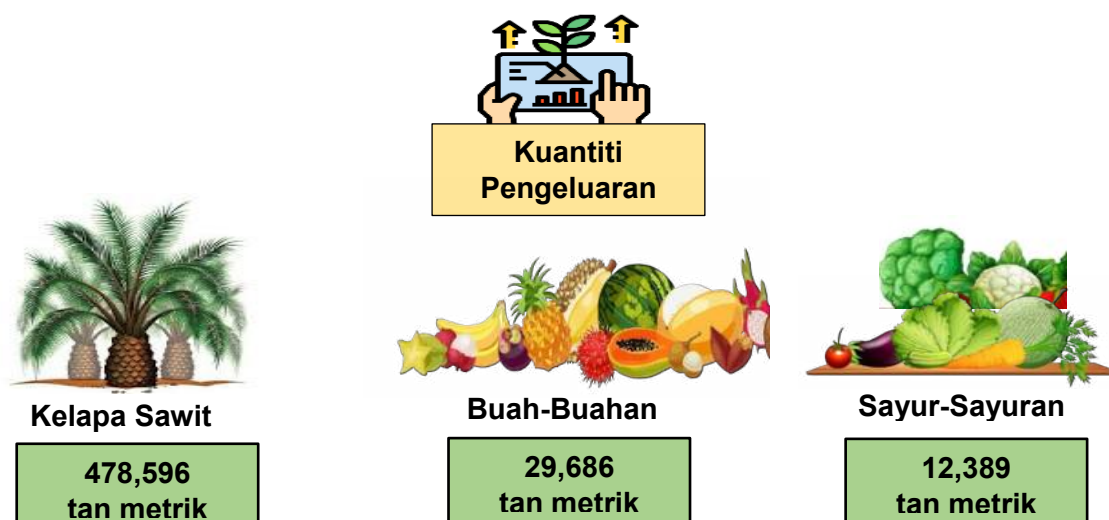
Subsektor Tanaman di Zon Pedalaman Selatan mencatatkan kuantiti pengeluaran sebanyak 518.0 ribu tan metrik. Daerah Beaufort mencatatkan kuantiti pengeluaran tertinggi dengan pengeluaran sebanyak 452.5 ribu tan metrik, seterusnya Sipitang dengan 28,499 tan metrik dan Kuala Penyu dengan 24,603 tan metrik. Manakala, Membakut merekodkan 12,389 tan metrik kuantiti pengeluaran.

Tanaman utama yang merekodkan kuantiti pengeluaran tertinggi di zon ini adalah kelapa sawit 478.6 ribu tan metrik, diikuti oleh buah-buahan 29,686 tan metrik dan sayur-sayuran 4,259 tan metrik.

Carta 45: Kuantiti Pengeluaran mengikut Daerah, Zon Pedalaman Selatan, 2023

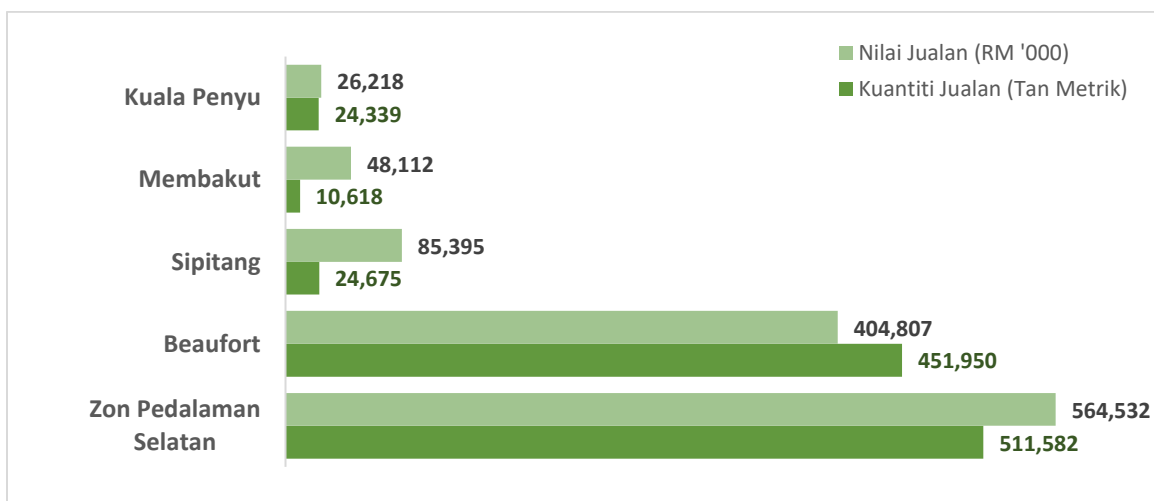
**Paparan 174: Tiga Tanaman Utama mengikut Kuantiti Pengeluaran Subsektor
Tanaman, Zon Pedalaman Selatan, 2023**

16.2.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pedalaman Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 511.6 ribu tan metrik dengan nilai jualan RM564.53 juta. Daerah Beaufort mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 452.0 ribu tan metrik dengan nilai jualan sebanyak RM404.81 juta, menyumbang 71.7 peratus kepada nilai jualan tanaman zon ini, diikuti oleh Sipitang (24,675 tan metrik; RM85.40 juta), Membakut (10,618 tan metrik; RM48.11 juta) dan Kuala Penyu (24,339 tan metrik; RM26.22 juta).

Carta 46: Kuantiti dan Nilai Jualan mengikut Daerah, Zon Pedalaman Selatan, 2023

Penanaman kelapa sawit, buah-buahan dan sayur-sayuran merupakan tiga aktiviti utama yang mencatatkan nilai jualan tertinggi dalam Subsektor Tanaman di Zon Pedalaman Selatan.

16.2.4.1 Kelapa Sawit

Penanaman Kelapa sawit yang mencatatkan nilai jualan RM400.08 juta, menyumbang 70.9 peratus kepada nilai jualan Subsektor Tanaman Zon Pedalaman Selatan. Daerah penyumbang utama kepada penanaman kelapa sawit di zon ini adalah Beaufort dengan kuantiti jualan 444,597 tan metrik dan nilai jualan sebanyak RM371.53 juta, menyumbang 92.9 peratus kepada nilai jualan kelapa sawit zon ini.

16.2.4.2 Buah-Buahan

Penanaman buah-buahan mencatatkan nilai jualan sebanyak RM117.93 juta dengan kuantiti sebanyak 23,878 tan metrik. Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi adalah Sipitang iaitu RM69.61 juta, menyumbang 59.0 peratus kepada nilai jualan buah-buahan di zon ini dan 12,728 tan metrik kuantiti jualan. Tanaman durian merupakan penyumbang utama kepada tanaman buah-buahan di Sipitang dengan nilai jualan RM51.03 juta dan kuantiti jualan sebanyak 6.0 ribu tan metrik.

16.2.4.3 Sayur-Sayuran

Tanaman makanan seperti sayur-sayuran juga merupakan antara aktiviti pertanian yang penting bagi Subsektor Tanaman di Zon Pedalaman Selatan. Aktiviti penanaman sayur-sayuran di zon ini mencatatkan kuantiti jualan 4,042 tan metrik dengan nilai jualan sebanyak RM24.91 juta. Daerah Membakut menjadi penyumbang utama bagi penanaman sayur-sayuran di zon ini dengan nilai jualan RM13.81 juta dan sayur Cekur Manis merupakan keluaran sayur utama di daerah ini.

Paparan 175: Tiga Tanaman Utama mengikut Nilai Jualan Subsektor Tanaman, Zon Pedalaman Selatan, 2023

Kelapa Sawit

RM400.08 juta

Buah-Buahan

RM117.93 juta

Sayur-Sayuran

RM24.91 juta

16.3 Subsektor Ternakan, Zon Pedalaman Selatan

16.3.1 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa terdapat 298 pegangan pertanian bagi Subsektor Ternakan di Zon Pedalaman Selatan. Daerah Membakut mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi iaitu 140 pegangan pertanian, diikuti oleh Beaufort dengan 92 pegangan pertanian, Kuala Penyu 38 pegangan pertanian dan Sipitang merekodkan 28 pegangan pertanian.

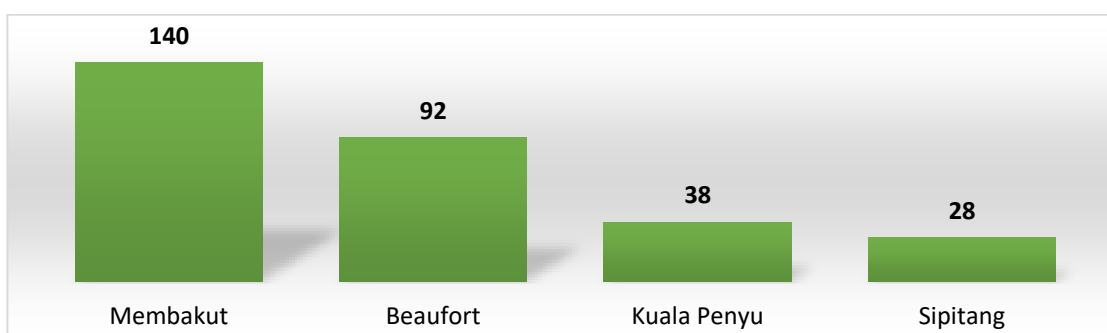
Paparan 176: Pegangan Pertanian mengikut Kategori bagi Subsektor Ternakan, Zon Pedalaman Selatan, 2023

Pegangan Pertanian Individu

298

Carta 47: Pegangan Pertanian Subsektor Ternakan mengikut Daerah, Zon Pedalaman Selatan, 2023

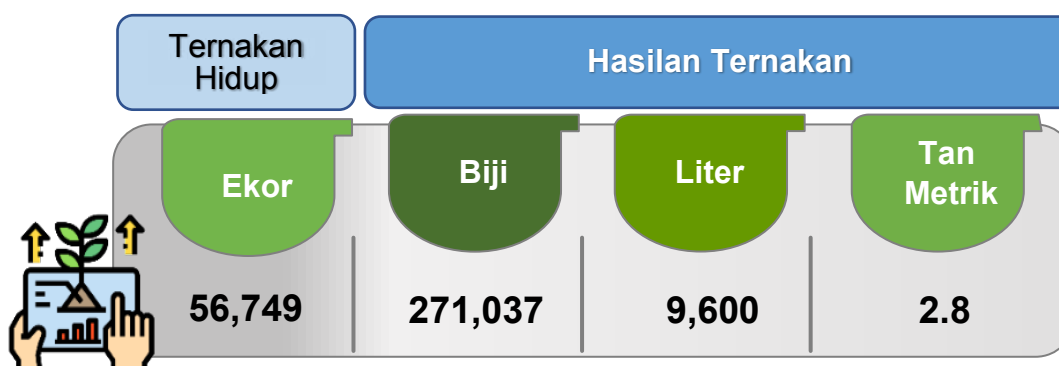

16.3.2 Kuantiti Pengeluaran

Kuantiti pengeluaran bagi Subsektor Ternakan di Zon Pedalaman Selatan sebanyak 56,749 ekor bagi ternakan hidup. Manakala, kuantiti pengeluaran bagi hasilan ternakan pula direkodkan dengan 271,037 biji telur, 9,600 liter susu segar dan 2.8 tan metrik yang meliputi sarang burung walet, madu dan hasilan lain.

Daerah Beaufort merupakan penyumbang utama kepada pengeluaran ternakan hidup di zon ini, iaitu 32,592 ekor. Manakala, Kuala Penyu merupakan pengeluar telur ayam dan itik tertinggi sebanyak 131,370 biji, dan daerah tunggal bagi penghasilan susu segar sebanyak 9,600 liter.

**Paparan 177: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan,
Zon Pedalaman Selatan, 2023**

16.3.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Secara keseluruhan, pada tahun 2023, Zon Pedalaman Selatan menyumbang sebanyak RM6.76 juta atau 0.3 peratus daripada nilai jualan keseluruhan Subsektor Ternakan negeri Sabah. Tiga daerah utama penyumbang kepada Subsektor Ternakan di zon ini adalah Beaufort dengan sumbangan nilai jualan sebanyak RM4.63 juta, Membakut (RM1.55 juta) dan Kuala Penyu (RM0.40 juta).

Subsektor Ternakan di Zon Pedalaman Selatan didominasi oleh penternakan kambing dan bebiri bagi ternakan hidup serta pengeluaran telur bagi hasilan ternakan.

Paparan 178: Aktiviti Utama mengikut Nilai Jualan Subsektor Ternakan, Zon Pedalaman Selatan, 2023

16.3.3.1 Ternakan Kambing dan Bebiri

Pada tahun 2023, Zon Pedalaman Selatan merekodkan nilai jualan kambing dan bebiri sebanyak RM3.04 juta, menyumbang 61.0 peratus kepada nilai jualan keseluruhan ternakan hidup di zon ini dengan kuantiti jualan 2,186 ekor. Nilai jualan tertinggi bagi ternakan kambing dan bebiri di zon ini direkodkan oleh Beaufort, iaitu sebanyak RM2.73 juta dengan kuantiti jualan 1,920 ekor. Sementara itu, Membakut mencatatkan nilai jualan sebanyak RM229.92 ribu dengan kuantiti jualan 196 ekor.

16.3.3.2 Telur Ayam dan Itik

Dari segi kuantiti jualan, Zon Pedalaman Selatan merekodkan kuantiti jualan sebanyak 203,035 biji telur, iaitu mewakili 74.9 peratus daripada jumlah pengeluaran telur zon ini dengan nilai jualan RM155.83 ribu. Baki yang tidak dijual adalah untuk kegunaan sendiri dan sebahagiannya rosak atau tidak memenuhi piawaian untuk dijual. Daerah Kuala Penyu mencatatkan kuantiti jualan tertinggi sebanyak 116,310 biji telur dengan nilai RM78.32 ribu.

16.4 Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pedalaman Selatan

16.4.1 Pegangan Pertanian

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024, Zon Pedalaman Selatan mencatatkan seramai 856 pegangan pertanian bagi Subsektor Perikanan Tangkapan dan kesemuanya merupakan pegangan pertanian individu. Daripada jumlah ini, Kuala Penyu mencatatkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan merekodkan 325 pegangan pertanian. Ini diikuti oleh Beaufort sebanyak 261 dan Membakut dengan 164 pegangan pertanian. Manakala, Sipitang merekodkan 106 bilangan pegangan pertanian.

Paparan 179: Pegangan Pertanian mengikut Kategori bagi Subsektor Perikanan Tangkapan, Zon Pedalaman Selatan, 2023

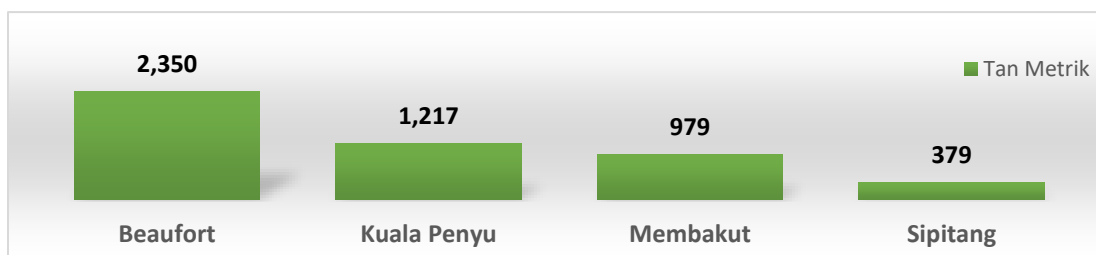
Pegangan Pertanian Individu

856

16.4.2 Kuantiti Pengeluaran

Pada tahun 2023, Subsektor Perikanan Tangkapan di Zon Pedalaman Selatan merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 4,925 tan metrik. Jumlah ini menyumbang 3.1 peratus kepada jumlah pengeluaran Subsektor Perikanan Tangkapan negeri Sabah. Kuantiti pengeluaran tertinggi direkodkan oleh daerah Beaufort dengan mencatatkan 2,350 tan metrik (47.7%), diikuti oleh Kuala Penyu 1,217 tan metrik (24.7%) dan Membakut mencatatkan 979 tan metrik (19.9%).

Carta 48: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Daerah, Zon Pedalaman Selatan, 2023

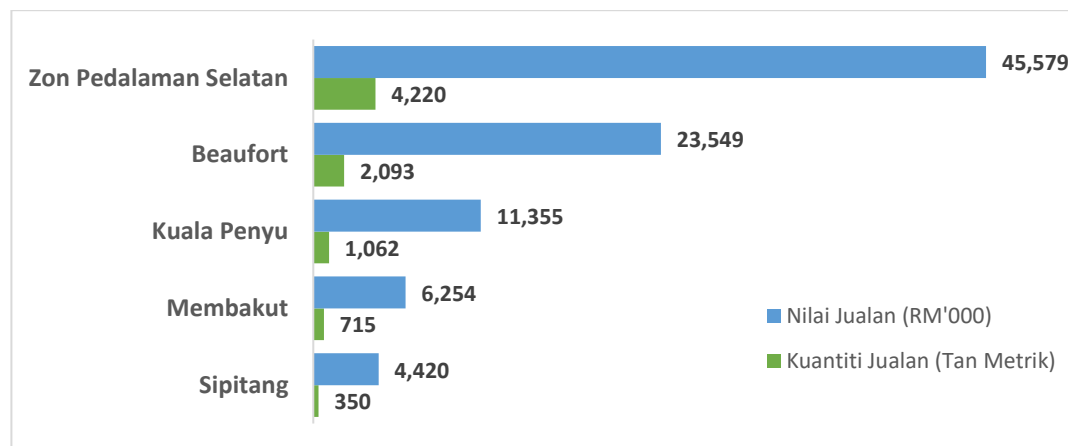

16.4.3 Kuantiti dan Nilai Jualan

Zon Pedalaman Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 4,220 tan metrik dengan nilai jualan RM45.58 juta (**Carta 49**). Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh daerah Beaufort iaitu RM23.55 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 2,093 tan metrik, menyumbang 51.7 peratus kepada nilai jualan Subsektor Perikanan Tangkapan di zon ini. Ini diikuti oleh Kuala Penyu dengan nilai jualan sebanyak RM11.35 juta dengan kuantiti jualan 1,062 tan metrik. Seterusnya Membakut merekodkan kuantiti jualan sebanyak 715 tan metrik dengan nilai jualan sebanyak RM6.25 juta.

Aktiviti perikanan tangkapan di Zon Pedalaman Selatan melibatkan Perikanan Tangkapan Laut di Zon A, Zon B dan Zon C serta Perikanan Tangkapan Darat di Zon D. Daripada keseluruhan kuantiti jualan di Zon ini, 96.8 peratus merupakan hasil jualan daripada Perikanan Tangkapan Laut.

Carta 49: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Daerah, Zon Pedalaman Selatan, 2023

16.4.3.1 Perikanan Tangkapan Laut

Aktiviti Perikanan Tangkapan Laut di Zon Pedalaman Selatan menyumbang 2.7 peratus kepada nilai jualan aktiviti Perikanan Tangkapan Laut negeri Sabah dengan nilai RM42.95 juta dan kuantiti jualan 4.09 ribu tan metrik (**Paparan 180**). Jumlah ini menyumbang 94.2 peratus nilai jualan Subsektor Perikanan Tangkapan di zon ini. Daerah Beaufort mencatatkan nilai jualan tertinggi dengan RM21.58 juta bagi kuantiti jualan 2.0 ribu tan metrik. Manakala, Kuala Penyu merekodkan nilai jualan RM11.35 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 1.1 tan metrik. Sementara itu, Membakut dan Sipitang masing-masing merekodkan nilai jualan RM6.11 juta dan RM3.91 juta dengan kuantiti jualan sebanyak 699 tan metrik dan 333 tan metrik.

16.4.3.2 Perikanan Tangkapan Darat

Zon Pedalaman Selatan menyumbang 12.0 peratus kepada nilai jualan aktiviti Perikanan Tangkapan Darat negeri Sabah dengan nilai jualan RM2.63 juta dan kuantiti jualan sebanyak 134 tan metrik (**Paparan 180**). Daerah penyumbang utama kepada Perikanan Tangkapan Darat di zon ini adalah daerah Beaufort dengan nilai jualan sebanyak RM1.97 juta dan kuantiti jualan 100.0 tan metrik, diikuti oleh Sipitang dengan nilai jualan RM0.51 juta dan kuantiti jualan 17.0 tan metrik.

Paparan 180: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Perikanan Tangkapan mengikut Zon Tangkapan, Zon Pedalaman Selatan, 2023

	Perikanan Tangkapan Laut	Perikanan Tangkapan Darat
Kuantiti Jualan	4,088 tan metrik	134 tan metrik
Nilai Jualan	RM42.95 juta	RM2.63 juta

16.5 Subsektor Akuakultur, Zon Pedalaman Selatan

16.5.1 Pegangan Pertanian

Pada tahun 2023, Subsektor Akuakultur di Zon Pedalaman Selatan merekodkan 48 pegangan pertanian dan 46 daripadanya adalah pegangan pertanian individu dan dua pegangan pertanian pertubuhan. Daerah Membakut merekodkan bilangan pegangan pertanian tertinggi dengan 27 pegangan pertanian individu. Ini diikuti oleh Beaufort dengan 11 pegangan pertanian individu. Sementara itu, Kuala Penyu merekodkan empat pegangan pertanian individu dan dua pegangan pertanian pertubuhan serta Sipitang merekodkan empat pegangan pertanian individu.

**Paparan 181: Pegangan Pertanian mengikut Kategori bagi Subsektor Akuakultur,
Zon Pedalaman Selatan, 2023**

Pegangan Pertanian

48

Individu

46

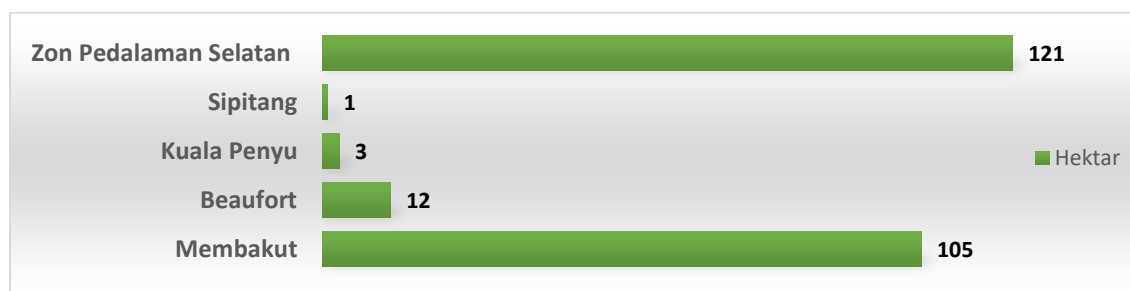
Pertubuhan

2

16.5.2 Keluasan Ternakan

Berdasarkan dapatan Banci Pertanian 2024 menunjukkan bahawa Zon Pedalaman Selatan merekodkan keluasan 121 hektar untuk aktiviti akuakultur yang diusahakan oleh pegangan pertanian individu dan pertubuhan. Daerah Membakut merekodkan keluasan terbesar dengan keluasan 105 hektar, diikuti oleh Beaufort dengan 12 hektar dan Kuala Penyu dengan keluasan 3 hektar. Manakala, Sipitang mencatatkan keluasan sebanyak 1 hektar.

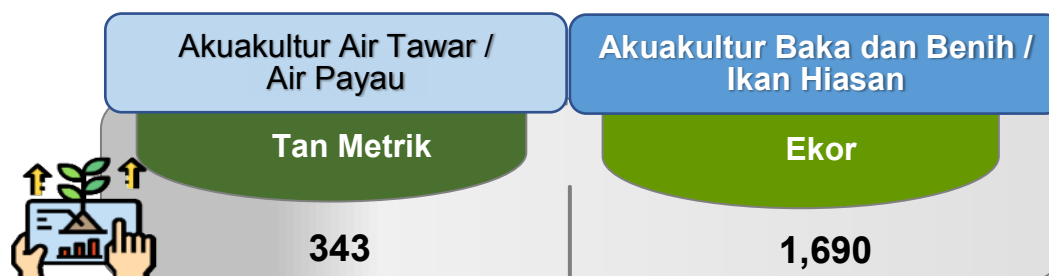
**Carta 50: Keluasan Ternakan Akuakultur mengikut Daerah,
Zon Pedalaman Selatan, 2023**

16.5.3 Kuantiti Pengeluaran

Subsektor Akuakultur di Zon Pedalaman Selatan merekodkan kuantiti pengeluaran sebanyak 343 tan metrik meliputi Aktiviti Akuakultur Air Tawar dan Air Payau. Manakala, pengeluaran Aktiviti Ikan Hiasan adalah sebanyak 1,690 ekor. Membakut mencatatkan pengeluaran sebanyak 302 tan metrik, sementara itu, Kuala Penyu mencatatkan pengeluaran tertinggi bagi aktiviti Akuakultur Baka dan Benih serta Ikan Hiasan iaitu 1,530 ekor.

**Paparan 182: Kuantiti Pengeluaran Subsektor Akuakultur,
Zon Pedalaman Selatan, 2023**

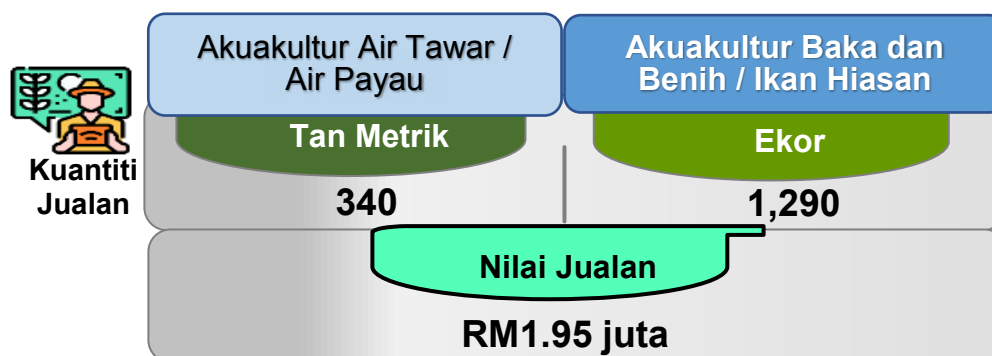

16.5.4 Kuantiti dan Nilai Jualan

Subsektor Akuakultur di Zon Pedalaman Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 340 tan metrik dan 1,290 ekor dengan nilai jualan sebanyak RM1.95 juta, menyumbang 0.7 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai jualan akuakultur negeri Sabah.

Daerah yang mencatatkan nilai jualan tertinggi di zon ini adalah Beaufort iaitu RM751.17 ribu dengan kuantiti jualan sebanyak 24 tan metrik. Aktiviti Akuakultur Air Payau merupakan penyumbang utama kepada nilai jualan Subsektor Akuakultur di zon ini dengan nilai jualan sebanyak RM1.09 juta, diikuti oleh aktiviti Akuakultur Air Tawar RM649.5 ribu dan Ikan Hiasan RM13.06 ribu.

**Paparan 183: Kuantiti dan Nilai Jualan Subsektor Akuakultur,
Zon Pedalaman Selatan, 2023**

16.5.4.1 Akuakultur Air Payau

Aktiviti Akuakultur Air Payau di Zon Pedalaman Selatan mencatatkan kuantiti jualan sebanyak 23.5 tan metrik dan nilai jualan RM1.09 juta. Nilai jualan tertinggi direkodkan oleh Beaufort iaitu RM567.00 ribu dengan kuantiti pengeluaran sebanyak 9 tan metrik.

Diikuti oleh Kuala Penyu dengan kuantiti jualan sebanyak 14.5 tan metrik dan nilai jualan sebanyak RM525.03 ribu.

16.5.4.2 Akuakultur Air Tawar

Zon Pedalaman Selatan merekodkan kuantiti jualan sebanyak 316.4 tan metrik dengan nilai jualan RM849.68 ribu bagi aktiviti Akuakultur Air Tawar. Membakut merekodkan kuantiti jualan tertinggi dengan 300.2 tan metrik dan nilai jualan sebanyak RM649.50 ribu, diikuti oleh Beaufort dengan 15.1 tan metrik dan nilai jualan sebanyak RM184.17 ribu. Manakala, Sipitang dan Kuala Penyu masing-masing mencatatkan nilai jualan di bawah RM15 ribu dengan RM12.30 ribu (0.8 tan metrik) dan RM3.71 ribu (0.3 tan metrik).

STATUS INDUSTRI PENTERNAKAN RUMPAI LAUT DI SABAH: TINJAUAN SEMASA, CABARAN, DAN PROSPEK MASA DEPAN

Muhammad Amri bin Idris
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Sabah

Sabah mempunyai garis pantai yang luas, lebih daripada 1,743 kilometer yang sebahagian terletak di Pulau Borneo. Dengan keluasan garisan pantai yang luas ini, Sabah memiliki potensi besar dalam industri akuakultur yang berasaskan sumber laut terutama aktiviti penternakan rumpai laut.

Industri penternakan rumpai laut di Sabah merupakan sektor akuakultur yang strategik dan sumber ekonomi penting bagi negeri ini. Sabah telah mengukuhkan kedudukannya sebagai pengeluar utama rumpai laut di Malaysia, menyumbang secara signifikan kepada pengeluaran akuakultur nasional. Potensi industri ini melangkaui sumbangan kepada Keluaran Dalam Negara Kasar, turut berperanan penting dalam pembasmian kemiskinan dan pemuliharaan ekosistem marin. Pengukuhan berterusan terhadap faedah industri penternakan rumpai laut dalam peningkatan ekonomi, pemuliharaan alam sekitar dan meningkatkan taraf hidup sosial telah meletakkannya sebagai komponen utama agenda pembangunan lestari Sabah.

Sejarah dan Perkembangan Awal Industri

Tahun 1978 menjadi permulaan penting projek penternakan rumpai laut diperkenalkan di Sabah, khususnya di Semporna, melalui inisiatif komersial oleh sebuah syarikat daripada luar negara daripada Amerika Syarikat. Mulai tahun 1980, Jabatan Perikanan Sabah (DOFS) mengambil alih pengurusan projek ini, secara aktif mempromosikan rumpai laut sebagai sumber pendapatan yang stabil kepada masyarakat tempatan dan nelayan. Walaupun menghadapi cabaran ketidakstabilan harga dan serangan penyakit, yang menyebabkan kurangnya penyertaan aktif daripada penternak tempatan, usaha berterusan dijalankan agensi terbabit terhadap industri ini, dalam mengubah kesejahteraan kehidupan penduduk setempat melalui strategi jangka panjang melebihi keuntungan segera.

Mulai dekad 90an, rumpai laut telah menjadi sumber semula jadi yang semakin penting secara ekonomi bagi Malaysia, khususnya Sabah. Antara 1994 hingga 1997, sektor akuakultur Sabah menyumbang RM114 juta nilai eksport produk perikanan, dengan lebih 60 peratus disumbangkan oleh Akuakultur Marin dengan penternakan rumpai laut menjadi penyumbang kedua terbesar (33%) selepas penternakan udang (48%).

Hasil penglibatan awal agensi kerajaan negeri, telah ni meletakkan asas bagi dominasi Sabah akhirnya, menunjukkan peranan kritikal fasa pembangunan dalam mengukuhkan penternakan rumpai laut sebagai industri yang berpotensi tinggi tetapi berisiko tinggi. Sabah muncul sebagai pengeluar utama di Malaysia, dengan Semporna sebagai daerah utama pengeluaran rumpai laut negara. Melihatkan kepada potensi kawasan pesisir pantai sekeliling Sabah, DOFS juga telah mengembangkan penternakan rumpai laut di daerah pesisir lain seperti Lahad Datu, Kunak, Kota Belud, Kudat, Pitas, dan Tuaran.

Keluasan Ternakan

Berdasarkan Laporan Interim Banci Pertanian 2024: Akuakultur, keluasan keseluruhan subsektor akuakultur di Malaysia adalah seluas 24,078.2 hektar. Akukultur air payau merekodkan keluasan tertinggi iaitu 15,358.1 hektar, diikuti oleh akuakultur air tawar dengan keluasan 6,814.9 hektar. Seterusnya, akuakultur baka dan benih mencakupi keluasan sebanyak 1,547.0 hektar, manakala akuakultur ikan hiasan meliputi 358.1 hektar.

Bagi Akuakultur Air Payau yang meliputi aktiviti penternakan rumpai laut, Sabah merekodkan keluasan yang paling besar iaitu 6,841.5 hektar atau 28.4 peratus daripada keluasan keseluruhan akuakultur air payau Malaysia. Ini diikuti oleh Johor dengan keluasan 1,783.4 hektar (7.4%), Perak 1,548.4 hektar (6.4%), Pulau Pinang 1,368.3 hektar (5.7%) dan Selangor dengan keluasan 980.7 hektar (4.1%).

Berdasarkan laporan DOFS, keluasan aktiviti penternakan rumpai laut di Sabah pada tahun 2023 adalah seluas 3,527.6 hektar. Semporna adalah daerah terbesar penternakan rumpai laut dengan keluasan 1,909 hektar, menyumbang 54.1 peratus daripada keluasan rumpai laut Sabah pada tahun 2023. Daerah lain yang mempunyai keluasan berternak yang signifikan adalah Tawau (742 hektar, 21.0%), Lahad Datu (450 hektar, 12.7%) dan Kunak (392 hektar, 11.1%). (Jadual 1)

Jadual 1: Keluasan penternakan rumpai laut mengikut daerah, Sabah, 2023

Daerah	Keluasan (ha)	Komposisi Keluasan
Semporna	1,909.8	54.1%
Tawau	741.7	21.0%
Lahad Datu	449.6	12.7%
Kunak	392.1	11.1%
Kota Belud	0.1	0.0%
Sandakan	20.2	0.6%
Tuaran	14.0	0.4%
Jumlah	3,527.6	100.0%

Sumber: Jabatan Perikanan Sabah

Status Semasa dan Statistik Pengeluaran

Sabah merupakan penyumbang utama kepada pengeluaran akuakultur negara. Pada tahun 2023, pengeluaran akuakultur Sabah mencatatkan sebanyak 461,161 tan metrik dengan nilai jualan RM486.67 juta, menyumbang 90.9 peratus daripada jumlah pengeluaran akuakultur Malaysia (Jadual 2). Pada tahun 2022, akuakultur di Sabah mencatatkan pengeluaran yang tertinggi iaitu 627,753 tan metrik dengan nilai RM760.72 juta.

Pengeluaran penternakan rumpai laut menyumbang hampir 50 peratus kepada pengeluaran subsektor akuakultur Sabah. Dengan sumbangan tersebut, industri rumpai laut menjana pendapatan sebanyak RM100 juta yang menunjukkan kepentingannya kepada ekonomi Sabah. Melihat perspektif pengeluaran rumpai laut, Sabah kekal sebagai penyumbang dominan kepada pengeluaran rumpai laut negara. Pada tahun 2023, pengeluaran rumpai laut dicatatkan sebanyak 225,040 tan metrik dengan nilai jualan RM100.33 juta, menyumbang hampir 100 peratus kepada jumlah pengeluaran rumpai laut Malaysia (Jadual 2).

Jadual 2: Pengeluaran dan nilai jualan bagi akuakultur, Malaysia dan Sabah, 2019 – 2023

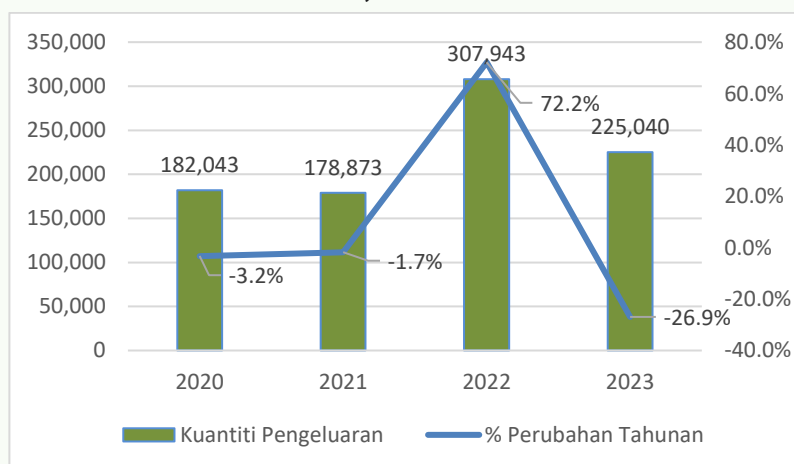
	2019		2020		2021		2022		2023	
	Kuantiti (mt)	Nilai (RM juta)	Kuantiti (mt)	Nilai (RM juta)	Kuantiti (mt)	Nilai (RM juta)	Kuantiti (mt)	Nilai (RM juta)	Kuantiti (mt)	Nilai (RM juta)
Akuakultur										
Malaysia	411,782	3,304.63	400,018	3,114.74	417,188	3,430.34	573,683	4,016.36	506,868	4,467.54
Sabah	397,358	564.19	376,469	370.03	368,180	327.77	627,753	760.72	461,161	486.67
Rumpai Laut										
Malaysia	188,111	65.86	182,061	58.87	178,897	57.90	307,973	247.10	225,086	101.08
Sabah	188,110	65.84	182,043	58.25	178,873	57.23	307,943	246.35	225,040	100.33

Sumber: Buku Perangkaan Agromakanan Malaysia, 2023

Jumlah pengeluaran rumpai laut basah yang direkodkan sejak tahun 2019 hingga tahun 2023 menunjukkan ketidakstabilan pengeluaran. Penurunan pengeluaran secara beransur-ansur berlaku dari tahun 2019 hingga 2021 dan peningkatan mendadak pada tahun 2022 (Rajah 1).

Antara tahun 2019 hingga 2023, industri rumpai laut di Sabah tahun 2022 mencatatkan pengeluaran yang tertinggi iaitu 307,943 tan metrik dengan nilai RM246.35 juta. Perbezaan ketara dalam nilai dan anggaran jumlah pengeluaran yang dilaporkan dari 2022 ke 2023, dengan andaian metrik pelaporan atau penurunan harga yang berbeza, menyerlahkan kebergantungan industri terhadap turun naik pasaran dan isu pengeluaran asas.

Rajah 1: Kuantiti dan perubahan pengeluaran rumpai laut, Sabah, 2020 – 2023

Sumber: Buku Perangkaan Agromakanan Malaysia, 2023

Melihat daripada perspektif pengeluaran mengikut daerah, Semporna mendahului pengeluaran rumpai laut di Sabah dengan catatan 148.1 ribu tan metrik atau 34.3 peratus. Ini diikuti oleh Tawau, 56.23 ribu tan metrik, Lahad Datu, 13.83 ribu tan metrik dan Kunak, 6.92 ribu tan metrik. Manakala, daerah Kota Belud, Sandakan dan Tuaran pula merekodkan pengeluaran kurang daripada satu ribu tan metrik dengan jumlah keseluruhan adalah sebanyak 1.4 ribu tan metrik (Jadual 3).

Jadual 3: Keluasan dan pengeluaran rumpai laut mengikut daerah, Sabah, 2023

Daerah	Keluasan (ha)	Pengeluaran (mt)	Nilai (RM juta)
Semporna	1,909.8	148,062	65,035,678
Tawau	741.7	56,233	26,114,307
Lahad Datu	449.6	13,829	5,532,360
Kunak	392.1	6,915	3,652,096
Kota Belud	0.1	0.70	273.00
Sandakan	20.2	0.50	150.00
Tuaran	14.0	0.20	115.00
Jumlah	3,527.6	225,040	100,324,979

Sumber: Jabatan Perikanan Sabah

Nota: Data pengeluaran untuk setiap daerah di atas adalah berdasarkan peratusan pengeluaran daerah daripada jumlah pengeluaran Sabah 2023 yang dilaporkan dalam.⁴ Terdapat sedikit perbezaan dalam jumlah keseluruhan akibat pembundaran peratusan.

Cabaran dan Isu Utama

Industri rumpai laut di Sabah menghadapi beberapa cabaran utama yang saling berkaitan. Pertama, terdapat kemerosotan hasil dan kualiti stok benih, terutamanya disebabkan oleh amalan pembiakan vegetatif berdekad-dekad yang mengurangkan daya tahan dan produktiviti tanaman secara keseluruhan. Kedua, kesan perubahan iklim, khususnya peningkatan suhu permukaan laut, memberi impak negatif terhadap pengeluaran rumpai laut, mengancam kelestarian jangka panjang industri ini.

Ketiga, industri ini terjejas oleh isu rantai bekalan, termasuk kekurangan teknologi pemprosesan yang matang dan ketidakstabilan harga pasaran yang ketara. Contohnya, harga rumpai laut spesies *Kappaphycus* pernah turun naik secara drastik, mendedahkan penternak kepada volatiliti pasaran yang tinggi, akibat manipulasi harga orang tengah serta penawaran harga dari negara jiran. Penutupan kilang pemprosesan karagenan tempatan yang dilaporkan pada tahun 2020 akibat harga tempatan yang tidak menarik menunjukkan kelemahan dalam rantai nilai hiliran.

Gabungan kemerosotan kualiti stok benih, impak perubahan iklim, dan harga pasaran yang tidak menentu mewujudkan "ketidaktentuan dan ketidakpastian" bagi penternak untuk mengusahakan ternakan rumpai laut secara konsisten, secara langsung menjejaskan mata pencarian penternak dan kelestarian industri.

Berdasarkan tinjauan semasa Banci Pertanian 2024, penternak sering membangkitkan ketidakstabilan harga berikutan lebih tumpuan kepada aktiviti pengeluaran berbanding inisiatif meningkatkan pemasaran dan aktiviti hiliran. Ini menyebabkan kurangnya insentif untuk pelaburan dalam pemprosesan nilai tambah, mengehadkan potensi pertumbuhan industri secara keseluruhan. Ketidakseimbangan ini, di mana pengeluaran bahan mentah melebihi kapasiti pemprosesan dan kestabilan pasaran, menyebabkan hakisan nilai dan kelemahan penternak menjaga kualiti rumpai laut yang dihasilkan. Akhir sekali, amalan biosekuriti yang lemah dan bekalan benih sihat yang tidak mencukupi mengakibatkan kerugian pengeluaran yang besar akibat perosak dan penyakit, merupakan ancaman berterusan kepada produktiviti dan kemampuan. Cabaran yang saling berkaitan antara kerentanan biologi dan ketidakseimbangan pasaran dan dasar ini mewujudkan risiko sistemik bagi industri rumpai laut Sabah, menunjukkan bahawa menangani isu-isu ini memerlukan pendekatan holistik dan bersepadu.

Peluang dan Hala Tuju Masa Depan

Walaupun menghadapi cabaran, industri rumpai laut Sabah menawarkan potensi besar untuk pertumbuhan dan pembangunan. Rumpai laut menawarkan pelbagai aplikasi melangkaui makanan, termasuk dalam industri farmaseutikal, kosmetik, nutraseutikal, makanan haiwan, bioplastik, dan biofuel. Ini membuka pasaran baharu dan meningkatkan nilai komoditi, membolehkan Sabah beralih kepada ekonomi berasaskan nilai. Terdapat penekanan kuat untuk menarik pelaburan dalam kilang pemprosesan rumpai laut bagi menghasilkan produk nilai tambah serta inisiatif penetapan harga yang standard dan telus, yang bukan sahaja meningkatkan pendapatan tetapi juga mewujudkan peluang pekerjaan tempatan dan mengurangkan kebergantungan kepada eksport bahan mentah.

Peralihan ke arah pemprosesan hiliran dan kepelbagaian kepada aplikasi bukan makanan merupakan tindakan strategik daripada model eksport komoditi mentah kepada industri bersepadu yang bernilai lebih tinggi. Rumpai laut berpotensi menyumbang kepada keselamatan makanan global dan usaha dekarbonisasi, dengan pasaran global dijangka berkembang sebanyak AS\$11.8 bilion menjelang 2030.

Dengan memberikan perhatian kepada aplikasi baharu sumber laut secara mampan sambil mempromosikan pertumbuhan ekonomi baru, melindungi ekosistem laut secara berterusan sambil meningkatkan taraf hidup sosial menawarkan penyelesaian untuk pemuliharaan biodiversiti marin dan pembasmian kemiskinan, selaras dengan agenda Ekonomi Biru Sabah. Penyelidikan dan pembangunan (R&D) kultur tisu untuk pengeluaran benih rumpai laut yang lebih cekap dan berkualiti tinggi adalah kritikal yang secara langsung menangani cabaran biologi asas kemerosotan kualiti stok benih.

Dasar Agro Makanan Negara 2.0 (NAP 2.0) 2021-2030 dan Hala Tuju Sabah Maju Jaya yang menyokong pembangunan sektor agro makanan yang mampan, berdaya tahan, dan berasaskan teknologi, termasuk akuakultur, menyediakan kerangka strategik yang komprehensif untuk pertumbuhan industri rumpai laut. Penyelarasan dengan dasar nasional dan tempatan untuk kerjasama dalam R&D, pengkomersialan produk baharu, dan penyelarasan piawaian industri adalah penting untuk mempercepat pertumbuhan industri rumpai laut, membolehkan perkongsian pengetahuan dan amalan terbaik. Masa depan industri rumpai laut Sabah bergantung pada peralihan strategik daripada pengeluaran primer kepada ekosistem yang pelbagai dan aplikasi penggunaan bernilai tambah, disokong oleh R&D yang teguh dan kerangka dasar bersepadu.

Kesimpulan

Industri penternakan rumpai laut di Sabah telah berkembang pesat sejak diperkenalkan pada tahun 1978, menjadi penyumbang utama kepada sektor akuakultur negara. Walaupun menghadapi cabaran seperti kemerosotan kualiti benih, kesan perubahan iklim, dan ketidakstabilan pasaran, potensi pertumbuhannya kekal tinggi. Daya maju jangka panjang dan impak yang dipertingkatkan bagi industri rumpai laut Sabah bergantung pada evolusi strategik daripada model pengeluaran primer yang berpusatkan jumlah kepada ekosistem yang didorong oleh kualiti dan nilai.

Dengan tumpuan yang diperbaharui kepada pembangunan hiliran, inovasi R&D (termasuk kultur tisu), dan sokongan dasar yang bersepadu dan berkesan, Sabah berkedudukan baik untuk terus memacu industri rumpai laut. Ini bukan sahaja akan meningkatkan sumbangan ekonominya tetapi juga mengukuhkan peranan rumpai laut dalam keselamatan makanan, dekarbonisasi, dan pembangunan lestari komuniti pesisir. Kejayaan masa depan bergantung kepada keupayaan untuk mengimbangi pertumbuhan pengeluaran dengan

pembangunan rantai nilai yang kukuh, disokong oleh penyelidikan saintifik yang berterusan, amalan biosekuriti yang teguh, dan kerjasama strategik di peringkat nasional dan serantau. Ini memerlukan usaha bersepadu untuk merapatkan jurang antara pengeluaran hulu dan pemprosesan hiliran, disokong oleh inovasi saintifik berterusan dan kerangka dasar bersepadu yang menangani kedua-dua kerentanan biologi dan pasaran.

Penafian

Penulisan ini adalah inisiatif penulis berdasarkan pandangan yang diperoleh dari pengumpulan data dan bahan bacaan ilmiah berkaitan aktiviti pertanian yang dikaji. Pandangan yang dikemukakan tidak semestinya mewakili pandangan Jabatan Perangkaan Malaysia.

Rujukan

1. The Seaweed Industry in Sabah, East Malaysia¹, Paper presented at the 7th Asian Fisheries Forum, Penang, Malaysia on July 17, 2004.
2. Laporan Interim Banci Pertanian 2024: Akuakultur |Jabatan Perangkaan Malaysia
3. SIARAN MEDIA 10 Mac 2024 | Jabatan Perikanan Malaysia
4. Perangkaan Perikanan | Portal Rasmi Jabatan Perikanan Malaysia
5. Perangkaan Tahunan | Portal Rasmi Jabatan Perikanan Malaysia
6. Buku Perangkaan Agromakanan Malaysia, 2023 | Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan
7. 2024/88 “Seaweed: Prospects for Decarbonisation and Food Security in Southeast Asia” by Elyssa Ludher and Wei-Li Woo | ISEAS Perspective 2024/88, 24 October 2024
8. *Sustainable Value Chain for the Seaweed Industry in Malaysia and the ASEAN Region: A Roadmap for Policy Formulation* | UNU-CRIS |#08 2021,
9. *SEAWEED: PROSPECTS FOR DECARBONISATION AND FOOD SECURITY IN SOUTHEAST ASIA* | Infofish, www.infofish.org

JADUAL STATISTIK

Muka Surat ini sengaja dibiarkan kosong

Jadual 1.0: Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 1.0: Agriculture Holding by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	1,008,829	97.94	21,191	2.06	1,030,020	100.0
Johor	102,460	96.63	3,578	3.37	106,038	100.0
Kedah	123,194	99.01	1,237	0.99	124,431	100.0
Kelantan	87,203	99.50	442	0.50	87,645	100.0
Melaka	13,022	94.20	802	5.80	13,824	100.0
Negeri Sembilan	44,082	97.03	1,347	2.97	45,429	100.0
Pahang	87,482	97.18	2,543	2.82	90,025	100.0
Pulau Pinang	15,491	93.07	1,154	6.93	16,645	100.0
Perak	104,878	97.58	2,596	2.42	107,474	100.0
Perlis	18,839	99.31	131	0.69	18,970	100.0
Selangor	35,474	95.57	1,643	4.43	37,117	100.0
Terengganu	72,367	99.06	684	0.94	73,051	100.0
Sabah	156,635	98.35	2,624	1.65	159,259	100.0
Sarawak	145,378	98.62	2,036	1.38	147,414	100.0
W.P. Kuala Lumpur	1,426	81.21	330	18.79	1,756	100.0
W.P. Labuan	732	95.56	34	4.44	766	100.0
W.P. Putrajaya	166	94.32	10	5.68	176	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 1.1: Pegangan Pertanian mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 1.1: Agriculture Holding by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	156,635	98.35	2,624	1.65	159,259	100.0
Pantai Barat Selatan	15,059	98.37	250	1.63	15,309	100.0
Kota Kinabalu	1,934	91.27	185	8.73	2,119	100.0
Tuaran	8,278	99.87	11	0.13	8,289	100.0
Penampang	1,973	98.16	37	1.84	2,010	100.0
Papar	2,554	99.45	14	0.55	2,568	100.0
Putatan	320	99.07	3	0.93	323	100.0
Pantai Barat Utara	52,826	99.81	99	0.19	52,925	100.0
Ranau	12,862	99.84	21	0.16	12,883	100.0
Kota Belud	11,502	99.88	14	0.12	11,516	100.0
Kudat	8,358	99.88	10	0.12	8,368	100.0
Kota Marudu	12,627	99.63	47	0.37	12,674	100.0
Pitas	7,477	99.91	7	0.09	7,484	100.0
Pantai Timur Selatan	23,813	95.38	1,153	4.62	24,966	100.0
Tawau	10,576	94.96	561	5.04	11,137	100.0
Lahad Datu	4,737	91.70	429	8.30	5,166	100.0
Semporna	5,907	98.06	117	1.94	6,024	100.0
Kunak	1,334	97.16	39	2.84	1,373	100.0
Kalabakan	1,259	99.45	7	0.55	1,266	100.0
Pantai Timur Utara	20,279	95.28	1,005	4.72	21,284	100.0
Sandakan	4,800	89.25	578	10.75	5,378	100.0
Kinabatangan	3,954	95.09	204	4.91	4,158	100.0
Beluran	5,473	96.54	196	3.46	5,669	100.0
Tongod	3,832	99.79	8	0.21	3,840	100.0
Telupid	2,220	99.15	19	0.85	2,239	100.0
Pedalaman Selatan	14,108	99.84	23	0.16	14,131	100.0
Beaufort	4,910	99.70	15	0.30	4,925	100.0
Kuala Penyu	3,199	99.88	4	0.12	3,203	100.0
Sipitang	3,923	99.90	4	0.10	3,927	100.0
Membakut	2,076	100.0	-	-	2,076	100.0
Pedalaman Utara	30,550	99.69	94	0.31	30,644	100.0
Tenom	8,150	99.90	8	0.10	8,158	100.0
Nabawan	4,074	99.49	21	0.51	4,095	100.0
Keningau	14,100	99.58	59	0.42	14,159	100.0
Tambunan	4,226	99.86	6	0.14	4,232	100.0

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 2.0: Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 2.0: Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector		Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	236,241	96.01	9,806	3.99	246,047	100.00
	Padi Paddy	125,976	99.87	170	0.13	126,146	100.00
	Getah Rubber	387,124	99.92	309	0.08	387,433	100.00
	Nanas Pineapple	7,752	96.18	308	3.82	8,060	100.00
	Kenaf Kenaf	862	99.54	4	0.46	866	100.00
	Lada Pepper	32,191	99.97	10	0.03	32,201	100.00
	Koko Cocoa	4,147	99.62	16	0.38	4,163	100.00
	Buah-Buahan Fruits	87,731	97.36	2,375	2.64	90,106	100.00
	Sayur-Sayuran Vegetables	44,422	94.35	2,658	5.65	47,080	100.00
	Tanaman Lain Other Crops	38,801	96.65	1,344	3.35	40,145	100.00
Ternakan Livestocks		43,816	93.66	2,965	6.34	46,781	100.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	48,267	99.18	399	0.82	48,666	100.00
	Akuakultur Aquaculture	8,407	81.79	1,872	18.21	10,279	100.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		7,930	93.69	534	6.31	8,464	100.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunapakai oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.1: Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sabah, 2023

Table 2.1: Agriculture Holding by Subsector, Sabah, 2023

Subsektor Subsector		Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	32,309	93.40	2,283	6.60	34,592	100.00
	Padi Paddy	6,689	99.88	8	0.12	6,697	100.00
	Getah Rubber	81,237	99.98	13	0.02	81,250	100.00
	Nanas Pineapple	1,473	99.59	6	0.41	1,479	100.00
	Lada Pepper	321	100.00	-	-	321	100.00
	Koko Cocoa	2,217	99.86	3	0.14	2,220	100.00
	Buah-Buahan Fruits	13,802	99.80	27	0.20	13,829	100.00
	Sayur-Sayuran Vegetables	8,085	99.48	42	0.52	8,127	100.00
	Tanaman Lain Other Crops	4,117	99.35	27	0.65	4,144	100.00
Ternakan Livestocks		2,135	95.23	107	4.77	2,242	100.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	14,847	99.62	56	0.38	14,903	100.00
	Akuakultur Aquaculture	2,106	97.32	58	2.68	2,164	100.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		124	76.54	38	23.46	162	100.00

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunapakai oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.2: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023
Table 2.2: Individual Agriculture Holding by Subsector and Citizenship, Sabah, 2023

Subsektor <i>Subsector</i>		Warganegara <i>Malaysian</i>		Bukan Warganegara <i>Non Malaysian</i>	
		Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Tanaman <i>Crops</i>	Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	32,162	99.55	147	0.45
	Padi <i>Paddy</i>	6,678	99.84	11	0.16
	Getah <i>Rubber</i>	81,182	99.93	55	0.07
	Nanas <i>Pineapple</i>	1,436	97.49	37	2.51
	Lada <i>Pepper</i>	318	99.07	3	0.93
	Koko <i>Cocoa</i>	2,217	100.00	-	-
	Buah-Buahan <i>Fruits</i>	12,647	91.63	1,155	8.37
	Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	6,777	83.82	1,308	16.18
	Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	3,680	89.39	437	10.61
Ternakan <i>Livestocks</i>		2,115	99.06	20	0.94
Perikanan <i>Fisheries</i>	Perikanan Tangkapan <i>Captured Fisheries</i>	10,311	69.45	4,536	30.55
	Akuakultur <i>Aquaculture</i>	1,820	86.42	286	13.58
Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>		124	100.00	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.3: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Jantina, Sabah, 2023
Table 2.3: Individual Agriculture Holding by Subsector and Sex, Sabah, 2023

Subsektor Subsector		Lelaki Male		Perempuan Female	
		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	24,585	76.09	7,724	23.91
	Padi Paddy	4,438	66.35	2,251	33.65
	Getah Rubber	55,739	68.61	25,498	31.39
	Nanas Pineapple	1,258	85.40	215	14.60
	Lada Pepper	251	78.19	70	21.81
	Koko Cocoa	1,619	73.03	598	26.97
	Buah-Buahan Fruits	11,481	83.18	2,321	16.82
	Sayur-Sayuran Vegetables	6,236	77.13	1,849	22.87
	Tanaman Lain Other Crops	3,410	82.83	707	17.17
Ternakan Livestocks		1,873	87.73	262	12.27
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	14,510	97.73	337	2.27
	Akuakultur Aquaculture	1,649	78.30	457	21.70
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		79	63.71	45	36.29

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.4: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023
Table 2.4: Individual Agriculture Holding by Subsector and Age Group, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	15 – 30 tahun 15 – 30 years			31 – 45 tahun 31 – 45 years			46 – 59 tahun 46 – 59 years			60 tahun dan ke atas 60 years and above		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	1,061	3.28	7,451	23.06		10,839	33.55		12,958	40.11	
	Padi Paddy	175	2.62	1,123	16.79		2,370	35.43		3,021	45.16	
	Getah Rubber	1,951	2.40	19,203	23.64		28,042	34.52		32,041	39.44	
	Nanas Pineapple	35	2.38	285	19.35		591	40.12		562	38.15	
	Lada Pepper	13	4.05	45	14.02		139	43.30		124	38.63	
	Koko Cocoa	44	1.98	517	23.32		968	43.66		688	31.03	
	Buah-Buahan Fruits	583	4.22	3,417	24.76		4,884	35.39		4,918	35.63	
	Sayur-Sayuran Vegetables	564	6.98	2,587	32.00		2,738	33.87		2,196	27.16	
	Tanaman Lain Other Crops	219	5.32	1,160	28.18		1,479	35.92		1,259	30.58	
		77	3.61	570	26.70		765	35.83		723	33.86	
Teranakan Livestocks	Perikanan Fisheries	1,611	10.85	5,400	36.37		5,392	36.32		2,444	16.46	
		156	7.41	634	30.10		698	33.14		618	29.34	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		1	0.81	38	30.65		43	34.68		42	33.87	

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaularas/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/arang/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.5: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023
Table 2.5: Individual Agriculture Holding by Subsector and Ethnic Group, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	28,830	89.64	2,891	8.99	51	0.16	390	1.21			
	Padi Paddy	6,606	98.92	68	1.02	1	0.01	3	0.04			
	Getah Rubber	80,432	99.08	676	0.83	13	0.02	61	0.08			
	Nanas Pineapple	1,388	96.66	41	2.86	1	0.07	6	0.42			
	Lada Pepper	310	97.48	6	1.89	-	-	2	0.63			
	Koko Cocoa	2,162	97.52	48	2.17	3	0.14	4	0.18			
	Buah-Buahan Fruits	11,841	93.63	692	5.47	10	0.08	104	0.82			
	Sayur-Sayuran Vegetables	6,248	92.19	413	6.09	15	0.22	101	1.49			
	Tanaman Lain Other Crops	3,509	95.35	143	3.89	3	0.08	25	0.68			
		1,918	90.69	62	2.93	2	0.09	133	6.29			
Teranakan Livestocks	Perikanan Fisheries	10,106	98.01	40	0.39	4	0.04	161	1.56			
		1,781	97.86	15	0.82	1	0.05	23	1.26			
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		124	100.00	-	-	-	-	-	-			

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 2.6: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023

Table 2.6: Individual Agriculture Holding by Subsector and Marital Status, Sabah, 2023

Subsektor Subsector		Tidak pernah berkahwin Never married						Berkahwin Married						Batu/Duda Widow/Widower						Bercerai Divorced						Berpisah Separated						Tiada Maklumat Unknown					
		Peratus (%)			Peratus (%)			Peratus (%)			Peratus (%)			Peratus (%)			Peratus (%)			Peratus (%)			Peratus (%)			Peratus (%)			Peratus (%)								
		Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)	Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)	Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)	Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)	Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)	Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)	Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)	Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)	Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)	Bilangan Number	Percentage (%)	Percentage (%)						
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	2,430	7.52	26,403	81.72	2,839	8.79	520	1.61	117	0.36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Padi Paddy	234	3.50	2,973	44.45	526	7.86	43	0.64	22	0.33	2,891	43.22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Getah Rubber	5,333	6.56	69,871	86.01	5,005	6.16	748	0.92	280	0.34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Nanas Pineapple	97	6.59	1,143	77.60	194	13.17	24	1.63	15	1.02	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Lada Pepper	19	5.92	269	83.80	29	9.03	4	1.25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Koko Cocoa	170	7.67	1,866	84.17	146	6.59	31	1.40	4	0.18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Buah-Buahan Fruits	1,054	7.64	10,562	76.53	1,865	13.51	228	1.65	93	0.67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Sayur-Sayuran Vegetables	588	7.27	6,485	80.21	850	10.51	109	1.35	53	0.66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
	Tanaman Lain Other Crops	355	8.62	3,143	76.34	500	12.14	76	1.85	43	1.04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Ternakan Livestocks	161	7.54	1,765	82.67	177	8.29	23	1.08	9	0.42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	1,641	11.05	12,149	81.83	832	5.60	158	1.06	67	0.45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
	Akuakultur Aquaculture	88	4.18	1,920	91.17	75	3.56	11	0.52	12	0.57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		3	2.42	94	75.81	17	13.71	9	7.26	1	0.81	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				

* Nota:
1. Analisis pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaui/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 2.7: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023
Table 2.7: Individual Agriculture Holding by Subsector and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)	Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma/ dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)		Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent		Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				
		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage			
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	20	0.06	1,521	4.71	209	0.65	663	2.05	250	0.77	40	0.12	
	Padi Paddy	1	0.01	62	0.93	24	0.36	14	0.21	8	0.12	11	0.16	
	Getah Rubber	7	0.01	501	0.62	969	1.19	163	0.20	32	0.04	69	0.08	
	Nanas Pineapple	1	0.07	33	2.24	28	1.90	12	0.81	3	0.20	8	0.54	
	Lada Pepper	-	-	7	2.18	6	1.87	4	1.25	1	0.31	1	0.31	
	Koko Cocoa	1	0.05	52	2.35	6	0.27	20	0.90	2	0.09	3	0.14	
	Buah-Buahan Fruits	9	0.07	453	3.28	262	1.90	173	1.25	17	0.12	70	0.51	
	Sayur-Sayuran Vegetables	7	0.09	164	2.03	170	2.10	82	1.01	24	0.30	136	1.68	
	Tanaman Lain Other Crops	5	0.12	110	2.67	47	1.14	35	0.85	4	0.10	21	0.51	
	Ternakan Livestocks		1	0.05	114	5.34	33	1.55	33	1.55	3	0.14	10	0.47
		Perikanan Fisheries	-	-	43	0.29	40	0.27	30	0.20	9	0.06	23	0.15
	Perikanan Fisheries	Akuakultur Aquaculture	1	0.05	27	1.28	21	1.00	7	0.33	11	0.52	8	0.38
		Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	2	1.61	-	-	-	-	-	-

Jadual 2.7: Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023
Table 2.7: Individual Agriculture Holding by Subsector and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard			Tiada sijil No Certificate			Tiada Maklumat Unknown		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	576	1.78	10,409	32.22	9,525	29.48	9,096	28.15	-	-	-	-	-	
	Padi Paddy	41	0.61	1,214	18.15	1,408	21.05	1,015	15.17	2,891	43.22	-	-	-	
	Getah Rubber	449	0.55	25,131	30.94	22,144	27.26	31,772	39.11	-	-	-	-	-	
	Nanas Pineapple	28	1.90	444	30.14	559	37.95	357	24.24	-	-	-	-	-	
	Lada Pepper	8	2.49	104	32.40	122	38.01	68	21.18	-	-	-	-	-	
	Koko Cocoa	39	1.76	404	18.22	1,193	53.81	497	22.42	-	-	-	-	-	
	Buah-Buahan Fruits	286	2.07	4,286	31.05	4,212	30.52	4,034	29.23	-	-	-	-	-	
	Sayur-Sayuran Vegetables	410	5.07	2,614	32.33	1,999	24.72	2,479	30.66	-	-	-	-	-	
	Tanaman Lain Other Crops	64	1.55	1,184	28.76	1,314	31.92	1,333	32.38	-	-	-	-	-	
	Ternakan Livestocks	62	2.90	679	31.80	677	31.71	523	24.50	-	-	-	-	-	
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	116	0.78	2,519	16.97	4,178	28.14	7,889	53.14	-	-	-	-	-	
	Akuakultur Aquaculture	16	0.76	826	39.22	423	20.09	766	36.37	-	-	-	-	-	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		3	2.42	22	17.74	54	43.55	43	34.68	-	-	-	-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 3.0: Pegangan Pertanian bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 3.0: Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	138,743	98.31	2,383	1.69	141,126	100.0
Pantai Barat Selatan	13,534	98.82	162	1.18	13,696	100.0
Kota Kinabalu	1,738	93.39	123	6.61	1,861	100.0
Tuaran	7,401	99.93	5	0.07	7,406	100.0
Penampang	1,875	98.58	27	1.42	1,902	100.0
Papar	2,310	99.78	5	0.22	2,315	100.0
Putatan	210	99.06	2	0.94	212	100.0
Pantai Barat Utara	49,713	99.85	76	0.15	49,789	100.0
Ranau	12,734	99.85	19	0.15	12,753	100.0
Kota Belud	11,125	99.92	9	0.08	11,134	100.0
Kudat	6,924	99.94	4	0.06	6,928	100.0
Kota Marudu	12,277	99.67	41	0.33	12,318	100.0
Pitas	6,653	99.95	3	0.05	6,656	100.0
Pantai Timur Selatan	14,897	93.28	1,074	6.72	15,971	100.0
Tawau	8,004	93.90	520	6.10	8,524	100.0
Lahad Datu	3,716	90.35	397	9.65	4,113	100.0
Semporna	1,286	91.99	112	8.01	1,398	100.0
Kunak	840	95.56	39	4.44	879	100.0
Kalabakan	1,051	99.43	6	0.57	1,057	100.0
Pantai Timur Utara	17,181	94.68	966	5.32	18,147	100.0
Sandakan	2,877	84.17	541	15.83	3,418	100.0
Kinabatangan	3,683	94.75	204	5.25	3,887	100.0
Beluran	4,795	96.07	196	3.93	4,991	100.0
Tongod	3,700	99.78	8	0.22	3,708	100.0
Telupid	2,126	99.21	17	0.79	2,143	100.0
Pedalaman Selatan	13,076	99.85	19	0.15	13,095	100.0
Beaufort	4,616	99.68	15	0.32	4,631	100.0
Kuala Penyu	2,864	99.90	3	0.10	2,867	100.0
Sipitang	3,812	99.97	1	0.03	3,813	100.0
Membakut	1,784	100.0	-	-	1,784	100.0
Pedalaman Utara	30,342	99.72	86	0.28	30,428	100.0
Tenom	8,122	99.90	8	0.10	8,130	100.0
Nabawan	4,060	99.49	21	0.51	4,081	100.0
Keningau	13,972	99.63	52	0.37	14,024	100.0
Tambunan	4,188	99.88	5	0.12	4,193	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023
Table 3.1: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Citizenship, Sabah, 2023

Zon Zone	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	135,912	97.96	2,831	2.04
Pantai Barat Selatan	13,408	99.07	126	0.93
Kota Kinabalu	1,735	99.83	3	0.17
Tuaran	7,357	99.41	44	0.59
Penampang	1,828	97.49	47	2.51
Papar	2,287	99.00	23	1.00
Putatan	201	95.71	9	4.29
Pantai Barat Utara	49,472	99.52	241	0.48
Ranau	12,570	98.71	164	1.29
Kota Belud	11,107	99.84	18	0.16
Kudat	6,897	99.61	27	0.39
Kota Marudu	12,258	99.85	19	0.15
Pitas	6,640	99.80	13	0.20
Pantai Timur Selatan	12,845	86.23	2,052	13.77
Tawau	6,947	86.79	1,057	13.21
Lahad Datu	3,564	95.91	152	4.09
Semporna	1,116	86.78	170	13.22
Kunak	778	92.62	62	7.38
Kalabakan	440	41.86	611	58.14
Pantai Timur Utara	16,907	98.41	274	1.59
Sandakan	2,738	95.17	139	4.83
Kinabatangan	3,585	97.34	98	2.66
Beluran	4,773	99.54	22	0.46
Tongod	3,688	99.68	12	0.32
Telupid	2,123	99.86	3	0.14
Pedalaman Selatan	13,012	99.51	64	0.49
Beaufort	4,590	99.44	26	0.56
Kuala Penyu	2,858	99.79	6	0.21
Sipitang	3,800	99.69	12	0.31
Membakut	1,764	98.88	20	1.12
Pedalaman Utara	30,268	99.76	74	0.24
Tenom	8,112	99.88	10	0.12
Nabawan	4,060	100.0	-	-
Keningau	13,909	99.55	63	0.45
Tambunan	4,187	99.98	1	0.02

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023
Table 3.2: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Sex, Sabah, 2023

Zon <i>Zone</i>	Lelaki <i>Male</i>		Perempuan <i>Female</i>	
	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>	Bilangan <i>Number</i>	Peratus (%) <i>Percentage (%)</i>
Sabah	99,174	71.48	39,569	28.52
Pantai Barat Selatan	9,956	73.56	3,578	26.44
Kota Kinabalu	1,293	74.40	445	25.60
Tuaran	5,562	75.15	1,839	24.85
Penampang	1,340	71.47	535	28.53
Papar	1,609	69.65	701	30.35
Putatan	152	72.38	58	27.62
Pantai Barat Utara	34,253	68.90	15,460	31.10
Ranau	9,133	71.72	3,601	28.28
Kota Belud	6,789	61.02	4,336	38.98
Kudat	4,929	71.19	1,995	28.81
Kota Marudu	8,717	71.00	3,560	29.00
Pitas	4,685	70.42	1,968	29.58
Pantai Timur Selatan	11,170	74.98	3,727	25.02
Tawau	6,323	79.00	1,681	21.00
Lahad Datu	2,466	66.36	1,250	33.64
Semporna	983	76.44	303	23.56
Kunak	599	71.31	241	28.69
Kalabakan	799	76.02	252	23.98
Pantai Timur Utara	12,003	69.86	5,178	30.14
Sandakan	1,912	66.46	965	33.54
Kinabatangan	2,489	67.58	1,194	32.42
Beluran	3,303	68.88	1,492	31.12
Tongod	2,886	78.00	814	22.00
Telupid	1,413	66.46	713	33.54
Pedalaman Selatan	8,846	67.65	4,230	32.35
Beaufort	3,234	70.06	1,382	29.94
Kuala Penyu	1,796	62.71	1,068	37.29
Sipitang	2,481	65.08	1,331	34.92
Membakut	1,335	74.83	449	25.17
Pedalaman Utara	22,946	75.62	7,396	24.38
Tenom	5,872	72.30	2,250	27.70
Nabawan	3,013	74.21	1,047	25.79
Keningau	10,844	77.61	3,128	22.39
Tambunan	3,217	76.81	971	23.19

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023

Table 3.3: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Age Group, Sabah, 2023

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	4,369	3.15	33,012	23.79	47,708	34.39	53,654	38.67
Pantai Barat Selatan	273	2.02	2,509	18.54	5,033	37.19	5,719	42.26
Kota Kinabalu	31	1.78	322	18.53	621	35.73	764	43.96
Tuaran	142	1.92	1,311	17.71	2,897	39.14	3,051	41.22
Penampang	58	3.09	401	21.39	663	35.36	753	40.16
Papar	37	1.60	439	19.00	771	33.38	1,063	46.02
Putatan	5	2.38	36	17.14	81	38.57	88	41.90
Pantai Barat Utara	1,220	2.45	12,774	25.70	17,221	34.64	18,498	37.21
Ranau	400	3.14	3,486	27.38	4,342	34.10	4,506	35.39
Kota Belud	132	1.19	1,865	16.76	3,981	35.78	5,147	46.27
Kudat	110	1.59	1,592	22.99	2,544	36.74	2,678	38.68
Kota Marudu	376	3.06	3,639	29.64	4,136	33.69	4,126	33.61
Pitas	202	3.04	2,192	32.95	2,218	33.34	2,041	30.68
Pantai Timur Selatan	942	6.32	3,936	26.42	4,798	32.21	5,221	35.05
Tawau	488	6.10	2,225	27.80	2,528	31.58	2,763	34.52
Lahad Datu	165	4.44	855	23.01	1,221	32.86	1,475	39.69
Semporna	48	3.73	267	20.76	502	39.04	469	36.47
Kunak	18	2.14	155	18.45	260	30.95	407	48.45
Kalabakan	223	21.22	434	41.29	287	27.31	107	10.18

Jadual 3.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023 (samb.)
Table 3.3: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Age Group, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years			31 – 45 tahun 31 – 45 years			46 – 59 tahun 46 – 59 years			60 tahun dan ke atas 60 years and above		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	608	3.54		4,428	25.77		5,959	34.68		6,186	36.00	
Sandakan	81	2.82		433	15.05		912	31.70		1,451	50.43	
Kinabatangan	190	5.16		1,100	29.87		1,214	32.96		1,179	32.01	
Beluran	163	3.40		1,260	26.28		1,740	36.29		1,632	34.04	
Tongod	110	2.97		1,083	29.27		1,311	35.43		1,196	32.32	
Telupid	64	3.01		552	25.96		782	36.78		728	34.24	
Pedalaman Selatan	249	1.90		2,124	16.24		4,251	32.51		6,452	49.34	
Beaufort	67	1.45		624	13.52		1,392	30.16		2,533	54.87	
Kuala Penyu	23	0.80		422	14.73		985	34.39		1,434	50.07	
Sipitang	121	3.17		747	19.60		1,234	32.37		1,710	44.86	
Membakut	38	2.13		331	18.55		640	35.87		775	43.44	
Pedalaman Utara	1,077	3.55		7,241	23.86		10,446	34.43		11,578	38.16	
Tenom	289	3.56		1,783	21.95		2,859	35.20		3,191	39.29	
Nabawan	272	6.70		1,431	35.25		1,260	31.03		1,097	27.02	
Keningau	448	3.21		3,383	24.21		4,797	34.33		5,344	38.25	
Tambunan	68	1.62		644	15.38		1,530	36.53		1,946	46.47	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023
Table 3.4: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	130,349	95.91	4,824	3.55	89	0.07	650	0.48				
Pantai Barat Selatan	12,909	96.28	430	3.21	13	0.10	56	0.42				
Kota Kinabalu	1,551	89.39	168	9.68	7	0.40	9	0.52				
Tuaran	7,238	98.38	96	1.30	4	0.05	19	0.26				
Penampang	1,731	94.69	83	4.54	2	0.11	12	0.66				
Papar	2,199	96.15	75	3.28	-	-	13	0.57				
Putatan	190	94.53	8	3.98	-	-	3	1.49				
Pantai Barat Utara	48,906	98.86	502	1.01	11	0.02	53	0.11				
Ranau	12,455	99.09	91	0.72	6	0.05	18	0.14				
Kota Belud	11,040	99.40	51	0.46	2	0.02	14	0.13				
Kudat	6,686	96.94	206	2.99	-	-	5	0.07				
Kota Marudu	12,125	98.91	126	1.03	1	0.01	6	0.05				
Pitas	6,600	99.40	28	0.42	2	0.03	10	0.15				
Pantai Timur Selatan	10,153	79.04	2,346	18.26	40	0.31	306	2.38				
Tawau	4,896	70.48	1,849	26.62	24	0.35	178	2.56				
Lahad Datu	3,061	85.89	410	11.50	13	0.36	80	2.24				
Semporna	1,100	98.57	12	1.08	-	-	4	0.36				
Kunak	663	85.22	75	9.64	3	0.39	37	4.76				
Kalabakan	433	98.41	-	-	-	-	7	1.59				

Jadual 3.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023 (samb.)
Table 3.4: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	16,144	95.49	599	3.54	10	0.06	154	0.91				
Sandakan	2,200	80.35	492	17.97	5	0.18	41	1.50				
Kinabatangan	3,494	97.46	48	1.34	3	0.08	40	1.12				
Beluran	4,671	97.86	40	0.84	2	0.04	60	1.26				
Tongod	3,672	99.57	10	0.27	-	-	6	0.16				
Telupid	2,107	99.25	9	0.42	-	-	7	0.33				
Pedalaman Selatan	12,586	96.73	375	2.88	6	0.05	45	0.35				
Beaufort	4,387	95.58	190	4.14	4	0.09	9	0.20				
Kuala Penyu	2,784	97.41	66	2.31	-	-	8	0.28				
Sipitang	3,714	97.74	68	1.79	-	-	18	0.47				
Membakut	1,701	96.43	51	2.89	2	0.11	10	0.57				
Pedalaman Utara	29,651	97.96	572	1.89	9	0.03	36	0.12				
Tenom	7,770	95.78	327	4.03	1	0.01	14	0.17				
Nabawan	4,048	99.70	9	0.22	1	0.02	2	0.05				
Keningau	13,659	98.20	227	1.63	6	0.04	17	0.12				
Tambunan	4,174	99.69	9	0.21	1	0.02	3	0.07				

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023

Table 3.5: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Marital Status, Sabah, 2023

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married		Berkahwin Married		Batu/Duda Widow/Widower		Berceraai Divorced		Berpisah Separated		Tiada Maklumat Unknown	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	9,688	6.98	113,145	81.55	10,805	7.79	1,654	1.19	560	0.40	2,891	2.08
Pantai Barat Selatan	837	6.18	11,201	82.76	1,160	8.57	138	1.02	75	0.55	123	0.91
Kota Kinabalu	120	6.90	1,478	85.04	109	6.27	23	1.32	4	0.23	4	0.23
Tuaran	454	6.13	6,082	82.18	682	9.21	74	1.00	56	0.76	53	0.72
Penampang	131	6.99	1,546	82.45	150	8.00	15	0.80	8	0.43	25	1.33
Papar	120	5.19	1,936	83.81	194	8.40	17	0.74	6	0.26	37	1.60
Putatan	12	5.71	159	75.71	25	11.90	9	4.29	1	0.48	4	1.90
Pantai Barat Utara	3,005	6.04	40,157	80.78	3,525	7.09	639	1.29	249	0.50	2,138	4.30
Ranau	629	4.94	11,114	87.28	871	6.84	91	0.71	24	0.19	5	0.04
Kota Belud	482	4.33	8,104	72.84	672	6.04	87	0.78	22	0.20	1,758	15.80
Kudat	762	11.01	5,482	79.17	532	7.68	76	1.10	44	0.64	28	0.40
Kota Marudu	597	4.86	10,035	81.74	952	7.75	268	2.18	98	0.80	327	2.66
Pitas	535	8.04	5,422	81.50	498	7.49	117	1.76	61	0.92	20	0.30
Pantai Timur Selatan	1,465	9.83	11,484	77.09	1,600	10.74	275	1.85	68	0.46	5	0.03
Tawau	939	11.73	5,982	74.74	876	10.94	168	2.10	35	0.44	4	0.05
Lahad Datu	318	8.56	2,986	80.36	328	8.83	67	1.80	16	0.43	1	0.03
Semporna	41	3.19	1,021	79.39	208	16.17	7	0.54	9	0.70	-	-
Kunak	64	7.62	660	78.57	96	11.43	13	1.55	7	0.83	-	-
Kalabakan	103	9.80	835	79.45	92	8.75	20	1.90	1	0.10	-	-

Jadual 3.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023 (samb.)
Table 3.5: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Marital Status, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Batu/Duda Widow/Widower			Berceraai Divorced			Berpisah Separated			Tiada Maklumat Unknown		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	1,520	8.85		13,697	79.72		1,524	8.87		240	1.40		72	0.42		128	0.75	
Sandakan	223	7.75		2,190	76.12		391	13.59		52	1.81		21	0.73		-	-	
Kinabatangan	316	8.58		2,935	79.69		377	10.24		52	1.41		3	0.08		-	-	
Beluran	469	9.78		3,791	79.06		335	6.99		76	1.58		11	0.23		113	2.36	
Tongod	319	8.62		3,030	81.89		290	7.84		21	0.57		35	0.95		5	0.14	
Telupid	193	9.08		1,751	82.36		131	6.16		39	1.83		2	0.09		10	0.47	
Pedalaman Selatan	869	6.65		10,838	82.88		1,153	8.82		152	1.16		34	0.26		30	0.23	
Beaufort	292	6.33		3,716	80.50		539	11.68		58	1.26		11	0.24		-	-	
Kuala Penyu	119	4.16		2,518	87.92		187	6.53		34	1.19		5	0.17		1	0.03	
Sipitang	315	8.26		3,202	84.00		256	6.72		29	0.76		10	0.26		-	-	
Membakut	143	8.02		1,402	78.59		171	9.59		31	1.74		8	0.45		29	1.63	
Pedalaman Utara	1,992	6.57		25,768	84.93		1,843	6.07		210	0.69		62	0.20		467	1.54	
Tenom	608	7.49		6,975	85.88		433	5.33		48	0.59		16	0.20		42	0.52	
Nabawan	181	4.46		3,664	90.25		176	4.33		37	0.91		2	0.05		-	-	
Keningau	947	6.78		11,690	83.67		823	5.89		97	0.69		33	0.24		382	2.73	
Tambunan	256	6.11		3,439	82.12		411	9.81		28	0.67		11	0.26		43	1.03	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 3.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023

Table 3.6: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	44	0.03	2,643	1.90	1,598	1.15	1,067	0.77
Pantai Barat Selatan	10	0.07	320	2.36	360	2.66	135	1.00
Kota Kinabalu	4	0.23	82	4.72	40	2.30	42	2.42
Tuaran	4	0.05	119	1.61	168	2.27	55	0.74
Penampang	2	0.11	47	2.51	73	3.89	23	1.23
Papar	-	-	59	2.55	64	2.77	11	0.48
Putatan	-	-	13	6.19	15	7.14	4	1.90
Pantai Barat Utara	9	0.02	617	1.24	487	0.98	171	0.34
Ranau	4	0.03	161	1.26	160	1.26	59	0.46
Kota Belud	1	0.01	89	0.80	104	0.93	22	0.20
Kudat	-	-	96	1.39	49	0.71	26	0.38
Kota Marudu	3	0.02	173	1.41	117	0.95	41	0.33
Pitas	1	0.02	98	1.47	57	0.86	23	0.35
Pantai Timur Selatan	13	0.09	702	4.71	146	0.98	357	2.40
Tawau	9	0.11	436	5.45	101	1.26	216	2.70
Lahad Datu	1	0.03	184	4.95	19	0.51	106	2.85
Semporna	2	0.16	28	2.18	5	0.39	13	1.01
Kunak	1	0.12	48	5.71	10	1.19	21	2.50
Kalabakan	-	-	6	0.57	11	1.05	1	0.10

Jadual 3.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 3.6: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf <i>Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent</i>			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) <i>Certificate of specialized or technical skills (TVET)</i>			STPM atau yang setaraf <i>Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent</i>			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf <i>Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent</i>		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	326	0.23		317	0.23		1,704	1.23		42,798	30.85	
Pantai Barat Selatan	35	0.26		62	0.46		212	1.57		5,085	37.57	
Kota Kinabalu	13	0.75		10	0.58		46	2.65		585	33.66	
Tuaran	14	0.19		22	0.30		96	1.30		2,689	36.33	
Penampang	4	0.21		6	0.32		24	1.28		784	41.81	
Papar	4	0.17		23	1.00		42	1.82		940	40.69	
Putatan	-	-		1	0.48		4	1.90		87	41.43	
Pantai Barat Utara	44	0.09		112	0.23		579	1.16		14,111	28.38	
Ranau	10	0.08		61	0.48		217	1.70		3,577	28.09	
Kota Belud	3	0.03		15	0.13		55	0.49		3,028	27.22	
Kudat	9	0.13		5	0.07		61	0.88		1,818	26.26	
Kota Marudu	11	0.09		14	0.11		151	1.23		3,562	29.01	
Pitas	11	0.17		17	0.26		95	1.43		2,126	31.96	
Pantai Timur Selatan	115	0.77		40	0.27		308	2.07		4,607	30.93	
Tawau	73	0.91		29	0.36		203	2.54		2,679	33.47	
Lahad Datu	34	0.91		5	0.13		69	1.86		1,260	33.91	
Semporna	-	-		3	0.23		17	1.32		324	25.19	
Kunak	6	0.71		2	0.24		13	1.55		210	25.00	
Kalabakan	2	0.19		1	0.10		6	0.57		134	12.75	

Jadual 3.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 3.6: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard			Tiada sijil No Certificate		Tiada Maklumat Unknown	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	38,569	27.80	46,786	33.72	2,891	2.08	
Pantai Barat Selatan	3,878	28.65	3,314	24.49	123	0.91	
Kota Kinabalu	548	31.53	364	20.94	4	0.23	
Tuaran	2,108	28.48	2,073	28.01	53	0.72	
Penampang	528	28.16	359	19.15	25	1.33	
Papar	641	27.75	489	21.17	37	1.60	
Putatan	53	25.24	29	13.81	4	1.90	
Pantai Barat Utara	12,623	25.39	18,822	37.86	2,138	4.30	
Ranau	3,157	24.79	5,323	41.80	5	0.04	
Kota Belud	2,532	22.76	3,518	31.62	1,758	15.80	
Kudat	2,174	31.40	2,658	38.39	28	0.40	
Kota Marudu	3,133	25.52	4,745	38.65	327	2.66	
Pitas	1,627	24.46	2,578	38.75	20	0.30	
Pantai Timur Selatan	3,735	25.07	4,869	32.68	5	0.03	
Tawau	2,162	27.01	2,092	26.14	4	0.05	
Lahad Datu	1,115	30.01	922	24.81	1	0.03	
Semporna	197	15.32	697	54.20	-	-	
Kunak	157	18.69	372	44.29	-	-	
Kalabakan	104	9.90	786	74.79	-	-	

Jadual 3.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 3.6: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara		4	0.02		504	2.93		98	0.57		231	1.34
Sandakan	-	-	-	145	5.04			21	0.73		69	2.40
Kinabatangan	1	0.03		132	3.58			32	0.87		50	1.36
Beluran	2	0.04		117	2.44			18	0.38		76	1.58
Tongod	1	0.03		46	1.24			22	0.59		11	0.30
Telupid	-	-		64	3.01			5	0.24		25	1.18
Pedalaman Selatan												
Beaufort	-	-		170	1.30			256	1.96		64	0.49
Kuala Penyu	-	-		71	1.54			78	1.69		30	0.65
Sipitang	-	-		33	1.15			100	3.49		9	0.31
Membakut	-	-		28	0.73			66	1.73		12	0.31
	-	-		38	2.13			12	0.67		13	0.73
Pedalaman Utara		8	0.03		330	1.09		251	0.83		109	0.36
Tenom	-	-		45	0.55			43	0.53		18	0.22
Nabawan	1	0.02		34	0.84			30	0.74		6	0.15
Keningau	5	0.04		177	1.27			98	0.70		65	0.47
Tambunan	2	0.05		74	1.77			80	1.91		20	0.48

Jadual 3.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)

Table 3.6: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	81	0.47		13	0.08		291	1.69		5,099	29.68	
Sandakan	29	1.01		2	0.07		68	2.36		895	31.11	
Kinabatangan	25	0.68		4	0.11		71	1.93		1,689	45.86	
Beluran	14	0.29		5	0.10		80	1.67		1,290	26.90	
Tongod	1	0.03		2	0.05		30	0.81		620	16.76	
Telupid	12	0.56		-	-		42	1.98		605	28.46	
Pedalaman Selatan	21	0.16		34	0.26		110	0.84		4,367	33.40	
Beaufort	6	0.13		15	0.32		41	0.89		1,452	31.46	
Kuala Penyu	5	0.17		4	0.14		10	0.35		958	33.45	
Sipitang	8	0.21		11	0.29		28	0.73		1,367	35.86	
Membakut	2	0.11		4	0.22		31	1.74		590	33.07	
Pedalaman Utara	30	0.10		56	0.18		204	0.67		9,529	31.41	
Tenom	10	0.12		5	0.06		33	0.41		2,538	31.25	
Nabawan	6	0.15		8	0.20		31	0.76		1,310	32.27	
Keningau	12	0.09		32	0.23		107	0.77		4,290	30.70	
Tambunan	2	0.05		11	0.26		33	0.79		1,391	33.21	

Jadual 3.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Tanaman mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 3.6: Individual Agriculture Holding for Crop Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate		Tiada Maklumat Unknown	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	4,023	23.42	6,709	39.05	128	0.75
Sandakan	881	30.62	767	26.66	-	-
Kinabatangan	827	22.45	852	23.13	-	-
Beluran	1,156	24.11	1,924	40.13	113	2.36
Tongod	597	16.14	2,365	63.92	5	0.14
Telupid	562	26.43	801	37.68	10	0.47
Pedalaman Selatan	4,505	34.45	3,519	26.91	30	0.23
Beaufort	1,650	35.75	1,273	27.58	-	-
Kuala Penyu	928	32.40	816	28.49	1	0.03
Sipitang	1,205	31.61	1,087	28.52	-	-
Membakut	722	40.47	343	19.23	29	1.63
Pedalaman Utara	9,805	32.31	9,553	31.48	467	1.54
Tenom	2,757	33.94	2,631	32.39	42	0.52
Nabawan	1,593	39.24	1,041	25.64	-	-
Keningau	4,084	29.23	4,720	33.78	382	2.73
Tambunan	1,371	32.74	1,161	27.72	43	1.03

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.0: Pegangan Pertanian bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon, Sabah, 2023

Table 4.0: Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	2,135	95.23	107	4.77	2,242	100.0
Pantai Barat Selatan	279	84.04	53	15.96	332	100.0
Kota Kinabalu	27	42.86	36	57.14	63	100.0
Tuaran	101	96.19	4	3.81	105	100.0
Penampang	55	91.67	5	8.33	60	100.0
Papar	73	90.12	8	9.88	81	100.0
Putatan	23	100.0	-	-	23	100.0
Pantai Barat Utara	450	97.83	10	2.17	460	100.0
Ranau	42	93.33	3	6.67	45	100.0
Kota Belud	120	97.56	3	2.44	123	100.0
Kudat	108	99.08	1	0.92	109	100.0
Kota Marudu	65	95.59	3	4.41	68	100.0
Pitas	115	100.0	-	-	115	100.0
Pantai Timur Selatan	636	96.51	23	3.49	659	100.0
Tawau	55	82.09	12	17.91	67	100.0
Lahad Datu	352	96.97	11	3.03	363	100.0
Semporna	98	100.0	-	-	98	100.0
Kunak	64	100.0	-	-	64	100.0
Kalabakan	67	100.0	-	-	67	100.0
Pantai Timur Utara	435	97.10	13	2.90	448	100.0
Sandakan	118	91.47	11	8.53	129	100.0
Kinabatangan	113	100.0	-	-	113	100.0
Beluran	192	100.0	-	-	192	100.0
Tongod	12	100.0	-	-	12	100.0
Telupid	-	-	2	100.0	2	100.0
Pedalaman Selatan	298	100.0	-	-	298	100.0
Beaufort	92	100.0	-	-	92	100.0
Kuala Penyu	38	100.0	-	-	38	100.0
Sipitang	28	100.0	-	-	28	100.0
Membakut	140	100.0	-	-	140	100.0
Pedalaman Utara	37	82.22	8	17.78	45	100.0
Tenom	4	100.0	-	-	4	100.0
Nabawan	8	100.0	-	-	8	100.0
Keningau	11	61.11	7	38.89	18	100.0
Tambunan	14	93.33	1	6.67	15	100.0

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023
Table 4.1: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Citizenship, Sabah, 2023

Zon Zone	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	2,115	99.06	20	0.94
Pantai Barat Selatan	279	100.0	-	-
Kota Kinabalu	27	100.0	-	-
Tuaran	101	100.0	-	-
Penampang	55	100.0	-	-
Papar	73	100.0	-	-
Putatan	23	100.0	-	-
Pantai Barat Utara	449	99.78	1	0.22
Ranau	42	100.0	-	-
Kota Belud	119	99.17	1	0.83
Kudat	108	100.0	-	-
Kota Marudu	65	100.0	-	-
Pitas	115	100.0	-	-
Pantai Timur Selatan	622	97.80	14	2.20
Tawau	55	100.0	-	-
Lahad Datu	346	98.30	6	1.70
Semporna	91	92.86	7	7.14
Kunak	64	100.0	-	-
Kalabakan	66	98.51	1	1.49
Pantai Timur Utara	430	98.85	5	1.15
Sandakan	115	97.46	3	2.54
Kinabatangan	111	98.23	2	1.77
Beluran	192	100.0	-	-
Tongod	12	100.0	-	-
Telupid	-	-	-	-
Pedalaman Selatan	298	100.0	-	-
Beaufort	92	100.0	-	-
Kuala Penyu	38	100.0	-	-
Sipitang	28	100.0	-	-
Membakut	140	100.0	-	-
Pedalaman Utara	37	100.0	-	-
Tenom	4	100.0	-	-
Nabawan	8	100.0	-	-
Keningau	11	100.0	-	-
Tambunan	14	100.0	-	-

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023*Table 4.2: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Sex, Sabah, 2023*

Zon Zone	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1,873	87.73	262	12.27
Pantai Barat Selatan	243	87.10	36	12.90
Kota Kinabalu	23	85.19	4	14.81
Tuaran	85	84.16	16	15.84
Penampang	50	90.91	5	9.09
Papar	62	84.93	11	15.07
Putatan	23	100.0	-	-
Pantai Barat Utara	380	84.44	70	15.56
Ranau	37	88.10	5	11.90
Kota Belud	106	88.33	14	11.67
Kudat	82	75.93	26	24.07
Kota Marudu	56	86.15	9	13.85
Pitas	99	86.09	16	13.91
Pantai Timur Selatan	565	88.84	71	11.16
Tawau	53	96.36	2	3.64
Lahad Datu	313	88.92	39	11.08
Semporna	81	82.65	17	17.35
Kunak	58	90.63	6	9.38
Kalabakan	60	89.55	7	10.45
Pantai Timur Utara	394	90.57	41	9.43
Sandakan	104	88.14	14	11.86
Kinabatangan	99	87.61	14	12.39
Beluran	183	95.31	9	4.69
Tongod	8	66.67	4	33.33
Telupid	-	-	-	-
Pedalaman Selatan	256	85.91	42	14.09
Beaufort	77	83.70	15	16.30
Kuala Penyu	31	81.58	7	18.42
Sipitang	25	89.29	3	10.71
Membakut	123	87.86	17	12.14
Pedalaman Utara	35	94.59	2	5.41
Tenom	3	75.00	1	25.00
Nabawan	8	100.0	-	-
Keningau	11	100.0	-	-
Tambunan	13	92.86	1	7.14

*** Nota:****1. Analisa pada 28 Mei 2025****2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian****Sumber: Banci Pertanian 2024***Source: Agriculture Census 2024**** Notes:****1. Analysis as at 28 May 2025****2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 4.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023
Table 4.3: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Age Group, Sabah, 2023

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years			31 – 45 tahun 31 – 45 years			46 – 59 tahun 46 – 59 years			60 tahun dan ke atas 60 years and above		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	77	3.61		570	26.70		765	35.83		723	33.86	
Pantai Barat Selatan	5	1.79		70	25.09		102	36.56		102	36.56	
Kota Kinabalu	1	3.70		5	18.52		10	37.04		11	40.74	
Tuaran	3	2.97		32	31.68		29	28.71		37	36.63	
Penampang	-	-		10	18.18		22	40.00		23	41.82	
Papar	1	1.37		17	23.29		31	42.47		24	32.88	
Putatan	-	-		6	26.09		10	43.48		7	30.43	
Pantai Barat Utara	13	2.89		126	28.00		169	37.56		142	31.56	
Ranau	2	4.76		16	38.10		16	38.10		8	19.05	
Kota Belud	1	0.83		27	22.50		45	37.50		47	39.17	
Kudat	3	2.78		35	32.41		36	33.33		34	31.48	
Kota Marudu	4	6.15		20	30.77		18	27.69		23	35.38	
Pitas	3	2.61		28	24.35		54	46.96		30	26.09	
Pantai Timur Selatan	31	4.87		164	25.79		229	36.01		212	33.33	
Tawau	10	18.18		20	36.36		15	27.27		10	18.18	
Lahad Datu	11	3.13		92	26.14		111	31.53		138	39.20	
Semporna	4	4.08		19	19.39		51	52.04		24	24.49	
Kunak	3	4.69		19	29.69		30	46.88		12	18.75	
Kalabakan	3	4.48		14	20.90		22	32.84		28	41.79	

Jadual 4.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023 (samb.)

Table 4.3: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Age Group, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	20	4.60	144	33.10	144	33.10	127	29.20
Sandakan	5	4.24	35	29.66	34	28.81	44	37.29
Kinabatangan	8	7.08	50	44.25	31	27.43	24	21.24
Beluran	7	3.65	54	28.13	74	38.54	57	29.69
Tongod	-	-	5	41.67	5	41.67	2	16.67
Telupid	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedalaman Selatan	8	2.68	59	19.80	107	35.91	124	41.61
Beaufort	2	2.17	16	17.39	28	30.43	46	50.00
Kuala Penyu	1	2.63	5	13.16	12	31.58	20	52.63
Siptang	2	7.14	4	14.29	11	39.29	11	39.29
Membakut	3	2.14	34	24.29	56	40.00	47	33.57
Pedalaman Utara	-	-	7	18.92	14	37.84	16	43.24
Tenom	-	-	-	-	1	25.00	3	75.00
Nabawan	-	-	3	37.50	2	25.00	3	37.50
Keningau	-	-	2	18.18	4	36.36	5	45.45
Tambunan	-	-	2	14.29	7	50.00	5	35.71

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023
Table 4.4: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Ethnic Group , Sabah, 2023

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1,918	90.69	62	2.93	2	0.09	133	6.29				
Pantai Barat Selatan	252	90.32	19	6.81	1	0.36	7	2.51				
Kota Kinabalu	26	96.30	-	-	-	-	1	3.70				
Tuaran	95	94.06	3	2.97	1	0.99	2	1.98				
Penampang	50	90.91	3	5.45	-	-	2	3.64				
Papar	62	84.93	11	15.07	-	-	-	-				
Putatan	19	82.61	2	8.70	-	-	2	8.70				
Pantai Barat Utara	434	96.66	11	2.45	-	-	4	0.89				
Ranau	42	100.0	-	-	-	-	-	-				
Kota Belud	118	99.16	1	0.84	-	-	-	-				
Kudat	102	94.44	5	4.63	-	-	1	0.93				
Kota Marudu	62	95.38	3	4.62	-	-	-	-				
Pitas	110	95.65	2	1.74	-	-	3	2.61				
Pantai Timur Selatan	534	85.85	8	1.29	1	0.16	79	12.70				
Tawau	33	60.00	1	1.82	-	-	21	38.18				
Lahad Datu	317	91.62	4	1.16	1	0.29	24	6.94				
Semporna	73	80.22	1	1.10	-	-	17	18.68				
Kunak	52	81.25	1	1.56	-	-	11	17.19				
Kalabakan	59	89.39	1	1.52	-	-	6	9.09				

Jadual 4.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023 (samb.)
Table 4.4: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Ethnic Group , Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	383	89.07		10	2.33		-	-		37	8.60	
Sandakan	84	73.04		8	6.96		-	-		23	20.00	
Kinabatangan	97	87.39		-	-		-	-		14	12.61	
Beluran	191	99.48		1	0.52		-	-		-	-	
Tongod	11	91.67		1	8.33		-	-		-	-	
Telupid	-	-		-	-		-	-		-	-	
Pedalaman Selatan	280	93.96		13	4.36		-	-		5	1.68	
Beaufort	84	91.30		5	5.43		-	-		3	3.26	
Kuala Penyu	38	100.0		-	-		-	-		-	-	
Siptang	27	96.43		1	3.57		-	-		-	-	
Membakut	131	93.57		7	5.00		-	-		2	1.43	
Pedalaman Utara	35	94.59		1	2.70		-	-		1	2.70	
Tenom	4	100.0		-	-		-	-		-	-	
Nabawan	8	100.0		-	-		-	-		-	-	
Keningau	10	90.91		1	9.09		-	-		-	-	
Tambunan	13	92.86		-	-		-	-		1	7.14	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023
Table 4.5: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Marital Status, Sabah, 2023

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Berceraai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	161	7.54		1,765	82.67		177	8.29		23	1.08		9	0.42	
Pantai Barat Selatan	22	7.89		223	79.93		30	10.75		2	0.72		2	0.72	
Kota Kinabalu	1	3.70		21	77.78		4	14.81		1	3.70		-	-	
Tuaran	15	14.85		72	71.29		13	12.87		-	-		1	0.99	
Penampang	4	7.27		48	87.27		3	5.45		-	-		-	-	
Papar	2	2.74		59	80.82		10	13.70		1	1.37		1	1.37	
Putatan	-	-		23	100.0		-	-		-	-		-	-	
Pantai Barat Utara	32	7.11		379	84.22		24	5.33		10	2.22		5	1.11	
Ranau	4	9.52		35	83.33		3	7.14		-	-		-	-	
Kota Belud	12	10.00		98	81.67		7	5.83		2	1.67		1	0.83	
Kudat	3	2.78		91	84.26		8	7.41		3	2.78		3	2.78	
Kota Marudu	5	7.69		52	80.00		4	6.15		3	4.62		1	1.54	
Pitas	8	6.96		103	89.57		2	1.74		2	1.74		-	-	
Pantai Timur Selatan	36	5.66		536	84.28		58	9.12		5	0.79		1	0.16	
Tawau	5	9.09		41	74.55		7	12.73		2	3.64		-	-	
Lahad Datu	19	5.40		296	84.09		33	9.38		3	0.85		1	0.28	
Semporna	4	4.08		86	87.76		8	8.16		-	-		-	-	
Kunak	6	9.38		55	85.94		3	4.69		-	-		-	-	
Kalabakan	2	2.99		58	86.57		7	10.45		-	-		-	-	

Jadual 4.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023 (samb.)
Table 4.5: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Marital Status, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Bercerai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	43	9.89		352	80.92		39	8.97		1	0.23		-	-	
Sandakan	16	13.56		82	69.49		20	16.95		-	-		-	-	
Kinabatangan	8	7.08		96	84.96		9	7.96		-	-		-	-	
Beluran	17	8.85		164	85.42		10	5.21		1	0.52		-	-	
Tongod	2	16.67		10	83.33		-	-		-	-		-	-	
Telupid	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Pedalaman Selatan	26	8.72		242	81.21		25	8.39		5	1.68		-	-	
Beaufort	6	6.52		76	82.61		10	10.87		-	-		-	-	
Kuala Penyu	6	15.79		28	73.68		2	5.26		2	5.26		-	-	
Sipitang	4	14.29		23	82.14		1	3.57		-	-		-	-	
Membakut	10	7.14		115	82.14		12	8.57		3	2.14		-	-	
Pedalaman Utara	2	5.41		33	89.19		1	2.70		-	-		1	2.70	
Tenom	-	-		4	100.0		-	-		-	-		-	-	
Nabawan	-	-		8	100.0		-	-		-	-		-	-	
Keningau	1	9.09		10	90.91		-	-		-	-		-	-	
Tambunan	1	7.14		11	78.57		1	7.14		-	-		1	7.14	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 4.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023
Table 4.6: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1	0.05	114	5.34	33	1.55	33	1.55
Pantai Barat Selatan								
Kota Kinabalu	-	-	20	7.17	6	2.15	5	1.79
Tuaran	-	-	3	11.11	1	3.70	-	-
Penampang	-	-	6	5.94	-	-	1	0.99
Papar	-	-	4	7.27	2	3.64	1	1.82
Putatan	-	-	4	5.48	1	1.37	3	4.11
	-	-	3	13.04	2	8.70	-	-
Pantai Barat Utara								
Ranau	-	-	27	6.00	4	0.89	11	2.44
Kota Belud	-	-	3	7.14	-	-	2	4.76
Kudat	-	-	4	3.33	2	1.67	3	2.50
Kota Marudu	-	-	6	5.56	-	-	-	-
Pitas	-	-	6	9.23	-	-	1	1.54
	-	-	8	6.96	2	1.74	5	4.35
Pantai Timur Selatan								
Tawau	1	0.16	27	4.25	10	1.57	6	0.94
Lahad Datu	1	1.82	-	-	-	-	-	-
Semporna	-	-	15	4.26	3	0.85	4	1.14
Kunak	-	-	3	3.06	-	-	1	1.02
Kalabakan	-	-	7	10.94	6	9.38	1	1.56
	-	-	2	2.99	1	1.49	-	-

Jadual 4.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)

Table 4.6: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	3	0.14		10	0.47		62	2.90		679	31.80	
Pantai Barat Selatan	-	-		-	-		6	2.15		108	38.71	
Kota Kinabalu	-	-		-	-		-	-		7	25.93	
Tuaran	-	-		-	-		3	2.97		34	33.66	
Penampang	-	-		-	-		1	1.82		30	54.55	
Papar	-	-		-	-		2	2.74		29	39.73	
Putatan	-	-		-	-		-	-		8	34.78	
Pantai Barat Utara	-	-		7	1.56		16	3.56		154	34.22	
Ranau	-	-		1	2.38		1	2.38		19	45.24	
Kota Belud	-	-		1	0.83		5	4.17		49	40.83	
Kudat	-	-		-	-		1	0.93		22	20.37	
Kota Marudu	-	-		-	-		2	3.08		22	33.85	
Pitas	-	-		5	4.35		7	6.09		42	36.52	
Pantai Timur Selatan	1	0.16		1	0.16		15	2.36		164	25.79	
Tawau	-	-		-	-		2	3.64		16	29.09	
Lahad Datu	1	0.28		1	0.28		8	2.27		101	28.69	
Semporna	-	-		-	-		-	-		17	17.35	
Kunak	-	-		-	-		3	4.69		12	18.75	
Kalabakan	-	-		-	-		2	2.99		18	26.87	

Jadual 4.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 4.6: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	677	31.71	523	24.50
Pantai Barat Selatan	103	36.92	31	11.11
Kota Kinabalu	15	55.56	1	3.70
Tuaran	38	37.62	19	18.81
Penampang	13	23.64	4	7.27
Papar	29	39.73	5	6.85
Putatan	8	34.78	2	8.70
Pantai Barat Utara	130	28.89	101	22.44
Ranau	10	23.81	6	14.29
Kota Belud	38	31.67	18	15.00
Kudat	37	34.26	42	38.89
Kota Marudu	18	27.69	16	24.62
Pitas	27	23.48	19	16.52
Pantai Timur Selatan	176	27.67	235	36.95
Tawau	12	21.82	24	43.64
Lahad Datu	122	34.66	97	27.56
Semporna	17	17.35	60	61.22
Kunak	5	7.81	30	46.88
Kalabakan	20	29.85	24	35.82

Jadual 4.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 4.6: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	-	-	22	5.06	7	1.61	4	0.92
Sandakan	-	-	4	3.39	1	0.85	-	-
Kinabatangan	-	-	3	2.65	1	0.88	1	0.88
Beluran	-	-	13	6.77	5	2.60	3	1.56
Tongod	-	-	2	16.67	-	-	-	-
Telupid	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedalaman Selatan	-	-	16	5.37	6	2.01	7	2.35
Beaufort	-	-	4	4.35	1	1.09	3	3.26
Kuala Penyu	-	-	4	10.53	-	-	1	2.63
Siptang	-	-	2	7.14	1	3.57	-	-
Membakut	-	-	6	4.29	4	2.86	3	2.14
Pedalaman Utara	-	-	2	5.41	-	-	-	-
Tenom	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabawan	-	-	-	-	-	-	-	-
Keningau	-	-	2	18.18	-	-	-	-
Tambunan	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 4.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)

Table 4.6: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	-	-		1	0.23		16	3.68		126	28.97	
Sandakan	-	-		-	-		1	0.85		30	25.42	
Kinabatangan	-	-		-	-		7	6.19		38	33.63	
Beluran	-	-		-	-		8	4.17		56	29.17	
Tongod	-	-		1	8.33		-	-		2	16.67	
Telupid	-	-		-	-		-	-		-	-	
Pedalaman Selatan	2	0.67		-	-		6	2.01		115	38.59	
Beaufort	1	1.09		-	-		1	1.09		32	34.78	
Kuala Penyu	-	-		-	-		-	-		14	36.84	
Sipitang	1	3.57		-	-		-	-		13	46.43	
Membakut	-	-		-	-		5	3.57		56	40.00	
Pedalaman Utara	-	-		1	2.70		3	8.11		12	32.43	
Tenom	-	-		-	-		-	-		-	-	
Nabawan	-	-		-	-		1	12.50		2	25.00	
Keningau	-	-		-	-		1	9.09		4	36.36	
Tambunan	-	-		1	7.14		1	7.14		6	42.86	

Jadual 4.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Ternakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 4.6: Individual Agriculture Holding for Livestock Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard			Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	150	34.48	109	25.06	
Sandakan	50	42.37	32	27.12	
Kinabatangan	37	32.74	26	23.01	
Beluran	61	31.77	46	23.96	
Tongod	2	16.67	5	41.67	
Telupid	-	-	-	-	
Pedalaman Selatan	105	35.23	41	13.76	
Beaufort	32	34.78	18	19.57	
Kuala Penyu	15	39.47	4	10.53	
Sipitang	10	35.71	1	3.57	
Membakut	48	34.29	18	12.86	
Pedalaman Utara	13	35.14	6	16.22	
Tenom	2	50.00	2	50.00	
Nabawan	4	50.00	1	12.50	
Keningau	3	27.27	1	9.09	
Tambunan	4	28.57	2	14.29	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.0: Pegangan Pertanian bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 5.0: Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	16,843	100.0	-	-	16,843	100.0
Pantai Barat Selatan	1,338	100.0	-	-	1,338	100.0
Kota Kinabalu	183	100.0	-	-	183	100.0
Tuaran	795	100.0	-	-	795	100.0
Penampang	68	100.0	-	-	68	100.0
Papar	202	100.0	-	-	202	100.0
Putatan	90	100.0	-	-	90	100.0
Pantai Barat Utara	2,980	100.0	-	-	2,980	100.0
Ranau	126	100.0	-	-	126	100.0
Kota Belud	314	100.0	-	-	314	100.0
Kudat	1,364	100.0	-	-	1,364	100.0
Kota Marudu	317	100.0	-	-	317	100.0
Pitas	859	100.0	-	-	859	100.0
Pantai Timur Selatan	8,494	100.0	-	-	8,494	100.0
Tawau	2,519	100.0	-	-	2,519	100.0
Lahad Datu	797	100.0	-	-	797	100.0
Semporna	4,574	100.0	-	-	4,574	100.0
Kunak	437	100.0	-	-	437	100.0
Kalabakan	167	100.0	-	-	167	100.0
Pantai Timur Utara	2,933	100.0	-	-	2,933	100.0
Sandakan	1,853	100.0	-	-	1,853	100.0
Kinabatangan	217	100.0	-	-	217	100.0
Beluran	635	100.0	-	-	635	100.0
Tongod	134	100.0	-	-	134	100.0
Telupid	94	100.0	-	-	94	100.0
Pedalaman Selatan	899	100.0	-	-	899	100.0
Beaufort	272	100.0	-	-	272	100.0
Kuala Penyu	328	100.0	-	-	328	100.0
Sipitang	110	100.0	-	-	110	100.0
Membakut	189	100.0	-	-	189	100.0
Pedalaman Utara	199	100.0	-	-	199	100.0
Tenom	24	100.0	-	-	24	100.0
Nabawan	18	100.0	-	-	18	100.0
Keningau	120	100.0	-	-	120	100.0
Tambunan	37	100.0	-	-	37	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan petani

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023
Table 5.1: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Citizenship, Sabah, 2023

Zon Zone	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	12,054	71.57	4,789	28.43
Pantai Barat Selatan	1,295	96.79	43	3.21
Kota Kinabalu	171	93.44	12	6.56
Tuaran	773	97.23	22	2.77
Penampang	68	100.0	-	-
Papar	200	99.01	2	0.99
Putatan	83	92.22	7	7.78
Pantai Barat Utara	2,674	89.73	306	10.27
Ranau	126	100.0	-	-
Kota Belud	305	97.13	9	2.87
Kudat	1,105	81.01	259	18.99
Kota Marudu	315	99.37	2	0.63
Pitas	823	95.81	36	4.19
Pantai Timur Selatan	4,570	53.80	3,924	46.20
Tawau	1,784	70.82	735	29.18
Lahad Datu	427	53.58	370	46.42
Semporna	1,951	42.65	2,623	57.35
Kunak	326	74.60	111	25.40
Kalabakan	82	49.10	85	50.90
Pantai Timur Utara	2,433	82.95	500	17.05
Sandakan	1,389	74.96	464	25.04
Kinabatangan	188	86.64	29	13.36
Beluran	629	99.06	6	0.94
Tongod	133	99.25	1	0.75
Telupid	94	100.0	-	-
Pedalaman Selatan	883	98.22	16	1.78
Beaufort	272	100.0	-	-
Kuala Penyu	316	96.34	12	3.66
Sipitang	110	100.0	-	-
Membakut	185	97.88	4	2.12
Pedalaman Utara	199	100.0	-	-
Tenom	24	100.0	-	-
Nabawan	18	100.0	-	-
Keningau	120	100.0	-	-
Tambunan	37	100.0	-	-

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023
Table 5.2: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Sex, Sabah, 2023

Zon Zone	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	16,052	95.30	791	4.70
Pantai Barat Selatan	1,304	97.46	34	2.54
Kota Kinabalu	179	97.81	4	2.19
Tuaran	771	96.98	24	3.02
Penampang	67	98.53	1	1.47
Papar	198	98.02	4	1.98
Putatan	89	98.89	1	1.11
Pantai Barat Utara	2,847	95.54	133	4.46
Ranau	112	88.89	14	11.11
Kota Belud	288	91.72	26	8.28
Kudat	1,316	96.48	48	3.52
Kota Marudu	309	97.48	8	2.52
Pitas	822	95.69	37	4.31
Pantai Timur Selatan	7,991	94.08	503	5.92
Tawau	2,418	95.99	101	4.01
Lahad Datu	769	96.49	28	3.51
Semporna	4,251	92.94	323	7.06
Kunak	389	89.02	48	10.98
Kalabakan	164	98.20	3	1.80
Pantai Timur Utara	2,875	98.02	58	1.98
Sandakan	1,838	99.19	15	0.81
Kinabatangan	210	96.77	7	3.23
Beluran	615	96.85	20	3.15
Tongod	122	91.04	12	8.96
Telupid	90	95.74	4	4.26
Pedalaman Selatan	861	95.77	38	4.23
Beaufort	262	96.32	10	3.68
Kuala Penyu	321	97.87	7	2.13
Sipitang	102	92.73	8	7.27
Membakut	176	93.12	13	6.88
Pedalaman Utara	174	87.44	25	12.56
Tenom	24	100.0	-	-
Nabawan	17	94.44	1	5.56
Keningau	98	81.67	22	18.33
Tambunan	35	94.59	2	5.41

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023
Table 5.3: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Age Group, Sabah, 2023

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 tahun		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1,755	10.42	5,990	35.56	6,058	35.97	3,040	18.05
Pantai Barat Selatan	75	5.61	404	30.19	500	37.37	359	26.83
Kota Kinabalu	13	7.10	50	27.32	64	34.97	56	30.60
Tuaran	49	6.16	264	33.21	293	36.86	189	23.77
Penampang	4	5.88	11	16.18	25	36.76	28	41.18
Papar	6	2.97	47	23.27	83	41.09	66	32.67
Putatan	3	3.33	32	35.56	35	38.89	20	22.22
Pantai Barat Utara	287	9.63	1,093	36.68	1,034	34.70	566	18.99
Ranau	2	1.59	10	7.94	85	67.46	29	23.02
Kota Belud	19	6.05	90	28.66	117	37.26	88	28.03
Kudat	154	11.29	554	40.62	416	30.50	240	17.60
Kota Marudu	26	8.20	117	36.91	120	37.85	54	17.03
Pitas	86	10.01	322	37.49	296	34.46	155	18.04
Pantai Timur Selatan	1,026	12.08	3,235	38.09	2,948	34.71	1,285	15.13
Tawau	317	12.58	1,022	40.57	883	35.05	297	11.79
Lahad Datu	91	11.42	280	35.13	294	36.89	132	16.56
Semporna	566	12.37	1,735	37.93	1,560	34.11	713	15.59
Kunak	40	9.15	148	33.87	136	31.12	113	25.86
Kalabakan	12	7.19	50	29.94	75	44.91	30	17.96

Jadual 5.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Pertanian mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023 (samb.)
Table 5.3: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Age Group, Sabah, 2023 (cont'd)

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 tahun		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	330	11.25	1,023	34.88	1,111	37.88	469	15.99
Sandakan	232	12.52	682	36.81	616	33.24	323	17.43
Kinabatangan	25	11.52	93	42.86	72	33.18	27	12.44
Beluran	68	10.71	223	35.12	247	38.90	97	15.28
Tongod	5	3.73	19	14.18	90	67.16	20	14.93
Telupid	-	-	6	6.38	86	91.49	2	2.13
Pedalaman Selatan	31	3.45	212	23.58	365	40.60	291	32.37
Beaufort	8	2.94	43	15.81	110	40.44	111	40.81
Kuala Penyu	11	3.35	93	28.35	141	42.99	83	25.30
Sipitang	4	3.64	21	19.09	45	40.91	40	36.36
Membakut	8	4.23	55	29.10	69	36.51	57	30.16
Pedalaman Utara	6	3.02	23	11.56	100	50.25	70	35.18
Tenom	-	-	2	8.33	20	83.33	2	8.33
Nabawan	-	-	-	-	13	72.22	5	27.78
Keningau	5	4.17	10	8.33	57	47.50	48	40.00
Tambunan	1	2.70	11	29.73	10	27.03	15	40.54

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 5.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023
Table 5.4: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera		Cina Chinese		India Indian		Lain-lain Others	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	11,812	97.99	55	0.46	5	0.04	182	1.51
Pantai Barat Selatan	1,282	99.00	7	0.54	1	0.08	5	0.39
Kota Kinabalu	170	99.42	1	0.58	-	-	-	-
Tuaran	769	99.48	-	-	1	0.13	3	0.39
Penampang	65	95.59	2	2.94	-	-	1	1.47
Papar	195	97.50	4	2.00	-	-	1	0.50
Putatan	83	100.0	-	-	-	-	-	-
Pantai Barat Utara	2,641	98.77	5	0.19	1	0.04	27	1.01
Ranau	126	100.0	-	-	-	-	-	-
Kota Belud	302	99.02	1	0.33	1	0.33	1	0.33
Kudat	1,082	97.92	4	0.36	-	-	19	1.72
Kota Marudu	314	99.68	-	-	-	-	1	0.32
Pitas	817	99.27	-	-	-	-	6	0.73
Pantai Timur Selatan	4,418	96.67	28	0.61	1	0.02	123	2.69
Tawau	1,725	96.69	19	1.07	1	0.06	39	2.19
Lahad Datu	407	95.32	2	0.47	-	-	18	4.22
Semporna	1,891	96.92	3	0.15	-	-	57	2.92
Kunak	315	96.63	4	1.23	-	-	7	2.15
Kalabakan	80	97.56	-	-	-	-	2	2.44

Jadual 5.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023 (samb.)
Table 5.4: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	2,402	98.73		5	0.21		2	0.08		24	0.99	
Sandakan	1,365	98.27		4	0.29		-	-		20	1.44	
Kinabatangan	182	96.81		1	0.53		2	1.06		3	1.60	
Beluran	628	99.84		-	-		-	-		1	0.16	
Tongod	133	100.0		-	-		-	-		-	-	
Telupid	94	100.0		-	-		-	-		-	-	
Pedalaman Selatan	875	99.09		5	0.57		-	-		3	0.34	
Beaufort	271	99.63		1	0.37		-	-		-	-	
Kuala Penyu	311	98.42		4	1.27		-	-		1	0.32	
Sipitang	110	100.0		-	-		-	-		-	-	
Membakut	183	98.92		-	-		-	-		2	1.08	
Pedalaman Utara	194	97.49		5	2.51		-	-		-	-	
Tenom	23	95.83		1	4.17		-	-		-	-	
Nabawan	18	100.0		-	-		-	-		-	-	
Keningau	117	97.50		3	2.50		-	-		-	-	
Tambunan	36	97.30		1	2.70		-	-		-	-	

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 5.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023
Table 5.5: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Marital Status, Sabah, 2023

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Bercerai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number
Sabah	1,725	10.24	13,967	82.92	904	5.37	168	1.00	79	0.47					
Pantai Barat Selatan	177	13.23	1,006	75.19	144	10.76	11	0.82	-	-					
Kota Kinabalu	20	10.93	148	80.87	13	7.10	2	1.09	-	-					
Tuaran	113	14.21	578	72.70	100	12.58	4	0.50	-	-					
Penampang	7	10.29	58	85.29	3	4.41	-	-	-	-					
Papar	24	11.88	159	78.71	19	9.41	-	-	-	-					
Putatan	13	14.44	63	70.00	9	10.00	5	5.56	-	-					
Pantai Barat Utara	203	6.81	2,602	87.32	120	4.03	39	1.31	16	0.54					
Ranau	3	2.38	119	94.44	4	3.17	-	-	-	-					
Kota Belud	13	4.14	287	91.40	10	3.18	4	1.27	-	-					
Kudat	94	6.89	1,191	87.32	53	3.89	16	1.17	10	0.73					
Kota Marudu	27	8.52	264	83.28	18	5.68	6	1.89	2	0.63					
Pitas	66	7.68	741	86.26	35	4.07	13	1.51	4	0.47					
Pantai Timur Selatan	916	10.78	6,989	82.28	448	5.27	85	1.00	56	0.66					
Tawau	546	21.68	1,703	67.61	198	7.86	45	1.79	27	1.07					
Lahad Datu	69	8.66	679	85.19	34	4.27	7	0.88	8	1.00					
Semporna	251	5.49	4,093	89.48	182	3.98	29	0.63	19	0.42					
Kunak	31	7.09	377	86.27	24	5.49	3	0.69	2	0.46					
Kalabakan	19	11.38	137	82.04	10	5.99	1	0.60	-	-					

Jadual 5.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023 (samb.)
Table 5.5: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Marital Status, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Berceraai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number
Pantai Timur Utara	347	11.83	2,414	82.30	144	4.91	24	0.82	4	0.14					
Sandakan	225	12.14	1,517	81.87	95	5.13	12	0.65	4	0.22					
Kinabatangan	19	8.76	185	85.25	10	4.61	3	1.38	-	-					
Beluran	101	15.91	496	78.11	29	4.57	9	1.42	-	-					
Tongod	2	1.49	123	91.79	9	6.72	-	-	-	-					
Telupid	-	-	93	98.94	1	1.06	-	-	-	-					
Pedalaman Selatan	81	9.01	761	84.65	46	5.12	9	1.00	2	0.22					
Beaufort	29	10.66	221	81.25	18	6.62	3	1.10	1	0.37					
Kuala Penyu	24	7.32	284	86.59	15	4.57	5	1.52	-	-					
Sipitang	6	5.45	99	90.00	4	3.64	-	-	1	0.91					
Membakut	22	11.64	157	83.07	9	4.76	1	0.53	-	-					
Pedalaman Utara	1	0.50	195	97.99	2	1.01	-	-	1	0.50					
Tenom	1	4.17	23	95.83	-	-	-	-	-	-					
Nabawan	-	-	18	100.0	-	-	-	-	-	-					
Keningau	-	-	119	99.17	-	-	-	-	1	0.83					
Tambunan	-	-	35	94.59	2	5.41	-	-	-	-					

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 5.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023
Table 5.6: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1	0.01	70	0.42	60	0.36	37	0.22
Pantai Barat Selatan								
Kota Kinabalu	-	-	11	0.82	6	0.45	5	0.37
Tuaran	-	-	1	0.55	-	-	1	0.55
Penampang	-	-	4	0.50	2	0.25	2	0.25
Papar	-	-	1	1.47	1	1.47	-	-
Putatan	-	-	3	1.49	3	1.49	-	-
	-	-	2	2.22	-	-	2	2.22
Pantai Barat Utara								
Ranau	-	-	16	0.54	8	0.27	7	0.23
Kota Belud	-	-	4	3.17	2	1.59	-	-
Kudat	-	-	2	0.64	2	0.64	2	0.64
Kota Marudu	-	-	-	-	1	0.07	2	0.15
Pitas	-	-	2	0.63	-	-	-	-
	-	-	8	0.93	3	0.35	3	0.35
Pantai Timur Selatan								
Tawau	1	0.01	25	0.29	38	0.45	18	0.21
Lahad Datu	-	-	18	0.71	25	0.99	11	0.44
Semporna	-	-	1	0.13	2	0.25	2	0.25
Kunak	1	0.02	3	0.07	9	0.20	3	0.07
Kalabakan	-	-	3	0.69	2	0.46	1	0.23
	-	-	-	-	-	-	1	0.60

Jadual 5.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)

Table 5.6: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)				STPM atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (STPM) or equivalent				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	20	0.12	31	0.18	131	0.78	3,330	19.77								
Pantai Barat Selatan	2	0.15	6	0.45	11	0.82	434	32.44								
Kota Kinabalu	-	-	2	1.09	-	-	39	21.31								
Tuaran	-	-	-	-	7	0.88	242	30.44								
Penampang	-	-	-	-	1	1.47	43	63.24								
Papar	2	0.99	2	0.99	2	0.99	66	32.67								
Putatan	-	-	2	2.22	1	1.11	44	48.89								
Pantai Barat Utara	1	0.03	4	0.13	24	0.81	632	21.21								
Ranau	-	-	-	-	1	0.79	23	18.25								
Kota Belud	-	-	2	0.64	5	1.59	106	33.76								
Kudat	-	-	1	0.07	6	0.44	207	15.18								
Kota Marudu	1	0.32	-	-	2	0.63	89	28.08								
Pitas	-	-	1	0.12	10	1.16	207	24.10								
Pantai Timur Selatan	15	0.18	12	0.14	73	0.86	1,579	18.59								
Tawau	6	0.24	7	0.28	56	2.22	748	29.69								
Lahad Datu	2	0.25	1	0.13	3	0.38	142	17.82								
Semporna	5	0.11	3	0.07	8	0.17	568	12.42								
Kunak	2	0.46	1	0.23	5	1.14	108	24.71								
Kalabakan	-	-	-	-	1	0.60	13	7.78								

Jadual 5.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 5.6: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	4,579	27.19	8,584	50.96
Pantai Barat Selatan	441	32.96	422	31.54
Kota Kinabalu	57	31.15	83	45.36
Tuaran	260	32.70	278	34.97
Penampang	16	23.53	6	8.82
Papar	86	42.57	38	18.81
Putatan	22	24.44	17	18.89
Pantai Barat Utara	924	31.01	1,364	45.77
Ranau	80	63.49	16	12.70
Kota Belud	82	26.11	113	35.99
Kudat	358	26.25	789	57.84
Kota Marudu	119	37.54	104	32.81
Pitas	285	33.18	342	39.81
Pantai Timur Selatan	1,400	16.48	5,333	62.79
Tawau	669	26.56	979	38.86
Lahad Datu	204	25.60	440	55.21
Semporna	462	10.10	3,512	76.78
Kunak	40	9.15	275	62.93
Kalabakan	25	14.97	127	76.05

Jadual 5.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)

Table 5.6: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Bilangan Number	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara													
Sandakan	-	-	4	0.14		1	0.03		1	0.03		1	0.03
Kinabatangan	-	-	3	0.16		1	0.05		-	-		-	-
Beluran	-	-	-	-		-	-		-	-		-	-
Tongod	-	-	1	0.16		-	-		1	0.16		1	0.16
Telupid	-	-	-	-		-	-		-	-		-	-
	-	-	-	-		-	-		-	-		-	-
Pedalaman Selatan													
Beaufort	-	-	12	1.33		5	0.56		4	0.44		4	0.44
Kuala Penyu	-	-	4	1.47		-	-		1	0.37		1	0.37
Sipitang	-	-	4	1.22		1	0.30		1	0.30		1	0.30
Membakut	-	-	-	-		2	1.82		-	-		-	-
	-	-	4	2.12		2	1.06		2	1.06		2	1.06
Pedalaman Utara													
Tenom	-	-	2	1.01		2	1.01		2	1.01		2	1.01
Nabawan	-	-	-	-		-	-		-	-		-	-
Keningau	-	-	-	-		-	-		1	5.56		1	5.56
Tambunan	-	-	-	-		1	0.83		-	-		-	-
	-	-	2	5.41		1	2.70		1	2.70		1	2.70

Jadual 5.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)

Table 5.6: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	1	0.03		1	0.03		14	0.48		382	13.02	
Sandakan	-	-		1	0.05		11	0.59		226	12.20	
Kinabatangan	-	-		-	-		-	-		37	17.05	
Beluran	1	0.16		-	-		2	0.31		93	14.65	
Tongod	-	-		-	-		-	-		24	17.91	
Telupid	-	-		-	-		1	1.06		2	2.13	
Pedalaman Selatan	1	0.11		8	0.89		6	0.67		246	27.36	
Beaufort	-	-		-	-		2	0.74		76	27.94	
Kuala Penyu	1	0.30		2	0.61		2	0.61		83	25.30	
Sipitang	-	-		2	1.82		1	0.91		35	31.82	
Membakut	-	-		4	2.12		1	0.53		52	27.51	
Pedalaman Utara	-	-		-	-		3	1.51		57	28.64	
Tenom	-	-		-	-		-	-		1	4.17	
Nabawan	-	-		-	-		-	-		-	-	
Keningau	-	-		-	-		1	0.83		36	30.00	
Tambunan	-	-		-	-		2	5.41		20	54.05	

Jadual 5.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perikanan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 5.6: Individual Agriculture Holding for Fisheries Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard			Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	1,314	44.80	1,215	41.43	
Sandakan	783	42.26	828	44.68	
Kinabatangan	129	59.45	51	23.50	
Beluran	241	37.95	296	46.61	
Tongod	81	60.45	29	21.64	
Telupid	80	85.11	11	11.70	
Pedalaman Selatan	416	46.27	201	22.36	
Beaufort	146	53.68	43	15.81	
Kuala Penyu	160	48.78	74	22.56	
Sipitang	30	27.27	40	36.36	
Membakut	80	42.33	44	23.28	
Pedalaman Utara	84	42.21	49	24.62	
Tenom	21	87.50	2	8.33	
Nabawan	15	83.33	2	11.11	
Keningau	40	33.33	42	35.00	
Tambunan	8	21.62	3	8.11	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.0: Pegangan Pertanian bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon, Sabah, 2023

Table 6.0: Agriculture for Holding Captured Fisheries Activities by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	14,847	99.62	56	0.38	14,903	100.0
Pantai Barat Selatan	1,168	99.15	10	0.85	1,178	100.0
Kota Kinabalu	164	95.91	7	4.09	171	100.0
Tuaran	742	99.87	1	0.13	743	100.0
Penampang	3	75.00	1	25.00	4	100.0
Papar	173	100.0	-	-	173	100.0
Putatan	86	98.85	1	1.15	87	100.0
Pantai Barat Utara	2,780	99.78	6	0.22	2,786	100.0
Ranau	66	100.0	-	-	66	100.0
Kota Belud	275	100.0	-	-	275	100.0
Kudat	1,306	99.77	3	0.23	1,309	100.0
Kota Marudu	300	100.0	-	-	300	100.0
Pitas	833	99.64	3	0.36	836	100.0
Pantai Timur Selatan	7,179	99.65	25	0.35	7,204	100.0
Tawau	2,436	99.67	8	0.33	2,444	100.0
Lahad Datu	707	97.65	17	2.35	724	100.0
Semporna	3,588	100.0	-	-	3,588	100.0
Kunak	286	100.0	-	-	286	100.0
Kalabakan	162	100.0	-	-	162	100.0
Pantai Timur Utara	2,827	99.47	15	0.53	2,842	100.0
Sandakan	1,829	99.19	15	0.81	1,844	100.0
Kinabatangan	211	100.0	-	-	211	100.0
Beluran	624	100.0	-	-	624	100.0
Tongod	87	100.0	-	-	87	100.0
Telupid	76	100.0	-	-	76	100.0
Pedalaman Selatan	856	100.0	-	-	856	100.0
Beaufort	261	100.0	-	-	261	100.0
Kuala Penyu	325	100.0	-	-	325	100.0
Sipitang	106	100.0	-	-	106	100.0
Membakut	164	100.0	-	-	164	100.0
Pedalaman Utara	37	100.0	-	-	37	100.0
Tenom	17	100.0	-	-	17	100.0
Nabawan	13	100.0	-	-	13	100.0
Keningau	7	100.0	-	-	7	100.0
Tambunan	-	-	-	-	-	-

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023
Table 6.1: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Citizenship, Sabah, 2023

Zon Zone	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	10,311	69.45	4,536	30.55
Pantai Barat Selatan	1,125	96.32	43	3.68
Kota Kinabalu	152	92.68	12	7.32
Tuaran	720	97.04	22	2.96
Penampang	3	100.0	-	-
Papar	171	98.84	2	1.16
Putatan	79	91.86	7	8.14
Pantai Barat Utara	2,482	89.28	298	10.72
Ranau	66	100.0	-	-
Kota Belud	266	96.73	9	3.27
Kudat	1,055	80.78	251	19.22
Kota Marudu	298	99.33	2	0.67
Pitas	797	95.68	36	4.32
Pantai Timur Selatan	3,497	48.71	3,682	51.29
Tawau	1,701	69.83	735	30.17
Lahad Datu	342	48.37	365	51.63
Semporna	1,197	33.36	2,391	66.64
Kunak	180	62.94	106	37.06
Kalabakan	77	47.53	85	52.47
Pantai Timur Utara	2,329	82.38	498	17.62
Sandakan	1,366	74.69	463	25.31
Kinabatangan	183	86.73	28	13.27
Beluran	618	99.04	6	0.96
Tongod	86	98.85	1	1.15
Telupid	76	100.0	-	-
Pedalaman Selatan	841	98.25	15	1.75
Beaufort	261	100.0	-	-
Kuala Penyu	313	96.31	12	3.69
Sipitang	106	100.0	-	-
Membakut	161	98.17	3	1.83
Pedalaman Utara	37	100.0	-	-
Tenom	17	100.0	-	-
Nabawan	13	100.0	-	-
Keningau	7	100.0	-	-
Tambunan	-	-	-	-

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 6.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023
Table 6.2: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	14,510	97.73	337	2.27
Pantai Barat Selatan	1,149	98.37	19	1.63
Kota Kinabalu	162	98.78	2	1.22
Tuaran	726	97.84	16	2.16
Penampang	3	100.0	-	-
Papar	173	100.0	-	-
Putatan	85	98.84	1	1.16
Pantai Barat Utara	2,688	96.69	92	3.31
Ranau	66	100.0	-	-
Kota Belud	263	95.64	12	4.36
Kudat	1,269	97.17	37	2.83
Kota Marudu	292	97.33	8	2.67
Pitas	798	95.80	35	4.20
Pantai Timur Selatan	7,021	97.80	158	2.20
Tawau	2,354	96.63	82	3.37
Lahad Datu	703	99.43	4	0.57
Semporna	3,527	98.30	61	1.70
Kunak	278	97.20	8	2.80
Kalabakan	159	98.15	3	1.85
Pantai Timur Utara	2,794	98.83	33	1.17
Sandakan	1,817	99.34	12	0.66
Kinabatangan	206	97.63	5	2.37
Beluran	608	97.44	16	2.56
Tongod	87	100.0	-	-
Telupid	76	100.0	-	-
Pedalaman Selatan	821	95.91	35	4.09
Beaufort	251	96.17	10	3.83
Kuala Penyu	318	97.85	7	2.15
Sipitang	99	93.40	7	6.60
Membakut	153	93.29	11	6.71
Pedalaman Utara	37	100.0	-	-
Tenom	17	100.0	-	-
Nabawan	13	100.0	-	-
Keningau	7	100.0	-	-
Tambunan	-	-	-	-

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023
Table 6.3: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Age Group, Sabah, 2023

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years			31 – 45 tahun 31 – 45 years			46 – 59 tahun 46 – 59 years			60 tahun dan ke atas 60 years and above		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	1,585	11.06		5,253	36.65		5,199	36.28		2,295	16.01	
Pantai Barat Selatan	67	5.80		353	30.54		445	38.49		291	25.17	
Kota Kinabalu	13	7.98		44	26.99		60	36.81		46	28.22	
Tuaran	46	6.25		238	32.34		279	37.91		173	23.51	
Penampang	-	-		1	50.00		-	-		1	50.00	
Papar	5	2.96		40	23.67		71	42.01		53	31.36	
Putatan	3	3.49		30	34.88		35	40.70		18	20.93	
Pantai Barat Utara	256	9.90		974	37.65		904	34.94		453	17.51	
Ranau	-	-		1	1.52		65	98.48		-	0.00	
Kota Belud	12	4.71		73	28.63		98	38.43		72	28.24	
Kudat	138	11.08		511	41.04		384	30.84		212	17.03	
Kota Marudu	24	8.60		106	37.99		107	38.35		42	15.05	
Pitas	82	11.05		283	38.14		250	33.69		127	17.12	
Pantai Timur Selatan	919	12.99		2,785	39.36		2,467	34.86		905	12.79	
Tawau	314	12.90		999	41.03		847	34.78		275	11.29	
Lahad Datu	71	10.63		246	36.83		254	38.02		97	14.52	
Semporna	498	14.05		1,399	39.46		1,211	34.16		437	12.33	
Kunak	24	8.66		94	33.94		86	31.05		73	26.35	
Kalabakan	12	7.95		47	31.13		69	45.70		23	15.23	

Jadual 6.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023 (samb.)

Table 6.3: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Age Group, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	315	11.64	949	35.06	1,029	38.01	414	15.29
Sandakan	226	12.66	661	37.03	592	33.17	306	17.14
Kinabatangan	23	12.50	84	45.65	59	32.07	18	9.78
Beluran	64	11.05	197	34.02	230	39.72	88	15.20
Tongod	2	2.41	7	8.43	72	86.75	2	2.41
Telupid	-	-	-	-	76	100.00	-	0.00
Pedalaman Selatan	28	3.64	192	24.97	317	41.22	232	30.17
Beaufort	7	3.26	40	18.60	86	40.00	82	38.14
Kuala Penyu	11	3.59	87	28.43	133	43.46	75	24.51
Sipitang	4	4.17	19	19.79	40	41.67	33	34.38
Membakut	6	3.95	46	30.26	58	38.16	42	27.63
Pedalaman Utara	-	-	-	-	37	100.00	-	0.00
Tenom	-	-	-	-	17	100.00	-	0.00
Nabawan	-	-	-	-	13	100.00	-	0.00
Keningau	-	-	-	-	7	100.00	-	0.00
Tambunan	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023
Table 6.4: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera		Cina Chinese		India Indian		Lain-lain Others	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	9,643	97.96	38	0.39	4	0.04	159	1.62
Pantai Barat Selatan	1,105	99.28	4	0.36	-	-	4	0.36
Kota Kinabalu	150	99.34	1	0.66	-	-	-	0.00
Tuaran	711	99.58	-	-	-	-	3	0.42
Penampang	2	100.0	-	-	-	-	-	0.00
Papar	163	97.60	3	1.80	-	-	1	0.60
Putatan	79	100.0	-	-	-	-	-	0.00
Pantai Barat Utara	2,283	98.79	5	0.22	1	0.04	22	0.95
Ranau	66	100.0	-	-	-	-	-	0.00
Kota Belud	243	98.78	1	0.41	1	0.41	1	0.41
Kudat	996	98.22	4	0.39	-	-	14	1.38
Kota Marudu	276	99.64	-	-	-	-	1	0.36
Pitas	702	99.15	-	-	-	-	6	0.85
Pantai Timur Selatan	3,285	96.19	22	0.64	1	0.03	107	3.13
Tawau	1,641	96.53	19	1.12	1	0.06	39	2.29
Lahad Datu	290	93.85	1	0.32	-	-	18	5.83
Semporna	1,122	96.14	1	0.09	-	-	44	3.77
Kunak	166	96.51	1	0.58	-	-	5	2.91
Kalabakan	66	98.51	-	-	-	-	1	1.49

Jadual 6.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023 (samb.)
Table 6.4: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	2,184	98.69	4	4	0.18	2	2	0.09	23	23	1.04	
Sandakan	1,302	98.26	4	4	0.30	-	-	-	19	19	1.43	
Kinabatangan	152	96.82	-	-	-	2	2	1.27	3	3	1.91	
Beluran	572	99.83	-	-	-	-	-	-	1	1	0.17	
Tongod	82	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00	
Telupid	76	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00	
Pedalaman Selatan	749	99.21	3	3	0.40	-	-	-	3	3	0.40	
Beaufort	215	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00	
Kuala Penyu	290	98.64	3	3	1.02	-	-	-	1	1	0.34	
Sipitang	96	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00	
Membakut	148	98.67	-	-	-	-	-	-	2	2	1.33	
Pedalaman Utara	37	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00	
Tenom	17	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00	
Nabawan	13	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00	
Keningau	7	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00	
Tambunan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023
Table 6.5: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Marital Status, Sabah, 2023

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Berceraai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	1,612	11.25		11,695	81.60		806	5.62		152	1.06		67	0.47	
Pantai Barat Selatan	161	13.93		856	74.05		128	11.07		11	0.95		-	0.00	
Kota Kinabalu	17	10.43		131	80.37		13	7.98		2	1.23		-	0.00	
Tuaran	111	15.08		529	71.88		92	12.50		4	0.54		-	0.00	
Penampang	-	-		2	100.0		-	-		-	0.00		-	0.00	
Papar	21	12.43		133	78.70		15	8.88		-	0.00		-	0.00	
Putatan	12	13.95		61	70.93		8	9.30		5	5.81		-	0.00	
Pantai Barat Utara	182	7.04		2,256	87.21		102	3.94		32	1.24		15	0.58	
Ranau	1	1.52		65	98.48		-	-		-	0.00		-	0.00	
Kota Belud	10	3.92		235	92.16		9	3.53		1	0.39		-	0.00	
Kudat	86	6.91		1,086	87.23		48	3.86		15	1.20		10	0.80	
Kota Marudu	24	8.60		235	84.23		15	5.38		4	1.43		1	0.36	
Pitas	61	8.22		635	85.58		30	4.04		12	1.62		4	0.54	
Pantai Timur Selatan	865	12.22		5,681	80.29		405	5.72		79	1.12		46	0.65	
Tawau	546	22.42		1,619	66.49		198	8.13		45	1.85		27	1.11	
Lahad Datu	59	8.83		565	84.58		29	4.34		7	1.05		8	1.20	
Semporna	222	6.26		3,143	88.66		146	4.12		25	0.71		9	0.25	
Kunak	21	7.58		230	83.03		23	8.30		1	0.36		2	0.72	
Kalabakan	17	11.26		124	82.12		9	5.96		1	0.66		-	0.00	

Jadual 6.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023 (samb.)
Table 6.5: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Marital Status, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Berceraai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number
Pantai Timur Utara	332	12.26	2,218	81.94	130	4.80	23	0.85	4	0.15					
Sandakan	219	12.27	1,456	81.57	94	5.27	12	0.67	4	0.22					
Kinabatangan	16	8.70	160	86.96	6	3.26	2	1.09	-	0.00					
Beluran	96	16.58	448	77.37	26	4.49	9	1.55	-	0.00					
Tongod	1	1.20	78	93.98	4	4.82	-	0.00	-	0.00					
Telupid	-	-	76	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00					
Pedalaman Selatan	72	9.36	647	84.14	41	5.33	7	0.91	2	0.26					
Beaufort	26	12.09	170	79.07	16	7.44	2	0.93	1	0.47					
Kuala Penyu	23	7.52	264	86.27	15	4.90	4	1.31	-	0.00					
Sipitang	5	5.21	86	89.58	4	4.17	-	0.00	1	1.04					
Membakut	18	11.84	127	83.55	6	3.95	1	0.66	-	0.00					
Pedalaman Utara	-	-	37	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00					
Tenom	-	-	17	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00					
Nabawan	-	-	13	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00					
Keningau	-	-	7	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00					
Tambunan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 6.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023
Table 6.6: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	-	0.00	43	0.29	40	0.27	30	0.20
Pantai Barat Selatan	-	0.00	3	0.26	2	0.17	3	0.26
Kota Kinabalu	-	0.00	1	0.61	-	0.00	-	0.00
Tuaran	-	0.00	1	0.13	1	0.13	1	0.13
Penampang	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Papar	-	-	-	0.00	1	0.58	-	0.00
Putatan	-	-	1	1.16	-	0.00	2	2.33
Pantai Barat Utara	-	0.00	10	0.36	5	0.18	7	0.25
Ranau	-	0.00	1	1.52	-	0.00	-	0.00
Kota Belud	-	0.00	1	0.36	1	0.36	2	0.73
Kudat	-	-	-	0.00	1	0.08	2	0.15
Kota Marudu	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Pitas	-	0.00	8	0.96	3	0.36	3	0.36
Pantai Timur Selatan	-	0.00	19	0.26	27	0.38	15	0.21
Tawau	-	0.00	18	0.74	25	1.03	11	0.45
Lahad Datu	-	0.00	-	0.00	-	0.00	2	0.28
Semporna	-	0.00	1	0.03	2	0.06	-	0.00
Kunak	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	0.35
Kalabakan	-	-	-	0.00	-	0.00	1	0.62

Jadual 6.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 6.6: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	9	0.06		23	0.15		116	0.78		2,519	16.97	
Pantai Barat Selatan	2	0.17		5	0.43		9	0.77		345	29.54	
Kota Kinabalu	-	0.00		2	1.22		-	0.00		29	17.68	
Tuaran	-	0.00		-	0.00		6	0.81		219	29.51	
Penampang	-	0.00		-	0.00		-	0.00		1	33.33	
Papar	2	1.16		1	0.58		2	1.16		54	31.21	
Putatan	-	-		2	2.33		1	1.16		42	48.84	
Pantai Barat Utara	-	0.00		2	0.07		19	0.68		562	20.22	
Ranau	-	0.00		-	0.00		-	0.00		-	0.00	
Kota Belud	-	0.00		-	0.00		3	1.09		86	31.27	
Kudat	-	0.00		1	0.08		5	0.38		193	14.78	
Kota Marudu	-	0.00		-	0.00		2	0.67		83	27.67	
Pitas	-	0.00		1	0.12		9	1.08		200	24.01	
Pantai Timur Selatan	5	0.07		8	0.11		70	0.98		1,041	14.50	
Tawau	4	0.16		7	0.29		55	2.26		707	29.02	
Lahad Datu	1	0.14		1	0.14		1	0.14		98	13.86	
Semporna	-	0.00		-	0.00		8	0.22		188	5.24	
Kunak	-	0.00		-	0.00		5	1.75		38	13.29	
Kalabakan	-	0.00		-	0.00		1	0.62		10	6.17	

Jadual 6.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 6.6: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	4,178	28.14	7,889	53.14
Pantai Barat Selatan	393	33.65	406	34.76
Kota Kinabalu	51	31.10	81	49.39
Tuaran	244	32.88	270	36.39
Penampang	1	33.33	1	33.33
Papar	76	43.93	37	21.39
Putatan	21	24.42	17	19.77
Pantai Barat Utara	881	31.69	1,294	46.55
Ranau	65	98.48	-	0.00
Kota Belud	73	26.55	109	39.64
Kudat	346	26.49	758	58.04
Kota Marudu	118	39.33	97	32.33
Pitas	279	33.49	330	39.62
Pantai Timur Selatan	1,176	16.38	4,818	67.11
Tawau	648	26.60	961	39.45
Lahad Datu	177	25.04	427	60.40
Semporna	308	8.58	3,081	85.87
Kunak	18	6.29	224	78.32
Kalabakan	25	15.43	125	77.16

Jadual 6.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 6.6: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	-	0.00	3	0.11	1	0.04	1	0.04
Sandakan	-	-	3	0.16	1	0.05	-	0.00
Kinabatangan	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Beluran	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	0.16
Tongod	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Telupid	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Pedalaman Selatan	-	-	8	0.93	5	0.58	4	0.47
Beaufort	-	-	3	1.15	-	0.00	1	0.38
Kuala Penyu	-	-	4	1.23	1	0.31	1	0.31
Sipitang	-	-	-	0.00	2	1.89	-	0.00
Membakut	-	-	1	0.61	2	1.22	2	1.22
Pedalaman Utara	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Tenom	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Nabawan	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Keningau	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Tambunan	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 6.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 6.6: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf <i>Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent</i>				Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) <i>Certificate of specialized or technical skills (TVET)</i>				STPM atau yang setaraf <i>Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent</i>				SPM/ SPM(V) atau yang setaraf <i>Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent</i>			
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	1	0.04			1	0.04			13	0.46			340	12.03		
Sandakan	-	0.00	1	0.05	1	0.05			11	0.60			216	11.81		
Kinabatangan	-	0.00	-	0.00	-	0.00			-	0.00			36	17.06		
Beluran	1	0.16	-	0.00	-	0.00			2	0.32			87	13.94		
Tongod	-	0.00	-	0.00	-	0.00			-	0.00			1	1.15		
Telupid	-	0.00	-	-	-	-			-	0.00			-	0.00		
Pedalaman Selatan	1	0.12			7	0.82			5	0.58			231	26.99		
Beaufort	-	0.00	-	0.00	-	0.00			1	0.38			75	28.74		
Kuala Penyu	1	0.31	2	0.62	2	0.62			2	0.62			81	24.92		
Sipitang	-	0.00	2	1.89	2	1.89			1	0.94			33	31.13		
Membakut	-	0.00	3	1.83	3	1.83			1	0.61			42	25.61		
Pedalaman Utara	-	0.00	-	0.00	-	0.00			-	0.00			-	0.00		
Tenom	-	0.00	-	0.00	-	0.00			-	0.00			-	0.00		
Nabawan	-	0.00	-	0.00	-	0.00			-	0.00			-	0.00		
Keningau	-	0.00	-	0.00	-	0.00			-	0.00			-	0.00		
Tambunan	-	-	-	-	-	-			-	-			-	-		

Jadual 6.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Perikanan Tangkapan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)

Table 6.6: Individual Agriculture Holding for Captured Fisheries Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	1,294	45.77	1,173	41.49
Sandakan	775	42.37	822	44.94
Kinabatangan	127	60.19	48	22.75
Beluran	240	38.46	293	46.96
Tongod	76	87.36	10	11.49
Telupid	76	100.0	-	0.00
Pedalaman Selatan	397	46.38	198	23.13
Beaufort	138	52.87	43	16.48
Kuala Penyu	159	48.92	74	22.77
Sipitang	29	27.36	39	36.79
Membakut	71	43.29	42	25.61
Pedalaman Utara	37	100.0	-	0.00
Tenom	17	100.0	-	0.00
Nabawan	13	100.0	-	0.00
Keningau	7	100.0	-	0.00
Tambunan	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.0: Pegangan Pertanian bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon, Sabah, 2023

Table 7.0: Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	2,106	97.32	58	2.68	2,164	100.0
Pantai Barat Selatan	177	91.24	17	8.76	194	100.0
Kota Kinabalu	19	65.52	10	34.48	29	100.0
Tuaran	57	98.28	1	1.72	58	100.0
Penampang	65	92.86	5	7.14	70	100.0
Papar	32	96.97	1	3.03	33	100.0
Putatan	4	100.0	-	-	4	100.0
Pantai Barat Utara	254	96.95	8	3.05	262	100.0
Ranau	60	100.0	-	-	60	100.0
Kota Belud	39	92.86	3	7.14	42	100.0
Kudat	106	98.15	2	1.85	108	100.0
Kota Marudu	17	89.47	2	10.53	19	100.0
Pitas	32	96.97	1	3.03	33	100.0
Pantai Timur Selatan	1,341	98.03	27	1.97	1,368	100.0
Tawau	83	83.84	16	16.16	99	100.0
Lahad Datu	98	95.15	5	4.85	103	100.0
Semporna	1,001	99.50	5	0.50	1,006	100.0
Kunak	154	100.0	-	-	154	100.0
Kalabakan	5	83.33	1	16.67	6	100.0
Pantai Timur Utara	129	96.27	5	3.73	134	100.0
Sandakan	45	90.00	5	10.00	50	100.0
Kinabatangan	7	100.0	-	-	7	100.0
Beluran	11	100.0	-	-	11	100.0
Tongod	48	100.0	-	-	48	100.0
Telupid	18	100.0	-	-	18	100.0
Pedalaman Selatan	43	97.73	1	2.27	44	100.0
Beaufort	11	100.0	-	-	11	100.0
Kuala Penyu	3	75.00	1	25.00	4	100.0
Sipitang	4	100.0	-	-	4	100.0
Membakut	25	100.0	-	-	25	100.0
Pedalaman Utara	162	100.0	-	-	162	100.0
Tenom	7	100.0	-	-	7	100.0
Nabawan	5	100.0	-	-	5	100.0
Keningau	113	100.0	-	-	113	100.0
Tambunan	37	100.0	-	-	37	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023
Table 7.1: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Citizenship, Sabah, 2023

Zon Zone	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1,820	86.30	286	13.56
Pantai Barat Selatan	177	100.0	-	-
Kota Kinabalu	19	100.0	-	-
Tuaran	57	100.0	-	-
Penampang	65	100.0	-	-
Papar	32	100.0	-	-
Putatan	4	100.0	-	-
Pantai Barat Utara	226	88.98	28	11.02
Ranau	60	100.0	-	-
Kota Belud	39	100.0	-	-
Kudat	78	73.58	28	26.42
Kota Marudu	17	100.0	-	-
Pitas	32	100.0	-	-
Pantai Timur Selatan	1,087	80.88	254	18.90
Tawau	83	96.51	-	-
Lahad Datu	92	93.88	6	6.12
Semporna	759	75.82	242	24.18
Kunak	148	96.10	6	3.90
Kalabakan	5	100.0	-	-
Pantai Timur Utara	126	97.67	3	2.33
Sandakan	43	95.56	2	4.44
Kinabatangan	6	85.71	1	14.29
Beluran	11	100.0	-	-
Tongod	48	100.0	-	-
Telupid	18	100.0	-	-
Pedalaman Selatan	42	97.67	1	2.33
Beaufort	11	100.0	-	-
Kuala Penyu	3	100.0	-	-
Sipitang	4	100.0	-	-
Membakut	24	96.00	1	4.00
Pedalaman Utara	162	100.0	-	-
Tenom	7	100.0	-	-
Nabawan	5	100.0	-	-
Keningau	113	100.0	-	-
Tambunan	37	100.0	-	-

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 7.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023

Table 7.2: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1,649	78.30	457	21.70
Pantai Barat Selatan	162	91.53	15	8.47
Kota Kinabalu	17	89.47	2	10.53
Tuaran	49	85.96	8	14.04
Penampang	64	98.46	1	1.54
Papar	28	87.50	4	12.50
Putatan	4	100.0	-	-
Pantai Barat Utara	213	83.86	41	16.14
Ranau	46	76.67	14	23.33
Kota Belud	25	64.10	14	35.90
Kudat	95	89.62	11	10.38
Kota Marudu	17	100.0	-	-
Pitas	30	93.75	2	6.25
Pantai Timur Selatan	994	74.12	347	25.88
Tawau	64	77.11	19	22.89
Lahad Datu	74	75.51	24	24.49
Semporna	737	73.63	264	26.37
Kunak	114	74.03	40	25.97
Kalabakan	5	100.0	-	-
Pantai Timur Utara	103	79.84	26	20.16
Sandakan	41	91.11	4	8.89
Kinabatangan	5	71.43	2	28.57
Beluran	7	63.64	4	36.36
Tongod	36	75.00	12	25.00
Telupid	14	77.78	4	22.22
Pedalaman Selatan	40	93.02	3	6.98
Beaufort	11	100.0	-	-
Kuala Penyu	3	100.0	-	-
Sipitang	3	75.00	1	25.00
Membakut	23	92.00	2	8.00
Pedalaman Utara	137	84.57	25	15.43
Tenom	7	100.0	-	-
Nabawan	4	80.00	1	20.00
Keningau	91	80.53	22	19.47
Tambunan	35	94.59	2	5.41

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023
Table 7.3: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Age Group, Sabah, 2023

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years	31 – 45 tahun 31 – 45 years	46 – 59 tahun 46 – 59 years	60 tahun dan ke atas 60 years and above
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	141	7.54	570	30.50
			624	33.39
			534	28.57
Pantai Barat Selatan	7	5.11	42	30.66
Kota Kinabalu	-	-	5	35.71
Tuaran	2	4.17	22	45.83
Penampang	4	7.84	8	15.69
Papar	1	5.00	5	25.00
Putatan	-	-	2	50.00
			-	-
Pantai Barat Utara	17	10.83	52	33.12
Ranau	1	2.56	5	12.82
Kota Belud	5	16.13	13	41.94
Kudat	8	14.55	25	45.45
Kota Marudu	2	15.38	2	15.38
Pitas	1	5.26	7	36.84
			-	-
Pantai Timur Selatan	103	7.90	424	32.52
Tawau	3	3.61	23	27.71
Lahad Datu	18	21.18	25	29.41
Semporna	66	6.69	322	32.66
Kunak	16	10.88	53	36.05
Kalabakan	-	-	1	33.33
			-	-
			343	26.30
			21	25.30
			20	23.53
			265	26.88
			35	23.81
			2	66.67

Jadual 7.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023 (samb.)

Table 7.3: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Age Group, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years		31 – 45 tahun 31 – 45 years		46 – 59 tahun 46 – 59 years		60 tahun dan ke atas 60 years and above	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	6	6.25	24	25.00	39	40.63	27	28.13
Sandakan	3	13.64	5	22.73	9	40.91	5	22.73
Kinabatangan	-	-	-	-	1	33.33	2	66.67
Beluran	-	-	3	33.33	4	44.44	2	22.22
Tongod	3	6.82	10	22.73	15	34.09	16	36.36
Telupid	-	-	6	33.33	10	55.56	2	11.11
Pedalaman Selatan	2	6.90	10	34.48	10	34.48	7	24.14
Beaufort	-	-	1	14.29	4	57.14	2	28.57
Kuala Penyu	-	-	2	100.00	-	-	-	0.00
Sipitang	-	-	1	33.33	1	33.33	1	33.33
Membakut	2	11.76	6	35.29	5	29.41	4	23.53
Pedalaman Utara	6	4.11	18	12.33	62	42.47	60	41.10
Tenom	-	-	2	28.57	3	42.86	2	28.57
Nabawan	-	-	-	-	-	-	1	100.00
Keningau	5	4.42	10	8.85	50	44.25	48	42.48
Tambunan	1	4.00	6	24.00	9	36.00	9	36.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023
Table 7.4: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1,584	97.96	14	0.87	1	0.06	18	1.11				
Pantai Barat Selatan	133	97.08	2	1.46	1	0.73	1	0.73				
Kota Kinabalu	14	100.0	-	-	-	-	-	-				
Tuaran	47	97.92	-	-	1	2.08	-	-				
Penampang	49	96.08	1	1.96	-	-	1	1.96				
Papar	19	95.00	1	5.00	-	-	-	-				
Putatan	4	100.0	-	-	-	-	-	-				
Pantai Barat Utara	146	97.99	-	-	-	-	3	2.01				
Ranau	39	100.0	-	-	-	-	-	-				
Kota Belud	31	100.0	-	-	-	-	-	-				
Kudat	44	93.62	-	-	-	-	3	6.38				
Kota Marudu	13	100.0	-	-	-	-	-	-				
Pitas	19	100.0	-	-	-	-	-	-				
Pantai Timur Selatan	1,042	98.12	6	0.56	-	-	14	1.32				
Tawau	83	100.0	-	-	-	-	-	-				
Lahad Datu	79	98.75	1	1.25	-	-	-	-				
Semporna	739	98.01	2	0.27	-	-	13	1.72				
Kunak	139	97.89	3	2.11	-	-	-	-				
Kalabakan	2	66.67	-	-	-	-	1	33.33				

Jadual 7.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023 (samb.)
Table 7.4: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	95	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Sandakan	21	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Kinabatangan	3	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Beluran	9	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Tongod	44	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Telupid	18	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Pedalaman Selatan	27	96.43	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Beaufort	7	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Kuala Penyu	1	50.00	1	50.00	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Sipitang	3	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Membakut	16	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Pedalaman Utara	141	96.58	5	3.42	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Tenom	6	85.71	1	14.29	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Nabawan	1	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Keningau	110	97.35	3	2.65	-	-	-	-	-	-	-	0.00
Tambunan	24	96.00	1	4.00	-	-	-	-	-	-	-	0.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023
Table 7.5: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Marital Status, Sabah, 2023

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Berceraai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	79	4.23		1,706	91.28		64	3.42		8	0.43		12	0.64	
Pantai Barat Selatan	14	10.22		108	78.83		15	10.95		-	0.00		-	0.00	
Kota Kinabalu	3	21.43		11	78.57		-	-		-	0.00		-	0.00	
Tuaran	2	4.17		38	79.17		8	16.67		-	0.00		-	0.00	
Penampang	6	11.76		42	82.35		3	5.88		-	0.00		-	0.00	
Papar	2	10.00		15	75.00		3	15.00		-	0.00		-	0.00	
Putatan	1	25.00		2	50.00		1	25.00		-	0.00		-	0.00	
Pantai Barat Utara	9	5.73		140	89.17		5	3.18		2	1.27		1	0.64	
Ranau	-	-		37	94.87		2	5.13		-	0.00		-	0.00	
Kota Belud	1	3.23		28	90.32		-	-		2	6.45		-	0.00	
Kudat	4	7.27		50	90.91		1	1.82		-	0.00		-	0.00	
Kota Marudu	3	23.08		8	61.54		1	7.69		-	0.00		1	7.69	
Pitas	1	5.26		17	89.47		1	5.26		-	0.00		-	0.00	
Pantai Timur Selatan	47	3.60		1,206	92.48		35	2.68		6	0.46		10	0.77	
Tawau	-	-		83	100.0		-	-		-	0.00		-	0.00	
Lahad Datu	9	10.59		74	87.06		2	2.35		-	0.00		-	0.00	
Semporna	29	2.94		910	92.29		33	3.35		4	0.41		10	1.01	
Kunak	9	6.12		136	92.52		-	-		2	1.36		-	0.00	
Kalabakan	-	-		3	100.0		-	-		-	0.00		-	0.00	

Jadual 7.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023 (samb.)
Table 7.5: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Marital Status, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Balu/Duda Widow/Widower			Bercerai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number
Pantai Timur Utara	4	4.17	86	89.58	6	6.25	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Sandakan	3	13.64	19	86.36	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Kinabatangan	-	-	3	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Beluran	-	-	9	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Tongod	1	2.27	38	86.36	5	11.36	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Telupid	-	-	17	94.44	1	5.56	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Pedalaman Selatan	4	13.79	24	82.76	1	3.45	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Beaufort	-	-	7	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Kuala Penyu	1	50.00	1	50.00	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Sipitang	-	-	3	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Membakut	3	17.65	13	76.47	1	5.88	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Pedalaman Utara	1	0.68	142	97.26	2	1.37	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	0.68	-
Tenom	1	14.29	6	85.71	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Nabawan	-	-	1	100.0	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-
Keningau	-	-	112	99.12	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	0.88	-
Tambunan	-	-	23	92.00	2	8.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 7.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023
Table 7.6: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma/ Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1	0.05	27	1.28	21	1.00	7	0.33
Pantai Barat Selatan	-	0.00	8	4.52	4	2.26	2	1.13
Kota Kinabalu	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	5.26
Tuaran	-	0.00	3	5.26	1	1.75	1	1.75
Penampang	-	0.00	1	1.54	1	1.54	-	0.00
Papar	-	-	3	9.38	2	6.25	-	0.00
Putatan	-	-	1	25.00	-	0.00	-	0.00
Pantai Barat Utara	-	0.00	6	2.36	3	1.18	-	0.00
Ranau	-	0.00	3	5.00	2	3.33	-	0.00
Kota Belud	-	0.00	1	2.56	1	2.56	-	0.00
Kudat	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Kota Marudu	-	0.00	2	11.76	-	0.00	-	0.00
Pitas	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Pantai Timur Selatan	1	0.07	6	0.45	12	0.89	3	0.22
Tawau	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Lahad Datu	-	0.00	1	1.02	2	2.04	-	0.00
Semporna	1	0.10	2	0.20	8	0.80	3	0.30
Kunak	-	0.00	3	1.95	2	1.30	-	0.00
Kalabakan	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00

Jadual 7.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 7.6: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent		Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)		STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent		SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	11	0.52	8	0.38	16	0.76	826	39.22
Pantai Barat Selatan	-	0.00	1	0.56	2	1.13	90	50.85
Kota Kinabalu	-	0.00	-	0.00	-	0.00	10	52.63
Tuaran	-	0.00	-	0.00	1	1.75	23	40.35
Penampang	-	0.00	-	0.00	1	1.54	42	64.62
Papar	-	0.00	1	3.13	-	0.00	13	40.63
Putatan	-	-	-	0.00	-	0.00	2	50.00
Pantai Barat Utara	1	0.39	2	0.79	5	1.97	78	30.71
Ranau	-	0.00	-	0.00	1	1.67	23	38.33
Kota Belud	-	0.00	2	5.13	2	5.13	20	51.28
Kudat	-	0.00	-	0.00	1	0.94	21	19.81
Kota Marudu	1	5.88	-	0.00	-	0.00	6	35.29
Pitas	-	0.00	-	0.00	1	3.13	8	25.00
Pantai Timur Selatan	10	0.75	4	0.30	3	0.22	541	40.34
Tawau	2	2.41	-	0.00	1	1.20	41	49.40
Lahad Datu	1	1.02	-	0.00	2	2.04	46	46.94
Semporna	5	0.50	3	0.30	-	0.00	381	38.06
Kunak	2	1.30	1	0.65	-	0.00	70	45.45
Kalabakan	-	0.00	-	0.00	-	0.00	3	60.00

Jadual 7.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 7.6: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	423	20.09	766	36.37
Pantai Barat Selatan	50	28.25	20	11.30
Kota Kinabalu	6	31.58	2	10.53
Tuaran	18	31.58	10	17.54
Penampang	15	23.08	5	7.69
Papar	10	31.25	3	9.38
Putatan	1	25.00	-	0.00
Pantai Barat Utara	48	18.90	111	43.70
Ranau	15	25.00	16	26.67
Kota Belud	9	23.08	4	10.26
Kudat	15	14.15	69	65.09
Kota Marudu	1	5.88	7	41.18
Pitas	8	25.00	15	46.88
Pantai Timur Selatan	229	17.08	532	39.67
Tawau	21	25.30	18	21.69
Lahad Datu	31	31.63	15	15.31
Semporna	155	15.48	443	44.26
Kunak	22	14.29	54	35.06
Kalabakan	-	0.00	2	40.00

Jadual 7.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 7.6: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma/ Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	-	0.00	1	0.78	-	0.00	-	0.00
Sandakan	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Kinabatangan	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Beluran	-	0.00	1	9.09	-	0.00	-	0.00
Tongod	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Telupid	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Pedalaman Selatan	-	-	4	9.30	-	0.00	-	0.00
Beaufort	-	-	1	9.09	-	0.00	-	0.00
Kuala Penyu	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Sipitang	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Membakut	-	-	3	12.00	-	0.00	-	0.00
Pedalaman Utara	-	0.00	2	1.23	2	1.23	2	1.23
Tenom	-	-	-	0.00	-	0.00	-	0.00
Nabawan	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	20.00
Keningau	-	0.00	-	0.00	1	0.88	-	0.00
Tambunan	-	0.00	2	5.41	1	2.70	1	2.70

Jadual 7.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 7.6: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	-	0.00	-	0.00	2	1.55	45	34.88				
Sandakan	-	0.00	-	0.00	1	2.22	12	26.67				
Kinabatangan	-	0.00	-	0.00	-	0.00	2	28.57				
Beluran	-	0.00	-	0.00	-	0.00	6	54.55				
Tongod	-	0.00	-	0.00	-	0.00	23	47.92				
Telupid	-	0.00	-	-	1	5.56	2	11.11				
Pedalaman Selatan	-	0.00	1	2.33	1	2.33	15	34.88				
Beaufort	-	0.00	-	0.00	1	9.09	1	9.09				
Kuala Penyu	-	0.00	-	0.00	-	0.00	2	66.67				
Sipitang	-	0.00	-	0.00	-	0.00	2	50.00				
Membakut	-	0.00	1	4.00	-	0.00	10	40.00				
Pedalaman Utara	-	0.00	-	0.00	3	1.85	57	35.19				
Tenom	-	0.00	-	0.00	-	0.00	1	14.29				
Nabawan	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	0.00				
Keningau	-	0.00	-	0.00	1	0.88	36	31.86				
Tambunan	-	0.00	-	0.00	2	5.41	20	54.05				

Jadual 7.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Aktiviti Akuakultur mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 7.6: Individual Agriculture Holding for Aquaculture Activities by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara	30	23.26	51	39.53
Sandakan	18	40.00	14	31.11
Kinabatangan	2	28.57	3	42.86
Beluran	1	9.09	3	27.27
Tongod	5	10.42	20	41.67
Telupid	4	22.22	11	61.11
Pedalaman Selatan	19	44.19	3	6.98
Beaufort	8	72.73	-	0.00
Kuala Penyu	1	33.33	-	0.00
Sipitang	1	25.00	1	25.00
Membakut	9	36.00	2	8.00
Pedalaman Utara	47	29.01	49	30.25
Tenom	4	57.14	2	28.57
Nabawan	2	40.00	2	40.00
Keningau	33	29.20	42	37.17
Tambunan	8	21.62	3	8.11

* Nota:
 1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

* Notes:
 1. Analysis as at 28 May 2025
 2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 8.0: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon, Sabah, 2023

Table 8.0: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	124	76.54	38	23.46	162	100.0
Pantai Barat Selatan	4	20.00	16	80.00	20	100.0
Kota Kinabalu	-	-	15	100.0	15	100.0
Tuaran	3	100.0	-	-	3	100.0
Penampang	-	-	1	100.0	1	100.0
Papar	1	100.0	-	-	1	100.0
Putatan	-	-	-	-	-	-
Pantai Barat Utara	50	98.04	1	1.96	51	100.0
Ranau	3	100.0	-	-	3	100.0
Kota Belud	11	100.0	-	-	11	100.0
Kudat	-	-	-	-	-	-
Kota Marudu	31	96.88	1	3.13	32	100.0
Pitas	5	100.0	-	-	5	100.0
Pantai Timur Selatan	15	71.43	6	28.57	21	100.0
Tawau	1	14.29	6	85.71	7	100.0
Lahad Datu	2	100.0	-	-	2	100.0
Semporna	-	-	-	-	-	-
Kunak	12	100.0	-	-	12	100.0
Kalabakan	-	-	-	-	-	-
Pantai Timur Utara	8	44.44	10	55.56	18	100.0
Sandakan	2	16.67	10	83.33	12	100.0
Kinabatangan	-	-	-	-	-	-
Beluran	3	100.0	-	-	3	100.0
Tongod	3	100.0	-	-	3	100.0
Telupid	-	-	-	-	-	-
Pedalaman Selatan	46	93.88	3	6.12	49	100.0
Beaufort	19	100.0	-	-	19	100.0
Kuala Penyu	4	100.0	-	-	4	100.0
Sipitang	5	62.50	3	37.50	8	100.0
Membakut	18	100.0	-	-	18	100.0
Pedalaman Utara	1	33.33	2	66.67	3	100.0
Tenom	1	100.0	-	-	1	100.0
Nabawan	-	-	-	-	-	-
Keningau	-	-	2	100.0	2	100.0
Tambunan	-	-	-	-	-	-

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

Jadual 8.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023
Table 8.1: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Citizenship, Sabah, 2023

Zon Zone	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	124	100.0	-	-
Pantai Barat Selatan	4	100.0	-	-
Kota Kinabalu	-	-	-	-
Tuaran	3	100.0	-	-
Penampang	-	-	-	-
Papar	1	100.0	-	-
Putatan	-	-	-	-
Pantai Barat Utara	50	100.0	-	-
Ranau	3	100.0	-	-
Kota Belud	11	100.0	-	-
Kudat	-	-	-	-
Kota Marudu	31	100.0	-	-
Pitas	5	100.0	-	-
Pantai Timur Selatan	15	100.0	-	-
Tawau	1	100.0	-	-
Lahad Datu	2	100.0	-	-
Semporna	-	-	-	-
Kunak	12	100.0	-	-
Kalabakan	-	-	-	-
Pantai Timur Utara	8	100.0	-	-
Sandakan	2	100.0	-	-
Kinabatangan	-	-	-	-
Beluran	3	100.0	-	-
Tongod	3	100.0	-	-
Telupid	-	-	-	-

Jadual 8.1: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Kewarganegaraan, Sabah, 2023 (samb.)

Table 8.1: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Citizenship, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Warganegara Malaysian		Bukan Warganegara Non Malaysian	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pedalaman Selatan	46	100.0	-	-
Beaufort	19	100.0	-	-
Kuala Penyu	4	100.0	-	-
Sipitang	5	100.0	-	-
Membakut	18	100.0	-	-
Pedalaman Utara	1	100.0	-	-
Tenom	1	100.0	-	-
Nabawan	-	-	-	-
Keningau	-	-	-	-
Tambunan	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunapakai oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023

Table 8.2: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Sex, Sabah, 2023

Zon Zone	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	79	63.71	45	36.29
Pantai Barat Selatan	2	50.00	2	50.00
Kota Kinabalu	-	-	-	-
Tuaran	1	33.33	2	66.67
Penampang	-	-	-	-
Papar	1	100.0	-	-
Putatan	-	-	-	-
Pantai Barat Utara	26	52.00	24	48.00
Ranau	3	100.0	-	-
Kota Belud	5	45.45	6	54.55
Kudat	-	-	-	-
Kota Marudu	16	51.61	15	48.39
Pitas	2	40.00	3	60.00
Pantai Timur Selatan	12	80.00	3	20.00
Tawau	-	-	1	100.0
Lahad Datu	1	50.00	1	50.00
Semporna	-	-	-	-
Kunak	11	91.67	1	8.33
Kalabakan	-	-	-	-
Pantai Timur Utara	6	75.00	2	25.00
Sandakan	2	100.0	-	-
Kinabatangan	-	-	-	-
Beluran	2	66.67	1	33.33
Tongod	2	66.67	1	33.33
Telupid	-	-	-	-

Jadual 8.2: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Jantina, Sabah, 2023 (samb.)

Table 8.2: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Sex, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Lelaki Male		Perempuan Female	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pedalaman Selatan	32	69.57	14	30.43
Beaufort	15	78.95	4	21.05
Kuala Penyu	4	100.0	-	-
Sipitang	3	60.00	2	40.00
Membakut	10	55.56	8	44.44
Pedalaman Utara	1	100.0	-	-
Tenom	1	100.0	-	-
Nabawan	-	-	-	-
Keningau	-	-	-	-
Tambunan	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023
Table 8.3: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Citizenship, Sabah, 2023

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years			15 – 30 tahun 15 – 30 years			15 – 30 tahun 15 – 30 years		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number
Sabah	1	1.14	26	29.55	30	34.09	31	35.23	
Pantai Barat Selatan									
Kota Kinabalu	-	-	2	50.00	-	-	2	50.00	
Tuaran	-	-	1	33.33	-	-	2	66.67	
Penampang	-	-	-	-	-	-	-	-	
Papar	-	-	1	100.00	-	-	-	-	
Putatan	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pantai Barat Utara									
Ranau	1	2.86	11	31.43	12	34.29	11	31.43	
Kota Belud	-	-	2	22.22	3	33.33	4	44.44	
Kudat	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kota Marudu	1	4.17	9	37.50	8	33.33	6	25.00	
Pitas	-	-	-	-	1	100.00	-	-	
Pantai Timur Selatan									
Tawau	-	-	8	53.33	2	13.33	5	33.33	
Lahad Datu	-	-	1	50.00	-	-	1	50.00	
Semporna	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kunak	-	-	7	58.33	2	16.67	3	25.00	
Kalabakan	-	-	-	-	-	-	-	-	

Jadual 8.3: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Kumpulan Umur, Sabah, 2023 (samb.)
Table 8.3: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Citizenship, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	15 – 30 tahun 15 – 30 years			15 – 30 tahun 15 – 30 years			15 – 30 tahun 15 – 30 years		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara									
Sandakan	-	-	-	-	-	-	3	100.00	-
Kinabatangan	-	-	-	-	-	-	1	100.00	-
Beluran	-	-	-	-	-	-	2	100.00	-
Tongod	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Telupid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedalaman Selatan									
Beaufort	-	-	-	5	16.13	-	13	41.94	13
Kuala Penyu	-	-	-	2	13.33	-	7	46.67	6
Sipitang	-	-	-	-	-	-	2	66.67	1
Membakut	-	-	-	1	50.00	-	1	50.00	-
	-	-	-	2	18.18	-	3	27.27	6
Pedalaman Utara									
Tenom	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabawan	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Keningau	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tambunan	-	-	-	-	-	-	-	-	-

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan merujuk kepada pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 8.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023
Table 8.4: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023

Zone Zon	Bumiputera Bumiputera		Cina Chinese		India Indian		Lain-lain Others	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	88	100.0	-	-	-	-	-	-
Pantai Barat Selatan	4	100.0	-	-	-	-	-	-
Kota Kinabalu	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuaran	3	100.0	-	-	-	-	-	-
Penampang	-	-	-	-	-	-	-	-
Papar	1	100.0	-	-	-	-	-	-
Putatan	-	-	-	-	-	-	-	-
Pantai Barat Utara	35	100.0	-	-	-	-	-	-
Ranau	1	100.0	-	-	-	-	-	-
Kota Belud	9	100.0	-	-	-	-	-	-
Kudat	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Marudu	24	100.0	-	-	-	-	-	-
Pitas	1	100.0	-	-	-	-	-	-
Pantai Timur Selatan	15	100.0	-	-	-	-	-	-
Tawau	1	100.0	-	-	-	-	-	-
Lahad Datu	2	100.0	-	-	-	-	-	-
Semporna	-	-	-	-	-	-	-	-
Kunak	12	100.0	-	-	-	-	-	-
Kalabakan	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 8.4: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Kumpulan Etnik, Sabah, 2023 (samb.)
Table 8.4: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Ethnic Group, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Bumiputera Bumiputera			Cina Chinese			India Indian			Lain-lain Others		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara												
	3	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandakan	1	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kinabatangan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beluran	2	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tongod	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Telupid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedalaman Selatan												
	31	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beaufort	15	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuala Penyu	3	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sipitang	2	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Membakut	11	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedalaman Utara												
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tenom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabawan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Keningau	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tambunan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaularas/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023

Table 8.5: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Marital Status, Sabah, 2023

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Batu/Duda Widow/Widower			Berceraai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number
Sabah	2	2.27	65	73.86	13	14.77	7	7.95	1	1.14					
Pantai Barat Selatan	-	-	4	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Kinabalu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuaran	-	-	3	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Penampang	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Papar	-	-	1	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Putatan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pantai Barat Utara	1	2.86	26	74.29	4	11.43	4	11.43	-	-	-	-	-	-	-
Ranau	-	-	1	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Belud	-	-	7	77.78	2	22.22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kudat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Marudu	1	4.17	17	70.83	2	8.33	4	16.67	-	-	-	-	-	-	-
Pitas	-	-	1	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pantai Timur Selatan	1	6.67	12	80.00	2	13.33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tawau	-	-	-	-	1	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lahad Datu	-	-	2	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Semporna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kunak	1	8.33	10	83.33	1	8.33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalabakan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 8.5: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Taraf Perkahwinan, Sabah, 2023 (samb.)
Table 8.5: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Marital Status, Sabah, 2023 (cont'd.)

Zon Zone	Tidak pernah berkahwin Never married			Berkahwin Married			Batu/Duda Widow/Widower			Bercerai Divorced			Berpisah Separated		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	-	-		3	100.0		-	-		-	-		-	-	
Sandakan	-	-		1	100.0		-	-		-	-		-	-	
Kinabatangan	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Beluran	-	-		2	100.0		-	-		-	-		-	-	
Tongod	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Telupid	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Pedalaman Selatan	-	-		20	64.52		7	22.58		3	9.68		1	3.23	
Beaufort	-	-		11	73.33		3	20.00		1	6.67		-	-	
Kuala Penyu	-	-		2	66.67		-	-		-	-		1	33.33	
Sipitang	-	-		2	100.0		-	-		-	-		-	-	
Membakut	-	-		5	45.45		4	36.36		2	18.18		-	-	
Pedalaman Utara	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Tenom	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Nabawan	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Keningau	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	
Tambunan	-	-		-	-		-	-		-	-		-	-	

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 8.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023
Table 8.6: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Diploma/ Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	-	-	-	-	2	1.61	-	-
Pantai Barat Selatan								
Kota Kinabalu	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuaran	-	-	-	-	-	-	-	-
Penampang	-	-	-	-	-	-	-	-
Papar	-	-	-	-	-	-	-	-
Putatan	-	-	-	-	-	-	-	-
Pantai Barat Utara								
Ranau	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Belud	-	-	-	-	-	-	-	-
Kudat	-	-	-	-	-	-	-	-
Kota Marudu	-	-	-	-	-	-	-	-
Pitas	-	-	-	-	-	-	-	-
Pantai Timur Selatan								
Tawau	-	-	-	-	1	6.67	-	-
Lahad Datu	-	-	-	-	-	-	-	-
Semporna	-	-	-	-	-	-	-	-
Kunak	-	-	-	-	1	8.33	-	-
Kalabakan	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 8.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)

Table 8.6: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Sabah	-	-		-	-		3	2.42		22	17.74	
Pantai Barat Selatan												
Kota Kinabalu	-	-		-	-		-	-		1	25.00	
Tuaran	-	-		-	-		-	-		-	-	
Penampang	-	-		-	-		-	-		-	-	
Papar	-	-		-	-		-	-		1	100.0	
Putatan	-	-		-	-		-	-		-	-	
Pantai Barat Utara												
Ranau	-	-		-	-		2	4.00		4	8.00	
Kota Belud	-	-		-	-		1	9.09		-	-	
Kudat	-	-		-	-		-	-		-	-	
Kota Marudu	-	-		-	-		1	3.23		4	12.90	
Pitas	-	-		-	-		-	-		-	-	
Pantai Timur Selatan												
Tawau	-	-		-	-		-	-		4	26.67	
Lahad Datu	-	-		-	-		-	-		1	100.0	
Semporna	-	-		-	-		-	-		2	100.0	
Kunak	-	-		-	-		-	-		-	-	
Kalabakan	-	-		-	-		-	-		1	8.33	
	-	-		-	-		-	-		-	-	

Jadual 8.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 8.6: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard		Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	54	43.55	43	34.68
Pantai Barat Selatan	2	50.00	1	25.00
Kota Kinabalu	-	-	-	-
Tuaran	2	66.67	1	33.33
Penampang	-	-	-	-
Papar	-	-	-	-
Putatan	-	-	-	-
Pantai Barat Utara	23	46.00	21	42.00
Ranau	2	66.67	1	33.33
Kota Belud	4	36.36	6	54.55
Kudat	-	-	-	-
Kota Marudu	15	48.39	11	35.48
Pitas	2	40.00	3	60.00
Pantai Timur Selatan	-	-	10	66.67
Tawau	-	-	-	-
Lahad Datu	-	-	-	-
Semporna	-	-	-	-
Kunak	-	-	10	83.33
Kalabakan	-	-	-	-

Jadual 8.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 8.6: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Doktor Falsafah (PhD) Doctor of Philosophy (PhD)		Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana Degree/ Advanced Diploma/ Masters		Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf Polytechnic/ University Diploma or equivalent		Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Advanced Diploma in specialized or technical skills (TVET)	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Pantai Timur Utara								
Sandakan	-	-	-	-	1	12.50	-	-
Kinabatangan	-	-	-	-	1	50.00	-	-
Beluran	-	-	-	-	-	-	-	-
Tongod	-	-	-	-	-	-	-	-
Telupid	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedalaman Selatan								
Beaufort	-	-	-	-	-	-	-	-
Kuala Penyu	-	-	-	-	-	-	-	-
Sipitang	-	-	-	-	-	-	-	-
Membakut	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedalaman Utara								
Tenom	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabawan	-	-	-	-	-	-	-	-
Keningau	-	-	-	-	-	-	-	-
Tambunan	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 8.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)

Table 8.6: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf Certificate of Polytechnic/ University/ Bodies that give recognition or equivalent			Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET) Certificate of specialized or technical skills (TVET)			STPM atau yang setaraf Malaysian Higher Certificate of Education (STPM) or equivalent			SPM/ SPM(V) atau yang setaraf Malaysian Certificate of Education (SPM)/ SPM (V) or equivalent		
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)		Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	-	-		-	-		-	-		1	12.50	
Sandakan	-	-		-	-		-	-		-	-	
Kinabatangan	-	-		-	-		-	-		-	-	
Beluran	-	-		-	-		-	-		-	-	
Tongod	-	-		-	-		-	-		1	33.33	
Telupid	-	-		-	-		-	-		-	-	
Pedalaman Selatan	-	-		-	-		1	2.17		11	23.91	
Beaufort	-	-		-	-		-	-		6	31.58	
Kuala Penyu	-	-		-	-		-	-		1	25.00	
Sipitang	-	-		-	-		-	-		2	40.00	
Membakut	-	-		-	-		1	5.56		2	11.11	
Pedalaman Utara	-	-		-	-		-	-		1	100.0	
Tenom	-	-		-	-		-	-		1	100.0	
Nabawan	-	-		-	-		-	-		-	-	
Keningau	-	-		-	-		-	-		-	-	
Tambunan	-	-		-	-		-	-		-	-	

Jadual 8.6: Pegangan Pertanian Individu bagi Subsektor Perhutanan dan Pembalakan mengikut Zon dan Sijil Tertinggi Diperoleh, Sabah, 2023 (samb.)
Table 8.6: Individual Agriculture Holding for Logging and Forestry Subsector by Zone and Highest Certificate Attained, Sabah, 2023 (samb.)

Zon Zone	Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V) Below the SPM/SPM (V) passing standard			Tiada sijil No Certificate	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	
Pantai Timur Utara	3	37.50	3	37.50	
Sandakan	1	50.00	-	-	
Kinabatangan	-	-	-	-	
Beluran	-	-	3	100.0	
Tongod	2	66.67	-	-	
Telupid	-	-	-	-	
Pedalaman Selatan	26	56.52	8	17.39	
Beaufort	11	57.89	2	10.53	
Kuala Penyu	2	50.00	1	25.00	
Sipitang	3	60.00	-	-	
Membakut	10	55.56	5	27.78	
Pedalaman Utara	-	-	-	-	
Tenom	-	-	-	-	
Nabawan	-	-	-	-	
Keningau	-	-	-	-	
Tambunan	-	-	-	-	

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 9.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 9.0: Agriculture Holding for Rubber Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	236,241	96.01	9,806	3.99	246,047	100.0
Johor	50,812	96.99	1,578	3.01	52,390	100.0
Kedah	6,696	93.55	462	6.45	7,158	100.0
Kelantan	2,282	92.43	187	7.57	2,469	100.0
Melaka	2,174	84.36	403	15.64	2,577	100.0
Negeri Sembilan	9,454	95.61	434	4.39	9,888	100.0
Pahang	27,978	97.10	835	2.90	28,813	100.0
Pulau Pinang	2,271	87.68	319	12.32	2,590	100.0
Perak	30,880	96.96	968	3.04	31,848	100.0
Perlis	67	95.71	3	4.29	70	100.0
Selangor	15,861	96.71	540	3.29	16,401	100.0
Terengganu	6,771	97.05	206	2.95	6,977	100.0
Sabah	32,309	93.40	2,283	6.60	34,592	100.0
Sarawak	47,940	97.06	1,454	2.94	49,394	100.0
W.P. Kuala Lumpur	687	83.68	134	16.32	821	100.0
W.P. Labuan	9	100.0	-	0.00	9	100.0
W.P. Putrajaya	50	100.0	-	0.00	50	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 9.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Kelapa Sawit mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 9.1: Agriculture Holding by for Oil Palm Crop Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	32,309	93.40	2,283	6.60	34,592	100.0
Pantai Barat Selatan	554	82.32	119	17.68	673	100.0
Kota Kinabalu	332	77.75	95	22.25	427	100.0
Tuaran	58	96.67	2	3.33	60	100.0
Penampang	99	84.62	18	15.38	117	100.0
Papar	56	93.33	4	6.67	60	100.0
Putatan	9	100.0	-	-	9	100.0
Pantai Barat Utara	4,229	98.81	51	1.19	4,280	100.0
Ranau	1,604	99.50	8	0.50	1,612	100.0
Kota Belud	125	95.42	6	4.58	131	100.0
Kudat	916	99.57	4	0.43	920	100.0
Kota Marudu	640	95.52	30	4.48	670	100.0
Pitas	944	99.68	3	0.32	947	100.0
Pantai Timur Selatan	8,778	89.18	1,065	10.82	9,843	100.0
Tawau	3,850	88.24	513	11.76	4,363	100.0
Lahad Datu	3,338	89.39	396	10.61	3,734	100.0
Semporna	735	86.78	112	13.22	847	100.0
Kunak	620	94.22	38	5.78	658	100.0
Kalabakan	235	97.51	6	2.49	241	100.0
Pantai Timur Utara	12,499	92.88	958	7.12	13,457	100.0
Sandakan	2,145	80.10	533	19.90	2,678	100.0
Kinabatangan	2,995	93.62	204	6.38	3,199	100.0
Beluran	3,566	94.79	196	5.21	3,762	100.0
Tongod	2,301	99.65	8	0.35	2,309	100.0
Telupid	1,492	98.87	17	1.13	1,509	100.0
Pedalaman Selatan	1,670	98.99	17	1.01	1,687	100.0
Beaufort	1,475	98.99	15	1.01	1,490	100.0
Kuala Penyu	122	99.19	1	0.81	123	100.0
Sipitang	40	97.56	1	2.44	41	100.0
Membakut	33	100.0	-	-	33	100.0
Pedalaman Utara	4,579	98.43	73	1.57	4,652	100.0
Tenom	408	98.55	6	1.45	414	100.0
Nabawan	851	97.59	21	2.41	872	100.0
Keningau	3,152	98.65	43	1.35	3,195	100.0
Tambunan	168	98.25	3	1.75	171	100.0

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 10.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Getah mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 10.0: Agriculture Holding for Rubber Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	387,124	99.92	309	0.08	387,433	100.0
Johor	17,219	99.79	36	0.21	17,255	100.0
Kedah	58,275	99.88	69	0.12	58,344	100.0
Kelantan	58,538	99.96	26	0.04	58,564	100.0
Melaka	6,591	99.68	21	0.32	6,612	100.0
Negeri Sembilan	28,753	99.89	31	0.11	28,784	100.0
Pahang	38,722	99.90	40	0.10	38,762	100.0
Pulau Pinang	623	98.58	9	1.42	632	100.0
Perak	29,532	99.90	30	0.10	29,562	100.0
Perlis	4,371	99.98	1	0.02	4,372	100.0
Selangor	4,280	99.79	9	0.21	4,289	100.0
Terengganu	15,334	99.94	9	0.06	15,343	100.0
Sabah	81,237	99.98	13	0.02	81,250	100.0
Sarawak	42,891	99.98	10	0.02	42,901	100.0
W.P. Kuala Lumpur	675	99.26	5	0.74	680	100.0
W.P. Labuan	18	100.0	-	0.00	18	100.0
W.P. Putrajaya	65	100.0	-	0.00	65	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025

2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

Jadual 10.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Getah mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 10.1: Agriculture Holding by for Rubber Crop by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	81,237	99.98	13	0.02	81,250	100.0
Pantai Barat Selatan	8,898	99.94	5	0.06	8,903	100.0
Kota Kinabalu	899	99.56	4	0.44	903	100.0
Tuaran	5,350	99.98	1	0.02	5,351	100.0
Penampang	1,098	100.0	-	-	1,098	100.0
Papar	1,514	100.0	-	-	1,514	100.0
Putatan	37	100.0	-	-	37	100.0
Pantai Barat Utara	36,998	100.0	1	0.00	36,999	100.0
Ranau	8,115	100.0	-	-	8,115	100.0
Kota Belud	7,458	100.0	-	-	7,458	100.0
Kudat	5,667	100.0	-	-	5,667	100.0
Kota Marudu	9,831	99.99	1	0.01	9,832	100.0
Pitas	5,927	100.0	-	-	5,927	100.0
Pantai Timur Selatan	303	99.34	2	0.66	305	100.0
Tawau	150	99.34	1	0.66	151	100.0
Lahad Datu	68	98.55	1	1.45	69	100.0
Semporna	79	100.0	-	-	79	100.0
Kunak	2	100.0	-	-	2	100.0
Kalabakan	4	100.0	-	-	4	100.0
Pantai Timur Utara	3,733	99.92	3	0.08	3,736	100.0
Sandakan	150	98.04	3	1.96	153	100.0
Kinabatangan	271	100.0	-	-	271	100.0
Beluran	1,153	100.0	-	-	1,153	100.0
Tongod	1,529	100.0	-	-	1,529	100.0
Telupid	630	100.0	-	-	630	100.0
Pedalaman Selatan	8,409	99.99	1	0.01	8,410	100.0
Beaufort	2,237	100.0	-	-	2,237	100.0
Kuala Penyu	2,491	99.96	1	0.04	2,492	100.0
Sipitang	2,659	100.0	-	-	2,659	100.0
Membakut	1,022	100.0	-	-	1,022	100.0
Pedalaman Utara	22,896	100.0	1	0.00	22,897	100.0
Tenom	6,926	100.0	-	-	6,926	100.0
Nabawan	3,297	100.0	-	-	3,297	100.0
Keningau	9,834	99.99	1	0.01	9,835	100.0
Tambunan	2,839	100.0	-	-	2,839	100.0

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 11.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Padi mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 11.0: Agriculture Holding for Paddy Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	125,976	99.87	170	0.13	126,146	100.0
Johor	1,114	99.64	4	0.36	1,118	100.0
Kedah	48,859	99.87	62	0.13	48,921	100.0
Kelantan	5,118	99.77	12	0.23	5,130	100.0
Melaka	538	99.63	2	0.37	540	100.0
Negeri Sembilan	185	98.93	2	1.07	187	100.0
Pahang	3,709	99.89	4	0.11	3,713	100.0
Pulau Pinang	7,946	99.87	10	0.13	7,956	100.0
Perak	13,883	99.87	18	0.13	13,901	100.0
Perlis	11,231	99.80	22	0.20	11,253	100.0
Selangor	7,129	99.86	10	0.14	7,139	100.0
Terengganu	5,181	99.83	9	0.17	5,190	100.0
Sabah	6,689	99.88	8	0.12	6,697	100.0
Sarawak	14,388	99.96	6	0.04	14,394	100.0
W.P. Kuala Lumpur	4	80.00	1	20.00	5	100.0
W.P. Labuan	-	-	-	-	-	-
W.P. Putrajaya	2	100.0	-	0.00	2	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025*
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside*

Jadual 11.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Padi mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 11.1: Agriculture Holding for Paddy Crop by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	6,689	99.88	8	0.12	6,697	100.0
Pantai Barat Selatan	482	99.59	2	0.41	484	100.0
Kota Kinabalu	22	95.65	1	4.35	23	100.0
Tuaran	219	100.0	-	-	219	100.0
Penampang	55	100.0	-	-	55	100.0
Papar	180	99.45	1	0.55	181	100.0
Putatan	6	100.0	-	-	6	100.0
Pantai Barat Utara	4,164	99.88	5	0.12	4,169	100.0
Ranau	411	99.76	1	0.24	412	100.0
Kota Belud	2,861	99.93	2	0.07	2,863	100.0
Kudat	88	100.0	-	-	88	100.0
Kota Marudu	667	99.70	2	0.30	669	100.0
Pitas	137	100.0	-	-	137	100.0
Pantai Timur Selatan	43	100.0	-	-	43	100.0
Tawau	4	100.0	-	-	4	100.0
Lahad Datu	37	100.0	-	-	37	100.0
Kalabakan	2	100.0	-	-	2	100.0
Pantai Timur Utara	303	100.0	-	-	303	100.0
Sandakan	1	100.0	-	-	1	100.0
Beluran	157	100.0	-	-	157	100.0
Tongod	106	100.0	-	-	106	100.0
Telupid	39	100.0	-	-	39	100.0
Pedalaman Selatan	155	100.0	-	-	155	100.0
Beaufort	4	100.0	-	-	4	100.0
Kuala Penyu	43	100.0	-	-	43	100.0
Sipitang	38	100.0	-	-	38	100.0
Membakut	70	100.0	-	-	70	100.0
Pedalaman Utara	1,542	99.94	1	0.06	1,543	100.0
Tenom	179	100.0	-	-	179	100.0
Nabawan	20	100.0	-	-	20	100.0
Keningau	676	99.85	1	0.15	677	100.0
Tambunan	667	100.0	-	-	667	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 12.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Nanas mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 12.0: Agriculture Holding for Pineapple Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	7,752	96.18	308	3.82	8,060	100.0
Johor	1,698	96.04	70	3.96	1,768	100.0
Kedah	353	96.71	12	3.29	365	100.0
Kelantan	222	96.10	9	3.90	231	100.0
Melaka	103	91.96	9	8.04	112	100.0
Negeri Sembilan	177	95.16	9	4.84	186	100.0
Pahang	325	92.33	27	7.67	352	100.0
Pulau Pinang	44	57.89	32	42.11	76	100.0
Perak	447	91.41	42	8.59	489	100.0
Perlis	3	42.86	4	57.14	7	100.0
Selangor	140	75.68	45	24.32	185	100.0
Terengganu	422	98.37	7	1.63	429	100.0
Sabah	1,473	99.59	6	0.41	1,479	100.0
Sarawak	2,331	99.02	23	0.98	2,354	100.0
W.P. Kuala Lumpur	-	0.00	11	100.0	11	100.0
W.P. Labuan	12	92.31	1	7.69	13	100.0
W.P. Putrajaya	2	66.67	1	33.33	3	100.0

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 12.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Nanas mengikut Zon, Sabah, 2023

Table 12.1: Agriculture Holding for Pineapple Crop by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	1,473	99.59	6	0.41	1,479	100.0
Pantai Barat Selatan	662	99.85	1	0.15	663	100.0
Kota Kinabalu	57	98.28	1	1.72	58	100.0
Tuaran	417	100.0	-	-	417	100.0
Penampang	134	100.0	-	-	134	100.0
Papar	48	100.0	-	-	48	100.0
Putatan	6	100.0	-	-	6	100.0
Pantai Barat Utara	368	99.73	1	0.27	369	100.0
Ranau	223	100.0	-	-	223	100.0
Kota Belud	75	100.0	-	-	75	100.0
Kudat	20	100.0	-	-	20	100.0
Kota Marudu	29	96.67	1	3.33	30	100.0
Pitas	21	100.0	-	-	21	100.0
Pantai Timur Selatan	109	99.09	1	0.91	110	100.0
Tawau	66	98.51	1	1.49	67	100.0
Lahad Datu	25	100.0	-	-	25	100.0
Semporna	1	100.0	-	-	1	100.0
Kunak	13	100.0	-	-	13	100.0
Kalabakan	4	100.0	-	-	4	100.0
Pantai Timur Utara	58	100.0	-	-	58	100.0
Sandakan	28	100.0	-	-	28	100.0
Kinabatangan	10	100.0	-	-	10	100.0
Beluran	9	100.0	-	-	9	100.0
Tongod	10	100.0	-	-	10	100.0
Telupid	1	100.0	-	-	1	100.0
Pedalaman Selatan	152	100.0	-	-	152	100.0
Beaufort	70	100.0	-	-	70	100.0
Kuala Penyu	7	100.0	-	-	7	100.0
Sipitang	37	100.0	-	-	37	100.0
Membakut	38	100.0	-	-	38	100.0
Pedalaman Utara	124	97.64	3	2.36	127	100.0
Tenom	5	100.0	-	-	5	100.0
Nabawan	7	100.0	-	-	7	100.0
Keningau	12	85.71	2	14.29	14	100.0
Tambunan	100	99.01	1	0.99	101	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 13.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lada mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 13.0: Agriculture Holding for Pepper Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	32,191	99.97	10	0.03	32,201	100.0
Johor	91	96.81	3	3.19	94	100.0
Kedah	9	90.00	1	10.00	10	100.0
Kelantan	12	100.0	-	0.00	12	100.0
Melaka	4	100.0	-	0.00	4	100.0
Negeri Sembilan	2	100.0	-	0.00	2	100.0
Pahang	4	80.00	1	20.00	5	100.0
Pulau Pinang	2	100.0	-	0.00	2	100.0
Perak	6	85.71	1	14.29	7	100.0
Perlis	1	100.0	-	0.00	1	100.0
Selangor	3	100.0	-	0.00	3	100.0
Terengganu	21	87.50	3	12.50	24	100.0
Sabah	321	100.0	-	0.00	321	100.0
Sarawak	31,715	100.0	1	0.00	31,716	100.0
W.P. Kuala Lumpur	-	-	-	-	-	-
W.P. Labuan	-	-	-	-	-	-
W.P. Putrajaya	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 13.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lada mengikut Zon, Sabah, 2023

Table 13.1: Agriculture Holding for Pepper Crop by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	321	100.0	-	-	321	100.0
Pantai Barat Selatan	55	100.0	-	-	55	100.0
Kota Kinabalu	14	100.0	-	-	14	100.0
Tuaran	18	100.0	-	-	18	100.0
Penampang	19	100.0	-	-	19	100.0
Papar	2	100.0	-	-	2	100.0
Putatan	2	100.0	-	-	2	100.0
Pantai Barat Utara	46	100.0	-	-	46	100.0
Ranau	8	100.0	-	-	8	100.0
Kota Belud	25	100.0	-	-	25	100.0
Kota Marudu	10	100.0	-	-	10	100.0
Pitas	3	100.0	-	-	3	100.0
Pantai Timur Selatan	16	100.0	-	-	16	100.0
Tawau	5	100.0	-	-	5	100.0
Lahad Datu	2	100.0	-	-	2	100.0
Semporna	1	100.0	-	-	1	100.0
Kunak	2	100.0	-	-	2	100.0
Kalabakan	6	100.0	-	-	6	100.0
Pantai Timur Utara	22	100.0	-	-	22	100.0
Sandakan	12	100.0	-	-	12	100.0
Kinabatangan	7	100.0	-	-	7	100.0
Beluran	2	100.0	-	-	2	100.0
Tongod	1	100.0	-	-	1	100.0
Pedalaman Selatan	20	100.0	-	-	20	100.0
Beaufort	8	100.0	-	-	8	100.0
Kuala Penyu	2	100.0	-	-	2	100.0
Sipitang	2	100.0	-	-	2	100.0
Membakut	8	100.0	-	-	8	100.0
Pedalaman Utara	162	100.0	-	-	162	100.0
Tenom	11	100.0	-	-	11	100.0
Nabawan	3	100.0	-	-	3	100.0
Keningau	44	100.0	-	-	44	100.0
Tambunan	104	100.0	-	-	104	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 14.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Koko mengikut Negeri, Malaysia, 2023

Table 14.0: Agriculture Holding for Cocoa Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	4,147	99.62	16	0.38	4,163	100.0
Johor	52	96.30	2	3.70	54	100.0
Kedah	29	100.0	-	0.00	29	100.0
Kelantan	130	100.0	-	0.00	130	100.0
Melaka	6	100.0	-	0.00	6	100.0
Negeri Sembilan	14	100.0	-	0.00	14	100.0
Pahang	116	97.48	3	2.52	119	100.0
Pulau Pinang	1	100.0	-	0.00	1	100.0
Perak	385	99.48	2	0.52	387	100.0
Perlis	9	100.0	-	0.00	9	100.0
Selangor	42	97.67	1	2.33	43	100.0
Terengganu	5	83.33	1	16.67	6	100.0
Sabah	2,217	99.86	3	0.14	2,220	100.0
Sarawak	1,141	99.65	4	0.35	1,145	100.0
W.P. Kuala Lumpur	-	-	-	-	-	-
W.P. Labuan	-	-	-	-	-	-
W.P. Putrajaya	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 14.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Koko mengikut Zon, Sabah, 2023

Table 14.1: Agriculture Holding for Cocoa Crop by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	2,217	99.86	3	0.14	2,220	100.0
Pantai Barat Selatan	166	100.0	-	-	166	100.0
Kota Kinabalu	18	100.0	-	-	18	100.0
Tuaran	118	100.0	-	-	118	100.0
Penampang	29	100.0	-	-	29	100.0
Papar	-	-	-	-	-	-
Putatan	1	100.0	-	-	1	100.0
Pantai Barat Utara	1,195	100.0	-	-	1,195	100.0
Ranau	850	100.0	-	-	850	100.0
Kota Belud	168	100.0	-	-	168	100.0
Kudat	90	100.0	-	-	90	100.0
Kota Marudu	85	100.0	-	-	85	100.0
Pitas	2	100.0	-	-	2	100.0
Pantai Timur Selatan	84	96.55	3	3.45	87	100.0
Tawau	82	97.62	2	2.38	84	100.0
Lahad Datu	1	100.0	-	-	1	100.0
Semporna	1	100.0	-	-	1	100.0
Kunak	-	-	1	100.0	1	100.0
Kalabakan	-	-	-	-	-	-
Pantai Timur Utara	82	100.0	-	-	82	100.0
Sandakan	44	100.0	-	-	44	100.0
Kinabatangan	13	100.0	-	-	13	100.0
Beluran	-	-	-	-	-	-
Tongod	23	100.0	-	-	23	100.0
Telupid	2	100.0	-	-	2	100.0
Pedalaman Selatan	13	100.0	-	-	13	100.0
Beaufort	1	100.0	-	-	1	100.0
Kuala Penyu	-	-	-	-	-	-
Sipitang	12	100.0	-	-	12	100.0
Membakut	-	-	-	-	-	-
Pedalaman Utara	677	100.0	-	-	677	100.0
Tenom	172	100.0	-	-	172	100.0
Nabawan	115	100.0	-	-	115	100.0
Keningau	217	100.0	-	-	217	100.0
Tambunan	173	100.0	-	-	173	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 15.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 15.0: Agriculture Holding for Fruits Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	87,731	97.36	2,375	2.64	90,106	100.0
Johor	12,320	95.91	526	4.09	12,846	100.0
Kedah	2,799	96.12	113	3.88	2,912	100.0
Kelantan	5,712	99.51	28	0.49	5,740	100.0
Melaka	1,114	89.48	131	10.52	1,245	100.0
Negeri Sembilan	2,844	93.49	198	6.51	3,042	100.0
Pahang	3,918	90.05	433	9.95	4,351	100.0
Pulau Pinang	934	88.95	116	11.05	1,050	100.0
Perak	12,176	97.92	259	2.08	12,435	100.0
Perlis	2,914	98.78	36	1.22	2,950	100.0
Selangor	1,847	87.99	252	12.01	2,099	100.0
Terengganu	17,610	99.54	81	0.46	17,691	100.0
Sabah	13,802	99.80	27	0.20	13,829	100.0
Sarawak	9,484	99.10	86	0.90	9,570	100.0
W.P. Kuala Lumpur	19	19.00	81	81.00	100	100.0
W.P. Labuan	221	97.79	5	2.21	226	100.0
W.P. Putrajaya	17	85.00	3	15.00	20	100.0

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 15.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Buah-buahan mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 15.1: Agriculture Holding for Fruits Crop by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	13,802	99.80	27	0.20	13,829	100.0
Pantai Barat Selatan	3,060	99.64	11	0.36	3,071	100.0
Kota Kinabalu	569	99.13	5	0.87	574	100.0
Tuaran	1,739	100.0	-	-	1,739	100.0
Penampang	209	98.12	4	1.88	213	100.0
Papar	431	100.0	-	-	431	100.0
Putatan	112	98.25	2	1.75	114	100.0
Pantai Barat Utara	3,412	99.85	5	0.15	3,417	100.0
Ranau	1,721	99.94	1	0.06	1,722	100.0
Kota Belud	548	99.82	1	0.18	549	100.0
Kudat	227	100.0	-	-	227	100.0
Kota Marudu	807	99.63	3	0.37	810	100.0
Pitas	109	100.0	-	-	109	100.0
Pantai Timur Selatan	2,855	99.93	2	0.07	2,857	100.0
Tawau	1,942	99.95	1	0.05	1,943	100.0
Lahad Datu	152	99.35	1	0.65	153	100.0
Semporna	236	100.0	-	-	236	100.0
Kunak	136	100.0	-	-	136	100.0
Kalabakan	389	100.0	-	-	389	100.0
Pantai Timur Utara	674	99.70	2	0.30	676	100.0
Sandakan	365	99.46	2	0.54	367	100.0
Kinabatangan	188	100.0	-	-	188	100.0
Beluran	37	100.0	-	-	37	100.0
Tongod	83	100.0	-	-	83	100.0
Telupid	1	100.0	-	-	1	100.0
Pedalaman Selatan	2,590	100.0	-	-	2,590	100.0
Beaufort	685	100.0	-	-	685	100.0
Kuala Penyu	165	100.0	-	-	165	100.0
Sipitang	1,103	100.0	-	-	1,103	100.0
Membakut	637	100.0	-	-	637	100.0
Pedalaman Utara	1,211	99.43	7	0.57	1,218	100.0
Tenom	770	99.74	2	0.26	772	100.0
Nabawan	75	100.0	-	-	75	100.0
Keningau	234	97.91	5	2.09	239	100.0
Tambunan	132	100.0	-	-	132	100.0

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 16.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 16.0: Agriculture Holding for Vegetables Crop by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	44,422	94.35	2,658	5.65	47,080	100.0
Johor	8,137	94.75	451	5.25	8,588	100.0
Kedah	814	91.77	73	8.23	887	100.0
Kelantan	4,465	98.54	66	1.46	4,531	100.0
Melaka	521	88.91	65	11.09	586	100.0
Negeri Sembilan	1,015	84.02	193	15.98	1,208	100.0
Pahang	2,865	81.44	653	18.56	3,518	100.0
Pulau Pinang	518	76.63	158	23.37	676	100.0
Perak	2,617	90.06	289	9.94	2,906	100.0
Perlis	207	94.95	11	5.05	218	100.0
Selangor	1,388	79.86	350	20.14	1,738	100.0
Terengganu	6,684	98.11	129	1.89	6,813	100.0
Sabah	8,085	99.48	42	0.52	8,127	100.0
Sarawak	6,848	98.26	121	1.74	6,969	100.0
W.P. Kuala Lumpur	31	42.47	42	57.53	73	100.0
W.P. Labuan	191	94.55	11	5.45	202	100.0
W.P. Putrajaya	36	90.00	4	10.00	40	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refer to the location where the agricultural holder reside

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 16.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Sayur-sayuran mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 16.1: Agriculture Holding for Vegetables Crop by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	8,085	99.48	42	0.52	8,127	100.0
Pantai Barat Selatan	1,107	98.23	20	1.77	1,127	100.0
Kota Kinabalu	191	93.17	14	6.83	205	100.0
Tuaran	336	99.70	1	0.30	337	100.0
Penampang	340	98.84	4	1.16	344	100.0
Papar	178	100.0	-	-	178	100.0
Putatan	62	98.41	1	1.59	63	100.0
Pantai Barat Utara	2,898	99.59	12	0.41	2,910	100.0
Ranau	2,011	99.55	9	0.45	2,020	100.0
Kota Belud	261	100.0	-	-	261	100.0
Kudat	123	100.0	-	-	123	100.0
Kota Marudu	356	99.16	3	0.84	359	100.0
Pitas	147	100.0	-	-	147	100.0
Pantai Timur Selatan	2,390	99.92	2	0.08	2,392	100.0
Tawau	1,555	99.87	2	0.13	1,557	100.0
Lahad Datu	133	100.0	-	-	133	100.0
Semporna	253	100.0	-	-	253	100.0
Kunak	68	100.0	-	-	68	100.0
Kalabakan	381	100.0	-	-	381	100.0
Pantai Timur Utara	561	99.47	3	0.53	564	100.0
Sandakan	166	98.22	3	1.78	169	100.0
Kinabatangan	250	100.0	-	-	250	100.0
Beluran	78	100.0	-	-	78	100.0
Tongod	63	100.0	-	-	63	100.0
Telupid	4	100.0	-	-	4	100.0
Pedalaman Selatan	617	99.84	1	0.16	618	100.0
Beaufort	255	100.0	-	-	255	100.0
Kuala Penyu	62	98.41	1	1.59	63	100.0
Sipitang	157	100.0	-	-	157	100.0
Membakut	143	100.0	-	-	143	100.0
Pedalaman Utara	512	99.22	4	0.78	516	100.0
Tenom	65	98.48	1	1.52	66	100.0
Nabawan	92	100.0	-	-	92	100.0
Keningau	216	99.08	2	0.92	218	100.0
Tambunan	139	99.29	1	0.71	140	100.0

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Jadual 17.0: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lain mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 17.0: Agriculture Holding for Other Crops by State, Malaysia, 2023

Negeri State	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Malaysia	38,801	96.65	1,344	3.35	40,145	100.0
Johor	5,329	93.41	376	6.59	5,705	100.0
Kedah	1,215	94.92	65	5.08	1,280	100.0
Kelantan	3,287	99.61	13	0.39	3,300	100.0
Melaka	757	95.58	35	4.42	792	100.0
Negeri Sembilan	579	85.78	96	14.22	675	100.0
Pahang	1,249	84.16	235	15.84	1,484	100.0
Pulau Pinang	298	83.24	60	16.76	358	100.0
Perak	4,974	97.30	138	2.70	5,112	100.0
Perlis	215	98.17	4	1.83	219	100.0
Selangor	1,900	91.79	170	8.21	2,070	100.0
Terengganu	8,909	99.59	37	0.41	8,946	100.0
Sabah	4,117	99.35	27	0.65	4,144	100.0
Sarawak	5,847	99.14	51	0.86	5,898	100.0
W.P. Kuala Lumpur	21	38.89	33	61.11	54	100.0
W.P. Labuan	98	98.00	2	2.00	100	100.0
W.P. Putrajaya	6	75.00	2	25.00	8	100.0

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- 1. Analisa pada 28 Mei 2025**
- 2. Negeri merujuk lokasi pegangan pertanian**

*** Notes:**

- 1. Analysis as at 28 May 2025**
- 2. State refer to the location where the agricultural holder reside**

Jadual 17.1: Pegangan Pertanian bagi Tanaman Lain mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 17.1: Agriculture Holding for Other Crops by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Individu Individual		Pertubuhan Establishment		Pegangan Pertanian Agriculture Holding	
	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)	Bilangan Number	Peratus (%) Percentage (%)
Sabah	4,117	99.35	27	0.65	4,144	100.0
Pantai Barat Selatan	506	97.31	14	2.69	520	100.0
Kota Kinabalu	47	83.93	9	16.07	56	100.0
Tuaran	179	99.44	1	0.56	180	100.0
Penampang	145	97.32	4	2.68	149	100.0
Papar	105	100.0	-	-	105	100.0
Putatan	30	100.0	-	-	30	100.0
Pantai Barat Utara	1,613	99.81	3	0.19	1,616	100.0
Ranau	505	99.80	1	0.20	506	100.0
Kota Belud	283	99.65	1	0.35	284	100.0
Kudat	169	100.0	-	-	169	100.0
Kota Marudu	546	99.82	1	0.18	547	100.0
Pitas	110	100.0	-	-	110	100.0
Pantai Timur Selatan	1,124	99.82	2	0.18	1,126	100.0
Tawau	810	99.88	1	0.12	811	100.0
Lahad Datu	62	98.41	1	1.59	63	100.0
Semporna	116	100.0	-	-	116	100.0
Kunak	81	100.0	-	-	81	100.0
Kalabakan	55	100.0	-	-	55	100.0
Pantai Timur Utara	230	99.14	2	0.86	232	100.0
Sandakan	127	98.45	2	1.55	129	100.0
Kinabatangan	76	100.0	-	-	76	100.0
Beluran	22	100.0	-	-	22	100.0
Tongod	3	100.0	-	-	3	100.0
Telupid	2	100.0	-	-	2	100.0
Pedalaman Selatan	347	100.0	-	-	347	100.0
Beaufort	103	100.0	-	-	103	100.0
Kuala Penyu	56	100.0	-	-	56	100.0
Sipitang	71	100.0	-	-	71	100.0
Membakut	117	100.0	-	-	117	100.0
Pedalaman Utara	297	98.02	6	1.98	303	100.0
Tenom	45	95.74	2	4.26	47	100.0
Nabawan	35	100.0	-	-	35	100.0
Keningau	42	91.30	4	8.70	46	100.0
Tambunan	175	100.0	-	-	175	100.0

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri, zon dan daerah pentadbiran merujuk lokasi pegangan pertanian

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. State, zone and administrative district refer to the location where the agricultural holder reside

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 18.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 18.0: Key Parameters for Agriculture Holding by State, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Malaysia	7,501,255.81	6,629,004.10	24,078.16	42,582,677.15	104,899,383.37	14,895,578,843.62	7,961,476,084.00	47,457,706.33	6,567,463.43
Johor	837,845.26	750,879.92	2,188.64	250,143.42	15,108,414.45	2,986,814,604.10	648,993,584.00	8,021,236.67	96,114.38
Kedah	388,916.02	356,284.31	884.11	143,647.56	2,879,730.09	351,127,335.00	221,482,664.00	831,015.67	427,618.33
Kelantan	361,931.62	316,115.04	184.39	95,172.93	3,518,671.98	2,300,689.00	27,905,849.00	615,396.00	679,084.90
Melaka	77,946.09	70,448.91	504.18	346,139.75	1,213,983.39	3,167,552,825.00	91,047,123.00	1,954,501.00	-
Negeri Sembilan	266,173.87	241,787.77	834.63	122,863.66	4,030,838.84	1,382,114,491.00	363,188,588.00	3,141,778.00	57,586.50
Pahang	983,013.94	872,005.46	1,816.31	1,144,915.56	16,759,408.40	496,011,598.00	4,446,996,484.00	9,046,036.00	954,229.54
Pulau Pinang	44,249.53	38,994.94	1,470.27	8,334.59	496,871.78	255,842,016.00	321,740,463.00	292,083.00	-
Perak	497,029.56	452,538.45	6,619.67	2,401,097.72	7,736,796.49	1,017,004,969.00	867,481,870.00	7,791,787.67	1,313,118.24
Perlis	58,532.75	52,042.49	11.37	1,976.35	229,293.58	65,023.00	8,039,506.00	5,398.00	80,294.00
Selangor	172,843.89	159,666.02	1,333.42	1,336,366.57	2,967,635.66	3,623,851,354.00	465,711,469.00	5,071,723.00	-
Terengganu	226,968.07	195,258.51	649.78	90,513.34	3,704,001.22	5,019,745.00	107,609,947.00	703,620.33	390,263.64
Sabah	1,782,044.19	1,574,410.44	7,271.71	508,410.31	23,241,002.02	1,213,831,036.52	262,705,937.00	8,907,043.00	804,550.22
Sarawak	1,803,408.55	1,548,247.31	305.75	36,128,933.38	22,986,935.50	392,239,765.00	42,921,481.00	1,023,537.00	1,764,603.69
W.P. Kuala Lumpur	23.07	22.29	3.82	2,980.00	3,141.00	16,341.00	85,429,083.00	200.00	-
W.P. Labuan	317.24	290.51	0.12	789.00	22,485.00	1,787,052.00	242,036.00	52,351.00	-
W.P. Putrajaya	12.17	11.73	-	393.00	173.96	-	-	-	-

Jadual 18.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Negeri, Malaysia, 2023
Table 18.0: Key Parameters for Agriculture Holding by State, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)	
Malaysia	36,381,394.05	103,825,101.05	14,086,481,164.82	2,991,653,346.00	46,540,175.33	5,981,612.71	161,690,934,636.51
Johor	184,734.96	14,881,236.11	2,556,819,395.10	616,704,260.00	7,738,569.67	82,840.38	27,262,523,100.88
Kedah	122,589.19	2,635,127.37	348,259,842.00	207,079,149.00	786,875.67	427,618.33	7,875,818,641.26
Kelantan	92,522.19	3,448,564.41	1,891,842.00	26,386,576.00	549,062.00	679,084.90	7,133,469,985.84
Melaka	129,347.45	1,208,198.77	3,150,411,690.00	80,402,744.00	1,949,633.00	-	3,623,615,303.58
Negeri Sembilan	121,413.44	4,007,492.53	1,174,231,040.00	349,291,260.00	3,057,418.00	57,386.50	7,858,673,152.58
Pahang	1,140,240.75	16,708,800.33	462,395,985.00	156,833,076.00	8,999,820.00	954,229.54	25,122,588,011.86
Pulau Pinang	7,056.21	367,303.87	248,160,250.00	237,957,001.00	285,129.00	-	3,514,729,603.86
Perak	1,981,401.46	7,659,874.65	998,931,923.00	505,535,326.00	7,719,855.67	763,532.51	15,983,535,482.36
Perlis	1,122.35	162,957.77	60,073.00	7,895,589.00	5,215.00	80,294.00	584,820,944.93
Selangor	1,310,092.29	2,946,188.82	3,545,254,257.20	347,798,614.00	4,975,559.00	-	8,394,273,696.02
Terengganu	81,885.71	3,661,212.82	4,018,434.00	99,768,229.00	687,666.33	390,163.64	5,390,972,022.10
Sabah	425,518.50	23,168,658.91	1,204,077,799.52	245,293,514.00	8,894,561.00	804,550.22	25,059,410,784.36
Sarawak	30,780,719.55	22,944,105.78	390,394,215.00	26,982,920.00	843,515.00	1,741,912.69	23,567,229,044.22
W.P. Kuala Lumpur	1,664.00	2,967.67	15,363.00	83,664,496.00	180.00	-	29,117,977.91
W.P. Labuan	703.00	22,247.71	1,559,056.00	60,592.00	47,116.00	-	288,753,234.35
W.P. Putrajaya	383.00	163.54	-	-	-	-	1,403,650.40

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri merujuk kepada lokasi aktiviti pertanian

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State refers to agriculture activities' location

Jadual 18.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 18.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	5,822,495.72	5,123,113.03	-	-	95,080,707.14	-	-	-	-
Padi Paddy	506,376.84	477,544.50	-	-	2,253,665.94	-	-	-	-
Getah Rubber	717,282.33	622,108.39	-	-	423,715.11	-	-	-	-
Nanas Pineapple	18,135.19	13,412.95	-	-	586,132.90	-	-	-	-
Kenaf Kenaf	1,496.92	1,472.40	-	-	9,916.04	-	-	-	-
Lada Pepper	8,362.61	6,814.23	-	35,942,221.44	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	4,901.77	3,496.43	-	303,167.40	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	188,025.36	156,916.03	-	-	1,791,089.93	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	95,416.77	92,021.94	-	-	1,681,596.14	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	138,762.30	132,104.19	-	-	1,488,654.82	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	940,356.03	-	14,895,578,843.62	1,520,847,362.00	47,457,706.33	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	1,099,571.71	-	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	24,078.16	-	484,333.64	-	6,440,628,722.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	5,396,932.28	-	-	-	-	6,567,463.43

Jadual 18.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 18.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops							
Kelapa Sawit Oil Palm	-	95,080,707.14	-	-	-	-	83,300,348,870.17
Padi Paddy	-	1,706,374.04	-	-	-	-	2,446,948,182.74
Getah Rubber	-	423,715.11	-	-	-	-	2,693,567,594.75
Nanas Pineapple	-	574,339.96	-	-	-	-	1,675,662,296.44
Kenaf Kenaf	-	6,000.02	-	-	-	-	4,867,902.22
Lada Pepper	30,741,954.12	-	-	-	-	-	738,010,464.87
Koko Cocoa	269,198.00	-	-	-	-	-	2,667,426.90
Buah-Buahan Fruits	-	1,436,216.94	-	-	-	-	14,137,415,207.73
Sayur-Sayuran Vegetables	-	1,646,704.02	-	-	-	-	10,007,777,273.64
Tanaman Lain Other Crops	-	1,430,932.16	-	-	-	-	2,870,670,381.71
Ternakan Livestocks							
	496,954.07	-	14,086,481,164.82	1,414,079,425.00	46,540,175.33	-	24,813,861,293.12
Perikanan Fisheries							
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	1,054,734.08	-	-	-	-	10,777,071,857.09
Akuakultur Aquaculture	-	465,377.58	-	1,577,573,921.00	-	-	4,387,704,170.37
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	4,873,287.86	-	-	-	-	5,981,612.71	3,834,361,714.76

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 18.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 18.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			(meter padu)
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	
Tanaman Crops										
Kelapa Sawit Oil Palm	907,511.39	875,559.53	-	-	-	13,378,023.58	-	-	-	-
Padi Paddy	497,413.83	468,555.75	-	-	-	2,190,854.89	-	-	-	-
Getah Rubber	604,013.66	534,236.03	-	-	-	344,661.46	-	-	-	-
Nanas Pineapple	8,943.58	6,901.95	-	-	-	262,565.17	-	-	-	-
Kenaf Kenaf	1,299.34	1,274.82	-	-	-	9,696.52	-	-	-	-
Lada Pepper	7,675.04	6,706.98	-	-	-	35,833,658.44	-	-	-	-
Koko Cocoa	3,988.62	2,774.17	-	-	-	157,035.40	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	145,690.22	116,228.59	-	-	-	1,259,092.99	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	61,191.30	58,554.45	-	-	-	945,046.69	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	60,354.67	59,600.16	-	-	-	749,653.58	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	-	-	105,027.28	644,103,724.00	18,954,825.00	5,879,150.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	-	910,057.80	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	-	11,155.42	-	245,205.19	-	83,869,693.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	-	4,211,643.47	-	-	-	18,247.78

Jadual 18.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 18.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector		(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	13,378,023.58	-	-	-	-	11,030,851,623.09
	Padi Paddy	-	1,651,534.77	-	-	-	-	2,367,707,736.47
	Getah Rubber	-	344,661.46	-	-	-	-	1,972,886,333.16
	Nanas Pineapple	-	256,878.35	-	-	-	-	755,566,748.08
	Kenaf Kenaf	-	5,784.50	-	-	-	-	4,123,285.22
	Lada Pepper	30,647,862.12	-	-	-	-	-	735,208,716.87
	Koko Cocoa	127,173.00	-	-	-	-	-	1,261,058.70
	Buah-Buahan Fruits	-	907,213.74	-	-	-	-	8,386,384,936.88
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	924,087.55	-	-	-	-	5,478,681,043.57
	Tanaman Lain Other Crops	-	707,145.04	-	-	-	-	1,388,265,283.50
Teranakan Livestocks		97,672.74	-	639,656,129.00	17,201,305.00	5,463,076.00	-	1,747,448,189.04
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	865,767.91	-	-	-	-	9,030,108,413.46
	Akuakultur Aquaculture	-	238,474.17	-	74,887,143.00	-	-	854,784,796.03
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		4,061,535.55	-	-	-	-	16,954.78	46,291,236.87

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 18.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 18.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	4,914,984.33	4,247,553.50	-	-	81,702,683.56	-	-	-	-
Padi Paddy	8,963.01	8,988.75	-	-	62,811.05	-	-	-	-
Getah Rubber	113,268.67	87,872.36	-	-	79,053.65	-	-	-	-
Nanas Pineapple	9,191.61	6,511.00	-	-	323,567.73	-	-	-	-
Kenaf Kenaf	197.58	197.58	-	-	219.52	-	-	-	-
Lada Pepper	687.57	107.25	-	108,563.00	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	913.15	722.26	-	146,132.00	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	42,335.14	40,687.45	-	-	531,996.93	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	34,225.47	33,467.48	-	-	736,549.45	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	78,407.63	72,504.04	-	-	739,001.24	-	-	-	-
Teranakan Livestocks	-	-	-	835,328.75	-	14,251,475,119.62	1,501,892,537.00	41,578,556.33	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	189,513.91	-	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	12,922.73	-	239,128.46	-	6,356,759,029.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	1,185,288.81	-	-	-	-	6,549,215.65

Jadual 18.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Malaysia, 2023
Table 18.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Malaysia, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	81,702,683.56	-	-	-
	Padi Paddy	-	54,839.26	-	-	-
	Getah Rubber	-	79,053.65	-	-	-
	Nanas Pineapple	-	317,461.61	-	-	-
	Kenaf Kenaf	-	215.52	-	-	-
	Lada Pepper	94,092.00	-	-	-	-
	Koko Cocoa	142,025.00	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	-	529,003.20	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	722,616.47	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	-	723,787.11	-	-	-
Ternakan Livestocks		399,281.33	-	13,446,825,035.82	41,077,099.33	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	188,966.17	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	226,903.42	-	1,502,686,778.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		811,752.31	-	-	-	5,964,657.93

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 19.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 19.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Keluasan Tanaman Planted Area (Ha)	Keluasan Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Sabah	3,564,088.39	3,148,820.88	14,543.41	1,016,820.62	46,482,004.05	2,427,662,073.04	525,411,874.00	17,814,086.00	1,609,100.44
Pantai Barat Selatan	33,757.22	30,519.16	94.37	51,293.25	220,551.75	622,315,288.00	172,924,878.00	242,008.00	369,948.07
Kota Kinabalu	6,335.88	5,813.68	5.82	3,249.21	96,683.53	273,845,538.00	128,334,032.00	204,209.00	369,948.07
Tuaran	15,807.35	14,422.49	64.28	30,763.74	47,545.37	3,502,573.00	25,388,355.00	-	-
Penampang	3,566.69	3,267.18	20.60	9,094.53	13,108.82	12,173.00	673,024.00	-	-
Papar	7,885.13	6,867.36	3.57	6,052.82	60,107.71	344,942,115.00	18,527,320.00	37,799.00	-
Putatan	162.18	148.44	0.09	2,132.95	3,106.33	12,889.00	2,147.00	-	-
Pantai Barat Utara	144,292.97	134,841.67	310.06	111,162.24	790,164.91	801,243.00	57,360,854.00	2,548,613.00	457.20
Ranau	35,501.08	32,812.85	25.74	45,232.10	222,842.39	60,540.00	18,392.00	2,013,888.00	-
Kota Belud	24,622.84	22,801.57	17.38	24,403.51	66,532.42	344,362.00	18,425,535.00	-	457.20
Kudat	25,123.83	23,598.81	250.87	9,584.82	196,670.00	1,460.00	38,888,177.00	-	-
Kota Marudu	36,207.82	34,280.99	2.55	28,848.47	163,385.47	111,500.00	8,216.00	534,725.00	-
Pitas	22,837.40	21,347.45	13.52	3,093.35	140,734.63	283,381.00	20,534.00	-	-
Pantai Timur Selatan	606,004.29	542,884.80	6,571.90	79,762.36	9,367,069.36	548,448,612.80	30,456,023.00	-	157,728.60
Tawau	230,954.90	216,166.82	305.81	68,235.47	3,670,759.30	548,229,499.80	30,435,920.00	-	157,728.60
Lahad Datu	270,224.41	230,095.48	186.62	1,781.58	3,941,859.51	83,933.00	13,821.00	-	-
Semporna	32,778.42	28,744.20	5,931.32	592.10	644,847.72	102,780.00	1,603.00	-	-
Kunak	64,131.45	60,216.47	135.75	7,902.45	1,004,955.12	32,400.00	4,486.00	-	-
Kalabakan	7,915.11	7,661.83	12.40	1,250.77	104,647.72	-	193.00	-	-
Pantai Timur Utara	793,578.13	681,911.62	161.34	17,764.90	11,334,192.51	23,422,743.72	1,271,717.00	-	196,402.20
Sandakan	179,687.20	158,078.76	145.78	6,247.27	2,716,789.33	23,402,387.72	1,260,730.00	-	196,402.20
Kinabatangan	336,189.73	285,354.71	1.13	6,823.51	4,871,775.39	17,962.00	10,510.00	-	-
Beluran	235,856.55	200,059.68	5.15	3,028.43	3,324,969.08	-	230.00	-	-

Jadual 19.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 19.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Sabah	851,037.00	46,337,317.82	2,408,155,599.04	490,587,028.00	17,789,122.00	1,609,100.44	50,118,821,568.72
Pantai Barat Selatan	38,020.96	213,076.38	614,969,803.00	164,806,578.00	242,002.00	369,948.07	2,470,108,965.02
Kota Kinabalu	3,036.92	95,904.08	269,665,612.00	124,520,299.00	204,203.00	369,948.07	1,501,558,303.48
Tuaran	20,002.15	44,097.77	3,410,041.00	22,006,457.00	-	-	295,891,320.17
Penampang	7,656.93	11,602.03	4,793.00	607,176.00	-	-	80,997,188.12
Papar	5,230.82	58,574.85	341,877,479.00	17,670,952.00	37,799.00	-	564,972,380.29
Putatan	2,094.14	2,897.65	11,878.00	1,694.00	-	-	26,689,772.95
Pantai Barat Utara	90,659.04	754,761.17	695,145.00	54,386,534.00	2,548,253.00	457.20	1,457,934,822.49
Ranau	35,685.10	219,970.85	50,941.00	14,882.00	2,013,528.00	-	463,051,633.96
Kota Belud	17,482.19	41,709.49	295,408.00	15,456,072.00	-	457.20	188,307,222.95
Kudat	8,409.35	194,340.70	1,395.00	38,888,101.00	-	-	403,307,039.67
Kota Marudu	27,085.48	159,329.32	90,770.00	7,094.00	534,725.00	-	198,652,501.50
Pitas	1,996.91	139,410.82	256,631.00	20,385.00	-	-	204,616,424.41
Pantai Timur Selatan	76,773.59	9,355,667.06	547,806,329.80	24,532,813.00	-	157,728.60	9,288,294,724.85
Tawau	65,350.06	3,666,843.28	547,610,178.80	24,517,309.00	-	157,728.60	3,931,554,038.97
Lahad Datu	1,745.41	3,939,988.62	62,988.00	10,427.00	-	-	3,504,342,822.43
Semporna	580.52	642,080.20	100,763.00	1,216.00	-	-	858,113,395.27
Kunak	7,898.44	1,002,706.49	32,400.00	3,727.00	-	-	898,376,730.82
Kalabakan	1,199.17	104,068.47	-	134.00	-	-	95,907,737.36
Pantai Timur Utara	15,353.83	11,330,612.86	23,301,641.72	909,396.00	-	196,402.20	10,003,046,922.03
Sandakan	5,683.44	2,715,562.43	23,297,132.72	898,841.00	-	196,402.20	2,590,774,014.26
Kinabatangan	6,415.13	4,870,989.16	2,295.00	10,188.00	-	-	4,151,063,120.29
Beluran	2,691.17	3,323,610.74	-	190.00	-	-	2,853,601,281.32

Jadual 19.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 19.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Zone, Sabah, 2023

Zon Zone	Keluasan Tanaman Planted Area (Ha)	Keluasan Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tongod	28,665.53	26,041.24	6.65	1,640.49	271,499.37	2,394.00	95.00	-	-
Telupid	13,179.12	12,377.23	2.62	25.20	149,159.33	-	152.00	-	-
Pedalaman Selatan	53,262.47	49,117.93	120.82	149,208.20	523,222.00	271,037.00	58,439.00	9,600.00	66,042.26
Beaufort	34,000.92	31,925.00	12.12	131,378.16	454,845.02	49,145.00	32,592.00	-	-
Kuala Penyu	6,221.29	5,434.58	2.92	3,099.31	25,832.72	131,370.00	3,374.00	9,600.00	10.00
Sipitang	9,932.30	8,935.49	0.98	2,817.77	28,876.90	17,035.00	457.00	-	66,032.26
Membakut	3,107.95	2,822.86	104.80	11,912.95	13,667.37	73,487.00	22,016.00	-	-
Pedalaman Utara	151,149.12	135,135.27	13.22	99,219.36	1,005,801.48	18,572,112.00	634,026.00	6,106,822.00	13,971.89
Tenom	34,109.48	30,337.09	3.49	6,831.25	151,507.85	-	468,744.00	-	-
Nabawan	22,400.91	17,827.29	0.44	5,629.70	110,366.24	37,900.00	7.00	-	-
Keningau	86,130.48	79,717.80	4.13	48,427.12	724,020.58	18,522,712.00	164,767.00	6,106,822.00	13,971.89
Tambunan	8,508.25	7,253.09	5.17	38,331.29	19,906.82	11,500.00	508.00	-	-

Jadual 19.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Zon, Sabah, 2023
Table 19.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Zone, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity		(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tongod	544.79	271,381.90	2,214.00			65.00	-	-	280,729,739.32
Telupid	19.30	149,068.64	-			112.00	-	-	126,878,766.83
Pedalaman Selatan	113,914.41	516,128.98	203,035.00			51,882.00	9,600.00	66,042.26	738,127,673.50
Beaufort	97,262.98	454,060.92	33,765.00			27,973.00	-	-	434,391,749.81
Kuala Penyu	2,978.52	25,413.90	116,310.00			2,585.00	9,600.00	10.00	38,520,086.05
Sipitang	2,604.31	25,023.61	13,799.00			347.00	-	66,032.26	208,585,465.92
Membakut	11,068.59	11,630.54	39,161.00			20,977.00	-	-	56,630,371.72
Pedalaman Utara	90,796.67	998,412.45	17,101,845.00			606,311.00	6,094,706.00	13,971.89	1,101,897,676.47
Tenom	5,890.68	149,091.28	-			443,110.00	-	-	168,345,377.59
Nabawan	4,218.30	110,261.40	29,000.00			4.00	-	-	97,698,859.77
Keningau	44,903.52	720,477.99	17,061,535.00			162,758.00	6,094,706.00	13,971.89	773,445,502.33
Tambunan	35,784.18	18,581.78	11,310.00			439.00	-	-	62,407,936.78

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Negeri dan daerah pentadbiran merujuk kepada lokasi aktiviti pertanian

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. State and administrative district refers to agriculture activities' location

Jadual 19.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sabah, 2023
Table 19.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area			Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	1,509,179.57	1,334,166.69	-	-	22,413,075.45	-	-	-	-
	Padi Paddy	12,118.01	12,054.97	-	-	50,251.41	-	-	-	-
	Getah Rubber	219,712.75	196,491.50	-	-	85,758.88	-	-	-	-
	Nanas Pineapple	1,236.01	1,009.73	-	-	34,163.01	-	-	-	-
	Lada Pepper	31.38	28.30	-	137,466.69	-	-	-	-	-
	Koko Cocoa	2,765.68	1,953.39	-	168,377.40	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	20,748.98	15,976.12	-	-	140,171.92	-	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	5,810.92	5,386.55	-	-	63,940.83	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	10,440.90	7,343.20	-	-	60,326.83	-	-	-	-
		-	-	-	15,732.51	-	1,213,831,036.52	153,332,424.00	8,907,043.00	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	159,058.01	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	7,271.71	-	234,255.69	-	109,373,513.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	186,833.70	-	-	-	-	804,550.22

Jadual 19.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sabah, 2023
Table 19.1: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	22,413,075.45	-	-	-	-	18,916,610,946.97
	Padi Paddy	-	16,617.70	-	-	-	-	19,106,028.31
	Getah Rubber	-	85,758.88	-	-	-	-	492,432,157.70
	Nanas Pineapple	-	33,043.90	-	-	-	-	97,960,097.25
	Lada Pepper	128,849.88	-	-	-	-	-	2,834,697.34
	Koko Cocoa	145,380.20	-	-	-	-	-	1,444,983.67
	Buah-Buahan Fruits	-	115,844.92	-	-	-	-	522,298,019.83
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	61,812.72	-	-	-	-	358,075,939.72
	Tanaman Lain Other Crops	-	59,143.48	-	-	-	-	140,114,483.69
		15,036.05	-	1,204,077,799.52	135,955,036.00	8,894,561.00	-	1,986,409,592.10
Teranakan Livestocks	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	149,994.00	-	-	-	-	1,484,080,623.65
	Akuakultur Aquaculture	-	233,367.87	-	109,338,478.00	-	-	287,973,993.66
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		136,252.37	-	-	-	-	804,550.22	750,069,220.48

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 19.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Sabah, 2023
Table 19.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	194,266.25	187,518.48	-	-	2,526,761.20	-	-	-	-
Padi Paddy	11,966.62	11,903.98	-	-	50,061.92	-	-	-	-
Getah Rubber	192,936.39	177,626.70	-	-	70,005.89	-	-	-	-
Nanas Pineapple	1,107.32	919.08	-	-	31,018.05	-	-	-	-
Lada Pepper	31.38	28.30	-	137,466.69	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	2,576.24	1,763.95	-	96,347.40	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	20,501.72	15,745.63	-	-	137,580.37	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	5,508.89	5,086.40	-	-	55,336.51	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	7,043.29	6,969.60	-	-	36,577.13	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	10,085.07	-	2,143,422.00	1,305,776.00	227,706.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	108,855.01	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	3,867.01	-	188,070.26	-	245,996.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	186,576.28	-	-	-	-	837.20

Jadual 19.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Sabah, 2023
Table 19.2: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	2,526,761.20	-	-	-	2,011,053,898.14
	Padi Paddy	-	16,527.69	-	-	-	19,016,358.64
	Getah Rubber	-	70,005.89	-	-	-	349,343,913.41
	Nanas Pineapple	-	29,967.29	-	-	-	88,595,994.06
	Lada Pepper	128,849.88	-	-	-	-	2,834,697.34
	Koko Cocoa	75,850.20	-	-	-	-	753,925.00
	Buah-Buahan Fruits	-	113,280.57	-	-	-	509,173,510.51
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	53,241.69	-	-	-	312,455,084.89
	Tanaman Lain Other Crops	-	35,415.16	-	-	-	125,017,826.94
		9,498.61	-	1,561,131.00	1,161,291.00	227,340.00	64,191,039.95
Ternakan Livestocks							
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	99,791.00	-	-	-	1,036,919,102.48
	Akuakultur Aquaculture	-	187,336.83	-	210,961.00	-	102,535,761.04
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		135,994.95	-	-	-	837.20	4,216,536.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 19.3: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Sabah, 2023
Table 19.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Sabah, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanai Planted Area			Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		(liter)	(meter padu)
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)				(biji)	(ekor)		
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	1,314,913.32	1,146,648.21	-	-	-	-	19,886,314.24	-	-	-	-
	Padi Paddy	151.40	150.99	-	-	-	-	189.49	-	-	-	-
	Getah Rubber	26,776.36	18,864.80	-	-	-	-	15,752.99	-	-	-	-
	Nanas Pineapple	128.69	90.65	-	-	-	-	3,144.96	-	-	-	-
	Koko Cocoa	189.44	189.44	-	-	72,030.00	-	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	247.26	230.49	-	-	-	-	2,591.55	-	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	302.03	300.15	-	-	-	-	8,604.32	-	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	3,397.61	373.61	-	-	-	-	23,749.70	-	-	-	-
		-	-	-	-	5,647.44	-	-	1,211,687,614.52	152,026,648.00	8,679,337.00	-
		-	-	-	-	-	-	50,202.99	-	-	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	3,404.70	-	-	-	46,185.43	-	109,127,517.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	-	257.42	-	-	-	-	803,713.02
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Table 19.3: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Sabah, 2023

* **Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025

- * Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Selatan, 2023
Table 20.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Southwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		(liter)	(meter padu)
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)			(biji)	(ekor)		
Tanaman Crops	Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	6,831.30	6,211.70	-	-	-	109,323.16	-	-	-	-	-
	Padi <i>Paddy</i>	846.00	821.93	-	-	-	3,198.26	-	-	-	-	-
	Getah <i>Rubber</i>	20,828.38	18,827.45	-	-	-	8,934.11	-	-	-	-	-
	Nanas <i>Pineapple</i>	574.70	478.16	-	-	-	16,289.40	-	-	-	-	-
	Lada <i>Pepper</i>	4.53	3.74	-	-	14,709.79	-	-	-	-	-	-
	Koko <i>Cocoa</i>	205.86	155.23	-	-	8,652.70	-	-	-	-	-	-
Temakan Livestocks	Buah-Buahan <i>Fruits</i>	3,030.01	2,694.35	-	-	-	20,512.26	-	-	-	-	-
	Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	886.63	787.09	-	-	-	9,028.69	-	-	-	-	-
	Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	549.82	539.49	-	-	-	2,651.71	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	5,434.76	-	622,315,288.00	102,611,956.00	242,008.00	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan <i>Captured Fisheries</i>	-	-	-	-	-	48,935.39	-	-	-	-	-
	Akuakultur <i>Aquaculture</i>	-	-	94.37	-	-	1,678.78	-	-	70,312,922.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>		-	-	-	-	22,496.00	-	-	-	-	-	369,948.07

Jadual 20.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Selatan, 2023
Table 20.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Southwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	109,323.16	-	-	-	93,975,153.28
	Padi Paddy	-	1,191.75	-	-	-	1,361,916.59
	Getah Rubber	-	8,934.11	-	-	-	48,208,042.38
	Nanas Pineapple	-	15,662.42	-	-	-	46,518,985.29
	Lada Pepper	13,667.09	-	-	-	-	300,676.06
	Koko Cocoa	6,403.10	-	-	-	-	63,646.10
	Buah-Buahan Fruits	-	16,441.94	-	-	-	83,989,513.23
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	8,780.28	-	-	-	58,781,617.70
	Tanaman Lain Other Crops	-	2,546.27	-	-	-	7,698,515.94
		5,241.76	-	614,969,803.00	94,526,054.00	242,002.00	1,306,778,207.45
Teranakan Livestocks		-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	48,541.19	-	-	-	462,294,806.78
	Akuakultur Aquaculture	-	1,655.27	-	70,280,524.00	-	11,123,546.11
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		12,709.00	-	-	-	369,948.07	349,014,338.11
		-	-	-	-	-	-

*** Nota:**
1. Analisis pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan merujuk kepada pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Selatan, 2023
Table 20.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Southwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			
				(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	374.55	359.67	-	4,910.19	-	-
	Padi Paddy	746.49	722.42	-	3,094.90	-	-
	Getah Rubber	20,289.37	18,288.44	-	8,497.51	-	-
	Nanas Pineapple	568.63	473.71	-	16,134.96	-	-
	Lada Pepper	4.53	3.74	14,709.79	-	-	-
	Koko Cocoa	205.86	155.23	8,652.70	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	2,992.28	2,657.74	-	20,120.83	-	-
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	820.71	722.23	-	8,013.23	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	475.19	464.87	-	2,597.20	-	-
		-	-	1,085.80	-	552,382.00	721,078.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	5,592.26	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	1,434.77	-	72,905.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	22,496.00	-	-	-

Jadual 20.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Selatan, 2023
Table 20.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Southwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)
Tanaman Crops						
Kelapa Sawit Oil Palm	-	4,910.19	-	-	-	3,897,306.98
Padi Paddy	-	1,182.31	-	-	-	1,351,531.63
Getah Rubber	-	8,497.51	-	-	-	43,842,016.38
Nanas Pineapple	-	15,521.88	-	-	-	45,816,283.29
Lada Pepper	13,667.09	-	-	-	-	300,676.06
Koko Cocoa	6,403.10	-	-	-	-	63,646.10
Buah-Buahan Fruits	-	16,065.88	-	-	-	82,685,496.98
Sayur-Sayuran Vegetables	-	7,793.69	-	-	-	52,435,128.38
Tanaman Lain Other Crops	-	2,491.75	-	-	-	6,857,604.46
Ternakan Livestocks	892.80	-	421,179.00	647,952.00	3,043.00	27,223,201.50
Perikanan Fisheries	-	5,198.06	-	-	-	57,072,167.83
	-	1,411.65	-	40,507.00	-	4,654,843.11
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	12,709.00	-	-	-	-	74,781.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 20.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Selatan, 2023
Table 20.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Southwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		
		(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)				(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	6,456.75	5,852.03	-	-	-	104,412.97	-	-	-	-	-	-
	Padi Paddy	99.51	99.51	-	-	-	103.36	-	-	-	-	-	-
	Getah Rubber	539.01	539.01	-	-	-	436.60	-	-	-	-	-	-
	Nanas Pineapple	6.07	4.45	-	-	-	154.44	-	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	37.72	36.61	-	-	-	391.43	-	-	-	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	65.92	64.85	-	-	-	1,015.46	-	-	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	74.62	74.62	-	-	-	54.52	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	4,348.96	-	621,762,906.00	101,890,878.00	238,959.00	-	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	43,343.13	-	-	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	14.10	-	244.01	-	-	-	70,240,017.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	369,948.07

Jadual 20.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Selatan, 2023
Table 20.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Southwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	104,412.97	-	-	-	90,077,846.30
	Padi Paddy	-	9.44	-	-	-	10,384.97
	Getah Rubber	-	436.60	-	-	-	4,366,026.00
	Nanas Pineapple	-	140.54	-	-	-	702,702.00
	Buah-Buahan Fruits	-	376.06	-	-	-	1,304,016.25
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	986.59	-	-	-	6,346,489.32
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	-	54.52	-	-	-	840,911.47
		4,348.96	-	614,548,624.00	93,878,102.00	238,959.00	1,279,555,005.95
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	43,343.13	-	-	-	405,222,638.95
	Akuakultur Aquaculture	-	243.62	-	70,240,017.00	-	6,468,703.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	369,948.07	348,939,557.11

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan merujuk kepada pengeluaran kayu getah, kayu bakaularas/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.1.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Kinabalu, 2023
Table 20.1.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kota Kinabalu, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		(tan metrik)		(biji)		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		(liter)		(meter padu)	
		(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(kg)	(kg)	(kg)	(ekor)	(ekor)	(liter)	(liter)	(meter padu)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	2,672.17		2,506.94		-	-	-	45,509.17	-	-	-	-	-	-	-	-
	Padi Paddy	83.59		82.98		-	-	-	99.64	-	-	-	-	-	-	-	-
	Getah Rubber	2,455.49		2,245.35		-	-	-	1,767.33	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nanas Pineapple	50.57		39.82		-	-	-	1,362.71	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lada Pepper	0.81		0.48		-	-	970.49	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Koko Cocoa	22.70		20.60		-	-	1,796.50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	786.62		657.79		-	-	-	3,360.93	-	-	-	-	-	-	-	-
Teranakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	173.36		169.17		-	-	-	1,040.92	-	-	-	-	-	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	90.56		90.56		-	-	-	138.81	-	-	-	-	-	-	-	-
		-		-		-	-	482.22	-	273,845,538.00	58,303,532.00	204,209.00	-	-	-	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-		-		-	-	-	43,250.49	-	-	-	-	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-		-		5.82	-	-	153.52	-	-	70,030,500.00	-	-	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-		-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	369,948.07	-

Jadual 20.1.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Kinabalu, 2023
Table 20.1.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kota Kinabalu, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity						Nilai Jualan Sales Value
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	45,509.17	-	-	-	39,526,576.15
	Padi Paddy	-	61.47	-	-	-	71,259.12
	Getah Rubber	-	1,767.33	-	-	-	13,932,499.68
	Nanas Pineapple	-	1,276.39	-	-	-	3,765,347.21
	Lada Pepper	912.59	-	-	-	-	20,077.08
	Koko Cocoa	1,664.10	-	-	-	-	16,539.80
Temakan Livestocks	Buah-Buahan Fruits	-	2,790.77	-	-	-	13,305,811.26
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	1,007.17	-	-	-	7,750,868.26
	Tanaman Lain Other Crops	-	133.10	-	-	-	1,159,683.69
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	460.22	-	269,665,612.00	54,489,799.00	204,203.00	664,274,343.80
	Akuakultur Aquaculture	-	43,206.62	-	-	-	403,707,879.33
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	70,030,500.00	-	5,087,861.00
		-	-	-	-	369,948.07	348,939,557.11

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 20.1.1.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kota Kinabalu, 2023
Table 20.1.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kota Kinabalu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	127.17	121.94	-	-	1,648.22	-	-	-	-	1,648.22	-	-	-	1,300,441.44	
	Padi Paddy	32.64	32.03	-	-	99.38	-	-	-	-	61.21	-	-	-	70,973.45	
	Getah Rubber	1,917.49	1,707.35	-	-	1,331.55	-	-	-	-	1,331.55	-	-	-	9,574,681.68	
	Nanas Pineapple	50.57	39.82	-	-	1,362.71	-	-	-	-	1,276.39	-	-	-	3,765,347.21	
	Lada Pepper	0.81	0.48	-	970.49	-	-	-	-	912.59	-	-	-	-	20,077.08	
	Koko Cocoa	22.70	20.60	-	1,796.50	-	-	-	-	1,664.10	-	-	-	-	16,539.80	
	Buah-Buahan Fruits	755.54	627.04	-	-	3,069.58	-	-	-	-	2,511.91	-	-	-	12,587,660.18	
	Sayur-Sayuran Vegetables	116.62	113.23	-	-	556.70	-	-	-	-	524.44	-	-	-	3,677,273.69	
Teranakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	18.62	18.62	-	-	119.85	-	-	-	-	114.14	-	-	-	342,102.06	
		-	-	-	301.00	-	18,390.00	26,733.00	250.00	279.00	-	17,500.00	22,138.00	244.00	496,685.00	
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	704.02	-	-	-	-	660.14	-	-	-	7,915,985.84	
	Akuakultur Aquaculture	-	-	1.58	-	22.00	-	30,500.00	-	-	20.55	-	30,500.00	-	283,349.00	

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 20.1.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Kinabalu, 2023
Table 20.1.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kota Kinabalu, 2023

Subsektor Subsector		Luas		Keluasan Area	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			
		Luas Bertanam Planted Area	Luas Bertuai Harvested Area		(kg)	(tan metrik)	(biji)	(liter)
		(Ha)	(Ha)	(Ha)				(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	2,545.00	2,385.00	-	-	43,860.95	-	-
	Padi Paddy	50.95	50.95	-	-	0.27	-	-
	Getah Rubber	538.00	538.00	-	-	435.78	-	-
	Buah-Buahan Fruits	31.08	30.74	-	-	291.35	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	56.74	55.94	-	-	484.21	-	-
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	71.94	71.94	-	-	18.97	-	-
		-	-	-	181.22	-	273,827,148.00	203,959.00
		-	-	-	-	-	58,276,799.00	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	42,546.48	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	4.24	-	131.52	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	-	-	369,948.07

Jadual 20.1.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Kinabalu, 2023
Table 20.1.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kota Kinabalu, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity		(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	43,860.95	-	-	-	-	38,226,134.71
	Padi Paddy	-	0.26	-	-	-	-	285.67
	Getah Rubber	-	435.78	-	-	-	-	4,357,818.00
	Buah-Buahan Fruits	-	278.85	-	-	-	-	718,151.08
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	482.72	-	-	-	-	4,073,594.56
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	-	18.97	-	-	-	-	817,581.63
		181.22	-	269,648,112.00	54,467,661.00	203,959.00	-	663,777,658.80
	Perikanan Fisheries	-	42,546.48	-	-	-	-	395,791,893.50
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture	-	131.51	-	70,000,000.00	-	-	4,804,512.00
		-	-	-	-	-	369,948.07	348,939,557.11

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaularas/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
 3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
 4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.2.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tuaran, 2023
Table 20.2.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tuaran, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area	Keluasan Area	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(ekor)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	901.32	830.76	-	14,260.47	-	-
	Padi Paddy	260.23	259.83	-	1,176.06	-	-
	Getah Rubber	12,332.28	11,338.66	-	4,290.03	-	-
	Nanas Pineapple	378.00	317.11	-	10,769.82	-	-
	Lada Pepper	2.46	2.13	-	6,345.42	-	-
	Koko Cocoa	141.68	102.17	-	4,654.60	-	-
	Buah-Buahan Fruits	1,329.41	1,179.33	-	9,513.47	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	238.31	171.58	-	3,194.77	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	223.66	220.92	-	1,364.41	-	-
		-	-	-	867.72	3,502,573.00	25,113,738.00
Temakan Livestocks							
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	1,837.87	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	64.28	1,138.47	-	274,617.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	18,896.00	-	-

Jadual 20.2.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tuaran, 2023
Table 20.2.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tuaran, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (biji)	(ekor)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops					
Kelapa Sawit Oil Palm	-	14,260.47	-	-	12,167,415.90
Padi Paddy	-	476.16	-	-	554,551.49
Getah Rubber	-	4,290.03	-	-	18,290,657.42
Nanas Pineapple	-	10,381.81	-	-	30,653,102.87
Lada Pepper	5,841.83	-	-	-	128,520.19
Koko Cocoa	3,522.60	-	-	-	35,016.20
Buah-Buahan Fruits	-	7,470.88	-	-	33,220,767.27
Sayur-Sayuran Vegetables	-	3,107.00	-	-	22,038,327.99
Tanaman Lain Other Crops	-	1,286.89	-	-	4,593,253.29
Ternakan Livestocks	808.72	-	3,410,041.00	21,764,068.00	153,907,325.70
Perikanan Fisheries	-	1,693.70	-	-	17,263,491.74
	-	1,130.83	-	242,389.00	2,979,949.11
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	9,829.00	-	-	-	58,941.00

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaularas/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambikira pengeluaran kayu balak sahaja.

4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024

Source: Agriculture Census 2024

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025

2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.

3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.

4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.2.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tuaran, 2023
Table 20.2.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Tuaran, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(RM)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	30.34	29.04	-	-	393.67	-	-	-	393.67	-	-	312,759.53	
	Padi Paddy	260.23	259.83	-	-	1,176.06	-	-	-	476.16	-	-	554,551.49	
	Getah Rubber	12,331.27	11,337.65	-	-	4,289.21	-	-	-	4,289.21	-	-	18,282,449.42	
	Nanas Pineapple	378.00	317.11	-	-	10,769.82	-	-	-	10,381.81	-	-	30,653,102.87	
	Lada Pepper	2.46	2.13	-	-	6,345.42	-	-	5,941.83	-	-	-	128,520.19	
Teranakan Livestocks	Koko Cocoa	141.68	102.17	-	-	4,654.60	-	-	3,522.60	-	-	-	35,016.20	
	Buah-Buahan Fruits	1,329.24	1,179.16	-	-	-	-	9,512.99	-	7,470.42	-	-	33,196,297.20	
	Sayur-Sayuran Vegetables	238.13	171.41	-	-	-	-	3,188.59	-	3,100.81	-	-	22,015,148.62	
	Tanaman Lain Other Crops	223.58	220.84	-	-	-	-	1,354.29	-	1,276.78	-	-	4,589,403.29	
		-	-	-	-	498.00	-	428,506.00	7,862.00	439.00	-	335,974.00	7,116.00	1,165,959.25
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	1,835.95	-	-	-	1,691.78	-	17,248,131.74
	Akuakultur Aquaculture	-	-	55.27	-	-	-	1,095.13	-	34,600.00	-	1,087.57	2,372.00	1,905,858.11
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	18,896.00	-	-	-	9,829.00	-	-	-	58,941.00

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.2.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tuaran, 2023
Table 20.2.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Tuaran, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(RM)
Tanaman <i>Crops</i>														
Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	870.98		801.72	-	-	-	13,866.80	-	-	-	13,866.80	-	-	11,854,656.37
Getah <i>Rubber</i>	1.01		1.01	-	-	-	0.82	-	-	-	0.82	-	-	8,208.00
Buah-Buahan <i>Fruits</i>	0.17		0.17	-	-	-	0.48	-	-	-	0.46	-	-	24,470.08
Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	0.18		0.17	-	-	-	6.19	-	-	-	6.19	-	-	23,179.37
Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	0.08		0.08	-	-	-	10.12	-	-	-	10.12	-	-	3,850.00
Ternakan <i>Livestocks</i>														
	-		-	-	369.72	-	-	3,074,067.00	25,105,876.00	369.72	-	3,074,067.00	21,756,952.00	152,741,366.45
Perikanan <i>Fisheries</i>														
Perikanan Tangkapan <i>Captured Fisheries</i>	-		-	-	-	-	1.92	-	-	-	1.92	-	-	15,360.00
Akuakultur <i>Aquaculture</i>	-		-	9.02	-	-	43.34	-	240,017.00	-	43.26	-	240,017.00	1,074,091.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 20.3.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Penampang, 2023
Table 20.3.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Penampang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	145.88	136.58	-	-	-	1,957.35	-	-	-	1,957.35	-	-	1,563,558.47
	Padi Paddy	127.45	127.09	-	-	-	445.08	-	-	-	57.55	-	-	67,045.24
	Getah Rubber	2,503.35	2,273.22	-	-	-	1,757.84	-	-	-	1,757.84	-	-	11,153,787.34
	Nanas Pineapple	87.18	72.55	-	-	-	2,496.84	-	-	-	2,381.58	-	-	7,025,661.67
	Lada Pepper	1.05	0.93	-	-	5,290.13	-	-	-	4,840.83	-	-	-	106,498.30
	Koko Cocoa	40.48	31.74	-	-	2,176.40	-	-	-	1,197.10	-	-	-	11,898.30
	Buah-Buahan Fruits	205.56	186.62	-	-	-	2,299.89	-	-	-	1,401.62	-	-	9,996,947.84
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	278.52	263.65	-	-	-	2,752.39	-	-	-	2,674.76	-	-	16,125,596.27
	Tanaman Lain Other Crops	177.23	174.81	-	-	-	899.48	-	-	-	883.70	-	-	961,413.82
		-	-	-	-	1,628.00	-	12,173.00	672,984.00	1,619.00	-	4,793.00	607,136.00	28,340,904.85
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	247.23	-	-	-	245.55	-	-	3,673,839.03
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	20.60	-	252.73	-	40.00	-	242.07	-	40.00	1,970,037.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 20.3.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Penampang, 2023
Table 20.3.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Penampang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	111.70	107.69	-	-	1,488.49	-	-	-	1,488.49	-	-	1,186,775.44	
	Padi Paddy	127.45	127.09	-	-	445.08	-	-	-	57.55	-	-	67,045.24	
	Getah Rubber	2,503.35	2,273.22	-	-	1,757.84	-	-	-	1,757.84	-	-	11,153,787.34	
	Nanas Pineapple	87.18	72.55	-	-	2,496.84	-	-	-	2,381.58	-	-	7,025,661.67	
	Lada Pepper	1.05	0.93	-	-	5,290.13	-	-	4,840.83	-	-	-	106,498.30	
	Koko Cocoa	40.48	31.74	-	-	2,176.40	-	-	1,197.10	-	-	-	11,898.30	
Ternakan Livestocks	Buah-Buahan Fruits	199.18	181.02	-	-	2,201.08	-	-	-	1,305.65	-	-	9,438,760.34	
	Sayur-Sayuran Vegetables	269.76	255.15	-	-	2,227.93	-	-	-	2,177.68	-	-	13,883,370.12	
	Tanaman Lain Other Crops	177.15	174.72	-	-	899.40	-	-	-	883.62	-	-	960,993.82	
Perikanan Fisheries														
Ternakan Livestocks	-	-	-	-	131.00	-	12,173.00	652,101.00	122.00	-	4,793.00	586,253.00	24,495,975.25	
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	-	24.90	-	-	-	23.23	-	-	232,653.57	
Akuakultur Aquaculture	-	-	-	20.60	-	252.73	-	40.00	-	242.07	-	40.00	1,970,037.00	

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 20.3.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Penampang, 2023
Table 20.3.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Penampang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	34.19	28.89	-	468.86	-	376,783.03
	Buah-Buahan Fruits	6.37	5.60	-	98.81	-	558,187.50
	Sayur-Sayuran Vegetables	8.76	8.50	-	524.46	-	2,242,226.15
	Tanaman Lain Other Crops	0.08	0.08	-	0.09	-	420.00
Ternakan Livestocks		-	-	1,497.00	20,883.00	1,497.00	3,844,929.60
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	222.33	-	3,441,185.45

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 20.4.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Papar, 2023
Table 20.4.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Papar, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	3,088.04	2,714.38	-	-	47,281.70	-	-	-
Padi Paddy	364.38	341.68	-	-	1,445.31	-	-	-
Getah Rubber	3,517.31	2,953.23	-	-	1,106.10	-	-	-
Nanas Pineapple	47.05	40.99	-	-	1,408.10	-	-	-
Lada Pepper	0.03	0.01	-	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	656.45	620.09	-	-	4,812.07	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	158.24	147.06	-	-	1,624.60	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	53.62	49.91	-	-	230.70	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	2,452.82	-	344,942,115.00	18,520,355.00	37,799.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	2,067.24	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	3.57	-	131.90	-	6,965.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	3,600.00	-	-	-	-

Jadual 20.4.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Papar, 2023
Table 20.4.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Papar, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	47,281.70	-	-	40,470,310.88
	Padi Paddy	-	595.67	-	-	667,993.52
	Getah Rubber	-	1,106.10	-	-	4,763,440.23
	Nanas Pineapple	-	1,377.02	-	-	4,350,321.39
	Lada Pepper	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	-	4,389.42	-	-	26,097,458.07
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	1,578.23	-	-	9,557,640.77
Terernakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	-	224.86	-	-	932,185.77
		2,350.82	-	341,877,479.00	17,663,997.00	37,799.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	1,893.36	-	-	16,838,155.57
	Akuakultur Aquaculture	-	128.50	6,955.00	-	1,067,801.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		2,880.00	-	-	-	15,840.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.4.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Papar, 2023
Table 20.4.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Papar, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	81.46	77.96	-	-	1,065.33	-	-	-
Padi Paddy	315.82	293.12	-	-	1,342.22	-	-	-
Getah Rubber	3,517.31	2,953.23	-	-	1,106.10	-	-	-
Nanas Pineapple	40.98	36.54	-	-	1,253.66	-	-	-
Lada Pepper	0.03	0.01	-	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	656.37	620.00	-	-	4,811.33	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	158.04	146.86	-	-	1,624.47	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	51.10	47.39	-	-	205.35	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	151.80	-	80,424.00	33,035.00	2,799.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	2,067.24	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	2.72	-	62.75	-	6,965.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	3,600.00	-	-	-	-

Jadual 20.4.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Papar, 2023
Table 20.4.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Papar, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	1,065.33	-	-	850,038.69
	Padi Paddy	-	586.49	-	-	657,894.22
	Getah Rubber	-	1,106.10	-	-	4,763,440.23
	Nanas Pineapple	-	1,236.48	-	-	3,647,619.39
	Lada Pepper	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	-	4,388.70	-	-	26,094,609.66
Teranakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	-	1,578.10	-	-	9,556,028.72
	Tanaman Lain Other Crops	-	199.51	-	-	913,125.92
		49.80	-	31,391.00	2,799.00	1,020,182.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	1,893.36	-	-	16,838,155.57
	Akuakultur Aquaculture	-	59.65	6,955.00	-	477,701.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		2,880.00	-	-	-	15,840.00

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti perhutanan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 20.4.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Papar, 2023
Table 20.4.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Papar, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	3,006.58	2,636.42	-	-	46,216.36	-	-	-
Padi Paddy	48.56	48.56	-	-	103.09	-	-	-
Nanas Pineapple	6.07	4.45	-	-	154.44	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	0.09	0.09	-	-	0.74	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	0.20	0.20	-	-	0.13	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	2.52	2.52	-	-	25.35	-	-	-
Teranakan Livestocks	-	-	-	2,301.02	-	344,861,691.00	18,487,320.00	35,000.00
Perikanan Fisheries	-	-	0.85	-	69.15	-	-	-

Jadual 20.4.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Papar, 2023
Table 20.4.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Papar, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (biji)	(ekor)	(liter)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	46,216.36	-	-	39,620,272.19
	Padi Paddy	-	9.18	-	-	10,099.30
	Nanas Pineapple	-	140.54	-	-	702,702.00
	Buah-Buahan Fruits	-	0.72	-	-	2,848.41
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	0.13	-	-	1,612.05
	Tanaman Lain Other Crops	-	25.35	-	-	19,059.85
Ternakan Livestocks	2,301.02	-	341,826,445.00	17,632,606.00	35,000.00	459,191,051.10
Perikanan Fisheries	-	68.85	-	-	-	590,100.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 20.5.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Putatan, 2023
Table 20.5.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Putatan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	23.88	23.05	-	-	-	314.47	-	-	-	314.47	-	-	247,291.87
	Padi Paddy	10.34	10.34	-	-	-	32.16	-	-	-	0.89	-	-	1,067.22
	Getah Rubber	19.95	16.99	-	-	-	12.81	-	-	-	12.81	-	-	67,657.71
	Nanas Pineapple	11.90	7.69	-	-	-	251.94	-	-	-	245.61	-	-	724,552.16
	Lada Pepper	0.19	0.19	-	2,103.75	-	-	-	-	2,071.84	-	-	-	45,580.49
	Koko Cocoa	1.00	0.73	-	25.20	-	-	-	-	19.30	-	-	-	191.80
	Buah-Buahan Fruits	51.97	50.53	-	-	-	525.91	-	-	-	389.26	-	-	1,368,528.79
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	38.21	35.62	-	-	-	416.00	-	-	-	413.13	-	-	3,309,184.42
	Tanaman Lain Other Crops	4.74	3.29	-	-	-	18.31	-	-	-	17.71	-	-	51,979.37
		-	-	-	4.00	-	-	12,889.00	1,347.00	3.00	-	11,878.00	1,054.00	44,400.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	1,532.56	-	-	-	1,501.96	-	-	20,811,441.12
	Akuakultur Aquaculture	-	-	0.09	-	-	2.16	-	800.00	-	1.81	-	640.00	17,898.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 20.5.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Putatan, 2023
Table 20.5.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Putatan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(Ha)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	23.88	23.05	-	-	-	314.47	-	-	-	314.47	-	-	247,291.87
	Padi Paddy	10.34	10.34	-	-	-	32.16	-	-	-	0.89	-	-	1,067.22
	Getah Rubber	19.95	16.99	-	-	-	12.81	-	-	-	12.81	-	-	67,657.71
	Nanas Pineapple	11.90	7.69	-	-	-	251.94	-	-	-	245.61	-	-	724,552.16
	Lada Pepper	0.19	0.19	-	-	2,103.75	-	-	-	2,071.84	-	-	-	45,580.49
Ternakan Livestocks	Koko Cocoa	1.00	0.73	-	-	25.20	-	-	-	19.30	-	-	-	191.80
	Buah-Buahan Fruits	51.96	50.52	-	-	-	525.85	-	-	-	389.20	-	-	1,368,169.60
	Sayur-Sayuran Vegetables	38.17	35.59	-	-	-	415.53	-	-	-	412.65	-	-	3,303,307.23
	Tanaman Lain Other Crops	4.74	3.29	-	-	-	18.31	-	-	-	17.71	-	-	51,979.37
		-	-	-	-	4.00	-	12,889.00	1,347.00	3.00	-	11,878.00	1,054.00	44,400.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	960.16	-	-	-	929.56	-	-	14,837,241.12
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	0.09	-	2.16	-	800.00	-	1.81	-	640.00	17,898.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 20.5.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Putatan, 2023
Table 20.5.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Putatan, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Buah-Buahan Fruits	0.01	0.01	0.06	0.06	359.19
	Sayur-Sayuran Vegetables	0.04	0.04	0.47	0.47	5,877.19
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	572.40	572.40	5,974,200.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 21.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Utara, 2023
Table 21.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Northwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			
		(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	41,085.09	37,941.64	-	-	-	589,301.94	-	-	-	-
	Padi Paddy	9,094.07	9,064.58	-	-	-	38,181.56	-	-	-	-
	Getah Rubber	80,732.44	75,560.03	-	-	-	28,702.80	-	-	-	-
	Nanas Pineapple	380.05	299.60	-	-	-	9,991.74	-	-	-	-
	Lada Pepper	6.24	6.00	-	-	26,287.28	-	-	-	-	-
	Koko Cocoa	1,395.88	982.07	-	-	56,076.60	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	5,295.24	4,887.99	-	-	-	37,996.69	-	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	2,976.77	2,842.24	-	-	-	38,530.13	-	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	3,327.19	3,257.53	-	-	-	19,721.29	-	-	-	-
		-	-	-	-	3,027.10	-	801,243.00	18,441,584.00	2,548,613.00	-
Ternakan Livestocks	Perikanan Fisheries	-	-	-	-	-	26,208.00	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	1,530.75	-	38,919,270.00	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	310.06	-	-	-	-	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	25,771.26	-	-	-	-	457.20
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jadual 21.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Utara, 2023
Table 21.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Northwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	589,301.94	-	-	-	491,048,584.57
	Padi Paddy	-	12,414.16	-	-	-	14,584,627.82
	Getah Rubber	-	28,702.80	-	-	-	168,541,239.50
	Nanas Pineapple	-	9,697.41	-	-	-	28,661,057.91
	Lada Pepper	23,619.44	-	-	-	-	519,627.71
	Koko Cocoa	44,258.90	-	-	-	-	439,914.40
	Buah-Buahan Fruits	-	31,846.53	-	-	-	126,126,692.56
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	37,662.12	-	-	-	204,691,637.86
	Tanaman Lain Other Crops	-	19,358.96	-	-	-	97,300,157.03
		2,936.90	-	695,145.00	15,469,327.00	2,548,253.00	60,911,766.35
Teranakan Livestocks	Perikanan Fisheries	-	24,295.54	-	-	-	228,812,589.56
	Akuakultur Aquaculture	-	1,481.70	-	38,917,207.00	-	35,687,074.23
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		19,843.80	-	-	-	457.20	609,853.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 - Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 - Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
 - Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
 - Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Utara, 2023
Table 21.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Northwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area	Luas Bertuai Harvested Area	Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity					(meter padu)
		(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)		
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	15,996.91	15,425.52	-	-	208,449.33	-	-	-	-	-
	Padi Paddy	9,042.18	9,013.10	-	-	38,095.43	-	-	-	-	-
	Getah Rubber	80,466.56	75,375.09	-	-	28,487.44	-	-	-	-	-
	Nanas Pineapple	299.11	242.94	-	-	8,026.14	-	-	-	-	-
	Lada Pepper	6.24	6.00	-	26,287.28	-	-	-	-	-	-
	Koko Cocoa	1,395.88	982.07	-	56,076.60	-	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	5,288.36	4,881.10	-	-	37,914.17	-	-	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	2,774.78	2,640.68	-	-	32,687.90	-	-	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	3,171.19	3,129.89	-	-	19,131.79	-	-	-	-	-
Ternakan Livestocks		-	-	-	3,027.10	-	552,713.00	495,496.00	89,057.00	-	
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	24,673.13	-	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	132.63	-	266.97	-	31,770.00	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	25,771.26	-	-	-	-	-	457.20

Jadual 21.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Utara, 2023
Table 21.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Northwest Coast Zone, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	208,449.33	-	-	-	166,105,863.08
	Padi Paddy	-	12,333.58	-	-	-	14,505,343.12
	Getah Rubber	-	28,487.44	-	-	-	166,387,593.50
	Nanas Pineapple	-	7,761.30	-	-	-	22,949,515.71
	Lada Pepper	23,619.44	-	-	-	-	519,627.71
	Koko Cocoa	44,258.90	-	-	-	-	439,914.40
	Buah-Buahan Fruits	-	31,764.32	-	-	-	125,929,033.63
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	31,823.43	-	-	-	178,431,531.24
	Tanaman Lain Other Crops	-	18,780.44	-	-	-	89,601,358.89
		2,936.90	-	449,915.00	436,676.00	88,697.00	11,673,979.35
Ternakan Livestocks							
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	22,760.67	-	-	-	217,184,589.94
	Akuakultur Aquaculture	-	238.23	-	29,707.00	-	4,061,757.23
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		19,843.80	-	-	-	457.20	609,853.00

* Nota:
1. Analisis pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaufjaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 21.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Barat Utara, 2023
Table 21.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Northwest COast Zone, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)		(Ha)		(Ha)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)		
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	25,088.18		22,516.12	-	380,852.61	-	-	-	-	380,852.61	-	-	-	324,942,721.48	
	Padi Paddy	51.88		51.48	-	86.13	-	-	-	-	80.58	-	-	-	79,284.70	
	Getah Rubber	265.88		184.94	-	215.36	-	-	-	-	215.36	-	-	-	2,153,646.00	
	Nanas Pineapple	80.94		56.66	-	1,965.60	-	-	-	-	1,936.12	-	-	-	5,711,542.20	
	Buah-Buahan Fruits	6.89		6.89	-	82.52	-	-	-	-	82.21	-	-	-	197,658.93	
Sayur-Sayuran Vegetables		201.99		201.56	-	5,842.23	-	-	-	-	5,838.69	-	-	-	26,260,106.62	
	Tanaman Lain Other Crops	156.01		127.63	-	589.50	-	-	-	-	578.52	-	-	-	7,698,798.14	
Ternakan Livestocks		-		-	-	-	248,530.00	17,946,088.00	2,459,556.00	-	245,230.00	15,032,651.00	2,459,556.00	-	49,237,787.00	
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-		-	-	1,534.87	-	-	-	-	1,534.87	-	-	-	11,627,999.62	
	Akuakultur Aquaculture	-		-	177.44	1,263.78	-	38,887,500.00	-	-	1,243.47	-	38,887,500.00	-	31,625,317.00	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 21.1.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Ranau, 2023
Table 21.1.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Ranau, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	11,432.24	10,839.42	-	-	165,585.34	-	-	-
Padi Paddy	318.16	317.35	-	-	1,699.72	-	-	-
Getah Rubber	16,781.70	15,215.05	-	-	1,099.66	-	-	-
Nanas Pineapple	12.17	12.17	-	-	365.01	-	-	-
Lada Pepper	0.72	0.55	-	510.00	-	-	-	-
Koko Cocoa	994.29	705.28	-	44,334.10	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	2,538.27	2,389.94	-	-	9,544.29	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	2,367.89	2,335.27	-	-	34,447.26	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	1,055.64	997.83	-	-	9,932.88	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	38.00	-	60,540.00	3,602.00	2,013,888.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	93.56	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	25.74	-	74.67	-	14,790.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	350.00	-	-	-	-

Jadual 21.1.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Ranau, 2023
Table 21.1.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Ranau, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (biji)	(ekor)	(liter)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops						
Kelapa Sawit Oil Palm	-	165,585.34	-	-	-	138,333,317.19
Padi Paddy	-	818.96	-	-	-	1,009,332.39
Getah Rubber	-	1,099.66	-	-	-	4,662,238.69
Nanas Pineapple	-	354.35	-	-	-	1,045,321.30
Lada Pepper	510.00	-	-	-	-	11,220.00
Koko Cocoa	34,790.10	-	-	-	-	345,796.00
Buah-Buahan Fruits	-	8,345.14	-	-	-	49,852,733.99
Sayur-Sayuran Vegetables	-	33,789.01	-	-	-	178,136,342.36
Tanaman Lain Other Crops	-	9,824.19	-	-	-	78,420,998.84
Ternakan Livestocks	35.00	-	50,941.00	2,105.00	2,013,528.00	9,561,590.40
Perikanan Fisheries	-	92.26	-	-	-	643,480.80
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	61.95	-	12,777.00	-	1,027,002.00
	350.00	-	-	-	-	2,260.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.1.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Ranau, 2023
Table 21.1.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Ranau, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area			Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)		(tan metrik) (biji)	(ekor)	(liter)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	5,231.51	5,047.55	-	-	68,168.27	-	-	-
	Padi Paddy	316.46	315.65	-	-	1,697.72	-	-	-
	Getah Rubber	16,781.70	15,215.05	-	-	1,099.66	-	-	-
	Nanas Pineapple	12.17	12.17	-	-	365.01	-	-	-
	Lada Pepper	0.72	0.55	-	510.00	-	-	-	-
	Koko Cocoa	994.29	705.28	-	44,334.10	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	2,536.25	2,387.92	-	-	9,539.29	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	2,169.46	2,137.24	-	-	28,652.45	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	938.92	909.37	-	-	9,657.03	-	-	-
		-	-	-	38.00	-	47,040.00	3,262.00	45,257.00
Temakan Livestocks									
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	93.56	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	25.74	-	74.67	-	14,790.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	350.00	-	-	-	-

Jadual 21.1.1.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Ranau, 2023,
Table 21.1.1.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Ranau, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	68,168.27	-	-	54,349,254.24
	Padi Paddy	-	817.86	-	-	1,008,122.39
	Getah Rubber	-	1,099.66	-	-	4,662,238.69
	Nanas Pineapple	-	354.35	-	-	1,045,321.30
	Lada Pepper	510.00	-	-	-	11,220.00
	Koko Cocoa	34,790.10	-	-	-	345,796.00
	Buah-Buahan Fruits	-	8,340.14	-	-	49,810,224.47
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	27,996.59	-	-	152,204,356.25
	Tanaman Lain Other Crops	-	9,557.63	-	-	71,190,728.84
		35.00	-	1,842.00	44,897.00	603,996.40
Temakan Livestocks						
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	92.26	-	-	643,480.80
	Akuakultur Aquaculture	-	61.95	12,777.00	-	1,027,002.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		350.00	-	-	-	2,260.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.1.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Ranau, 2023
Table 21.1.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Ranau, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value (RM)	
			(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)		
Tanaman Crops												
Kelapa Sawit Oil Palm	6,200.73	5,791.88	97,417.07	-	-	-	97,417.07	-	-	-	-	83,984,062.95
Padi Paddy	1.70	1.70	2.00	-	-	-	1.10	-	-	-	-	1,210.00
Buah-Buahan Fruits	2.02	2.02	5.00	-	-	-	5.00	-	-	-	-	42,509.52
Sayur-Sayuran Vegetables	198.43	198.02	5,794.81	-	-	-	5,792.43	-	-	-	-	25,931,986.11
Tanaman Lain Other Crops	116.72	88.45	275.85	-	-	-	266.56	-	-	-	-	7,230,270.00
Ternakan Livestocks	-	-	-	13,500.00	340.00	1,968,631.00	-	12,000.00	263.00	1,968,631.00	-	8,957,594.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 21.2.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Belud, 2023
Table 21.2.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kota Belud, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	432.78	401.31	-	-	5,926.86	-	-	-
Padi Paddy	7,050.25	7,028.25	-	-	30,836.56	-	-	-
Getah Rubber	14,750.27	13,380.82	-	-	2,016.85	-	-	-
Nanas Pineapple	248.62	198.64	-	-	6,576.37	-	-	-
Lada Pepper	2.14	2.10	-	13,537.49	-	-	-	-
Koko Cocoa	185.73	134.68	-	5,451.80	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	1,624.05	1,410.95	-	-	16,220.46	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	188.51	107.09	-	-	757.10	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	140.49	137.73	-	-	894.83	-	-	-
Teranakan Livestocks	-	-	-	271.30	-	344,362.00	18,425,035.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	2,712.76	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	17.38	-	590.64	-	500.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	5,142.92	-	-	-	457.20

Jadual 21.2.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Belud, 2023
Table 21.2.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kota Belud, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman <i>Crops</i>						
Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	-	5,926.86	-	-	-	4,829,806.21
Padi <i>Paddy</i>	-	9,156.64	-	-	-	10,763,041.70
Getah <i>Rubber</i>	-	2,016.85	-	-	-	8,237,432.30
Nanas <i>Pineapple</i>	-	6,344.29	-	-	-	18,769,348.72
Lada <i>Pepper</i>	11,506.48	-	-	-	-	253,142.49
Koko <i>Cocoa</i>	4,403.50	-	-	-	-	43,771.30
Buah-Buahan <i>Fruits</i>	-	13,539.08	-	-	-	50,947,828.37
Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	-	721.74	-	-	-	4,941,956.62
Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	-	834.63	-	-	-	1,531,256.12
Ternakan <i>Livestocks</i>	263.30	-	295,408.00	15,455,622.00	-	45,905,319.20
Perikanan <i>Fisheries</i>	-	2,600.36	-	-	-	30,322,134.70
Akuakultur <i>Aquaculture</i>	-	569.05	-	450.00	-	11,289,185.23
Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>	1,308.92	-	-	-	457.20	473,000.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.2.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kota Belud, 2023
Table 21.2.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kota Belud, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	303.07	293.90	-	-	4,014.55	-	-	-	-	4,014.55	-	-	-	3,200,344.24	
	Padi Paddy	7,009.37	6,987.78	-	-	30,802.20	-	-	-	-	9,123.91	-	-	-	10,727,042.00	
	Getah Rubber	14,750.27	13,380.82	-	-	2,016.85	-	-	-	-	2,016.85	-	-	-	8,237,432.30	
	Nanas Pineapple	248.62	198.64	-	-	6,576.37	-	-	-	-	6,344.29	-	-	-	18,769,348.72	
	Lada Pepper	2.14	2.10	-	13,537.49	-	-	-	-	11,506.48	-	-	-	-	253,142.49	
	Koko Cocoa	185.73	134.68	-	5,451.80	-	-	-	-	4,403.50	-	-	-	-	43,771.30	
Ternakan Livestocks	Buah-Buahan Fruits	1,621.88	1,408.77	-	-	16,185.53	-	-	-	-	13,504.15	-	-	-	50,877,974.12	
	Sayur-Sayuran Vegetables	188.41	106.99	-	-	756.35	-	-	-	-	720.99	-	-	-	4,932,724.51	
	Tanaman Lain Other Crops	140.29	137.63	-	-	885.72	-	-	-	-	825.52	-	-	-	1,524,427.18	
Perikanan Fisheries	Ternakan Livestocks	-	-	-	271.30	-	134,132.00	479,319.00	-	263.30	-	85,178.00	423,266.00	-	7,322,364.20	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Perikanan Fisheries	-	-	-	-	2,712.76	-	-	-	-	2,600.36	-	-	-	30,322,134.70	
	Akuakultur Aquaculture	-	-	14.51	-	107.30	-	500.00	-	-	104.83	-	450.00	-	358,212.23	
	Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	5,142.92	-	-	-	-	457.20	1,308.92	-	-	-	473,000.00	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.2.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Belud, 2023
Table 21.2.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kota Belud, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
			(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	129.71	107.41	-	1,912.31	-	1,912.31	-	1,629,461.97
Padi Paddy	40.87	40.47	-	34.36	-	32.73	-	35,999.70
Buah-Buahan Fruits	2.18	2.18	-	34.93	-	34.93	-	69,854.25
Sayur-Sayuran Vegetables	0.10	0.10	-	0.75	-	0.75	-	9,232.11
Tanaman Lain Other Crops	0.20	0.10	-	9.11	-	9.11	-	6,828.94
Ternakan Livestocks	-	-	-	210,230.00	17,945,716.00	-	210,230.00	15,032,356.00
Perikanan Fisheries	-	-	2.87	483.35	-	464.22	-	10,930,973.00
Akuakultur Aquaculture	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 21.3.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kudat, 2023
Table 21.3.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kudat, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Area Planted (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik) (biji)	Kuantiti Sales Quantity (biji)	(ekor)	Nilai Sales Value (RM)
Tanaman Crops	11,111.16	10,421.32	-	-	159,130.49	-	-	159,130.49	-	-	130,836,114.05
Kelapa Sawit Oil Palm			-	-	159,130.49	-	-	159,130.49	-	-	130,836,114.05
Padi Paddy	93.92	93.92	-	-	353.82	-	-	106.17	-	-	128,931.95
Getah Rubber	13,035.05	12,254.45	-	-	9,502.59	-	-	9,502.59	-	-	61,600,534.10
Nanas Pineapple	9.21	8.22	-	-	278.11	-	-	273.37	-	-	806,438.30
Lada Pepper	0.99	0.99	-	4,852.44	-	-	-	4,562.97	-	-	100,385.40
Koko Cocoa	119.67	78.58	-	2,851.30	-	-	-	2,022.30	-	-	20,103.60
Buah-Buahan Fruits	433.34	425.46	-	-	5,293.66	-	-	4,337.23	-	-	9,426,499.02
Sayur-Sayuran Vegetables	85.79	81.57	-	-	640.10	-	-	572.04	-	-	3,519,163.43
Tanaman Lain Other Crops	234.70	234.30	-	-	1,001.23	-	-	996.67	-	-	1,641,187.92
Ternakan Livestocks	-	-	-	1,881.08	-	1,460.00	677.00	1,824.08	-	1,395.00	1,742,380.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	19,665.47	-	-	18,630.30	-	-	171,317,586.90
Akuakultur Aquaculture	-	-	250.87	-	804.53	-	38,887,500.00	-	-	38,887,500.00	22,167,715.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 21.3.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kudat, 2023
Table 21.3.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kudat, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area (Ha)		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(RM)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	4,665.50	4,497.33	-	-	60,705.31	-	-	60,705.31	-	48,331,755.21	-
		93.92	93.92	-	-	353.82	-	-	106.17	-	128,931.95	-
	Getah Rubber	13,035.05	12,254.45	-	-	9,502.59	-	-	9,502.59	-	61,600,534.10	-
	Nanas Pineapple	9.21	8.22	-	-	278.11	-	-	273.37	-	806,438.30	-
	Lada Pepper	0.99	0.99	-	4,852.44	-	-	4,562.97	-	-	100,385.40	-
Terernakan Livestocks	Koko Cocoa	119.67	78.58	-	2,851.30	-	-	2,022.30	-	-	20,103.60	-
	Buah-Buahan Fruits	433.34	425.46	-	-	5,293.66	-	-	4,337.23	-	9,426,499.02	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	85.79	81.57	-	-	640.10	-	-	572.04	-	3,519,163.43	-
	Tanaman Lain Other Crops	196.03	195.62	-	-	730.51	-	-	725.95	-	1,205,328.72	-
		-	-	-	1,881.08	-	1,460.00	677.00	1,824.08	601.00	1,742,380.00	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	18,243.92	-	-	17,208.76	-	159,689,587.28	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	77.38	52.84	-	-	40.13	-	2,146,621.00	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 21.3.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kudat, 2023
Table 21.3.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kudat, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area	Keluasan Area	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value
	(Ha)	(Ha)			(tan metrik)	(ekor)	(tan metrik)	(ekor)	
Tanaman Crops	6,445.66	5,923.99	-	-	98,425.18	-	98,425.18	-	82,504,358.84
Perikanan Fisheries	38.67	38.67	-	-	270.72	-	270.72	-	435,859.20
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	1,421.55	-	1,421.55	-	11,627,999.62
Akuakultur Aquaculture	-	-	-	173.50	751.70	38,887,500.00	751.70	38,887,500.00	20,021,094.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 21.4.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Marudu, 2023
Table 21.4.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kota Marudu, 2023

Subsektor Subsector	Luas				Kuantiti Pengeluaran			
	Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	9,259.64	8,350.64	-	134,431.38	-	-	-
	Padi Paddy	1,481.77	1,475.09	-	4,786.96	-	-	-
	Getah Rubber	22,703.17	21,782.25	-	6,064.31	-	-	-
	Nanas Pineapple	100.76	72.26	-	2,484.86	-	-	-
	Lada Pepper	2.33	2.33	-	7,387.35	-	-	-
	Koko Cocoa	95.03	62.64	-	3,397.40	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	571.18	550.91	-	5,853.29	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	207.33	203.38	-	1,816.20	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	1,786.60	1,781.50	-	7,440.14	-	-	-
		-	-	-	321.10	111,500.00	7,936.00	534,725.00
Teranakan Livestocks	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	489.32	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	2.55	19.01	-	280.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	17,742.62	-	-	-	-

Jadual 21.4.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kota Marudu, 2023
Table 21.4.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kota Marudu, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(bijil)	(ekor)	(liter)	(RM)	
Tanaman Crops							
Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	-	134,431.38	-	-	-	112,695,888.96	
Padi <i>Paddy</i>	-	2,100.00	-	-	-	2,439,876.17	
Getah <i>Rubber</i>	-	6,064.31	-	-	-	27,083,083.52	
Nanas <i>Pineapple</i>	-	2,442.16	-	-	-	7,204,367.01	
Lada <i>Pepper</i>	7,039.99	-	-	-	-	154,879.82	
Koko <i>Cocoa</i>	3,006.90	-	-	-	-	29,884.70	
Buah-Buahan <i>Fruits</i>	-	4,815.56	-	-	-	13,174,486.21	
Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	-	1,731.51	-	-	-	12,053,948.94	
Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	-	7,262.81	-	-	-	15,034,458.07	
Teranakan Livestocks	318.10	-	90,770.00	6,814.00	534,725.00	2,781,748.00	
Perikanan Fisheries	-	463.27	-	-	-	5,615,984.10	
Akuakultur <i>Aquaculture</i>	-	18.31	-	280.00	-	258,293.00	
Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>	16,720.49	-	-	-	-	125,603.00	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.4.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kota Marudu, 2023
Table 21.4.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kota Marudu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertani Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value		
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	2,698.62	2,602.75	-	-	-	-	35,130.54	-	-	-	-	35,130.54	-	-	-	27,910,453.43
	Padi Paddy	1,472.46	1,465.78	-	-	-	-	4,737.19	-	-	-	-	2,053.25	-	-	-	2,397,801.17
	Getah Rubber	22,437.29	21,597.31	-	-	-	-	5,848.95	-	-	-	-	5,848.95	-	-	-	24,929,437.52
	Nanas Pineapple	19.82	15.60	-	-	-	-	519.26	-	-	-	-	506.04	-	-	-	1,492,824.81
	Lada Pepper	2.33	2.33	-	-	7,387.35	-	-	-	-	7,039.99	-	-	-	-	-	154,879.82
	Koko Cocoa	95.03	62.64	-	-	3,397.40	-	-	-	-	3,006.90	-	-	-	-	-	29,884.70
	Buah-Buahan Fruits	568.50	548.23	-	-	-	-	5,810.70	-	-	-	-	4,773.28	-	-	-	13,089,191.05
	Sayur-Sayuran Vegetables	203.88	199.94	-	-	-	-	1,769.53	-	-	-	-	1,686.00	-	-	-	11,735,060.54
	Tanaman Lain Other Crops	1,786.20	1,781.09	-	-	-	-	7,406.31	-	-	-	-	7,230.67	-	-	-	15,008,618.07
	Ternakan Livestocks	-	-	-	-	321.10	-	86,700.00	7,904.00	43,800.00	318.10	-	67,770.00	6,782.00	43,800.00	1,084,510.00	
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	489.32	-	-	-	-	463.27	-	-	-	-	5,615,984.10
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	1.89	-	9.21	-	280.00	-	-	8.76	-	280.00	-	-	125,043.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	17,742.62	-	-	-	-	-	16,720.49	-	-	-	-	-	125,603.00

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.4.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kota Marudu, 2023
Table 21.4.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kota Marudu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oli Palm	6,561.02	5,747.88	-	-	99,300.84	-	-	-	99,300.84	-	-	-	84,785,435.53
	Padi Paddy	9.31	9.31	-	-	49.77	-	-	-	46.75	-	-	-	42,075.00
	Getah Rubber	265.88	184.94	-	-	215.36	-	-	-	215.36	-	-	-	2,153,646.00
	Nanas Pineapple	80.94	56.66	-	-	1,965.60	-	-	-	1,936.12	-	-	-	5,711,542.20
	Buah-Buahan Fruits	2.69	2.69	-	-	42.59	-	-	-	42.28	-	-	-	85,295.16
	Sayur-Sayuran Vegetables	3.45	3.44	-	-	46.67	-	-	-	45.51	-	-	-	318,888.40
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	0.40	0.40	-	-	33.83	-	-	-	32.14	-	-	-	25,840.00
		-	-	-	-	-	24,800.00	32.00	490,925.00	-	23,000.00	32.00	490,925.00	1,697,238.00
Perikanan Fisheries	Akuakultur Aquaculture	-	-	0.67	9.80	-	-	-	-	9.56	-	-	-	133,250.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 21.5.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Pitas, 2023
Table 21.5.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Pitas, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
			(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	8,849.26	7,928.95	-	-	124,227.88	-	124,227.88	-
Padi Paddy	149.97	149.97	-	-	504.50	-	232.38	-
Getah Rubber	13,462.25	12,927.46	-	-	10,019.39	-	10,019.39	-
Nanas Pineapple	9.29	8.30	-	-	287.39	-	283.25	-
Lada Pepper	0.06	0.03	-	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	1.16	0.89	-	42.00	-	-	36.10	-
Buah-Buahan Fruits	128.40	110.73	-	-	1,084.99	-	809.52	-
Sayur-Sayuran Vegetables	127.25	114.93	-	-	869.48	-	847.81	-
Tanaman Lain Other Crops	109.75	106.18	-	-	452.21	-	440.67	-
Teranakan Livestocks								
Perikanan Fisheries								
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	515.62	-	283,381.00	4,334.00	496.42
Akuakultur Aquaculture	-	-	13.52	-	41.89	-	16,200.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	2,535.73	-	-	1,464.39	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.5.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Pitas, 2023
Table 21.5.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Pitas, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value (RM)
		(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(biji)	(ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	3,098.22	2,983.99	-	-	-	40,430.67	-	-	40,430.67	-	-	-	32,314,055.96
	Padi Paddy	149.97	149.97	-	-	-	504.50	-	-	232.38	-	-	-	243,445.62
	Getah Rubber	13,462.25	12,927.46	-	-	-	10,019.39	-	-	10,019.39	-	-	-	66,957,950.89
	Nanas Pineapple	9.29	8.30	-	-	-	287.39	-	-	283.25	-	-	-	835,582.57
	Lada Pepper	0.06	0.03	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Koko Cocoa	1.16	0.89	-	-	42.00	-	-	-	36.10	-	-	-	358.80
	Buah-Buahan Fruits	128.40	110.73	-	-	-	1,084.99	-	-	809.52	-	-	-	2,725,144.96
	Sayur-Sayuran Vegetables	127.25	114.93	-	-	-	869.48	-	-	847.81	-	-	-	6,040,226.51
	Tanaman Lain Other Crops	109.75	106.18	-	-	-	452.21	-	-	440.67	-	-	-	672,256.08
		-	-	-	-	515.62	-	283,381.00	4,334.00	496.42	-	256,631.00	4,185.00	920,728.75
Terbakan Livestocks		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	3,133.58	-	-	2,396.03	-	-	-	20,913,403.07
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	13.11	-	22.95	-	16,200.00	-	22.56	-	16,200.00	404,879.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	2,535.73	-	-	-	1,464.39	-	-	-	8,990.00
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
 3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
 4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 21.5.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Pitas, 2023
Table 21.5.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Pitas, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	5,751.04	4,944.95	-	83,797.21	83,797.21	72,039,402.20
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	113.32	113.32	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	0.40	18.95	18.00	540,000.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 22.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Selatan, 2023
Table 22.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	770,311.97	667,881.33	-	-	11,291,194.66	-	-	-
Padi Paddy	468.74	468.74	-	-	1,459.55	-	-	-
Getah Rubber	20,965.42	11,896.52	-	-	9,880.62	-	-	-
Nanas Pineapple	61.89	45.63	-	-	1,491.33	-	-	-
Lada Pepper	1.99	1.99	-	10,682.66	-	-	-	-
Koko Cocoa	68.33	47.25	-	2,566.70	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	1,294.01	1,194.06	-	-	11,482.03	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	249.74	240.58	-	-	1,994.22	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	156.03	135.51	-	-	2,444.29	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	1,636.63	-	23,422,743.72	1,265,667.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	12,456.92	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	161.34	-	1,788.90	-	6,050.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	2,878.91	-	-	-	196,402.20

Jadual 22.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Selatan, 2023
Table 22.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik) (biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity	(ekor)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops						
Kelapa Sawit Oil Palm	-	11,291,194.66	-	-	-	9,546,527,822.81
Padi Paddy	-	618.33	-	-	-	717,250.43
Getah Rubber	-	9,880.62	-	-	-	70,834,788.16
Nanas Pineapple	-	1,444.07	-	-	-	4,260,016.40
Lada Pepper	10,066.15	-	-	-	-	221,455.40
Koko Cocoa	1,221.20	-	-	-	-	12,141.80
Buah-Buahan Fruits	-	9,646.67	-	-	-	52,487,846.62
Sayur-Sayuran Vegetables	-	1,918.26	-	-	-	12,844,023.14
Tanaman Lain Other Crops	-	2,428.79	-	-	-	4,086,263.42
Ternakan Livestocks	1,496.56	-	23,301,641.72	903,355.00	-	32,967,049.50
Perikanan Fisheries	-	11,730.64	-	-	-	124,547,004.34
Akuakultur Aquaculture	-	1,750.82	-	6,041.00	-	19,267,556.60
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	2,569.91	-	-	-	196,402.20	134,273,703.40

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

1. Analisis perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 22.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Selatan, 2023
Table 22.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value		
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)		(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	79,579.92	76,739.47	-	-	1,032,354.14	-	1,032,354.14	-	-	-	1,032,354.14	-	-	-	816,111,946.50
	Padi Paddy	468.74	468.74	-	-	1,459.55	-	618.33	-	-	-	618.33	-	-	-	717,250.43
	Getah Rubber	8,896.81	7,156.15	-	-	6,040.92	-	6,040.92	-	-	-	6,040.92	-	-	-	32,598,766.98
	Nanas Pineapple	61.89	45.63	-	-	1,491.33	-	1,444.07	-	-	-	1,444.07	-	-	-	4,260,016.40
	Lada Pepper	1.99	1.99	-	10,682.66	-	-	-	-	-	10,066.15	-	-	-	-	221,455.40
	Koko Cocoa	68.33	47.25	-	2,566.70	-	-	1,221.20	-	-	-	1,221.20	-	-	-	12,141.80
	Buah-Buahan Fruits	1,258.31	1,158.37	-	-	11,151.07	-	9,315.71	-	-	-	9,315.71	-	-	-	49,674,682.08
	Sayur-Sayuran Vegetables	248.13	238.96	-	-	1,980.88	-	1,904.97	-	-	-	1,904.97	-	-	-	12,718,285.88
	Tanaman Lain Other Crops	74.07	73.54	-	-	403.93	-	388.43	-	-	-	388.43	-	-	-	801,291.87
		-	-	-	1,080.63	-	226,695.00	13,512.00	-	1,022.56	-	105,593.00	12,282.00	-	-	-
Teranakan Livestocks																
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	9,265.23	-	8,538.95	-	-	-	8,538.95	-	-	-	101,336,428.63
	Akuakultur Aquaculture	-	-	41.94	-	1,108.93	-	6,050.00	-	-	-	1,095.85	-	6,041.00	-	2,224,640.60
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	2,621.49	-	-	-	-	210.00	2,312.49	-	-	-	210.00	123,046.00
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 3. Aktiviti pembalakan merujuk kepada pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
 3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
 4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 22.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Selatan, 2023
Table 22.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		
				(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor) (meter padu)
Tanaman Crops						
Kelapa Sawit Oil Palm	690,732.05	591,141.87	-	-	10,258,840.51	-
Getah Rubber	12,068.61	4,740.37	-	-	3,839.70	-
Buah-Buahan Fruits	35.70	35.70	-	-	330.96	-
Sayur-Sayuran Vegetables	1.62	1.62	-	-	13.34	-
Tanaman Lain Other Crops	81.96	61.97	-	-	2,040.36	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	556.00	-	1,252,155.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	3,191.69	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	119.39	-	679.97	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	257.42	-	196,192.20

Jadual 22.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Selatan, 2023
Table 22.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Selatan, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops						
Kelapa Sawit Oil Palm	-	10,258,840.51	-	-	-	8,730,415,876.31
Getah Rubber	-	3,839.70	-	-	-	38,236,021.18
Buah-Buahan Fruits	-	330.96	-	-	-	2,813,164.54
Sayur-Sayuran Vegetables	-	13.29	-	-	-	125,737.25
Tanaman Lain Other Crops	-	2,040.36	-	-	-	3,284,971.55
Ternakan Livestocks	474.00	-	23,196,048.72	891,073.00	-	30,224,937.00
Perikanan Fisheries	-	3,191.69	-	-	-	23,210,575.71
Akuakultur Aquaculture	-	654.97	-	-	-	17,042,916.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	257.42	-	-	-	196,192.20	134,150,657.40

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 22.1.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tawau, 2023
Table 22.1.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tawau, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	228,074.48	213,638.46	-	-	3,590,650.77	-	-	-
Padi Paddy	14.50	14.50	-	-	22.30	-	-	-
Getah Rubber	427.91	406.35	-	-	165.24	-	-	-
Nanas Pineapple	43.48	33.42	-	-	1,123.98	-	-	-
Lada Pepper	0.25	0.19	-	776.39	-	-	-	-
Koko Cocoa	171.84	93.58	-	67,012.50	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	1,418.19	1,379.51	-	-	15,346.35	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	484.95	414.20	-	-	2,104.64	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	319.30	186.60	-	-	6,111.65	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	446.00	-	548,229,499.80	30,435,920.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	10,015.28	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	305.81	-	45,219.08	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	0.58	-	-	-	157,728.60

Jadual 22.1.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tawau, 2023
Table 22.1.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Tawau, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
			(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	24,881.89	23,983.49	-	323,912.98	-	323,912.98	-	257,745,306.49
Padi Paddy	14.50	14.50	-	22.30	-	0.22	-	264.69
Getah Rubber	419.91	398.35	-	158.76	-	158.76	-	690,648.54
Nanas Pineapple	13.41	12.38	-	393.90	-	384.65	-	1,134,720.48
Lada Pepper	0.25	0.19	-	776.39	-	730.08	-	16,061.66
Koko Cocoa	118.21	39.96	-	1,472.50	-	1,157.40	-	11,506.80
Buah-Buahan Fruits	1,406.59	1,367.91	-	15,067.91	-	12,600.02	-	51,042,470.42
Sayur-Sayuran Vegetables	481.22	410.48	-	2,064.52	-	1,769.68	-	11,502,040.52
Tanaman Lain Other Crops	97.54	97.45	-	4,310.42	-	4,267.35	-	6,919,899.46
Teranakan Livestocks								
Perikanan Fisheries								
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	74.00	214,370.00	2,768.00	74.00	116,236.00	2,242.00
Akuakultur Aquaculture	-	-	157.07	10,659.99	-	-	7,101.11	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	0.58	-	-	0.58	-	700.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan merujuk kepada pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 22.1.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tawau, 2023
Table 22.1.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Tawau, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (bijil)	(ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	203,192.59	189,654.98	-	-	3,266,737.79	-	-	-
Getah Rubber	8.00	8.00	-	-	6.48	-	-	-
Nanas Pineapple	30.07	21.04	-	-	730.08	-	-	-
Koko Cocoa	53.62	53.62	-	65,540.00	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	11.60	11.60	-	-	278.44	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	3.73	3.73	-	-	40.12	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	221.75	89.15	-	-	1,801.23	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	372.00	-	548,015,129.80	30,433,152.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	1,927.49	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	148.74	-	34,559.09	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	-	-	-	157,728.60

Jadual 22.1.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tawau, 2023
Table 22.1.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Tawau, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops						
Kelapa Sawit Oil Palm	-	3,266,737.79	-	-	-	2,779,168,947.40
Getah Rubber	-	6.48	-	-	-	64,800.00
Nanas Pineapple	-	720.35	-	-	-	2,125,019.52
Koko Cocoa	63,040.00	-	-	-	-	626,554.56
Buah-Buahan Fruits	-	278.44	-	-	-	1,503,577.86
Sayur-Sayuran Vegetables	-	40.07	-	-	-	214,279.34
Tanaman Lain Other Crops	-	1,790.83	-	-	-	3,162,306.62
Ternakan Livestocks						
Perikanan Fisheries						
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	348.00	-	547,493,942.80	24,515,067.00	-	501,705,593.20
Akuakultur Aquaculture	-	1,927.49	-	-	-	6,261,312.29
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	34,487.17	-	-	-	74,037,715.92
	-	-	-	-	157,728.60	137,196,526.57

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempati kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 22.2.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Lahad Datu, 2023
Table 22.2.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Lahad Datu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value (RM)
				(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(biji) (ekor)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(ekor)	
Tanaman Crops										
Kelapa Sawit Oil Palm	21,461.47	20,702.00	-	-	279,069.42	-	-	279,069.42	-	223,045,951.07
Padi Paddy	20.03	19.73	-	-	44.25	-	-	8.12	-	9,550.28
Gedah Rubber	188.27	185.88	-	-	145.23	-	-	145.23	-	709,661.24
Nanas Pineapple	8.16	7.95	-	-	279.47	-	-	274.46	-	809,654.18
Lada Pepper	0.27	0.14	-	-	-	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	1.42	1.42	-	144.70	-	-	144.70	-	-	1,438.40
Buah-Buahan Fruits	718.03	533.50	-	-	5,217.17	-	-	4,685.26	-	25,915,608.23
Sayur-Sayuran Vegetables	170.70	88.92	-	-	907.44	-	-	891.17	-	5,477,939.65
Tanaman Lain Other Crops	91.32	91.26	-	-	373.15	-	-	369.44	-	563,238.21
Ternakan Livestocks	-	-	-	1,565.32	-	83,933.00	1,529.15	-	62,988.00	12,279,728.60
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	15,799.57	-	-	14,503.96	-	112,166,960.65
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	177.52	-	8,993.69	-	161.00	-	137.00	4,968,358.56
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	27.83	-	-	27.83	-	-	17,450.00

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 22.2.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Lahad Datu, 2023
Table 22.2.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Lahad Datu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik) (kg)	(ekor)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik) (kg)	(ekor)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	247,438.08	208,338.07	-	-	3,630,176.45	-	3,086,810,107.78
	Getah Rubber	121.34	121.34	-	-	98.29	-	982,890.00
	Buah-Buahan Fruits	1.30	1.30	-	-	20.78	-	41,567.85
	Tanaman Lain Other Crops	4.00	4.00	-	-	10.83	-	17,441.13
Ternakan Livestocks		-	-	43.73	-	4,730.00	4,347.00	21,724,306.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	205.81	-	838,994.59
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	-	517.93	517.89	7,961,976.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 22.3.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Semporna, 2023
Table 22.3.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Semporna, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik) (biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (biji)	(ekor)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops											
Kelapa Sawit Oil Palm	29,395.18	25,781.44	-	-	434,558.24	-	-	434,558.24	-	-	362,862,107.59
Getah Rubber	192.25	147.10	-	-	117.34	-	-	117.34	-	-	609,396.02
Nanas Pineapple	0.48	0.40	-	-	15.47	-	-	15.31	-	-	45,153.29
Lada Pepper	0.01	0.01	-	194.10	-	-	182.52	-	-	-	4,015.42
Koko Cocoa	2.02	2.02	-	210.00	-	-	210.00	-	-	-	2,087.20
Buah-Buahan Fruits	567.42	196.09	-	-	2,181.26	-	-	1,841.16	-	-	4,400,082.43
Sayur-Sayuran Vegetables	194.08	191.66	-	-	2,152.58	-	-	2,083.10	-	-	9,217,536.63
Tanaman Lain Other Crops	2,426.97	2,425.47	-	-	7,041.82	-	-	6,496.83	-	-	9,830,313.51
Ternakan Livestocks	-	-	-	188.00	-	102,780.00	1,503.00	188.00	100,763.00	1,196.00	954,970.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	32,612.37	-	-	-	31,477.33	-	353,553,381.66
Akuakultur Aquaculture	-	-	5,931.32	-	166,168.65	-	100.00	-	165,490.90	20.00	116,634,351.53

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 22.3.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Semporna, 2023
Table 22.3.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Semporna, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik) (biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik) (biji)	(ekor)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops											
Kelapa Sawit Oil Palm	2,703.46	2,601.33	-	-	34,925.94	-	-	34,925.94	-	-	27,688,462.80
Getah Rubber	192.25	147.10	-	-	117.34	-	-	117.34	-	-	609,396.02
Nanas Pineapple	0.48	0.40	-	-	15.47	-	-	15.31	-	-	45,153.29
Lada Pepper	0.01	0.01	-	194.10	-	-	182.52	-	-	-	4,015.42
Koko Cocoa	2.02	2.02	-	210.00	-	-	210.00	-	-	-	2,087.20
Buah-Buahan Fruits	567.42	196.09	-	-	2,181.26	-	-	1,841.16	-	-	4,400,082.43
Sayur-Sayuran Vegetables	194.08	191.66	-	-	2,152.58	-	-	2,083.10	-	-	9,217,536.63
Tanaman Lain Other Crops	2,426.97	2,425.47	-	-	7,041.82	-	-	6,496.83	-	-	9,830,313.51
Teranakan Livestocks	-	-	-	188.00	-	102,780.00	1,503.00	188.00	-	100,763.00	954,970.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	32,612.37	-	-	31,477.33	-	-	353,553,381.66
Akuakultur Aquaculture	-	-	2,997.92	-	157,550.13	-	100.00	156,908.33	-	20.00	72,467,986.13

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 22.3.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Semporna, 2023
Table 22.3.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Semporna, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops						
Kelapa Sawit Oil Palm	26,691.72	23,180.11	-	399,632.30	399,632.30	335,173,644.79
Perikanan Fisheries						
Akuakultur Aquaculture	-	-	2,933.40	8,618.51	8,582.57	44,166,365.40

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 22.4.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kunak, 2023
Table 22.4.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kunak, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value (RM)
				(tan metrik) (metric ton)	(biji) (unit)	(ekor) (unit)	(tan metrik) (metric ton)	(biji) (unit)	(ekor) (unit)	
Tanaman Crops										
Kelapa Sawit Oil Palm	63,699.58	59,818.37	-	-	988,081.87	-	988,081.87	-	-	829,267,776.42
Getah Rubber	8.95	2.43	-	-	2.17	-	2.17	-	-	9,239.49
Nanas Pineapple	5.07	4.88	-	-	174.19	-	169.49	-	-	499,982.30
Lada Pepper	0.01	0.01	-	34.43	-	-	33.42	-	-	735.13
Koko Cocoa	135.82	135.82	-	6,490.00	-	-	6,490.00	-	-	64,504.11
Buah-Buahan Fruits	250.27	225.19	-	-	1,776.34	-	1,458.45	-	-	3,636,679.07
Sayur-Sayuran Vegetables	18.35	16.56	-	-	134.67	-	122.54	-	-	805,784.51
Tanaman Lain Other Crops	13.40	13.23	-	-	36.05	-	35.76	-	-	102,307.35
Ternakan Livestocks	-	-	-	54.30	-	4,356.00	51.30	-	32,400.00	726,925.50
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	7,542.67	-	5,648.08	-	-	54,811,958.64
Akuakultur Aquaculture	-	-	135.75	-	7,207.16	130.00	7,188.14	-	129.00	5,796,338.30
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	1,323.72	-	-	1,323.72	-	-	2,654,500.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 22.4.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kunak, 2023
Table 22.4.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kunak, 2023

Subsektor <i>Subsector</i>	Luas Bertanam <i>Planted Area</i> (Ha)	Luas Bertuai <i>Harvested Area</i> (Ha)	Keluasan <i>Area</i> (Ha)	Kuantiti Pengeluaran <i>Production Quantity</i> (kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan <i>Sales Quantity</i> (kg)	(tan metrik)	Nilai Jualan <i>Sales Value</i> (RM)
Tanaman <i>Crops</i>								
Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	49,409.57	45,971.78	-	-	802,697.73	-	802,697.73	678,631,292.97
Koko <i>Cocoa</i>	135.82	135.82	-	6,490.00	-	6,490.00	-	64,504.11
Perikanan <i>Fisheries</i>	-	-	1.83	-	24.71	-	24.71	110,985.30
* Nota: 1. Analisa pada 28 Mei 2025 * Notes: 1. Analysis as at 28 May 2025								

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 22.5.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kalabakan, 2023
Table 22.5.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kalabakan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik) (ekor)	(kg)	Kuantiti Sales Quantity (tan metrik) (ekor)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops							
Kelapa Sawit Oil Palm	7,785.52	7,541.00	-	-	-	101,845.26	82,734,871.43
Padi Paddy	0.23	0.23	-	-	-	0.68	610.04
Getah Rubber	8.81	4.76	-	-	-	4.03	22,625.77
Nanas Pineapple	0.56	0.56	-	-	-	15.52	45,774.31
Lada Pepper	0.09	0.09	-	818.85	807.27	-	17,759.92
Buah-Buahan Fruits	71.14	69.13	-	-	-	1,077.32	2,950,772.82
Sayur-Sayuran Vegetables	47.57	44.87	-	-	-	161.81	1,331,928.58
Tanaman Lain Other Crops	1.19	1.19	-	-	-	5.77	18,142.58
Teranakan Livestocks	-	-	-	431.92	391.90	134.00	1,135,775.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	-	293.56	3,648,568.93
Akuakultur Aquaculture	-	-	12.40	-	-	666.33	4,000,908.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
 1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
 1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 22.5.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kalabakan, 2023
Table 22.5.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kalabakan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
				(kg)	(tan metrik) (ekor)	(tan metrik) (ekor)	(kg)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	6,653.54	6,478.26	-	-	84,473.21	-	68,311,728.51
	Padi Paddy	0.23	0.23	-	0.73	-	0.68	610.04
	Getah Rubber	8.81	4.76	-	4.03	-	4.03	22,625.77
	Nanas Pineapple	0.56	0.56	-	16.18	-	15.52	45,774.31
	Lada Pepper	0.09	0.09	818.85	-	-	807.27	17,759.92
	Buah-Buahan Fruits	71.14	69.13	-	1,545.30	-	1,077.32	2,950,772.82
	Sayur-Sayuran Vegetables	47.57	44.87	-	257.64	-	161.81	1,331,928.58
Teranakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	1.19	1.19	-	5.85	-	5.77	18,142.58
		-	-	431.92	-	193.00	391.90	1,135,775.00
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	306.41	-	293.56	3,648,568.93
	Akuakultur Aquaculture	-	-	12.04	400.53	-	399.52	424,286.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 22.5.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kalabakan, 2023
Table 22.5.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kalabakan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	1,131.98	1,062.74	-	17,372.05	17,372.05	14,423,142.91
Perikanan Fisheries	-	-	0.35	265.80	265.00	3,576,622.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 23.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Utara, 2023
Table 23.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Utara, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	770,311.97	667,881.33	-	-	11,291,194.66	-	-	-
Padi Paddy	468.74	468.74	-	-	1,459.55	-	-	-
Getah Rubber	20,965.42	11,896.52	-	-	9,880.62	-	-	-
Nanas Pineapple	61.89	45.63	-	-	1,491.33	-	-	-
Lada Pepper	1.99	1.99	-	10,682.66	-	-	-	-
Koko Cocoa	68.33	47.25	-	2,566.70	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	1,294.01	1,194.06	-	-	11,482.03	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	249.74	240.58	-	-	1,994.22	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	156.03	135.51	-	-	2,444.29	-	-	-
Ternakan Livestocks								
Perikanan Fisheries								
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	1,636.63	-	23,422,743.72	1,265,667.00	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	161.34	-	1,788.90	-	6,050.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	2,878.91	-	-	-	196,402.20

Jadual 23.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Utara, 2023
Table 23.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Utara, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(RM)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	11,291,194.66	-	-	9,546,527,822.81	
	Padi Paddy	-	618.33	-	-	717,250.43	
	Getah Rubber	-	9,880.62	-	-	70,834,788.16	
	Nanas Pineapple	-	1,444.07	-	-	4,260,016.40	
	Lada Pepper	10,066.15	-	-	-	221,455.40	
	Koko Cocoa	1,221.20	-	-	-	12,141.80	
	Buah-Buahan Fruits	-	9,646.67	-	-	52,487,846.62	
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	1,918.26	-	-	12,844,023.14	
	Tanaman Lain Other Crops	-	2,428.79	-	-	4,086,263.42	
		1,496.56	-	23,301,641.72	903,355.00	32,967,049.50	
Ternakan Livestocks							
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	11,730.64	-	-	124,547,004.34	
	Akuakultur Aquaculture	-	1,750.82	-	6,041.00	19,267,556.60	
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		2,569.91	-	-	196,402.20	134,273,703.40	

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 23.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Utara, 2023
Table 23.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Utara, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity						Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)		(kg)	(tan metrik) (metric ton)	(biji) (seed)	(ekor) (head)	(meter padu) (cubic meter)	(kg)	(tan metrik) (metric ton)	(biji) (seed)	(ekor) (head)	(meter padu) (cubic meter)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	79,579.92	76,739.47	-	-	1,032,354.14	-	-	-	-	-	1,032,354.14	-	-	-	816,111,946.50
	Padi Paddy	468.74	468.74	-	-	1,459.55	-	-	-	-	-	618.33	-	-	-	717,250.43
	Getah Rubber	8,896.81	7,156.15	-	-	6,040.92	-	-	-	-	-	6,040.92	-	-	-	32,598,766.98
	Nanas Pineapple	61.89	45.63	-	-	1,491.33	-	-	-	-	-	1,444.07	-	-	-	4,260,016.40
	Lada Pepper	1.99	1.99	-	-	10,682.66	-	-	-	-	10,066.15	-	-	-	-	221,455.40
	Koko Cocoa	68.33	47.25	-	-	2,566.70	-	-	-	-	1,221.20	-	-	-	-	12,141.80
	Buah-Buahan Fruits	1,258.31	1,158.37	-	-	11,151.07	-	-	-	-	-	9,315.71	-	-	-	49,674,682.08
Teranakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	248.13	238.96	-	-	1,980.88	-	-	-	-	-	1,904.97	-	-	-	12,718,285.88
	Tanaman Lain Other Crops	74.07	73.54	-	-	403.93	-	-	-	-	-	388.43	-	-	-	801,291.87
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	1,080.63	-	226,695.00	13,512.00	-	1,022.56	-	105,593.00	12,282.00	-	2,742,112.50
	Akuakultur Aquaculture	-	-	41.94	-	-	1,108.93	-	6,050.00	-	-	-	1,095.85	-	6,041.00	2,224,640.60
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	2,621.49	-	-	-	-	210.00	2,312.49	-	-	210.00	123,046.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

1. Analisis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

1. Analisis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

1. Analisis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

1. Analisis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

1. Analisis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

1. Analisis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

1. Analisis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

1. Analisis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 23.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Utara, 2023
Table 23.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Utara, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity	(ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	690,732.05	591,141.87	-	-	10,258,840.51	-	-	-	-
Getah Rubber	12,068.61	4,740.37	-	-	3,839.70	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	35.70	35.70	-	-	330.96	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	1.62	1.62	-	-	13.34	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	81.96	61.97	-	-	2,040.36	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	556.00	-	23,196,048.72	1,252,155.00	-	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	3,191.69	-	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	679.97	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	119.39	-	-	-	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	257.42	-	-	-	-	196,192.20

Jadual 23.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pantai Timur Utara, 2023
Table 23.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Zon Pantai Timur Utara, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops						
Kelapa Sawit Oil Palm	-	10,258,840.51	-	-	-	8,730,415,876.31
Getah Rubber	-	3,839.70	-	-	-	38,236,021.18
Buah-Buahan Fruits	-	330.96	-	-	-	2,813,164.54
Sayur-Sayuran Vegetables	-	13.29	-	-	-	125,737.25
Tanaman Lain Other Crops	-	2,040.36	-	-	-	3,284,971.55
Ternakan Livestocks	474.00	-	23,196,048.72	891,073.00	-	30,224,937.00
Perikanan Fisheries	-	3,191.69	-	-	-	23,210,575.71
Akuakultur Aquaculture	-	654.97	-	-	-	17,042,916.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	257.42	-	-	-	196,192.20	134,150,657.40

*** Nota:**
 1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambikira pengeluaran kayu balak sahaja.
 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**
 1. Analysis as at 28 May 2025
 2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
 3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
 4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 23.1.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sandakan, 2023
Table 23.1.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Sandakan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity	(ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	178,586.66	157,193.64	-	-	2,697,897.11	-	-	-	-
Padi Paddy	53.96	53.96	-	-	167.54	-	-	-	-
Getah Rubber	429.54	284.94	-	-	226.07	-	-	-	-
Nanas Pineapple	17.56	14.98	-	-	489.02	-	-	-	-
Lada Pepper	0.64	0.64	-	4,289.55	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	45.40	27.18	-	1,023.30	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	327.40	301.25	-	-	3,171.45	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	93.21	89.36	-	-	649.41	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	132.83	112.82	-	-	2,293.02	-	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	672.00	-	23,402,387.72	1,258,980.00	-	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	10,141.41	-	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	1,754.31	-	-	1,750.00	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	145.78	-	-	-	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	262.42	-	-	-	-	196,402.20

Jadual 23.1.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sandakan, 2023
Table 23.1.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Sandakan, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	2,697,897.11	-	-	2,292,265,810.12
	Padi Paddy	-	67.53	-	-	76,179.37
	Getah Rubber	-	226.07	-	-	1,182,714.09
	Nanas Pineapple	-	472.11	-	-	1,392,721.43
	Lada Pepper	4,033.67	-	-	-	88,740.69
	Koko Cocoa	811.40	-	-	-	8,066.20
	Buah-Buahan Fruits	-	2,725.29	-	-	12,963,536.54
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	635.89	-	-	5,041,466.14
	Tanaman Lain Other Crops	-	2,278.62	-	-	3,642,984.06
		575.95	-	23,297,132.72	897,100.00	30,241,536.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	9,542.57	-	-	90,917,739.63
	Akuakultur Aquaculture	-	1,717.26	-	1,741.00	18,695,062.60
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		262.42	-	-	196,402.20	134,257,457.40

* Nota: 1. Analisa pada 28 Mei 2025

2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 23.1.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Sandakan, 2023
Table 23.1.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Sandakan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value		
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)		(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	7,341.16	7,087.67	-	-	-	95,808.44	-	-	-	-	95,808.44	-	-	-	76,368,909.77
	Padi Paddy	53.96	53.96	-	-	-	167.54	-	-	-	-	67.53	-	-	-	76,179.37
	Getah Rubber	389.07	244.47	-	-	-	193.29	-	-	-	-	193.29	-	-	-	1,015,864.91
	Nanas Pineapple	17.56	14.98	-	-	-	489.02	-	-	-	-	472.11	-	-	-	1,392,721.43
	Lada Pepper	0.64	0.64	-	-	4,289.55	-	-	-	-	4,033.67	-	-	-	-	88,740.69
	Koko Cocoa	45.40	27.18	-	-	1,023.30	-	-	-	-	811.40	-	-	-	-	8,066.20
	Buah-Buahan Fruits	313.24	287.09	-	-	-	3,038.97	-	-	-	-	2,592.81	-	-	-	11,837,504.52
	Sayur-Sayuran Vegetables	91.59	87.74	-	-	-	636.07	-	-	-	-	622.60	-	-	-	4,915,728.89
	Tanaman Lain Other Crops	50.87	50.85	-	-	-	252.66	-	-	-	-	238.26	-	-	-	358,012.51
	Ternakan Livestocks	-	-	-	-	116.00	-	206,339.00	6,977.00	-	101.95	-	101,084.00	6,139.00	-	501,230.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	6,949.72	-	-	-	-	6,350.87	-	-	-	67,707,163.91
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	26.39	-	1,074.34	-	1,750.00	-	-	1,062.28	-	1,741.00	-	1,652,146.60
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	5.00	-	-	-	-	210.00	5.00	-	-	-	210.00	106,800.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaularas/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 23.1.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Sandakan, 2023
Table 23.1.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Sandakan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	171,245.50	150,105.97	-	-	2,602,088.67	-	-	-
Getah Rubber	40.47	40.47	-	-	32.78	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	14.16	14.16	-	-	132.47	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	1.62	1.62	-	-	13.34	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	81.96	61.97	-	-	2,040.36	-	-	-
Teranakan Livestocks	-	-	-	556.00	-	23,196,048.72	1,252,003.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	3,191.69	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	119.39	-	679.97	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	257.42	-	-	-	196,192.20

Jadual 23.1.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Sandakan, 2023
Table 23.1.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Sandakan, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (biji)	(ekor)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	2,602,088.67	-	-	2,215,896,900.34
	Getah Rubber	-	32.78	-	-	166,849.18
	Buah-Buahan Fruits	-	132.47	-	-	1,126,032.01
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	13.29	-	-	125,737.25
	Tanaman Lain Other Crops	-	2,040.36	-	-	3,284,971.55
Ternakan Livestocks	474.00	-	23,196,048.72	890,961.00	-	29,740,306.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	3,191.69	-	-	23,210,575.71
	Akuakultur Aquaculture	-	654.97	-	-	17,042,916.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	257.42	-	-	-	196,192.20	134,150,657.40

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department, Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 23.2.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kinabatangan, 2023
Table 23.2.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kinabatangan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area			Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value (RM)
			(Ha)	(kg)	(biji)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	335,183.99	284,577.53	-	-	4,866,454.19	-	-	-	4,866,454.19	-	4,118,005,587.29
	Getah Rubber	573.33	363.54	-	-	291.77	-	-	-	291.77	-	1,627,782.38
	Nanas Pineapple	6.46	5.29	-	-	171.16	-	-	-	168.51	-	497,092.91
	Lada Pepper	1.33	1.33	-	6,154.43	-	-	-	5,807.07	-	-	127,755.47
	Koko Cocoa	8.12	6.26	-	311.30	-	-	-	270.30	-	-	2,688.00
	Buah-Buahan Fruits	333.60	320.45	-	-	3,329.83	-	-	-	2,641.30	-	14,091,301.12
Teranakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	67.86	65.60	-	-	611.59	-	-	-	567.98	-	3,524,846.45
	Tanaman Lain Other Crops	15.04	14.72	-	-	109.64	-	-	-	109.02	-	353,542.39
		-	-	-	357.78	-	17,962.00	6,210.00	337.76	-	2,295.00	5,888.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	804.66	-	-	-	753.86	-	11,900,861.28
	Akuakultur Aquaculture	-	-	1.13	-	2.53	-	4,300.00	-	2.53	-	4,300.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 23.2.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kinabatangan, 2023
Table 23.2.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kinabatangan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
		(Ha)	(Ha)		(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	18,669.01	18,003.26	-	-	-	242,482.95	-	192,626,520.50
	Getah Rubber	573.33	363.54	-	-	-	291.77	-	1,627,782.38
	Nanas Pineapple	6.46	5.29	-	-	-	171.16	-	497,092.91
	Lada Pepper	1.33	1.33	-	6,154.43	-	5,807.07	-	127,755.47
	Koko Cocoa	8.12	6.26	-	311.30	-	270.30	-	2,688.00
	Buah-Buahan Fruits	333.60	320.45	-	-	-	3,329.83	2,641.30	14,091,301.12
	Sayur-Sayuran Vegetables	67.86	65.60	-	-	-	611.59	567.98	3,524,846.45
Teranakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	15.04	14.72	-	-	-	109.64	109.02	353,542.39
		-	-	-	357.78	6,210.00	337.76	2,295.00	900,368.00
		-	-	-	-	-	-	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	804.66	753.86	11,900,861.28
	Akuakultur Aquaculture	-	-	1.13	-	4,300.00	2.53	-	31,295.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 23.2.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kinabatangan, 2023
Table 23.2.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kinabatangan, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	316,514.99	266,574.27	4,623,971.24	4,623,971.24	3,925,379,066.79

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 23.3.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Beluran, 2023
Table 23.3.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Beluran, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (kg)	(ekor)	(kg)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	(ekor)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	224,824.31	196,862.99	-	-	3,317,158.46	-	3,317,158.46	2,809,893,355.84
	Padi Paddy	331.54	331.54	-	-	1,115.24	-	418.25	488,439.79
	Getah Rubber	10,380.71	2,602.66	-	-	2,052.28	-	2,052.28	12,196,929.84
	Nanas Pineapple	19.15	12.14	-	-	397.80	-	387.48	1,143,068.95
	Lada Pepper	0.01	0.01	-	238.68	-	-	-	4,959.24
	Buah-Buahan Fruits	257.92	209.59	-	-	2,669.56	-	2,096.17	9,400,174.55
Terbakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	35.08	33.10	-	-	291.24	-	286.63	1,669,839.29
	Tanaman Lain Other Crops	7.83	7.64	-	-	40.47	-	40.00	88,053.99
		-	-	-	588.85	-	230.00	190.00	1,303,274.50
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	1,238.06	-	1,165.53	17,234,033.34
	Akuakultur Aquaculture	-	-	5.15	-	5.97	-	5.95	165,352.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	2,200.90	-	-	1,900.90	13,800.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaui/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 23.3.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Beluran, 2023
Table 23.3.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Beluran, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(tan metrik) (kg)	(ekor)	(tan metrik) (kg)	(ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	28,115.55	27,161.49	-	-	-	366,024.09	-	366,024.09	-	290,607,207.33
	Padi Paddy	331.54	331.54	-	-	-	1,115.24	-	418.25	-	488,439.79
	Getah Rubber	3,052.47	2,602.66	-	-	-	2,052.28	-	2,052.28	-	12,196,929.84
	Nanas Pineapple	19.15	12.14	-	-	-	397.80	-	387.48	-	1,143,068.95
	Lada Pepper	0.01	0.01	-	-	238.68	-	-	225.42	-	4,959.24
	Buah-Buahan Fruits	236.38	188.05	-	-	-	2,471.07	-	1,897.68	-	7,713,042.02
	Sayur-Sayuran Vegetables	35.08	33.10	-	-	-	291.24	-	286.63	-	1,669,839.29
Teranakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	7.83	7.64	-	-	-	40.47	-	40.00	-	88,053.99
	Perikanan Fisheries	-	-	-	-	588.85	-	230.00	-	190.00	1,303,274.50
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	1,238.06	-	1,165.53	-	17,234,033.34
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	Akuakultur Aquaculture	-	-	5.15	-	-	5.97	-	-	5.95	165,352.00
		-	-	-	-	2,200.90	-	-	1,900.90	-	13,800.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

- * Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
 3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
 4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 23.3.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Beluran, 2023
Table 23.3.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Beluran, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	196,708.76	169,701.50	2,951,134.37	2,519,286,148.51
	Getah Rubber	7,328.24	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	21.54	21.54	198.49	1,687,132.53

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 23.4.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tongod, 2023
Table 23.4.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tongod, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik) (biji)	Kuantiti Sales Quantity (ekor)	Nilai Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	20,383.05	18,307.63	-	-	262,641.40	-	262,641.40	-	210,323,827.08
	Padi Paddy	12.53	12.53	-	-	26.09	-	-	-	-
	Getah Rubber	7,863.22	7,332.88	-	-	5,972.14	-	5,972.14	-	49,657,668.92
	Nanas Pineapple	15.34	10.93	-	-	358.02	-	350.19	-	1,033,048.70
	Lada Pepper	0.01	0.00	-	-	-	-	-	-	-
	Koko Cocoa	13.81	13.08	-	1,206.90	-	120.20	-	-	1,195.80
	Buah-Buahan Fruits	325.36	313.03	-	-	1,887.22	-	1,821.15	-	14,468,052.69
	Sayur-Sayuran Vegetables	52.02	50.96	-	-	428.32	-	414.42	-	2,533,871.96
	Tanaman Lain Other Crops	0.19	0.19	-	-	0.36	-	0.35	-	1,061.09
		-	-	-	18.00	-	95.00	18.00	2,214.00	37,240.00
Ternakan Livestocks										
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	163.03	-	160.45	-	2,351,080.08
	Akuakultur Aquaculture	-	-	6.65	-	22.81	-	21.81	-	320,247.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging										
		-	-	-	415.59	-	-	406.59	-	2,446.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 23.4.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tongod, 2023
Table 23.4.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Tongod, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
				(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	14,472.02	13,854.50	-	-	-	186,206.37	-	144,869,956.41
Padi Paddy	12.53	12.53	-	-	-	-	-	-
Getah Rubber	3,163.32	2,632.98	-	-	-	2,165.22	-	11,588,496.92
Nanas Pineapple	15.34	10.93	-	-	-	358.02	-	1,033,048.70
Lada Pepper	0.01	0.00	-	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	13.81	13.08	-	1,206.90	-	120.20	-	1,195.80
Buah-Buahan Fruits	325.36	313.03	-	-	-	1,887.22	-	14,468,052.69
Sayur-Sayuran Vegetables	52.02	50.96	-	-	-	428.32	-	2,533,871.96
Tanaman Lain Other Crops	0.19	0.19	-	-	-	0.36	-	1,061.09
Ternakan Livestocks								
Perikanan Fisheries								
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	18.00	95.00	18.00	2,214.00	37,240.00
Akuakultur Aquaculture	-	-	6.65	-	-	-	21.81	320,247.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	415.59	-	406.59	-	2,446.00

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 23.4.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tongod, 2023
Table 23.4.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Tongod, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	5,911.03	4,453.13	76,435.02	76,435.02	65,453,870.67
	Getah Rubber	4,699.90	4,699.90	3,806.92	3,806.92	38,069,172.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 23.5.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Telupid, 2023
Table 23.5.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Telupid, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik) (ekor)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik) (ekor)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik) (ekor)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	11,333.96	10,939.55	-	-	147,043.50	-	147,043.50	116,039,242.48
Padi Paddy	70.71	70.71	-	-	150.68	-	132.56	152,631.27
Getah Rubber	1,718.62	1,312.50	-	-	1,338.36	-	1,338.36	6,169,692.93
Nanas Pineapple	3.38	2.30	-	-	75.32	-	65.79	194,084.42
Koko Cocoa	1.00	0.73	-	25.20	-	-	-	191.80
Buah-Buahan Fruits	49.74	49.74	-	-	423.97	-	362.77	1,564,781.71
Sayur-Sayuran Vegetables	1.57	1.57	-	-	13.66	-	13.34	73,999.29
Tanaman Lain Other Crops	0.14	0.14	-	-	0.80	-	0.79	621.90
Teranakan Livestocks	-	-	-	-	-	152.00	-	484,631.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	109.77	-	108.25	2,143,290.03
Akuakultur Aquaculture	-	-	2.62	-	3.28	-	3.28	55,600.00

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 23.5.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Telupid, 2023
Table 23.5.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Telupid, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (kg)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	10,982.19	10,632.55	-	141,832.29	111,639,352.49
	Padi Paddy	70.71	70.71	-	132.56	152,631.27
	Getah Rubber	1,718.62	1,312.50	-	1,338.36	6,169,692.93
	Nanas Pineapple	3.38	2.30	-	65.79	194,084.42
	Koko Cocoa	1.00	0.73	25.20	19.30	191.80
Perikanan Fisheries	Buah-Buahan Fruits	49.74	49.74	-	362.77	1,564,781.71
	Sayur-Sayuran Vegetables	1.57	1.57	-	13.34	73,999.29
	Tanaman Lain Other Crops	0.14	0.14	-	0.79	621.90
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	108.25	2,143,290.03
	Akuakultur Aquaculture	-	-	2.62	3.28	55,600.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 23.5.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Telupid, 2023
Table 23.5.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Telupid, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
			(tan metrik)	(ekor)	(tan metrik)	(ekor)	
Tanaman <i>Crops</i>							
Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	351.77	307.00	5,211.21	-	5,211.21	-	4,399,890.00
Ternakan <i>Livestocks</i>	-	-	-	152.00	-	112.00	484,631.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 24.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Selatan, 2023
Table 24.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Zon Pedalaman Selatan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	31,084.20	29,276.81	-	-	478,595.75	-	-	-	-
Padi Paddy	159.03	158.85	-	-	587.25	-	-	-	-
Gedah Rubber	17,439.98	15,550.17	-	-	2,937.89	-	-	-	-
Nanas Pineapple	84.92	73.68	-	-	2,512.55	-	-	-	-
Lada Pepper	3.91	3.76	-	11,710.41	-	-	-	-	-
Koko Cocoa	17.38	12.90	-	625.40	-	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	3,504.20	3,090.29	-	-	27,173.02	-	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	463.83	447.59	-	-	4,259.68	-	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	505.01	503.87	-	-	1,887.94	-	-	-	-
Teranakan Livestocks	-	-	-	2,840.00	-	271,037.00	56,749.00	9,600.00	-
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	4,925.29	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	120.82	-	342.64	-	1,690.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	134,032.39	-	-	-	-	66,042.26

Jadual 24.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Selatan, 2023
Table 24.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Zon Pedalaman Selatan, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity						Nilai Jualan Sales Value
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	478,595.75	-	-	-	400,079,548.67
	Padi Paddy	-	284.60	-	-	-	294,236.83
	Getah Rubber	-	2,937.89	-	-	-	16,478,462.31
	Nanas Pineapple	-	2,447.95	-	-	-	7,279,821.51
	Lada Pepper	11,244.19	-	-	-	-	247,372.24
	Koko Cocoa	519.70	-	-	-	-	5,166.60
	Buah-Buahan Fruits	-	21,430.54	-	-	-	110,646,933.44
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	-	4,041.90	-	-	-	24,913,927.42
	Tanaman Lain Other Crops	-	1,830.81	-	-	-	4,586,333.48
		2,676.00	-	203,035.00	50,592.00	9,600.00	6,758,751.40
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	4,219.72	-	-	-	45,579,074.61
	Akuakultur Aquaculture	-	339.82	-	1,290.00	-	1,954,771.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		99,474.52	-	-	-	66,042.26	119,303,274.00

* Nota:
1. Analisis pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaularas/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Selatan, 2023
Table 24.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Zon Pedalaman Selatan, 2023

Subsektor <i>Subsector</i>	Luas Bertanam <i>Planted Area</i>		Luas Bertuai <i>Harvested Area</i>		Keluasan <i>Area</i>		Kuantiti Pengeluaran <i>Production Quantity</i>			
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman <i>Crops</i>	Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	9,732.38	9,433.75	-	-	130,054.94	-	-	-	-
	Padi <i>Paddy</i>	159.03	158.85	-	-	587.25	-	-	-	-
	Getah <i>Rubber</i>	17,438.77	15,548.96	-	-	2,936.91	-	-	-	-
	Nanas <i>Pineapple</i>	84.92	73.68	-	-	2,512.55	-	-	-	-
	Lada <i>Pepper</i>	3.91	3.76	-	11,710.41	-	-	-	-	-
	Koko <i>Cocoa</i>	17.38	12.90	-	625.40	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan <i>Fruits</i>	3,504.20	3,090.29	-	-	27,173.02	-	-	-	-
	Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	463.80	447.57	-	-	4,259.64	-	-	-	-
	Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	500.37	499.23	-	-	1,855.44	-	-	-	-
	Ternakan <i>Livestocks</i>	-	-	-	2,571.00	-	271,037.00	56,749.00	9,600.00	-
Perikanan <i>Fisheries</i>	Perikanan Tangkapan <i>Captured Fisheries</i>	-	-	-	-	4,925.29	-	-	-	-
	Akuakultur <i>Aquaculture</i>	-	-	120.49	-	331.00	-	1,690.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>	-	-	-	-	134,032.39	-	-	-	-	170.00

Jadual 24.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Selatan, 2023
Table 24.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Zon Pedalaman Selatan, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	130,054.94	-	-	-	102,916,036.40
	Padi Paddy	-	284.60	-	-	-	294,236.83
	Gedah Rubber	-	2,936.91	-	-	-	16,468,616.31
	Nanas Pineapple	-	2,447.95	-	-	-	7,279,821.51
	Lada Pepper	11,244.19	-	-	-	-	247,372.24
	Koko Cocoa	519.70	-	-	-	-	5,166.60
	Buah-Buahan Fruits	-	21,430.54	-	-	-	110,646,933.44
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	4,041.86	-	-	-	24,913,604.72
	Tanaman Lain Other Crops	-	1,798.31	-	-	-	4,534,008.48
		2,407.00	-	203,035.00	50,592.00	9,600.00	5,655,469.40
Ternakan Livestocks							
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	4,219.72	-	-	-	45,579,074.61
	Akuakultur Aquaculture	-	328.18	-	1,290.00	-	1,507,139.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		99,474.52	-	-	-	170.00	733,206.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Zon Pedalaman Selatan, 2023
Table 24.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Zon Pedalaman Selatan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik) (kg)	(meter padu) (meter padu)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik) (kg)	(meter padu) (meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	21,351.82	19,843.06	-	-	-	348,540.81	-	297,163,512.27
Getah Rubber	1.21	1.21	-	-	-	0.98	-	9,846.00
Sayur-Sayuran Vegetables	0.02	0.02	-	-	-	0.04	-	322.69
Tanaman Lain Other Crops	4.64	4.64	-	-	-	32.50	-	52,325.00
Ternakan Livestocks								
Perikanan Fisheries								
Akuakultur Aquaculture	-	-	0.33	269.00	-	269.00	-	1,103,282.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging								
	-	-	-	-	65,872.26	-	65,872.26	118,570,068.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**

1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

*** Notes:**

1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.1.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Beaufort, 2023
Table 24.1.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Beaufort, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
				(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	28,864.93	27,177.72	-	444,596.62	-	444,596.62	371,526,006.23
	Padi Paddy	5.77	5.77	-	19.86	-	8.05	8,855.00
	Getah Rubber	3,795.31	3,446.09	-	218.19	-	218.19	944,222.96
	Nanas Pineapple	47.19	39.97	-	1,331.24	-	1,310.65	3,866,424.28
	Lada Pepper	2.93	2.78	6,394.59	-	6,231.41	-	137,090.98
	Koko Cocoa	1.42	0.81	84.00	-	84.00	-	834.90
	Buah-Buahan Fruits	777.27	748.65	-	3,915.91	-	3,565.30	19,736,703.72
	Sayur-Sayuran Vegetables	110.43	107.96	-	950.15	-	837.62	6,269,581.33
	Tanaman Lain Other Crops	395.67	395.26	-	1,437.82	-	1,407.08	2,317,413.68
Ternakan Livestocks		-	-	726.00	32,592.00	718.00	33,765.00	4,628,561.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	2,350.12	-	2,093.32	23,549,483.72
	Akuakultur Aquaculture	-	-	12.12	25.11	-	24.08	751,168.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	124,173.57	-	90,229.57	-	655,404.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.1.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Beaufort, 2023
Table 24.1.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Beaufort, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(RM)		
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	9,001.08	8,729.18	-	-	-	120,536.91	-	-	-	120,536.91	-	-	-	95,369,424.20	-
	Padi Paddy	5.77	5.77	-	-	-	19.86	-	-	-	-	8.05	-	-	8,855.00	-
	Getah Rubber	3,795.31	3,446.09	-	-	-	218.19	-	-	-	-	218.19	-	-	944,222.96	-
	Nanas Pineapple	47.19	39.97	-	-	-	1,331.24	-	-	-	-	1,310.65	-	-	3,866,424.28	-
	Lada Pepper	2.93	2.78	-	-	6,394.59	-	-	-	6,231.41	-	-	-	-	137,090.98	-
Teranakan Livestocks	Koko Cocoa	1.42	0.81	-	-	84.00	-	-	-	84.00	-	-	-	-	834.90	-
	Buah-Buahan Fruits	777.27	748.65	-	-	-	3,915.91	-	-	-	3,565.30	-	-	-	19,736,703.72	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	110.43	107.96	-	-	-	950.15	-	-	-	837.62	-	-	-	6,269,581.33	-
	Tanaman Lain Other Crops	391.03	390.62	-	-	-	1,405.32	-	-	-	1,374.58	-	-	-	2,265,088.68	-
		-	-	-	-	457.00	-	49,145.00	32,592.00	449.00	-	33,765.00	27,973.00	3,525,279.00	-	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	2,350.12	-	-	-	2,093.32	-	-	-	23,549,483.72	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	12.12	-	25.11	-	-	-	24.08	-	-	-	751,168.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	124,173.57	-	-	-	90,229.57	-	-	-	-	655,404.00	-

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.1.1.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Beaufort, 2023
Table 24.1.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Beaufort, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (kg)	(tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (kg)	(tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops							
Kelapa Sawit Oil Palm	19,863.85	18,448.54	-	324,059.71	-	324,059.71	276,156,582.03
Tanaman Lain Other Crops	4.64	4.64	-	32.50	-	32.50	52,325.00
Ternakan Livestocks	-	-	269.00	-	269.00	-	1,103,282.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 24.2.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kuala Penyu, 2023
Table 24.2.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kuala Penyu, 2023

Subsektor Subsector		Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			(meter padu)
		(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	1,434.73	1,356.02	-	-	-	22,541.95	-	-	-	-
	Padi Paddy	26.14	26.14	-	-	-	145.48	-	-	-	-
	Getah Rubber	4,404.72	3,734.62	-	-	-	420.77	-	-	-	-
	Nanas Pineapple	3.95	3.53	-	-	-	121.55	-	-	-	-
	Lada Pepper	0.38	0.38	-	-	1,940.98	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	275.72	238.74	-	-	-	1,081.67	-	-	-	-
Teranakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	33.77	33.46	-	-	-	224.37	-	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	41.88	41.68	-	-	-	64.84	-	-	-	-
		-	-	-	-	45.00	-	131,370.00	1,844.00	9,600.00	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	1,217.23	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	2.92	-	-	14.86	-	1,530.00	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	1,113.33	-	-	-	-	10.00

Jadual 24.2.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Kuala Penyu, 2023
Table 24.2.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Kuala Penyu, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm						
	-	22,541.95	-	-	-	-	18,782,272.54
	Padi Paddy						
	-	123.42	-	-	-	-	118,516.05
	Getah Rubber						
	-	420.77	-	-	-	-	1,821,491.20
	Nanas Pineapple						
Terernakan Livestocks	-	119.46	-	-	-	-	352,409.10
	Lada Pepper						
	1,825.19	-	-	-	-	-	40,154.16
	Buah-Buahan Fruits						
	-	856.30	-	-	-	-	3,282,355.41
	Sayur-Sayuran Vegetables						
	-	211.44	-	-	-	-	1,682,325.36
Perikanan Fisheries	Tanaman Lain Other Crops						
	-	63.81	-	-	-	-	138,181.76
	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries						
	45.00	-	116,310.00	1,455.00	9,600.00	-	398,554.00
	-	1,061.93	-	-	-	-	11,354,979.47
	Akuakultur Aquaculture						
	-	14.83	-	1,130.00	-	-	538,302.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	1,108.33	-	-	-	-	10.00	10,545.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan merujuk kepada pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.2.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kuala Penyu, 2023
Table 24.2.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kuala Penyu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>									
	508.62	489.64	-	-	-	6,630.80	-	-	-	-
	Padi <i>Paddy</i>									
	26.14	26.14	-	-	-	145.48	-	-	-	-
	Gedah <i>Rubber</i>									
	4,403.51	3,733.41	-	-	-	419.79	-	-	-	-
Tanaman Crops	Nanas <i>Pineapple</i>									
	3.95	3.53	-	-	-	121.55	-	-	-	-
	Lada <i>Pepper</i>									
	0.38	0.38	-	-	1,940.98	-	-	-	-	-
	Buah-Buahan <i>Fruits</i>									
	275.72	238.74	-	-	-	1,081.67	-	-	-	-
Tanaman Crops	Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>									
	33.74	33.44	-	-	-	224.33	-	-	-	-
	Tanaman Lain <i>Other Crops</i>									
	41.88	41.68	-	-	-	64.84	-	-	-	-
	Ternakan <i>Livestocks</i>									
	-	-	-	-	45.00	-	131,370.00	1,844.00	9,600.00	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan <i>Captured Fisheries</i>									
	-	-	-	-	-	1,217.23	-	-	-	-
	Akuakultur <i>Aquaculture</i>									
	-	-	2.59	-	-	3.21	-	1,530.00	-	-
	Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>									
	-	-	-	-	1,113.33	-	-	-	-	10.00

Jadual 24.2.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Kuala Penyu, 2023
Table 24.2.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Kuala Penyu, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	-	6,630.80	-	-	-	5,261,188.99
	Padi <i>Paddy</i>	-	123.42	-	-	-	118,516.05
	Getah <i>Rubber</i>	-	419.79	-	-	-	1,811,645.20
	Nanas <i>Pineapple</i>	-	119.46	-	-	-	352,409.10
	Lada <i>Pepper</i>	1,825.19	-	-	-	-	40,154.16
	Buah-Buahan <i>Fruits</i>	-	856.30	-	-	-	3,282,355.41
	Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	-	211.40	-	-	-	1,682,002.67
	Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	-	63.81	-	-	-	138,181.76
Ternakan <i>Livestocks</i>	45.00	-	116,310.00	1,455.00	9,600.00	-	398,554.00
Perikanan <i>Fisheries</i>	Perikanan Tangkapan <i>Captured Fisheries</i>	-	1,061.93	-	-	-	11,354,979.47
	Akuakultur <i>Aquaculture</i>	-	3.19	-	1,130.00	-	90,670.00
Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>	1,108.33	-	-	-	-	10.00	10,545.00

*** Nota:**
 1. Analisis pada 28 Mei 2025
 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
 1. Analysis as at 28 May 2025
 2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
 3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
 4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.2.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Kuala Penyu, 2023
Table 24.2.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Kuala Penyu, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	926.11	866.38	-	15,911.15	13,521,083.55
	Getah Rubber	1.21	1.21	-	0.98	9,846.00
	Sayur-Sayuran Vegetables	0.02	0.02	-	0.04	322.69
Perikanan Fishes	Akuakultur Aquaculture	-	-	0.33	11.64	447,632.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 24.3.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sipitang, 2023
Table 24.3.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Sipitang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity					
				(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	700.63	661.88	-	-	10,351.28	-	-	-
	Padi Paddy	31.98	31.98	-	-	113.55	-	-	-
	Getah Rubber	7,262.21	6,521.46	-	-	893.68	-	-	-
	Nanas Pineapple	18.33	16.89	-	-	610.07	-	-	-
	Lada Pepper	0.19	0.19	-	1,214.10	-	-	-	-
	Koko Cocoa	15.96	12.09	-	541.40	-	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	1,771.48	1,568.79	-	-	15,796.03	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	104.15	94.83	-	-	608.78	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	27.37	27.37	-	-	123.54	-	-	-
	Ternakan Livestocks	-	-	-	209.00	-	17,035.00	457.00	-
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	379.23	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	0.98	-	0.75	-	-	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	853.28	-	-	-	-	66,032.26

Jadual 24.3.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Sipitang, 2023
Table 24.3.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Sipitang, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	10,351.28	-	-	8,891,879.03
	Padi Paddy	-	51.97	-	-	54,808.92
	Getah Rubber	-	893.68	-	-	3,522,451.39
	Nanas Pineapple	-	581.31	-	-	1,714,865.21
	Lada Pepper	1,202.52	-	-	-	26,455.42
	Koko Cocoa	435.70	-	-	-	4,331.70
Teranakan Livestocks	Buah-Buahan Fruits	-	12,147.11	-	-	67,897,019.36
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	542.71	-	-	3,148,276.33
	Tanaman Lain Other Crops	-	105.00	-	-	134,598.10
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	349.80	-	-	4,420,224.66
	Akuakultur Aquaculture	-	0.75	-	-	12,300.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		804.10	-	-	66,032.26	118,575,450.00

*** Nota:**
1. Analisis pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan merujuk kepada pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.3.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Sipitang, 2023
Table 24.3.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Sipitang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity				Kuantiti Jualan Sales Quantity				Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	138.77	133.75	-	-	1,781.33	-	-	-	-	-	1,781.33	-	-	-	1,406,032.33
	Padi Paddy	31.98	31.98	-	-	113.55	-	-	-	-	-	51.97	-	-	-	54,808.92
	Getah Rubber	7,262.21	6,521.46	-	-	893.68	-	-	-	-	-	893.68	-	-	-	3,522,451.39
	Nanas Pineapple	18.33	16.89	-	-	610.07	-	-	-	-	-	581.31	-	-	-	1,714,865.21
	Lada Pepper	0.19	0.19	-	1,214.10	-	-	-	-	-	1,202.52	-	-	-	-	26,455.42
	Koko Cocoa	15.96	12.09	-	541.40	-	-	-	-	-	435.70	-	-	-	-	4,331.70
	Buah-Buahan Fruits	1,771.48	1,568.79	-	-	15,796.03	-	-	-	-	-	12,147.11	-	-	-	67,897,019.36
	Sayur-Sayuran Vegetables	104.15	94.83	-	-	608.78	-	-	-	-	-	542.71	-	-	-	3,148,276.33
	Tanaman Lain Other Crops	27.37	27.37	-	-	123.54	-	-	-	-	-	105.00	-	-	-	134,598.10
Ternakan Livestocks		-	-	-	209.00	-	17,035.00	457.00	-	162.00	-	-	13,799.00	347.00	-	182,805.80
	Perikanan Fisheries	-	-	-	-	379.23	-	-	-	-	-	349.80	-	-	-	4,420,224.66
	Akuakultur Aquaculture	-	-	0.98	-	0.75	-	-	-	-	-	0.75	-	-	-	12,300.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	853.28	-	-	-	-	160.00	804.10	-	-	-	160.00	5,382.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakaularas/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.3.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Sipitang, 2023
Table 24.3.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Sipitang, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik) (meter padu)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik) (meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops	561.86	528.14	8,569.95	8,569.95	7,485,846.70
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	65,872.26	65,872.26	118,570,068.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambilkira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 24.4.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Membakut, 2023
Table 24.4.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Membakut, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	83.91	81.18	-	-	1,105.90	-	-	-	1,105.90	-	-	879,390.88
	Padi Paddy	95.14	94.96	-	-	308.37	-	-	-	101.15	-	-	112,056.85
	Getah Rubber	1,977.74	1,848.00	-	-	1,405.25	-	-	-	1,405.25	-	-	10,190,296.76
	Nanas Pineapple	15.46	13.29	-	-	449.69	-	-	-	436.53	-	-	1,346,122.91
	Lada Pepper	0.41	0.41	-	2,160.74	-	-	-	1,985.08	-	-	-	43,671.69
	Buah-Buahan Fruits	679.73	534.11	-	-	6,379.42	-	-	-	4,861.82	-	-	19,730,854.95
Sayur-Sayuran Vegetables	215.48	211.34	-	-	2,476.38	-	-	-	2,450.13	-	-	13,813,744.39	
Tanaman Lain Other Crops	40.09	39.56	-	-	-	261.74	-	-	-	254.92	-	-	1,996,139.93
Teranakan Livestocks	-	-	-	1,860.00	-	-	73,487.00	21,856.00	1,751.00	-	39,161.00	20,817.00	1,548,830.60
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	-	978.70	-	-	-	714.67	-	-	6,254,386.76
Akuakultur Aquaculture	-	-	104.80	-	301.93	-	160.00	-	300.16	-	-	160.00	653,001.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	7,892.21	-	-	-	7,332.52	-	-	-	-	61,875.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisis pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
4. Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
5. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 25.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Zon, Pedalaman Utara, 2023
Table 25.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Zone, Pedalaman Utara, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		
						(biji)	(ekor)	(liter)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	62,012.69	57,035.87	-	920,277.92	-	-	-
	Padi Paddy	1,515.40	1,506.39	-	6,757.51	-	-	-
	Getah Rubber	78,799.00	73,789.47	-	34,771.16	-	-	-
	Nanas Pineapple	76.69	65.45	-	2,268.72	-	-	-
	Lada Pepper	14.08	12.38	-	72,252.80	-	-	-
	Koko Cocoa	767.13	523.09	-	26,598.80	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	4,599.16	1,704.71	-	16,920.70	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	318.29	312.85	-	4,571.14	-	-	-
Teranakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	3,046.67	185.05	-	20,042.24	-	-	-
		-	-	-	-	18,572,112.00	500,836.00	6,106,822.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	50.29	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	13.22	141.80	-	133,190.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	303.00	-	-	13,971.89

Jadual 25.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Zon, Pedalaman Utara, 2023
Table 25.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Zone, Pedalaman Utara, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity						Nilai Jualan Sales Value (RM)
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	920,277.92	-	-	-	763,344,769.47
	Padi Paddy	-	2,099.84	-	-	-	2,137,571.63
	Getah Rubber	-	34,771.16	-	-	-	185,280,364.29
	Nanas Pineapple	-	2,212.28	-	-	-	6,579,912.07
	Lada Pepper	68,499.72	-	-	-	-	1,506,993.79
	Koko Cocoa	21,935.20	-	-	-	-	218,023.70
	Buah-Buahan Fruits	-	14,517.81	-	-	-	59,556,275.30
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	4,341.79	-	-	-	28,295,224.37
	Tanaman Lain Other Crops	-	20,001.82	-	-	-	5,829,564.95
		58.76	-	17,101,845.00	473,181.00	6,094,706.00	39,587,166.50
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	49.55	-	-	-	793,407.00
	Akuakultur Aquaculture	-	140.27	-	133,130.00	-	1,769,528.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		303.00	-	-	-	13,971.89	6,998,875.40

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisis pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 25.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Zon, Pedalaman Utara, 2023
Table 25.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Zone, Pedalaman Utara, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (ekor)	(liter)
Tanaman Crops								
Kelapa Sawit Oil Palm	18,592.11	17,948.40	-	-	243,226.90	-	-	-
Padi Paddy	1,515.40	1,506.39	-	-	6,757.51	-	-	-
Getah Rubber	65,026.69	60,519.54	-	-	23,615.58	-	-	-
Nanas Pineapple	65.09	56.95	-	-	1,973.88	-	-	-
Lada Pepper	14.08	12.38	-	72,252.80	-	-	-	-
Koko Cocoa	767.13	523.09	-	26,598.80	-	-	-	-
Buah-Buahan Fruits	4,445.10	1,566.31	-	-	15,433.28	-	-	-
Sayur-Sayuran Vegetables	289.54	284.49	-	-	2,878.00	-	-	-
Tanaman Lain Other Crops	192.05	173.45	-	-	821.47	-	-	-
Ternakan Livestocks	-	-	-	7.00	-	107,112.00	1,191.00	126,000.00
Perikanan Fisheries	-	-	-	-	50.29	-	-	-
Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	-	-	-
Akuakultur Aquaculture	-	-	13.22	-	141.80	-	133,190.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	303.00	-	-	-	-

Jadual 25.0.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Zon, Pedalaman Utara, 2023
Table 25.0.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Zone, Pedalaman Utara, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Sales Quantity (biji)	(ekor)	(liter)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops						
Kelapa Sawit Oil Palm	-	243,226.90	-	-	-	194,594,812.86
Padi Paddy	-	2,099.84	-	-	-	2,137,571.63
Getah Rubber	-	23,615.58	-	-	-	88,005,349.18
Nanas Pineapple	-	1,932.67	-	-	-	5,755,072.60
Lada Pepper	68,499.72	-	-	-	-	1,506,993.79
Koko Cocoa	21,935.20	-	-	-	-	218,023.70
Buah-Buahan Fruits	-	13,041.91	-	-	-	52,291,751.41
Sayur-Sayuran Vegetables	-	2,649.44	-	-	-	15,621,304.76
Tanaman Lain Other Crops	-	781.05	-	-	-	5,789,662.12
Teranakan Livestocks	5.00	-	69,022.00	676.00	126,000.00	919,525.50
Perikanan Fisheries	-	49.55	-	-	-	793,407.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	140.27	-	133,130.00	-	1,769,528.00
	303.00	-	-	-	-	3,000.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:
- Analisa pada 28 Mei 2025
 - Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 - Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambikira pengeluaran kayu balak sahaja.
 - Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

- * Notes:
- Analysis as at 28 May 2025
 - Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
 - Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
 - Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 25.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Zon, Pedalaman Utara, 2023
Table 25.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Zone, Pedalaman Utara, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		
					(biji)	(ekor)	(liter)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	43,420.58	39,087.47	-	677,051.02	-	-
	Getah Rubber	13,772.31	13,269.93	-	11,155.58	-	-
	Nanas Pineapple	11.61	8.50	-	294.84	-	-
	Buah-Buahan Fruits	154.06	138.40	-	1,487.42	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	28.75	28.36	-	1,693.14	-	-
Ternakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	2,854.63	11.59	-	19,220.77	-	-
		-	-	57.76	-	18,465,000.00	499,645.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	-	13,971.89
		-	-	-	-	-	-

Jadual 25.0.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Zon, Pedalaman Utara, 2023
Table 25.0.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Zone, Pedalaman Utara, 2023

Subsektor Subsector	(kg)	(tan metrik)	(biji)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (ekor)	(liter)	(meter padu)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops							
Kelapa Sawit Oil Palm	-	677,051.02	-	-	-	-	568,749,956.61
Getah Rubber	-	11,155.58	-	-	-	-	97,275,015.11
Nanas Pineapple	-	279.61	-	-	-	-	824,839.47
Buah-Buahan Fruits	-	1,475.90	-	-	-	-	7,264,523.89
Sayur-Sayuran Vegetables	-	1,692.35	-	-	-	-	12,673,919.60
Tanaman Lain Other Crops	-	19,220.76	-	-	-	-	39,902.83
Ternakan Livestocks	53.76	-	17,032,823.00	472,505.00	5,968,706.00	-	38,667,641.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging	-	-	-	-	-	13,971.89	6,995,875.40

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

- * Nota:**
1. Analisis pada 28 Mei 2025
 2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
 3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu baka/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
 4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.
- * Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025
 2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
 3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
 4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 25.1.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tenom, 2023
Table 25.1.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tenom, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik) (ekor)		Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik) (ekor)		Nilai Jualan Sales Value (RM)	
					(kg)	(tan metrik)	(kg)	(tan metrik)		
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	8,735.23	8,365.85	-	-	128,113.23	-	128,113.23	-	107,025,279.70
	Padi Paddy	207.84	205.41	-	-	696.59	-	418.47	-	470,736.97
	Getah Rubber	21,535.77	20,712.29	-	-	9,885.52	-	9,885.52	-	22,039,583.97
	Nanas Pineapple	3.07	2.70	-	-	97.42	-	94.59	-	279,032.03
	Lada Pepper	0.13	0.13	-	471.15	-	-	453.78	-	9,983.12
	Koko Cocoa	177.73	126.04	-	6,007.10	-	-	5,087.90	-	50,569.10
	Buah-Buahan Fruits	3,384.33	861.68	-	-	12,511.87	-	10,385.55	-	30,109,109.36
	Sayur-Sayuran Vegetables	23.60	23.23	-	-	131.90	-	124.39	-	839,254.63
	Tanaman Lain Other Crops	41.79	39.77	-	-	41.64	-	40.64	-	195,947.71
		-	-	-	50.00	-	468,714.00	46.00	-	443,080.00
ternakan Livestocks										
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	23.28	-	22.94	-	338,652.00
	Akuakultur Aquaculture	-	-	3.49	-	6.40	30.00	5.95	30.00	38,375.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	303.00	-	-	303.00	-	3,000.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025
2. Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertumbuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
3. Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
4. Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025
2. Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
3. Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/jaras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
4. Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 25.1.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tenom, 2023
Table 25.1.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Tenom, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	(kg)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	(ekor)	(kg)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	(ekor)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	3,946.77	3,722.33	-	64,337.17	-	-	64,337.17	-	55,016,141.15
Buah-Buahan Fruits	73.75	67.61	-	966.64	-	-	961.18	-	3,736,305.92
Sayur-Sayuran Vegetables	0.37	0.37	-	4.32	-	-	4.32	-	17,961.62
Tanaman Lain Other Crops	3.24	3.24	-	6.47	-	-	6.47	-	22,286.58
Terbukan Livestocks	-	-	50.00	-	468,000.00	46.00	-	442,846.00	6,920,454.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

*** Nota:**
1. Analisa pada 28 Mei 2025

*** Notes:**
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 25.2.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Nabawan, 2023
Table 25.2.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Nabawan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
				(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	5,996.12	5,443.45	-	-	85,888.95	-	71,199,095.00
	Padi Paddy	27.37	27.37	-	-	61.25	-	63,934.82
	Getah Rubber	12,931.93	11,839.03	-	-	4,246.32	-	20,628,980.88
	Nanas Pineapple	2.57	2.42	-	-	80.82	-	238,416.78
	Koko Cocoa	124.36	90.06	5,624.70	-	4,215.30	-	41,900.40
	Buah-Buahan Fruits	414.83	376.69	-	-	594.68	-	4,048,702.44
Teranakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	25.50	25.44	-	-	126.31	-	917,493.48
	Tanaman Lain Other Crops	2,878.25	22.82	-	-	19,240.17	-	152,695.98
		-	-	5.00	7.00	-	29,000.00	40,850.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	17.34	-	255,070.00
	Akuakultur Aquaculture	-	-	0.44	-	5.58	-	111,720.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 25.2.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Nabawan, 2023
Table 25.2.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Nabawan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)
				(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	1,840.89	1,773.55	-	-	23,919.10	-	19,066,133.37
	Padi Paddy	27.37	27.37	-	-	129.72	61.25	63,934.82
	Getah Rubber	9,310.01	8,719.49	-	-	1,312.56	-	5,572,133.77
	Nanas Pineapple	2.57	2.42	-	-	82.79	-	238,416.78
	Koko Cocoa	124.36	90.06	-	-	5,624.70	-	41,900.40
	Buah-Buahan Fruits	414.83	376.69	-	-	621.82	-	4,048,702.44
Teranakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	25.50	25.44	-	-	130.90	-	917,493.48
	Tanaman Lain Other Crops	35.22	22.82	-	-	33.46	-	152,395.98
		-	-	5.00	7.00	37,900.00	29,000.00	40,850.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	17.60	17.34	255,070.00
	Akuakultur Aquaculture	-	-	0.44	-	6.54	5.58	111,720.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 25.2.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Nabawan, 2023
Table 25.2.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Nabawan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik)	Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik)	Nilai Jualan Sales Value (RM)
Tanaman Crops					
Kelapa Sawit Oil Palm	4,155.23	3,669.90	61,969.85	61,969.85	52,132,961.63
Getah Rubber	3,621.92	3,119.54	2,933.76	2,933.76	15,056,847.11
Tanaman Lain Other Crops	2,843.03	-	19,208.16	19,208.16	300.00

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

Jadual 25.3.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Keningau, 2023
Table 25.3.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Keningau, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	(kg)	(tan metrik)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		
						(biji)	(ekor)	(liter)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	46,656.16	42,642.04	-	697,917.89	-	-	-
	Padi Paddy	847.89	847.05	-	3,877.13	-	-	-
	Getah Rubber	37,382.36	35,413.70	-	16,044.54	-	-	-
	Nanas Pineapple	21.47	15.99	-	541.30	-	-	-
	Lada Pepper	6.43	6.24	-	40,376.76	-	-	-
	Koko Cocoa	266.95	168.78	-	8,040.60	-	-	-
	Buah-Buahan Fruits	727.25	405.50	-	3,412.67	-	-	-
	Sayur-Sayuran Vegetables	181.24	179.24	-	1,888.58	-	-	-
	Tanaman Lain Other Crops	40.71	39.27	-	206.78	-	-	-
		-	-	9.76	-	18,522,712.00	31,967.00	6,106,822.00
Teranakan Livestocks								
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	9.42	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	4.13	122.26	-	132,800.00	-
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	-	-	13,971.89

Jadual 25.3.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Keningau, 2023
Table 25.3.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Keningau, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area		Luas Bertuai Harvested Area		Keluasan Area		Kuantiti Pengeluaran Production Quantity			Kuantiti Jualan Sales Quantity			Nilai Jualan Sales Value	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(liter)	(kg)	(tan metrik) (biji)	(ekor)	(liter)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	11,484.25	11,071.89	-	-	-	149,379.66	-	-	-	149,379.66	-	-	118,637,333.32
	Padi Paddy	847.89	847.05	-	-	-	3,877.13	-	-	-	705.30	-	-	561,546.86
	Getah Rubber	27,231.97	25,263.31	-	-	-	7,822.72	-	-	-	7,822.72	-	-	34,814,498.62
	Nanas Pineapple	11.49	8.70	-	-	-	288.58	-	-	-	282.33	-	-	886,553.27
	Lada Pepper	6.43	6.24	-	-	40,376.76	-	-	-	38,012.26	-	-	-	836,269.72
	Koko Cocoa	266.95	168.78	-	-	8,040.60	-	-	-	6,881.50	-	-	-	68,397.40
	Buah-Buahan Fruits	646.94	334.71	-	-	-	2,891.89	-	-	-	2,687.05	-	-	19,990,051.12
	Sayur-Sayuran Vegetables	172.64	170.92	-	-	-	1,738.09	-	-	-	1,614.77	-	-	8,169,975.72
	Tanaman Lain Other Crops	32.35	30.92	-	-	-	200.64	-	-	-	185.29	-	-	1,204,077.52
	Ternakan Livestocks	-	-	-	-	2.00	-	57,712.00	332.00	126,000.00	2.00	309.00	126,000.00	598,063.00
Perikanan Fisheries	Perikanan Tangkapan Captured Fisheries	-	-	-	-	-	9.42	-	-	-	9.28	-	-	199,685.00
	Akuakultur Aquaculture	-	-	-	4.13	-	122.26	-	132,800.00	-	122.26	-	132,800.00	1,426,780.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 25.3.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Keningau, 2023
Table 25.3.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Keningau, 2023

Subsektor <i>Subsector</i>	Luas Bertanai <i>Planted Area</i>		Luas Bertuai <i>Harvested Area</i>		(tan metrik)		(biji)		Kuantiti Pengeluaran <i>Production Quantity</i>		(liter)		(meter padu)	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(kg)										
Tanaman <i>Crops</i>	Kelapa Sawit <i>Oil Palm</i>	35,171.91	31,570.15	-	548,538.23		-		-		-		-	
	Getah <i>Rubber</i>	10,150.39	10,150.39	-	8,221.82		-		-		-		-	
	Nanas <i>Pineapple</i>	9.99	7.28	-	252.72		-		-		-		-	
	Buah-Buahan <i>Fruits</i>	80.31	70.79	-	520.78		-		-		-		-	
	Sayur-Sayuran <i>Vegetables</i>	8.61	8.33	-	150.50		-		-		-		-	
Ternakan <i>Livestocks</i>	Tanaman Lain <i>Other Crops</i>	8.36	8.36	-	6.14		-		-		-		-	
		-	-	7.76	-		18,465,000.00		31,635.00		5,980,822.00		-	
Perhutanan & Pembalakan <i>Forestry & Logging</i>		-	-	-	-		-		-		-		13,971.89	

Jadual 25.3.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Keningau, 2023
Table 25.3.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Keningau, 2023

Subsektor Subsector	Kuantiti Jualan Sales Quantity					Nilai Jualan Sales Value	
	(kg)	(tan metrik)	(biji)	(ekor)	(liter)	(meter padu)	(RM)
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	-	548,538.23	-	-	-	459,700,942.57
	Getah Rubber	-	8,221.82	-	-	-	82,218,168.00
	Nanas Pineapple	-	238.05	-	-	-	702,242.19
	Buah-Buahan Fruits	-	514.72	-	-	-	3,528,217.97
	Sayur-Sayuran Vegetables	-	150.37	-	-	-	1,154,321.43
Teranakan Livestocks	Tanaman Lain Other Crops	-	6.14	-	-	-	17,316.24
		7.76	-	17,032,823.00	29,649.00	5,968,706.00	31,735,187.00
Perhutanan & Pembalakan Forestry & Logging		-	-	-	-	13,971.89	6,995,875.40

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:

- Analisa pada 28 Mei 2025
- Aktiviti perhutanan merujuk kepada lokasi tempat kediaman dan pertubuhan. Aktiviti pembalakan merujuk kepada lokasi pembalakan.
- Aktiviti pembalakan adalah termasuk pengeluaran kayu getah, kayu bakau/jaras/ arang-arang dan kayu balak yang mana berbeza dengan laporan Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak yang hanya mengambil kira pengeluaran kayu balak sahaja.
- Aktiviti Perhutanan & Pembalakan dalam kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK) dan/atau luar kawasan HSK tidak tertakluk kepada definisi yang digunakan oleh Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah dan Jabatan Hutan Sarawak.

* Notes:

- Analysis as at 28 May 2025
- Forestry activities refer to the location where the agricultural holder reside and establishment. Logging activities refer to the location of logging.
- Logging activities include the production of rubber wood, mangrove/aras/charcoal and logs, which is different from the reports of the Peninsular Malaysia Forestry Department, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department which only take into account the production of logs.
- Forestry & Logging Activities within Permanent Forest Reserve (PFR) areas and/or outside the PFR areas are not subject to the definitions used by the Forestry Department Peninsular Malaysia, Sabah Forestry Department and Sarawak Forestry Department.

Jadual 25.4.0: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian mengikut Subsektor, Tambunan, 2023
Table 25.4.0: Key Parameters for Agriculture Holding by Subsector, Tambunan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)	
	(Ha)	(Ha)	(Ha)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(tan metrik) (kg)	(biji) (ekor)	(RM)	
Tanaman Crops									
Kelapa Sawit Oil Palm	625.18	584.54	-	-	-	-	-	8,357.85	6,782,118.88
Padi Paddy	432.29	426.57	-	-	-	-	-	914.83	1,041,352.99
Getah Rubber	6,948.94	5,824.45	-	-	-	-	-	4,594.78	25,579,132.82
Nanas Pineapple	49.59	44.34	-	-	-	-	-	1,516.50	4,473,667.81
Lada Pepper	7.52	6.00	-	31,404.89	-	30,033.68	-	-	660,740.95
Koko Cocoa	198.09	138.21	-	6,926.40	-	5,750.50	-	-	57,156.80
Buah-Buahan Fruits	72.76	60.85	-	-	-	-	-	335.81	1,880,194.41
Sayur-Sayuran Vegetables	87.95	84.94	-	-	-	-	-	2,325.96	17,214,179.11
Tanaman Lain Other Crops	85.92	83.18	-	-	-	-	-	529.57	4,259,527.50
Temakan Livestocks	-	-	-	-	11,500.00	-	11,310.00	-	267,212.50
Perikanan Fisheries	-	-	5.17	-	360.00	-	-	6.49	192,653.00
Sumber: Banci Pertanian 2024 Source: Agriculture Census 2024									

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 25.4.1: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Individu mengikut Subsektor, Tambunan, 2023
Table 25.4.1: Key Parameters for Individual Agriculture Holding by Subsector, Tambunan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)		Keluasan Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity (tan metrik) (biji)		Kuantiti Jualan Sales Quantity (tan metrik) (biji)		Nilai Jualan Sales Value (RM)
		(Ha)	(Ha)		(kg)	(ekor)	(kg)	(ekor)	
Tanaman Crops	Kelapa Sawit Oil Palm	478.51	459.45	-	-	-	6,152.07	-	4,882,207.63
	Padi Paddy	432.29	426.57	-	-	-	2,054.07	914.83	1,041,352.99
	Getah Rubber	6,948.94	5,824.45	-	-	-	4,594.78	-	25,579,132.82
	Nanas Pineapple	47.97	43.13	-	-	-	1,505.10	1,474.94	4,351,070.53
	Lada Pepper	7.52	6.00	-	31,404.89	-	-	30,033.68	660,740.95
	Koko Cocoa	198.09	138.21	-	6,926.40	-	-	5,750.50	57,156.80
	Buah-Buahan Fruits	72.76	60.85	-	-	-	374.34	335.81	1,880,194.41
Ternakan Livestocks	Sayur-Sayuran Vegetables	68.17	65.27	-	-	-	881.44	788.29	5,712,542.55
	Tanaman Lain Other Crops	85.92	83.18	-	-	-	552.20	529.57	4,259,527.50
		-	-	-	-	-	-	-	-
Perikanan Fisheries		-	-	-	-	-	-	-	-
	Akuakultur Aquaculture	-	-	5.17	-	360.00	6.60	6.49	192,653.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
 1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
 1. Analysis as at 28 May 2025

Jadual 25.4.2: Parameter Utama bagi Pegangan Pertanian Pertubuhan mengikut Subsektor, Tambunan, 2023
Table 25.4.2: Key Parameters for Establishment Agriculture Holding by Subsector, Tambunan, 2023

Subsektor Subsector	Luas Bertanam Planted Area (Ha)	Luas Bertuai Harvested Area (Ha)	Kuantiti Pengeluaran Production Quantity		Kuantiti Jualan Sales Quantity		Nilai Jualan Sales Value (RM)	
			(tan metrik)	(ekor)	(tan metrik)	(ekor)		
Tanaman Crops								
	Kelapa Sawit Oil Palm	146.67	125.09	2,205.78	-	2,205.78	-	1,899,911.26
	Nanas Pineapple	1.62	1.21	42.12	-	41.56	-	122,597.28
	Sayur-Sayuran Vegetables	19.78	19.67	1,538.32	-	1,537.67	-	11,501,636.56
Ternakan Livestocks								
	-	-	-	10.00	-	10.00	-	12,000.00

Sumber: Banci Pertanian 2024
Source: Agriculture Census 2024

* Nota:
1. Analisa pada 28 Mei 2025

* Notes:
1. Analysis as at 28 May 2025

NOTA TEKNIKAL

Muka Surat ini sengaja dibiarkan kosong

1. PENDAHULUAN

Banci Pertanian 2024 adalah banci keempat dilaksanakan bagi Malaysia. Banci Pertanian telah dilaksanakan pertama kalinya pada tahun 1960 melibatkan negeri-negeri Persekutuan Tanah Melayu dan Sarawak dan diperluaskan ke Sabah pada tahun 1961. Manakala, Banci Pertanian kedua pula telah dilaksanakan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) pada tahun 1977. DOSM dengan kerjasama Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani dan Kementerian Perlindungan dan Komoditi telah melaksanakan banci ketiga pada tahun 2005. Selepas itu, banci tidak dilaksanakan dan penyusunan statistik pertanian dilaksanakan oleh agensi yang berkaitan untuk kegunaan masing-masing. DOSM telah diberi mandat untuk melaksanakan banci pertanian pada tahun 2023 dengan kerjasama agensi Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.

Objektif pelaksanaan Banci Pertanian 2024 adalah untuk mendapatkan stok dan profil sektor pertanian yang komprehensif dan terperinci sehingga ke peringkat geografi terkecil sebagai penanda aras bagi ciri-ciri demografi dan ekonomi dalam penyediaan indikator sektor pertanian. Data banci ini boleh dijadikan sebagai input utama untuk merangka polisi sektor pertanian oleh pelbagai pihak berkepentingan dan sebagai persediaan rangka pensampelan pegangan pertanian untuk survei pertanian pada masa hadapan.

Kerajaan Persekutuan bertanggungjawab untuk melaksanakan banci dan dijalankan mengikut peruntukan yang terkandung dalam Akta Banci 1960 (Disemak-1989). DOSM telah dipertanggungjawabkan untuk menjalankan Banci Pertanian 2024 dengan kerjasama agensi Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri. Tujuan laporan ini ialah untuk membekalkan maklumat utama berkaitan sektor pertanian di peringkat negeri dan daerah pentadbiran di Malaysia.

Operasi pengumpulan data Banci Pertanian 2024 telah dilaksanakan bermula 7 Julai 2024 dan berakhir pada 10 Oktober 2024. Di samping itu, *mopping up* dilaksanakan sehingga 30 Oktober 2024. Banci Pertanian 2024 merupakan satu projek pengumpulan data yang kompleks. Oleh itu, kemungkinan berlakunya ralat liputan dan ralat kandungan tidak dapat dielakkan. Dari segi ralat liputan, sebilangan pegangan pertanian mungkin tertinggal, tersalah hitung atau berlaku duplikasi penghitungan. Ralat kandungan pula berasaskan salah lapor jantina, umur, warganegara, taraf perkahwinan dan kumpulan etnik, serta parameter keluasan bertanam, keluasan bertuai, kuantiti pengeluaran, kuantiti jualan dan nilai jualan. Bagi menganggarkan kedua-dua ralat tersebut, gerak kerja operasi Semakan Kualiti (QC) dan Penilaian Liputan Banci (PLB) dilaksanakan selepas selesai pembancian bermula pada 1 November 2024 sehingga 31 Januari 2025.

2. KAWASAN GEOGRAFI

Banci Pertanian 2024 meliputi semua negeri di Malaysia. Setiap negeri dibahagikan mengikut daerah pentadbiran (DP) masing-masing. Bagi tujuan operasi banci, pegangan pertanian dibahagikan kepada individu dan pertubuhan. Pegangan pertanian individu adalah berasaskan tempat kediaman. Unit pembancian kecil iaitu blok penghitungan (BP) dibentuk yang mengandungi secara puratanya 80 hingga 120 tempat kediaman (TK) dan lebih kurang 80 hingga 120 BP membentuk satu daerah banci (DB). Pembanci bertanggungjawab melaksanakan pembancian ke atas TK yang telah dikenal pasti sebagai TK pertanian. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat TK pertanian yang tidak disenaraikan dalam BP tersebut, pembanci perlu membuat pembancian bagi TK berkenaan. Manakala bagi pegangan pertanian pertubuhan, bancian dijalankan mengikut alamat pertubuhan.

Setiap negeri mempunyai beberapa Daerah Pentadbiran (DP) yang diketuai oleh seorang Timbalan Pesuruhjaya (TP). Penolong Pesuruhjaya (PP) Banci bertanggungjawab menguruskan dan menyelaras kerja operasi banci di DP masing-masing serta dibantu oleh Penguasa Daerah (PD) yang bertanggungjawab memantau di peringkat Daerah Banci (DB). Satu DB dipertanggungjawabkan kepada seorang PD. Walau bagaimanapun, seorang PD boleh dipertanggungjawabkan lebih daripada satu DB. Secara umumnya, seorang penyelia bertanggungjawab menyelia lima pembanci.

Organisasi banci di peringkat negeri dan kawasan geografi untuk tujuan banci adalah seperti berikut:

Jadual 1: Bilangan Industri Mengikut Subsektor Pertanian

SUBSEKTOR/ AKTIVITI	BILANGAN INDUSTRI
PERTANIAN	189
Tanaman	76
Ternakan	27
Perhutanan & Pembalakan	28
Perikanan Tangkapan & Akuakultur	37
Pertanian Campuran	4
Aktiviti Perkhidmatan	17
Pertanian PERKHIDMATAN	8
Aktiviti Ibu Pejabat	8

3. PENDEKATAN BANCİ

3.1 Secara bersemuka - *Paper and Pen Interview (PAPI)*

Pembanci akan melawat TK untuk melakukan proses temu ramah secara bersemuka kepada responden dan mencatatkan maklumat yang diperolehi di dalam borang soal selidik.

3.2 Pendekatan bagi Pegangan Pertanian

- i. Pegangan Pertanian Individu - mengikut tempat tinggal biasa responden; dan
- ii. Pegangan Pertanian Pertubuhan - menggunakan alamat lokasi pertubuhan berada.

3.3 Parameter Banci

Maklumat aktiviti pertanian dikumpul berdasarkan alamat lokasi aktiviti dijalankan bagi tujuan pengeluaran pertanian/ hasil pertanian. Maklumat yang dikumpul adalah merujuk kepada tahun rujukan 2023 iaitu daripada 1 Januari sehingga 31 Disember 2023. Walau bagaimanapun, bagi tujuan pengiraan stok ternakan di bawah subsektor ternakan, bilangan ternakan merujuk kepada Hari Banci iaitu 7 Julai 2024.

4. LIPUTAN BANCİ

Banci ini meliputi individu dan pertubuhan pertanian **merangkumi empat subsektor seperti Tanaman, Ternakan, Perikanan Tangkapan & Akuakultur dan Perhutanan & Pembalakan** yang menjalankan aktiviti pertanian bagi tujuan pengeluaran seperti berikut:

- i. Keseluruhan pengeluaran untuk jualan;
- ii. Tujuan utama pengeluaran untuk jualan dan sampingan untuk kegunaan sendiri; atau
- iii. Tujuan utama pengeluaran untuk kegunaan sendiri dan sampingan untuk jualan.

Pertubuhan pertanian termasuklah yang berdaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM – ROB & ROC), Pihak Berkuasa Tempatan (PBT), *Registrar of Societies* (ROS) dan Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM).

Manakala pegangan pertanian yang **TIDAK DILIPUTI** dalam Banci Pertanian 2024 adalah:

- i. Keseluruhan pengeluaran untuk sara diri (kegunaan sendiri);
- ii. Aktiviti pertanian sebagai hobi (contoh: memancing);
- iii. Rekreasi dalam sektor pertanian;
- iv. Pekerja sektor pertanian; dan
- v. Individu yang memiliki tanah pertanian tetapi tidak mengusahakannya atau disewa/ dipajak kepada pihak lain.

5. LIPUTAN INDUSTRI

Banci Pertanian ini menggunakan Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia (MSIC) 2008, *Version 1.0* (Seksyen A) selaras dengan *International Standard Industrial Classification* (ISIC) *Version 4* yang dikeluarkan oleh United Nations Statistics Division (UNSD). Liputan MSIC 2008 ini telah dikemaskini bagi menyesuaikan liputan seperti berikut:

Jadual 1: Bilangan Industri Mengikut Subsektor Pertanian

SUBSEKTOR/ AKTIVITI	BILANGAN INDUSTRI
PERTANIAN	189
Tanaman	76
Ternakan	27
Perhutanan & Pembalakan	28
Perikanan Tangkapan & Akuakultur	37
Pertanian Campuran	4
Aktiviti Perkhidmatan	17
Pertanian PERKHIDMATAN	8
Aktiviti Ibu Pejabat	8

Kumpulan industri (017) pemburuan, penjeratan dan aktiviti perkhidmatan berkaitan tidak diliputi dalam Banci Pertanian 2024.

6. SUMBER RANGKA

Sumber maklumat utama statistik isi rumah adalah daripada *Malaysia Statistical Address Register* (MSAR), manakala senarai pertubuhan pula daripada *Malaysia Statistical Business Register* (MSBR). MSAR adalah senarai tempat kediaman (TK) di Malaysia,

manakala MSBR adalah senarai pertubuhan/ perusahaan yang beroperasi di Malaysia yang merangkumi Daftar Syarikat (ROC), Daftar Perniagaan (ROS) dan Perkongsian

Liabiliti Terhad (LLP) yang berdaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) serta pertubuhan yang berdaftar dengan pihak berkuasa tempatan dan badan profesional. Senarai di MSAR dan MSBR dikemaskini secara berkala berdasarkan survei dan bancian yang dijalankan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) dan sumber data pentadbiran daripada agensi lain.

Sumber utama data pentadbiran adalah daripada SSM. Selain itu, DOSM juga bekerjasama untuk mendapatkan maklumat terkini daripada agensi lain seperti Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP), Jabatan Kastam Diraja Malaysia, Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN), Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO),

Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM), Kementerian Perladangan dan Komoditi (KPK), Jabatan Perhutanan Semenanjung Malaysia, Jabatan Perhutanan Sabah, Jabatan Hutan Sarawak, pihak berkuasa tempatan dan badan profesional. Senarai dikemaskini untuk mengambil kira pertubuhan baharu dan merekod sebarang perubahan yang berlaku kepada pertubuhan tersebut seperti tutup, tidak beroperasi, perubahan jenis aktiviti dan lokasi/ alamat pos bagi memastikan maklumat yang terdapat dalam rangka adalah yang terkini.

7. KONSEP DAN DEFINISI

Konsep dan definisi dalam pelaksanaan Banci Pertanian 2024 berasaskan syor *International Recommendations for Industrial Statistics, United Nations Statistical Division, Statistical Papers, Series M No. 90, United Nations, New York, 2009* dan *Food and Agriculture Organization (FAO)*. Konsep dan definisi yang seragam membolehkan perbandingan data dibuat di peringkat antarabangsa.

7.1 Takrif Pertanian

Pertanian merangkumi aktiviti penanaman, pemeliharaan dan penternakan haiwan dan pengeluaran produk haiwan, penebangan kayu balak dan tanaman lain, serta perikanan tangkapan dan akuakultur termasuk penggunaan sumber semulajadi tumbuh-tumbuhan dan haiwan (MSIC 2008, kemaskini 2024). Terdapat empat subsektor iaitu tanaman, ternakan, perhutanan & pembalakan dan perikanan.

- 7.1.1 Tanaman** merujuk kepada penanaman dan pengeluaran produk tanaman termasuk pertanian organik. Tanaman juga meliputi penanaman tanaman tidak kekal dan kekal merangkumi penanaman tumbuh- tumbuhan untuk tujuan pengeluaran benih.
- 7.1.2 Ternakan** merujuk kepada binatang atau unggas yang dipelihara untuk tujuan komersil dan pembiakbakaan. Pengeluaran ternakan termasuk penternakan (ladang) dan pembiakan semua haiwan serta pengeluaran daripada hasil ternakan seperti telur, susu, madu dan sebagainya;
- 7.1.3 Perikanan tangkapan** merujuk kepada aktiviti penangkapan, pemungutan dan pengumpulan organisma hidupan akuatik liar seperti ikan, moluska dan krustasia, termasuk tumbuhan yang terdapat di perairan air tawar atau air masin bagi tujuan komersial;
- 7.1.4 Akuakultur** merujuk kepada proses pengeluaran yang melibatkan pengkulturan (termasuk tuaian) organisma akuatik (ikan, moluska, krustasia, tumbuhan, buaya, aligator dan amfibia) menggunakan teknik yang direka bentuk untuk meningkatkan pengeluaran organisma tersebut melebihi kapasiti persekitaran semulajadi (contoh: stok biasa, pemberian makanan dan perlindungan dari pemangsa). Ia terdiri daripada empat jenis iaitu air payau, air tawar, ikan hiasan dan baka & benih; dan
- 7.1.5 Perhutanan dan pembalakan** termasuk pengeluaran kayu balak untuk industri berasaskan kayu, meliputi pengestrakan dan pengumpulan produk hutan bukan kayu yang tumbuh liar. Selain pengeluaran kayu balak, aktiviti perhutanan yang menghasilkan produk melalui proses minima seperti kayu api, kayu arang, reja kayu dan kayu balak yang digunakan dalam bentuk yang belum diproses. Aktiviti ini boleh dijalankan dalam hutan asli dan ladang hutan. Ia juga termasuk sebahagian daripada aktiviti operasi perhutanan berdasarkan bayaran atau secara kontrak.

7.2 Pegangan Pertanian

Pegangan Pertanian secara ideal ditakrifkan sebagai satu unit ekonomi yang bergiat di bawah satu hak milik atau penguasaan tunggal untuk tujuan pengeluaran

pertanian tanpa mengambil kira hak milik, taraf sah atau saiz tanah. Pegangan Pertanian terdiri daripada **dua kategori** iaitu **individu** dan **pertubuhan perniagaan**. Maklumat untuk profil pegangan pertanian merujuk kepada lokasi tempat kediaman atau lokasi pertubuhan perniagaan.

7.3 Pegangan Pertanian Individu adalah seseorang yang menjalankan aktiviti sebagai pengusaha bagi tujuan pengeluaran tanaman, ternakan, perikanan, akuakultur dan/ atau pembalakan & perhutanan. Contoh, pengusaha yang menjalankan aktiviti pertanian adalah seperti berikut:

- i. Petani/ Peladang/ Pesawah - individu yang mengusahakan tanaman padi, buah-buahan, sayur-sayuran, tanaman ladang (kelapa sawit, getah, koko, kelapa, nanas dan lada) dan tanaman lain.
- ii. Nelayan - individu yang mendapat pendapatan melalui aktiviti menangkap ikan di laut, tasik atau di sungai. Nelayan terdiri daripada tekong dan pemilik (tidak termasuk awak-awak).
- iii. Penternak akuakultur - individu yang mengusahakan aktiviti akuakultur untuk tujuan komersial. Aktiviti akuakultur merujuk kepada proses
- iv. pengeluaran yang melibatkan pengkulturan termasuk tuaian organisma akuatik (ikan, moluska, krustasia, tumbuhan, buaya, aligator dan amfibia) menggunakan teknik yang direkabentuk untuk meningkatkan pengeluaran organisma tersebut melebihi kapasiti persekitaran semulajadi (sebagai contoh, stok biasa, pemberian makanan dan perlindungan daripada pemangsa).
- v. Penternak - individu yang memiliki, memelihara dan/ atau membiak ternakan untuk tujuan komersial seperti unggas, lembu termasuk hasil ternakan seperti telur, susu, madu dan sebagainya.

7.4 Pertubuhan Perniagaan ditakrifkan sebagai:

“Satu unit ekonomi yang bergiat di bawah satu hak milik atau penguasaan tunggal, iaitu di bawah satu entiti yang sah yang menjalankan satu atau beberapa aktiviti di suatu tempat/ lokasi fizikal”. Setiap pertubuhan dikelaskan mengikut industri berdasarkan aktiviti utama dan bukannya mengikut aktiviti syarikat induk.

Setiap cawangan organisasi yang mempunyai beberapa cawangan di lokasi berlainan dari segi konsep dianggap sebagai pertubuhan yang berlainan. Pertubuhan berkenaan diminta memberikan penyata yang berasingan bagi setiap kegiatannya dari segi nilai. Walau bagaimanapun, dari segi praktis akaun biasanya disediakan secara berpusat kerana kesukaran untuk memperoleh data yang berasingan bagi setiap unit atau cawangan. Entiti atau ‘enterprise’ ini akan dianggap sebagai satu unit pelapor dan dibenarkan mengemukakan soal selidik yang menggabungkan semua unit atau cawangannya.

Dalam penyusunan parameter pertanian, pertubuhan pertanian dirujuk sebagai pegangan pertanian pertubuhan dan boleh terdiri daripada syarikat; badan bukan kerajaan (NGO); institusi seperti masjid, sekolah dan penjara; persatuan yang menjalankan aktiviti pertanian bagi tujuan jualan.

8. TAHUN BANCİ

Tahun banci adalah merujuk kepada tahun pelaksanaan banci. Banci Pertanian dilaksanakan pada **tahun 2024**.

9. TAHUN RUJUKAN

Tahun rujukan bagi maklumat yang dikumpul dalam banci ini merujuk kepada tahun rujukan aktiviti pertanian mengikut tahun takwim iaitu **tahun 2023**. Pertubuhan yang mempunyai tahun kewangan yang berbeza daripada tahun takwim perlu menyediakan laporan mengikut tahun perakaunan atau kewangan yang meliputi sekurang-kurangnya enam bulan dalam tahun rujukan.

10. UNIT PELAPOR

Unit pelapor bagi Banci Pertanian 2024 adalah **pegangan pertanian individu** dan **pegangan pertanian pertubuhan** yang menjalankan aktiviti pertanian.

11. PEMBAHAGIAN ZON SABAH

Untuk tujuan penjadualan dan analisis, klasifikasi pembahagian Zon Sabah adalah berasaskan klasifikasi seperti berikut:

Pantai Barat Selatan : Kota Kinabalu, Tuaran, Penampang, Papar, Putatan

Pantai Barat Utara : Ranau, Kota Belud, Kudat, Kota Marudu, Pitas

Pantai Timur Selatan : Tawau, Lahad Datu, Semporna, Kunak, Kalabakan

Pantai Timur Utara : Sandakan, Kinabatangan, Beluran, Tongod, Telupid

Pedalaman Selatan : Beaufort, Kuala Penyu, Sipitang, Membakut

Pedalaman Utara : Tenom, Nabawan, Keningau, Tambunan

12. LOKASI PEGANGAN PERTANIAN

Lokasi pegangan pertanian merujuk kepada lokasi tempat kediaman pegangan pertanian individu berdasarkan kepada tempat kediaman biasa, manakala bagi pegangan pertanian pertubuhan berdasarkan alamat pertubuhan berada berdasarkan pendaftaran syarikat.

13. LOKASI AKTIVITI

Lokasi aktiviti merujuk kepada lokasi aktiviti pertanian dijalankan. Satu pegangan pertanian individu atau pegangan pertanian pertubuhan boleh menjalankan satu/ lebih aktiviti pertanian di lokasi yang sama atau di lokasi yang berlainan.

14. KELUASAN BERTANAM

Luas Bertanam sesuatu tanaman adalah berasaskan kepada Luas Bertanam Tanaman Setara (CHE). Luas Bertanam Tanaman Setara untuk tanaman kekal diperolehi melalui pengiraan jumlah bilangan pokok di dalam sesuatu lot dibahagikan dengan bilangan pokok yang disyorkan sehektar bagi tanaman tersebut. Bagi tanaman jangka pendek, Luas Bertanam Tanaman Setara ialah jumlah luas bertanam yang ditanam beberapa kali setahun di atas kawasan yang sama. Luas Bertanam tanaman merangkumi semua kawasan pertanian di Malaysia termasuk di sektor pekebun kecil (individu dan kelompok), estet seperti FELDA, FELCRA, RISDA, Rancangan Negeri, Jabatan/ Agensi Kerajaan dan lain-lain skim pembangunan pertanian.

15. KELUASAN BERTUAI

Keluasan bertuai menggunakan konsep yang sama dengan Luas Berhasil Tanaman Setara (CHE). Luas Berhasil Tanaman Setara untuk tanaman kekal diperolehi melalui pengiraan jumlah bilangan pokok yang di tuai di dalam sesuatu lot dibahagikan dengan bilangan pokok yang disyorkan sehektar bagi tanaman tersebut. Bagi tanaman jangka pendek, Luas Berhasil Tanaman Setara ialah jumlah luas berhasil yang dituai beberapa kali setahun di atas kawasan yang sama. Luas berhasil tanaman merangkumi semua kawasan pertanian di Malaysia termasuk di sektor pekebun kecil (individu dan kelompok), estet seperti FELDA, FELCRA, RISDA, Rancangan Negeri, Jabatan/ Agensi Kerajaan dan lain-lain skim pembangunan pertanian.

16. KELUASAN TERNAKAN AKUAKULTUR

Keluasan ternakan akuakultur merujuk kepada luas kawasan yang digunakan untuk ternakan (*effective area*) mengikut jenis sistem ternakan bagi hidupan akuatik seperti ikan, udang dan moluska. Di Malaysia, jenis sistem ternakan akuakultur boleh dilakukan dalam pelbagai bentuk seperti kolam tanah, kolam konkrit, tangki, sangkar, kandang, hatcheri/ nurseri, rumpai laut, tumbuhan akuatik, kerang-kerangan dan lain-lain.

17. KUANTITI PENGELUARAN

Kuantiti pengeluaran merujuk kepada jumlah pengeluaran aktiviti pertanian yang boleh dikeluarkan untuk tujuan jualan. Kuantiti pengeluaran juga merujuk kepada kuantiti yang rosak selepas dikeluarkan tetapi belum dijual/ diproses/ diguna sendiri, digunakan untuk proses menjadi hasil pertanian dan kegunaan sendiri individu/ pertubuhan.

17.1 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Tanaman

Merujuk kepada jumlah pengeluaran aktiviti tanaman kekal dan tidak kekal. Tanaman kekal merujuk kepada aktiviti tanaman yang melibatkan tempoh masa yang lebih panjang dan boleh menghasilkan hasil sepanjang tahun atau untuk beberapa tahun. Jenis tanaman adalah dalam bentuk komoditi, seperti kelapa sawit, getah, koko, lada dan kelapa. Tanaman tidak kekal merujuk kepada aktiviti tanaman yang melibatkan tempoh masa yang pendek dan hanya satu atau dua musim sahaja. Jenis tanaman adalah seperti sayur sayuran dan aktiviti tanaman industri.

17.2 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Ternakan

Merujuk kepada bilangan yang dikeluarkan daripada aktiviti ternakan termasuk kuantiti ternakan atau hasilan ternakan yang rugi, kuantiti untuk diproses, kuantiti untuk kegunaan sendiri dan kuantiti yang dijual. Kuantiti pengeluaran meliputi binatang yang digunakan untuk tujuan sembelihan, baka dan ternakan belum matang seperti anak ayam/ kambing/ lembu untuk peliharaan; kuantiti hasilan ternakan seperti telur, susu segar, madu dan sarang burung.

17.3 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Perikanan Tangkapan

Merujuk kepada kuantiti bagi jumlah tangkapan/ pendaratan ikan.

17.4 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Akuakultur

Merujuk kepada jumlah pengeluaran akuakultur.

17.5 Kuantiti Pengeluaran Subsektor Perhutanan dan Pembalakan

Merujuk kepada kuantiti pengeluaran aktiviti pengusaha hasil hutan yang diukur dalam unit kilogram bagi pengeluaran hasil hutan bukan kayu yang tumbuh liar seperti pengumpulan rotan, buluh; pemungutan sarang burung; pengumpulan pokok sagu liar; dan pengumpulan produk hutan bukan kayu seperti damar, buah berangan, buah kerdas, buah keranji, petai, daun bertam, daun nipah, daun kajang, minyak keruing, lilin lebah dan madu, nira, pucuk midin, rebung dan lain-lain. Manakala bagi pengeluaran aktiviti berasaskan kayu merujuk kepada pengeluaran kayu balak; pengeluaran arang kayu dalam hutan yang menggunakan kaedah tradisional; pembalakan kayu getah; dan ladang hutan/ nurseri yang diukur dalam unit meter padu.

18. KUANTITI JUALAN

Kuantiti jualan adalah kuantiti pengeluaran daripada aktiviti pertanian yang digunakan untuk tujuan jualan dan nilainya kurang atau sama dengan kuantiti pengeluaran.

19. NILAI JUALAN

Nilai jualan merujuk kepada jumlah pendapatan yang diperoleh daripada jualan aktiviti pertanian berdasarkan kuantiti dan harga semasa penjualan tersebut dilaksanakan:

Nilai Jualan = Kuantiti Jualan x Harga Semasa.

20. KLASIFIKASI PENJADUALAN

Bagi subsektor Ternakan, kategori penjadualan dikelaskan seperti berikut:

20.1 Lembu/ Kerbau

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan lembu dan ternakan kerbau;

20.2 Kambing/ Bebiri

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan kambing dan ternakan bebiri;

20.3 Babi

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan babi;

20.4 Ayam/ Itik

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan ayam dan ternakan itik;

20.5 Lain-lain Ternakan

Melibatkan aktiviti penternakan ternakan alpaca, anak ayam, angsa, anjing, arnab, ayam belanda, ayam hiasan, ayam mutiara, ayam selasih, biawak, black soldier fly larva, buaya, burung, cacing, capybara, cengkerik, dhab, gecko, hamster, iguana, kala jengking, kancil, kera, koloni kelulut, kucing, kuda, kura-kura, landak, lipas, monyet, pelanduk, puyuh, rusa, tikus, tupai, ular, ulat, unta dan wallaby;

20.6 Telur Ayam/ Itik

Melibatkan aktiviti penjualan hasil ternakan telur ayam dan telur itik;

20.7 Susu Segar

Melibatkan aktiviti penjualan hasil ternakan susu lembu, susu kambing dan susu kerbau; dan

20.8 Lain-lain Hasil Ternakan

Melibatkan aktiviti penjualan hasil ternakan telur angsa, telur puyuh, telur burung, sarang burung walet dan madu/ kelulut.

21. KEWARGANEGARAAN

Maklumat berkaitan kewarganegaraan adalah berdasar kepada pengenalan diri atau jawapan yang diberi oleh responden.

Maklumat kewarganegaraan harus digunakan dengan berhati-hati kerana ianya tertakluk kepada ralat kandungan dan liputan terutamanya bagi bukan warganegara.

22. KUMPULAN ETNIK

Untuk tujuan penjadualan dan analisis, klasifikasi kumpulan etnik adalah berasaskan klasifikasi seperti berikut:

Warganegara Malaysia
Bumiputera
Cina
India
Lain-lain

Maklumat kumpulan etnik termasuk kewarganegaraan yang dikutip semasa banci adalah berdasarkan kepada perakuan responden dan tidak merujuk kepada sebarang dokumen rasmi.

23. KUMPULAN UMUR

Umur adalah berdasarkan hari lahir terakhir pada hari lawatan. Untuk tujuan penjadualan dan analisis, klasifikasi kumpulan umur adalah seperti berikut:

- i. 15 – 30 tahun;
- ii. 31 – 45 tahun;
- iii. 46 – 59 tahun; dan
- iv. 60 tahun dan ke atas.

24. SIJIL TERTINGGI DIPEROLEH

Individu dikategorikan mengikut tahap kelayakan tertinggi kepada empat peringkat iaitu **Tertiari, Menengah, Rendah dan Tiada Sijil**. Tahap Tertiari melibatkan pemegang ijazah kedoktoran (PhD), ijazah, diploma lanjutan, serta sijil kemahiran teknikal (TVET) dari institusi diiktiraf. Tahap Menengah merangkumi mereka yang memiliki STPM atau SPM/ SPM(V) atau setaraf. Tahap Rendah pula terdiri daripada individu dengan kelulusan di bawah SPM, manakala Tiada Sijil merujuk kepada mereka tanpa sebarang kelulusan rasmi. Sijil tertinggi diperoleh merujuk kepada sijil pendidikan tertinggi diperoleh seperti berikut:

i. Doktor Falsafah (PhD)

Merujuk kepada ijazah kedoktoran yang diperoleh daripada institusi pengajian tinggi awam (IPTA) dan swasta (IPTS) di dalam dan luar negara yang diiktiraf.

ii. Ijazah/ Diploma Lanjutan/ Sarjana

Merujuk kepada Ijazah Sarjana Muda, Diploma Lanjutan, Diploma/ Sijil Pasca Ijazah, Diploma/ Sijil daripada badan profesional atau yang setaraf dengannya yang diperoleh dari IPTA dan IPTS di dalam dan luar negara yang diiktiraf. Contoh, Diploma lanjutan, Diploma Sebaran Am dan kelulusan setaraf dengan ijazah seperti:

- a. Diploma/ sijil pasca ijazah; dan
- b. Diploma/ sijil dari badan professional.

iii. Diploma Politeknik/ Universiti atau yang setaraf

Merujuk kepada diploma yang diperoleh dari politeknik, universiti, kolej atau yang setaraf. Contoh, Diploma Kejururawatan, Diploma Perguruan, Diploma Kesihatan Bersekutu, Diploma Perancang Bandar dan Ukur, Diploma Senibina, Diploma Sains Komputer & Teknologi Maklumat dan Diploma Pengajian Perniagaan.

iv. Diploma/ Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal (TVET)

Merujuk kepada Diploma atau Diploma Lanjutan atau *Higher National Diploma* (HND) bagi kemahiran khusus dan teknikal yang diperoleh daripada institusi latihan yang diiktiraf oleh badan-badan tertentu seperti Majlis Latihan Vokasional

Kebangsaan/ Jabatan Pembangunan Kemahiran (Diploma Kemahiran Malaysia, Diploma Lanjutan Kemahiran Malaysia), Majlis Latihan Pertanian Kebangsaan

(NATC), Majlis Amanah Rakyat (MARA) dan LCCI (Tahap 3 dan 4). Contoh, Diploma atau Diploma Lanjutan atau HND bagi kemahiran khusus dan teknikal yang diperoleh daripada Kolej Kemahiran Tinggi MARA (KKTm), Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara (IKTBN), Advanced Technology Training Centre (ADTEC), State Skill Development Centre (TATI, PSDC, NSSDC, KISMEC, PUSPATRI dan lain-lain) dan kolej swasta yang berkenaan.

v. Sijil Politeknik/ Universiti/ Badan-Badan yang memberi pengiktirafan atau yang setaraf

Merujuk kepada sijil yang diperoleh daripada politeknik, universiti, kolej, badan yang memberi pengiktirafan contoh, *Construction Industry Development Board* (CIDB) atau yang setaraf. Contoh sijil, Sijil Kejururawatan, Sijil Perguruan, Sijil Kesihatan Bersekutu, Sijil Perancang Bandar dan Ukur, Sijil Senibina, Sijil Sains Komputer & Teknologi Maklumat dan Sijil Pengajian Perniagaan.

vi. Sijil kemahiran khusus atau teknikal (TVET)

Merujuk kepada sijil kemahiran khusus dan teknikal yang diperoleh dari institusi latihan yang diiktiraf oleh badan-badan tertentu seperti Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), Majlis Latihan Vokasional Kebangsaan (MLVK)/Jabatan Pembangunan Kemahiran (Sijil Kemahiran Malaysia (SKM) Tahap 1 hingga 3), Majlis Latihan Pertanian Kebangsaan (NATC), Institut Pertanian, Majlis Amanah Rakyat (MARA) dan LCCI (Tahap 2). Contoh, sijil kemahiran khusus dan teknikal

yang diperoleh dari Institut Kemahiran Mara (IKM), Institut Pertanian, Institut Kemahiran Belia Negara (IKBN), Institut Latihan Perindustrian (ILP), Kolej Komuniti, *State Skill Development Centre* contoh, TATI, PSDC, NSSDC, KISMEC, PUSPATRI dan lain-lain atau kolej swasta yang berkenaan. Kategori ini tidak termasuk sijil yang diperoleh daripada GIAT MARA, politeknik, universiti atau yang setaraf.

vii. Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia (STPM) atau yang setaraf

Merujuk kepada sijil yang dikeluarkan oleh Kolej Komuniti, Politeknik, Institut Latihan Perindustrian, Institut Kemahiran Belia Negara, Kolej Swasta serta agensi lain yang mengkhusus kepada Pendidikan dan TVET.

viii. Sijil Pelajaran Malaysia (SPM)/ SPM (V) atau yang setaraf

Merujuk kepada kelayakan SPM/ SPM(V)/ MCE atau peperiksaan setaraf dengannya seperti GCE 'O' Level.

ix. Di bawah taraf kelulusan SPM/ SPM (V)

Merujuk kepada kelayakan seperti PMR/ SRP/ LCE, tamat sekolah rendah atau di bawah taraf kelulusan yang dinyatakan.

x. Tiada sijil

Tiada sijil yang diperoleh.

25. PRODUKTIVITI TANAMAN

Produktiviti tanaman ditakrifkan sebagai hasil tuaian tanaman bagi setiap unit keluasan tanah yang diusahakan.

26. SIMBOL DAN SINGKATAN

-	: tiada data
0	: nilai kurang daripada 0.5
0.0	: nilai kurang daripada 0.05
≠	: tidak sama dengan
n.a.	: tidak berkenaan
&	: dan
%	: peratus
dll	: dan lain-lain
RM	: Ringgit Malaysia
t.t.t.l	: tidak terkelas di tempat lain
W.P.	: Wilayah Persekutuan
ha	: hektar
kg	: kilogram
mm	: milimeter
cm	: sentimeter
m ²	: meter persegi
m ³	: meter padu
mt	: tan metrik
samb.	: sambungan
NGO	: Badan Bukan Kerajaan
BP	: Blok Penghitungan
CIDB	: <i>Construction Industry Development Board</i>
DB	: Daerah Banci
DP	: Daerah Pentadbiran
ROS	: Daftar Perniagaan
ROC	: Daftar Syarikat
TVET	: Diploma/ Diploma Lanjutan dalam kemahiran khusus atau teknikal

PhD	: Doktor Falsafah
FELDA	: <i>The Federal Land Development Authority</i>
FELCRA	: Lembaga Pemulihan dan Penyatuan Tanah Persekutuan
FAO	: <i>Food and Agriculture Organization</i>
HND	: <i>Higher National Diploma</i>
IPTA	: Institusi Pengajian Tinggi Awam
IPTS	: Institusi Pengajian Tinggi Swasta
IKTBN	: Institut Kemahiran Tinggi Belia Negara
DOSM	: Jabatan Perangkaan Malaysia
KPM	: Kementerian Pendidikan Malaysia
KPK	: Kementerian Perlindungan dan Komoditi
KPKM	: Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan
KKTM	: Kolej Kemahiran Tinggi MARA
KWSP	: Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
LHDN	: Lembaga Hasil Dalam Negeri
CHE	: Luas Bertanam Tanaman Setara
MARA	: Majlis Amanah Rakyat
MSAR	: <i>Malaysia Statistical Address Register</i>
MSBR	: <i>Malaysia Statistical Business Register</i>
PAPI	: <i>Paper and Pen Interview</i>
PD	: Penguasa Daerah
PLB	: Penilaian Liputan Banci
PP	: Penolong Pesuruhjaya
LLP	: Perkongsian Liabiliti Terhad
PERKESO	: Pertubuhan Keselamatan Sosial
MSIC	: Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia
PBT	: Pihak Berkuasa Tempatan
PMR	: Penilaian Menengah Rendah

ROS	:	<i>Registrar of Societies</i>
RISDA	:	<i>Rubber Industry Smallholders Development Authority</i>
QC	:	Semakan Kualiti
SPM	:	Sijil Pelajaran Malaysia
STPM	:	Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia
SKM	:	Suruhanjaya Koperasi Malaysia
SSM	:	Suruhanjaya Syarikat Malaysia
TK	:	Tempat Kediaman
TP	:	Timbalan Pesuruhjaya
UNSD	:	United Nations Statistics Division

LAMPIRAN

Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia, 2024 - Sektor Pertanian

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
011	Penanaman tanaman tidak kekal		
	01111	Penanaman jagung manis⁽¹⁾	01111
	01112	Penanaman tanaman kekacang⁽²⁾	01112
	01113	Penanaman kacang tanah	01113
	01119	Penanaman bijian berminyak dan bijirin lain t.t.t.l⁽³⁾	01113
	01120	Penanaman padi	01120
	01131	Penanaman sawit	01131
	01132	Penanaman bayam	01132
	01133	Penanaman tembikai⁽⁶⁾	01133
	01134	Penanaman cendawan dan truffles	01134
	01135	Penanaman timun	01135
	01136	Penanaman terung	01136
	01137	Penanaman kobis	01137
	01138	Penanaman tomato	01138
	01139	Penanaman sayur-sayuran dan ubi lain t.t.t.l⁽¹⁾	-
	01140	Penanaman tebu	01140
	01150	Penanaman tembakau	01150
	01161	Penanaman kenaf	-
	01169	Penanaman tanaman berserat lain t.t.t.l	-
	01191	Penanaman bunga	01191
	01192	Penanaman biji benih bunga	01192
	01193	Penanaman sagu (rumbia)	01193
	01194	Penanaman tumbuhan untuk makanan ternakan	-
	01195	Penanaman pengeluaran keratan bunga dan kudup bunga	-
	01199	Penanaman tanaman bukan kekal lain t.t.t.l..	01199

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
012	Penanaman tanaman kekal		
01210	Penanaman anggur⁽¹⁾		01210
01221	Penanaman pisang		01221
01222	Penanaman mangga		01222
01223	Penanaman durian		01223
01224	Penanaman rambutan		01224
01225	Penanaman belimbing		01225
01226	Penanaman betik		01226
01227	Penanaman nanas		01227
01228	Penanaman buah naga		01228
01229	Penanaman buah-buahan tropika dan subtropika lain t.t.t.l.⁽²⁾		01229
01231	Penanaman limau bali		01231
01232	Penanaman lemon		01232
01233	Penanaman limau manis (buah)		01233
01234	Penanaman limau (rempah)		-
01239	Penanaman buah-buahan sitrus lain t.t.t.l.		01239
01241	Penanaman jambu batu		01241
01249	Penanaman buah-buahan delima dan berbiji lain t.t.t.l.		01249
01251	Penanaman buah strawberi		01251
01252	Penanaman buah beri lain⁽²⁾		01252
01253	Penanaman kekacang yang boleh dimakan⁽³⁾		01253
01254	Penanaman biji benih buah-buahan		01254
01261	Penanaman kelapa sawit (estet)		01261
01262	Penanaman kelapa sawit (kebun kecil)		01262
01263	Penanaman kelapa (estet dan kebun kecil)		01263

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	01269	Penanaman buah-buah lain untuk minyak t.t.t.l.	01269
	01271	Penanaman kopi	01271
	01272	Penanaman teh	01272
	01273	Penanaman koko	01273
	01279	Penanaman tanaman minuman lain t.t.t.l	01279
	01281	Penanaman lada hitam (piper nigrum)	01281
	01282	Penanaman cili dan lada (lada benggala spp.)	01282
	01283	Penanaman pokok serai⁽¹⁾	01283
	01284	Penanaman halia	01284
	01285	Penanaman tanaman yang digunakan terutamanya untuk penghasilan minyak wangi, untuk farmasi atau untuk racun serangga, kulat atau untuk tujuan yang seumpamanya.⁽²⁾	01285
	01286	Penanaman pokok petai	-
	01287	Penanaman sacha inchi	-
	01288	Penanaman ketum⁽³⁾	-
	01289	Penanaman tanaman rempah ratus dan aromatik lain t.t.t.l.⁽⁴⁾	01289
	01291	Penanaman pokok getah (estet)	01291
	01292	Penanaman pokok getah (kebun kecil)	01292
	01293	Penanaman pokok untuk pengekstrakan sap⁽⁵⁾	01293
	01294	Penanaman pokok nipah	01294
	01295	Penanaman pokok pinang	01295
	01296	Penanaman pokok roselle	01296
	01299	Penanaman tanaman kekal lain t.t.t.l.⁽⁶⁾	01299
013	Pembiakan tumbuhan		
	01301	Penanaman tumbuhan sebagai tanaman	01301
	01302	Penanaman tumbuhan untuk tujuan hiasan⁽²⁾	01302

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	01303	Penanaman tumbuhan untuk bebawang, ubi dan akar; keratan dan slips; cendawan	01303
	01304	Operasi tapak semaian pokok (nurseries) ⁽³⁾	01304
014	Pengeluaran ternakan		
	01411	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran lembu	01411
	01412	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran kerbau	01412
	01413	Pengeluaran susu segar daripada lembu atau kerbau	01413
	01420	Penternakan dan pembiakan kuda, keldai, baghal atau <i>hinnes</i>	01420
	01430	Penternakan dan pembiakan unta (<i>dromedary</i>) dan camelid	01430
	01441	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran kambing	01441
	01442	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran biri-biri	01442
	01443	Pengeluaran susu segar kambing atau biri-biri	01443
	01444	Pengeluaran bulu belum proses	01443
	01450	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran babi	01450
	01461	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran ayam pedaging	01461
	01462	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran ayam penelur	01462
	01463	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran itik	01463
	01464	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran burung puyuh ⁽¹⁾	01464
	01465	Penternakan dan pembiakan unggas lain t.t.t.l. ⁽²⁾	01465
	01466	Pengeluaran telur ayam	01466
	01467	Pengeluaran telur itik	01467
	01468	Pengeluaran telur unggas lain t.t.t.l. ⁽³⁾	01468
	01469	Operasi penetasan unggas	01469

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	01491	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran arnab	01491
	01492	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran burung	01492
	01493	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran siput, ulat dan cacing	01493
	01494	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran serangga⁽⁶⁾	01494
	01495	Penternakan, pembiakan dan pengeluaran hasil madu (Apikultur dan Meliponikultur)	01495
	01496	Penternakan dan pembiakan haiwan peliharaan⁽⁷⁾	01496
	01497	Penternakan dan pembiakan burung walet	01497
	01498	Pengeluaran kulit berbulu, kulit burung atau reptilia dari operasi ladang ternakan⁽⁹⁾	01492
	01499	Penternakan pelbagai/haiwan lain t.t.t.l.⁽¹⁰⁾	01499
015	Pertanian campuran		
	01501	Pertanian campuran (tanaman, ternakan dan perikanan)	-
	01502	Pertanian campuran (tanaman dan ternakan)⁽¹⁾	-
	01503	Pertanian campuran (tanaman dan perikanan)⁽²⁾	-
	01504	Pertanian campuran (ternakan dan perikanan)⁽²⁾	-
016	Aktiviti sokongan pertanian dan aktiviti tanaman selepas tuaian		
	01611	Aktiviti perkhidmatan penjagaan dan penyelenggaraan landskap nurseri	-
	01612	Aktiviti perkhidmatan penanaman dan penuaian	-
	01613	Aktiviti perkhidmatan merumput dan kawalan Lalang	-
	01614	Aktiviti perkhidmatan menebang dan membersihkan tanah	-
	01615	Aktiviti perkhidmatan merawat dan mengawal penyakit	-
	01616	Aktiviti perkhidmatan menyelenggara infrastruktur	-

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	01617	Aktiviti perkhidmatan menyelenggara tempat/ peralatan jentera dan kelengkapan untuk penanaman	-
	01621	Aktiviti merawat dan mengawal penyakit	-
	01622	Penyelenggaraan infrastruktur	-
	01623	Penyelenggaraan kawasan dan peralatan ternakan	-
	01629	Aktiviti sokongan ternakan lain t.t.t.l.	-
	01631	Penyediaan tanaman untuk pasaran utama⁽²⁾	01631
	01632	Penyediaan daun tembakau⁽³⁾	01632
	01633	Penyediaan biji koko	01633
	01634	Menjemur sayur-sayuran dan buah-buahan	01634
	01639	Aktiviti tanaman selepas tuaian lain t.t.t.l.	-
	01640	Pemprosesan benih untuk pembiakan	01640
017	Pemburuan, penjeratan dan aktiviti perkhidmatan berkaitan		
	01701	Pemburuan dan penjeratan haiwan secara komersial	01701
	01702	Penangkapan haiwan (hidup atau mati)⁽²⁾	01702
021	Silvikultur dan aktiviti perhutanan lain		
	02101	Silvikultur, restorasi dan pemuliharaan hutan darat.	02101
	02102	Silvikultur, restorasi dan pemuliharaan hutan paya bakau serta persisiran pantai	02102
	02103	Silvikultur, restorasi dan pemuliharaan hutan paya gambut	02103
	02104	Bekalan sumber bahan tanaman perhutanan	02104
	02105	Operasi tapak semaian pokok hutan dan pokok ladang hutan⁽²⁾	02105
	02106	Pengumpulan maklumat bagi kawasan pemeliharaan hutan asli	-
	02107	Ladang hutan	02105
	02109	Silvikultur, restorasi, pemuliharaan hutan dan aktiviti perhutanan lain t.t.t.l	-

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
022	Pembalakan		
	02201	Pengusahasian hutan darat asli secara berkekalan (<i>selective management system</i>)	02201
	02202	Pengusahasian hutan paya laut	02202
	02203	Pengusahasian hutan paya gambut	02203
	02204	Pengusahasian hutan bagi tujuan pembangunan	02204
	02205	Penjarangan dan pengusahasian akhir bagi ladang hutan	-
	02206	Pengusahasian dan pemindahan kayu dari luar kawasan hutan simpan kekal	-
	02209	Pengusahasian lain t.t.t.l	-
023	Pengumpulan produk hutan bukan kayu		
	02301	Pengusahasian dan pengeluaran rotan dan buluh	02301
	02302	Pengusahasian dan pengeluaran sarang burung	02302
	02303	Pengusahasian dan pengeluaran pokok sagu liar	02303
	02304	Pengusahasian dan pengeluaran gaharu	-
	02305	Pengusahasian dan pengeluaran buah-buahan hutan	-
	02306	Pengusahasian dan pengeluaran herba dan tumbuhan ubatan	-
	02307	Pengusahasian dan pengeluaran madu lebah	-
	02309	Pengusahasian, pengumpulan dan pengeluaran hutan bukan kayu lain t.t.t.l ⁽²⁾	02309
024	Perkhidmatan sokongan perhutanan		
	02401	Menjalankan aktiviti perkhidmatan penyediaan dokumen yang berkaitan dalam operasi perhutanan dan ladang hutan	02401
	02402	Binaan dan penyelenggaraan infrastruktur dalam hutan simpanan kekal (jambatan, jalan sementara dll.)	02402
	02403	Operasi bancian pokok (sebelum/selepas tebangan, penandaan pokok)	-

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	02404	Perkhidmatan jentera, peralatan dan kelengkapan pengusahasilan dalam kawasan hutan	-
	02409	Lain-lain perkhidmatan sokongan perhutanan t.t.t.l	-
031	Perikanan		
	03111	Perikanan komersil di laut dan perairan pantai ⁽²⁾	03111
	03112	Pemungutan ketam di laut	03112
	03113	Pemungutan sotong di laut	03113
	03114	Pemungutan udang di laut	03114
	03115	Pemungutan kerang-kerangan di laut	03115
	03116	Pemungutan haiwan dan organisma akuatik di laut	-
	03117	Pemungutan ikan hiasan di laut	-
	03119	Perikanan laut lain t.t.t.l	03119
	03121	Perikanan komersil di darat	03121
	03122	Pemungutan ketam air tawar	03122
	03123	Pemungutan udang air tawar	03123
	03124	Pemungutan kerang-kerangan air tawar	03124
	03125	Pemungutan haiwan dan organisma akuatik air tawar	-
	03126	Pemungutan ikan hiasan air tawar	-
	03129	Perikanan air tawar lain t.t.t.l	03129
032	Akuakultur		
	03211	Ternakan ikan di laut	03211
	03212	Ternakan ketam laut	03212
	03213	Ternakan udang laut	03213
	03214	Ternakan kerang-kerangan laut	03214
	03215	Ternakan haiwan dan organisma akuatik laut	03215
	03216	Ternakan ikan hiasan	03216
	03217	Operasi penetasan anak benih (laut)	03217

Kumpulan	Perkara	Keterangan	MSIC 2008
	03218	Ternakan rumpai laut	03218
	03219	Ternakan akuakultur laut lain t.t.t.l	03219
	03221	Ternakan ikan air tawar	03221
	03222	Ternakan udang air tawar	03222
	03223	Ternakan kerang-kerangan air tawar	03223
	03224	Ternakan ikan hiasan air tawar	03224
	03225	Ternakan reptilia dan amfibia	03225
	03226	Operasi penetasan anak benih (air tawar)	03224
	03229	Akuakultur air tawar lain t.t.t.l	03229
033	TBA		
	03301	Aktiviti atas vessel yang melibatkan penangkapan, pemprosesan dan pengawetan	-
	03302	Penyelenggaraan vesel perikanan, kapal	-
	03309	Menjalankan sebahagian aktiviti sokongan perikanan lain t.t.t.l	-
	03311	Penyelenggaraan tempat dan peralatan akuakultur	-
	03312	Operasi kolam ikan	-
	03319	Menjalankan sebahagian aktiviti sokongan akuakultur lain t.t.t.l	-
701	Aktiviti ibu pejabat		
	70101	Aktiviti ibu pejabat tanaman	70100
	70102	Aktiviti pengurusan ladang (tanaman)	70100
	70103	Aktiviti ibu pejabat ternakan	70100
	70104	Aktiviti pengurusan ladang (ternakan)	70100
	70105	Aktiviti ibu pejabat pembalakan dan perhutanan	70100
	70106	Aktiviti pengurusan ladang (pembalakan dan perhutanan)	70100
	70107	Aktiviti ibu pejabat perikanan	70100
	70108	Aktiviti pengurusan ladang (perikanan)	70100

SEKTOR PERTANIAN

ISTILAH	DEFINISI
Sektor Pertanian	Merangkumi semua aktiviti ekonomi berkaitan tanaman, penternakan, perikanan dan perhutanan & pembalakan bagi pengeluaran makanan, bahan mentah dan produk lain.
Pegangan Pertanian	Pegangan Pertanian secara ideal ditakrifkan sebagai satu unit ekonomi yang bergiat di bawah satu hak milik atau penguasaan tunggal untuk tujuan pengeluaran pertanian tanpa mengambil kira hak milik, taraf sah atau saiz tanah. Pegangan Pertanian terdiri daripada dua (2) kategori iaitu Individu dan Pertubuhan Perniagaan. Maklumat untuk profil pegangan pertanian merujuk kepada lokasi tempat kediaman atau lokasi pertubuhan perniagaan.
Hasil Pertanian	Output daripada aktiviti sektor pertanian termasuk tanaman, ternakan, hasil perikanan dan hutan.
Input Pertanian	Sumber yang digunakan dalam proses pengeluaran pertanian seperti benih, baja, racun perosak, air, dan tenaga kerja.

SUBSEKTOR: TANAMAN

ISTILAH	DEFINISI
Tanaman Agromakanan	Tanaman yang dihasilkan untuk tujuan pemakanan seperti padi, jagung, sayur-sayuran dan buah-buahan.
Tanaman Agrokomoditi	Tanaman yang ditanam untuk tujuan komersial seperti kelapa sawit, getah, koko dan teh.
Kawasan Bertanam	Luas kawasan yang digunakan untuk penanaman sesuatu jenis tanaman.
Hasil Tanaman	Jumlah pengeluaran tanaman dalam satu musim atau tahun tertentu.
Mekanisasi Pertanian	Penggunaan mesin dalam pelbagai operasi penanaman seperti membajak, menuai dan menyembur racun.
Pertanian Bandar	Aktiviti penanaman yang dijalankan di kawasan bandar seperti tanaman sayur dalam pasu atau sistem hidroponik.

TANAMAN GETAH

ISTILAH	DEFINISI
Pekebun Kecil Getah	Akta RISDA Perusahaan Getah 1972 (sebagaimana pada 1 Nov. 2016) merujuk pemunya atau penduduk sah mana-mana tanah yang jumlah keluasannya kurang daripada 40 hektar, wakil sah pemunya atau wakil sah penduduk; dan seseorang yang memiliki atau mengendalikan satu ladang getah atau lebih dalam suatu negeri yang jumlah keseluruhannya tidak melebihi 40 hektar. Lembaga Getah Malaysia merujuk mana-mana pekebun kecil yang menjual getah perlu memiliki PAT-G yang dikeluarkan di bawah Peraturan-Peraturan LGM (Pelesenan dan Permit) 2014.
Estet Getah	Akta RISDA Perusahaan Getah 1972 (sebagaimana pada 1 Nov. 2016) merujuk mana-mana tanah yang jumlah keluasannya tidak kurang daripada 40 hektar yang dimasukkan dalam suatu Skim yang ditetapkan dan yang berhubungan dengannya pemunya tanah itu berterusan menyertai Skim itu sepanjang tempohnya. Lembaga Getah Malaysia merujuk satu ladang getah keluasannya melebihi 40 hektar selaras dengan Garis Panduan Permohonan Lesen dan Permit LGM yang berkuatkuasa. Pertimbangan boleh diberikan kepada mana-mana estet yang mempunyai keluasan ladang tidak melebihi 40 hektar dan tidak layak memiliki Permit Autoriti Transaksi Getah (PAT-G).
Getah	Akta RISDA Perusahaan Getah 1972 (sebagaimana pada 1 Nov. 2016) merujuk segala getah asli dalam bentuk cecair, pepejal atau adunan yang didapati daripada tumbuhan getah dan termasuklah segala elastomer yang didapati daripada getah asli.

ISTILAH	DEFINISI
	Akta 551 LGM merujuk segala getah asli dalam bentuk cecair, pepejal atau adunan yang diterbitkan daripada apa-apa tumbuhan yang menghasilkan lateks dan getah tiruan dalam bentuk cecair, pepejal atau adunan yang diterbitkan daripada keluaran petrokimia dan termasuklah segala elastomer yang diterbitkan daripada getah asli atau getah tiruan atau kedua-duanya.
Getah Bekuan Ladang	Getah Bekuan Ladang merupakan bekuan getah asli yang diperolehi daripada penggumpalan susu getah (lateks) menggunakan asid atau secara semula jadi di dalam cawan getah atau bekas lain yang sesuai. Ia juga dikenali sebagai getah sekerap atau <i>cuplump</i> .
Lateks	Lateks merujuk kepada cecair berwarna putih yang terhasil daripada torehan pada batang pokok getah (<i>Hevea Brasiliensis</i>), yang dikenali sebagai susu getah. Susu getah mengandungi partikel getah yang terampai di dalam serum. Komposisi utama susu getah terdiri daripada partikel getah (30 - 40% KGK) serta serum yang mengandungi air, protein, lipid, karbohidrat, bahan berdarah, dan bahan bukan organik.
Getah Kepingan (<i>Ribbed Smoked Sheet/RSS</i>), <i>Unsmoked Sheet/USS</i> , <i>Air Dried Sheet/ADS</i> atau campuran)	Getah Kepingan adalah getah asli yang dihasilkan dengan menggumpal lateks getah asli, diikuti dengan proses penghasilan lembaran getah beku yang kemudiannya melalui proses pengeluaran air menggunakan mesin giling berbunga atau tidak berbunga dan dikeringkan sama ada secara diasap (<i>Ribbed Smoked Sheet/RSS</i>) atau tidak diasap (<i>Unsmoked Sheet/USS</i>).
Getah Mutu Malaysia / Standard Malaysian Rubber (SMR)	SMR ialah gred khusus getah asli bongkah Malaysia yang memenuhi spesifikasi teknikal yang ditetapkan di bawah Skim SMR sebagai

ISTILAH	DEFINISI
	jaminan kualiti.
Kandungan Getah Kering (KGK)	Kandungan Getah Kering (KGK) atau dalam Bahasa Inggeris, Dry Rubber Content (DRC) adalah peratusan sebenar kandungan getah dalam susu getah atau getah bekuan ladang, selepas semua kandungan air dan bahan bukan getah dibuang.

TANAMAN KENAF & TEMBAKAU

ISTILAH	DEFINISI
Kenaf	Nama saintifiknya <i>hibiscus cannabinus L.</i> ialah sejenis tanaman jangka pendek musim panas yang berserat, bukan berkayu dan berasal dari Afrika.
Serat/ fiber	Serat semula jadi yang diperolehi daripada kulit batang pokok kenaf.
Core	Bahagian teras batang tumbuhan kenaf yang merupakan bahagian dalam batang.
Bast	Merujuk kepada serat dari kuit luar batang tumbuhan kenaf.
Kultivar	Merujuk kepada varieti atau jenis spesifik tanaman kenaf yang telah dibangunkan melalui proses pemilihan atau pembiakbakaan untuk memenuhi keperluan tertentu dalam industri pertanian dan pembuatan.
Foraj	Tanaman kenaf yang digunakan sebagai makanan ternakan.
Lignin	Bahan semula jadi yang terdapat dalam batang pokok tumbuhan kenaf, yang berfungsi untuk menguatkan batang pokok kenaf.
Proses Retting	Proses merendam batang kenaf untuk melonggarkan dan memisahkan serat dari bahagian batang yang lain, seperti kulit dan teras (core).
Mikroorganisma	Bakteria, kulat (fungi) atau protozoa menyerang atau menjangkiti sesuatu bahan atau organisma

ISTILAH	DEFINISI
	dan menyebabkan perubahan, kerosakan atau pereputan.
<i>Nectar</i>	Bahan semula jadi yang dihasilkan oleh kebanyakan tumbuhan berbunga yang mengandungi gula, terutamanya sukrosa, glukosa dan fruktosa. Nektar kenaf merujuk kepada cecair manis yang dihasilkan oleh bunga kenaf biasanya untuk menarik serangga pendebunga seperti lebah.

TANAMAN KOKO

ISTILAH	DEFINISI
Tanaman sampingan	Tanaman yang ditanam bersama tanaman utama dalam satu kawasan pertanian, sama ada untuk tujuan sokongan ekonomi, meningkatkan kepelbagaian hasil, atau mengoptimumkan penggunaan tanah. Tanaman ini bukan tanaman utama di sesebuah ladang atau kebun, tetapi boleh memberikan hasil tambahan dari segi pendapatan, nutrien tanah, atau perlindungan ekologi.

TANAMAN LADA

ISTILAH	DEFINISI
Pekebun kecil	Individu atau isi rumah yang menjalankan aktiviti penanaman lada. Mengusahakan ladang lada berkeluasan kurang daripada 2.5 hektar (atau 6 ekar), meskipun keluasan sebenar boleh berbeza mengikut definisi agensi. Menjalankan aktiviti penanaman secara tradisional atau semi-komersial. Bergantung kepada pendapatan hasil lada sebagai sumber ekonomi utama atau sampingan.

SUBSEKTOR: TERNAKAN

ISTILAH	DEFINISI
Ternakan	Haiwan yang ditanak untuk tujuan pengeluaran daging, susu, telur, bulu dan kulit. Ternakan melibatkan amalan pembiakan, pemeliharaan dan penjagaan kesihatan haiwan bagi memastikan produktiviti dan kesejahteraan haiwan terjamin.
Penternak	Individu atau entiti yang menjalankan aktiviti penternakan.

ISTILAH	DEFINISI
Sistem Penternakan	Kaedah penternakan seperti intensif (dalam kandang), separa intensif, dan ekstensif (meragut bebas).
Makanan Ternakan	Bahan yang diberi kepada haiwan termasuk rumput, dedak, silaj dan suplemen nutrien.
Keluaran Ternakan	Produk seperti daging, susu dan telur yang diperolehi daripada haiwan ternakan.

SUBSEKTOR: AKUAKULTUR

ISTILAH	DEFINISI
Akuakultur	Aktiviti pembiakan dan pemeliharaan hidupan akuatik seperti ikan, udang dan kerang dalam persekitaran terkawal.
Kolam Ternakan	Struktur atau kawasan air seperti kolam tanah atau tangki yang digunakan untuk penternakan hidupan akuatik.
Sistem Tertutup	Sistem pengurusan air akuakultur yang terkawal sepenuhnya seperti sistem resirkulasi (RAS).
Benih Ikan	Ikan muda yang digunakan untuk ditenak dalam sistem akuakultur.
Makanan Akuakultur	Bahan makanan yang digunakan untuk memberi nutrisi kepada hidupan akuatik yang ditenak.
Hasil Akuakultur	Jumlah pengeluaran hasil akuakultur dalam satu musim atau tahun.

SUBSEKTOR: PERIKANAN TANGKAPAN

ISTILAH	DEFINISI
Perikanan Tangkapan	Aktiviti menangkap ikan dan hasil laut dari perairan semula jadi.
Nelayan	Orang yang terlibat dalam penangkapan ikan di laut, sungai atau tasik.
Bot Perikanan	Bot yang digunakan untuk menangkap ikan, diklasifikasikan mengikut saiz dan jenis operasi.

ISTILAH	DEFINISI
Alat Tangkapan	Peralatan yang digunakan seperti pukot, rawai, jaring dan pancing.
Pendaratan Ikan	Proses membawa hasil tangkapan ke darat untuk dijual atau diproses.
Zon Perikanan	Kawasan laut yang ditetapkan untuk aktiviti perikanan seperti Zon A hingga Zon C.
Zon A	Zon A merangkumi kawasan perairan satu hingga lapan batu nautika dari pantai dan diperuntukkan kepada nelayan kecil yang menggunakan sampan atau bot kecil serta peralatan tradisional seperti pukot hanyut dan bubu.
Zon B	Zon B meliputi kawasan antara lapan hingga 15 batu nautika, di mana nelayan komersial berskala kecil beroperasi dengan bot berkapasiti sederhana yang sering menggunakan pukot tunda.
Zon C	Zon C mencakupi perairan antara 15 batu nautika hingga sempadan zon ekonomi eksklusif (ZEE merupakan suatu Kawasan laut yang jaraknya 200 batu nautika dari garis pantai sesebuah negara).

SUBSEKTOR: PERHUTANAN & PEMBALAKAN

ISTILAH	DEFINISI
Hutan simpanan kekal	Menurut Seksyen 2, Akta Perhutanan Negara 1984 (Akta 313), Hutan Simpanan Kekal (HSK) ertinya mana-mana tanah yang dijadikan atau disifatkan telah dijadikan HSK di bawah Akta ini. Kawasan tersebut ditadbir sepenuhnya oleh Jabatan Perhutanan Negeri dan semua hasil hutan dalam kawasan ini adalah milik Kerajaan Negeri.
Hutan tanah bermilik (milikan swasta)	Hutan tanah milikan swasta adalah hutan yang dimiliki oleh individu, syarikat, atau entiti swasta lain. Ini bermaksud bahawa sebidang tanah yang ditutupi oleh hutan tersebut adalah milik peribadi dan bukan milik kerajaan atau masyarakat umum. Hutan tanah milikan swasta boleh diurus dan dimanfaatkan mengikut kepentingan pemiliknya yang mungkin merangkumi eksploitasi kayu, pengeluaran bahan bukan kayu, pemuliharaan atau matlamat lain.

ISTILAH	DEFINISI
Hutan tanah kerajaan	Hutan tanah kerajaan menurut seksyen 5, Kanun Tanah Negara 1965 (Akta 56/1965) ialah semua tanah di dalam negeri itu (termasuk sebanyak mana dasar mana-mana sungai dan tepi pantai laut, seperti yang termasuk di dalam wilayah negeri itu atau batas perairan wilayah) selain daripada: - Tanah bermilik; - Tanah rizab; - Tanah lombong; dan - Mana-mana tanah yang di bawah peruntukan mana-mana undang-undang yang berkaitan dengan hutan (sama ada diluluskan sebelum atau permulaan Akta ini), pada masa itu adalah hutan simpanan.
Hasil Utama Hutan	Hasil hutan yang dinyatakan dalam Bahagian A Jadual Kedua Akta Perhutanan Negara 1984 iaitu hasil hutan utama hendaklah terdiri daripada yang berikut: - Kayu bulat; - Kayu jaras; - Kayu api; - Arang; dan - Semua jenis rotan.
Hasil Kecil Hutan	Hasil hutan yang dinyatakan dalam Bahagian B Jadual Kedua Akta Perhutanan Negara 1984 iaitu hasil hutan kecil hendaklah terdiri daripada hasil hutan lain yang tidak termasuk sebagai hasil utama hutan.
Hasil Hutan Bukan Kayu	Semua produk hutan kecuali kayu-kayan, termasuk bahan-bahan lain yang diperolehi daripada pokok seperti resin dan daun serta produk-produk lain daripada tumbuhan dan haiwan.
Kayu Balak	Pokok besar yang ditebang untuk diproses menjadi kayu gergaji atau produk lain.
Kayu Jaras	Mana-mana bahagian yang dipotong daripada pokok dan mempunyai diameter kurang daripada 30cm pada sebelah hujungnya yang besar.
Kayu Keras Berat	Kayu yang berat dan mempunyai ketumpatan melebihi 880kg/m ³ .

ISTILAH	DEFINISI
Kayu Keras Sederhana	Kayu yang sederhana berat ke berat dan mempunyai ketumpatan melebihi 720kg/m ³ ke 880kg/m ³ .
Kayu Keras Ringan	Kayu dalam kumpulan ini adalah lebih ringan dan termasuk kayu yang ketumpatan kurang daripada 720kg/m ³ .
Ladang hutan kekal	Kawasan yang ditanam dengan pokok atau tumbuh-tumbuhan hutan, sama ada daripada spesies tempatan atau dagang, dengan kaedah tanaman secara terbuka yang luasnya tidak kurang daripada 50 hektar.
Penanaman Semula Hutan	Usaha menanam semula pokok selepas aktiviti pembalakan untuk memastikan kelestarian hutan.
Pembalakan	Penebangan pokok bagi mendapatkan kayu balak untuk kegunaan industri.
Perhutanan	Pengurusan dan pemuliharaan hutan untuk pengeluaran kayu dan hasil hutan bukan kayu.
Silvikultur	Cara penghasilan dan penjagaan hutan melalui manipulasi penubuhan, komposisi dan pertumbuhan hutan untuk memenuhi objektif pemilik hutan tersebut. Ianya boleh merangkumi atau tidak merangkumi pengeluaran kayu-kayan.

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAN MALAYSIA
NEGERI SABAH

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada semua
yang terlibat secara langsung dan tidak langsung

Encik Muhammad Amri Idris
Encik Mohd Ridaudin Masud
Puan Siti Zakiah Muhamad Isa
Puan Dayang Rozana Abang Hassan
Puan Hartini Yaacob
Encik Khairulnizam Hassan
Encik Suhaimi Mohd Rashid
Encik Razaman Ridzuan
Encik Mohd Sawal Shakimon
Puan Marlina Sahul Hamid
Puan Nadia Marzuki
Encik Mohd Shahrill Abdul Rashid
Encik Azmi Ali
Encik Hamka bin Ismail
Warga DOSM Negeri

Pengarah DOSM Sabah
Pengarah DOSM Perak
Pengarah DOSM WPKL
Pengarah DOSM Sarawak
Pengarah DOSM Selangor
Pengarah DOSM Pulau Pinang
Pengarah DOSM Johor
Pengarah DOSM Pahang
Pengarah DOSM Negeri Sembilan
Pengarah DOSM Terengganu
Pengarah DOSM Kedah
Pengarah DOSM Kelantan
Pengarah DOSM Melaka
Pengarah DOSM Perlis

KEMENTERIAN / AGENSI / KERAJAAN NEGERI

1. KEMENTERIAN PERTANIAN, PERIKANAN DAN INDUSTRI MAKANAN SABAH (MAFFI)
2. KEMENTERIAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR SABAH
3. UNIT PERANCANG EKONOMI (UPEN) SABAH
4. JABATAN PERTANIAN SABAH
5. JABATAN PERKHIDMATAN VETERINAR SABAH
6. JABATAN PERIKANAN SABAH
7. JABATAN PERHUTANAN SABAH
8. LEMBAGA KOKO MALAYSIA
9. LEMBAGA PADI DAN BERAS SABAH
10. LEMBAGA PEMASARAN PERTANIAN PERSEKUTUAN (FAMA)
11. LEMBAGA PERINDUSTRIAN KAYU MALAYSIA (MTIB)
12. LEMBAGA PENYATUAN DAN PEMULIHAN TANAH PERSEKUTUAN (FELCRA)
13. LEMBAGA MINYAK SAWIT MALAYSIA (MPOB) WILAYAH SABAH
14. LEMBAGA GETAH MALAYSIA (LGM) NEGERI SABAH

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAAN MALAYSIA
NEGERI SABAH

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada semua
yang terlibat secara langsung dan tidak langsung

KEMENTERIAN / AGENSI / KERAJAAN NEGERI

15. PADI BERAS NASIONAL BERHAD (BERNAS)
16. LEMBAGA LADA MALAYSIA WILAYAH SABAH
17. LEMBAGA KEMAJUAN IKAN MALAYSIA NEGERI SABAH
18. PIHAK BERKUASA KEMAJUAN PEKEBUN KECIL PERUSAHAAN GETAH (RISDA)
19. PEJABAT KAWALSELIA PADI DAN BERAS KOTA KINABALU
20. LEMBAGA KEMAJUAN TANAH NEGERI SABAH (SLDB)
21. LEMBAGA INDUSTRI GETAH SABAH (LIGS)
22. LEMBAGA PERTUBUHAN PELADANG NEGERI SABAH
23. LEMBAGA KEMAJUAN PERHUTANAN NEGERI SABAH (SAFODA)
24. INSTITUT PENYELIDIKAN DAN KEMAJUAN PERTANIAN MALAYSIA (MARDI) NEGERI SABAH
25. KAWASAN PEMBANGUNAN PERTANIAN BERSEPADU (IADA) KOTA BELUD
26. KOPERASI PEMBANGUNAN DESA
27. KORPORASI KEMAJUAN PERIKANAN DAN NELAYAN SABAH
28. MAJLIS PERBANDARAN PENAMPANG
29. JABATAN PENERANGAN SABAH
30. INSTITUTE FOR DEVELOPMENT STUDIES (SABAH)
31. SABAH ECONOMIC DEVELOPMENT AND INVESTMENT AUTHORITY (SEDIA)
32. KUMPULAN SAWIT KINABALU
33. PERSATUAN NELAYAN NEGERI SABAH (PENGASAH)
34. SABAH DURIAN AND TROPICAL FRUIT PLANTERS ASSOCIATION
35. PERSATUAN PETANI DAN PENTERNAK BUMIPUTRA SABAH (PETANAH)
36. SABAH FISH MARKETING SDN. BHD.
37. DESA GROUP
38. FELDA WILAYAH SAHABAT
39. PEJABAT DAERAH BEAUFORT
40. PEJABAT DAERAH BELURAN

KEMENTERIAN EKONOMI
JABATAN PERANGKAAN MALAYSIA
NEGERI SABAH

PENGHARGAAN

Setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada semua
yang terlibat secara langsung dan tidak langsung

KEMENTERIAN / AGENSI / KERAJAAN NEGERI

41. PEJABAT DAERAH KALABAKAN
42. PEJABAT DAERAH KENINGAU
43. PEJABAT DAERAH KINABATANGAN
44. PEJABAT DAERAH KOTA BELUD
45. PEJABAT DAERAH KOTA MARUDU
46. PEJABAT DAERAH KUALA PENYU
47. PEJABAT DAERAH KUDAT
48. PEJABAT DAERAH KUNAK
49. PEJABAT DAERAH LAHAD DATU
50. PEJABAT DAERAH MEMBAKUT
51. PEJABAT DAERAH NABAWAN
52. PEJABAT DAERAH PAPAR
53. PEJABAT DAERAH PENAMPANG
54. PEJABAT DAERAH PITAS
55. PEJABAT DAERAH PUTATAN
56. PEJABAT DAERAH RANAU
57. PEJABAT DAERAH SEMPORNA
58. PEJABAT DAERAH SIPITANG
59. PEJABAT DAERAH TAMBUNAN
60. PEJABAT DAERAH TELUPID
61. PEJABAT DAERAH TENOM
62. PEJABAT DAERAH TONGOD
63. PEJABAT DAERAH TUARAN

Sesi Pemukiman bersama Agensi Pertanian di Kota Kinabalu pada 09 Julai 2024

Sidang media semasa sesi pemukiman bersama agensi pertanian di Kota Kinabalu pada 09 Julai 2024

Lawatan ke Jabatan Penerangan Daerah Kota Belud pada 17 Julai 2024

Sesi Pemukiman Banci Pertanian 2024 bersama Agensi Pertanian Daerah Bahagian Pantai Barat Utara Sabah di MRSM Ranau pada 1 Julai 2024

Kunjungan Hormat kepada Sawit Kinabalu Group pada 23 Julai 2024

Lawatan kerja luar banci Ikon Banci Pertanian di daerah Penampang

Lawatan kerja luar ternakan kambing, burung walis, ayam pedaging dan rumput napier @Jalan Penangah, Tongod.

Majlis Perasmian Banci Pertanian Peringkat Zon Pedalaman Bawah pada 7 September 2024

Kunjungan hormat Ketua Perangkaan DOSM Lahad Datu ke atas Pengarah Wilayah FELDA Wilayah Sahabat Bandar Cenderawasih pada 23 Julai 2024

Sesi lawatan kerja luar banci Ikon Banci Pertanian Datuk Jamawi Jaafar di Kampung Timpanoh Sugud, Penampang

Lawatan kerja luar pengusaha tanaman organik di Signal Hill Eco Farm, Kota Kinabalu pada 4 Oktober 2024

Lawatan Kerja Luar di Kg. Sungai Api Kemabong, Tenom pada 28 Ogos 2024

Sesi Review Operasi Data dan Awalan Banci Pertanian di Kota Kinabalu

Perjumpaan Timbalan Pesuruhjaya dengan Penolong Pesuruhjaya BP di Pejabat Daerah Telupid pada 20.09.2024.

Sesi Pemukiman Banci Pertanian Peringkat Pedalaman Atas di Hotel Perkasa Keningau pada 24 Oktober 2024

Sesi Lawatan Kerja Pesuruhjaya Banci Pertanian Malaysia ke Pejabat Perangkaan Sandakan pada 5 Oktober 2024

ZON PANTAI BARAT UTARA
22 OKTOBER 2024 | KOTA KINABALU

ZON PANTAI BARAT SELATAN
21 OKTOBER 2024 | KOTA KINABALU

ZON TAWAU
28 OKTOBER 2024 | TAWAU

ZON PEDALAMAN BAWAH
30 OKTOBER 2024 | KOTA KINABALU

ZON SANDAKAN
29 OKTOBER 2024 | SANDAKAN

ZON PEDALAMAN ATAS
24 OKTOBER 2024 | KENINGAU

PENERBITAN INI BOLEH JUGA DIPEROLEHI DI JABATAN PERANGKAAN NEGERI SEPERTI BERIKUT:

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Johor,
Tingkat 14, Menara Tabung Haji,
Jalan Air Molek,
80000 Johor Bahru, Johor.
Tel : 07 - 225 3700
Faks : 07 - 224 9972
E-mel : jppjohor@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Kedah,
Aras 1, Zon C, Wisma Persekutuan,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
Bandar Muadzam Shah,
06550 Anak Bukit, Alor Setar, Kedah.
Tel : 04 - 700 1240
Faks : 04 - 733 8412
E-mel : jpkedah@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Kelantan,
Tingkat 8, Bangunan Persekutuan,
Jalan Bayam,
15514 Kota Bharu, Kelantan.
Tel : 09 - 7419449
Faks : 09 - 7482142
E-mel : jpkelantan@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Melaka,
Aras 7 & 8, Wisma Persekutuan,
Jalan MITC, Hang Tuah Jaya,
75450 Ayer Keroh, Melaka.
Tel : 06 - 252 2725
Faks : 06 - 252 2711
E-mel : jpmelaka@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Sembilan,
Tingkat 12, Wisma Persekutuan,
Jalan Dato' Abdul Kadir,
70000 Seremban, Negeri Sembilan.
Tel : 06 - 765 5000
Faks : 06 - 765 5002
E-mel : jpnsembilan@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Pahang,
Tingkat 7, Bangunan Persekutuan,
Jalan Gambut,
25000 Kuantan, Pahang.
Tel : 09 - 516 3931/7
Faks : 09 - 514 4636
E-mel : jppahang@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Pulau Pinang,
Tingkat 6, Bangunan Persekutuan,
10400, Jalan Anson, Pulau Pinang.
Tel : 04 - 226 6244
Faks : 04 - 229 9499
E-mel : jpppinang@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Perak,
Tingkat 3, Blok A, Bangunan Persekutuan Ipoh,
Jalan Dato' Seri Ahmad Said (Greentown)
30450 Ipoh, Perak.
Tel : 05 - 255 4963
Faks : 05 - 255 1073
E-mel : jpperak@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Perlis,
Tingkat 1, Bangunan Perodua Kangar,
No. 2, Persiaran Jubli Perak,
01000 Kangar, Perlis.
Tel : 04 - 976 7381
Faks : 04 - 976 8950
E-mel : jpperlis@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Selangor,
Tingkat 9, Bangunan Darul Ehsan,
Jalan Indah, Seksyen 14,
40000 Shah Alam, Selangor.
Tel : 03 - 5515 0200
Faks : 03 - 5518 0408
E-mel : jpselangor@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Terengganu,
Tingkat 9, Wisma Persekutuan,
Jalan Sultan Ismail,
20200 Kuala Terengganu, Terengganu.
Tel : 09 - 622 3062
Tel : 09 - 622 3062
E-mel : jpterengganu@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Sabah,
Tingkat 1-3, Blok C, Kompleks Pentadbiran,
Kerajaan Persekutuan Sabah,
Jalan UMS, Beg Berkunci No. 2046,
88999 Kota Kinabalu, Sabah.
Tel : 088 - 484 602
Faks : 088 - 484 659
E-mel : jpsabah@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Negeri Sarawak,
Tingkat 7 & 8, Bangunan Tun Datuk Patinggi,
Tuanku Haji Bujang, Jalan Simpang Tiga,
93514 Kuching, Sarawak.
Tel : 082 - 240 287
Faks : 082 - 242 609
E-mel : jpsarawak@dosm.gov.my

Pengarah
Jabatan Perangkaan Malaysia Wilayah Persekutuan,
Tingkat 14 & 15, Wisma Sime Darby, Jalan Raja Laut,
50350 Kuala Lumpur.
Tel : 03 - 2267 2400
Faks : 03 - 2274 5075
E-mel : jpwpl@dosm.gov.my

ISBN 978-967-253-950-6

9 789672 539506

ASEAN
MALAYSIA 2025
KETERANGAN DAN KEMAMPUAN

MALAYSIA
MADANI
keajaibannya

ODIN
OPEN DATA INVENTORY
MALAYSIA
AKUPAT POKOK KATA
DI DUNIA

20th Anniversary
2008-2018

2030 Vision
2016 - 2030